ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Πρωτ. _____
Αριθ.
Διεκπ. _____

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από τα επίσημα Πρακτικά της ϟΒ΄ 4 Μαρτίου 2021, Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΟΡΙΣΜΟΙ
Άρθρο 1 Ορισμοί – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1,2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ
Άρθρο 2 Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση – Αντικατάσταση του άρθρου 32Α του ν. 4412/2016
Άρθρο 3 Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί – Τροποποίηση του τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 34 του ν. 4412/2016
Άρθρο 4 Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 36 του ν. 4412/2016
Άρθρο 5 Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ – Τροποποίηση των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016
Άρθρο 6 Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 10 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016
Άρθρο 7 Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 41 του ν. 4412/2016
Άρθρο 8 Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη –Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4412/2016
Άρθρο 9 Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών – Τροποποίηση των παρ. 1 και 3, κατάργηση της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016
Άρθρο 10 Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3, 4, 7 και 8, κατάργηση των παρ. 5 και 6 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 45 του ν. 4412/2016
Άρθρο 11 Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 46 του ν. 4412/2016
Άρθρο 12 Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς – Αντικατάσταση του άρθρου 47 του ν. 4412/2016
Άρθρο 13 Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων – Αντικατάσταση του άρθρου 48 του ν. 4412/2016
Άρθρο 14 Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες – Αντικατάσταση του άρθρου 49 του ν. 4412/2016
Άρθρο 15 Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης – Τροποποίηση του τίτλου, των παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7 και 8 στο άρθρο 50 του ν. 4412/2016
Άρθρο 16 Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2 και 5 άρθρου 53 του ν. 4412/2016

Άρθρο 17 Τεχνικές προδιαγραφές – Τροποποίηση του τίτλου και της παρ. 9 του άρθρου 54 του ν. 4412/2016

Άρθρο 18 Υπεργολαβία – Αντικατάσταση του άρθρου 58 του ν. 4412/2016

Άρθρο 19 Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο – Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 6 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 66 του ν. 4412/2016

Άρθρο 20 Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων – Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 70 του ν. 4412/2016

Άρθρο 21 Εγγυήσεις – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 72 του ν. 4412/2016

Άρθρο 22 Λόγοι αποκλεισμού – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 73 του ν. 4412/2016

Άρθρο 23 Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν. 4412/2016

Άρθρο 24 Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου – Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 4412/2016

Άρθρο 25 Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών – Αντικατάσταση του άρθρου 77 του ν. 4412/2016

Άρθρο 26 Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4412/2016

Άρθρο 27 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, 5, 6 και 7, κατάργηση των παρ. 2 και 4 και προσθήκη παρ. 8 και 9 στο άρθρο 79 του ν. 4412/2016

Άρθρο 28 Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης – Κατάργηση της παρ. 3 και τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 79Α του ν. 4412/2016

Άρθρο 29 Αποδεικτικά μέσα – Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 9 και 10 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016

Άρθρο 30 Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 86 του ν. 4412/2016

Άρθρο 31 Κοστολόγηση του κύκλου ζωής – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 87 του ν. 4412/2016

Άρθρο 32 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 5 και 6 και προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016

Άρθρο 33 Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές – Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 90 του ν. 4412/2016

Άρθρο 34 Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 4 και 8, προσθήκη παρ. 4Α και κατάργηση των παρ. 2, 3 και 7 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016

Άρθρο 35 Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» – Αντικατάσταση του άρθρου 93 του ν. 4412/2016

Άρθρο 36 Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά» – Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 94 του ν. 4412/2016

Άρθρο 37 Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών – Τροποποίηση των παρ. 2, 5 και 6 του άρθρου 95 του ν. 4412/2016

Άρθρο 38 Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής– Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 2, κατάργηση των παρ. 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 96 του ν. 4412/2016

Άρθρο 39 Χρόνος ισχύος προσφορών – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3 και 4 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 97 του ν. 4412/2016

Άρθρο 40 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών – Αντικατάσταση του άρθρου 100 του ν. 4412/2016

Άρθρο 41 Αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης στην ανοικτή διαδικασία – Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 101 του ν. 4412/2016

Άρθρο 42 Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών – Αντικατάσταση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016

Άρθρο 43 Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016

Άρθρο 44 Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής – Οψιγενείς μεταβολές – Αντικατάσταση του άρθρου 104 του ν. 4412/2016

Άρθρο 45 Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 105 του ν. 4412/2016

Άρθρο 46 Ματαίωση διαδικασίας – Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016

Άρθρο 47 Διαδικασία ανάθεσης – Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 109 Α του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Άρθρο 48 Επιλογή των διαδικασιών – Αντικατάσταση του άρθρου 116 του ν. 4412/2016

Άρθρο 49 Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας – Προσθήκη άρθρου 117 Α στον ν. 4412/2016

Άρθρο 50 Απευθείας ανάθεση – Αντικατάσταση του άρθρου 118 του ν. 4412/2016

Άρθρο 51 Απευθείας ανάθεση μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace) – Προσθήκη άρθρου 118 Α στον ν. 4412/2016

Άρθρο 52 Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 6, 7 και 8, κατάργηση της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 119 του ν. 4412/2016

Άρθρο 53 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 120 του ν. 4412/2016

Άρθρο 54 Οικονομικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις έργων – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 124 του ν. 4412/2016

Άρθρο 55 Έννομη προστασία κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118 και των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 119 – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 127 του ν. 4412/2016

Άρθρο 56 Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για δημόσιες συμβάσεις – Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 57 Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη– Αντικατάσταση του άρθρου 136 του ν. 4412/2016

Άρθρο 58 Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων – Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών – Εξουσιοδοτική διάταξη – Προσθήκη άρθρου 136Α στον ν. 4412/2016

Άρθρο 59 Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου – Αντικατάσταση του άρθρου 138 του ν. 4412/2016

Άρθρο 60 Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων– Αντικατάσταση του άρθρου 141 του ν. 4412/2016

Άρθρο 61 Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης – Αντικατάσταση του άρθρου 142 του ν. 4412/2016

Άρθρο 62 Κοινοποίηση στον ανάδοχο – Εκπροσώπηση – Αντικατάσταση του άρθρου 143 του ν. 4412/2016

Άρθρο 63 Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή – Πρόσθετες εγγυήσεις – Ευθύνη – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 144 του ν. 4412/2016

Άρθρο 64 Χρονοδιάγραμμα κατασκευής – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 145 του ν. 4412/2016

Άρθρο 65 Ημερολόγιο του έργου – Αντικατάσταση του άρθρου 146 του ν. 4412/2016

Άρθρο 66 Προθεσμίες – Αντικατάσταση του άρθρου 147 του ν. 4412/2016

Άρθρο 67 Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου – Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 148 του ν. 4412/2016

Άρθρο 68 Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ) – Αντικατάσταση του άρθρου 149 του ν. 4412/2016

Άρθρο 69 Προκαταβολές – Αντικατάσταση του άρθρου 150 του ν. 4412/2016

Άρθρο 70 Επιμετρήσεις – Αντικατάσταση του άρθρου 151 του ν. 4412/2016

Άρθρο 71 Λογαριασμοί – Αντικατάσταση του άρθρου 152 του ν. 4412/2016

Άρθρο 72 Αναθεωρητική περίοδος για τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 3, 10, 19, 21 και 22 του άρθρου 153 του ν. 4412/2016

Άρθρο 73 Απολογιστικές εργασίες – Τροποποίηση των παρ. 9 και 10 του άρθρου 154 του ν. 4412/2016

Άρθρο 74 Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε. – Αντικατάσταση του άρθρου 155 του ν. 4412/2016

Άρθρο 75 Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους – Αυξομειώσεις εργασιών – Νέες εργασίες – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3 και 7 του άρθρου 156 του ν. 4412/2016

Άρθρο 76 Βλάβες στα έργα – Αποζημιώσεις – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 157 του ν. 4412/2016

Άρθρο 77 Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης – Τροποποίηση των παρ. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 και 10 του άρθρου 159 του ν. 4412/2016

Άρθρο 78 Έκπτωση αναδόχου – Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 160 του ν. 4412/2016

Άρθρο 79 Διακοπή εργασιών – Διάλυση της σύμβασης – Τροποποίηση των παρ. 2, 4 και 8 του άρθρου 161 του ν. 4412/2016

Άρθρο 80 Υποκατάσταση – Αντικατάσταση του άρθρου 164 του ν. 4412/2016

Άρθρο 81 Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση – Εγκεκριμένος υπεργολάβος – Κατασκευαστική κοινοπραξία – Αντικατάσταση του άρθρου 165 του ν. 4412/2016

Άρθρο 82 Βεβαίωση περάτωσης εργασιών – Αντικατάσταση του άρθρου 168 του ν. 4412/2016

Άρθρο 83 Διοικητική παραλαβή για χρήση – Τροποποίηση των παρ. 1 και 5 του άρθρου 169 του ν. 4412/2016

Άρθρο 84 Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜΤΕΜ) – Αντικατάσταση του άρθρου 170 του ν. 4412/2016

Άρθρο 85 Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων – Αντικατάσταση του άρθρου 171 του ν. 4412/2016

Άρθρο 86 Παραλαβή – Αντικατάσταση του άρθρου 172 του ν. 4412/2016

Άρθρο 87 Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών – Αντικατάσταση του άρθρου 174 του ν. 4412/2016

Άρθρο 88 Διαιτητική επίλυση διαφορών – Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7, 8 και 9 στο άρθρο 176 του ν. 4412/2016

Άρθρο 89 Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών, έλεγχος, επίβλεψη και παρακολούθηση – Αντικατάσταση του άρθρου 183 του ν. 4412/2016

Άρθρο 90 Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών – Προσθήκη άρθρου 183Α στον ν. 4412/2016

Άρθρο 91 Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα – Αντικατάσταση του άρθρου 184 του ν. 4412/2016

Άρθρο 92 Ποινικές ρήτρες – Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 185 του ν. 4412/2016

Άρθρο 93 Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου – Τροποποίηση των παρ. 2, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 187 του ν. 4412/2016

Άρθρο 94 Έγκριση της μελέτης – Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 189 του ν. 4412/2016

Άρθρο 95 Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 190 του ν. 4412/2016

Άρθρο 96 Έκπτωση του αναδόχου – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 191 του ν. 4412/2016

Άρθρο 97 Διάλυση της σύμβασης – Τροποποίηση των παρ. 1, 3, 4, 5 και 6 και κατάργηση της παρ. 7 του άρθρου 192 του ν. 4412/2016

Άρθρο 98 Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 194 του ν. 4412/2016

Άρθρο 99 Υποκατάσταση του αναδόχου – Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 195 του ν. 4412/2016

Άρθρο 100 Τεχνικές προδιαγραφές – Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 196 του ν. 4412/2016

Άρθρο 101 Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών

– Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 6, 7 και 12 και προσθήκη παρ. 13 και 14 στο άρθρο 198 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 102 Τρόπος πληρωμής – απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή του αναδόχου – Τροποποίηση των παρ. 1 και 4 του άρθρου 200 του ν. 4412/2016

Άρθρο 103 Κήρυξη αναδόχου ως εκπτώτου – Αντικατάσταση του άρθρου 203 του ν. 4412/2016

Άρθρο 104 Χρόνος παράδοσης υλικών – Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 206 του ν. 4412/2016

Άρθρο 105 Παραλαβή υλικών – Τροποποίηση της παρ. 1 και προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 208 του ν. 4412/2016

Άρθρο 106 Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας – Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 215 του ν. 4412/2016

Άρθρο 107 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών – Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 219 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 108 Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 3, 8, 9, 10 και 11 και προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 221 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΠΡΩΗΝ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ) – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΙ ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Άρθρο 109 Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες – Τροποποίηση των παρ. 6, 7, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Άρθρο 110 Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ– Τροποποίηση των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 259 του ν. 4412/2016 (Άρθρο 40 παρ. 6 της Οδηγίας 214/25/ΕΕ)

Άρθρο 111 Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί – Τροποποίηση του τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρου 271 του ν. 4412/2016

Άρθρο 112 Συγκρότηση και τήρηση φακέλου σύμβασης – Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 4 και κατάργηση της παρ. 5 του άρθρου 277 του ν. 4412/2016 (άρθρο 99 παρ. 6 και 100 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Άρθρο 113 Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς – Αντικατάσταση του άρθρου 278 του ν. 4412/2016 (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Άρθρο 114 Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς – Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 279 του ν. 4412/2016

Άρθρο 115 Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων – Αντικατάσταση του άρθρου 280 του ν. 4412/2016 (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Άρθρο 116 Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης – Τροποποίηση των παρ. 2 και 5 του άρθρου 281 του ν. 4412/2016

Άρθρο 117 Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 5 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 (άρθρο 72 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Άρθρο 118 Εγγυήσεις – Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 302 του ν. 4412/2016

Άρθρο 119 Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι – Τροποποίηση της παρ. 1 και κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 305 του ν. 4412/2016

Άρθρο 120 Αποκλεισμός οικονομικού φορέα – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 306 του ν. 4412/2016

Άρθρο 121 Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών - Αντικατάσταση του άρθρου 310 του ν. 4412/2016

Άρθρο 122 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 7 και προσθήκη παρ. 6Α στο άρθρο 313 του ν. 4412/2016

Άρθρο 123 Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας – Αντικατάσταση του άρθρου 315 του ν. 4412/2016

Άρθρο 124 Κατακύρωση – Σύναψη σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 316 του ν. 4412/2016

Άρθρο 125 Ματαίωση διαδικασίας – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 317 του ν. 4412/2016

Άρθρο 126 Επιλογή των διαδικασιών – Αντικατάσταση του άρθρου 326 του ν. 4412/2016

Άρθρο 127 Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας – Προσθήκη άρθρου 327 Α στον ν. 4412/2016

Άρθρο 128 Απευθείας ανάθεση – Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016

Άρθρο 129 Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 4, 6, 7 και 8, κατάργηση της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 329 του ν. 4412/2016

Άρθρο 130 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση του άρθρου 330 του ν. 4412/2016

Άρθρο 131 Έννομη προστασία για συμβάσεις των άρθρων 328 και 329 - Αντικατάσταση του άρθρου 333Α του ν. 4412/2016

Άρθρο 132 Συμβατικό πλαίσιο – Εφαρμοστέα νομοθεσία – Αντικατάσταση του άρθρου 334 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 133 Κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων – Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 3 και 4 του άρθρου 344 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 134 Πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 345 του ν. 4412/2016

Άρθρο 135 Παράβολο – Τροποποίηση του τίτλου και της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016

Άρθρο 136 Διαδικασία εξέτασης της προσφυγής – Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016

Άρθρο 137 Προσωρινά μέτρα – Αντικατάσταση του άρθρου 366 του ν. 4412/2016

Άρθρο 138 Δικαστική προστασία – Αρμόδιο δικαστήριο – Αντικατάσταση του άρθρου 372 του ν. 4412/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 139 Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 140 Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 141 Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 142 Έναρξη ισχύος Μέρους Α΄
ΜΕΡΟΣ Β΄
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Άρθρο 143 Δομή Δυνάμεων - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 3883/2010
Άρθρο 144 Μακροπρόθεσμος Προγραμματισμός Αμυντικών Εξοπλισμών – Αντικατάσταση του άρθρου 73 του ν. 3883/2010
Άρθρο 145 Κυλιόμενος Προγραμματισμός Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού – Αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν. 3883/2010
Άρθρο 146 Ενεργοποίηση προγράμματος στρατιωτικού εξοπλισμού - Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 3883/2010
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Άρθρο 147 Προγραμματισμός συμβάσεων στον τομέα της άμυνας – Αντικατάσταση του άρθρου 1 του ν. 3978/2011
Άρθρο 148 Αρμοδιότητες της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων της Βουλής των Ελλήνων – Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3978/2011
Άρθρο 149 Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 3 του ν. 3978/2011
Άρθρο 150 Συμφωνίες - πλαίσιο εν συνεχεία υποστήριξης – Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 3978/2011
Άρθρο 151 Αρμοδιότητες Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 3978/2011
Άρθρο 152 Αρμοδιότητες Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων – Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 3978/2011
Άρθρο 153 Συλλογικά όργανα – Αντικατάσταση του άρθρου 7 του ν. 3978/2011
Άρθρο 154 Επιτροπές Προμηθειών και κατανομή αρμοδιοτήτων – Προσθήκη άρθρων 7Α, 7Β και 7Γ στον ν. 3978/2011
Άρθρο 155 Κανόνες διαφάνειας και δεοντολογίας που εφαρμόζουν τα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων – Αντικατάσταση του άρθρου 8 του ν. 3978/2011
Άρθρο 156 Κανόνες διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς που επιβάλλονται στους οικονομικούς φορείς – Αντικατάσταση του άρθρου 10 του ν. 3978/2011
Άρθρο 157 Μεταβολές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και στη διοίκηση του οικονομικού φορέα – Αντικατάσταση του άρθρου 12 του ν. 3978/2011
Άρθρο 158 Προσυμβατικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου - Αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 3978/2011
Άρθρο 159 Προϋποθέσεις και διαδικασία προσφυγής στο άρθρο 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προσθήκη άρθρου 18Α στον ν. 3978/2011
Άρθρο 160 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) – Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 3978/2011
Άρθρο 161 Σύνταξη προσφορών – Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 80 του ν. 3978/2011
Άρθρο 162 Χρόνος ισχύος προσφορών – Αντικατάσταση του άρθρου 84 του ν. 3978/2011
Άρθρο 163 Κατακύρωση σύμβασης – Τροποποίηση του άρθρου 87 του ν. 3978/2011
Άρθρο 164 Ματαίωση διαδικασίας – Προσθήκη άρθρου 88Α στον ν. 3978/2011
Άρθρο 165 Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 100 του ν. 3978/2011
Άρθρο 166 Αξιοποίηση μη επιχειρησιακά αναγκαίου στρατιωτικού εξοπλισμού – Αντικατάσταση του άρθρου 107 του ν. 3978/2011
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Άρθρο 167 Κρατική Διασφάλιση Ποιότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3433/2006
Άρθρο 168 Εγγύηση συμμετοχής – Αντικατάσταση του άρθρου 33 του ν. 3433/2006
Άρθρο 169 Εγγυήσεις κατά το στάδιο ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης – Προσθήκη άρθρου 33Α στον ν. 3433/2006
Άρθρο 170 Εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της σύμβασης – Προσθήκη άρθρου 33Β στον ν. 3433/2006
Άρθρο 171 Χρόνος παράδοσης υλικών - Διάρκεια σύμβασης παροχής υπηρεσίας – Αντικατάσταση του άρθρου 37 του ν. 3433/2006
Άρθρο 172 Κυρώσεις για εκπρόθεσμη παράδοση υλικών ή παροχή υπηρεσιών – Αντικατάσταση του άρθρου 40 του ν. 3433/2006
Άρθρο 173 Έκπτωση αναδόχου – Κυρώσεις – Αντικατάσταση του άρθρου 41 του ν. 3433/2006
Άρθρο 174 Τροποποίηση συμβάσεων και συμφωνιών-πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους – Αντικατάσταση του άρθρου 61 του ν. 3433/2006
Άρθρο 175 Απόρριψη – Αντικατάσταση υπηρεσιών - Προσθήκη άρθρου 63Α στον ν. 3433/2006
Άρθρο 176 Διαιτητική επίλυση συμβατικών διαφορών - Προσθήκη άρθρου 70Α στον ν. 3433/2006
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 177 Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 178 Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 179 Έναρξη ισχύος Μέρους Β΄
ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
Άρθρο 180 Έσοδα και προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 3959/2011

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.
Άρθρο 181 Μισθολογικές ρυθμίσεις για την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. – Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4354/2015
Άρθρο 182 Διεύρυνση του σκοπού της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. (ΕΑΤ Α.Ε.) και καθορισμός του ύψους των λειτουργικών δαπανών - Τροποποίηση του άρθρου 4 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε.
Άρθρο 183 Ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. (Ε.Α.Τ. Α.Ε.) – Τροποποίηση του άρθρου 11 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε.
Άρθρο 184 Έγκριση των κανονισμών της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. από το διοικητικό συμβούλιο αυτής – Τροποποίηση του άρθρου τέταρτου του ν. 3912/2011
Άρθρο 185 Ρυθμίσεις για το προσωπικό της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. – Τροποποίηση του άρθρου πέμπτου του ν. 3912/2011
Άρθρο 186 Ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων Α.Ε. - Τροποποίηση των παρ. 5 και 6 του άρθρου 28 του ν. 2843/2000
Άρθρο 187 Ρυθμίσεις για τους κανονισμούς της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων Α.Ε. – Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 8 του ν. 4608/2019
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΡΥΘΜΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (Τ.Ε.Ε.)
Άρθρο 188 Εκπρόσωποι Τ.Ε.Ε. σε συλλογικά όργανα
Άρθρο 189 Σύσταση Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 190 Εγγραφή μελών Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος στο Γ.Ε.ΜΗ. – Προσθήκη εδαφίων στην παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4497/2017
Άρθρο 191 Εξ αποστάσεως αξιολόγηση για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας σε διπλωματούχους μηχανικούς
Άρθρο 192 Πάγια προκαταβολή Τ.Ε.Ε.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ (Τ.Ε.Ε.)
Άρθρο 193 Γενικές αρχές
Άρθρο 194 Πειθαρχικά παραπτώματα
Άρθρο 195 Παραγραφή
Άρθρο 196 Πειθαρχικές ποινές
Άρθρο 197 Επιμέτρηση ποινής
Άρθρο 198 Δημοσιότητα
Άρθρο 199 Πειθαρχικά συμβούλια
Άρθρο 200 Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια
Άρθρο 201 Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο
Άρθρο 202 Εξαίρεση μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου και Εισηγητή
Άρθρο 203 Προκαταρτική εξέταση
Άρθρο 204 Άσκηση πειθαρχικής δίωξης
Άρθρο 205 Διαδικασία ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων
Άρθρο 206 Έκδοση πειθαρχικής απόφασης
Άρθρο 207 Έφεση
Άρθρο 208 Εκτέλεση πειθαρχικών αποφάσεων
Άρθρο 209 Γραμματεία Πειθαρχικών Συμβουλίων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
Άρθρο 210 Προσβασιμότητα χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα – Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 4067/2012
Άρθρο 211 Ρυθμίσεις για τη διέλευση ατόμων με αναπηρία από αυτοκινητόδρομους με διόδια – Αντικατάσταση του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
Άρθρο 212 Διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση των κυκλοφοριακών συνδέσεων – Κυκλοφοριακή σύνδεση πρατηρίων καυσίμων
Άρθρο 213 Καθορισμός αρμοδιότητας Υπηρεσίας Οδικών Τελών-Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών – Τροποποίηση της περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4250/2014
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
Άρθρο 214 Ψηφιοποίηση φακέλων οικοδομικών αδειών
Άρθρο 215 Διαδικασία υποβολής εγκρίσεων για την έκδοση οικοδομικών αδειών
Άρθρο 216 Παρατάσεις δικαιολογητικών υπαγωγής στη νομοθεσία για την αυθαίρετη δόμηση
Άρθρο 217 Έκδοση οικοδομικών αδειών για τα κτίρια του πρώην Ολυμπιακού Χωριού Τύπου Αμαρουσίου
Άρθρο 218 Καθορισμός υποπεριοχής προστασίας στις περιπτώσεις ήπιων αναπτυξιακών έργων
Άρθρο 219 Υπαίθρια διαφήμιση σε ζώνες αεροδρομίων
Άρθρο 220 Παράταση αδειών δόμησης σε σεισμόπληκτες και πυρόπληκτες περιοχές – Τροποποίηση της παρ. 4 του ν. 4258/2014
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Άρθρο 221 Παράταση αναστολής πλειστηριασμών πυρόπληκτων
Άρθρο 222 Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για την ενίσχυση που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «e-λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος»
Άρθρο 223 Διαδικασία υπολογισμού νόμιμων τόκων στις περιπτώσεις ανάκτησης ποσού ενίσχυσης που έχει δοθεί σε επενδυτικά σχέδια των νόμων 1892/1990, 2601/1998 και 3299/2004
Άρθρο 224 Αξιολογητές ερευνητικών έργων Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Προσθήκη παρ. 16 στο άρθρο 24 του ν. 4310/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
Άρθρο 225 Ρυθμίσεις για τον Εθνικό Μηχανισμό Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων
Άρθρο 226 Ρύθμιση για τα δημόσια ακίνητα του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων
Άρθρο 227 Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Γ΄
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ
Άρθρο 228 Διατάξεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) – Τροποποίηση του ν. 4429/2016
Άρθρο 229 Διάρθρωση και υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. – Τροποποίηση άρθρου 87 του ν. 4635/2019
Άρθρο 230 Εκλογές για την ανάδειξη νέων οργάνων διοίκησης των Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017
Άρθρο 231 Υπολογισμός θητείας σε περίπτωση αντικατάστασης αρχικώς εκλεγέντος Προέδρου Επιμελητηρίου – Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν. 4497/2017
Άρθρο 232 Εποπτεία και οικονομικές καταστάσεις Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017 και της Κ.Ε.Ε.Ε. – Τροποποίηση των παρ. 9 και 10 του άρθρου 77 του ν. 4497/2017
Άρθρο 233 Οικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017 και της Κ.Ε.Ε.Ε. – Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4712/2020
Άρθρο 234 Αναπλήρωση και αυτοδίκαιη έκπτωση μελών διοικητικού συμβουλίου, διοικητικής επιτροπής και εκτελεστικών επιτροπών – Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4497/2017
Άρθρο 235 Έναρξη ισχύος ρυθμίσεων για τη συγκρότηση και λειτουργία της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων
Άρθρο 236 Διατάξεις για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας – Τροποποίηση των άρθρων 7 και 8 του ν. 1733/1987
Άρθρο 237 Ζητήματα προθεσμιών υπαγωγής ακινήτων που αποκτήθηκαν μέσω αναγκαστικού πλειστηριασμού σε διατάξεις που αφορούν σε τακτοποίηση αυθαιρεσιών – Αντικατάσταση της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020
Άρθρο 238 Τρόπος επιλογής εξειδικευμένων συμβούλων-επιστημόνων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού – Προσθήκη άρθρου 21Α στον ν. 3959/2011
Άρθρο 239 Ονομαστικοποίηση μετοχών εταιρειών που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις– Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 3310/2005
Άρθρο 240 Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λόγω του κορωνοϊού COVID-19
Άρθρο 241 Σύναψη συμβάσεων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημιακών εργαστηρίων της Εμβληματικής Δράσης για την αντιμετώπιση του ιού SARS - Cov-2
Άρθρο 242 Καταχώριση πράξεων και στοιχείων δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ
Άρθρο 243 Εκσυγχρονισμός και επέκταση εγκαταστάσεων σε όμορο ακίνητο – Τροποποίηση της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013
Άρθρο 244 Μεταβατική διάταξη ως προς μη εξουσιοδοτημένες πωλήσεις διαφημιστικού χρόνου
Άρθρο 245 Δημοσίευση διακηρύξεων στον περιφερειακό και τοπικό Τύπο – Τροποποίηση της παρ. 12 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016
Άρθρο 246 Ρυθμίσεις για την οριστική παραλαβή έργων που αφορούν υποδομές δικαστηρίων
Άρθρο 247 Εξαίρεση του προσωπικού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών από την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 90 του ν. 4389/2016, της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4623/2019 και της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4647/2019
Άρθρο 248 Αναστολή εκτέλεσης πρωτοκόλλων κατεδάφισης και διοικητικής αποβολής
Άρθρο 249 Χορήγηση προσωρινού Α.Μ.Κ.Α.
Άρθρο 250 Διενέργεια εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού COVID – 19 από τον Ε.Ο.Δ.Υ. στις δομές ψυχικής υγείας – Τροποποίηση του άρθρου 58 του ν. 4764/2020
Άρθρο 251 Παράταση ισχύος της άδειας εμπορίας του άρθρου 6 του ν. 3054/2002
Άρθρο 252 Κάλυψη στεγαστικών αναγκών των Επιμελητηρίων-προσθήκη περ. κ΄ στην παρ.3 του άρθρου 65 του ν. 4497/2017
Άρθρο 253 Περιβαλλοντικά κίνητρα – Αναρίθμηση και τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4067/2012
ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
ΑΡΘΡΟ 254 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1
Ορισμοί - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1,2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις εξουσιοδοτική διάταξη, στην παρ. 1 του άρθρου 2 τροποποιούνται οι περ. 5, 6, 7, 9, 11, 24, 31, 32, 33, 34, 35, προστίθενται περ. 7α, 30α, 31α, 32α, 44, 45, 46, 47 και 48, στην παρ. 2 τροποποιείται το εισαγωγικό εδάφιο και η περ. 4 και προστίθενται περ. 4α, 4β, 4γ και 4δ, στην παρ. 3 τροποποιούνται το εισαγωγικό εδάφιο και οι περ. 6 και 14 και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2
Ορισμοί – Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρα 2 και 33 παρ. 1 εδάφιο έκτο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και

β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α΄ και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί,

3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές,

4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα,

β) έχουν νομική προσωπικότητα και

γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου,

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών,

6) ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» και ως «συμβάσεις έργων» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο:

α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α΄ και στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Β΄,

β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου,

γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή τη μελέτη του έργου,

7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου δομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού, το οποίο επαρκεί καθαυτό για την επιτέλεση οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας,

7α) ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής,

8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης,

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.

Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους με τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας,

10) ως «συμφωνία - πλαίσιο» νοείται μία συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή ενός ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, όπου ενδείκνυται, τις προβλεπόμενες ποσότητες,

11) ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται και ο όρος «εργοληπτική επιχείρηση» του Τίτλου 1 του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β΄ του παρόντος Βιβλίου,

12) ως «προσφέρων» νοείται οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά,

13) ως «υποψήφιος» νοείται οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί ή έχει λάβει πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία, σε ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο ή σε σύμπραξη καινοτομίας,

14) ως «έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης» ή «έγγραφο της σύμβασης» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης των άρθρων 63 και 293, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, της περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης του άρθρου 291, αν χρησιμοποιείται ως μέσο

προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη ή η πρόσκληση σε διαπραγμάτευση στις οποίες αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των Παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές,

15) ως «κεντρικές δραστηριότητες αγορών» νοούνται δραστηριότητες που διεξάγονται σε μόνιμη βάση με μία από τις παρακάτω μορφές:

α) της απόκτησης αγαθών ή/και υπηρεσιών που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς,

β) της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή της σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς,

16) ως «επικουρικές δραστηριότητες αγορών» νοούνται δραστηριότητες που συνίστανται στην παροχή υποστήριξης σε δραστηριότητες αγορών, ιδίως με τις κατωτέρω μορφές: α) τεχνικής υποδομής που παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές/στους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις/συμβάσεις ή να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες, β) συμβουλών σχετικά με τη διεξαγωγή ή τον σχεδιασμό διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων/συμβάσεων, γ) προετοιμασίας και διαχείρισης διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων/συμβάσεων εξ ονόματος και για λογαριασμό της ενδιαφερόμενης αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα,

17) ως «κεντρική αρχή αγορών» (ΚΑΑ) νοείται:

α) μία αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών,

β) ένας αναθέτων φορέας, ο οποίος παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών.

Οι συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ, προκειμένου να πραγματοποιηθούν κεντρικές δραστηριότητες αγορών, θεωρείται ότι αποτελούν συμβάσεις για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιγράφεται στα άρθρα 228 ως 234. Το άρθρο 237 δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ με σκοπό την πραγματοποίηση κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών,

18) ως «εθνικές κεντρικές αρχές αγορών» (ΕΚΑΑ) νοούνται οι ΚΑΑ οι οποίες, πέραν των ανωτέρω, είναι επιπλέον αρμόδιες για τον εθνικό σχεδιασμό, προγραμματισμό, καθώς και συντονισμό κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών όλων των λοιπών ΚΑΑ,

19) ως «πάροχος υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων» ή «πάροχος υπηρεσιών σύναψης συμβάσεων» νοείται δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που προσφέρει στην αγορά επικουρικές δραστηριότητες αγορών,

20) με τους όρους «γραπτώς» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών, το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα,

21) ως «ηλεκτρονικό μέσο» νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία διαβιβάζονται, διακινούνται και λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου,

22) ως «κύκλος ζωής» νοούνται όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και της ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν, της παραγωγής, της εμπορίας και των όρων της, της μεταφοράς, της χρήσης και της συντήρησης, καθόλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, από την απόκτηση των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι την απόρριψη, την εκκαθάριση και το τέλος της υπηρεσίας ή χρήσης,

23) ως «διαγωνισμοί μελετών» νοούνται διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα να αποκτά, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων,

24) ως «καινοτομία» νοείται η υλοποίηση νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, που περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται στις διαδικασίες παραγωγής, ανοικοδόμησης ή κατασκευής, νέα μέθοδο εμπορίας ή νέα μέθοδο οργάνωσης στις επιχειρηματικές πρακτικές, οργάνωσης του χώρου εργασίας ή των εξωτερικών σχέσεων μεταξύ άλλων, με σκοπό τη συμβολή στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2030» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη,

25) ως «σήμα» (label) νοείται οποιοδήποτε έγγραφο, πιστοποιητικό ή βεβαίωση που επιβεβαιώνει ότι ένα συγκεκριμένο έργο, προϊόν, υπηρεσία, μέθοδος ή διαδικασία πληροί ορισμένες απαιτήσεις,

26) ως «απαίτηση ή απαιτήσεις σήματος» νοούνται οι απαιτήσεις, τις οποίες πρέπει να πληροί ένα συγκεκριμένο έργο, προϊόν, υπηρεσία ή διαδικασία, προκειμένου να λάβει το σχετικό σήμα,

27) ως «κατώτατα όρια» νοούνται τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 και 235 όρια,

28) ως «δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων» και ως «συμβάσεις άνω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης της περ. 5 της παρούσας παραγράφου που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα όρια της διάταξης των άρθρων 5 και 235, αντίστοιχα, όπως ισχύουν κάθε φορά,

29) ως «δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων» και ως «συμβάσεις κάτω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης της περ. 5 της παρούσας παραγράφου που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, αντίστοιχα, των οποίων η

εκτιμώμενη αξία εκτός (ΦΠΑ) είναι κατώτερη από τα όρια των άρθρων 5 και 235, όπως ισχύουν κάθε φορά,

30) ως «συνοπτικός διαγωνισμός» νοείται η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 117 και 327,

30α) ως «δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις ή οι συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ,

31) ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με ή χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 3 των άρθρων 120 και 330, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 118 και 328,

31α) ως «απευθείας ανάθεση μέσω ηλεκτρονικής αγοράς» νοείται η ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης που διενεργείται μέσω του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 118Α,

32) ως «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)» νοείται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία υποσυστήματα για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων και συμβάσεων, κατά την έννοια της περ. 5, καθώς και για τη συλλογή, δημοσιοποίηση και ανάλυση στοιχείων σχετικών με τις εν λόγω συμβάσεις, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ),

32α) ως «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» νοείται το πληροφοριακό σύστημα, το οποίο αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων και συμβάσεων, κατά την έννοια της περ. 5, με τη χρήση και εφαρμογή ΤΠΕ,

33) ως «χρήστες ΕΣΗΔΗΣ» νοούνται ιδίως οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ,

34) ως «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)» νοείται το πληροφοριακό σύστημα, που αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και έχει ως σκοπό τη συλλογή και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις, κατά την έννοια της περ. 5, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204) και το άρθρο 38 του παρόντος,

35) ως ΕΑΑΔΗΣΥ νοείται η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων που είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή συσταθείσα με τον ν. 4013/2011,

36) ως «κράτος μέλος» νοείται κάθε κράτος που έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

37) ως «τρίτη χώρα» νοείται κάθε κράτος που δεν έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

38) ως «Ένωση» νοείται η Ευρωπαϊκή Ένωση,

39) ως «Επιτροπή» νοείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

40) ως «ΣΔΣ» νοείται η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον ν. 2513/1997 (Α΄ 139),

41) οι όροι «Δημόσιος Τομέας», «Γενική Κυβέρνηση» και «Κεντρική Κυβέρνηση» έχουν την έννοια που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143),

42) ως «συμφωνητικό» νοείται η γραπτή συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα ή της ΚΑΑ και του αναδόχου, αναπόσπαστο τμήμα της οποίας αποτελούν όλα τα σχετικά έγγραφα της σύμβασης της περ. 14, η προσφορά του αναδόχου, καθώς και οι πάσης φύσεως τροποποιήσεις της συμφωνίας αυτής,

43) ως «ανάδοχος» ή «εργολήπτης» ή «μελετητής» ή «προμηθευτής» ή «πάροχος υπηρεσιών» νοείται ο οικονομικός φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί με δημόσια σύμβαση ή σύμβαση, κατά την έννοια της διάταξης της περ. 5 της παρούσας παραγράφου, η κατασκευή έργου ή η μελέτη έργου ή η προμήθεια αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών αντίστοιχα,

44) ως «μη κανονικές προσφορές» νοούνται όσες προσφορές δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία συμπαιγνίας ή διαφθοράς ή όσες κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές,

45) ως «απαράδεκτες προσφορές» νοούνται όσες υποβάλλονται από προσφέροντες, οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίσθηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης,

46) ως «μη κατάλληλη» νοείται μία προσφορά όταν δεν σχετίζεται με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς ουσιώδη τροποποίηση, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης,

47) ως «μη κατάλληλη» νοείται μία αίτηση συμμετοχής όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74 ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77,

48) όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ποσό, προϋπολογισμός ή εκτιμώμενη αξία σύμβασης ή αξία της σύμβασης, νοείται χωρίς ΦΠΑ, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

2. Πέραν των ορισμών της παρ. 1, ιδίως για τις ανάγκες εφαρμογής του Τίτλου 1 του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β΄ του Βιβλίου Ι:

1) ως «Κύριος του Έργου» ή «Εργοδότης» νοείται το Δημόσιο ή άλλος φορέας του δημόσιου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η δημόσια σύμβαση ή σύμβαση, κατά την έννοια της διάταξης της περ. 5 της παρούσας παραγράφου ή κατασκευάζεται το έργο,

2) ως «Φορέας κατασκευής του έργου» νοείται η αρμόδια αναθέτουσα αρχή ή υπηρεσία αυτής που έχει την ευθύνη υλοποίησης του έργου,

3) ως «Προϊσταμένη Αρχή» νοείται η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης,

4) ως «διευθύνουσα υπηρεσία» νοείται η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τη διοίκηση της κατασκευής του έργου,

4α) ως «επιβλέπων» νοείται τεχνικός υπάλληλος της διευθύνουσας υπηρεσίας ή πιστοποιημένος ιδιωτικός φορέας (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων), ο οποίος απαιτείται να διαθέτει τις εξιδεικευμένες γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και επίβλεψη του έργου,

4β) ως «επιβλέπων ελεγκτής ή μηχανικός» ή «ελεγκτής μηχανικός» νοείται ο εγγεγραμμένος στο Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών, στον οποίο δύναται να ανατεθούν ο έλεγχος και η επίβλεψη των εκτελούμενων έργων προεκτιμώμενης αμοιβής από εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ έως το αντίστοιχο όριο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4412/2016,

4γ) «ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης» είναι το ηλεκτρονικό αρχείο που τηρεί η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, στο οποίο εντάσσονται όλες οι τεχνικές εταιρείες που εκτελούν δημόσια έργα,

4δ) «Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών» είναι το σύνολο εναρμονισμένων αρχών, κανόνων, μεθόδων και εργαλείων για την εξαγωγή του πραγματικού κόστους των έργων,

5) ως «Τεχνικό Συμβούλιο» νοείται το συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την αναθέτουσα ή την προϊσταμένη αρχή,

6) ως «επιτελεστικότητα» νοείται το σύνολο των μετρήσιμων ιδιοτήτων ενός έργου, οι οποίες αναφέρονται στην ταυτόχρονη ύπαρξη ασφάλειας, λειτουργικότητας και αισθητικής εμφάνισης για την τεχνική διάρκεια ζωής του.

3. Πέραν των ορισμών της παρ. 1, ιδίως για τις ανάγκες εφαρμογής του Τίτλου 2 του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β΄ του Βιβλίου Ι:

1) ως «Κύριος του Έργου» νοείται το Δημόσιο ή άλλος φορέας του δημόσιου τομέα, στον οποίο ανήκει το έργο για το οποίο εκπονούνται μελέτες και παρέχονται τεχνικές υπηρεσίες,

2) ως «Εργοδότης» νοείται η αναθέτουσα αρχή που καταρτίζει σύμβαση μελέτης ή παροχής τεχνικών υπηρεσιών με τον ανάδοχο είτε για λογαριασμό της είτε για λογαριασμό του κυρίου του έργου,

3) ως «Προϊσταμένη Αρχή» νοείται η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο του εργοδότη, που εποπτεύει την εκτέλεση της συναφθείσας σύμβασης, ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης,

4) ως «Διευθύνουσα Υπηρεσία» νοείται η τεχνική υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της συναφθείσας σύμβασης, υπό την εποπτεία της Προϊσταμένης Αρχής,

5) ως «Τεχνικό συμβούλιο» νοείται το συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί στον εργοδότη για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την αναθέτουσα ή την προϊσταμένη αρχή,

6) ως «φυσικό αντικείμενο» της σύμβασης νοείται οποιαδήποτε μελέτη ή τεχνική υπηρεσία ή άλλη επιστημονική υπηρεσία που σχετίζεται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 της παρ. 1:

α) «μελέτη» είναι το αποτέλεσμα συστηματικής και αναλυτικής επιστημονικής και τεχνικής εργασίας και έρευνας σε συγκεκριμένο απλό ή σύνθετο γνωστικό αντικείμενο, που αποβλέπει ιδίως στην παραγωγή έργου ή στην επέμβαση σε έργο ή αφορά στον σχεδιασμό και την απεικόνιση έργου ή παραγωγικής διαδικασίας ή σε μεθόδους χωρικού σχεδιασμού και ανάπτυξης,

β) «τεχνικές υπηρεσίες» και «λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες» είναι οι υπηρεσίες που συνίστανται στην παροχή γνώσεων και ικανοτήτων με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου επιστημονικού προσωπικού και άλλων μέσων επί ορισμένου χρόνου, που προσδιορίζεται είτε ημερολογιακά είτε σε συνάρτηση με ορισμένο γεγονός της παραγωγικής διαδικασίας. Οι τεχνικές υπηρεσίες μπορούν να έχουν ως αντικείμενο, ιδίως: α) τη σύνταξη των τευχών δημοσίου διαγωνισμού έργου, μελέτης ή τεχνικής ή άλλης συναφούς επιστημονικής υπηρεσίας, β) τον έλεγχο και την επίβλεψη έργου ή μελέτης και γ) την υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στη διεξαγωγή ανάθεσης σύμβασης μελέτης, έργου ή τεχνικής ή άλλης συναφούς επιστημονικής υπηρεσίας, στην επίβλεψη ή έλεγχο μελέτης και στη διοίκηση ή επίβλεψη ή έλεγχο έργου,

7) ως «Προεκτιμώμενη αμοιβή» νοείται το προεκτιμώμενο από την αναθέτουσα αρχή χρηματικό ποσό για την ολοκλήρωση των προκηρυσσόμενων μελετών ή τεχνικών υπηρεσιών, που καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 53 και αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης,

8) ως «Συμβατική αμοιβή» νοείται το καθοριζόμενο με την προκήρυξη κατ' αποκοπή τίμημα, όταν δεν προβλέπεται υποβολή οικονομικής προσφοράς και η οικονομική προσφορά του αναδόχου στις λοιπές περιπτώσεις συμβάσεων μελετών και συμβάσεων παροχής τεχνικών υπηρεσιών,

9) ως «Τελική αμοιβή» νοείται το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στον ανάδοχο ως αμοιβή για το εκτελεσθέν αντικείμενο της σύμβασης,

10) ως «Μονάδες φυσικού αντικειμένου» νοούνται οι χαρακτηριστικές για κάθε αντικείμενο σύμβασης μοναδιαίες διαστάσεις του, πολλαπλάσια των οποίων το συνθέτουν και ορίζουν το μέγεθος του κατά κύριο λόγο, όπως χιλιόμετρα οδού, επιμέρους αυτοτελείς δομικές κατασκευές (γέφυρες, σήραγγες, οχετούς, ανισόπεδους κόμβους και διαβάσεις), τετραγωνικά μέτρα κτιρίων ή αποτυπώσεων ή οι μονάδες του χρόνου που απαιτούνται για την εκτέλεση της σύμβασης,

11) ως «Κύρια Μελέτη» νοείται η μελέτη που έχει ως αντικείμενο τον ίδιο τον σχεδιασμό του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας αυτοτελώς ή συνδυασμένα με άλλη κύρια μελέτη,

12) Ως «Υποστηρικτικές μελέτες και έρευνες» νοούνται οι επί μέρους μελέτες και έρευνες που είναι απαραίτητες για τον σχεδιασμό έργου ή την παροχή υπηρεσίας, δεν έχουν, όμως, ως αντικείμενο τον ίδιο τον σχεδιασμό του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας,

13) ως «Απλή Μελέτη» νοείται η μελέτη που περιλαμβάνει μία κύρια αυτοτελή μελέτη και ενδεχομένως τις απαιτούμενες υποστηρικτικές μελέτες,

14) ως «σύνθετη μελέτη» νοείται η μελέτη που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κύριες μελέτες και ενδεχομένως τις απαιτούμενες υποστηρικτικές μελέτες,

15) Ως «κατηγορίες μελετών» και ως «υπηρεσίες επί-

βλεψης μελετών και έργων» νοούνται οι ακόλουθες κατηγορίες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ΄: (1) Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες, (2) Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες, (3) Οικονομικές μελέτες, (4) Κοινωνικές μελέτες, (5) Μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, (6) Αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων, (7) Ειδικές αρχιτεκτονικές μελέτες (διαμόρφωσης εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, αποκατάστασης μνημείων, διατήρησης παραδοσιακών κτιρίων, οικισμών και τοπίου), (8) Στατικές μελέτες (μελέτες φερουσών κατασκευών κτιρίων και μεγάλων ή ειδικών τεχνικών έργων), (9) Μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές και ηλεκτρονικές μελέτες, (10) Μελέτες συγκοινωνιακών έργων (οδών, σιδηροδρομικών γραμμών, μικρών τεχνικών έργων, έργων υποδομής αερολιμένων) και κυκλοφοριακές μελέτες, (11) Μελέτες λιμενικών έργων (12) Μελέτες μεταφορικών μέσων (χερσαίων, πλωτών, εναέριων), (13) Μελέτες υδραυλικών έργων (εγγειοβελτιωτικών έργων, φραγμάτων, υδρεύσεων, αποχετεύσεων) και διαχείρισης υδατικών πόρων, (14) Ενεργειακές μελέτες (θερμοηλεκτρικές, υδροηλεκτρικές, πυρηνικές ήπιων μορφών ενέργειας), (15) Βιομηχανικές μελέτες (προγραμματισμού, σχεδιασμού και λειτουργίας), (16) Μελέτες τοπογραφίας (γεωδαιτικές, φωτογραμμετρικές, χαρτογραφικές, κτηματογραφικές και τοπογραφικές), (17) Χημικές μελέτες και έρευνες, (18) Μελέτες Χημικής Μηχανικής και Χημικών Εγκαταστάσεων, (19) Μεταλλευτικές μελέτες και έρευνες, (20) Γεωλογικές, υδρογεωλογικές και γεωφυσικές μελέτες και έρευνες, (21) Γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες, (22) Εδαφολογικές μελέτες και έρευνες, (23) Γεωργικές μελέτες (γεωργοοικονομικές, γεωργοτεχνικές εγγείων βελτιώσεων, γεωργοκτηνοτροφικού προγραμματισμού, γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων), (24) Δασικές μελέτες (διαχείρισης δασών και ορεινών βοσκοτόπων, δασοτεχνικής διευθέτησης ορεινών λεκανών χειμάρρων, αναδασώσεων, δασικών οδών, δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων και κατάρτισης δασικών χαρτών), (25) Μελέτες φυτοτεχνικής διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και έργων πρασίνου, (26) Αλιευτικές μελέτες, (27) Περιβαλλοντικές μελέτες και (28) Μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να τροποποιείται το ως άνω Παράρτημα, επεκτείνοντας ή περιορίζοντας τις κατηγορίες μελετών και υπηρεσιών που περιλαμβάνονται σε αυτό.

4. Για τον σκοπό του παρόντος άρθρου και για τις ανάγκες του Βιβλίου Ι ο όρος «αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης» περιλαμβάνει τις ενδεικτικά απαριθμούμενες στα επίπεδα NUTS 1, 2 και 3 και μικρότερες διοικητικές μονάδες, όπως αναφέρονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 154).

5. Ορισμοί σχετικοί με τις τεχνικές προδιαγραφές των άρθρων 54 και 282 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α΄ και στο Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Β΄, αντίστοιχα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 2
Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση - Αντικατάσταση του άρθρου 32Α του ν. 4412/2016

Το άρθρο 32Α του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32Α
Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

1. Εξαιρούνται της υποχρεωτικής εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, της παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, και των παρ. 1 έως 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, οι ακόλουθες περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση:

α) όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 2, την παρ. 3, την περ. β΄ της παρ. 4 και την παρ. 6,

β) όπου η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα σύμφωνα με την περ. γ΄ της παρ. 2, ή

γ) όπου η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων σύμφωνα με την περ. γ΄ της παρ. 4.

2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει, και η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται από γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 221, περί οργάνων διενέργειας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων, και εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση που συντρέχουν οι περιστάσεις της περ. β΄ της παρ. 1 ως γνωμοδοτικό όργανο μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής.

3. Στην περ. γ΄ της παρ. 1 δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής.»

Άρθρο 3
Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί - Τροποποίηση του τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 34 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 34 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147)

προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», προστίθεται παρ. 11 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 34
Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί – Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 35 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών.

Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές διοργανώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με τη μορφή επαναλαμβανόμενης ηλεκτρονικής διαδικασίας, διεξαγόμενης έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.

Δεδομένου ότι ορισμένες δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών και έργων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να ταξινομηθούν με βάση αυτόματη μέθοδο αξιολόγησης, οι συμβάσεις αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

2. Στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης και ιδίως των τεχνικών προδιαγραφών μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια.

Υπό τους ιδίους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά τον νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας - πλαίσιο, όπως προβλέπεται στις περ. β΄ ή γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 39, καθώς και κατά τον διαγωνισμό για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 33.

3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά σε ένα από τα ακόλουθα στοιχεία των προσφορών:

α) μόνο στις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει της τιμής,

β) στις τιμές και/ή τις νέες αξίες των χαρακτηριστικών των προσφορών που επισημαίνονται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής ή στην προσφορά με το χαμηλότερο κόστος, σύμφωνα με μια προσέγγιση βασιζόμενη στη σχέση αποδοτικότητας - κόστους.

4. Οι αναθέτουσες αρχές που αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού το επισημαίνουν στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VI του Προσαρτήματος Α΄.

5. Προτού να προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, σύμφωνα με το κριτήριο ή τα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχει καθοριστεί. Η προσφορά θεωρείται παραδεκτή όταν έχει υποβληθεί από προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με το άρθρο 73, περί λόγων αποκλεισμού, και πληροί τα κριτήρια επιλογής, και εφόσον η προσφορά είναι σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, χωρίς να είναι μη κανονική ή απαράδεκτη ή μη κατάλληλη.

Μη κανονικές προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα όσες προσφορές δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία συμπαιγνίας ή διαφθοράς ή όσες κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές.

Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίσθηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν δεν σχετίζεται με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς ουσιώδη τροποποίηση, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75 περί κριτηρίων επιλογής, 76 περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, και 77 περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα να συμμετάσχουν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, χρησιμοποιώντας, κατά την προκαθορισμένη ημέρα και ώρα, τα στοιχεία σύνδεσης, σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται στην πρόσκληση. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν αρχίζει προτού παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

6. Η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της οικείας προσφοράς, η οποία διεξάγεται, σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 86.

Στην πρόσκληση αναφέρεται επίσης ο μαθηματικός τύπος που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, για την αυτόματη ανακατάταξη βάσει των νέων τιμών ή/και των νέων αξίων που υποβάλλονται. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η οικονομικώς πιο συμφέρουσα προσφορά καθορίζεται με βάση μόνο την τιμή, ο μαθηματικός αυτός τύπος εκφράζει τη σχετική στάθμιση του κάθε κριτηρίου που έχει επιλεγεί για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αναφέρεται στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού ή σε άλλα έγγραφα της σύμβασης. Προς τούτο, τυχόν περιθώρια διακύμανσης προσδιορίζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές.

Σε περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προ-

σφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

7. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν συνεχώς και αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες τουλάχιστον που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατάταξή τους. Δύνανται, εάν επισημαίνεται εκ των προτέρων, να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται. Δύνανται, επίσης, να ανακοινώνουν ανά πάσα στιγμή τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

8. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

α) κατά την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα,

β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις, εφόσον έχουν δηλώσει προηγουμένως το χρονικό διάστημα που θα επιτρέψουν να παρέλθει από την παραλαβή της τελευταίας υποβολής πριν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ή

γ) όταν οι προκαθορισμένες φάσεις του πλειστηριασμού έχουν όλες ολοκληρωθεί.

Εάν οι αναθέτουσες αρχές προτίθενται να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, σύμφωνα με την περ. γ΄ του πρώτου εδαφίου, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στην περ. α΄ αυτού, η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

9. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση, σύμφωνα με το άρθρο 86, περί κριτηρίων ανάθεσης των συμβάσεων, με βάση τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

10. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στα έγγραφα της σύμβασης τους ειδικότερους όρους εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για την προμήθεια αγαθών και την παροχή γενικών υπηρεσιών ή του Υπουργού Υγείας για την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών και φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών, μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.»

Άρθρο 4
Υποχρέωση χρήσης - Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 36 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 36 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 6 και το άρθρο 36 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 36
Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, εξαιρουμένης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων.

2. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α΄ και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και 37, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ. Πέραν των ανωτέρω το ΕΣΗΔΗΣ τηρεί όσα ορίζονται:

α) στον ν. 4727/2020 (Α΄ 184),

β) στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β΄ 1301) και

γ) στο π.δ. 25/2014 (Α΄ 44), περί ηλεκτρονικού αρχείου και ψηφιοποίησης εγγράφων.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με:

α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τα τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής,

δ) τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την

πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ και

ε) τους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στη διαλειτουργική σύνδεση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και των υποσυστημάτων του, με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών, και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως το Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) και το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών, ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών μελών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν:

α) στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α΄ 184) και το Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής και αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

β) στον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

γ) στους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

δ) στον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και

ε) στους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

6. Στις συμβάσεις της παρ. 1 επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό: α) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και β) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Οικονομικών ή Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, κατά περίπτωση, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον χρόνο, τον τρόπο και τη διαδικασία κράτησης των ως άνω χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

7. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Εθνικό Μητρώο Οικονομικών Φορέων Προμήθειας Αγαθών και Παροχής Υπηρεσιών.»

Άρθρο 5
Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ - Τροποποίηση των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37
Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ
(άρθρο 22 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1.Το επίπεδο ασφαλείας του ΕΣΗΔΗΣ πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους.

2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει:

α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης,

β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα

πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης που προβλέπεται στην Απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.

Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή,

ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες.

Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της Απόφασης 2011/130/ΕΕ. Επίσης, θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφότυπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην ηλεκτρονική υπογραφή ή στον φορέα του ηλεκτρονικού εγγράφου πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες επικύρωσης που επιτρέπουν την επικύρωση της παραλαμβανόμενης ηλεκτρονικής υπογραφής σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για τα άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα.

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β΄ 401), από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς τον χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία οφείλεται σε γεγονότα ανωτέρας βίας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας.

Η αδυναμία του πρώτου εδαφίου πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, από τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας.

5. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με τις αποφάσεις των παρ. 3 και 5 του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ.»

Άρθρο 6
Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 10 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», τροποποιούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 10 και το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 38
Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) –Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), που έχει συσταθεί με το άρθρο 11 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204) και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, έχει ως αντικείμενο τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις συμβάσεις του παρόντος Βιβλίου, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ, εκτιμώμενης αξίας ανώτερης του ποσού των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης. Για την εκτιμώμενη αξία της σύμ-

βασης του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 6, περί μεθόδων υπολογισμού της κτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού μπορούν να ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

2. Η λειτουργία του ΚΗΜΔΗΣ τελεί υπό την επιφύλαξη του ν. 4624/2019 (Α΄ 137) και των άρθρων 21 και 257 του παρόντος, περί εχεμύθειας. Η πρόσβαση στα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των κρατικών απορρήτων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και του εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις.

3. Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τις ΚΑΑ ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για όλες τις συμβάσεις της παρ. 1:

α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης και των αποφάσεων του αρμόδιου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,

β) της πρόσκλησης, της προκήρυξης και της διακήρυξης κατά περίπτωση,

γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης, καθώς και της εντολής αγοράς της παρ. 12 του άρθρου 118 Α, περί απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace),

δ) του συμφωνητικού και

ε) του χρηματικού εντάλματος ή κάθε άλλου παραστατικού που αντιστοιχεί σε αυτό για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στον ν. 4270/2014 (Α΄ 143).

4. Η καταχώριση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τουλάχιστον τα ακόλουθα επιμέρους στοιχεία:

α) τον προϋπολογισμό,

β) τον Αριθμό Ανάληψης Υποχρέωσης, εφόσον η δαπάνη υπάγεται στο π.δ. 80/2016 (Α΄ 145),

γ) τον κωδικό των αγαθών ή υπηρεσιών κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημόσιων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary - CPV) του άρθρου 23, περί ονοματολογιών,

δ) το είδος της σύμβασης, δηλαδή προμήθεια, υπηρεσία, έργο, μελέτη ή τεχνική ή λοιπή συναφή επιστημονική υπηρεσία,

ε) τη γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (Nomenclature of territorial units for statistics - NUTS) του τόπου εκτέλεσης,

στ) την επωνυμία του οικονομικού φορέα,

ζ) τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του οικονομικού φορέα,

η) την αξία της σύμβασης,

θ) τη χώρα καταγωγής/εγκατάστασης του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση,

ι) τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και σε περίπτωση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου και διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και τις ειδικότερες περιστάσεις εκ των οριζόμενων στα άρθρα 26, περί επιλογής των διαδικασιών, 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, 266 περί διαδικασίας με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού και 267, περί ανταγωνιστικού διαλόγου που δικαιολογούν τη χρήση των διαδικασιών αυτών.

Όσα από τα παραπάνω στοιχεία και έγγραφα αποτελούν αντικείμενο ανάρτησης στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α΄ 184), δεν καταχωρίζονται πρωτογενώς στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αλλά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ.

5. Για λόγους εθνικής ασφάλειας, τα στοιχεία των παρ. 3 και 4, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που ορίζεται από την απόφαση της παρ. 6, που αφορούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, καταχωρίζονται σε διαβαθμισμένο πληροφοριακό σύστημα, με την επιφύλαξη της τήρησης των κανονισμών ασφάλειας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Για λόγους εθνικής ασφάλειας, τα στοιχεία των παρ. 3 και 4, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που ορίζεται από την υπουργική απόφαση της παρ. 6, που αφορούν στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ), εξαιρούνται από την καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Για λόγους εθνικής ασφάλειας, τα στοιχεία των παρ. 3 και 4, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που ορίζεται από την υπουργική απόφαση της παρ. 6, που αφορούν σε συμβάσεις που συνάπτονται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών και χαρακτηρίζονται ως απόρρητες ή η σύναψη και εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύονται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας καταχωρίζονται σε διαβαθμισμένο πληροφοριακό σύστημα, με την επιφύλαξη της τήρησης των κανονισμών ασφάλειας του Υπουργείου Εξωτερικών.

Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται ο τρόπος υποβολής των στοιχείων, η πρόσβαση σε αυτά, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού στις περιπτώσεις της παρ. 5, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του ΚΗΜΔΗΣ, τον δικτυακό τόπο τήρησής του, τη δομή, το περιεχόμενο και την πρόσβαση σε αυτό, τα επίπεδα διαβάθμισης, τη διαδικασία έκδοσης κωδικών ηλεκτρονικής καταχώρισης, τα κατά περίπτωση καταχωριζόμενα στοιχεία, τον χρόνο καταχώρισης αυτών, τα κατά περίπτωση υπόχρεα πρόσωπα για την καταχώριση και τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησής του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορούν να καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στον καθορισμό του τρόπου, του χρόνου και των επιμέρους διαδικασιών καταχώρισης των στοιχείων των εκκρεμών, κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204), και του παρόντος άρθρου, δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

7. Οι πράξεις που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ ισχύουν από την καταχώρισή τους σε αυτό, με την επιφύλαξη του άρθρου 66 και 296. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγουν τις σχετικές δικονομικές ρυθμίσεις ως προς την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημά-

των, ούτε τις ρυθμίσεις των άρθρων 345 έως 374 ως προς την άσκηση των προσφυγών. Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ των στοιχείων (μεταδιδομένων) που καταχωρίστηκαν στο ΚΗΜΔΗΣ και του κειμένου της πράξης που αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ, κατισχύει το κείμενο της πράξης. Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου της πράξης που αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ και του κειμένου του πρωτοτύπου εγγράφου της πράξης κατισχύει το κείμενο του πρωτοτύπου εγγράφου της πράξης. Με ευθύνη του προσώπου ή του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη γίνονται αμελλητί οι αναγκαίες διορθώσεις στα στοιχεία καταχώρισης (μεταδεδομένα) ή στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ.

8. Η καταχώριση δημόσιων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, καθώς και η αναφορά του Αριθμού Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ), αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της δαπάνης, με την έννοια ότι η ύπαρξη ΑΔΑΜ εξομοιώνεται με δικαιολογητικό που απαιτείται κατά την παρ. 2 του άρθρου 91 του ν.4270/2014 (Α΄143). Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑΜ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των πράξεων που καταχωρίζονται τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικούμενων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων του Δημοσίου. Η έκδοση ξεχωριστών ΑΔΑΜ αφορά στα έγγραφα που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.

9. Η δημοσίευση της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ αντικαθιστά την υποχρέωση δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημόσιων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, υπό την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 376.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δύνανται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα του ΚΗΜΔΗΣ με το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΕΣΠΑ, καθώς και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση από τις υπηρεσίες του Δημοσίου των δημόσιων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς.»

Άρθρο 7
Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 41 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», και το άρθρο 41 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 41
Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Λειτουργούν ως Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (ΕΚΑΑ), υπό την έννοια της περ. 18 της παρ. 1 του άρθρου 2:

α) η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

β) η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της περ. γ΄,

γ) η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.) του Υπουργείου Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών.

1α. Αποφαινόμενο όργανο για τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργούνται από τις ΕΚΑΑ των περ. α΄ και β΄ ορίζεται το αρμόδιο όργανο κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 (Α΄133).

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύνανται να καθορίζονται ΚΑΑ, με αρμοδιότητα την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών είτε σε επίπεδο διαφορετικών κατηγοριών φορέων του δημόσιου τομέα, είτε βάσει τομέα ή κλάδου της αγοράς είτε κατά γεωγραφικές ενότητες της χώρας είτε με συνδυασμένη εφαρμογή των κριτηρίων αυτών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα, αντίστοιχα με αυτά των παρ. 3 και 4, για την παροχή συγκεντρωτικών δραστηριοτήτων αγορών από ΚΑΑ, για τους τομείς και αναθέτουσες αρχές ευθύνης τους, κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ καθορίζονται ειδικότερα θέματα, που αφορούν στην παροχή κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών από την ίδια ΕΚΑΑ και ιδίως:

α) οι όροι για την ομαδοποίηση και υπαγωγή συμβάσεων στην εκάστοτε αρμόδια ΕΚΑΑ,

β) οι κατηγορίες έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ομαδοποίησης σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό επίπεδο και για τα οποία οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν υποχρεωτικά στις ΕΚΑΑ,

γ) οι κατηγορίες συμβάσεων που εξαιρούνται από την αρμοδιότητα των ΕΚΑΑ και

δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω.

4. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ, καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της απόφασης της παρ. 3:

α) ο διετής προγραμματισμός των συγκεκριμένων κατηγοριών έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων, συμφωνιών - πλαίσιο και δυναμικών συστημάτων αγορών που ανατίθενται από τις ΕΚΑΑ,

β) οι αναθέτουσες αρχές οι οποίες προσφεύγουν, υποχρεωτικά, στην ΕΚΑΑ, για τις συμβάσεις και τις συμφωνίες - πλαίσιο που αυτή αναθέτει, για την προμήθεια των έργων, αγαθών και υπηρεσιών της περ. α),

γ) οι συμβάσεις οι οποίες εξαιρούνται από τον διετή προγραμματισμό της ΕΚΑΑ, πέραν των συμβάσεων που έχουν ήδη εξαιρεθεί από την αρμοδιότητα της ΕΚΑΑ δυνάμει της απόφασης της παρ. 3.

Ειδικά για την προμήθεια φαρμάκων, για τους διαγωνισμούς που διενεργούνται από την ΕΚΑΑ της περ. γ΄ της παρ. 1, αυτοί κατακυρώνονται σε άνω του ενός μειοδότη ανά είδος, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει της τιμής.

5. [Καταργήθηκε]

6. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ ή του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, ή του αποφαινόμενου οργάνου της ΚΑΑ, μπορεί να ανατίθεται στις αναθέτουσες αρχές η εκτέλεση συμβάσεων και συμφωνιών πλαίσιο, που έχουν συνάψει για αυτές οι ΕΚΑΑ ή ΚΑΑ, αντίστοιχα.

7. Οι αναθέτουσες αρχές υποβάλλουν το πρόγραμμα των συμβάσεων που προτίθενται να αναθέσουν για το επόμενο έτος:

α) στην ΕΚΑΑ της περ. α΄ της παρ. 1, για συμβάσεις έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

β) στην ΕΚΑΑ της περ. β΄ της παρ. 1, για συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών,

γ) στην ΕΚΑΑ της περ. γ΄ της παρ. 1, για συμβάσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών που αφορούν στον τομέα της υγείας ή έχουν ιατροτεχνολογικό χαρακτήρα. Διακηρύξεις ή προσκλήσεις συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων που δεν έχουν προγραμματιστεί σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτών, είναι αυτοδικαίως άκυρες.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της αρμόδιας ΕΚΑΑ των περ. α΄ , β΄ και γ΄ του πρώτου εδαφίου και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία υποβολής και δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων και ιδίως:

α) η δομή, το περιεχόμενο, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής και τροποποίησης του προγράμματος,

β) οι εξαιρούμενες αναθέτουσες αρχές,

γ) οι εξαιρούμενες συμβάσεις,

δ) τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησης της σχετικής υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών,

ε) οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στις αναθέτουσες αρχές για την παράλειψη της υποχρέωσης προσήκουσας υποβολής προγράμματος συμβάσεων, καθώς και ο τρόπος και τα όργανα επιβολής των κυρώσεων αυτών,

στ) ο τρόπος δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων, καθώς και οι πληροφορίες που δημοσιεύονται,

ζ) κάθε άλλο ζήτημα που σχετίζεται με τη διαδικασία υποβολής του προγράμματος συμβάσεων.

8. Από τις διατάξεις του παρόντος, όσον αφορά στις προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών που υπάγονται υποχρεωτικά σε κεντρικές δραστηριότητες αγορών από την ΕΚΑΑ της περ. β΄ της παρ. 1, εξαιρούνται οι δημόσιες συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών που συνάπτουν οι ακόλουθες αναθέτουσες αρχές:

(α) οι ενοριακοί ναοί, οι εκκλησιαστικές σχολές, τα εκκλησιαστικά ιδρύματα, η Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος και λοιποί εκκλησιαστικοί φορείς,

(β) οι επαγγελματικοί σύλλογοι (δικηγορικοί, συμβολαιογραφικοί κ.λπ.),

(γ) δημόσια νομικά πρόσωπα που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και οι μετοχές τους έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο,

(δ) τα Επιμελητήρια.»

Άρθρο 8
Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη -Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4412/2016

Η παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 43 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 43
Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12, περί δημόσιων συμβάσεων μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα, αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν να ενεργούν από κοινού για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων χρησιμοποιώντας ένα από τα μέσα των παρ. 3 έως 5.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν χρησιμοποιούν τα μέσα των παρ. 3 έως 5 με πρόθεση την αποφυγή της εφαρμογής διατάξεων αναγκαστικού δημοσίου δικαίου, σύμφωνων με το δίκαιο της Ένωσης στις οποίες υπόκειται το οικείο κράτος μέλος.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν κεντρικές ή επικουρικές δραστηριότητες αγορών που προσφέρονται από ΚΑΑ εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος.

3. Η παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών από ΚΑΑ εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η ΚΑΑ.

Οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η ΚΑΑ εφαρμόζονται επίσης στα ακόλουθα:

α) στην ανάθεση σύμβασης στο πλαίσιο ενός δυναμικού συστήματος αγορών,

β) στη διεξαγωγή ενός νέου διαγωνισμού εντός μίας συμφωνίας-πλαίσιο,

γ) στον καθορισμό, σύμφωνα με την περ. α΄ ή β΄ της παρ. 5 του άρθρου 39, περί συμφωνιών - πλαίσιο, εκείνου του οικονομικού φορέα από αυτούς που συμμετείχαν στη συμφωνία-πλαίσιο, ο οποίος θα εκτελέσει ένα συγκεκριμένο καθήκον.

4. Αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν από κοινού να αναθέτουν δημόσια σύμβαση, να συνάπτουν συμφωνία-πλαίσιο ή να λειτουργούν ένα δυναμικό σύστημα αγορών. Μπορούν επίσης, στον βαθμό που καθορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 39, περί συμφωνιών - πλαίσιο, να αναθέτουν συμβάσεις βάσει της συμφωνίας πλαίσιο ή του δυναμικού συστήματος αγορών. Εκτός αν τα αναγκαία στοιχεία ρυθμίζονται από διεθνή συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές συνάπτουν συμφωνία όπου καθορίζονται:

α) οι ευθύνες των μερών και οι σχετικές εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις,

β) η εσωτερική οργάνωση της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της διαδικασίας, του επιμερισμού των υπό ανάθεση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών και της σύναψης των συμβάσεων.

Μια συμμετέχουσα αναθέτουσα αρχή εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της δυνάμει του παρόντος Βιβλίου, όταν αγοράζει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες από την αναθέτουσα αρχή που είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

Για τον προσδιορισμό των ευθυνών και του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, σύμφωνα με την περ. α΄, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να κατανέμουν συγκεκριμένες ευθύνες μεταξύ τους και να ορίζουν τις σχετικές εφαρμοστέες διατάξεις οποιουδήποτε κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη τουλάχιστον μία από τις συμμετέχουσες αρχές. Η κατανομή ευθυνών και το σχετικό εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο αναφέρονται στα έγγραφα της σύμβασης για τις από κοινού ανατιθέμενες δημόσιες συμβάσεις.

5. Αν περισσότερες αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη έχουν συστήσει έναν κοινό φορέα, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή άλλων φορέων που ιδρύονται δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές συμφωνούν, μέσω απόφασης του αρμόδιου οργάνου του κοινού φορέα, επί των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων περί διαδικασιών σύναψης συμβάσεων ενός από τα ακόλουθα κράτη μέλη:

α) των εθνικών διατάξεων του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του ο κοινός φορέας,

β) των εθνικών διατάξεων του κράτους μέλους όπου ασκεί τις δραστηριότητές του ο κοινός φορέας.

Η συμφωνία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί είτε να εφαρμόζεται για αόριστο χρόνο, όταν καθορίζεται στη συστατική πράξη του κοινού φορέα είτε για ορισμένο χρόνο, σε κάποια είδη συμβάσεων ή σε μία ή περισσότερες μεμονωμένες αναθέσεις συμβάσεων.»

Άρθρο 9
Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3, κατάργηση της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, η παρ. 2 καταργείται και το άρθρο 44 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 44
Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών

1. Οι αναθέτουσες αρχές που κρίνουν ότι δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια ή η τεχνική τους επάρκεια είναι ελλιπής, μπορούν ιδίως:

α) να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις, κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 12, για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης,

β) να συνάπτουν συμβάσεις παροχής τεχνικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 52 και

γ) να υποστηρίζονται από την ΕΚΑΑ της παρ. 1α του άρθρου 41 στο πλαίσιο της άσκησης από αυτήν επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών.

2. [Καταργείται]

3. Η αναθέτουσα αρχή ευθύνεται έναντι του κυρίου του έργου για την καλή εκτέλεση των καθηκόντων της και έναντι των τρίτων ευθύνεται εις ολόκληρον με τον κύριο του έργου. Αν στην προγραμματική σύμβαση δεν ορίζεται διαφορετικά, εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδίκως τον κύριο του έργου έναντι των τρίτων κατά την ενάσκηση των καθηκόντων της έως τη λήξη της σύμβασης. Τα αποφαινόμενα όργανα καθορίζονται με την προγραμματική σύμβαση.»

Άρθρο 10
Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3, 4, 7 και 8, κατάργηση των παρ. 5 και 6 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 45 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 45 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 1, 2, 3 και 4 και καταργούνται οι παρ. 5 και 6, προστίθεται παρ. 9 και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 45
Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης – Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρα 83 παρ. 6 και 84 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, είτε πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι.

2. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1 η αναθέτουσα αρχή τηρεί «φάκελο δημόσιας σύμβασης». Ειδικότερα, αν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης» τηρείται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης.

3. Με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής ο φάκελος δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, περιλαμβάνει δε κατ' ελάχιστον:

α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης,

β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του,

γ) στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης κατά τα άρθρα 49, 50, 51, 52,

δ) την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης,

ε) τα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53, και

στ) όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία, ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων, και ιδίως:

αα) για την επικοινωνία με οικονομικούς φορείς και τις υπηρεσιακές κρίσεις,

ββ) για την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης,

γγ) για τον διάλογο ή τη διαπραγμάτευση, εφόσον διεξήχθη,

δδ) για την επιλογή του αναδόχου και την ανάθεση της σύμβασης, και

εε) αντίγραφο της σύμβασης.

4. Ο φάκελος δημόσιας σύμβασης τηρείται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία οριστικής παραλαβής της σύμβασης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας αναφορικά με δημόσια σύμβαση ο σχετικός φάκελος τηρείται μέχρι το πέρας αυτής.

5. [Καταργείται]

6. [Καταργείται]

7. Πέραν των οριζόμενων στην παρ. 3, στις δημόσιες συμβάσεις έργων ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης έργου» περιέχει τους κάτωθι τρεις (3) υποφακέλους:

Α) τον υποφάκελο πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Α.1) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας του έργου και την επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης,

Α.2) τις απαιτήσεις επιτελεστικότητας (performance requirements) του προς ανάθεση έργου,

Α.3) την τεχνική περιγραφή του αντικειμένου του έργου,

Α.4) την έκθεση τεκμηρίωσης όλων των μέτρων προς αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων,

Α.5) τις περιλήψεις διακηρύξεων που θα δημοσιευθούν, τη διακήρυξη του διαγωνισμού ή την πρόσκληση για κλειστές διαδικασίες, την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων και τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων και την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον υπάρχουν,

Α.6) την απόφαση έγκρισης δέσμευσης πίστωσης,

Α.7) στοιχεία για τις απαιτούμενες απαλλοτριώσεις,

Α.8) αρχαιολογικά ευρήματα και την έκθεση αρχαιολογικής τεκμηρίωσης, όπου αυτή προβλέπεται,

Α.9) στοιχεία για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη, μετακίνησης ή μεταφοράς τους,

Α.10) αποφάσεις εγκεκριμένων μελετών με πίνακα περιεχομένων εκάστης μελέτης,

Α.11) περαιτέρω απαιτούμενες μελέτες ή έρευνες,

Α.12) καταγραφή των κινδύνων και κατανομή των προκυπτουσών διακινδυνεύσεων,

Α.13) την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, όπου απαιτείται,

Α.14) τη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού, τις αποστολές των προκηρύξεων και τα αποδεικτικά των δημοσιεύσεων αυτών με τις επαναλήψεις τους,

Α.15) την αλληλογραφία με τους οικονομικούς φορείς που παρέλαβαν έγγραφα της σύμβασης,

Β) τον υποφάκελο της τεκμηρίωσης ανάθεσης του έργου από την ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού έως την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Β.1) τις αποφάσεις συγκρότησης των επιτροπών διαγωνισμού,

Β.2) την αλληλογραφία με τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό οικονομικούς φορείς,

Β.3) τα πρακτικά των διαγωνισμών,

Β.4) υποβληθείσες ενστάσεις και τις επ' αυτών αποφάσεις,

Β.5) τη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ, όπου απαιτείται,

Β.6) την απόφαση έγκρισης του αποτελέσματος του διαγωνισμού, υποβληθείσες προδικαστικές προσφυγές και τις επ' αυτών αποφάσεις,

Β.7) τις κοινοποιήσεις που προβλέπονται από τον νόμο στο στάδιο ανάθεσης,

Β.8) την πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου περί μη ύπαρξης κωλύματος για την υπογραφή της σύμβασης, αν προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις,

Β.9) την τεκμηρίωση του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης,

Β.10) την πρόσκληση του αναδόχου για υπογραφή της σύμβασης,

Β.11) το συμφωνητικό και τα Παραρτήματά του,

Γ) τον υποφάκελο του σταδίου εκτέλεσης της σύμβασης, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Γ.1) τις αποφάσεις ορισμού επιβλεπόντων και συγκρότησης επιτροπών,

Γ.2) τις αποφάσεις έγκρισης χρονοδιαγράμματος κατασκευής, οργανογράμματος εργοταξίου και προγράμματος ποιότητας έργου,

Γ.3) πληροφοριακά στοιχεία για τη στελέχωση του εργοταξίου και τους απασχολούμενους στην κατασκευή του έργου, καθώς και για τον διαθέσιμο εξοπλισμό του έργου,

Γ.4) τις αποφάσεις έγκρισης παραλαβής φυσικού εδάφους, πρωτοκόλλων παραλαβής αφανών εργασιών και επιμετρήσεων,

Γ.5) τις αποφάσεις έγκρισης των μελετών που εκπονούνται δια του αναδόχου,

Γ.6) τις αποφάσεις έγκρισης των ανακεφαλαιωτικών πινάκων εργασιών,

Γ.7) τις αποφάσεις έγκρισης διάθεσης συμπληρωματικών πιστώσεων,

Γ.8) τις αποφάσεις έγκρισης παρατάσεων συμβατικών προθεσμιών και χρονοδιαγραμμάτων,

Γ.9) τις ειδικές προσκλήσεις και διαταγές, τις οχλήσεις, τα αιτήματα αποζημίωσης, τις ενστάσεις, και τις αποφάσεις εκδίκασης αυτών,

Γ.10) τις γνωμοδοτήσεις του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου,

Γ.11) τα αποτελέσματα των ελέγχων των αρμόδιων ελεγκτικών φορέων,

Γ.12) τις αποφάσεις τροποποιήσεων της σύμβασης και τους σχετικούς ελέγχους νομιμότητας,

Γ13) τις πιστοποιήσεις και τις εντολές πληρωμών με τα βασικά στοιχεία πληρωμών ή τα άλλα ανταλλάγματα, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση,

Γ.14) τη βεβαίωση περάτωσης εργασιών, την τελική επιμέτρηση και την απόφαση έγκρισής της,

Γ.15) το πρωτόκολλο παραλαβής και την απόφαση έγκρισής του,

Γ.16) τα στοιχεία σχετικά με την εξασφάλιση της απαιτούμενης ή/και τελικώς αποκτηθείσας γης,

Γ.17) τα στοιχεία σχετικά με τις μετατοπίσεις και αποκαταστάσεις των δικτύων οργανισμών κοινής ωφέλειας.

8. Πέραν των οριζομένων στην παρ. 3, όσον αφορά στις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών

υπηρεσιών, ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης μελέτης ή τεχνικής υπηρεσίας» περιέχει τους κάτωθι τρεις (3) υποφακέλους:

Α) Τον υποφάκελο πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Α.1) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης σε σχέση και με την προϋπολογιζόμενη συνολική δαπάνη που θα απαιτηθεί,

Α.2) το τεύχος τεχνικών δεδομένων του έργου. Το περιεχόμενο του τεύχους αποτελείται κυρίως από την τεχνική περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης με τα κύρια λειτουργικά του χαρακτηριστικά, αναφορά στα διαθέσιμα στοιχεία και προηγούμενες μελέτες που σχετίζονται με την υπό ανάθεση μελέτη ή υπηρεσία, αναφορά στις τοπικές συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες του έργου και της ευρύτερης περιοχής, και ιδίως στις υφιστάμενες περιβαλλοντικές, αρχαιολογικές και άλλες δεσμεύσεις ως προς τον σχεδιασμό του έργου, τις διαθέσιμες υποστηρικτικές μελέτες (γεωλογικές, γεωτεχνικές κ.λπ.) που απαιτούνται για την προώθηση της μελέτης και ποσοτικά στοιχεία φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, που κατά την εκτίμηση του κυρίου του έργου απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προεκτιμώμενων αμοιβών,

Α.3) το πρόγραμμα εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών και παροχής των απαιτούμενων υπηρεσιών για την ολοκλήρωση του αντικειμένου και το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα,

Α.4) την προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης και την τεκμηρίωσή της, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 53, καθώς και την προεκτίμηση της δαπάνης κατασκευής του έργου,

Α.5) την εξασφάλιση χρηματοδότησης της σύμβασης,

Α.6) την τεκμηρίωση της επιλογής της προτεινόμενης διαδικασίας ανάθεσης (ανοικτή, κλειστή, ανταγωνιστικός διάλογος, διαδικασίες με διαπραγμάτευση κ.λπ.),

Α.7) την τεκμηρίωση της επιλογής των κριτηρίων ανάθεσης, της βαρύτητας αυτών, του τρόπου σύνταξης και υποβολής των οικονομικών προσφορών, της εφαρμογής του άρθρου 50 και του τρόπου αξιολόγησης των προσφορών,

Α.8) την προκήρυξη, τη συγγραφή υποχρεώσεων, και όσα άλλα έγγραφα παρέχει ή στα οποία παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή, με σκοπό να περιγράψει ή να καθορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας,

Α.9) κατά περίπτωση, αναφορά σε υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις συνθήκες εργασίας, οι οποίες εφαρμόζονται στις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης,

Α.10) την έκθεση τεκμηρίωσης όλων των μέτρων προς αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, αν απαιτείται,

Α.11) τη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού, τις αποστολές των προκηρύξεων και τα αποδεικτικά των δημοσιεύσεων αυτών, με τις επαναλήψεις τους,

Α.12) την αλληλογραφία με τους οικονομικούς φορείς που παρέλαβαν τα έγγραφα της σύμβασης,

Β) τον υποφάκελο της τεκμηρίωσης σύναψης της σύμβασης από την ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού έως την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Β.1) τις αποφάσεις συγκρότησης των γνωμοδοτικών οργάνων,

Β.2) την αλληλογραφία με τους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης οικονομικούς φορείς,

Β.3) τα πρακτικά των γνωμοδοτικών οργάνων,

Β.4) τις υποβληθείσες ενστάσεις και προδικαστικές προσφυγές, καθώς και τις αποφάσεις επ' αυτών,

Β.5) τη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ, όπου απαιτείται,

Β.6) την απόφαση έγκρισης/κατακύρωσης του αποτελέσματος της διαδικασίας,

Β.7) τις αποφάσεις και κοινοποιήσεις που προβλέπονται στο στάδιο της ανάθεσης,

Β.8) την πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου περί μη υπάρξεως κωλύματος για την υπογραφή της σύμβασης, όπου απαιτείται,

Β.9) την τεκμηρίωση του ελέγχου των δικαιολογητικών,

Β.10) την πρόσκληση του αναδόχου για την υπογραφή της σύμβασης,

Β.11) το συμφωνητικό,

Γ) τον υποφάκελο του σταδίου εκτέλεσης της σύμβασης, ο οποίος συμπληρώνεται με όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και στοιχεία έως την έγκριση του τελευταίου σταδίου της μελέτης και την παραλαβή της σύμβασης ή την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

Γ.1) τις αποφάσεις ορισμού επιβλεπόντων,

Γ.2) τις αποφάσεις έγκρισης χρονοδιαγράμματος και προγράμματος ποιότητας μελέτης/έργου,

Γ.3) τις αποφάσεις έγκρισης των μελετών,

Γ.4) τις αποφάσεις έγκρισης των συγκριτικών πινάκων,

Γ.5) τις αποφάσεις έγκρισης διάθεσης συμπληρωματικών πιστώσεων,

Γ.6) τις αποφάσεις έγκρισης παρατάσεων συμβατικών προθεσμιών και χρονοδιαγραμμάτων,

Γ.7) τις οχλήσεις, τα αιτήματα αποζημίωσης, τις ενστάσεις, και τις αποφάσεις εκδίκασης αυτών,

Γ.8) τις γνωμοδοτήσεις του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου,

Γ.9) τα αποτελέσματα των ελέγχων των αρμόδιων ελεγκτικών φορέων,

Γ.10) τις αποφάσεις τροποποιήσεων της σύμβασης και τους σχετικούς ελέγχους νομιμότητας,

Γ.11) τις πιστοποιήσεις και τις εντολές πληρωμών με τα βασικά στοιχεία πληρωμών ή τα άλλα ανταλλάγματα, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση,

Γ.12) τη βεβαίωση περαίωσης εργασιών της σύμβασης,

Γ.13) την απόφαση παραλαβής της σύμβασης.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζεται επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής γενικών υπηρεσιών. Αντίστοιχα, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζεται επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τις

συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.»

Άρθρο 11
Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 46 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 46 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιείται η παρ. 1, προστίθενται παρ. 2 και 3 και το άρθρο 46 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 46
Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς – Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Πριν από την έναρξη μίας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάσουν τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά στις συμβάσεις.

Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν ή να δέχονται συμβουλές ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων ή αρχών ή συμμετεχόντων της αγοράς. Οι εν λόγω συμβουλές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να ορίζεται ότι η διεξαγωγή των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά της παρ. 1 είναι υποχρεωτική, πριν από τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες αγαθών και γενικών υπηρεσιών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται ότι η διεξαγωγή των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά της παρ. 1 είναι υποχρεωτική, πριν από τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες έργων και με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες μελετών.»

Άρθρο 12
Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς - Αντικατάσταση του άρθρου 47 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 47 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 47
Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς

1. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται βάσει ειδικής πρόσκλησης για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, που αναρτάται τουλάχιστον στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να διεξάγονται μέσω του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο στο μέτρο που έχει τηρηθεί η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο της επικοινωνίας που λαμβάνει χώρα μεταξύ αναθέτουσας αρχής και των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στον φάκελο δημόσιας σύμβασης του άρθρου 45.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στις οποίες η εφαρμογή του παρόντος υποχρεώνει τις αναθέτουσες αρχές να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή μπορεί να παραβλάψει απόρρητα, η ειδική πρόσκληση του πρώτου εδαφίου δεν δημοσιοποιείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και της ιστοσελίδας της αναθέτουσας αρχής, αλλά αποστέλλεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Η πρόσκληση αναφέρει τουλάχιστον τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο της σύμβασης και την τεχνική περιγραφή του, καθώς και τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων.

Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1, πριν από την αποστολή της πρόσκλησης σε επιλεγμένους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή διασφαλίζει την εχεμύθεια των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 21, περί εχεμύθειας.

3. Η διαδικασία διαβούλευσης μέσω του ΕΣΗΔΗΣ διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ και 37, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ. Η διαδικασία διαβούλευσης διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας που τάσσεται στην πρόσκληση για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, η αναθέτουσα αρχή συγκεντρώνει, καταχωρίζει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και επεξεργάζεται τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν. Η ανωτέρω υποχρέωση ανάρτησης δεν αφορά στις περιπτώσεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1.»

Άρθρο 13
Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων - Αντικατάσταση του άρθρου 48 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 48 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 48
Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων
(άρθρο 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 46 ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή:

α) γνωστοποιεί στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες τις σχετικές πληροφορίες που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και προσδιορίζει επαρκείς προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών,

β) αποκλείει τον εμπλεκόμενο υποψήφιο ή προσφέροντα, μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλισθεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Πριν από την έκδοση της απόφασης αποκλεισμού, παρέχεται η ευχέρεια στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού, και

γ) ενημερώνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού, για τις δικές της ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, καθώς και την ΕΑΑΔΗΣΥ για την καταγραφή των μέτρων που λήφθηκαν στην ειδική έκθεση που συντάσσεται δυνάμει του άρθρου 341, περί χωριστών εκθέσεων σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.»

Άρθρο 14
Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες - Αντικατάσταση του άρθρου 49 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 49 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 49
Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες

1. Στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης αποτελούν ιδίως:

α) η πλήρωση των προϋποθέσεων που τίθενται από ειδικές διατάξεις για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, όπως η εκπόνηση μελετών ή προμελετών, η εξασφάλιση χρηματοδότησης, η συντέλεση απαλλοτριώσεων ή η πλήρωση των προβλέψεων του άρθρου 7Α του ν. 2882/2001 (Α΄ 17), οι μετακινήσεως δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, η εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η άρση εμποδίων λόγω αρχαιολογικών ευρημάτων και λοιπές σχετικές αδειοδοτήσεις,

β) η νομιμότητα και πληρότητα των σχετικών εγγράφων της σύμβασης και

γ) η δυνατότητα των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων να διαμορφώσουν, κατά την αντίστοιχη διαδικασία σύναψης, βάσιμες και ρεαλιστικές προσφορές, με βάση τα χορηγούμενα από την αναθέτουσα αρχή στοιχεία.

2. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, πέραν των ανωτέρω, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης για την εκπόνηση οριστικής μελέτης, είτε μεμονωμένα είτε με άλλα στάδια μελετών, είναι η ένταξη του έργου στον προγραμματικό σχεδιασμό του φορέα. Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται βάσει της εγκεκριμένης μελέτης της αναθέτουσας αρχής, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο άρθρο 50. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται το τελικό στάδιο μελέτης ανά κατηγορία έργου που απαιτείται για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου.

β) Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ωριμότητα των έργων και να διασφαλισθεί η ταχύτερη και απρόσκοπτη εκτέλεσή τους, η αρμόδια αρχή ή υπηρεσία μπορεί, εφόσον κρίνει ότι είναι προς το συμφέρον του έργου, πριν από την εκκίνηση της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης του κυρίως έργου, να προχωρήσει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για την εκτέλεση του συνόλου ή μέρους των πρόδρομων εργασιών του, ως αυτοτελούς έργου, το οποίο είναι ανεξάρτητο από το κυρίως έργο και δεν αποτελεί τμήμα αυτού.

Πρόδρομες είναι οι εργασίες, οι οποίες, ως σύνολο, αποσκοπούν στη διασφάλιση ελεύθερων των χώρων εκτέλεσης του κυρίως έργου κατά την έννοια της περ. 7 της παρ. 1 του άρθρου 2, των χώρων απόληψης και απόθεσης υλικών, της προσβασιμότητας του έργου και της άρσης κάθε πραγματικού ή νομικού εμποδίου για την ταχεία και ομαλή εκτέλεσή του. Ως πρόδρομες εργασίες νοούνται ιδίως οι απαιτούμενες μετακινήσεις των δικτύων των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, οι αρχαιολογικές έρευνες και εργασίες, οι πρόσθετες γεωτρήσεις, οι αναγκαίες προσωρινές εργασίες, οι εργασίες διαμόρφωσης χώρων, οδών πρόσβασης και εξυπηρέτησης του έργου, λατομείων, δανειοθαλάμων και αποθεσιοθαλάμων, οι απαιτούμενες γεωτεχνικές, γεωλογικές, περιβαλλοντικές, τεχνικές και παντός είδους έρευνες και αδειοδοτήσεις, καθώς και κάθε άλλη εργασία ή έρευνα που αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ωριμότητας του κυρίως έργου.

Για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργου πρέπει να έχει συζητηθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου η αίτηση προσωρινού ή οριστικού καθορισμού αποζημίωσης ή να έχει εκδοθεί η απόφαση επίταξης και να έχει εγκριθεί το οικείο πρακτικό ζημιών των απαλλοτριούμενων ακινήτων.

Για τα έργα που έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στο άρθρο 7Α του ν. 2882/2001, προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργου αποτελεί η κήρυξη των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001, καθώς και η ύπαρξη έκθεσης εκτίμησης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ιδίου νόμου.

Πλην των έργων που έχουν υπαχθεί στο άρθρο 7Α του ν. 2882/2001, σε κάθε άλλη περίπτωση η απόφαση κατακύρωσης της περ. γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105 δεν κοινοποιείται στον προσωρινό ανάδοχο, αν δεν εξασφαλίζονται επαρκή μέτωπα εργασίας για την εκκίνηση της εκτέλεσης του έργου. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο μη κοινοποίηση στον ανάδοχο της απόφασης κατακύρωσης δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες.

Αν κατά την κατασκευή, ανακατασκευή ή συντήρηση των έργων οποιασδήποτε κατηγορίας, που εκτελούνται ως δημόσιες συμβάσεις, συμβάσεις παραχώρησης, έργα ΣΔΙΤ ή με αυτεπιστασία, απαιτείται η μετατόπιση ή οποιαδήποτε άλλη εργασία επί του δικτύου ή των εγκαταστάσεων ύδρευσης, αποχέτευσης λυμάτων και όμβριων

υδάτων, ενέργειας, τηλεθέρμανσης, τηλεπικοινωνιών, πυρόσβεσης, οδοφωτισμού, φωτεινής σηματοδότησης και κάθε είδους παρόμοιων δικτύων ή εγκαταστάσεων ή εργασίες για την πρόβλεψη διελεύσεων τέτοιων δικτύων, οι δαπάνες των εργασιών αυτών, που απαιτούνται για την αποκατάσταση της υφιστάμενης κατάστασης πριν από την εκτέλεση των έργων, βαρύνουν τις πιστώσεις του υπό εκτέλεση έργου και δύνανται να εκτελούνται από την αναθέτουσα αρχή, τον αναθέτοντα φορέα ή τον κύριο του έργου, κατά τις κείμενες διατάξεις υπό την επίβλεψη του κυρίου ή φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου, όπου απαιτείται. Σε διαφορετική περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή, ο αναθέτων φορέας ή ο κύριος του έργου προκαταβάλλει στον κύριο ή φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου τη δαπάνη εκτέλεσης των εργασιών, η οποία επίσης βαρύνει τις πιστώσεις του υπό εκτέλεση έργου, βάσει του προϋπολογισμού που συντάσσεται από τον φορέα εκμετάλλευσης ή τον κύριο του δικτύου, ο οποίος εν συνεχεία εγκρίνεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή τον κύριο του έργου. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο τελευταίος δεν συντάσσει προϋπολογισμό, η αναθέτουσα αρχή, ο αναθέτων φορέας ή ο κύριος του έργου δύναται να συντάξει προϋπολογισμό και να προκαταβάλλει το ποσό, οπότε ο κύριος ή ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται αμελλητί να προβεί στην εκτέλεση των εργασιών. Στις περιπτώσεις αυτές οριστικό δικαιολογητικό της δαπάνης αποτελεί για μεν την προκαταβολή ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός, για δε την τελική εξόφληση ο συντασσόμενος απολογισμός που συνοδεύεται από αναλυτικά στοιχεία κόστους, τα οποία κατ' ελάχιστον περιλαμβάνουν τις συναφθείσες συμβάσεις, τα τιμολόγια των αναδοχών, των υπεργολάβων, των προμηθευτών και τις επιμετρήσεις, οπότε και επιστρέφεται ή αποδίδεται ανάλογα η διαφορά που προκύπτει.

γ) Για την εκτέλεση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων, τα οποία, λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους, είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή τα οποία χωρίς μεν να προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις, πρέπει πάντως να διέπονται για την προστασία του περιβάλλοντος από γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

δ) Για την εκκίνηση της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου απαιτείται η ολοκλήρωση της κατά περίπτωση απαιτούμενης διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και ειδικότερα με τα προβλεπόμενα στον ν. 4024/2011 (Α΄ 226) και στις εκτελεστικές του πράξεις, πλην των περιπτώσεων της παρ. 1 του άρθρου 50 του παρόντος.

ε) Στην εκτιμώμενη αξία του έργου περιλαμβάνονται υποχρεωτικά αντίστοιχα κονδύλια για την υλοποίηση όλων των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

στ) Ο προβλεπόμενος στα έγγραφα της σύμβασης χρόνος περαίωσης του έργου πρέπει να έχει προκύψει από κατάλληλη χρονική ανάλυση.

ζ) Στις περιπτώσεις συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, προκειμένου να εκκινήσει η διαδικασία δημοπράτησης απαιτείται δέσμευση του σαράντα τοις εκατό (40%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, το δε υπόλοιπο που απαιτείται, δεσμεύεται με την κατακύρωση της σύμβασης ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μεταφέρεται δέσμευση πίστωσης του προϋπολογισμού δημοπράτησης του αντίστοιχου έργου, εφόσον αυτό δημοπρατηθεί εντός ενός (1) έτους από την έκδοση βεβαίωσης περαίωσης της μελέτης. Στη δέσμευση πίστωσης έργου, σε έργα που έχουν υπαχθεί στο άρθρο του 7Α του ν. 2882/2001, εκτός από τη δέσμευση του προϋπολογισμού κατασκευής του έργου περιλαμβάνονται επιπλέον το κόστος των βασικών μελετητών ως τεχνικών συμβούλων - μελετητών της παρ. 7 του άρθρου 136, το κόστος επίβλεψης - διοίκησης του έργου του άρθρου 136, καθώς και μεταφερόμενες οικονομικές εκκρεμότητες από τη σύμβαση εκπόνησης της αντίστοιχης μελέτης.

3. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να εγκρίνεται η εκπόνηση μελέτης ή μέρους της, η παροχή τεχνικών υπηρεσιών ή η εκτέλεση δημοσίου έργου ή τμήματός του από ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με δαπάνη του χωρίς καμία επιβάρυνση του Δημοσίου, ορίζοντας τους όρους με τους οποίους θα εκτελεσθεί η μελέτη ή η παροχή τεχνικών υπηρεσιών ή το έργο και θα γίνει η επίβλεψη, έγκριση και παραλαβή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Για μελέτες και έργα αρμοδιότητας άλλων φορέων η έγκριση γίνεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα.»

Άρθρο 15
Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης - Τροποποίηση του τίτλου, των παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7 και 8 στο άρθρο 50 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 50 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ. 1, 2 και 5 τροποποιούνται, προστίθενται παρ. 6, 7 και 8 και το άρθρο 50 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 50
Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει ως αντικείμενο συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση (κατασκευή) έργου, εφόσον συντρέχουν, μέχρι την οριστική ανακήρυξη αναδόχου, και στον βαθμό που δεν διαφοροποιείται ουσιωδώς το προς ανάθεση φυσικό αντικείμενο, έπειτα δε από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, αν στην αναθέτουσα αρχή δεν

υφίσταται τεχνικό συμβούλιο, σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ύπαρξη εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, τεύχους υπολογισμού και τεκμηρίωσης για τον καθορισμό του προϋπολογισμού της αναθέτουσας αρχής και κανονισμού μελετών έργου, ο οποίος συντάσσεται ειδικά για το προς ανάθεση έργο ή υπάρχει και εφαρμόσθηκε σε παρόμοια έργα,

β) η ύπαρξη των στοιχείων Α.1 έως Α.3, Α.7 έως Α.9 και Α.12 του υποφακέλου της υποπερ. Α΄ της παρ. 7 του άρθρου 45.

2. Στην περίπτωση αξιοποίησης και οικοδόμησης ακινήτων με αντιπαροχή, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αποφασίσει την αξιοποίηση με σύναψη σύμβασης συγχρόνως για τη μελέτη και κατασκευή του ακινήτου, κατά παρέκκλιση των οριζομένων στην παρ. 1, προβαίνει στη δημοπράτηση της οικείας σύμβασης αξιοποίησης και οικοδόμησης ακινήτου με αντιπαροχή περιλαμβάνοντας, κατ' ελάχιστον, στα έγγραφα της σύμβασης:

(α) τη μελέτη τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας του έργου και την επιλογή διαδικασίας ανάθεσης. Από την μελέτη τεκμηρίωσης θα προκύπτει η εκτίμηση της αξίας του υφιστάμενου οικοπέδου ή και κτισμάτων,

(β) την τεχνική περιγραφή του αντικειμένου του έργου,

(γ) τις ελάχιστες προδιαγραφές ποιότητας κατασκευής και

(δ) τον ελάχιστο προϋπολογισμό με βάση τα παραπάνω υπό (β) και (γ) στοιχεία και το ελάχιστο ποσοστό επί τοις εκατό αντιπαροχής. Ως ποσοστό επί τοις εκατό αντιπαροχής νοείται η επιφάνεια τ.μ. που προσμετρώνται στον συντελεστή δόμησης σύμφωνα με τις διατάξεις του οικοδομικού κανονισμού.

3. Η παρ. 1 εφαρμόζεται αναλόγως και αν η αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να πραγματοποιήσει την κατασκευή και πιθανόν τη λειτουργία και συντήρηση του έργου, κρίνει σκόπιμη την παραχώρηση άλλου εργολαβικού ανταλλάγματος εκτός από πλήρη χρηματική καταβολή ή αντιπαροχή ακινήτων, χωρίς τη μεταβίβαση στον ανάδοχο του λειτουργικού κινδύνου, που απορρέει από την εκμετάλλευση των εν λόγω έργων και ο οποίος συμπεριλαμβάνει κίνδυνο ζήτησης ή προσφοράς ή αμφοτέρων. Τέτοια ανταλλάγματα μπορεί να είναι η παραχώρηση της χρήσης ή της εκμετάλλευσης του έργου για ορισμένη χρονική περίοδο με εγγυημένα έσοδα, η αντιπαροχή γεωργικών ή μεταλλευτικών ή βιομηχανικών προϊόντων ή υπηρεσιών και άλλα.

4. Η αξιολόγηση της μελέτης κατά τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης του παρόντος άρθρου αφορά μόνο στον έλεγχο της πληρότητας και της συμφωνίας της μελέτης με τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και ιδίως με τον Κανονισμό Μελετών Έργου, διαπιστώνοντας τη συμμόρφωση ή μη της μελέτης με αυτά (πίνακας συμμόρφωσης) χωρίς βαθμολόγηση.

5. Ουδεμία ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση θεμελιώνεται σε περίπτωση τήρησης των προϋποθέσεων και της διαδικασίας του παρόντος. Αν δεν πληρούνται οι όροι της παρ. 1, αναστέλλεται η σύναψη της δημόσιας σύμβασης μέχρι την πλήρωσή τους.

6. Σε έργα της παρ. 1 με εκτιμώμενη αξία σύμβασης μεγαλύτερη των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 13 του ν. 4608/2019 (Α΄ 66).

7. Όλες οι μελέτες, τόσο στο στάδιο του διαγωνισμού όσο και στο στάδιο της εκτέλεσης έργων του παρόντος, πρέπει να έχουν εκπονηθεί από μελετητές οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα, κατά τις διατάξεις του παρόντος, τις λοιπές κείμενες διατάξεις σχετικά με τους όρους άσκησης του επαγγέλματος του μελετητή, καθώς και με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Στη διακήρυξη του διαγωνισμού ορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των μελετητικών οικονομικών φορέων βάσει των προβλεπόμενων προς εκπόνηση μελετών του έργου και των χορηγούμενων εγκεκριμένων μελετών. Μεταβολή του προσώπου του μελετητή που γνωστοποιήθηκε στην αναθέτουσα αρχή, απαιτεί την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αναθέτουσας αρχής.

8. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορούν να εξαιρούνται κατηγορίες έργων από την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 16
Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2 και 5 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ. 2, 5, 6 και 7 τροποποιούνται και το άρθρο 53 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 53
Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, σε περίπτωση που η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

α) την επωνυμία, τον αριθμό φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής και τον κωδικό της αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, που αφορά στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία, τη διεύθυνση και τον τρόπο υποβολής τους,

γ) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής,

δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση,

ε) την ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης, καθώς και τον χρόνο άσκησής τους,

στ) το είδος της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με αναφορά στις σχετικές διατάξεις του παρόντος,

ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής. Στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, τον αριθμό και τη χρονολογία της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει το τρέχον οικονομικό έτος, τον αριθμό καταχώρισής της στα λογιστικά βιβλία του οικείου φορέα, καθώς και τον αριθμό της απόφασης έγκρισης της πολυετούς ανάληψης σε περίπτωση που η δαπάνη εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 80/2016 (Α΄ 145), περί διαδικασίας για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων, τη Συλλογική Απόφαση Ένταξης και τον ενάριθμο. Στην περίπτωση που συνάπτεται συμφωνία - πλαίσιο οι πληροφορίες της παρούσας περίπτωσης περιέχονται μόνο στις εκτελεστικές συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτής. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται δυναμικό σύστημα αγορών, οι πληροφορίες της παρούσας περίπτωσης αφορούν μόνο τις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτού,

η) [Καταργήθηκε]

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά από την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος, σύμφωνα και με την παρ. 10,

ι) τις απαιτούμενες εγγυήσεις, τον τύπο, τα ποσοστά, τον χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, όλους τους σχετικούς όρους αυτών, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται,

ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,

ιγ) τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 59,

ιδ) τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών,

ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, σύμφωνα με τα άρθρα 86 και 87,

ιστ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών,

ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,

ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής,

ιθ) [Καταργήθηκε]

κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα, όπως δηλώσεις και δικαιολογητικά,

κα) τον κατάλογο και τη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης,

κβ) όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διάθεσης των εγγράφων της σύμβασης,

κγ) τη διαδικασία πρόσβασης των υποψηφίων και προσφερόντων στα δικαιολογητικά, στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 70, και στην κείμενη νομοθεσία,

κδ) επιπλέον των ανωτέρω, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων:

αα) τον προϋπολογισμό δημοπράτησης, το τιμολόγιο δημοπράτησης, την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, την τεχνική περιγραφή, την τεχνική μελέτη ή/και τη διαμόρφωση αυτών μετά την κατακύρωση της σύμβασης, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου,

ββ) τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των οικονομικών προσφορών,

γγ) αμοιβή των αξιολογότερων μελετών, όπου κρίνεται αναγκαίο,

δδ) το απαιτούμενο στάδιο της μελέτης που πρέπει να υποβάλουν οι οικονομικοί φορείς, στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης,

εε) στην περίπτωση εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, τα σχέδια συμβολαίου οροφοκτησίας, κανονισμού λειτουργίας, πινάκων ποσοστών συνιδιοκτησίας και κατανομών των κοινόχρηστων δαπανών ή δαπανών για τα κοινόκτητα πράγματα, προσυμφώνων σταδιακής μεταβίβασης ποσοστών του οικοπέδου ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, και

στστ) στην περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, το είδος και την έκταση των διατιθεμένων ανταλλαγμάτων, ώστε να εξασφαλίζονται η αναγωγή σε κοινή βάση, εξέταση και βαθμολόγηση τόσο των τεχνικών προσφορών όσο και των οικονομικών, και

κε) επιπλέον των ανωτέρω, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών:

αα) το τεύχος τεχνικών δεδομένων, τη συγγραφή υποχρεώσεων, το τεύχος προεκτιμώμενων αμοιβών ή/και τη διαμόρφωση αυτών μετά την κατακύρωση της σύμβασης, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου,

ββ) την κατηγορία μελέτης, κατά την περ. 15 της παρ. 3 του άρθρου 2, που απαιτείται για κάθε επιμέρους μελετητικό αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας ανά κατηγορία μελέτης, που αντιστοιχεί στην προς ανάθεση σύμβαση,

γγ) την προεκτιμώμενη αμοιβή ή το κατ' αποκοπή τίμημα για την αμοιβή όλων των πρώιμων σταδίων στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 51, περί συμβάσεων μελετών για τον προσδιορισμό τεχνικής λύσης,

δδ) την εξειδίκευση των πρώιμων σταδίων των κύριων ή και υποστηρικτικών μελετών στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 51, περί συμβάσεων μελετών για τον προσδιορισμό τεχνικής λύσης, και

εε) τις προδιαγραφές εκπόνησης της μελέτης κατά το άρθρο 196, περί τεχνικών προδιαγραφών, και

κστ) οποιαδήποτε άλλη πληροφορία απαιτείται κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221).

3. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεω-

τικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

4. Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς δαπάνη για τη λήψη των εγγράφων της σύμβασης, πλην της δαπάνης που αντιστοιχεί στο κόστος αναπαραγωγής τους και της ταχυδρομικής αποστολής τους.

5. Πρότυπα ή υποδείγματα εγγράφων σύμβασης μπορούν να εκδίδονται από την ΕΑΑΔΗΣΥ σύμφωνα με την περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204), περί αρμοδιοτήτων της ΕΑΑΔΗΣΥ, με την επιφύλαξη της παρ. 6.

6. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών, λοιπά πρότυπα τεχνικού περιεχομένου των περ. κδ΄ και κε΄ της παρ. 2, με δεσμευτική ή μη ισχύ, καθώς και σχετικές εγκύκλιοι εκδίδονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

7. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, πέραν των ανωτέρω, κατά τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Κατά την έγκριση της διακήρυξης, το υπάρχον στην εγκεκριμένη μελέτη σχέδιο διακήρυξης προσαρμόζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα τεύχη διακήρυξης, εφόσον αυτό απαιτείται. Επίσης, γίνεται και αναγκαία προσαρμογή των άλλων στοιχείων της μελέτης που συνεπάγεται η αλλαγή της διακήρυξης.

β) Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται μετά από αίτημα της αναθέτουσας αρχής και ύστερα από γνώμη του Τμήματος Κατασκευών του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, μπορεί να προστίθενται στη διακήρυξη επιπλέον όροι, που αφορούν την τεχνική και οικονομική ικανότητα όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου.

γ) Με τα έγγραφα της σύμβασης επιτρέπεται να αναλάβει ο ανάδοχος την αναγκαία συμπλήρωση ή προσαρμογή των στοιχείων της μελέτης προς τα δεδομένα του εδάφους.

δ) Η διακήρυξη μνημονεύει τα τεχνικά τεύχη και σχέδια που μαζί με αυτήν αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της σύμβασης. Σε περίπτωση διαδικασίας διαπραγμάτευσης του άρθρου 32 ή απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118, τα τεύχη αυτά προσδιορίζονται στη σύμβαση.

ε) Τα τεχνικά τεύχη είναι σχέδια και κείμενα που δίνουν εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευαστεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο ανάδοχος με τη σύμβαση (τεχνική περιγραφή, συγγραφές υποχρεώσεων κ.λπ.).

στ) Ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας αποτελεί ένδειξη της προεκτίμησης του κόστους του έργου και ανώτατο όριο προσφοράς, όταν τα έγγραφα της σύμβασης δεν ορίζουν ρητά ότι επιτρέπονται προσφορές μεγαλύτερες από τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας ή αρνητικές εκπτώσεις. Ο προϋπολογισμός μπορεί να είναι αναλυτικός ή να περιλαμβάνει κατ' αποκοπή τίμημα για το έργο ή τμήματά του.

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εγκρίνεται Κανονισμός Αναλυτικών και Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών ανάλογα με την κατηγορία και το μέγεθος των έργων και με την προσβασιμότητα της περιοχής εκτέλεσής τους.

η) Ο Κανονισμός Αναλυτικών και Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών, μετά την έγκρισή του, ισχύει υποχρεωτικά για όλες τις αναθέτουσες αρχές που δημοπρατούν δημόσιες συμβάσεις έργων.

θ) Στις τιμές του προϋπολογισμού και του τιμολογίου, τόσο της υπηρεσίας όσο και της προσφοράς, περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης. Αν γίνεται ρητή μνεία στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προστίθεται στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους, που ορίζεται σε δεκαοκτώ τοις εκατό (18%), ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η υπ' αριθμ. 8371/27.7.2016 συμφωνία μεταξύ εργοληπτικών ενώσεων και της ΠΟΕΜΔΥΔΑΣ, όπως ισχύει ή τυχόν μελλοντικές συμφωνίες και ποσοστό δυόμισι τοις χιλίοις (2,5‰) υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ. τακτικών υπαλλήλων (μόνιμων ή αορίστου χρόνου) που απασχολούνται στο δημόσιο, ν.π.δ.δ. και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, που βαρύνει κάθε λογαριασμό πληρωμής έργου. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, συλλογής και απόδοσης του ποσοστού, ο φορέας διακίνησης και απόδοσης στους δικαιούχους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ι) Ο προϋπολογισμός της αναθέτουσας αρχής, όταν είναι αναλυτικός, ομαδοποιεί τις ομοειδείς εργασίες με ένδειξη του αθροίσματος της δαπάνης κάθε ομάδας. Αν δεν υπάρχει τέτοια ομαδοποίηση, νοείται ότι το σύνολο των εργασιών είναι μία ομάδα. Στην περίπτωση εφαρμογής της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 95 ο προϋπολογισμός πρέπει υποχρεωτικά να αναλύεται σε «ομάδες εργασιών» ανά κατηγορία έργων. Οι «ομάδες εργασιών» ανά κατηγορία έργων καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Στην περίπτωση εφαρμογής της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 95, οι τιμές του τιμολογίου μπορεί να είναι αναλυτικές ή περιληπτικές για ολοκληρωμένα τμήματα σύνθετων εργασιών ή να είναι κατ' αποκοπή τιμές για ευρύτερα τμήματα του έργου ή για όλο το έργο. Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 125, για έργα που η προμέτρηση των εργασιών είναι δύσκολη ή αδύνατη, όπως ιδίως έργα συντηρήσεων, επισκευών, βελτιώσεων, ανακαινίσεων, αναστηλώσεων, άρσης καταπτώσεων και για ύψος προϋπολογισμού έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, μπορεί ο προϋπολογισμός να μην περιλαμβάνει ποσότητες των επιμέρους εργασιών, αλλά μόνο την κατ' εκτίμηση δαπάνη του συνόλου κάθε ομάδας ομοειδών εργασιών και το γενικό σύνολο.

ια) Η αναθέτουσα αρχή χορηγεί έντυπο συμπλήρωσης οικονομικής προσφοράς ή περιλαμβάνει σχετικό υπόδειγμα στα έγγραφα της σύμβασης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 94 και 124 έως 126.

ιβ) Στις περιπτώσεις του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων με αξιολόγηση μελέτης, με τα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ζητείται από τους οικονομικούς φορείς, ο προσδιορισμός τεχνολογικών χαρακτηριστικών

και προδιαγραφών επιμέρους στοιχείων του έργου, η υποβολή προτάσεων - λύσεων σε δεδομένο τεχνικό πρόβλημα, ο καθορισμός της προθεσμίας για την αποπεράτωση κατασκευής του έργου και κοστολόγηση του κύκλου ζωής του έργου, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

ιγ) Στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων με αξιολόγηση μελέτης, ο «Κανονισμός Μελετών Έργου», ο οποίος συντάσσεται από την αναθέτουσα αρχή, ειδικά για το προς ανάθεση έργο ή υπάρχει και εφαρμόστηκε σε παρόμοια έργα, περιλαμβάνει τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις και προδιαγραφές εκπόνησης των μελετών που θα υποβληθούν από τους οικονομικούς φορείς και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των εγγράφων της σύμβασης.

8. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, πέραν των αναφερομένων στις παρ. 1 έως 6, κατά τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης εφαρμόζονται και τα παρακάτω:

α) Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης περιλαμβάνει τις προβλέψιμες προεκτιμώμενες αμοιβές των επί μέρους μελετών και τεχνικών υπηρεσιών που απαρτίζουν τη σύμβαση. Στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης συμπεριλαμβάνεται ποσοστό δέκα πέντε τοις εκατό (15%) ως απρόβλεπτες δαπάνες, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 186, περί τροποποίησης της σύμβασης κατά τη διάρκειά της.

β) Η προεκτιμώμενη αμοιβή αποτελεί γινόμενο των μονάδων φυσικού αντικειμένου και λοιπών προσδιοριστικών στοιχείων του προς μελέτη έργου, όπως προκύπτουν από το τεύχος τεχνικών δεδομένων του έργου, με τις τιμές αμοιβών, ανά κατηγορία έργου και μονάδα φυσικού αντικειμένου, του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών της περ. δ΄. Όταν στην προς ανάθεση σύμβαση περιλαμβάνονται μελέτες κατηγοριών οι οποίες δεν τιμολογούνται στον κανονισμό της περ. δ΄, η προεκτιμώμενη αμοιβή υπολογίζεται κατά περίπτωση από την αναθέτουσα αρχή, με βάση ποσοτικά στοιχεία που προκύπτουν από το τεύχος τεχνικών δεδομένων και τις ειδικές διατάξεις περί αμοιβής των κατηγοριών αυτών, εφόσον ισχύουν, άλλως από συγκριτικά στοιχεία για αμοιβές συναφών μελετών ή παροχής τεχνικών υπηρεσιών.

γ) Για ερευνητικές και υποστηρικτικές εργασίες (όπως ιδίως γεωτεχνικές έρευνες και τοπογραφικές μελέτες), για τις οποίες δεν είναι δυνατός ο ακριβής προσδιορισμός μονάδων φυσικού αντικειμένου, τίθεται συνολική προεκτιμώμενη αμοιβή ανά κατηγορία, ως ανώτατο όριο δαπάνης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει αθροιστικά για όλες τις κατηγορίες το ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής προεκτιμώμενης αμοιβής.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Μελετών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγκρίνεται, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές, Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και τεχνικών υπηρεσιών, που περιλαμβάνει:

(αα) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, με βάση, κυρίως, τα προβλεπόμενα στάδια μελέτης και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων, ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή και

(ββ) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών τεχνικών υπηρεσιών είτε ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή είτε ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης των προσώπων (ανθρωπομήνες) που ασχολούνται με την παροχή της υπηρεσίας, με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους.

Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η εφαρμογή των τιμών του κανονισμού για τον καθορισμό της προεκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων είναι υποχρεωτική για τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες λαμβάνουν επιπρόσθετα υπόψη όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν, κατά την κρίση τους, τη συνολική δαπάνη της σύμβασης, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της και τον επικαιροποιημένο φάκελο της δημόσιας σύμβασης. Οι τιμές του κανονισμού αναπροσαρμόζονται κάθε έτος, με βάση τον επίσημο δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Μέχρι τις 20 Μαρτίου κάθε έτους αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών σχετικό έγγραφο ενημέρωσης προς τις αναθέτουσες αρχές. Οι διακηρύξεις που εγκρίνονται μετά την ημερομηνία αυτή λαμβάνουν υποχρεωτικά υπόψη την αναπροσαρμογή των τιμών, για τον προσδιορισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής.

ε) Η αναθέτουσα αρχή χορηγεί έντυπο συμπλήρωσης οικονομικής προσφοράς ή περιλαμβάνει σχετικό υπόδειγμα στη διακήρυξη, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 95.

9. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών, όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται χρόνος παράδοσης των αγαθών μεγαλύτερος των δώδεκα (12) μηνών, μπορεί να περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής, υπό τους όρους του άρθρου 132, περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους. Στην περίπτωση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης ο τύπος, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της αναπροσαρμογής. Χρόνος εκκίνησης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία υποβολής των προσφορών που καθορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης και υπολογίζεται μέχρι και την ημερομηνία παράδοσης των αγαθών. Σε περιπτώσεις τμηματικών παραδόσεων, η τιμή αναπροσαρμόζεται για τις ποσότητες που, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται να παραδοθούν μετά την παρέλευση των δώδεκα (12) μηνών. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης, με υπαιτιότητα του αναδόχου, ο χρόνος παράτασης δεν λαμβάνεται υπόψη για την αναπροσαρμογή. Προκαταβολή που χορηγήθηκε αφαιρείται από την προς αναπροσαρμογή συμβατική αξία.

10. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζεται με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος αναπροσαρμογής αυτής.»

Άρθρο 17
Τεχνικές προδιαγραφές - Τροποποίηση του τίτλου και της παρ. 9 του άρθρου 54 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 54 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», η παρ. 9 τροποποιείται και το άρθρο 54 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 54
Τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περ. 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α΄ παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.

Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν επίσης να καθορίζουν αν απαιτείται μεταβίβαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για όλες τις συμβάσεις που προορίζονται για χρήση από φυσικά πρόσωπα είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, οι τεχνικές προδιαγραφές, καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

Αν έχουν υιοθετηθεί υποχρεωτικές απαιτήσεις προσβασιμότητας δυνάμει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά στα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, καθορίζονται με παραπομπή στις εν λόγω απαιτήσεις.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση,

β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή - όταν αυτά δεν υπάρχουν - σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο»,

γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α΄, με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περ. β΄,

δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περ. β΄ για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περ. α΄ για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα.

Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο».

5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περ. β΄ της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περ. α΄ της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει.

Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, περί εκθέσεων δοκιμών, πιστοποίησης και άλλων αποδεικτικών μέσων, ότι το έργο, η αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61, περί έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

8. Ειδικά για τις συμβάσεις έργων, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορούν να εγκρί-

νονται προδιαγραφές και κανονισμοί που αναφέρονται στον τρόπο κατασκευής των έργων και στην ποιότητα, στον τρόπο σύνθεσης και επεξεργασίας, στη χρήση και στον έλεγχο των υλικών κατασκευής των έργων. Με την απόφαση αυτή μπορεί να ορίζεται αν οι θεσπιζόμενες προδιαγραφές είναι υποχρεωτικές σε κάθε περίπτωση ή ισχύουν προαιρετικά ή ισχύουν ως ελάχιστα όρια.

9. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τις ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές που εκπονούνται από τις ΕΚΑΑ των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 41, σε συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς όπου κρίνεται απαραίτητο, και αναρτώνται στο ΕΣΗΔΗΣ. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, που προΐσταται των ΕΚΑΑ του προηγούμενου εδαφίου, η χρήση ορισμένων ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών μπορεί να ορίζεται ως υποχρεωτική. Όταν η χρήση των ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών ορίζεται ως υποχρεωτική, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλίνουν από αυτές αιτιολογώντας την απόκλιση αυτή ειδικά στα έγγραφα της σύμβασης.»

Άρθρο 18
Υπεργολαβία - Αντικατάσταση του άρθρου 58 του ν. 4412/2016

Στο άρθρο 58 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 58 διαμορφώνεται ως εξής:

« Άρθρο 58
Υπεργολαβία (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.

Ειδικά για τις συμβάσεις έργων, η ανάθεση τμήματος σύμβασης σε υπεργολάβο ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή ως προς την επαγγελματική καταλληλότητα του υπεργολάβου, να εκτελέσει το προς ανάθεση τμήμα, κατά την έννοια της περ. α΄ της παρ. 1 και παρ. 2 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, άλλως η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον προσφέροντα να αντικαταστήσει τον υπεργολάβο που δεν πληροί τους ορισμούς της ανωτέρω διάταξης, καθώς και των διατάξεων των άρθρων 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, 80, περί αποδεικτικών μέσων και 81, περί επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis), ή στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 και του άρθρου 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.»

Άρθρο 19
Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 6 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 66 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 66 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ. 1, 2 και 6 τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 7 και το άρθρο 66 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 66
Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 52 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν τις προσκλήσεις, τις διακηρύξεις και τις προκηρύξεις, ανάλογα με τη διαδικασία ανάθεσης αυτών, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 38, στο ΚΗΜΔΗΣ.

2. Οι προκηρύξεις και οι διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων της παρ. 1, καθώς και οι προσκλήσεις της παρ. 3 του άρθρου 120, πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 38, περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

3. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, περί προκαταρκτικών προκηρύξεων, 63, περί προκηρύξεων σύμβασης και 64, περί γνωστοποιήσεων συναφθεισών συμβάσεων, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65, περί σύνταξης και λεπτομερειών δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65, περί σύνταξης και λεπτομερειών δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων.

4. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», αλλά αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης/γνωστοποίησης που εστάλη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή».

5. Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης/γνωστοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή. Επίσης αναφέρουν την ημερομηνία αυτής της αποστολής.

6. Το ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ μπορεί να λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα e-Sender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, στο σύστημα Tenders Electronic Daily (TED).

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 6.»

Άρθρο 20
Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 70 του ν. 4412/2016

Στο άρθρο 70 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 70 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 70
Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων
(άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, όλους τους υποψηφίους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας - πλαίσιο, την ανάθεση σύμβασης ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μη συνάψουν συμφωνία - πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία προκηρύχθηκε διαγωνισμός, να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην θέσουν σε εφαρμογή ένα δυναμικό σύστημα αγορών.

2. Κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων υποψηφίων ή προσφερόντων, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης:

α) σε κάθε απορριφθέντα υποψήφιο, τους λόγους απόρριψης της αίτησης συμμετοχής του,

β) σε κάθε απορριφθέντα προσφέροντα, τους λόγους απόρριψης της προσφοράς του, στις δε περιπτώσεις που αναφέρονται στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 54, περί τεχνικών προδιαγραφών, αιτιολογούν επίσης την απόφασή τους περί μη ισοδυναμίας των λύσεων ή την απόφασή τους ότι τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν εκπληρώνουν τις απαιτήσεις περί επίδοσης ή λειτουργίας,

γ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας - πλαίσιο,

δ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τη διεξαγωγή και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να αποφασίζουν να μη γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, τη σύναψη συμφωνιών - πλαίσιο ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη, καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο, προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα ενός συγκεκριμένου οικονομικού φορέα δημόσιου ή ιδιωτικού ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων.

4. Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, σε έργα με εκτιμώμενη αξία σύμβασης μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, να αναρτά στην ιστοσελίδα της δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού, τη μελέτη κατασκευής του έργου, δύναται δε εντός της άνω προθεσμίας να αναρτά και τα τεύχη δημοπράτησης του διαγωνισμού, με ταυτόχρονη αποστολή προκαταρκτικής ενημέρωσης στο ΚΗΜΔΗΣ.»

Άρθρο 21
Εγγυήσεις - Τροποποίηση του τίτλου
και αντικατάσταση του άρθρου 72 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», και το άρθρο 72 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 72
Εγγυήσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, του/των προσφερομένου/ων τμήματος/τμημάτων της σύμβασης.

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον μετά από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν από τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η προσφορά οικονομικού φορέα που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση συμμετοχής για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) διαδικασία σύναψης συμφωνίας - πλαίσιο, ή

β) διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μέσω δυναμικού συστήματος αγοράς, ή

γ) απευθείας ανάθεση, ή

δ) επιλογή από κατάλογο, ή

ε) επιλογή από ηλεκτρονικό κατάλογο (e-catalogue/e-marketplace).

2. Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, αν ο προσφέρων:

α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, ή

β) παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 73 έως 78, ή

γ) δεν προσκομίσει εγκαίρως τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογητικά, ή

δ) δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή του συμφωνητικού, ή

ε) υπέβαλε μη κατάλληλη προσφορά με την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2, ή

στ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών.

3. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται, με την επιφύλαξη της παρ. 2, στους λοιπούς προσφέροντες μετά από:

αα) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης,

ββ) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδίκων βοηθημάτων προσωρινής δικαστικής προστασίας ή την έκδοση απόφασης επ' αυτών,

γγ) την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127), εφόσον απαιτείται.

Για τα προηγούμενα στάδια της κατακύρωσης η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες σε περίπτωση:

α) λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσης αυτής και

β) απόρριψης της προσφοράς τους και εφόσον δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή ένδικο βοήθημα ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή ενδίκων βοηθημάτων ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αυτών ή αυτά έχουν απορριφθεί αμετακλήτως.

4. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τον ανάδοχο της σύμβασης να παράσχει «εγγύηση καλής εκτέλεσης», σε ποσοστό επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ή του τμήματος της σύμβασης, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται για τις προμήθειες και τις υπηρεσίες σε τέσσερα τοις εκατό (4%) και για τα έργα και τις μελέτες σε πέντε τοις εκατό (5%). Η εγγύηση καλής εκτέλεσης κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής στην περίπτωση παραβίασης, από τον ανάδοχο, των όρων που ορίζονται στη σύμβαση.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση καλής εκτέλεσης για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας ίσης ή κατώτερης από το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132, περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να απαιτεί από τον ανάδοχο να καταθέσει μέχρι και την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) για τις προμήθειες και υπηρεσίες και σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για τα έργα και τις μελέτες, επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής ή του κυρίου του έργου έναντι του αναδόχου.

Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης, για το διάστημα που θα ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος κατά τρεις (3) τουλάχιστον μήνες από το άθροισμα της συμβατικής προθεσμίας, της οριακής προθεσμίας και του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 171 και τα έγγραφα της σύμβασης.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί για τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών να καθορίζεται όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης καλής εκτέλεσης των προηγούμενων παραγράφων, πρόσθετη εγγύηση, κλιμακωτά αυξανόμενη βάσει του ποσοστού έκπτωσης.

5. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιστρέφονται στο σύνολό τους μετά από την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

6. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τον ανάδοχο εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας - πλαίσιο, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό μέχρι μηδέν και πέντε δέκατα τοις εκατό (0,5%) επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας - πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας πλαίσιο που του έχει ανατεθεί. Η εγγύηση του προηγούμενου εδαφίου επιστρέφεται στο σύνολό της μετά από τη λήξη της ισχύος της συμφωνίας - πλαίσιο ή παρατάσεών της.

Προκειμένου να ανατεθεί σύμβαση δυνάμει ισχύουσας συμφωνίας - πλαίσιο, η αναθέτουσα αρχή που αναθέτει τη σύμβαση οφείλει να απαιτήσει από τον ανάδοχο να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 4.

7. Οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τον ανάδοχο «εγγύηση προκαταβολής» στην περίπτωση που θα χορηγήσουν σε αυτόν προκαταβολή, για ποσό ίσο με αυτό της προκαταβολής. Η χορηγούμενη προκαταβολή είναι έντοκη από την ημερομηνία καταβολής της στον ανάδοχο και επιβαρύνεται με επιτόκιο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

8. Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης προκαταβολής πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορούν να χορηγούνται τμηματικά, εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με το αντικείμενο της σύμβασης.

9. Για δημόσιες συμβάσεις έργων, όταν η παροχή πρόσθετου χρόνου εγγύησης συνιστά κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν, πριν από την υπογραφή της, εγγύηση προσθέτου χρόνου εγγύησης. Το ύψος της ανωτέρω εγγύησης, ανέρχεται σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, που

είναι ανάλογο με τον προσφερόμενο πρόσθετο χρόνο «ε» (σε μήνες πέραν των ελαχίστων οριζόμενων στη διακήρυξη) σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο: Εγγ = ε*1,50%*αξία σύμβασης. Η επιστροφή της ανωτέρω εγγύησης γίνεται μετά από την πάροδο του προσφερθέντος πρόσθετου χρόνου εγγύησης.

10. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον τέτοια περίοδος προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της «εγγύησης καλής λειτουργίας» καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Η επιστροφή της ανωτέρω εγγύησης λαμβάνει χώρα μετά από την ολοκλήρωση της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας.

11. Οι εγγυήσεις των παρ. 1 έως 10 εκδίδονται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α΄ 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη μέρη της ΣΔΣ και έχουν το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά από τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

12. Οι εγγυήσεις του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) την ημερομηνία έκδοσης,

β) τον εκδότη,

γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών),

δ) τον αριθμό της εγγύησης,

ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση,

στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση,

ζ) τους όρους ότι:

αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και

ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου,

η) τα στοιχεία της διακήρυξης ή της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του διαγωνισμού,

θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης,

ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και

ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σύμβασης.

Η περ. αα΄ του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

13. Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

14. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, πέραν των ανωτέρω, ισχύουν ειδικότερα τα εξής:

α) Οι κρατήσεις της παρ. 12 του άρθρου 152, περί λογαριασμών και πιστοποιήσεων, μπορεί να αντικατασταθούν οποτεδήποτε από τον ανάδοχο, μερικά ή ολικά, με ισόποση εγγυητική επιστολή. Οι εγγυήσεις αυτές περιορίζονται κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των εργασιών που περιλαμβάνονται στις υποβεβλημένες στην υπηρεσία επιμετρήσεις. Η μείωση αποφασίζεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ύστερα από αίτηση του αναδόχου, η οποία συνοδεύεται από ειδικό απολογισμό των εργασιών των οποίων έχουν υποβληθεί οι επιμετρήσεις.

β) Η «εγγύηση καλής εκτέλεσης», όπως αυτή διαμορφώθηκε κατόπιν τροποποιήσεων της σύμβασης, κατά το άρθρο 132, μειώνεται αμέσως μετά από την έγκριση της τελικής επιμέτρησης από τη διευθύνουσα υπηρεσία, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της συνολικής αξίας. Το σύνολο των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση, αμέσως μετά από την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής και την έγκριση του τελικού λογαριασμού του έργου.

15. Για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του αναδόχου, αποδεσμεύεται μέρος των εγγυήσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 187, περί καταβολής της αμοιβής του αναδόχου, ανερχόμενο σε ποσοστό ανάλογο με την αξία των εργασιών περαιωθέντος και εγκριθέντος σταδίου της σύμβασης. Αν η σύμβαση αφορά στην παροχή υπηρεσίας χωρίς διακεκριμένα στάδια, μπορεί να ορίζει ότι επιστρέφεται στον ανάδοχο μέρος της εγγύησης, μετά την ολοκλήρωση τμήματος της σύμβασης.

16. Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών:

α) οι εγγυήσεις προκαταβολής επιστρέφονται μετά από την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών,

β) εάν στο πρωτόκολλο οριστικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά από την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου. Αν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες είναι διαιρετά και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά το ποσόν που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας των αγαθών ή του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδο-

ση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά από την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

17. Για τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων και μελετών οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, προκαταβολής και καλής λειτουργίας καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία εκδίδεται μετά από προηγούμενη εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας.»

Άρθρο 22
Λόγοι αποκλεισμού - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 73 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», και το άρθρο 73 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 73
Λόγοι αποκλεισμού – Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 57 παρ. 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλον τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη, καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης - πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ. 42), και τα εγκλήματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα (εγκληματική οργάνωση),

β) ενεργητική δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παρ. 1 του άρθρου 2 της απόφασης - πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργών), 237Α παρ. 2 (εμπορία επιρροής - μεσάζοντες), 396 παρ. 2 (δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα) του Ποινικού Κώδικα,

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια των άρθρων 3 και 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017) και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 216 (πλαστογραφία), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργών), 242 (ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.), 374 (διακεκριμένη κλοπή), 375 (υπεξαίρεση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 386Β (απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις), 390 (απιστία) του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 155 επ. του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α΄ 265), όταν αυτά στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 23 (διασυνοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ) και 24 (επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) του ν. 4689/2020 (Α΄ 103),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως στα άρθρα 3-4 και 5-12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης - πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88/31.03.2017) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 αυτής, και τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 187Β του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 32-35 του ν. 4689/2020 (Α΄ 103),

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141/05.06.2015) και τα εγκλήματα των άρθρων 2 και 39 του ν. 4557/2018 (Α΄ 139),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης - πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1) και τα εγκλήματα του άρθρου 323Α του Ποινικού κώδικα (εμπορία ανθρώπων).

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

α) στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), τους διαχειριστές, ή

β) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της

διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας, ή

γ) στις περιπτώσεις των συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ή

δ) στις υπόλοιπες περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή:

α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή

β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

2Α. Αν ο οικονομικός φορέας της παρ. 2 είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Οι υποχρεώσεις των περ. α΄ και β΄ της παρ. 2 θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή, ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό ερώτημα του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του.

Οι περ. α΄ και β΄ της παρ. 2 παύουν να εφαρμόζονται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις ανωτέρω υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού διακανονισμού.

3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται:

α) στις παρ. 1 και 2 κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος ή

β) στην παρ. 2, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεών του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αίτησης συμμετοχής ή σε ανοικτές διαδικασίες της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α΄ 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24, περί σύγκρουσης συμφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48, περί προηγούμενης εμπλοκής υποψηφίων ή προσφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης,

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες

που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

5. Κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στην περ. β΄ της παρ. 4, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος βρίσκεται σε μια εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περ. β΄ της παρ. 4 , υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας, στην περίπτωση των καταστάσεων της περ. β΄ της παρ. 4.

6. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2.

Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4.

7. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 και στην παρ. 4, εκτός από την περ. β΄ αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής.

Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

8. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7, εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής στην εν λόγω επιτροπή, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7 και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9.

9. Για τις ανάγκες των παρ. 7 και 8, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται επιτροπή, τριετούς θητείας, που απαρτίζεται από:

α) έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΑΑΔΗΣΥ, που εκτελεί χρέη Προέδρου,

β) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας και

ε) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τους αναπληρωτές τους.

Η θητεία των μελών της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου είναι τριετής. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ρυθμίζεται η διαδικασία αποστολής προς την επιτροπή του πρώτου εδαφίου του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής για γνωμοδότηση, οι προϋποθέσεις εξέτασης και επανεξέτασης επανορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν και για τα οποία έχει ήδη εκδώσει γνώμη η επιτροπή, ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της επιτροπής, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 8.

10. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της παρ. 1 η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση και στις περιπτώσεις της παρ. 4 στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός.

11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ χωρίς ΦΠΑ.»

Άρθρο 23
Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 74 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», και το άρθρο 74 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 74
Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις - Εξουσιοδοτικές διατάξεις
(άρθρο 57 παρ. 7 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων αποκλεισμού των παρ. 1 και 4 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, που θέτουν σε αμφιβολία την αξιοπιστία και την ακεραιότητα οικονομικού φορέα, και εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν λάβει τα μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 73,

μπορεί να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων του παρόντος, καθώς και συμβάσεων παραχώρησης για εύλογο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. Πριν από την έκδοση της απόφασης περί οριζόντιου αποκλεισμού παρέχεται στον οικονομικό φορέα η δυνατότητα ακρόασης. Οι όροι και η περίοδος του ως άνω αποκλεισμού καθορίζονται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τη σοβαρότητα του αδικήματος ή παραπτώματος, τον χρόνο που έχει παρέλθει από τη διάπραξή του, τη διάρκειά του, πιθανή υποτροπή, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας του εκάστοτε οικονομικού φορέα και τα μέτρα που αυτός λαμβάνει προς αποφυγή διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον.

Στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων, η οποία τηρείται και επικαιροποιείται από την ΕΑΑΔΗΣΥ, τηρείται μητρώο των αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι τελεσίδικες δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις που επιβάλλουν την κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού, καθώς και τα στοιχεία και η περίοδος αποκλεισμού των οικονομικών φορέων, με την επιφύλαξη του ν. 4624/2019 (Α΄ 137).

Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς ανατρέχουν στο μητρώο αποκλεισθέντων φορέων, κατά την αξιολόγηση των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, και μπορούν να αποκλείουν τους οικονομικούς φορείς που περιλαμβάνονται στο μητρώο από τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που διενεργούν.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών θεσπίζεται σύστημα οριζόντιου αποκλεισμού από συμβάσεις του παρόντος και ρυθμίζονται και εξειδικεύονται ιδίως:

α) τα αρμόδια όργανα επιβολής του οριζόντιου αποκλεισμού,

β) τα υποκείμενα σε οριζόντιο αποκλεισμό φυσικά και νομικά πρόσωπα,

γ) οι συγκεκριμένοι λόγοι που μπορεί να οδηγήσουν σε οριζόντιο αποκλεισμό,

δ) οι προϋποθέσεις και οι όροι επιβολής του αποκλεισμού,

ε) η ελάχιστη και η μέγιστη περίοδος αποκλεισμού,

στ) οι διαδικαστικές εγγυήσεις και η έννομη προστασία των υποκείμενων σε οριζόντιο αποκλεισμό οικονομικών φορέων,

ζ) τα ειδικότερα ζητήματα τήρησης και διαγραφής από τον κατάλογο αποκλεισθέντων,

η) η διαδικασία επίκλησης επανορθωτικών μέτρων, μετά από την επιβολή του οριζόντιου αποκλεισμού, το αρμόδιο όργανο αξιολόγησης των μέτρων, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τη μείωση της διάρκειας του αποκλεισμού ή και για την πλήρη άρση αυτού,

θ) οι υπόχρεοι φορείς για την αποστολή των στοιχείων στην ΕΑΑΔΗΣΥ με σκοπό την ενημέρωση και επικαιροποίηση των στοιχείων του μητρώου,

ι) οι όροι πρόσβασης των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων στο μητρώο, και

ια) κάθε άλλο θέμα ή λεπτομέρεια σχετικό με τη διαδικασία για την επιβολή, τη διάρκεια και την άρση του αποκλεισμού.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να συστήνονται μητρώα πληροφοριακού χαρακτήρα, τα οποία τηρούνται με την επιφύλαξη του ν. 4624/2019, στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και να καθορίζονται ιδίως:

α) οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο μητρώο, όπως πλημμέλειες κατά την εκτέλεση προηγούμενης σύμβασης, πειθαρχικές ποινές, πρόστιμα και κυρώσεις για διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, πρόστιμα και κυρώσεις για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, του δικαίου περιβάλλοντος, της εργατικής νομοθεσίας, του φορολογικού και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου,

β) οι υποχρεώσεις των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων, αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων ως προς την αποστολή στοιχείων για την ενημέρωση των μητρώων, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, και

γ) κάθε άλλο θέμα ή λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία σύστασης και λειτουργίας των μητρώων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του μητρώου αποκλεισθέντων και των μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα, καθώς και η έναρξη των υποχρεώσεων ενημέρωσής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του καταλόγου αποκλεισθέντων, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση περί μη επιβολής σε βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.»

Άρθρο 24
Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου -
Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 76 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 76
Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου

1. Πέραν των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημόσιων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.) ή τα περιφερειακά μητρώα, εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

β) Όταν το έργο ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε., δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην κατηγορία αυτή. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία, αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλε-

πτα.

γ) Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της περ. β), δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι για όλες τις κατηγορίες του έργου, καθώς και ενώσεις οικονομικών φορέων που να καλύπτουν τις κατηγορίες αυτές. Κατηγορία με ποσοστό εργασιών λιγότερο του δέκα τοις εκατό (10%) δεν λαμβάνεται υπόψη, μπορούν όμως τα έγγραφα της σύμβασης να ορίσουν διαφορετικά.

δ) Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων εργασιών οικονομικών φορέων, δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην αντίστοιχη κατηγορία του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.. Τα δύο τελευταία εδάφια της περ. β) εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οικονομικοί φορείς, που αποδεικνύουν ότι καλύπτουν τα κριτήρια επιλογής, μπορούν να συμμετέχουν.

ε) Σε περίπτωση συμμετοχής ένωσης οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτής πρέπει να είναι εγγεγραμμένα στην κατηγορία του έργου που δημοπρατείται ή, αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες περισσότερων κατηγοριών, τουλάχιστον σε μία από τις κατηγορίες του έργου που δημοπρατείται.

2. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις ειδικών έργων, των οποίων η κατασκευή απαιτείται να πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένους οικονομικούς φορείς, μπορεί στα έγγραφα της σύμβασης να ορίζονται ανάλογες απαιτήσεις για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, κατ' εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής.

3. Για τη συμπερίληψη στα έγγραφα της σύμβασης απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, καθώς και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πέραν των προβλεπόμενων στο π.δ. 71/2019 (Α΄ 112), για την εγγραφή και κατάταξη σε τάξη των οικείων μητρώων, αντίστοιχου προϋπολογισμού και κατηγορίας έργου, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν προηγουμένως να ζητούν γνωμοδότηση του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών. Το τελευταίο εντός της ταχθείσας από την αναθέτουσα αρχή προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών, ελέγχει εάν οι απαιτήσεις που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή να συμπεριληφθούν στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογούνται από τη φύση της σύμβασης, σχετίζονται και είναι ανάλογες προς το αντικείμενό της. Η διαδικασία του προηγουμένου εδάφιου δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που η διαγωνιστική διαδικασία διενεργείται βάσει εγκεκριμένου από την ΕΑΑΔΗΣΥ υποδείγματος διακήρυξης, χωρίς τη συμπερίληψη οιουδήποτε αλλού προσθετού όρου.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δίδονται κατευθύνσεις και οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές και εξειδικεύεται η εφαρμογή των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ανάλογα με το μέγεθος, τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης, έτσι ώστε να τηρούνται οι αρχές της αναλογικότητας της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής των διακρίσεων. Με σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή του κατά περίπτωση αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, μπορεί η αναθέτουσα αρχή αιτιολογημένα να αποφασίζει την παρέκκλιση από την ανωτέρω απόφαση.

4. Επιπλέον των επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες σε τάξεις των οικείων μητρώων, οικονομικοί φορείς που αποδεικνύουν ότι εκπληρώνουν τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 75, όπως αυτά ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργων, ανεξαρτήτως της εγγραφής και της κατάταξής τους σε συγκεκριμένες τάξεις των μητρώων του π.δ. 71/2019. Οποιαδήποτε αναφορά αντίθετη στο προηγούμενο εδάφιο καταργείται.»

Άρθρο 25
Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών - Αντικατάσταση του άρθρου 77 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 77 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 77
Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

1. Πέραν όσων ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ισχύουν συμπληρωματικά τα ακόλουθα:

α) Στο Μητρώο Εμπειρίας Μελετητών (Μ.Ε.Μ.) και στο Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων Δημόσιων Έργων (ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε.), εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά τάξεις και κατηγορίες, βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο π.δ. 71/2019 (Α΄ 112).

β) Στο Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης - Διαχείρισης Έργων (ΜΗ.Ε.Σ.Δ.Δ.Ε.) εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά τάξεις, βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο π.δ. 71/2019.

γ) Σε περίπτωση συμμετοχής ένωσης οικονομικών φορέων και αν η υπό ανάθεση μελέτη ανήκει σε μία κατηγορία, όλα τα μέλη της ένωσης πρέπει να είναι εγγεγραμμένα σε αυτήν την κατηγορία.

δ) Σε περίπτωση συμμετοχής ένωσης οικονομικών φορέων και αν η υπό ανάθεση μελέτη ανήκει σε περισσότερες κατηγορίες, πρέπει να καλύπτονται αθροιστικά όλες οι κατηγορίες.

ε) Τα ελάχιστα επίπεδα τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας καθορίζονται ανά κατηγορία μελέτης, λαμβανομένων υπόψη των προεκτιμώμενων αμοιβών για το σύνολο των σταδίων της αντίστοιχης κατηγορίας μελέτης.

στ) Αν για την εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή τεχνικής ή επιστημονικής υπηρεσίας η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι απαιτούνται αυξημένες απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και ιδίως εμπειρίας των οικονομικών φορέων, μπορεί, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή, του κατά περίπτωση προβλεπομένου, να διαμορφώνο-

νται ανάλογα τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας στα έγγραφα της σύμβασης.

ζ) Αν σε κάποιες κατηγορίες μελετών υφίσταται αποδεδειγμένα μικρός αριθμός εγγεγραμμένων οικονομικών φορέων στα οικεία μητρώα, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, ή, αν αυτό δεν υφίσταται, του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών να διαμορφώνει αναλόγως τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ώστε να καθίσταται δυνατή η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή οικονομικών φορέων.

η) Στη διαδικασία σύναψης συμφωνίας - πλαίσιο μπορούν να λάβουν μέρος οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι σε όλες τις τάξεις πτυχίου, κάθε κατηγορίας μελετών της περ. 15 της παρ. 3 του άρθρου 2.

θ) Για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών προεκτιμώμενης αξίας άνω των ορίων του άρθρου 5, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να διαθέτουν σε ισχύ ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικού κινδύνου, το ελάχιστο όριο της οποίας, καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες εξασφάλισης και απόδειξής της καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 50, οι υποβαλλόμενες μελέτες πρέπει να έχουν εκπονηθεί από μελετητές οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα, κατά τις διατάξεις του παρόντος, τις λοιπές κείμενες διατάξεις σχετικά με τους όρους άσκησης του επαγγέλματος του μελετητή, καθώς και με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης.

3. Για τη συμπερίληψη, στα έγγραφα της σύμβασης, απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, καθώς και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πέραν των προβλεπόμενων για την εγγραφή και κατάταξη σε τάξη των οικείων μητρώων του π.δ. 71/2019 (Α΄ 112), αντίστοιχου προϋπολογισμού και κατηγορίας μελέτης, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν, προηγουμένως, να ζητούν γνωμοδότηση του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών. Το τεχνικό συμβούλιο, εντός της ταχθείσας από την αναθέτουσα αρχή προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) εργασίμων ημερών, ελέγχει εάν οι απαιτήσεις που ζητά η αναθέτουσα αρχή να συμπεριληφθούν, από την αναθέτουσα αρχή, στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογούνται από τη φύση της σύμβασης, σχετίζονται και είναι ανάλογες προς το αντικείμενό της. Η διαδικασία του προηγουμένου εδαφίου δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που η διαγωνιστική διαδικασία διενεργείται βάσει εγκεκριμένου από την ΕΑΑΔΗΣΥ υποδείγματος διακήρυξης, χωρίς την συμπερίληψη οιουδήποτε αλλού προσθετού όρου.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δίδονται κατευθύνσεις και οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές και εξειδικεύεται η εφαρμογή των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ανάλογα με το μέγεθος, τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης, έτσι ώστε να τηρούνται οι αρχές της αναλογικότητας, της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής των διακρίσεων. Με σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή του κατά περίπτωση αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου μπορεί η αναθέτουσα αρχή αιτιολογημένα να αποφασίζει την παρέκκλιση από την ανωτέρω απόφαση.

4. Σε κάθε περίπτωση οι οικονομικοί φορείς που αποδεικνύουν ότι εκπληρώνουν τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 75, όπως αυτά ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ανεξαρτήτως της εγγραφής και της κατάταξής τους σε συγκεκριμένες τάξεις των οικείων μητρώων του π.δ. 71/2019. Οποιαδήποτε αναφορά αντίθετη στο προηγούμενο εδάφιο καταργείται.»

Άρθρο 26
Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 78 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 78
Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων
(άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Όσον αφορά στα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς.

Όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περ. στ΄ του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ ή με την επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο εάν οι τελευταίοι εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτόν.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, 80, περί αποδεικτικών μέσων και 81, περί επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis), αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73, περί λόγων αποκλεισμού και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον

οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ιδίους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, περί οικονομικών φορέων, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

Η αντικατάσταση του φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο οικονομικός φορέας που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, γίνεται κατόπιν πρόσκλησης από την αναθέτουσα αρχή προς τον οικονομικό φορέα, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της πρόσκλησης στον οικονομικό φορέα, για κάθε τρίτο στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται, στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης. Ο φορέας με τον οποίο αντικαθίσταται ο φορέας του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου.

2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων ή συμβάσεων υπηρεσιών ή στην περίπτωση εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κάτω των ορίων.»

Άρθρο 27
Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, 5, 6 και 7, κατάργηση των παρ. 2 και 4 και προσθήκη παρ. 8 και 9 στο άρθρο 79 του ν. 4412/2016

Στο άρθρο 79 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται οι παρ. 1, 3, 5, 6 και 7, καταργούνται οι παρ. 2 και 4, προστίθενται παρ. 8 και 9 και το άρθρο 79 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 79
Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης
(άρθρο 59 τς Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄ 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ίδιες πληροφορίες για τους φορείς αυτούς.

Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης για σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η τριετής παραγραφή της παρ. 10 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, ή η εφαρμογή της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α΄ 93), αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης, ενώ ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για την προσκόμιση δικαιολογητικών.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης, που είτε εκκινούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν εκκινήσει νωρίτερα αλλά δεν έχει ακόμη συμπληρωθεί και υποβληθεί το ΕΕΕΣ, οι προηγούμενες αρνητικές απαντήσεις στο ανωτέρω ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, από οικονομικούς φορείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, δεν στοιχειοθετούν τον λόγο αποκλεισμού των περ. ζ΄ ή/και θ΄ της παρ. 4 του άρθρου 73 του παρόντος και δεν απαιτείται να δηλωθούν κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και κάθε αντίστοιχου εντύπου.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 4, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δε-

δομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

2. [Καταργήθηκε]

3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (L 3), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

4. [Καταργήθηκε]

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες - πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, και, κατά περίπτωση, το άρθρο 80, περί αποδεικτικών μέσων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80, περί αποδεικτικών μέσων και 82, περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

6. Κατά παρέκκλιση της παρ. 3, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής.

Κατά παρέκκλιση της παρ. 3, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση ή συνάψει τη συμφωνία - πλαίσιο, διαθέτει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά.

Για τον σκοπό του πρώτου εδαφίου, η Γενική Διεύθυνση Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και οι αρμόδιοι φορείς τήρησης των βάσεων δεδομένων διασφαλίζουν ότι οι βάσεις δεδομένων, οι οποίες περιέχουν σχετικές πληροφορίες για τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται υπό τις ίδιους όρους από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών.

7. Η Γενική Διεύθυνση Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, διαθέτει και ενημερώνει στο e-Certis πλήρη κατάλογο των βάσεων δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν σχετικές πληροφορίες για τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών.

Κατόπιν αίτησης, η ανωτέρω Γενική Διεύθυνση κοινοποιεί στα λοιπά κράτη μέλη και στην ΕΑΑΔΗΣΥ κάθε πληροφορία που αφορά στις βάσεις δεδομένων του παρόντος άρθρου.

8. Δεν συνιστά ανακριβή δήλωση, ούτε επιφέρει αποκλεισμό αρνητική δήλωση οικονομικού φορέα στο σχετικό ερώτημα του ΕΕΕΣ, εφόσον συντρέχουν οι περιστάσεις της παρ. 2Α του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού.

9. Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ. Η συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης.»

Άρθρο 28
Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης - Κατάργηση της παρ. 3 και τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 79Α του ν. 4412/2016

Καταργείται η παρ. 3, τροποποιείται η παρ. 4 του άρθρου 79Α του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και το άρθρο 79Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 79Α
Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης

1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

3. [Καταργήθηκε]

4. Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλονται προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής. Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο

ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.»

Άρθρο 29
Αποδεικτικά μέσα - Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 9 και 10 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 3, 9, 10, 11 και 13 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 80 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 80
Αποδεικτικά μέσα
(άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παρ. 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 περί λόγων αποκλεισμού, και 74 περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82 περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης. Όσον αφορά στο άρθρο 78 περί στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73:

α) για την παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 73,

β) για τις παρ. 2 και 4 περ. β΄ του άρθρου 73, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους ή χώρας.

Αν το κράτος μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 1, στις περ. α΄ και β΄ της παρ. 2 και στην περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου 73, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 1, στις περ. α΄ και β΄ της παρ. 2 και στην περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου 73. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81.

3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παρ. 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α΄, με το οποίο να πιστοποιούνται η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται και στα άρθρα 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά περίπτωση. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

4. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

6. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 19, περί οικονομικών φορέων.

7. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στα άρθρα 73 και 74, την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και τις χρηματοοικονομικές και τεχνικές ικανότητες των προσφερόντων που αναφέρονται στα άρθρα 75, 76 και 77, καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

8. Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμ-

βασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, για την απόδειξη της αθέτησης των υποχρεώσεων στους τομείς του κοινωνικοασφαλιστικού και του εργατικού δικαίου της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 73, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, κατ' ελάχιστον, να εφαρμόσει όσα ορίζονται στις περ. β΄ και δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115).

9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ μπορεί να εξειδικεύονται στα πρότυπα και υποδείγματα εγγράφων σύμβασης που εκδίδει η ΕΑΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53.

Σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και έως τα όρια των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτούν ως απόδειξη για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73 , την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του οικονομικού φορέα, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ή σε περίπτωση νομικού προσώπου την υποβολή αυτής εκ μέρους του νομίμου εκπροσώπου, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 79Α.

10. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α΄ 188). Τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμον αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας, με την έννοια της περ. 30 της παρ. 1 του άρθρου 2.

12. Τα αποδεικτικά μέσα γίνονται αποδεκτά κατά τον ακόλουθο τρόπο:

α) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 1 του άρθρου 73 και την περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου 73 εφόσον έχουν εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,

β) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 2 του άρθρου 73, εφόσον είναι εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής τους, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται χρόνος ισχύος, να έχουν εκδοθεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α΄,

γ) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 2 του άρθρου 75, περί κριτηρίων επιλογής, τα αποδεικτικά ισχύουσας εκπροσώπησης σε περίπτωση νομικών προσώπων, και τα πιστοποιητικά αρμόδιας αρχής σχετικά με την ονομαστικοποίηση των μετοχών σε περίπτωση ανωνύμων εταιρειών, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, εκτός εάν στις ειδικές διατάξεις έκδοσης αυτών προβλέπεται συγκεκριμένος χρόνος ισχύος και είναι σε ισχύ κατά την υποβολή τους,

δ) οι ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους και

ε) οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

13. Τα έγγραφα του παρόντος υποβάλλονται σύμφωνα με τον ν. 2690/1999 (Α΄ 45) και τα άρθρα 13 και 15 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους.»

Άρθρο 30
Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων - Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 86 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 86 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», τροποποιούνται οι παρ. 3, 6, 10, 11, 12 και 13, προστίθεται παρ. 11Α και το άρθρο 86 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 86
Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις
(άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους - αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 87, περί κοστολόγησης του κύκλου ζωής, και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά, καθώς και η εμπορία και οι σχετικοί όροι,

β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη,

δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης,

ε) η παροχή της εγγύησης της παρ. 10 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων,

στ) η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης.

3. Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, κατά την παρ. 2, εξειδικεύονται ιδίως σε:

α) απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπα-

θείς ομάδες του πληθυσμού κατά την έννοια του ν. 4430/2016 (Α΄ 205), για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) τουλάχιστον μηνών πριν από τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης,

β) διευκόλυνση της κοινωνικής ή/και εργασιακής ένταξης ατόμων που προέρχονται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού,

γ) καταπολέμηση των διακρίσεων ή/και

δ) προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών.

4. Στα κριτήρια της παρ. 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως:

α) ο βαθμός κατανόησης του αντικειμένου και των στόχων της προς εκπόνηση μελέτης όπως προκύπτει από την τεχνική έκθεση της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 94, περί περιεχομένου φακέλου «Τεχνική προσφορά», με εντοπισμό των θεμάτων στα οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία κατά την εκπόνηση της μελέτης,

β) η πληρότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας εκπόνησης της μελέτης, βάσει των στοιχείων των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 94, και συγκεκριμένα: ο βαθμός κάλυψης των απαιτήσεων της προς εκπόνηση μελέτης από δραστηριότητες που παρουσιάζει ο οικονομικός φορέας, ο βαθμός επάρκειας των ενεργειών και διαδικασιών για την παραγωγή της μελέτης, περιλαμβανομένων και των ενεργειών του συντονιστή, καθώς και η τεκμηρίωση της δυνατότητας υλοποίησης και η αξιοπιστία του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και τα παρεχόμενα στοιχεία από τα οποία διασφαλίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους, για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο ποιοτικό επίπεδο,

γ) η οργάνωση του οικονομικού φορέα, βάσει των στοιχείων των περ. δ΄ και ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 94 και συγκεκριμένα η σαφήνεια στον καθορισμό των καθηκόντων της ομάδας, η επάρκεια της προτεινόμενης ομάδας μελέτης σε σχέση με τη δομή του οργανογράμματος και ο βαθμός συνοχής της προτεινόμενης ομάδας μελέτης,

δ) η ευκολία κατασκευής της τεχνικής λύσης και η εκτίμηση της δαπάνης του έργου, που περιλαμβάνει τη δαπάνη κατασκευής του έργου και την ετήσια δαπάνη λειτουργίας και συντήρησης κατά τη διάρκεια ζωής του έργου, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνονται συγκεκριμένες παράμετροι υπολογισμού της δαπάνης λειτουργίας και συντήρησης, όπως προκύπτουν από την τεχνική έκθεση της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 94.

5. Στα κριτήρια της παρ. 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών μπορούν να περιλαμβάνονται και η ορθότητα αντίληψης από τον οικονομικό φορέα του αντικειμένου και των απαιτήσεων της σύμβασης, η επιτυχής επισήμανση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και η διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων για την επίλυσή τους, η επαρκής ανάλυση - εξειδίκευση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας της μεθοδολογίας υλοποίησης και των απαραίτητων εργαλείων υποστήριξης της εφαρμογής της, καθώς και η αποτελεσματική επικοινωνία του οικονομικού φορέα με την αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, ο αποτελεσματικός προσδιορισμός - τεκμηρίωση των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και η παρουσίαση εναλλακτικών τρόπων διασφάλισής τους, η ορθολογική ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε ενότητες εργασιών και η σύνδεσή τους με τα ελάχιστα απαιτούμενα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα που περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές αυτού, η πληρότητα - επάρκεια του καθορισμού των περιεχομένων των προσφερομένων παραδοτέων και η τεκμηρίωση της διασφάλισης εφαρμοσιμότητας των λύσεων που προτείνονται, η καταλληλότητα του μοντέλου οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών, η επάρκεια και σαφήνεια κατανομής αρμοδιοτήτων στα μέλη της ομάδας έργου, καθώς και τα επίπεδα διοίκησης.

6. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελετών, ήτοι πλήρους μελέτης ή επιμέρους σταδίων αυτής, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ή το κόστος ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, μόνο εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, και κατόπιν γνώμης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής:

α) όταν δεν απαιτούνται τεχνικά στοιχεία άλλα, πέραν των ήδη περιεχομένων στο φάκελο δημόσιας σύμβασης, όπως κατά κύριο λόγο στις περιπτώσεις τοπογραφικών μελετών ή γεωτεχνικών ερευνών ή κυκλοφοριακών μελετών ή οικονομικών μελετών,

β) όταν περιέχονται στον φάκελο δημόσιας σύμβασης επαρκή τεχνικά στοιχεία από εγκεκριμένες μελέτες προηγούμενων σταδίων και είναι σε ισχύ εκδοθείσα Α.Ε.Π.Ο..

7. Το στοιχείο του κόστους μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων.

8. Τα κριτήρια ανάθεσης θεωρούνται ότι συνδέονται με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης, εφόσον συνδέονται με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στο πλαίσιο της σύμβασης σε σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της και σε οποιοδήποτε από τα στάδια του κύκλου ζωής της, περιλαμβανομένων και των παραγόντων που εμπλέκονται:

α) στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, διάθεσης ή εμπορίας των εν λόγω έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή

β) στη συγκεκριμένη διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής της, έστω και αν οι εν λόγω παράγοντες δεν αποτελούν μέρος της υλικής υπόστασής της.

9. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι αναθέτουσες αρχές επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων, τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες.

10. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορι-

σμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής.

Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος.

Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Ειδικότερα κατά την ανάθεση σύμβασης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών το κριτήριο της τιμής έχει βαρύτητα τριάντα τοις εκατό (30%) και τα λοιπά κριτήρια ανάθεσης έχουν συνολική βαρύτητα εβδομήντα τοις εκατό (70 %). Με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου ορίζονται επιμέρους κριτήρια πλην της τιμής, που δύνανται να χρησιμοποιούνται για την ανάθεση και η επιμέρους βαρύτητά τους, ενώ μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης του οικείου Τεχνικού Συμβουλίου, να ορίζεται μικρότερο ποσοστό βαρύτητας του 30% για το κριτήριο της τιμής.

11. Το άθροισμα των σχετικών συντελεστών βαρύτητας των κριτηρίων αξιολόγησης, εκφρασμένων σε ποσοστό επί τοις εκατό, ανέρχεται σε κάθε περίπτωση σε 100. Η βαθμολόγηση και κατάταξη των τεχνικών προσφορών γίνεται, σύμφωνα με τον τύπο: T = σ1x K1 + σ2x K2 + ..+ σνx Kν, όπου «σν» είναι ο συντελεστής βαρύτητας, «Kν» η βαθμολογία του κριτηρίου αξιολόγησης και U η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς και ισχύει σ1+σ2+..σν = 1.

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.

11Α. α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που εκδίδεται κατόπιν γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, καθορίζονται τα κριτήρια της παρ. 2 που δύναται κάθε αναθέτουσα αρχή να περιλαμβάνει στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου. Υποχρεωτικά μεταξύ των ανωτέρω κριτηρίων περιλαμβάνεται ως κριτήριο με συντελεστή βαρύτητας δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον η πλήρωση των στοιχειωδών κριτηρίων της εργαλειοθήκης της Ε.Ε. για τις κατασκευές, όπως καθορίζονται στο εκάστοτε ισχύον «Δελτίο Προϊόντος Πράσινη Δημόσια Σύμβαση (Π Σ) για Κατασκευές».

β) Η αναθέτουσα αρχή δύναται, με αιτιολογημένη απόφασή της, να αποκλίνει από τα μη υποχρεωτικά κριτήρια της περ. α) μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

γ) Η προσφορά προσθέτου χρόνου εγγύησης συνοδεύεται (πέραν της εγγύησης καλής εκτέλεσης) από εγγύηση «προσθέτου χρόνου εγγύησης», σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 72, που κατατίθεται με την υπογραφή της σύμβασης.

12. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και η βαθμολογία ΒΟΠι της κάθε οικονομικής προσφοράς Ο-Πι προκύπτει από το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης «ε» ως εξής:

ΒΟΠι=(120*ε) / (20+ε).

13. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής ή του κόστους, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από εκατό (100) έως εκατόν είκοσι (120) βαθμούς. Η βαθμολογία είναι εκατό (100) βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι του κριτηρίου. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως εκατόν είκοσι (120) βαθμούς, όταν υπερκαλύπτονται οι όροι του κριτηρίου. Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς, όπως προκύπτει από τον τύπο της παρ. 11 κυμαίνεται από εκατό (100) έως εκατόν είκοσι (120) βαθμούς. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης μεγαλύτερο περιθώριο διακύμανσης από το αναφερόμενο στο πρώτο εδάφιο από εκατό (100) έως εκατό πενήντα (150) βαθμούς, προσαρμόζοντας αναλόγως τους όρους της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί να προσδιοριστεί:

α) Ως εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερόμενης ή συγκριτικής τιμής της προσφοράς προς τη βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης που δεν αφορούν την τιμή ή το κόστος. Συγκριτική τιμή προσφοράς είναι η τιμή, στην περίπτωση που για τη διαμόρφωσή της λαμβάνονται υπόψη ένα ή περισσότερα είδη κόστους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 87, εφόσον προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή, στην περίπτωση αυτή, καθορίζει με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της συγκριτικής τιμής προσφοράς, όπως με μαθηματικό τύπο.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί εναλλακτικά να είναι εκείνη που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη τιμή (Α) της σχέσης:

A = σTx (T/Tmax) + σox (Omin/O),

όπου: T = Συνολική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς,

Tmax= Συνολική βαθμολογία της καλύτερης τεχνικής προσφοράς,

Omin = τιμή χαμηλότερης οικονομικής προσφοράς,

O = τιμή οικονομικής προσφοράς,

σT = Συντελεστής βαρύτητας τεχνικής προσφοράς, ποσοστό επί τοις εκατό, που μπορεί να κυμαίνεται από εξήντα (60) έως ογδόντα (80),

σO = Συντελεστής βαρύτητας οικονομικής προσφοράς, ποσοστό επί τοις εκατό, που μπορεί να κυμαίνεται από είκοσι (20) έως σαράντα (40).

Το άθροισμα των δύο συντελεστών βαρύτητας ισούται με εκατό (100).

14. Αν κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής κατά το παρόν άρθρο και η διαδικασία σύναψης της σύμβασης διενεργείται από ΚΑΑ, τα κριτήρια, οι τυχόν ομάδες στις οποίες αυτά κατατάσσονται, καθώς και οι συντελεστές βαρύτητας αυτών εγκρίνονται από την ΚΑΑ.

15. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Με-

ταφορών μπορεί να ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ή το κόστος ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, ή μπορεί να περιορίζεται η χρήση τους σε ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών ή ορισμένα είδη συμβάσεων. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών σχετικά με τη στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης, τους συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων ανάθεσης που σχετίζονται με την τεχνική προσφορά, ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από όσα ορίζονται στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

16. Στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με τη στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης, τους συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων ανάθεσης που σχετίζονται με την τεχνική προσφορά, ανά κατηγορία και εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από όσα ορίζονται στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του συλλογικού οργάνου της παρ. 5 του άρθρου 41.»

Άρθρο 31
Κοστολόγηση του κύκλου ζωής - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 87 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 87 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», τροποποιούνται οι παρ. 4 και 5 και το άρθρο 87 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 87
Κοστολόγηση κύκλου ζωής - Εξουσιοδοτικές διατάξεις
(άρθρο 68 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει, στον βαθμό που αρμόζει, ένα μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου:

α) κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή ή άλλους χρήστες, όπως:

αα) το κόστος που σχετίζεται με την απόκτηση,

ββ) το κόστος χρήσης, όπως για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων ή πηγών,

γγ) το κόστος συντήρησης,

δδ) το κόστος τέλους του κύκλου ζωής, όπως το κόστος συλλογής και ανακύκλωση,

β) το κόστος που οφείλεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που συνδέονται με το προϊόν, την υπηρεσία ή το έργο στη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, εφόσον η οικονομική αξία τους μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί· στο κόστος αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και το κόστος για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

2. Όταν η αναθέτουσα αρχή αποτιμά το κόστος χρησιμοποιώντας προσέγγιση κοστολόγησης του κύκλου ζωής, αναφέρει στα έγγραφα της σύμβασης τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσει για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής βάσει των εν λόγω δεδομένων.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση του κόστους, το οποίο οφείλεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες, οφείλει να πληροί το σύνολο των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) βασίζεται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις. Συγκεκριμένα, όταν αυτή δεν έχει εκπονηθεί για επαναλαμβανόμενη ή συνεχή χρήση, δεν συνεπάγεται αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων,

β) είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και

γ) τα απαιτούμενα δεδομένα μπορεί να παρασχεθούν μετά από εύλογη προσπάθεια από τους οικονομικούς φορείς που επιδεικνύουν τη μέση δυνατή επιμέλεια, περιλαμβανομένων των φορέων τρίτων χωρών που είναι μέρη της ΣΔΣ ή άλλων διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ένωση.

3. Σε περιπτώσεις όπου με νομοθετική πράξη της Ένωσης έχει καταστεί υποχρεωτική μια κοινή μέθοδος υπολογισμού του κόστους του κύκλου ζωής, η εν λόγω κοινή μέθοδος εφαρμόζεται για την αξιολόγηση του κόστους κύκλου ζωής.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εξειδικεύονται, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών τα κριτήρια της περ. α΄ της παρ. 2, οι τρόποι προσδιορισμού και μέτρησης του κόστους του κύκλου ζωής των έργων, ή μελετών ή υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, μπορεί να εξειδικεύονται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τα κριτήρια της περ. α΄ της παρ. 2, οι τρόποι προσδιορισμού και μέτρησης του κόστους του κύκλου ζωής ανά αγαθό ή κατηγορία αγαθών και ανά γενική υπηρεσία ή κατηγορία γενικών υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Άρθρο 32
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 5 και 6 και προσθήκη παρ. 5α στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 1, 5 και 6, προστίθεται παρ. 5α και το άρθρο 88 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 88
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69
της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της

αναθέτουσας αρχής.

Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2.

Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Αν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Εφόσον ζητηθεί, η ΕΑΑΔΗΣΥ θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της, όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται ως προς τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παρ. 2.

5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο.

Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων.»

Άρθρο 33
Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 90 του ν. 4412/2016

Η παρ. 4 του άρθρου 90 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 90 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 90
Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές

1. Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, ισότιμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμόδιου συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

2. Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψή προσφορά και δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής, ισοδύναμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσοτέρων προσφερόντων.

3. Στην περίπτωση της παρ. 2, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας και ως προς την τεχνική προσφορά η αναθέ-

τουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμόδιου γνωμοδοτικού συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

4. Στην περίπτωση της παρ. 2, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών η ανάθεση γίνεται στην προσφορά με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμόδιου γνωμοδοτικού συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.»

Άρθρο 34
Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 4 και 8, προσθήκη παρ. 4Α και κατάργηση των παρ. 2, 3 και 7 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 4 και 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 4Α, καταργούνται οι παρ. 2, 3 και 7 και το άρθρο 92 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 92
Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής

1. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, που δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται μέσα σε σφραγισμένο φάκελο, στον οποίο πρέπει να αναγράφονται ευκρινώς:

α) η λέξη προσφορά ή αίτηση συμμετοχής,

β) η επωνυμία της αναθέτουσας αρχής,

γ) ο τίτλος της σύμβασης,

δ) η καταληκτική ημερομηνία (ημερομηνία λήξης προθεσμίας υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής),

ε) τα στοιχεία του οικονομικού φορέα.

2. (Καταργήθηκε)

3. (Καταργήθηκε)

4. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής, καθώς και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α΄ 188). Τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφρασή τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

4Α. Κατά παρέκκλιση της παρ. 4, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει την υποβολή ενός ή περισσότερων στοιχείων των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής σε μία ή περισσότερες επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πέραν της ελληνικής, χωρίς να απαιτείται επικύρωσή τους, στο μέτρο που τα ανωτέρω έγγραφα είναι καταχωρισμένα σε επίσημους ιστότοπους φορέων πιστοποίησης, στους οποίους υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση μέσω διαδικτύου και εφόσον ο οικονομικός φορέας παραπέμπει σε αυτούς, προκειμένου η επαλήθευση της ισχύος τους να είναι ευχερής για την αναθέτουσα αρχή.

5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή:

α) η αναθέτουσα αρχή ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και

β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.

6. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 36 όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται σε (υπο)φακέλους (κατηγορία επισυναπτόμενων αρχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα), σύμφωνα με όσα ορίζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 4 και 5 του άρθρου 36.

7. [Καταργήθηκε]

8. Στις περιπτώσεις που με την αίτηση συμμετοχής ή την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 2690/1999 (Α΄ 45) είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης.»

Άρθρο 35
Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» - Αντικατάσταση του άρθρου 93 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 93 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 93
Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»

Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρ-

θρο 72, καθώς και πρόσθετα έγγραφα όπως καθορίζει η οικεία διακήρυξη.

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για συμβάσεις που ανατίθενται με τις διαδικασίες των άρθρων 118 και 328, περί απευθείας ανάθεσης.

Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα έγγραφα του προηγούμενου εδαφίου, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση πλην της εγγύησης συμμετοχής.»

Άρθρο 36
Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά» - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 94 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 5 του άρθρου 94 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 94 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 94
Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά»

1. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, στην περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, και το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «τεχνική προσφορά» περιέχει τουλάχιστον προμελέτη όλων των απαραίτητων έργων. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, στις οποίες κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, τα περιεχόμενα του φακέλου «τεχνική προσφορά» ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελετών, αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «τεχνική προσφορά» περιέχει ιδίως:

α) τεχνική έκθεση για τη συγκεκριμένη μελέτη, στηριζόμενη στα υπάρχοντα στοιχεία του φακέλου δημόσιας σύμβασης, με επισήμανση των προβλημάτων και εισήγηση του τρόπου επίλυσής τους,

β) πρόταση μεθοδολογίας, που περιλαμβάνει περιγραφή του γενικού προγράμματος εκπόνησης της μελέτης, δηλαδή τις απαιτούμενες επιμέρους δραστηριότητες, την αλληλουχία των σταδίων ή φάσεων της κύριας και των υποστηρικτικών μελετών (όταν πρόκειται για σύνθετη μελέτη) την αλληλοτροφοδότηση των μελετών με δεδομένα, τον καθορισμό σημείων ελέγχου και απαιτούμενων ενεργειών και διαδικασιών για την παραγωγή της μελέτης,

γ) χρονοδιάγραμμα, στο οποίο περιγράφεται η χρονική αλληλουχία των δραστηριοτήτων της περ. β΄, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού χρόνου, όπως προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης,

δ) οργανόγραμμα και έκθεση τεκμηρίωσης καθηκόντων και κατανομής εργασιών του συντονιστή και της ομάδας μελέτης, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της δράσης κάθε μέλους της ομάδας μελέτης σε αντίστοιχες ευθύνες με αυτές που αναλαμβάνει στην ομάδα μελέτης και τον βαθμό επιτυχίας της, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων των περ. β΄ και γ΄ και

ε) στοιχεία για τη συνοχή της ομάδας μελέτης, από τα οποία να προκύπτει η δυνατότητα καλής συνεργασίας για την απρόσκοπτη και ποιοτικά αποδεκτή εκπόνηση της μελέτης. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, τα περιεχόμενα του φακέλου «τεχνική προσφορά» ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο με κατάλληλη προσαρμογή.

3. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελετών, και εφόσον τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 51, ο φάκελος «τεχνική προσφορά» περιλαμβάνει ιδίως, επιπλέον των αναφερομένων στην παρ. 2, και τεχνική έκθεση με τεχνική πρόταση - λύση, που περιλαμβάνει την εκτίμηση του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, με ανάλυση των επιμέρους ζητημάτων, διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων, τεκμηρίωση των αντιστοίχων προτάσεων, καθώς και το κόστος υλοποίησης και λειτουργίας. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να εξειδικεύονται οι απαιτήσεις των υποβλητέων στοιχείων με τις τεχνικές εκθέσεις.

4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.

5. Ειδικά στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς να δηλώνουν στην τεχνική τους προσφορά:

α. τη χώρα παραγωγής του προσφερόμενου προϊόντος και

β. την επιχειρηματική μονάδα στην οποία παράγεται το προσφερόμενο προϊόν, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της.»

Άρθρο 37
Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών - Τροποποίηση των παρ. 2, 5 και 6 του άρθρου 95 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 5 και 6 του άρθρου 95 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 95 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 95
Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

1. Η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) δίνεται σε ευρώ.

2. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται, σύμφωνα με τα παρακάτω:

α) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα α-

πό οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν είτε συνολικό και ενιαίο ποσοστό έκπτωσης επί της προϋπολογιζόμενης δαπάνης για το συνολικό αντικείμενο του έργου που προκηρύσσεται με κατ' αποκοπή τίμημα είτε επιμέρους ποσοστά έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), ιδίως όταν είναι μεγάλο το πλήθος των τιμών μονάδας, με τις οποίες θα καταρτισθεί η σύμβαση. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται, αριθμητικώς και ολογράφως, υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή. Τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης πρέπει να βρίσκονται σε ομαλή σχέση μεταξύ τους.

Ομαλή είναι η προσφορά όταν κανένα επιμέρους ποσοστό έκπτωσης (Ει) δεν είναι μικρότερο από 1,10Εμ-10% ούτε μεγαλύτερο από 0.90Εμ + 10%, όπου (Εμ) το μέσο ποσοστό έκπτωσης. Προσφορά που έχει αποκλίσεις από τα όρια αυτά είναι απαράδεκτη. Είναι δυνατόν, σε κάποια ή κάποιες ομάδες εργασιών η προσφερόμενη έκπτωση να είναι μηδενική, εφόσον τηρούνται οι παραπάνω απαιτήσεις ομαλότητας ή

β) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου, ιδίως όταν οι ποσότητες των εργασιών έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται κατασκευαστικές αποκλίσεις. Στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς χορηγούνται από την αναθέτουσα αρχή, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα που συμπεριλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης:

βα) τιμολόγιο όμοιο με το τιμολόγιο της υπηρεσίας, στο οποίο όμως οι τιμές είναι ασυμπλήρωτες και

ββ) προϋπολογισμός, όμοιος με τον προϋπολογισμό δημοπράτησης (εκτιμώμενη αξία σύμβασης) της αναθέτουσας αρχής στον οποίον όμως οι τιμές μονάδας, τα γινόμενα και τα αθροίσματα είναι ασυμπλήρωτα.

Το κονδύλι για απρόβλεπτες δαπάνες, σύμφωνα με την περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 156, συμπληρώνεται από την υπηρεσία. Οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν τιμές, συμπληρώνοντας ηλεκτρονικά ή έντυπα το ασυμπλήρωτο τιμολόγιο και προϋπολογισμό με τις προσφερόμενες από αυτούς τιμές, χωρίς όμως καμία δέσμευση ομαλότητας. Συμπληρώνουν επίσης, εφόσον απαιτείται από το επιλεγέν κριτήριο, τα γινόμενα των ποσοτήτων επί τις τιμές, τα επιμέρους και το γενικό άθροισμα, το ποσό για γενικά έξοδα και όφελος εργολάβου (Γ.Ε. και Ο.Ε.) βάσει του αναγραφόμενου ποσοστού, αν προβλέπεται χωριστά και το συνολικό άθροισμα του προϋπολογισμού προσφοράς. Όλες οι τιμές στο τιμολόγιο συμπληρώνονται ολογράφως επί ποινή απαραδέκτου. Αριθμητική μόνο αναγραφή τιμής στο τιμολόγιο δεν λαμβάνεται υπόψη. Η έκπτωση αποτελεί τον λόγο του προϋπολογισμού προσφοράς με τον προϋπολογισμό (εκτιμώμενη αξίας σύμβασης) της υπηρεσίας, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για απρόβλεπτα (τεκμαρτή έκπτωση) ή

γ) σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 50 περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, η οικονομική προσφορά δίνεται αποκλειστικά κατ' αποκοπή για ολόκληρο το έργο ή για τμήματα του έργου. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή ή βάσει υποδείγματος που περιλαμβάνεται ως Παράρτημα στα έγγραφα της σύμβασης. Με τα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ζητείται και ανάλυση της κατ' αποκοπή προσφοράς από τον οικονομικό φορέα, προκειμένου να διαπιστωθούν και να αποτιμηθούν διαφοροποιήσεις που ενδεχομένως θα προκύψουν, κατά το στάδιο της εκτέλεσης. Στην περίπτωση αυτή η ανάλυση της κατ' αποκοπή προσφοράς επισυνάπτεται στη σύμβαση ή

δ) σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 50, η οικονομική προσφορά δίδεται ως ποσοστό εξ αδιαιρέτου του ακινήτου και αντίστοιχων διηρημένων ιδιοκτησιών (αντιπαροχή) ή

ε) σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 50, η οικονομική προσφορά περιλαμβάνει και άλλα ανταλλάγματα, εκτός από πλήρη χρηματική καταβολή ή αντιπαροχή ακινήτων, έναντι της κατασκευής και πιθανόν της λειτουργίας και συντήρησης του έργου (μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση).

Οι ανωτέρω περιπτώσεις, εκτός από το πρώτο εδάφιο της περ. α΄ και την περ. γ΄, μπορούν να εφαρμοσθούν σε συνδυασμό μεταξύ τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης του ίδιου έργου, εφόσον η καθεμία αναφέρεται σε διαφορετικό αυτοτελές τμήμα του έργου.

3. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελετών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται ως εξής: οι συμμετέχοντες υποβάλουν έντυπο οικονομικής προσφοράς στο οποίο αναγράφουν την προσφερόμενη τιμή ανά κατηγορία μελέτης και τη συνολική τιμή για την εκτέλεση της σύμβασης. Η οικονομική προσφορά συντίθεται για κάθε επί μέρους κατηγορία μελέτης, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. δ΄ της παρ. 8 του άρθρου 53, περί περιεχομένου εγγράφων της σύμβασης. Περιλαμβάνει, εκτός από τις αμοιβές για την εκπόνηση των μελετών, τις αμοιβές για τον προγραμματισμό, την επίβλεψη και την αξιολόγηση των αναγκαίων ερευνητικών εργασιών πάσης φύσεως, καθώς επίσης και των εργασιών/μελετών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην περ. δ΄ της παρ. 8 του άρθρου 53.

4. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι συμμετέχοντες υποβάλλουν έντυπο οικονομικής προσφοράς, στο οποίο αναγράφουν την προσφερόμενη τιμή ανά κατηγορία υπηρεσιών και τη συνολική τιμή για την εκτέλεση της σύμβασης.

5. Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα:

α) η τιμή του προς προμήθεια αγαθού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης,

β) στις περιπτώσεις των παρ. 9 και 10 του άρθρου 53,

όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται αναπροσαρμογή τιμών, τότε η οικονομική προσφορά υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ποσοστό έκπτωσης επί της τιμής της εκτιμώμενης αξίας του υλικού ή της παροχής υπηρεσίας εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

6. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, η τελευταία μπορεί να προκύπτει κατά την προσφερόμενη έκπτωση επί τοις εκατό (%) στην τιμή του είδους ή της υπηρεσίας, βάσει τιμών αναφοράς, ιδίως όπως αυτές προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία ή βάσει τιμών που έχουν εγκριθεί από ρυθμιστική αρχή στην περίπτωση ρυθμιζόμενων αγορών. Στις περιπτώσεις αυτές η τιμή μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης με βάση την εκάστοτε ισχύουσα τιμή αναφοράς, εφαρμοζόμενου του ποσοστού έκπτωσης. Η αναπροσαρμογή της τιμής, προκειμένου να εφαρμοστεί, πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης.»

Άρθρο 38
Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 2, κατάργηση των παρ. 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 96 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 2 τροποποιούνται, οι παρ. 3, 4, 5 και 6 καταργούνται και το άρθρο 96 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 96
Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής - Καταργούμενες διατάξεις

1. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, πρέπει να υποβάλλουν προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τα μέσα που προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης.

3. (Καταργήθηκε)

4. (Καταργήθηκε)

5. (Καταργήθηκε)

6. (Καταργήθηκε)

7. Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραιτήτως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.»

Άρθρο 39
Χρόνος ισχύος προσφορών - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3 και 4 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 97 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2 3 και 4 τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 5 και το άρθρο 97 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 97
Χρόνος ισχύος προσφορών

1. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως μη κανονική.

2. Σε περίπτωση αιτήματος της αναθέτουσας αρχής για παράταση της ισχύος της προσφοράς, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, για τους οικονομικούς φορείς που αποδέχθηκαν την παράταση, πριν από τη λήξη ισχύος των προσφορών τους, οι προσφορές ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

3. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για χρονικό διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε δέκα (10) μήνες, μέσα στο οποίο πρέπει να συναφθεί η σύμβαση. Όταν στον διαγωνισμό υποβάλλονται και τεχνικές προσφορές, ο χρόνος ισχύος των προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) κατ' ελάχιστον μήνες. Ειδικότερα, στους διαγωνισμούς που υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο ως άνω χρόνος ισχύος των προσφορών προσαυξάνεται κατά τρεις (3) επιπλέον μήνες αντίστοιχα. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων του άρθρου 50, ο χρόνος ισχύος της προσφοράς ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

4. Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες από την επόμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών.

5. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη από τα έγγραφα της σύμβασης αρχική διάρκεια ισχύος της προσφοράς. Μετά από τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν από την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους. Η διαδικασία ανάθεσης συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Αν λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δύναται, με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν την προσφορά τους.»

Άρθρο 40
Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών - Αντικατάσταση του άρθρου 100 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 100 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 100
Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών

1. Το αρμόδιο όργανο αρχίζει τη διαδικασία αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή από τη σχετική πρόσκληση.

2. Αν ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, τα επιμέρους στάδια, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, έχουν ως εξής:

α) Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, και της οικονομικής προσφοράς γίνεται την ημερομηνία και ώρα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ή τη σχετική πρόσκληση. Στο στάδιο αυτό τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι προσβάσιμα μόνο στα μέλη του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου και την αναθέτουσα αρχή. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 72, περί παράλειψης προσήκουσας προσκόμισης εγγύησης συμμετοχής. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών.

β) Στη συνέχεια αξιολογούνται οι οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά κρίθηκαν αποδεκτά σύμφωνα με την περ. α΄ και οι οικονομικές προσφορές καταχωρίζονται σε πρακτικό κατά σειρά μειοδοσίας.

γ) Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α΄ και β΄, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον εγκρίνει τα πρακτικά με απόφασή της, προσκαλεί εγγράφως τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη, στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος»), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.

Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση της περ. γ΄.

Μετά από την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 105, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.

Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής.

3. Το πρώτο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας έχει ως εξής:

Η αποσφράγιση του φακέλου με τις αιτήσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής λαμβάνει χώρα την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Μετά την αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής, το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην καταχώριση των υποψηφίων σε πρακτικό, στον έλεγχο των δικαιολογητικών που υπέβαλαν, καθώς και στην αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής τους, βάσει των κριτηρίων προεπιλογής που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή εγκρίνει με απόφασή της το πρακτικό και προσκαλεί τους υποψηφίους που προεπελέγησαν να υποβάλλουν προσφορά. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής.

4. Στην περίπτωση της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στη σύμπραξη καινοτομίας η αποσφράγιση των προσφορών και τα επόμενα διαδικαστικά στάδια διενεργούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, ανεξαρτήτως κριτηρίου ανάθεσης.

5. Αν ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η οποία δεν προσδιορίζεται μόνο βάσει τιμής, τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, έχουν ως εξής:

α) Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς γίνεται την ημερομηνία και ώρα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ή τη σχετική πρόσκληση. Στο στάδιο αυτό τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι προσβάσιμα αποκλειστικά στα μέλη του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου και στην αναθέτουσα αρχή. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει καταρχάς στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 72 περί παράλειψης προσήκουσας προσκόμισης εγγύησης συμμετοχής. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, καθώς και των αποτελεσμάτων του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών

συμμετοχής και της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών επικυρώνονται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής.

Μετά από την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.

β) Μετά το πέρας της διαδικασίας της περ. α΄, αποσφραγίζονται και αξιολογούνται οι οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά κρίθηκαν αποδεκτά και βαθμολογήθηκαν σύμφωνα με τα ανωτέρω. Οι προσφορές καταχωρίζονται σε πρακτικό κατά σειρά κατάταξης, με βάση τη συνολική βαθμολογία τους.

γ) Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας της περ. β΄, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον εγκρίνει το πρακτικό κατάταξης προσφορών με απόφασή της, προσκαλεί εγγράφως τον προσφέροντα του οποίου η προσφορά είναι πρώτη σε κατάταξη, και στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 103. Η απόφαση έγκρισης του πρακτικού κατάταξης προσφορών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.

Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατά τα ανωτέρω, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση έγκρισης του πρακτικού κατάταξης προσφορών της περ. γ΄.

Μετά από την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης σύμφωνα με το άρθρο 105, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν, της κατάταξης των προσφορών και των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής.

6. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5, στην περίπτωση που ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η οποία δεν προσδιορίζεται μόνο βάσει τιμής, όταν εξ αρχής έχει υποβληθεί μία προσφορά, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης της παρ. 5 επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 της αναθέτουσας αρχής που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της διαδικασίας. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Βιβλίο IV. Κατά της ανωτέρω απόφασης δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής.

7. Όσα ορίζονται στις παρ. 2 έως 6 προσαρμόζονται για τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τα άρθρα 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 36.

Ειδικά στις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω δυναμικού συστήματος αγορών, οι αιτήσεις συμμετοχής των οικονομικών φορέων για την εγγραφή τους στο σύστημα υποβάλλονται ηλεκτρονικά, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης.»

Άρθρο 41
Αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης στην ανοικτή διαδικασία - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 101 του ν. 4412/2016

Η παρ. 2 του άρθρου 101 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 101 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 101
Αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης
στην ανοικτή διαδικασία
(Άρθρο 56 παρ.2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Στις ανοικτές διαδικασίες, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να αποφασίζουν να εξετάσουν τις προσφορές πριν από την επαλήθευση της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 73 έως 83. Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας αυτής, εξασφαλίζουν ότι ο έλεγχος μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής πραγματοποιείται κατά τρόπον αμερόληπτο και διαφανή ώστε να μην ανατίθεται σύμβαση σε προσφέροντα που θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή.

2. Η χρήση της διαδικασίας της παρ. 1 δεν επιτρέπεται στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στις οποίες κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, καθώς και στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης.»

Άρθρο 42
Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών - Αντικατάσταση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 102
Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών
και δικαιολογητικών
(Άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή

λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.»

Άρθρο 43
Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016

Οι περ. 1, 2, 3, και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 103 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 103
Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών

Πέραν των οριζόμενων στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, και στο άρθρο 93, περί περιεχομένου φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής», ισχύουν και τα ακόλουθα:

1. Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α΄ 74), όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Αν ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα του προηγούμενου εδαφίου και εντός της προθεσμίας της πρόσκλησης της παρ. 1.

Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

3. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, περί εγγυήσεων, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε.

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

4. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ματαιώνεται.

5. Αν από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παρ. 1 και τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, περί χρόνου συνδρομής όρων συμμετοχής και οψιγενών μεταβολών, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, σύμφωνα με το άρθρο 72, περί εγγυήσεων, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια

επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, η διαδικασία ματαιώνεται.

6. Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2, και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας κατά τις παρ. 3, 4 ή 5 είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105.

7. Όσοι δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης και στις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 44
Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής - Οψιγενείς μεταβολές - Αντικατάσταση του άρθρου 104 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 104 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 104
Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής -
Οψιγενείς μεταβολές

1. Το δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται:

α) κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ,

β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80 και

γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

2. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, σύμφωνα με το άρθρο 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, μέχρι τη σύναψη της σύμβασης, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά.

3. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής κατά την παρ. 2, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων.»

Άρθρο 45
Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 105 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 105 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 105
Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης

1. Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372.

Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής γενικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή, αιτιολογημένα και κατόπιν γνώμης του αρμοδίου γνωμοδοτικού οργάνου, μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα, αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών, από αυτήν που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον ο σχετικός όρος έχει περιληφθεί σε αυτά.

Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για το ογδόντα τοις εκατό (80%) μέχρι και το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) της ποσότητας αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών που αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, εκτός από τους οριστικώς αποκλεισθέντες και ιδίως, όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72, με κάθε πρόσφορο τρόπο. Εφόσον, η διαδικασία ανάθεσης διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η κοινοποίηση του προηγούμενου εδαφίου γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

3. Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η απόφαση κατακύρωσης έχει κοινοποιηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2,

β) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας του άρθρου 119, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ, εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372, περί δικαστικής προστασίας στο πεδίο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης,

γ) έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α΄127), εφόσον απαιτείται, και

δ) ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, στην οποία δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

4. Μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατα-

κύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

5. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης της παρ. 4 στον ανάδοχο.

6. Οι συμβάσεις που ανατίθενται, σύμφωνα με την παρ. 4 και την περ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 39 και βασίζονται σε συμφωνία - πλαίσιο στη διαδικασία ανάθεσης της οποίας οι προσφορές υποβλήθηκαν με τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων του άρθρου 35, και η εκτέλεσή της γίνεται με χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων του άρθρου 35, οι συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 35, καθώς και οι συμβάσεις του άρθρου 118Α, θεωρούνται συναφθείσες με την κοινοποίηση εντολής αγοράς, που ισοδυναμεί με απόφαση ανάθεσης, από την αναθέτουσα αρχή στον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτήν η εντολή αγοράς επέχει θέση εγγράφου συμφωνητικού με την έννοια του άρθρου 130 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143).

7. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 106. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, στην περίπτωση αυτήν, να αναζητήσει αποζημίωση, πέρα από την καταπίπτουσα εγγυητική επιστολή, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.

8. Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την πρόσκληση της παρ. 4 εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να αναζητήσει αποζημίωση ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.»

Άρθρο 46
Ματαίωση διαδικασίας - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 106 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 106
Ματαίωση διαδικασίας

1. Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης:

α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή

β) στην περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3,

β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο,

γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης,

δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη,

ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών,

στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

5. Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, να αποφασίσει, παράλληλα με τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με αντικατάσταση ή μη των όρων της ή την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29, περί ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ή 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον, στην τελευταία αυτήν περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών.

6. Ειδικά για την περ. δ΄ της παρ. 2 για τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται ή από το οποίο εποπτεύεται η αναθέτουσα αρχή ή του τεχνικού συμβουλίου της οικείας περιφέρειας, όταν στο οικείο Υπουργείο δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο και όταν αναθέτουσες αρχές είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού ή ενώσεις ή νομικά πρόσωπα των οργανισμών αυτών.

7. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων και σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, και ματαίωσης της διαδικασίας, δυνάμει του παρόντος άρθρου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εξαγοράσει τις μελέτες των τεχνικών λύσεων που κρίνει ικανοποιητικές και να προβεί σε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης έργου βάσει των μελετών αυτών. Η δυνατότητα αυτή πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης κατά την αρχική διαδικασία.»

Άρθρο 47
Διαδικασία ανάθεσης - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 109Α του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 109Α του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 109Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 109Α
Διαδικασία ανάθεσης

1. Οι συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ ανατίθενται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης και την περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 120, περί έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Οι συμβάσεις άνω του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, ανατίθενται με μία από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 26, περί επιλογής των διαδικασιών.

2. Ιδίως, για συμβάσεις του δευτέρου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν τα κάτωθι:

α) αα) Για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω του ορίου της περ. δ΄ του άρθρου 5, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών στις ανοιχτές διαδικασίες ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ. Στην κλειστή διαδικασία, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στη σύμπραξη καινοτομίας η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε οκτώ (8) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ. Στην κλειστή διαδικασία και στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε οκτώ (8) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον συντρέχουν επείγοντες λόγοι για την ανάθεση, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μπορεί να καθορίζονται μικρότερες προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής.

ββ) Για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου της περ. δ΄ του άρθρου 5, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών στις ανοιχτές διαδικασίες ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης ή εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Στην κλειστή διαδικασία, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στη σύμπραξη καινοτομίας η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε οκτώ (8) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης ή εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Στην κλειστή διαδικασία και στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε οκτώ (8) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον συντρέχουν επείγοντες λόγοι για την ανάθεση, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής μπορεί να καθορίζονται μικρότερες προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής.

β) Οι λόγοι αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, εφαρμόζονται υποχρεωτικά, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 73.

γ) Τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης και μπορούν να περιλαμβάνουν αυτά που παρατίθενται στο άρθρο 75, περί κριτηρίων επιλογής, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό.

δ) Για την απόδειξη των περ. β΄ και γ΄ εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης και 80, περί αποδεικτικών μέσων του παρόντος.

ε) Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 36 του παρόντος.

στ) Για τις εγγυήσεις, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 του παρόντος.

3. Οι συμβάσεις ποσού άνω των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ αναρτώνται στο ΚΗΜΔΗΣ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΤΟΥ Ν.4412/2016

Άρθρο 48
Επιλογή των διαδικασιών - Αντικατάσταση του άρθρου 116 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 116 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 116
Επιλογή των διαδικασιών

Για δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν, εκτός από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 26, στις διαδικα-

σίες των άρθρων 117, περί συνοπτικού διαγωνισμού, 117Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας και 118, περί απευθείας ανάθεσης, καθώς και στο σύστημα προεπιλογής, του άρθρου 303 αναλόγως εφαρμοζόμενου.»

Άρθρο 49
Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας - Προσθήκη άρθρου 117Α στον ν. 4412/2016

Μετά το άρθρο 117 στον ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται άρθρο 117Α ως εξής:

«Άρθρο 117Α
Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας

Για τις δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας, με την έννοια της περ. 30α της παρ. 1 του άρθρου 2, είναι δυνατό να μην ακολουθείται διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και οι πληρωμές να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμου φορολογικού παραστατικού, χωρίς να απαιτούνται έκδοση πράξης ανάθεσης ή οι διαδικασίες εκτέλεσης του παρόντος από την αναθέτουσα αρχή. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης ως ήσσονος αξίας εφαρμόζεται το άρθρο 6.»

Άρθρο 50
Απευθείας ανάθεση - Αντικατάσταση του άρθρου 118 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 118 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 118
Απευθείας ανάθεση

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και την κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται, ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η επιλογή του αναδόχου διενεργείται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Η σύμβαση συνάπτεται με τον ανάδοχο που επιλέγεται και διαθέτει τα αναγκαία προς τούτο προσόντα και την απαραίτητη εξειδίκευση. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. Μετά από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος ή ελεγχόμενο από αυτόν φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν δύναται να συνάψει σύμβαση του παρόντος άρθρου με την αυτή αναθέτουσα αρχή για διάστημα δώδεκα (12) μηνών.

5. Σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορούν να ανατεθούν από κάθε αναθέτουσα αρχή κατ' έτος, μία ή περισσότερες συμβάσεις, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ' έτος, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση του ορίου του προηγούμενου εδαφίου είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

6. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για αναθέσεις συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης κατά την έννοια της περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143). Η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης διαπιστωτικής πράξης από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από αίτηση της αναθέτουσας αρχής, που υποβάλλεται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η διαπιστωτική πράξη εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης, μετά την παρέλευση της οποίας τεκμαίρεται η απόρριψη αυτής. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων από τις αναθέτουσες αρχές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, η αρμόδια οργανική μονάδα

για την επεξεργασία των αιτήσεων και κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 51
Απευθείας ανάθεση μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace) - Προσθήκη άρθρου 118Α στον ν. 4412/2016

Στον ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται άρθρο 118Α ως εξής:

«Άρθρο 118Α
Απευθείας ανάθεση μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace)

1. Οι Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 41 μπορούν να καταρτίζουν και να διαχειρίζονται Συστήματα Ηλεκτρονικών Αγορών (ΣΗΑ) για την κάλυψη αναγκών των αναθετουσών αρχών. Για τη λειτουργία των ΣΗΑ, οι ως άνω Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών τηρούν μητρώο προεπιλογής οικονομικών φορέων για τη διενέργεια απευθείας αναθέσεων, στο οποίο δικαίωμα εγγραφής έχουν όλοι οι οικονομικοί φορείς με την έννοια του άρθρου 19. Από τη χρήση των Συστημάτων Ηλεκτρονικών Αγορών (ΣΗΑ) της παρούσας εξαιρείται η ανάθεση συμβάσεων προμήθειας φαρμακευτικών προϊόντων.

2. Η ανάθεση των συμβάσεων μέσω Συστήματος Ηλεκτρονικής Αγοράς (e-marketplace) διενεργείται αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

3. Για την κατάρτιση του μητρώου προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων σύμφωνα με την παρ. 1, αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στο εκάστοτε μητρώο. Η πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνει απαραιτήτως, περιγραφή των ειδών ή των υπηρεσιών που θα αποτελέσουν αντικείμενο ανάθεσης, τις σχετικές ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις, το εύρος των αποδεκτών οικονομικών προσφορών, τα αντικειμενικά κριτήρια για την εγγραφή στο μητρώο, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και τυχόν προθεσμία για την υποβολή αίτησης εγγραφής στο μητρώο.

4. Τα αντικειμενικά κριτήρια για την εγγραφή στο μητρώο προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων, περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 73 και τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 75 και εξειδικεύονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στο μητρώο.

5. Η απόφαση έγκρισης ή απόρριψης της αίτησης εγγραφής οικονομικού φορέα στο μητρώο της παρ. 1 εκδίδεται από την αρμόδια Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών. Κατά της απορριπτικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου χωρεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της οικείας Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών, η οποία ασκείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών.

6. Κατόπιν της απόφασης έγκρισης της παρ. 5, ο οικονομικός φορέας μεταφορτώνει την προσφορά του, με χρήση του μορφότυπου ηλεκτρονικού καταλόγου που προσδιορίζεται στην πρόσκληση της παρ. 3, στο ΣΗΑ. Η Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών επιβεβαιώνει την τεχνική ορθότητα του ηλεκτρονικού καταλόγου πριν από την ανάρτησή του και εγκρίνει την ανάρτηση αυτή, εφόσον τηρούνται οι όροι που τέθηκαν στην πρόσκληση της παρ. 3.

7. Ο οικονομικός φορέας μπορεί να επικαιροποιεί τα στοιχεία της προσφοράς του σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή στο μέτρο που αυτά συμμορφώνονται με τους όρους της πρόσκλησης της παρ. 3. Ο οικονομικός φορέας μεταφορτώνει στοιχεία της επικαιροποιημένης προσφοράς του, στο ΣΗΑ. Κατόπιν, η Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών επιβεβαιώνει την ορθή μεταφόρτωση των επικαιροποιημένων στοιχείων της προσφοράς και εγκρίνει την ανάρτηση του επικαιροποιημένου καταλόγου, εφόσον τηρούνται οι όροι που τέθηκαν στην πρόσκληση της παρ. 3. Σε κάθε περίπτωση, υπεύθυνος για την ακρίβεια της προσφοράς μέσω ηλεκτρονικού καταλόγου είναι ο οικονομικός φορέας που την υπέβαλε.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία του ΣΗΑ, στη διαδικασία κατάρτισης, τήρησης και επικαιροποίησης του μητρώου προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων, το περιεχόμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, τη διαδικασία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής της παρ. 5, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

9. Οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προσφεύγουν στα Συστήματα Ηλεκτρονικών Αγορών, εφόσον η αξία των συμβάσεων που ανατίθενται απευθείας μέσω αυτών δεν υπερβαίνει ετησίως το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ, ανά είδος αγαθού ή υπηρεσίας.

10. Η απευθείας ανάθεση μέσω των ΣΗΑ διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής χωρίς να απαιτείται συγκρότηση συλλογικού οργάνου.

11. Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται σε οικονομικό φορέα εγγεγραμμένο στο μητρώο προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων της παρ. 1, εφόσον τηρούνται οι όροι της πρόσκλησης της παρ. 3, δυνάμει της οποίας υποβλήθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα.

12. Για την ανάθεση της σύμβασης η αναθέτουσα αρχή εκδίδει εντολή αγοράς, μέσω του ΣΗΑ, η οποία αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ και περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που κρίνει απαραίτητη η αναθέτουσα αρχή.

13. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης της παρ. 12, η εντολή αγοράς καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη.»

Άρθρο 52
Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 6, 7 και 8, κατάργηση της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 119 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 119 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ.

2, 3, 6, 7 και 8 τροποποιούνται, η παρ. 5 καταργείται, προστίθενται παρ. 9 και 10 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 119
Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), οι αναθέτουσες αρχές ή οι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας, κατά την έννοια του ν. 4314/2014 (Α΄ 265) και του θεσμικού πλαισίου του ΕΠΑ, μπορούν να προσφεύγουν και στις διαδικασίες των παρ. 2 και 3, κατά περίπτωση.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, κατόπιν αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας. Δεν αξιολογούνται προσφορές που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

3. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) έως και εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό αποτυπώνεται στον συγκεκριμένο κωδικό CPV του άρθρου 23. Δεν αξιολογούνται προσφορές που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή του παρόντος και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. [Καταργήθηκε]

6. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του ΕΠΑ, με τη διαδικασία των άρθρων 118, περί απευθείας ανάθεσης, και 118Α, περί απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace), η σύναψη αυτών χωρεί με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

7. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ.

8. Η διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες ωρίμανσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 1 του άρθρου 118, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 118.

9. Οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών της παρ. 1, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 117Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.

10. Τα καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) εκτιμώμενης αξίας άνω των εκατό χιλιάδων (100,000) ευρώ ασκούνται από το αρμόδιο για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας όργανο του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου.»

Άρθρο 53
Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης -
Αντικατάσταση του άρθρου 120 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 120 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 120
Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για συμβάσεις κάτω των ορίων, ως χρόνος έναρξης των διαδικασιών του άρθρου 26 νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, ανά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 66.

1α. Ως χρόνος έναρξης του συνοπτικού διαγωνισμού

νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 66 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Η πρόσκληση της παρ. 2 ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία μέχρι και τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η πρόσκληση της παρ. 2 δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, η πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς αποστέλλεται σε τουλάχιστον τρεις (3) οικονομικούς φορείς και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν αξιολογούνται προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

γ) Οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφοράς στις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Η διαδικασία της περ. α΄ λαμβάνει χώρα και για τις συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει της παρ. 6 του άρθρου 118.

4. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παρ. 3 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης.»

Άρθρο 54
Οικονομικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις έργων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 124 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 124 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 124
Οικονομικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις έργων

1. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου κάτω των ορίων, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, εκτός από όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 95, περί τρόπου σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης, ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 126, περί τρόπου σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις έργων (μειοδοσία στο ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών).

2. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή ή βάσει υποδείγματος που περιλαμβάνεται ως Παράρτημα στα έγγραφα της σύμβασης.»

Άρθρο 55
Έννομη προστασία κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118 και των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 119 -Τροποποίηση του τίτλου και αντικατάσταση του άρθρου 127 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 127 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 127
Έννομη προστασία για δημόσιες συμβάσεις των άρθρων 118 και 119

1. Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, όποιος έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει την ακύρωση πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, καθώς και την αναστολή εκτέλεσης, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 45 έως 56 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως χωρίς να επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής.

Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης ακύρωσης και της αίτησης αναστολής ορίζεται ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Για τα ζητήματα έννομης προστασίας για δημόσιες συμβάσεις του άρθρου 119, περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας:

α) με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται το Βιβλίο IV,

β) με εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται η παρ. 1.»

Άρθρο 56
Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για δημόσιες συμβάσεις -Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016

Οι τίτλος και οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 128
Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για δημόσιες συμβάσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Όταν πρόκειται να εκτελεστούν δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχώρησης έργων ή συμβάσεις έρ-

γων που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), εκτιμώμενης αξίας σύμβασης ή τμήματος αυτής μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ, ιδίως για τον σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη έργων ή συμβάσεων επιτρέπεται η ανάθεση, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με ανάρτηση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, υπηρεσιών συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας, όπως, τεχνικού, νομικού, οικονομικού συμβούλου και συμβούλου οργάνωσης, σε ημεδαπά ή αλλοδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για την υλοποίηση, μελέτη και εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, έναντι αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β΄, γ΄ και δ΄, κατά περίπτωση, του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας για θέματα που σχετίζονται με την επίβλεψη και παρακολούθηση από τεχνικής, νομικής και χρηματοοικονομικής πλευράς κατά την περίοδο λειτουργίας και συντήρησης των Συμβάσεων Παραχώρησης ή των συμβάσεων έργων που υλοποιούνται ως ΣΔΙΤ, με αξία σύμβασης μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ. Για την ανάθεση απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

2. Όταν πρόκειται να εκτελεστούν δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχώρησης έργων ή συμβάσεις έργων που υλοποιούνται ως ΣΔΙΤ ή μέρη αυτών και, ιδίως για τον σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, επιτρέπεται, η ανάθεση, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με ανάρτηση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, υπηρεσιών συμβούλων επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για την υλοποίηση και εκτέλεση των έργων αυτών έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β΄, γ΄ και δ΄, κατά περίπτωση, του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Ειδικά για έργα ΣΔΙΤ που υλοποιούνται από άλλους φορείς, που δεν εποπτεύονται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδια για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου ορίζεται η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και ΣΔΙΤ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για την ανάθεση απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να εφαρμόζεται η παρ. 2 και με συνολική αμοιβή μέχρι του ορίου της περ. β΄ του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ολικά ή μερικά, σε συγκεκριμένο έργο ή τμήμα έργου ή ομάδα έργων, που εκτελούνται από το Δημόσιο ή φορείς του δημοσίου τομέα και να ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα.

4. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τις πιστώσεις του έργου. Η ανάθεση καθηκόντων συμβούλου γίνεται με σύμβαση στην οποία ορίζονται οι παρεχόμενες από τον σύμβουλο υπηρεσίες, οι όροι και προϋποθέσεις παροχής τους, η διάρκεια της σύμβασης και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής της.

5. Σε περιπτώσεις ειδικών ή μεγάλων έργων υποδομής ή έργων, στα οποία εφαρμόζονται μη διαδεδομένες ειδικές μέθοδοι μελέτης και κατασκευής, ιδίως σε θέματα ασφάλειας ή αντιμετώπισης και αποτροπής κινδύνου, μπορεί, με απόφαση της προϊσταμένης αρχής, που λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του τεχνικού συμβουλίου του αρμοδίου Υπουργείου ή του Τεχνικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, αν στο αρμόδιο Υπουργείο δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο, να ορίζεται ως ειδικός εμπειρογνώμονας για την επίλυση συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος και για ολιγοήμερη απασχόληση επιστήμονας εγνωσμένου κύρους και φήμης και μεγάλης εμπειρίας σχετικής με το προς επίλυση θέμα, χωρίς να απαιτείται να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο μελετητών. Η επιλογή του εμπειρογνώμονα επιτρέπεται να γίνει έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β΄ και γ΄, κατά περίπτωση, του άρθρου 5. Η συνολική αμοιβή του εμπειρογνώμονα βαρύνει τις πιστώσεις του έργου ή της μελέτης και καθορίζεται με την απόφαση ορισμού του, επί τη βάσει ημερήσιας αποζημίωσης που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της αμοιβής επιστήμονα με υπερεικοσαετή εμπειρία, όπως αυτή ορίζεται στον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών της περ. δ΄ της παρ. 8 του άρθρου 53.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 57
Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη - Αντικατάσταση του άρθρου 136 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 136 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 136
Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση
και επίβλεψη - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση των έργων ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου (διευθύνουσα ή επιβλέπουσα υπηρεσία), η οποία ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που θα ασχοληθούν ειδικότερα με την επίβλεψη, προσδιορίζει τα καθήκοντά τους όταν είναι περισσότεροι από έναν, παρακολουθεί το έργο τους και γενικά προβαίνει σε κάθε ενέργεια που απαιτείται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση των έργων. Η επίβλεψη αποσκοπεί ιδίως, στην πιστή εκπλήρωση από τον ανάδοχο των όρων της σύμβασης και στην κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης, ώστε να ανταποκρίνεται στον προορισμό του και δεν μειώνει τις ευθύνες του αναδόχου που απορρέουν από τον νόμο και τη σύμβαση.

2. Η διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες και βοηθούς αυτών για το έργο ή τμήματά του ή είδη εργασιών τεχνικούς υπαλλήλους που έχουν την κατάλληλη ειδικότητα, ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτει, τις υπηρεσιακές ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου και του προσωπικού. Οι επιβλέποντες αποτελούν τους άμε-

σους βοηθούς του προϊστάμενου της διευθύνουσας υπηρεσίας στην άσκηση των καθηκόντων της που σχετίζονται με το έργο, όπως αυτά ορίζονται στο παρόν. Δεν αποκλείεται η άσκηση της επίβλεψης από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η διευθύνουσα υπηρεσία, όταν ορίζει ομάδα επίβλεψης, περιλαμβάνει τον συντονιστή, τους επιβλέποντες και τους βοηθούς τους, με σαφώς καθορισμένα καθήκοντα στην απόφαση ορισμού.

3. Η επίβλεψη των παρ. 1 και 2 δύναται να ασκηθεί, εφόσον προβλέπεται στην διακήρυξη, από πιστοποιημένο ιδιωτικό φορέα επίβλεψης (ΙΦΕ). Ο ΙΦΕ είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019 (Α΄ 112) και διαθέτει τις εξειδικευμένες γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και επίβλεψη του έργου.

Κάθε υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει με την προσφορά του τον ΙΦΕ, στον οποίο θα ανατεθεί η επίβλεψη της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αυτή κατακυρωθεί στον ίδιο. Αμέσως μετά την κατακύρωση του έργου και την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο, η Προϊσταμένη Αρχή τον καλεί να υπογράψει την προβλεπόμενη σύμβαση με τον ΙΦΕ και να τον εγκαταστήσει στο έργο. Η Προϊσταμένη Αρχή κατά το ως άνω στάδιο, δύναται αιτιολογημένα να αρνηθεί τον ορισμό του προτεινόμενου φορέα επίβλεψης και να τάξει προθεσμία όχι μικρότερη των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών στον ανάδοχο, για να προτείνει νέο πιστοποιημένο ΙΦΕ.

Το σχέδιο σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ κοινοποιείται στο σύνολό του μαζί με τα πάσης φύσεως παραρτήματά του από τον ανάδοχο στην διευθύνουσα υπηρεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία ελέγχει εντός τριών (3) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση, εάν το σχέδιο σύμβασης έχει το προβλεπόμενο περιεχόμενο, και, εφόσον δεν έχει αντιρρήσεις, ειδοποιεί τον ανάδοχο ότι μπορεί να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με τον ΙΦΕ. Εάν η σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ χρειάζεται διορθώσεις ή τροποποιήσεις, η διευθύνουσα υπηρεσία τάσσει προθεσμία στον ανάδοχο να συμμορφωθεί. Με την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ ο τελευταίος εγκαθίσταται ως επιβλέπων στο έργο.

Εάν η διευθύνουσα υπηρεσία διαπιστώσει,ότι ο ΙΦΕ έχει ουσιωδώς παραβεί τις νόμιμες ή τις συμβατικές του υποχρεώσεις, τον καλεί να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να αρθεί η παράβαση και αποστέλλει σχετική ειδοποίηση στον ανάδοχο. Εφόσον δεν αρθεί η παράβαση, ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο να καταγγείλει τη σύμβασή του με τον ΙΦΕ και να τον αντικαταστήσει άμεσα.

Η αμοιβή του ΙΦΕ βαρύνει τις πιστώσεις του έργου και καταβάλλεται αποκλειστικώς από τον ανάδοχο, ο οποίος είναι ο μόνος υπόχρεος για την πληρωμή των αμοιβών και των λοιπών δαπανών και εξόδων του, όπως αυτά προβλέπονται στην σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ και ρυθμίζονται από το εφαρμοζόμενο τιμολόγιο. Ο κύριος του έργου δεν έχει καμία ευθύνη για τις δαπάνες αυτές.

Ο ΙΦΕ ευθύνεται έναντι του κυρίου του έργου ακόμη και για ελαφρά αμέλεια κατά την εκτέλεση των υποχρεώσεών του και επίσης σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ο ίδιος, και σε περίπτωση νομικού προσώπου, οι διοικούντες και υπάλληλοι του ΙΦΕ, υπέχουν, κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημόσιου υπαλλήλου.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα που συνάπτονται με τις ως άνω ρυθμίσεις και ιδίως, η απαιτούμενη πιστοποίηση του ΙΦΕ με την εγγραφή του στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019, καθώς και τυχόν πρόσθετα προσόντα που πρέπει να διαθέτει και να αποδεικνύει, η διαδικασία πρότασης, ορισμού και εγκατάστασης του ΙΦΕ στο έργο, η διαδικασία σύναψης της σύμβασης μεταξύ ΙΦΕ και αναδόχου και το ελάχιστο περιεχόμενο αυτής, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του ΙΦΕ απέναντι στον κύριο του έργου, ο υπολογισμός της αμοιβής του ΙΦΕ και ο καθορισμός του τιμολογίου βάσει του οποίου αυτή θα υπολογίζεται, καθώς και ο τρόπος καταβολής της, οι εγγυήσεις αμεροληψίας του ΙΦΕ και τα μέτρα για την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων του ΙΦΕ με τον ανάδοχο, η αντιμετώπιση τυχόν παράβασης των υποχρεώσεων και εν γένει ευθύνης του ΙΦΕ, οι λόγοι που επιτρέπουν ή επιβάλλουν την αντικατάσταση του ΙΦΕ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει προς τούτο ο ανάδοχος, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που συνδέεται με την απρόσκοπτη κατά τα ως άνω οριζόμενα άσκηση επίβλεψης από ιδιωτικό φορέα.

4. Στην περίπτωση της παρ. 3 η διευθύνουσα υπηρεσία δεν προβαίνει στον ορισμό επιβλεπόντων κατά τους ορισμούς της παρ. 2. Ο ιδιωτικός φορέας επίβλεψης έχει όλα τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τις διατάξεις του παρόντος στην επίβλεψη, όταν τούτη ασκείται από υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας.

5. α. Η διευθύνουσα υπηρεσία, σε περίπτωση ανάθεσης της επίβλεψης σε ιδιωτικό φορέα, δικαιούται, να πραγματοποιεί, κατά την κρίση της και χωρίς να απαιτείται οιαδήποτε προηγούμενη γνωστοποίηση, επιτόπιους ελέγχους του έργου, με σκοπό να διαπιστώνει την εξέλιξη αυτού, τη νόμιμη άσκηση της επίβλεψης και τη συμμόρφωση του αναδόχου με τη σύμβαση εκτέλεσης του έργου.

β. Η διευθύνουσα υπηρεσία δύναται να εναντιώνεται στα πορίσματα και έγγραφα του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, με αιτιολογημένη εισήγησή της που υποβάλλεται στην Προϊσταμένη Αρχή, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίησή τους σε αυτήν, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή των πορισμάτων και των εγγράφων του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης αιτιολογημένης εναντίωσης της διευθύνουσας υπηρεσίας, η Προϊσταμένη Αρχή του έργου αποφασίζει, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από της περιέλευσης σε αυτήν της εισηγήσεως. Η απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής δεσμεύει τη διευθύνουσα υπηρεσία, τον φορέα επίβλεψης και τον ανάδοχο.

γ. Τα πορίσματα ή τα έγγραφα που συντάσσονται από τον ιδιωτικό φορέα επίβλεψης, καθώς και τα έγγραφα ή

τα στοιχεία που υπογράφονται από αυτόν, δεν γεννούν διαφορές μεταξύ του επιβλέποντος και του αναδόχου. Εάν ο ανάδοχος αμφισβητεί ενέργειες της επίβλεψης, υποβάλλει αναφορά προς την διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία μπορεί, εάν κάνει δεκτές τις αιτιάσεις του αναδόχου, να εναντιωθεί κατά τη διαδικασία της περ. β΄.

δ. Κατά της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής, που δέχεται την εναντίωση της διευθύνουσας υπηρεσίας σε έγγραφα ή πορίσματα του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, καθώς και κατά της τεκμαιρόμενης αποδοχής από τη διευθύνουσα υπηρεσία των εγγράφων ή πορισμάτων του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, ο ανάδοχος μπορεί να ασκήσει την ένσταση του άρθρου 174, περί διοικητικής επίλυσης συμβατικών διαφορών, εφόσον η ως άνω εναντίωση ή η τεκμαιρόμενη αποδοχή των ενεργειών της επίβλεψης έχουν άμεσα βλαπτικές συνέπειες εις βάρος του, χωρίς να απαιτείται η έκδοση άλλης πράξης προς τούτο.

6. Στην περίπτωση κατασκευής έργου με αυτεπιστασία, η επίβλεψη οργανώνει και διευθύνει τα μέσα που έχει στη διάθεσή της κατά τον οικονομοτεχνικά προσφορότερο τρόπο, για να επιτύχει την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους κανόνες της τέχνης, ώστε να ανταποκρίνεται στον προορισμό του.

7. Η επίβλεψη ασκείται, εκτός από τον τόπο των έργων, και σε όλους τους χώρους όπου κατασκευάζονται τμήματα του έργου.

8. Σε περιπτώσεις μεγάλων ή ειδικών ή σημαντικών έργων, η επίβλεψη μπορεί να γίνει με κλιμάκιο της διευθύνουσας υπηρεσίας, που έχει επικεφαλής τεχνικό κατηγορίας ΠΕ και τον απαιτούμενο αριθμό βοηθών και άλλου τεχνικού και διοικητικού προσωπικού. Το κλιμάκιο επίβλεψης μπορεί να εγκατασταθεί στην έδρα της διευθύνουσας υπηρεσίας ή με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου στον τόπο των έργων.

9. Μετά από την έναρξη κατασκευής του έργου, οι βασικοί μελετητές έργων που έχουν υπαχθεί στο άρθρο 7Α του ν. 2282/2001 (Α΄ 17), περί πραγματοποίησης Εργασιών πριν τον προσδιορισμό αποζημίωσης, δύνανται να μετέχουν ως τεχνικοί σύμβουλοι - μελετητές στην εκτέλεση αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 144, περί σύμπραξης στην κατασκευή του μελετητή και στην παρ. 6 του άρθρου 188, περί συμμετοχής των βασικών μελετητών, και υποχρεούνται να συνεργάζονται με τον ιδιωτικό φορέα επίβλεψης.

10. Η διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει, με τη συνδρομή είτε των επιβλεπόντων υπαλλήλων της είτε του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, κάθε τρίμηνο, συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του, τις οποίες αποστέλλει στην Προϊστάμενη Αρχή. Στις εκθέσεις αυτές περιλαμβάνονται υποχρεωτικά ενημέρωση σχετικά με την πορεία εφαρμογής της εγκεκριμένης μελέτης του έργου, με τον εντοπισμό σφαλμάτων της προμέτρησης και με την εμφάνιση απρόβλεπτων περιστάσεων που ήδη έλαβαν χώρα ή είναι σε εξέλιξη και εκτίμηση της διευθύνουσας υπηρεσίας για το αν στο επόμενο τρίμηνο προβλέπεται να προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, καθώς και για το κόστος των εργασιών αυτών, προκειμένου η Προϊσταμένη Αρχή να αποφασίσει σχετικά με τη συνέχιση του έργου ή τη μείωση του συμβατικού αντικειμένου και τη διάλυση της σύμβασης. Η μη τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης της διευθύνουσας υπηρεσίας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του προϊσταμένου αυτής.

11. Όταν παρίσταται ανάγκη διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών, τα οποία δεν καλύπτονται από άλλες διατάξεις του παρόντος, το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο ή η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να προβαίνει σε αυτοψία που διενεργείται από κατάλληλο τεχνικό υπάλληλο ή επιτροπή από τεχνικούς υπαλλήλους που συντάσσουν έκθεση. Όταν γίνονται τέτοιες αυτοψίες, καλείται να παραστεί και ο ανάδοχος, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 143, περί κοινοποίησης στον ανάδοχο και εκπροσώπησης, τουλάχιστον προ είκοσι τεσσάρων ωρών.»

Άρθρο 58
Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων - Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη άρθρου 136Α στον ν. 4412/2016

Στον ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται άρθρο 136Α ως εξής:

«Άρθρο 136Α
Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων - Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η επίβλεψη έργων με προεκτιμώμενη αμοιβή έως το όριο της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 5, δύναται, πέραν των ορισμών των παρ. 1 και 2 του άρθρου 136, να διενεργείται από διαπιστευμένους ιδιώτες, επιβλέποντες ελεγκτές μηχανικούς, ανά κατηγορία έργου.

2. Ο ορισμός του ελεγκτή μηχανικού γίνεται μετά από κλήρωση μεταξύ των εγγεγραμμένων στο Μητρώο ,που πληρούν τα κριτήρια της απόφασης της παρ. 3. Ελεγκτής Μηχανικός, που κληρώθηκε για την επίβλεψη έργου δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε επόμενη κλήρωση, μέχρι την παραλαβή του αντικειμένου του έργου κατ' άρθρο 172.

3. Σε περίπτωση ορισμού ελεγκτή μηχανικού εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 5 έως 9 του άρθρου 136.

4. Οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου ελεγκτών μηχανικών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.»

Άρθρο 59
Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου - Αντικατάσταση του άρθρου 138 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 138 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 138
Γενικές υποχρεώσεις αναδόχου

1. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να κατασκευάσει το έργο κατά τους όρους της σύμβασης και τις έγγραφες εντολές των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων του φορέα κατασκευής του έργου, εφόσον αυτές φέρουν τα κατά τον νόμο απαραίτητα εξωτερικά στοιχεία νομιμότητας, ευθυνόμενος έναντι του κυρίου του έργου

για την επιμέλεια που επιδεικνύει και στις δικές του υποθέσεις. Ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί με ακρίβεια τη διάταξη και τις διαστάσεις των διαφόρων τμημάτων του έργου, όπως προκύπτουν από τα εγκεκριμένα σχέδια ή άλλα στοιχεία της μελέτης, τα οποία δεν επιδέχονται τροποποιήσεων ή αλλαγών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να ελέγξει την μελέτη δημοπράτησης έργου προϋπολογισμού μεγαλύτερου του ορίου της περ. α΄ του άρθρου 5 πριν την εγκατάστασή του στο εργοτάξιο και να ενημερώσει γραπτώς τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία προσκαλεί τον ανάδοχο να υποβάλλει εγγράφως, εντός προθεσμίας που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) ημερών και μεγαλύτερη των εξήντα (60) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, αν έχει παρατηρήσεις ως προς την εφαρμοσιμότητα της μελέτης. Ο ανάδοχος δικαιούται σε περιπτώσεις ειδικών έργων να αιτηθεί πρόσθετη προθεσμία κατ' ανώτατο σαράντα πέντε (45) ημερών. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του αναδόχου επί της μελέτης του έργου. Αν ο ανάδοχος προτείνει την τροποποίηση της μελέτης του έργου, η προϊσταμένη αρχή εξετάζει την πρόταση του αναδόχου, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου ή, σε περίπτωση μη ύπαρξης αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου στην αναθέτουσα αρχή, του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Εφόσον κριθεί, ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι επουσιώδεις, σύμφωνα με το άρθρο 155, περί επειγουσών και απρόβλεπτων πρόσθετων εργασιών, δεν μεταβάλουν την φύση του έργου και δεν επάγονται ουσιώδη αύξηση του συμβατικού ανταλλάγματος, εγκρίνεται η συνέχιση εκτέλεσης του έργου. Σε αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση διαλύεται και ο ανάδοχος αποζημιώνεται μόνο για τις αποδεδειγμένες δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό και μέχρι τη διάλυση της σύμβασης. Με απόφαση της προϊσταμένης αρχής κατόπιν γνωμοδότησης του τεχνικού συμβουλίου, κρίνεται το εύλογο της δαπάνης για την αποζημίωση, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Το διάστημα που παρεμβάλλεται από την πρόσκληση της διευθύνουσας υπηρεσίας και μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης στην παρούσα διαδικασίας, δεν προσμετράται στη συμβατική προθεσμία εκτέλεσης του έργου. Οι προβλέψεις της παρούσας περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στα έγγραφα σύναψης της σύμβασης.

3. Αν, μετά τη διάλυση της σύμβασης και εφόσον η Προϊσταμένη Αρχή δεν έχει αποδεχτεί την αναγκαιότητα ουσιώδους τροποποίησης της μελέτης κατά τους ορισμούς της παρ. 2, δύναται να αποφασίσει την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με την υφιστάμενη μελέτη, προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού, στον οποίο αναδείχθηκε ο ανάδοχος της παρ. 2 και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο της ολοκλήρωσης της διαλυθείσης εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στον διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 ως προς την αποδοχή της μελέτης του έργου.

4. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί, σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης για την εκτέλεση εργασιών κατά τροποποίηση της σύμβασης, να χορηγήσει σχετική εντολή, για την εκτέλεση των εργασιών και πριν την υπογραφή σχετικής συμπληρωματικής σύμβασης κατά την παρ. 1, ή έγκρισης του ΑΠΕ κατά τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 156, περί ειδικών θεμάτων τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, αυξομειώσεων εργασιών και νέων εργασιών, και ο ανάδοχος οφείλει να προβεί στην εκτέλεση των εν λόγω εργασιών. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται να λάβει αποζημίωση ή αύξηση τιμών για μεταβολές στα έργα που έγιναν αυθαίρετα και χωρίς έγγραφη εντολή της διευθύνουσας υπηρεσίας, έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο. Αν η χωρίς έγκριση μεταβολή επιφέρει μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων, καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεσθεί χωρίς να αποκλείεται εφαρμογή των διατάξεων για κακοτεχνία.

5. Οι εντολές της παρ. 4 υπογράφονται από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και μόνο για εργασίες που αφορούν στην ασφάλεια του έργου λόγω απρόβλεπτων συνθηκών και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 155, η εντολή της διευθύνουσας υπηρεσίας δύναται να χορηγείται προφορικά στον τόπο των έργων, καταχωρίζεται δε αμελλητί, με συνοπτική αιτιολογία, στο ημερολόγιο του έργου και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Πριν από την ηλεκτρονική αποστολή του ημερολογίου του έργου στη διευθύνουσα υπηρεσία δεν επιτρέπεται η εκτέλεση οιασδήποτε εργασίας.

6. Ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε εκτέλεση εργασιών κατά τροποποίηση της μελέτης του έργου, παρά μόνο αν προηγηθεί τροποποίηση της μελέτης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 144, περί τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου. Αν ανακύψει αστοχία της μελέτης ή τμήματος αυτής κατά την εκτέλεση του έργου, η οποία αποδεδειγμένα δεν μπορούσε να διαπιστωθεί εμπροθέσμως σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί τη διευθύνουσα υπηρεσία και να απέχει από κάθε πράξη και ενέργεια που τροποποιεί ή επαυξάνει το συμβατικό αντικείμενο και συνδέεται με την αστοχία της μελέτης. Για το διάστημα μέχρι την απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, ο ανάδοχος δεν εκτελεί εργασίες και δεν δικαιούται να λάβει οιαδήποτε αποζημίωση για όσες εκτέλεσε χωρίς εντολή.

7. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει για το έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα. Ο ανάδοχος, σε κάθε περίπτωση βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του έργου, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης και φθοράς τους, οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, απόσβεσης, μίσθωσης μηχανημάτων και οχημάτων, οι φόροι, τέλη, δασμοί, ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι δαπάνες εφαρμογής των σχεδίων κατασκευής των σταθερών σημείων, καταμετρήσεων, δοκιμών, προσπελάσεων προς το έργο και στις θέσεις για τη λήψη υλικών, σύστασης και διάλυσης

εργοταξίων, οι δαπάνες αποζημιώσεων ζημιών στο προσωπικό του, στον κύριο του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και γενικά κάθε είδους δαπάνη απαραίτητη για την καλή και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

8. Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον ανάδοχο, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση, φόροι του Δημοσίου, λοιπά τέλη που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Μεταγενέστερες αυξομειώσεις αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για τον φόρο εισοδήματος ή τις παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.

9. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του ή στο προσωπικό του φορέα του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Σχετικά με τη λήψη μέτρων ασφαλείας είναι υποχρεωμένος να εκπονεί με ευθύνη του κάθε σχετική μελέτη, όπως στατική ικριωμάτων και μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα. Ο ανάδοχος υπέχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για κάθε ζημία που προκαλείται προς οιονδήποτε από την παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων, ευθυνόμενος, εκτός άλλων, και για την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων. Ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας, σύμφωνα με το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις υπό στοιχεία ΔΙΠΑΔ/οικ. 177/2.3.2001 (Β΄ 266), ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 (Β΄ 686) και ΔΙΠΑΔ/οικ889/ 27.11.2002 (Β΄ 16) αποφάσεις του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ανάλογα με τις προβλέψεις του χρονοδιαγράμματος των εργασιών, λαμβάνοντας υπόψη καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της κατασκευής του έργου.

10. Ανεξάρτητα από την υποχρέωση του αναδόχου να διαθέτει όλο το προσωπικό που απαιτείται για τη διεύθυνση της κατασκευής και την κατασκευή του έργου, η διακήρυξη μπορεί να ορίζει κατ' εκτίμηση τον αριθμό τεχνικού προσωπικού κατά ειδικότητα και βαθμίδα εκπαίδευσης, που πρέπει να διαθέτει κατ' ελάχιστο ο ανάδοχος κατά την εκτέλεση της σύμβασής του. Ο αριθμός αυτός προσαρμόζεται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του έργου, με βάση το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να διατάσσει την απομάκρυνση του προσωπικού που κρίνεται δικαιολογημένα ακατάλληλο ή την ενίσχυση των συνεργείων του αναδόχου.

11. Αν ο ανάδοχος καθυστερεί τις πληρωμές των αποδοχών του προσωπικού που έχει προσλάβει και χρησιμοποιεί στο έργο, η διευθύνουσα υπηρεσία μετά από γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων, καλεί τον ανάδοχο να εξοφλήσει τους δικαιούχους μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Αν ο ανάδοχος δεν εξοφλήσει τους δικαιούχους, τότε η διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων και πληρώνει απευθείας τους δικαιούχους από τις πιστώσεις του έργου, για λογαριασμό του αναδόχου και έναντι του λαβείν του. Σε εφαρμογή της παρούσας μπορεί να πληρωθούν οι αποδοχές μέχρι και των τριών (3) τελευταίων μηνών πριν από την όχληση των ενδιαφερομένων. Προϋπόθεση της πληρωμής είναι να υπάρχει οφειλή του κυρίου του έργου εκ της κατασκευής του η οποία αποδεικνύεται ή προκύπτει από υποβληθέντα ή συντασσόμενο εκ της διευθύνουσας υπηρεσίας λογαριασμό.

12. Ο ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και χρησιμοποίηση πηγών αδρανών υλικών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, όπως προβλέπεται στη μελέτη δημοπράτησης του έργου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη σύμβαση. Οι πηγές αυτές, πριν από τη χρησιμοποίησή τους, πρέπει να εγκριθούν από τη διευθύνουσα υπηρεσία εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από της υποβολής της σχετικής γνωστοποίησης του αναδόχου και εφόσον αποκλίνουν από τις οριζόμενες στη μελέτη. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση ακατάλληλων ή απρόσφορων για τα έργα πηγών. Αν διαπιστωθεί ότι ο ανάδοχος εμπορεύεται τα εξορυσσόμενα από τις πηγές αυτές του έργου αδρανή υλικά, κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

13. Τα υλικά που ανευρίσκονται κατά την κατασκευή του έργου ή προέρχονται από καθαίρεση παλιών έργων, ανήκουν στον κύριο του έργου. Ο ανάδοχος αποζημιώνεται για τις δαπάνες εξαγωγής ή διαφύλαξής τους, αν η σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά και οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, για να αποτραπεί ή να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη η βλάβη των υλικών κατά την εξαγωγή τους. Χρησιμοποίηση των υλικών από τον ανάδοχο γίνεται μετά από έγγραφη συναίνεση της υπηρεσίας και αφού συνταχθεί σχετικό πρωτόκολλο μεταξύ της διευθύνουσας υπηρεσίας και του αναδόχου.

14. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει αμέσως τη διευθύνουσα υπηρεσία, αν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις αρχαιότητες. Για την καθυστέρηση των έργων ή διακοπή τους από αυτήν την αιτία, έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

15. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων έργων ή εργασιών φορέα του δημόσιου τομέα, που είναι δυνατόν να επηρεάζονται από τις εργασίες της εργολαβίας του, να προστατεύει τις υπάρχουσες κατασκευές και εκμεταλλεύσεις από κάθε βλάβη ή διακοπή λειτουργίας τους και χωρίς μείωση της ευθύνης του να αποκαθιστά ή να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των βλαβών ή διακοπών.

16. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη άσκηση της επίβλεψης στα εργοστάσια, όπου κατασκευάζονται τμήματα του έργου και γενικά σε όλους τους χώρους που κρίνει απαραίτητο η διευθύνουσα υπηρεσία. Ο διευθύνων από μέρους της αναδόχου επιχείρησης τα έργα υποχρεούται, μετά από ειδοποίηση της υπηρεσίας, να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο των έργων ή στους άλλους τόπους παραγωγής, καθώς και των συμβούλων και εμπειρογνωμόνων της αναθέτουσας αρχής.

17. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου ο ανά-

δοχος είναι υποχρεωμένος κάθε τρίμηνο να συντάσσει και να στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή, μέσω της διευθύνουσας υπηρεσίας, συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου, ανάλογου περιεχομένου με τις αντίστοιχες εκθέσεις της διευθύνουσας υπηρεσίας που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 136. Οι εκθέσεις αυτές δεν θεωρούνται ως αιτήματα του αναδόχου, ούτε ως παραιτήσεις από δικαιώματά του και οι απαντήσεις επ' αυτών δεν συνιστούν βλαπτικές πράξεις, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 174.

18. Ο ανάδοχος δεν μπορεί να εγείρει αξιώσεις και τυχόν τέτοια έγερση απορρίπτεται ως απαράδεκτη αν οι αξιώσεις αφορούν αποκλειστικά αστοχίες της μελέτης τις οποίες δεν επικαλέστηκε, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 5.»

Άρθρο 60
Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων - Αντικατάσταση του άρθρου 141 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 141 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 141
Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων

1. Η υπαίτια παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του φορέα κατασκευής του έργου αποτελεί πειθαρχική παράβαση.

2. Πειθαρχικές παραβάσεις αποτελούν, ιδίως:

α) Για τους επιβλέποντες το έργο: η υπαίτια καθυστέρηση στην ενημέρωση της διευθύνουσας υπηρεσίας για την εκ μέρους του αναδόχου παραβίαση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής ή την κατασκευή ελαττωματικών εργασιών ή την ενσωμάτωση ελαττωματικών υλικών ή την παράλειψη τήρησης των νόμιμων μέτρων ασφάλειας ή προστασίας του περιβάλλοντος ή την άνευ εντολής εκτέλεση εργασιών, οι οποίες δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση, ούτε είναι επιτρεπτή η εκτέλεσή τους κατά τις κείμενες διατάξεις.

β) Για τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας: η παράλειψη κίνησης και διεκπεραίωσης της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου παρά τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων, η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των λογαριασμών, η εκπρόθεσμη έκδοση βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών του έργου, η παράλειψη αμελλητί κοινοποίησης του εγκεκριμένου λογαριασμού στον ανάδοχο και η χορήγηση εντολών για εκτέλεση εργασιών, οι οποίες δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση, ούτε άλλως είναι επιτρεπτή η εκτέλεσή τους κατά τις κείμενες διατάξεις, η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος, ως προς την εμπρόθεσμη έκδοση των προβλεπόμενων πράξεων της διευθύνουσας υπηρεσίας.

γ) Για τον προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης Αρχής: η παράλειψη έγκρισης των ανακεφαλαιωτικών πινάκων, η παράλειψη εμπρόθεσμης παραλαβής του έργου και η χορήγηση παράτασης προθεσμίας χωρίς να υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

3. Για τις παραβάσεις του παρόντος το αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα είτε επιβάλλει εις βάρος των υπαιτίων, ανάλογα με τη βαρύτητά τους, την πειθαρχική ποινή του προστίμου μέχρι ποσού αντίστοιχου του μισθού των έξι (6) μηνών είτε τους παραπέμπει στο οικείο πειθαρχικό όργανο για την επιβολή των κατά τις κείμενες διατάξεις προβλεπόμενων πειθαρχικών ποινών.»

Άρθρο 61
Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης - Αντικατάσταση του άρθρου 142 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 142 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 142
Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης

1. Στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών τηρείται ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης (βαθμονόμιο), στο οποίο εντάσσονται όλες οι τεχνικές εταιρίες που εκτελούν ή αιτούνται την εκτέλεση δημόσιων έργων, το οποίο περιλαμβάνει κριτήρια και βαθμούς ανά κριτήριο.

2. Η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του ψηφιακού αρχείου βαθμολόγησης (βαθμονόμιο).

3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, δύναται να ανατίθενται η ανάπτυξη, τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του ψηφιακού αρχείου βαθμολόγησης (βαθμονόμιο) στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας ή σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, καθορίζοντας σχετικό ανταποδοτικό όφελος.

4. Σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3, ο φορέας στον οποίο ανατίθεται η ανάπτυξη, τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του, μεριμνά για την εξασφάλιση πρόσβασης της Γενικής Γραμματείας Υποδομών στα δεδομένα του βαθμονομίου.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται τα κριτήρια, οι βαθμοί ανά κριτήριο, τα τεχνικά χαρακτηριστικά λειτουργίας του βαθμονόμιου, η διαδικασία καταχώρησης σε αυτό των τεχνικών εταιριών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

6. Η έναρξη λειτουργίας του βαθμονομίου καθορίζεται με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Μετά από την έναρξη λειτουργίας του βαθμονόμιου, η εγγραφή σε αυτό αποτελεί υποχρεωτικό κριτήριο σε συμβάσεις που ανατίθενται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 86 περί πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς στις περιπτώσεις της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.»

Άρθρο 62
Κοινοποίηση στον ανάδοχο - Εκπροσώπηση - Αντικατάσταση του άρθρου 143 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 143 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 143
Κοινοποίηση στον ανάδοχο - Εκπροσώπηση

1. Η επικοινωνία των υπηρεσιών που εκτελούν έργα με τον ανάδοχο συντελείται είτε:

α) με δικαστικό επιμελητή, κατόπιν παραγγελίας του αρμόδιου οργάνου είτε πληρεξουσίου νομικού εκπροσώπου του είτε

β) με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α΄ 184). Η κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και της απόφασης έκπτωσης του άρθρου 160, καθώς και της ειδικής διαταγής του άρθρου 159, γίνεται αποκλειστικά με δικαστικό επιμελητή κατά την περ. α΄.

Για την κοινοποίηση, σύμφωνα με την περ. α΄ συντάσσεται σχετικό αποδεικτικό επιδόσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο ανάδοχος γνωστοποιεί στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τη νόμιμη εκπροσώπησή του ή τους πληρεξούσιους.

2. Ο ανάδοχος δύναται, κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, να ορίζει εγγράφως άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ως εκπρόσωπο του, γνωστοποιώντας στη διευθύνουσα υπηρεσία τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας, προσκομίζοντας τα απαραίτητα ανά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα.»

Άρθρο 63
Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή - Πρόσθετες εγγυήσεις - Ευθύνη - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 144 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 144 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ. 2, 3 και 4 τροποποιούνται και το άρθρο 144 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 144
Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή - Πρόσθετες εγγυήσεις - Ευθύνη - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Όταν η μελέτη του έργου έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό μελετητικό γραφείο, η διευθύνουσα υπηρεσία ειδοποιεί εγγράφως τον μελετητή για την έναρξη κατασκευής του έργου που έχει μελετήσει και για κάθε τροποποίηση της μελέτης εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2.

2. Απαγορεύεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, μόνο για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεών της ή για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του έργου και μέχρι την έκδοση περαίωσης εργασιών. Προς τούτο υποβάλλεται αιτιολογημένη πρόταση της διευθύνουσας υπηρεσίας του έργου προς την προϊσταμένη αρχή, η οποία αποφασίζει ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών. Αν η τροποποίηση αποδίδεται σε σφάλματα και ελλείψεις της μελέτης και ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη του, τροποποιεί τη μελέτη κατά την παρ. 5 του άρθρου 188, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη. Σε κάθε άλλη περίπτωση την τροποποίηση αναλαμβάνει μελετητής που υποδεικνύει ο ανάδοχος του έργου και διαθέτει τα νόμιμα προσόντα. Για να εισαχθεί το θέμα στο τεχνικό συμβούλιο πρέπει η τροποποιητική μελέτη να είναι σε στάδιο αντίστοιχο με την προς τροποποίηση και να έχει τεθεί υπόψη του αρχικού μελετητή που διατυπώνει εγγράφως τη γνώμη του σε εύλογη, κατά την κρίση της διευθύνουσας υπηρεσίας, προθεσμία.

Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο καλούνται προς ακρόαση ο αρχικός μελετητής, ο ανάδοχος του έργου ή εκπρόσωποί τους και εκπρόσωπος της υπηρεσίας που ενέκρινε την αρχική μελέτη, οι οποίοι υποβάλλουν γραπτό υπόμνημα. Η Προϊσταμένη Αρχή εκδίδει την απόφαση περί αποδοχής της πρότασης τροποποίησης της μελέτης, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή των εργασιών της τροποποιητικής μελέτης. Αν η ανάγκη τροποποίησης της μελέτης αποδίδεται σε σφάλματα ή ελλείψεις της και δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του κυρίου του έργου κατά του μελετητή, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 188. Ο μελετητής της αρχικής μελέτης μπορεί να ασκήσει ένσταση κατά της απόφασης περί τροποποίησης της μελέτης, αν αυτή αποδίδεται σε σφάλματα ή παραλείψεις της μελέτης ενώπιον της αναθέτουσας αρχής. Η άσκηση ένστασης αναστέλλει τις εις βάρος του μελετητή οικονομικές συνέπειες και την έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας, όχι όμως την εφαρμογή της τροποποιημένης μελέτης.

Η απόφαση κοινοποιείται στα αρμόδια για την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του μελετητή και των υπαιτίων υπαλλήλων όργανα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 141, αν η ανάγκη τροποποίησης οφείλεται σε λάθη ή παραλείψεις της μελέτης.

3. Αν δεν έχει περάσει η εξαετία που προβλέπεται από την παρ. 7 του άρθρου 189, για την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη κατά του μελετητή, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 188. Στην περίπτωση αυτή, καθόλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου, ο μελετητής φέρει πλήρως την ευθύνη της μελέτης του.

4. Για την πληρότητα των εκπονούμενων μελετών, τον αρτιότερο σχεδιασμό, την καλύτερη διοίκηση και επίβλεψη και την έντεχνη κατασκευή του έργου, υποχρεούνται ο μελετητής, ο ανάδοχος κατασκευής του έργου και ο τεχνικός σύμβουλος να ασφαλίζουν τη μελέτη, την κατασκευή του έργου και τις υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου αντίστοιχα, κατά παντός κινδύνου, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ορίζονται τα έργα, οι μελέτες και οι υπηρεσίες που υπάγονται στην ασφάλιση, οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι, η διάρκεια της ασφάλισης, η διαδικασία διαπίστωσης της επέλευσης του κινδύνου και της καταβολής του ασφαλίσματος, τα ελάχιστα όρια ασφαλιστικών καλύψεων, οι αποδεκτές εξαιρέσεις και οι μέγιστες απαλλαγές, η έναρξη εφαρμογής της υποχρέωσης ασφάλισης και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης τα έργα των οποίων ο προϋπολογισμός, χωρίς

τον Φ.Π.Α., υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ασφαλίζονται υποχρεωτικά. Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο προσκομίζεται σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά πριν την υπογραφή της σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.»

Άρθρο 64
Χρονοδιάγραμμα κατασκευής - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 145 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 145 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Πειθαρχικό αδίκημα», οι παρ. 1, 2 και 4 τροποποιούνται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 145
Χρονοδιάγραμμα κατασκευής - Πειθαρχικό αδίκημα

1. Σε κάθε σύμβαση κατασκευής έργου ορίζεται προθεσμία για την περάτωσή του στο σύνολο και κατά τμήματα. Μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες και να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες, συντάσσει και υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, το οποίο τηρεί τις προβλέψεις των εγγράφων της σύμβασης. Αν το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ήταν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, το χρονοδιάγραμμα που υποβλήθηκε από τον οικονομικό φορέα που αναδείχθηκε ανάδοχος, μπορεί να συνιστά το «εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου», σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Η διευθύνουσα υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του αναδόχου ιδίως, αναφορικά με την κατασκευαστική αλληλουχία, την κατασκευασιμότητα της μεθοδολογίας και την επίτευξη των χρονικών οροσήμων της σύμβασης. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί συμβατικό στοιχείο του έργου. Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία ή αν μέσα στην προθεσμία αυτήν δεν ζητήσει γραπτά η διευθύνουσα υπηρεσία διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή του έργου, εκτός αν τούτο έχει συνταχθεί κατά παράβαση των αναφερομένων στην διακήρυξη. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται, όταν μεταβληθούν οι προθεσμίες, το αντικείμενο ή οι ποσότητες των εργασιών. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέρα των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης. Η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών με υπαιτιότητα του αναδόχου συνεπάγεται την επιβολή των διοικητικών και παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί λόγο έκπτωσης του αναδόχου και αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα για τα αρμόδια όργανα του φορέα κατασκευής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 141.

3. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου. Το χρονοδιάγραμμα αναλύει ανά μονάδα χρόνου, η οποία καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και πάντως, ανά ημερολογιακό τρίμηνο τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν. Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα, που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Σε έργα προϋπολογισμού άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ είναι υποχρεωτική η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης. Σε έργα μικρότερου προϋπολογισμού μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης στα έγγραφα της σύμβασης.

4. Ο ανάδοχος κατασκευής του έργου υποχρεούται επίσης μέσα σε έναν (1) μήνα από την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 138 να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου.»

Άρθρο 65
Ημερολόγιο του έργου - Αντικατάσταση του άρθρου 146 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 146 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 146
Ημερολόγιο του έργου

1. Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται από τον ανάδοχο ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του άρθρου 139, που τηρεί με εντολή του αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου στη διευθύνουσα υπηρεσία. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:

α) στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου,

β) αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,

γ) τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας ταυ εργοδότη,

δ) θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι,

ε) ώρα έναρξης και πέρατος κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας,

στ) αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού,

ζ) συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό,

η) τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες,

θ) οι εργαστηριακές δοκιμές,

ι) καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημίες, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολής ή επανάληψης εργασιών,

ια) οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης,

ιβ) έκτακτα περιστατικά,

ιγ) σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδιους ιδιοκτήτες, και

ιδ) κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

2. Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών.

3. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων. Σε μεγάλα έργα, για κάθε εργοτάξιο σε διακριτή γεωγραφική ενότητα πρέπει να τηρούνται χωριστές ημερήσιες αναφορές προόδου ή ημερολόγιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα συμβατικά τεύχη. Στις περιπτώσεις μικρών έργων, η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ορίσει την τήρηση του ημερολογίου κατά άλλον συνοπτικότερο τρόπο, την τήρησή του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και τη μη τήρηση ημερολογίου.

4. Εφόσον, ο ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση και κοινοποίηση του ημερολογίου, επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα που καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των εκατό (100) ευρώ, ούτε ανώτερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, για κάθε ημέρα παράλειψης, αναλόγως με το ύψος της συμβατικής δαπάνης του έργου. Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράλειψη τήρησης.

5. Οι εγγραφές του ημερολογίου δεν αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με τα λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει βεβαία χρονολογία, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του.»

Άρθρο 66
Προθεσμίες - Αντικατάσταση του άρθρου 147 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 147 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 147
Προθεσμίες

1. Κάθε σύμβαση, εκτός από την προθεσμία για την περάτωση του συνόλου του έργου (συνολική προθεσμία), μπορεί να περιλαμβάνει και τμηματικές προθεσμίες για την ολοκλήρωση συγκεκριμένων τμημάτων του έργου, των οποίων η έγκαιρη αποπεράτωση έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου, όπως η κατασκευή τμημάτων του έργου που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς, η συμπλήρωση εργασιών που αποτελούν προϋπόθεση ή συνδυάζονται με τις εργασίες άλλου έργου, εκτός της εργολαβίας στην οποία αναφέρεται η συγκεκριμένη σύμβαση και η εκτέλεση εργασιών για εξασφάλιση του έργου από καιρικές συνθήκες. Σε περιπτώσεις μικρών έργων ή έργων που από τη φύση τους δεν επιδέχονται προσδιορισμό τμημάτων ή χαρακτηριστικών επί μέρους δραστηριοτήτων, η σύμβαση δεν προβλέπει τμηματικές προθεσμίες.

2. Όλες οι προθεσμίες, συνολική και τμηματικές, αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη, αναστέλλονται δε, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 138 και την παρ. 7 του παρόντος.

3. Μέσα στη συνολική προθεσμία πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι επί μέρους εργασίες του έργου και οι τυχόν προβλεπόμενες από τη σύμβαση δοκιμές. Το ίδιο μπορεί να ισχύει αναλογικά και για τις τμηματικές προθεσμίες.

4. Ο ανάδοχος δεσμεύεται από τη σύμβαση του έργου να συνεχίσει την κατασκευή του για επιπλέον της αρχικής προθεσμίας χρονικό διάστημα, ίσο προς το ένα δεύτερο (1/2) αυτής και πάντως όχι μικρότερο των τριών μηνών (οριακή προθεσμία). Για τον υπολογισμό της οριακής προθεσμίας δεν προσμετρώνται τυχόν παρατάσεις της συμβατικής προθεσμίας. Η οριακή προθεσμία αρχίζει την επομένη της λήξης της συμβατικής προθεσμίας και κατά τη διάρκειά της η Προϊσταμένη Αρχή δύναται να χορηγεί παρατάσεις, κατόπιν εισήγησης της διευθύνουσας υπηρεσίας, χωρίς αίτηση του αναδόχου. Μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, η σύμβαση διαλύεται, σύμφωνα με το άρθρο 161, εκτός αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 8.

5. Με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής εγκρίνεται παράταση των τμηματικών προθεσμιών, ύστερα από αίτηση του αναδόχου που υποβάλλεται στη διευθύνουσα υπηρεσία ή και χωρίς αυτήν, αν δεν έχει λήξει η οριακή προθεσμία του έργου. Το αίτημα υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι τη λήξη της τρέχουσας κάθε φορά προθεσμίας και η Προϊσταμένη Αρχή αποφαίνεται εντός τριάντα (30) ημερών, αλλιώς τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης και η ρητή ή σιωπηρή παράταση ανατρέχει στη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας.

6. Η παράταση των προθεσμιών της σύμβασης χορηγείται είτε «με αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα καθυστέρησης της εκτέλεσης, που οφείλεται σε πράξεις ή παραλείψεις του κυρίου του έργου ή «χωρίς αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα της καθυστέρησης, που οφείλεται σε παραλείψεις και ενέργειες του αναδόχου. Με την απόφαση παράτασης επιμερίζεται πάντοτε η ευθύνη για την καθυστέρηση, αλλιώς νοείται ως οφειλόμενη αποκλειστικά στον ανάδοχο.

Σε περίπτωση έγκρισης παράτασης προθεσμίας «χωρίς αναθεώρηση» για το σύνολο των υπολειπόμενων εργασιών του έργου ή μιας τμηματικής προθεσμίας του, επιβάλλονται οι ποινικές ρήτρες, ανεξάρτητα από την έγκριση της παράτασης αυτής.

7. Γεγονότα ανωτέρας βίας αναστέλλουν την πάροδο των προθεσμιών του παρόντος, εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει σχετική αίτηση εντός δέκα (10) ημερών, ευθύς μόλις τούτα εμφανιστούν. Επί της αίτησης του αναδόχου αποφασίζει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης. Η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) της συνολικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου για συμβάσεις με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους, άλλως, για συμβάσεις μικρότερης διάρκειας, τις τριάντα (30) ημέρες.

8. Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου δύναται να παραταθεί και μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, εφόσον υποβληθεί αίτημα του αναδόχου και εγκριθεί από την προϊσταμένη αρχή. Η παράταση του πρώτου εδαφίου χορηγείται συνολικά ή τμηματικά, για χρόνο ίσο με την αρχική συμβατική προθεσμία. Σε περιπτώσεις σύνθετων και ειδικών έργων η άνω παράταση χορηγείται συνολικά ή τμηματικά για χρόνο ίσο έως και το διπλάσιο της αρχικής συμβατικής προθεσμίας, εφόσον προς τούτο υπάρξει σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.»

Άρθρο 67
Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου - Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 148 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 148 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 148 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 148
Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου

1. Με τη σύμβαση ορίζονται οι ποινικές ρήτρες, οι οποίες καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, αν ο ανάδοχος υπερβεί, με υπαιτιότητά του, τη συνολική και τις τεθείσες τμηματικές προθεσμίες κατασκευής του έργου. Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλείται.

2. Η ποινική ρήτρα, που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ως μέση ημερήσια αξία, νοείται το πηλίκο της αξίας της σύμβασης δηλαδή του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς την εγκεκριμένη προθεσμία του έργου δηλαδή την αρχική συνολική προθεσμία και όλες τις παρατάσεις που έχουν εγκριθεί μετά από σχετικό αίτημα του αναδόχου.

Οι ποινικές ρήτρες, που επιβάλλονται για την υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Εφόσον, στη σύμβαση ορίζονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζονται υποχρεωτικά και το ποσοστό των ποινικών ρητρών ανά ημέρα υπέρβασης, καθώς και ο συνολικός χρόνος για την επιβολή τους. Το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Αν κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, ήταν ο χρόνος περαίωσης του έργου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 86, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών, καθορίζονται συνολικά σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., το οποίο ισούται με το γινόμενο «α.εχ», αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερο του τρία τοις εκατό (3%), όπου:

«εχ» είναι η χρονική έκπτωση της προσφοράς του αναδόχου και

«α» είναι ο συντελεστής βαρύτητας της χρονικής έκπτωσης, που ορίστηκε στη διακήρυξη του έργου.

3. Όταν ο χρόνος αποπεράτωσης ενός έργου έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου και εφόσον αυτό προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, μπορεί με τη σύμβαση να περιορισθούν οι χρόνοι της παρ. 2 για την επιβολή των ποινικών ρητρών μέχρι το μισό, με ανάλογη αύξηση του ποσοστού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας, διατηρουμένου του ανώτατου ορίου της ποινικής ρήτρας. Ειδικά, εφόσον κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, ήταν ο χρόνος περαίωσης του έργου σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 86, οι ανωτέρω χρόνοι για την επιβολή των ποινικών ρητρών μειώνονται στο μισό και το ποσοστό της ημερήσιας ποινικής ρήτρας τριπλασιάζεται. Στην περίπτωση αυτήν, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..»

Άρθρο 68
Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ) - Αντικατάσταση του άρθρου 149 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 149 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 149
Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)

1. Για την ταχύτερη, σε σχέση με τη συμβατική προθεσμία, εκτέλεση έργου εκτιμώμενης αξίας σύμβασης μεγαλύτερης του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ ή

τμήματός του, τίθεται σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη δημοπράτησης κάθε διαδικασίας ανάθεσης, ότι καταβάλλεται στον ανάδοχο πρόσθετη καταβολή (πριμ), εφόσον ο χρόνος παράδοσης του έργου ή του τμήματος είναι μικρότερος κατά δέκα τοις εκατό (10%) του προβλεπόμενου στη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτήν για την πληρωμή της πρόσθετης καταβολής απαιτείται η προηγούμενη έκδοση απόφασης του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει, του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών.

Η πρόσθετη καταβολή υπολογίζεται ως ποσοστό της αρχικής συμβατικής αξίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα συμβατικά τεύχη και το συνολικό ύψος της δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας της συμβατικής δαπάνης του έργου, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.. Η πρόσθετη καταβολή καταβάλλεται με την εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του συμβατικού αντικειμένου.

2. Η πρόσθετη καταβολή θεωρείται συμπληρωματικό εργολαβικό αντάλλαγμα, εγκρίνεται αναλόγως ως τροποποίηση της σύμβασης βάσει της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 132 και περιλαμβάνεται σε ειδικό λογαριασμό, που υποβάλλει ο ανάδοχος μετά την έκδοση βεβαίωσης περάτωσης εργασιών και την αναγραφή σε αυτή της ταχύτερης εκτέλεσης του έργου σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης.

3. Οι αποφάσεις για παρατάσεις προθεσμιών ρυθμίζουν κάθε θέμα, που σχετίζεται με την πρόσθετη αυτή καταβολή και ιδιαίτερα, αν μετατίθεται, μερικά ή ολικά, ο κρίσιμος, για την πρόσθετη καταβολή, χρόνος, με σαφή και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, προκειμένου να δικαιούται ο ανάδοχος πρόσθετη αμοιβή κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1, υπό τον όρο ο ανάδοχος να είναι πλήρως ανυπαίτιος για τις χορηγηθείσες παρατάσεις.

4. Αν το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ήταν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, δεν εφαρμόζονται οι ορισμοί της παρ. 1.»

Άρθρο 69
Προκαταβολές - Αντικατάσταση του άρθρου 150 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 150 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 150
Προκαταβολές

1. Εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, χορηγείται στον ανάδοχο προκαταβολή μέχρι του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α.. Για το ποσό αυτό βαρύνεται ο ανάδοχος με τόκο, ο οποίος υπολογίζεται με ποσοστό επιτοκίου που ανέρχεται σε ποσοστό ίσο με το μικρότερο επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης ή, αν δεν εκδίδονται τέτοια, εξάμηνης διάρκειας προσαυξημένο κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες. Το επιτόκιο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

2. Η προκαταβολή χορηγείται στον ανάδοχο μετά την εγκατάσταση του εργοταξίου επί τόπου του έργου και υποβάλλεται ειδικός λογαριασμός στη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο λογαριασμός εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία στο σύνολό του ή τμηματικά, εφόσον προσκομισθεί η εγγύηση προκαταβολής. Καθυστέρηση της πληρωμής του λογαριασμού δεν γεννά αξίωση του αναδόχου για τοκοφορία του ποσού, ούτε δικαίωμα διακοπής εργασιών.

3. Το ποσό της προκαταβολής καταβάλλεται ως εξής:

α) Τμήμα αυτής, ποσού μέχρι πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α., αφορά στη χρηματοδότηση εκ μέρους του αναδόχου της δαπάνης των πρώτων εγκαταστάσεων και άλλων εξόδων εκκίνησης του έργου. Το τμήμα αυτό μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζεται μέχρι επτά τοις εκατό (7%) στις περιπτώσεις έργων που απαιτούν ασυνήθιστα σημαντικές πρώτες δαπάνες του αναδόχου, όπως δαπάνες για εγκαταστάσεις ή δαπάνες για την προσκόμιση σημαντικού μηχανικού εξοπλισμού.

β) Τμήμα αυτής, ποσού μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α., για δαπάνες προμηθειών υλικών ή μηχανημάτων που πρόκειται να εγκατασταθούν ή ενσωματωθούν στο έργο. Σε κάθε περίπτωση, το συνολικό ποσό της προκαταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στην παρ. 1.

4. Η απόσβεση της προκαταβολής γίνεται τμηματικά με παρακράτηση από κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο, μεταγενέστερη του χρόνου λήψης της προκαταβολής, εκατοστιαίου ποσοστού (Π%), που εφαρμόζεται στο ποσό της πληρωμής και προκύπτει από τη σχέση:

Π = ρ/Σ x 100 x 1,10

όπου: ρ είναι το ποσό της προκαταβολής σε ευρώ και Σ, πάλι σε ευρώ, το μέρος του συμβατικού ποσού που δεν έχει ακόμα πληρωθεί στον ανάδοχο κατά τη χορήγηση της προκαταβολής. Αν διάφορα ποσά ρ1, ρ2, ρ3 κ.λπ. χορηγηθούν ως τμηματική παροχή της προκαταβολής, τότε το ποσοστό παρακράτησης προκύπτει από τη σχέση:

Π = 100 x 1,10 x (ρ1/Σ1 + ρ2/Σ2 + ρ3/Σ3 + ...)όπου Σ1, Σ2, Σ3 κ.λπ. είναι τα αντίστοιχα με το Σ ποσά όταν χορηγήθηκαν τμηματικά οι προκαταβολές ρ1, ρ2, ρ3 κ.λπ..

Ο ανάδοχος μπορεί, με αίτημά του, να ζητήσει την ταχύτερη απόσβεση της προκαταβολής.

5. Μαζί με την παρακράτηση για τμηματική απόσβεση της προκαταβολής γίνεται και παρακράτηση των δεδουλευμένων τόκων στο μέχρι τότε αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής. Οι τόκοι υπολογίζονται για το χρονικό διάστημα, μετρούμενο σε ημέρες μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού λογαριασμού. Μετά από την έγκριση του λογαριασμού που περιέχει απόσβεση τμήματος της προκαταβολής, η διευθύνουσα υπηρεσία παρέχει στον ανάδοχο έγγραφη συναίνεση προς τον εκδότη της εγγύησης προκαταβολής για ισόποση προς την απόσβεση μείωση της εγγύησης.

6. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το έργο. Παραβίαση της υποχρέωσης αυτής καθιστά την προκαταβολή ληξιπρόθεσμη, απαιτητή και αμέσως επι-

στρεπτέα στο σύνολό της. Στην περ. α΄ της παρ. 3, ο ανάδοχος υποχρεούται να δίνει στην υπηρεσία στο τέλος κάθε μήνα συνοπτική κατάσταση για τις καταβολές που έχει πραγματοποιήσει σε βάρος της προκαταβολής και το υπόλοιπό της με ένδειξη του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο είναι κατατεθειμένο.

7. Η προκαταβολή της παρ. 3 κατατίθεται υποχρεωτικά σε δεσμευμένο έντοκο τραπεζικό λογαριασμό του αναδόχου και χρησιμοποιείται μόνο για την πληρωμή δαπανών πρώτων εγκαταστάσεων και άλλων εξόδων εκκίνησης του έργου και της προμήθειας των υλικών ή μηχανημάτων, αντίστοιχα, για τα οποία έχει χορηγηθεί και για τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από τη χορήγησή της σχετικά προτιμολόγια. Οι πληρωμές από τον δεσμευμένο αυτόν λογαριασμό γίνονται με επιταγές του αναδόχου, μετά από σχετική παροχή σύμφωνης γνώμης της διευθύνουσας υπηρεσίας προς την τράπεζα. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται με βάση τα προσκομιζόμενα οριστικά τιμολόγια ή άλλα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία δαπανών, όπως φορτωτικές και εκκαθαρίσεις δασμών, ή για την επιστροφή της προκαταβολής ή μέρους της που δεν χρησιμοποιήθηκε. Η σύμβαση μπορεί να ορίζει στην περίπτωση της προκαταβολής αυτής και άλλους συμπληρωματικούς όρους για την παρακολούθηση της διάθεσης των υλικών και μηχανημάτων που αγοράστηκαν με αυτήν.

8. Προκαταβολή που κατατέθηκε σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό και δεν χρησιμοποιήθηκε από τον ανάδοχο δεν επιβαρύνεται με τόκους. Το προϊόν του τραπεζικού λογαριασμού μαζί με τους τραπεζικούς τόκους περιέρχεται στην αναθέτουσα αρχή.

9. Δεν οφείλονται τόκοι επί του αναπόσβεστου μέρους της προκαταβολής, κατά το χρονικό διάστημα διακοπής των εργασιών είτε με δήλωση του αναδόχου είτε από υπαιτιότητα του κυρίου του έργου.

10. Εάν η σύμβαση διαλυθεί, το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής πρέπει να επιστραφεί, το αργότερο σε τρεις (3) μήνες από τη διάλυση της σύμβασης. Μετά από την προθεσμία αυτήν στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής οφείλεται ο νόμιμος τόκος υπερημερίας, αντί του ειδικού τόκου που ορίζεται, σύμφωνα με την παρ. 1. Αν η σύμβαση διαλυθεί ή περιοριστεί με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου, το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής που δεν συμψηφίζεται προς εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του αναδόχου κατά του κυρίου του έργου επιστρέφεται, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη διάλυση ή τη λήξη των λοιπών εργασιών στην περίπτωση περιορισμού του έργου. Κατά το εξάμηνο αυτό διάστημα δεν υπολογίζεται τόκος στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής, μετά από την παρέλευσή του, όμως, οφείλεται και στην περίπτωση αυτή ο νόμιμος τόκος υπερημερίας.»

Άρθρο 70
Επιμετρήσεις - Αντικατάσταση του άρθρου 151 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 151 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 151
Επιμετρήσεις

1. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου λαμβάνονται επί τόπου όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών, πλην των περ. γ΄ έως ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 95. Τα επιμετρητικά στοιχεία υποβάλλονται από τον ανάδοχο στους επιβλέποντες του άρθρου 136, με υπεύθυνη δήλωση περί της αληθείας αυτών. Σε κάθε επιμέτρηση αποτυπώνονται διακριτά οι συμβατικές ποσότητες από τις εξωσυμβατικές ποσότητες που τυχόν εκτέλεσε ο ανάδοχος, κατόπιν εντολών της υπηρεσίας.

2. Στο τέλος κάθε τμηματικής προθεσμίας, όπως ορίζεται στο χρονοδιάγραμμα της σύμβασης, άλλως στο τέλος κάθε μήνα, εφόσον δεν υφίσταται χρονοδιάγραμμα ή σε άλλη χρονική περίοδο που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις κατά διακριτά μέρη του έργου για τις εργασίες που εκτελέσθηκαν το προηγούμενο προβλεπόμενο διάστημα. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει για κάθε εργασία συνοπτική περιγραφή της, με ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που εκτελέσθηκαν και τα αναγκαία γι' αυτό επιμετρητικά σχέδια, στοιχεία και διαγράμματα, με βάση τα στοιχεία απευθείας καταμέτρησης των εργασιών ή των δηλώσεων της παρ. 3. Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά στοιχεία και σχέδια, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υποβάλλονται, από τον ανάδοχο στη διευθύνουσα υπηρεσία με δήλωση περί της αλήθειας αυτών. Η υποβολή των επιμετρήσεων αποτελεί προϋπόθεση της τμηματικής πληρωμής του αναδόχου.

3. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας δύναται οποτεδήποτε να διατάξει τη συνολική ή δειγματοληπτική ενδεικτική επαλήθευση οποιασδήποτε υποβληθείσας επιμέτρησης, σε κάθε περίπτωση, όμως, υποχρεούται να προβεί σε δειγματοληπτικό ενδεικτικό έλεγχο επαλήθευσης επιμετρήσεως, σε αριθμό που αντιστοιχεί σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) των επιμετρήσεων που υποβλήθηκαν ή τουλάχιστον τέσσερις (4) εξ αυτών, αν υποβάλλονται λιγότερες από δέκα (10) επιμετρήσεις.

4. Αν διαπιστωθεί υποβολή ανακριβούς ή εκ προθέσεως αναληθούς επιμέτρησης, ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας διατάσσει πλήρη έλεγχο του συνόλου των υποβληθεισών επιμετρήσεων και καλείται ο ανάδοχος με πρόσκληση της διευθύνουσας υπηρεσίας να υποβάλλει, εντός ταχθείσης με την πρόσκληση προθεσμίας, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών (3) ημερών και μεγαλύτερη των δέκα (10) ημερών, τα πραγματικά επιμετρητικά στοιχεία και να παράσχει εξηγήσεις. Ως ανακριβείς θεωρούνται οι επιμετρήσεις, που φέρουν προφανή υπολογιστικά σφάλματα ή παραλείψεις ή αναφορά λανθασμένου άρθρου του τιμολογίου και δεν μπορούν να αποδοθούν σε πρόθεση του αναδόχου να εξαπατήσει τη διευθύνουσα υπηρεσία. Ως εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις νοούνται οι επιμετρήσεις που εκ προθέσεως περιέχουν αναληθή επιμετρητικά στοιχεία. Οι ανακριβείς ή εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις διορθώνονται οποτεδήποτε με πρωτοβουλία της διευθύνουσας υπηρεσίας. Δικαίωμα διόρθωσης των ανακριβών επιμετρήσεων διατηρεί και ο ανάδοχος. Κατά των αποφάσεων της διευθύνουσας υπηρεσίας χωρεί ένσταση κατ' άρθρο 174.

5. Αν υποβληθούν ανακριβείς ή εκ προθέσεως αναληθείς επιμετρήσεις και εφόσον αυτές είχαν ως συνέπεια την πληρωμή λογαριασμού, συντάσσεται σε βάρος του

αναδόχου, με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, αρνητικός λογαριασμός για την επιστροφή του τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, προσαυξημένου κατά ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) ως ειδικής ποινικής ρήτρας στις περιπτώσεις εκ προθέσεως αναληθών επιμετρήσεων.

6. Αν παρέλθει άπρακτη η ταχθείσα ανωτέρω προθεσμία της παρ. 4 ή ο ανάδοχος καθ' υποτροπή προβαίνει στην υποβολή αναληθών επιμετρήσεων, τούτος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, κατόπιν εισήγησης της διευθύνουσας υπηρεσίας και καταπίπτει σε βάρος του η εγγύηση καλής εκτέλεσης. Ως υποτροπή θεωρείται ιδίως, η υποβολή τουλάχιστον τριών αναληθών επιμετρήσεων. Κατά της απόφασης έκπτωσης χωρεί ένσταση κατ' άρθρο 174. Οι κυρώσεις της παρούσας δεν εμποδίζουν την επιβολή και άλλων κυρώσεων που προβλέπονται είτε σε διατάξεις του παρόντος είτε από διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

7. Όταν πρόκειται για εργασίες, η ποσοτική επαλήθευση των οποίων δεν είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και δεν είναι τελικά εμφανείς, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση γνωστοποίησης αφανών εργασιών που συνοδεύει υποχρεωτικά την επιμέτρηση αυτών, η οποία συνιστά διακριτή επιμέτρηση και περιλαμβάνει δήλωση περί της αλήθειας των στοιχείων, υπογράφεται δε, τόσο από τον ανάδοχο όσο και από τους τεχνικούς του άρθρου 139, περί διεύθυνσης έργου από την πλευρά του αναδόχου. Ο ανάδοχος πριν από την επικάλυψη των εργασιών αυτών υποχρεούται να καλεί τον επιβλέποντα να ελέγξει τις εργασίες αυτές σε ημερομηνία, που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) ημέρες από την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Ο επιβλέπων συντάσσει έκθεση στην οποία επιβεβαιώνεται η εκτέλεση των εργασιών αυτών και υποβάλλεται αμελλητί στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η έκθεση συνοδεύεται απαραίτητα από επαρκή, για την τεκμηρίωση της εκτέλεσης των αφανών εργασιών, αριθμό ψηφιακών φωτογραφιών, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Μητρώο του έργου. Ο επιβλέπων είναι υποχρεωμένος να ανταποκριθεί στο αίτημα ελέγχου των αφανών εργασιών. Ακολούθως, ο ανάδοχος ενημερώνει ηλεκτρονικά τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η παράλειψη ελέγχου των αφανών εργασιών μέσα στην ως άνω προθεσμία συνιστά υπερημερία του κυρίου του έργου, αν προκύπτει ότι ο ανάδοχος υφίσταται ζημία για τον λόγο αυτόν. Η έκθεση παραλαβής αφανών εργασιών συνοδεύει υποχρεωτικά την επιμέτρηση αυτών, δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα και δεν προσβάλλεται αυτοτελώς, παρά μόνο από κοινού με την εγκριτική πράξη της επιμέτρησης αυτής, που εκδίδει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της.

8. Ειδικώς ο χαρακτηρισμός και η παραλαβή του φυσικού εδάφους στο οποίο εκτελείται το έργο, γίνονται από δύο (2) ή περισσότερους τεχνικούς, που ορίζονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο ορισμός των τεχνικών του προηγούμενου εδαφίου ανακοινώνεται στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία μπορεί να ορίσει και άλλον τεχνικό. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση να ορίσει επιτροπή αποτελούμενη από τρεις (3) τουλάχιστον τεχνικούς για επανέλεγχο του χαρακτηρισμού και της παραλαβής του φυσικού εδάφους. Αν δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό ή σε περίπτωση αδυναμίας να ληφθεί απόφαση, λόγω διαφωνίας των υπαλλήλων που ορίζονται σε άρτιο αριθμό, ο ανωτέρω χαρακτηρισμός εδαφών γίνεται κατά τον προσφορότερο τρόπο με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

9. Δύο (2) μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη διευθύνουσα υπηρεσία την «τελική επιμέτρηση», δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων, η οποία υπογράφεται από τον ανάδοχο και από έναν τουλάχιστον από τους τεχνικούς του άρθρου 139. Στην τελική επιμέτρηση εμφανίζονται διακριτά οι συμβατικές εργασίες, οι οποίες εκτελέστηκαν με βάση τη σύμβαση ή με εγκεκριμένους Ανακεφαλαιωτικούς Πίνακες Εργασιών και οι εξωσυμβατικές, έστω και αν εκκρεμεί η διαδικασία τακτοποίησης τους. Η τελική επιμέτρηση ελέγχεται από τον επιβλέποντα, ο οποίος υποβάλλει εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών προς τη διευθύνουσα υπηρεσία σχετική έκθεση. Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της έκθεσης του προηγούμενου εδαφίου, να εκδώσει απόφαση περί της έγκρισης αυτής. Σε περίπτωση εμφάνισης διαφορών μεταξύ επιμέρους επιμετρήσεων και τελικής επιμέτρησης, ο ανάδοχος υποχρεούται, εντός της ταχθείσας από τη διευθύνουσα υπηρεσία προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών (3) ημερών, να προβεί σε πλήρη και αιτιολογημένη απόδειξη της εμφανιζόμενης διαφοράς.

10. Αν δεν υποβληθεί από τον ανάδοχο τελική επιμέτρηση, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση προς αυτόν της βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών, επιβάλλεται σε βάρος του, για κάθε συμπληρωμένο μήνα καθυστέρησης, ειδική ποινική ρήτρα ποσοστού δύο χιλιοστών (2‰) επί του συνολικού ποσού που έχει καταβληθεί στον ανάδοχο μέχρι τότε για την όλη σύμβαση. Η ποινική ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και για έξι (6) το πολύ μήνες καθυστέρησης. Ανεξάρτητα από την επιβολή της ποινικής ρήτρας και μετά την πάροδο του χρόνου επιβολής της, η τελική επιμέτρηση συντάσσεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία που μπορεί να χρησιμοποιήσει γι' αυτό ιδιώτες τεχνικούς και συνεργεία καταλογίζοντας τη σχετική δαπάνη σε βάρος του αναδόχου. Η τελική επιμέτρηση που συντάσσεται με αυτόν τον τρόπο κοινοποιείται στον ανάδοχο, και αν δεν την αμφισβητήσει με ένσταση, τούτη καθίσταται οριστική και απρόσβλητη ως προς τις παραδοχές της.

11. Μαζί με την τελική επιμέτρηση ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλει και κάθε άλλο αίτημά του που σχετίζεται με δικαίωμά του από την εκτέλεση της σύμβασης, αν αυτό δεν έχει αποσβεστεί και η σχετική αξίωση παραγραφεί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 173, περί αποσβέσεων δικαιωμάτων του αναδόχου, ή αν το σχετικό δικαίωμα δεν έχει αποσβεστεί ή παραγραφεί. Μετά την υποβολή ή σύνταξη κατά την παρ. 6 της τελικής επιμέτρησης, ο ανάδοχος δεν μπορεί να εγείρει σχετικές απαιτήσεις παρά μόνο για οψιγενείς αιτίες.»

Άρθρο 71
Λογαριασμοί - Αντικατάσταση του άρθρου 152 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 152 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 152
Λογαριασμοί

1. Η πληρωμή στον ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά, με βάση τις επιμετρήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών.

Αν από τον ανάδοχο κατασκευασθούν εργασίες πέρα από τις προβλεπόμενες στο χρονοδιάγραμμα, ο κύριος του έργου έχει το δικαίωμα να αναβάλει την πληρωμή των επιπλέον εργασιών, ώστε να συμπέσει με τα προβλεπόμενα στο χρονοδιάγραμμα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, όταν στη σύμβαση προβλέπεται πρόσθετη καταβολή (πριμ) στον ανάδοχο για τη γρηγορότερη περάτωση του έργου.

2. Οι τμηματικές πληρωμές και η οριστική πληρωμή του εργολαβικού ανταλλάγματος, καθώς και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από την εργολαβική σύμβαση, γίνονται με βάση τους λογαριασμούς.

3. Μετά από τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των ποσών από εργασίες που εκτελέσθηκαν, τα οποία οφείλονται σε αυτόν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις επιμετρήσεις των εργασιών και στις δηλώσεις γνωστοποίησης αφανών εργασιών. Απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στον λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν επιμετρηθεί. Για την πληρωμή εργασιών που αποτελούν συμπληρωματικές ή νέες (υπερσυμβατικές) εργασίες, ο ανάδοχος συντάσσει χωριστό λογαριασμό μετά από τη συμβατική τακτοποίησή τους, σύμφωνα με τα άρθρα 155, περί επειγουσών και απρόβλεπτων εργασιών, και 156, περί ειδικών θεμάτων - τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, αυξομειώσεων εργασιών - νέων εργασιών.

4. Αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση, ημιτελείς εργασίες μπορεί να περιληφθούν στον λογαριασμό με αιτιολογημένη εγκριτική απόφαση του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας, αν η φύση τους είναι τέτοια που ενδεχόμενη διακοπή του έργου δεν θα κατέστρεφε την ημιτελή εργασία. Οι εργασίες αυτές καταχωρούνται σε χωριστό μέρος του λογαριασμού και περιλαμβάνονται με προσωρινή τιμή μειωμένη, ώστε να είναι δυνατή η αυτοτελής αποπεράτωση της εργασίας με το υπόλοιπο της προβλεπόμενης τιμής.

5. Στον λογαριασμό μπορεί να περιληφθούν, επίσης, τα υλικά που εισκομίσθηκαν με έγκριση της υπηρεσίας στα εργοτάξια ή σε αποθήκες που δηλώθηκαν και εγκρίθηκαν. Οι ποσότητες των υλικών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνουν αυτές που απαιτούνται για την εκτέλεση των προσεχών εργασιών του εγκεκριμένου προγράμματος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση. Οι ποσότητες των υλικών περιλαμβάνονται χωριστά στον συνοπτικό πίνακα εργασιών που συνοδεύει τον λογαριασμό, στον οποίο αναφέρονται επίσης και οι θέσεις αποθήκευσης των υλικών. Για τα περιλαμβανόμενα στους λογαριασμούς υλικά, ο ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη μέχρι την ενσωμάτωσή τους και την παραλαβή του έργου. Τα υλικά περιλαμβάνονται σε χωριστό τμήμα των λογαριασμών, με τιμές που βρίσκονται σε συνάρτηση προς την αντίστοιχη συμβατική τιμή, ώστε το υπόλοιπο μέρος της τιμής να αρκεί για την ολοκλήρωση της εργασίας, στην οποία θα ενσωματωθούν τα υλικά. Ποσοστά γενικών εξόδων και οφέλους της παρ. 6 δεν υπολογίζονται στα υλικά.

6. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται επίσης, η αναθεώρηση τιμών, αποζημιώσεις κάθε είδους που έχουν εγκριθεί, αντίτιμο απολογιστικών εργασιών που εκτελέσθηκαν μέσω της εργολαβίας και κάθε άλλη εγκεκριμένη δαπάνη που καταβάλλεται στον ανάδοχο. Στον λογαριασμό περιλαμβάνεται ακόμη και το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου της περ. θ΄ της παρ. 7 του άρθρου 53, αν αυτό δεν περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές, και το σύνολο μειώνεται κατά το ποσοστό έκπτωσης της δημοπρασίας, αν συντρέχει περίπτωση. Από τους λογαριασμούς αφαιρούνται όλες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του εργοδότη, όπως ποινικές ρήτρες, περικοπές τιμών του άρθρου 159, συμπληρωματική κράτηση εγγύησης, αν γι' αυτήν δεν έχουν κατατεθεί εγγυητικές επιστολές, οπότε γίνεται σχετική μνεία, απόσβεση προκαταβολών, παρακράτηση αξίας χορηγούμενων υλικών, πληρωμές που έγιναν σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και γενικά κάθε απαίτηση του εργοδότη που δεν έχει ικανοποιηθεί με άλλον τρόπο.

7. Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και συνοδεύονται ιδίως, από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των επιμετρήσεων εργασιών που εκτελέσθηκαν από την αρχή του έργου, από τα παραστατικά στοιχεία των απολογιστικών εργασιών, από τον πίνακα του υπολογισμού της αναθεώρησης και από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν αποζημιώσεις ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του εργοδότη. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς, καθώς και ποσά που δεν αντιστοιχούν σε επιμετρήσεις ή αφορούν σε λάθη εγκεκριμένων λογαριασμών. Κατά την υποβολή, τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση των δικαιολογητικών πληρωμής και των παραστατικών πληρωμής των κρατήσεων εκ μέρους του αναδόχου.

8. Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη διευθύνουσα υπηρεσία που τους ελέγχει, τους διορθώνει και τους εγκρίνει μέσα σε έναν (1) μήνα. Αν ο λογαριασμός που έχει υποβληθεί έχει ασάφειες ή ανακρίβειες, σε βαθμό που να είναι δυσχερής η διόρθωσή του, η διευθύνουσα υπηρεσία, με εντολή της προς τον ανάδοχο, επισημαίνει τις ανακρίβειες ή ασάφειες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο και παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή του. Στην περίπτωση αυτήν, η οριζόμενη μηνιαία προθεσμία για τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού αρχίζει από την επανυποβολή, ύστερα από την ανασύνταξη από τον ανάδοχο. Ο έλεγχος του λογαρια-

σμού μπορεί να γίνει και από συνεργείο της υπηρεσίας, στο οποίο συμμετέχει ο επιβλέπων το έργο. Ο επιβλέπων υπογράφει τον λογαριασμό, διαπιστώνοντας ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις υποβληθείσες επιμετρήσεις και τα επιμετρητικά στοιχεία, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση και τις σχετικές διατάξεις και γενικά, ότι έχουν διενεργηθεί στον λογαριασμό όλες οι περικοπές ή εκπτώσεις ποσών, που προκύπτουν από τον νόμο και την εφαρμογή της σύμβασης. Η παράλειψη εμπρόθεσμου ελέγχου και έγκρισης του λογαριασμού αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα για τα αρμόδια όργανα της διευθύνουσας υπηρεσίας. Ο εγκεκριμένος λογαριασμός αποτελεί το έγγραφο για την πληρωμή του αναδόχου («πληρωτέο εργολαβικό αντάλλαγμα»). Προϋπόθεση πληρωμής του λογαριασμού είναι η προσκόμιση από τον ανάδοχο όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο του αναδόχου που αφορά στο ποσό του εργολαβικού ανταλλάγματος που θα πληρωθεί, καθώς και η φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητά του προσκομίζονται στην υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής που διενεργεί τις πληρωμές, μετά από σχετική ειδοποίησή του. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις στο εργολαβικό αντάλλαγμα γίνονται από την υπηρεσία αυτήν και αποδίδονται απευθείας στους δικαιούχους.

9. Λογαριασμός που πληρώθηκε χωρίς έλεγχο, λόγω παρέλευσης της πιο πάνω μηνιαίας προθεσμίας, ή που βασίστηκε σε επιμέτρηση που διορθώθηκε, ελέγχεται και διορθώνεται από την υποβολή ή επανυποβολή του και οι προκύπτουσες διαφοροποιήσεις λαμβάνονται υπόψη σε επόμενο λογαριασμό ή κατά τη σύνταξη αρνητικού λογαριασμού. Η διευθύνουσα υπηρεσία ελέγχει, εγκρίνει και διορθώνει τον λογαριασμό με ή και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντος.

Όταν συντρέχει περίπτωση σύνταξης αρνητικού λογαριασμού είτε ενδιάμεσα κατά την εξέλιξη του έργου είτε και κατά τον τελικό λογαριασμό, αυτός μπορεί να συνταχθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία και το ποσό του πρέπει να καταβληθεί από τον ανάδοχο μέσα σε έναν (1) μήνα από την κοινοποίηση του λογαριασμού σε αυτόν, άλλως καταπίπτουν ισόποσα σε βάρος του οι εγγυητικές επιστολές που έχουν κατατεθεί στον κύριο του έργου, εφόσον δεν υπάρχει ανεξόφλητο εργολαβικό αντάλλαγμα. Αν ασκηθεί ένσταση κατά του αρνητικού λογαριασμού, η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής αναστέλλεται μέχρι την έκδοση απόφασης επ' αυτών.

10. Αν η πληρωμή ενός λογαριασμού καθυστερήσει χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου, πέραν του ενός (1) μήνα από την υποβολή του ή την επανυποβολή του, οφείλεται τόκος υπερημερίας, σύμφωνα με την παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107). Ο ανάδοχος μπορεί να διακόψει τις εργασίες δέκα (10) ημέρες μετά από την κοινοποίηση στη διευθύνουσα υπηρεσία ειδικής έγγραφης δήλωσης.

11. Απαγορεύεται η εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος ή η κατάσχεσή του στα χέρια του κυρίου του έργου, καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσής του και για έναν (1) μήνα μετά από την περαίωσή του. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπονται: α) η οποτεδήποτε εκχώρηση, εν όλω ή εν μέρει, του πληρωτέου εργολαβικού ανταλλάγματος, όπως αυτό προσδιορίζεται στη σύμβαση του έργου, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου, όταν πρόκειται για την κάλυψη οφειλής του αναδόχου από την προμήθεια υλικών και μηχανημάτων προς εκτέλεση του έργου ή από παροχή εργασίας που παρασχέθηκε από εργάτες ή υπαλλήλους αυτού, στην εκτέλεση του έργου ή σε αναγνωρισμένες τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και β) η κατάσχεση του εργολαβικού ανταλλάγματος από τους προμηθευτές υλικών και μηχανημάτων του έργου ή από τους εργάτες και τους υπαλλήλους του, όπως και τους υπεργολάβους που αποδεδειγμένα χρησιμοποιούνται στο έργο από τον ανάδοχο. Επιτρέπεται επίσης, ο συμψηφισμός εκκαθαρισμένων απαιτήσεων του κυρίου του έργου κατά του αναδόχου, που προέρχονται από την εκτέλεση άλλων έργων και μέχρι ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) από κάθε λογαριασμό του εκτελούμενου έργου.

12. Όλες οι πληρωμές που γίνονται στον ανάδοχο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, με βάση τους λογαριασμούς, αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του εργολαβικού ανταλλάγματος που εκκαθαρίζεται μετά την παραλαβή. Σε κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο πραγματοποιούνται κρατήσεις, οι οποίες ανέρχονται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) στην αξία των εργασιών μετά της αναλογούσας αναθεώρησης.

13. Μετά από τη διενέργεια της παραλαβής και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής, ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει «τελικό λογαριασμό». Για τον τελικό λογαριασμό εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του παρόντος. Με την έγκριση του τελικού λογαριασμού εκκαθαρίζονται οι εκατέρωθεν απαιτήσεις από τη σύμβαση εκτέλεσης, εκτός από τις απαιτήσεις που προκύπτουν από μεταγενέστερες διαδικασίες διοικητικής, συμβιβαστικής ή δικαστικής επίλυσης διαφορών.»

Άρθρο 72
Αναθεωρητική περίοδος για τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 3, 10, 19, 21 και 22 του άρθρου 153 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 153 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», οι παρ. 3, 10, 19, 21 και 22 τροποποιούνται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 153
Αναθεωρητική περίοδος για τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Οι βασικές τιμές των ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων του παρόντος αναθεωρούνται ενιαία για όλη τη Χώρα κατά ημερολογιακό τρίμηνο (αναθεωρητική περίοδος), με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της εικοστής (20ής) ημέρας του πρώτου μήνα της περιόδου αυτής. Σε όλη τη διάρκεια της κάθε αναθεωρητικής περιόδου, οι αναθεωρημένες τιμές παραμένουν σταθερές.

2. Οι συμβατικές τιμές κάθε σύμβασης δημόσιου έργου αναθεωρούνται ενιαία για όλη τη Χώρα κατά ημερολογιακό τρίμηνο (αναθεωρητική περίοδος) και με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της εικοστής (20ής) ημέρας του

πρώτου μήνα της περιόδου αυτής. Σε όλη τη διάρκεια της κάθε αναθεωρητικής περιόδου οι αναθεωρημένες συμβατικές τιμές παραμένουν σταθερές.

3. Η αναθεώρηση υπολογίζεται για τις εργασίες, που πραγματικά εκτελέστηκαν μέσα στο προβλεπόμενο από το άρθρο 145 χρονοδιάγραμμα. Εργασίες που, για οποιονδήποτε λόγο, εκτελέστηκαν σε αναθεωρητική περίοδο μεταγενέστερη της προβλεπόμενης από το χρονοδιάγραμμα, θεωρούνται για τον υπολογισμό της αναθεώρησης, ότι εκτελέστηκαν στην αναθεωρητική περίοδο κατά την οποία έπρεπε να εκτελεστούν. Για τις εργασίες που εκτελέστηκαν πριν από την προβλεπόμενη από το χρονοδιάγραμμα αναθεωρητική περίοδο, η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση τον χρόνο της πραγματικής εκτέλεσής τους. Για τις εργασίες που εκτελέστηκαν μετά την πάροδο της αρχικής συμβατικής προθεσμίας, η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές που ίσχυαν κατά την τελευταία αναθεωρητική περίοδο του αρχικού χρονοδιαγράμματος κατασκευής του έργου, εφόσον η καθυστέρηση οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου. Στην περίπτωση αυτήν επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 148 κυρώσεις, καθώς και οι διοικητικές και οι παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις, που προβλέπονται κατά τις κείμενες διατάξεις.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 3, κατά την έγκριση παρατάσεων της συνολικής ή των τμηματικών προθεσμιών των συμβάσεων των δημόσιων έργων εκτιμάται και προσδιορίζεται πάντοτε το υπαίτιο για την επιμήκυνση του χρόνου συμβαλλόμενο μέρος για το σύνολο ή για μέρος των έργων ή κατά κονδύλια εργασιών. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν επηρεάζουν την κατάπτωση των ποινικών ρητρών, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της.

5. Ως χρόνος εκκίνησης για τον υπολογισμό της αναθεώρησης κάθε εργολαβικής σύμβασης ορίζεται το ημερολογιακό τρίμηνο μέσα στο οποίο:

α) υποβλήθηκε η προσφορά, αν πρόκειται για σύμβαση, που καταρτίσθηκε ύστερα από δημοπρασία ή

β) εκδόθηκε η σχετική εγκριτική απόφαση, αν πρόκειται για σύμβαση που καταρτίσθηκε χωρίς δημοπρασία, και υπό τον όρο, ότι η εγκριτική αυτή απόφαση δεν ορίζει άλλον χρόνο.

Οι τιμές της σύμβασης παραμένουν σταθερές για τις εργασίες που εκτελούνται ή που έπρεπε να εκτελεστούν μέσα στο τρίμηνο που θεωρείται χρόνος εκκίνησης και στο αμέσως επόμενο ημερολογιακό τρίμηνο. Κατ' εξαίρεση η σταθερότητα των τιμών περιορίζεται μόνο στο ημερολογιακό τρίμηνο εκκίνησης, όταν πρόκειται για έργα οποιασδήποτε κατηγορίας συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού δημοπράτησης ή ανάθεσης ύψους ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α..

6. Η αναθεώρηση (αύξηση ή μείωση) για κάθε αναθεωρητική περίοδο υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\Delta T_v = T \times (\frac{A_v}{A_0} - 1) \times (1 - s)$$

όπου είναι:

Τ: η υπόψη τιμή της σύμβασης,

ΔΤν: η αναθεώρηση της παραπάνω τιμής στην υπόψη αναθεωρητική περίοδο ν,

Αο: τιμή που προκύπτει, αφού συμπληρωθεί με βασικές τιμές του χρόνου εκκίνησης το οριζόμενο για την τιμή Τ άρθρο ανάλυσης τιμών ή συνδυασμός άρθρων με τα βάρη τους, όπως προσδιορίζονται από τη σύμβαση, σύμφωνα με την παρ. 8,

Αν: τιμή που προκύπτει, όπως παραπάνω με τις βασικές τιμές της αναθεωρητικής περιόδου ν,

s ή σ: σταθερός συντελεστής, που αντιπροσωπεύει το μη αναθεωρούμενο μέρος της τιμής και που προσδιορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μεταξύ του 0,07 και 0,20 κατά κατηγορίες ή μέγεθος έργων και ανάλογα με τον αριθμό των αναθεωρητικών περιόδων, που μεσολαβούν μεταξύ του χρόνου εκκίνησης και της συγκεκριμένης κάθε φορά αναθεωρητικής περιόδου.

7. Ο σταθερός συντελεστής «σ» στον τύπο της αναθεώρησης της παρ. 6 ορίζεται από τη σχέση:

σ = σ1 + 0,01 ν,

όπου σ1 είναι συντελεστής, που καθορίζεται ενιαία για όλες τις κατηγορίες ή και χωριστά για καθεμία από τις κατηγορίες των δημόσιων έργων και ανέρχεται σε σ1=0,12 για όλες τις κατηγορίες έργων και

«ν» είναι ακέραιος αριθμός ίσος με τη μονάδα για την πρώτη αναθεωρητική περίοδο, που υπολογίζεται αναθεώρηση για τη συγκεκριμένη σε κάθε περίπτωση εργολαβία και που αυξάνεται κατά μία μονάδα για καθεμιά από τις επόμενες αναθεωρητικές περιόδους της συγκεκριμένης εργολαβίας. Ο ν παύει να αυξάνει, όταν το «σ» γίνει 0,20. Ο συντελεστής σ1 μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

8. Η αναθεώρηση της τιμής κάθε συμβατικού κονδυλίου γίνεται με βάση τα αντίστοιχα άρθρα εγκεκριμένων αναλύσεων τιμών, που ορίζονται με τα συμβατικά τεύχη. Όταν πρόκειται για κονδύλια που δεν ταυτίζονται με άρθρα εγκεκριμένων αναλύσεων ή σε περιπτώσεις κατ' αποκοπή τιμών ή σύνθετων τιμών τα συμβατικά τεύχη ή τα πρωτόκολλα νέων τιμών καθορίζουν για την αναθεώρησή τους παρεμφερή άρθρα εγκεκριμένων αναλύσεων ή ομάδα τέτοιων κονδυλίων με τα αντίστοιχα βάρη καθενός άρθρου.

9. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις με εργολαβικό αντάλλαγμα άλλο εκτός από χρηματική καταβολή και στις απολογιστικές εργασίες.

Στις περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων έργων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις περ. β΄ και γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 95, περί τρόπου σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ή σε περιπτώσεις που το αντάλλαγμα συνομολογείται σε ξένο νόμισμα, καθορίζεται με τα έγγραφα της σύμβασης η αναθεώρηση και προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της, ο οποίος μπορεί να είναι ίδιος ή διαφορετικός από τον ισχύοντα τρόπο αναθεώρησης.

10. Τα υλικά που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς θεωρούνται ως μερική εκτέλεση των εργασιών, για τις οποίες προορίζονται και η αναθεώρηση της πιστοποιούμενης αξίας τους γίνεται, όταν πιστοποιούνται, με τους συντελεστές των κονδυλίων στα οποία προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν. Όταν εκτελεσθούν οι εργασίες, η αναθεώρηση υπολογίζεται μόνο στο υπόλοιπο μέρος

της αξίας τους, ύστερα από αφαίρεση της αξίας των υλικών που είχαν πιστοποιηθεί σε προηγούμενη αναθεωρητική περίοδο.

11. Η παρ. 10 εφαρμόζεται ανάλογα και στις εργασίες που μένουν ημιτελείς σε μια αναθεωρητική περίοδο.

12. Η αξία των υλικών που χορηγούνται από τον φορέα κατασκευής του έργου δεν υπόκειται σε καμιά αναθεώρηση. Για την αναθεώρηση των τιμών των εργασιών, που ορίζονται στη σύμβαση χωρίς την αξία των υλικών τα αντίστοιχα ποσά Αν και Αο που περιέχονται στον τύπο του παρόντος άρθρου υπολογίζονται, αφού η σχετική ανάλυση συμπληρωθεί με μηδενική την αξία του υλικού. Αν οι τιμές περιλαμβάνουν την αξία των υλικών, τότε εφαρμόζεται ο ίδιος συντελεστής και στην εκπιπτόμενη αξία του υλικού, εκτός αν ρητά ορίζεται στη σύμβαση άλλος τρόπος υπολογισμού της αναθεώρησης στην εκπιπτόμενη αξία του υλικού.

13. Στις περιπτώσεις, που στη σύμβαση προβλέπεται η προμήθεια εξοπλισμού ή σημαντικής αξίας μηχανημάτων για τη λειτουργία ή εγκατάσταση στο έργο και προσδιορίζεται χωριστά το αντάλλαγμα για την προμήθεια, μπορεί για το αντάλλαγμα αυτό να οριστεί με τη σύμβαση άλλος τρόπος αναθεώρησης.

14. Η αναθεώρηση δεν εφαρμόζεται στα ποσά αποζημιώσεων που αναγνωρίζονται διοικητικά ή δικαστικά, εκτός αν τα ποσά αυτά είναι συνάρτηση τιμών για τις οποίες προβλέπεται στη συγκεκριμένη περίπτωση αναθεώρηση, σύμφωνα με ό,τι προκύπτει από τη σχετική δικαστική απόφαση ή διοικητική πράξη.

15. Το ποσό της αναθεώρησης καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη σύνταξη ανακεφαλαιωτικού πίνακα εργασιών.

16. Πέρα από την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου αυτού αναθεώρηση τιμών, αποκλείεται η αναπροσαρμογή του εργολαβικού ανταλλάγματος ή η διάλυση των συμβάσεων δημόσιων έργων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 288 ή 388 του Αστικού Κώδικα ένεκα της αυξομείωσης των τιμών.

17. Η διαπίστωση των βασικών τιμών ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων, μηχανημάτων όπως και των εργοδοτικών επιβαρύνσεων στα ημερομίσθια γίνεται από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημόσιων Έργων (ΕΔΤΔΕ), που προβλέπεται στο άρθρο 9 της υπ' αριθμ. 80885/5439/6.8.1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 573).

18. Οι τιμές που διαπιστώνονται από την επιτροπή είναι οι μέσες τιμές που διαμορφώνονται στην αγορά της περιοχής της πρωτεύουσας και οι τιμές αυτές χρησιμοποιούνται σε όλη τη Χώρα, όχι μόνο για την αναθεώρηση αλλά και για οποιαδήποτε άλλη συμπλήρωση αναλύσεων τιμών, όπου προβλέπουν τη χρήση των αναλύσεων οι σχετικές διατάξεις. Οι τιμές των ημερομισθίων αναφέρονται στον μέσης απόδοσης εργαζόμενο της αντίστοιχης ειδικότητας. Οι τιμές υλικών είναι οι τιμές που διαμορφώνονται για τη χονδρική πώληση των υλικών ως ελεύθερων εμπορευμάτων και περιλαμβάνουν κάθε σχετική επιβάρυνση που περιλαμβάνεται στις τιμές αυτές, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τα συναλλακτικά ήθη (όπως πάγια συνυπολογιζόμενες συσκευασίες ή μεταφορές, Φ.Π.Α. τιμολογίων). Οι τιμές μισθωμάτων μηχανημάτων και αυτοκινήτων διαπιστώνονται για μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας. Όταν διατίθενται από φορέα του δημόσιου τομέα τέτοια μηχανήματα, λαμβάνονται υπόψη και οι τιμές των μισθωμάτων αυτών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μηχανημάτων που δεν υπάρχουν στην αγορά επαρκή στοιχεία για τη διαμόρφωση της τιμής τους η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τα χαρακτηριστικά του μηχανήματος (όπως κόστος, απόδοση, διάρκεια ζωής, κατανάλωση ενέργειας), σε σύγκριση με άλλα ανάλογα μηχανήματα για τα οποία διαμορφώνεται αγοραίο μίσθωμα. Για τη διαπίστωση των τιμών γενικά, η επιτροπή λαμβάνει υπόψη της κάθε πρόσφορο στοιχείο και ιδιαίτερα τα στοιχεία που συγκεντρώνονται συνεχώς από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, η οποία και παρέχει γραμματειακή και διοικητική εξυπηρέτηση στην επιτροπή. Οι τιμές που διαπιστώνονται από την Επιτροπή ισχύουν για όλες τις εργολαβίες.

19. Απόσπασμα των πρακτικών της επιτροπής, που περιλαμβάνει τις τιμές που διαπιστώνονται, κοινοποιείται στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) και στις πανελλήνιες επαγγελματικές εργοληπτικές ενώσεις, που δίνουν κάθε δυνατή δημοσιότητα στις τιμές. Οι πιο πάνω πανελλήνιες εργοληπτικές ενώσεις μπορούν να ασκήσουν ένσταση κατά των πρακτικών για ορισμένες τιμές, σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση των πρακτικών στο Τ.Ε.Ε.. Η ένσταση κατατίθεται στη γραμματεία της Επιτροπής και ως προς αυτήν αποφασίζει ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη της ίδιας επιτροπής της παρ. 17. Η απόφαση κοινοποιείται, όπως και το απόσπασμα του πρακτικού της επιτροπής, και ενεργεί έναντι πάντων.

20. Η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση συντελεστές που κοινοποιούνται μηχανογραφικά. Στην περίπτωση της παρ. 12, αν δεν δίνονται μηχανογραφικά οι συντελεστές με μηδενική την αξία των υλικών, συντάσσεται ειδικό φύλλο υπολογισμού του συντελεστή. Το ίδιο εφαρμόζεται και σε κάθε περίπτωση ,που ο σχετικός συντελεστής δεν δίνεται μηχανογραφικά. Στις περιπτώσεις κονδυλίων αναλύσεων με πληθώρα εξειδικευμένων παραμέτρων ή ποιοτήτων υλικών διαφόρων προελεύσεων ή κυμαινόμενων μέσα στο αυτό άρθρο συντελεστών μεταφοράς, η αναθεώρηση γίνεται με τον μηχανογραφικά κοινοποιούμενο συντελεστή της αντιπροσωπευτικότερης σχετικής περίπτωσης.

21. Στους λογαριασμούς εμφανίζονται συνολικά τα ποσά αναθεώρησης κάθε αναθεωρητικής περιόδου, όπως προκύπτουν από τον σχετικό πίνακα. Οι ποσότητες εργασιών, που έχουν εκτελεσθεί ή έπρεπε να εκτελεσθούν μέσα σε κάθε αναθεωρητική περίοδο προκύπτουν από σχετικούς πίνακες κατανομής των εργασιών που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναθεώρησης. Με τους πίνακες αυτούς γίνεται και η εφαρμογή της παρ. 3 βάσει του χρονοδιαγράμματος του έργου, όπως αυτό οριστικοποιήθηκε ως εγκεκριμένο πρόγραμμα κατασκευής και με

ανοχή εκτιμήσεων δέκα τοις εκατό (10%) προς τα πάνω ή προς τα κάτω από τη συνολική αξία εκτελεστέων εργασιών κατά αναθεωρητική περίοδο, όπως προκύπτει από το πρόγραμμα αυτό.

22. Η αναθεώρηση κάθε αναθεωρητικής περιόδου περιλαμβάνεται στον πρώτο λογαριασμό μετά την κοινοποίηση των συντελεστών της περιόδου αυτής. Μέχρι τότε, υπολογίζεται η αναθεώρηση προσωρινά με τους συντελεστές της τελευταίας αναθεωρητικής περιόδου για την οποία έχουν κοινοποιηθεί οι συντελεστές αναθεώρησης. Για να περιληφθεί σε λογαριασμό η αναθεώρηση δεν απαιτείται να έχει εγκριθεί ειδικό κονδύλιο για την αναθεώρηση και η πληρωμή γίνεται από τις εγκεκριμένες για το έργο πιστώσεις.

23. Κατ' εξαίρεση από το δ΄ τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν, ο σταθερός συντελεστής σ στον τύπο αναθεώρησης της παρ. 6 ορίζεται από τη σχέση s (ή σ) = 1. Η διάταξη εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη ανεξάρτητα του χρόνου δημοπράτησης τους, εκτός από τις συμβάσεις με χρόνο δημοπράτησης πριν το γ΄ τρίμηνο του 2012, για τις οποίες η αναθεώρηση των τιμών υπολογίζεται από το δ΄ τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν με τους ισχύοντες για το γ΄ τρίμηνο του 2012 συντελεστές αναθεώρησης και με ελάχιστη τιμή εφαρμογής αυτών ίση με τη μονάδα (1). Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να ορίζονται συντελεστές αναθεώρησης, αν διαπιστωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών μεγάλη απόκλιση από τις τιμές του τριμήνου δημοπράτησης.

24. Για δημόσια έργα που εκτελούνται από ημεδαπές αναθέτουσες Αρχές, εκτός Ελλάδας, σε χώρα της Ένωσης (Ε.Ε.) η αναθεώρηση τιμών υπολογίζεται με βάση τον ισχύοντα τύπο:

$$\Delta A_\nu = A_0 \times \left(\frac{\Gamma\Delta TK_\nu}{\Gamma\Delta TK_0} - 1\right) \times (1 - \sigma)$$

όπου ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΓΔΤΚ) διαπιστώνεται και υπολογίζεται για την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο (ημερολογιακό τρίμηνο) από την Επιτροπή Διαπιστώσεως Τιμών Δημόσιων Έργων (ΕΔΤΔΕ) με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας που κατασκευάζεται το έργο. Ο συντελεστής σ ορίζεται κατόπιν απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στις συμβάσεις των παραπάνω έργων, που βρίσκονται σε εξέλιξη, ανεξαρτήτως του χρόνου δημοπράτησής τους.

25. Για τα έργα εσωτερικού αναστέλλεται η έκδοση πρακτικών διαπίστωσης βασικών τιμών υλικών, εργατικών και μισθωμάτων μηχανημάτων από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημόσιων Έργων (Ε.Δ.Τ.Δ.Ε.).»

Άρθρο 73
Απολογιστικές εργασίες - Τροποποίηση των παρ. 9 και 10 του άρθρου 154 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 9 και 10 του άρθρου 154 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 154 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 154
Απολογιστικές εργασίες

1. Στις περιπτώσεις συμβάσεων έργου, σύμφωνα με το άρθρο 126, περί τρόπου σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις έργων, εφαρμόζονται οι παρ. 2 έως 9.

2. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ορίζει τον αριθμό του απαιτούμενου προσωπικού κατά ειδικότητα, τον αριθμό και είδος μηχανημάτων ή άλλων μέσων και να διατάσσει την αντικατάσταση των ακατάλληλων. Μπορεί επίσης, εφόσον έχει προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης, να ορίζει το είδος και την ποσότητα των απαιτούμενων υλικών. Η διευθύνουσα υπηρεσία εγκρίνει τα ανώτατα όρια αμοιβής του προσωπικού του αναδόχου κατά ειδικότητα με τη δυνατότητα να ορίσει διάφορα όρια για ορισμένο αριθμό εργαζομένων κάθε ειδικότητας ανάλογα με την απόδοσή τους.

3. Η παρακολούθηση της δαπάνης και ο απολογισμός της χρήσης των υλικών ή άλλων μέσων που αγοράζονται με δαπάνη του κυρίου του έργου, γίνεται όπως ορίζεται με τη σύμβαση. Στη δαπάνη αυτήν προστίθεται το εργολαβικό ποσοστό μειωμένο κατά την έκπτωση της σχετικής δημοπρασίας.

4. Οι εργοδοτικές επιβαρύνσεις και όλες οι ισχύουσες κρατήσεις ή εισφορές υπέρ τρίτων στη δαπάνη του έργου, εκτός φόρου εισοδήματος και Φ.Π.Α., καταβάλλονται από τον ανάδοχο και αποδίδονται σε αυτόν, με το εργολαβικό ποσοστό, μειωμένο κατά την έκπτωση της δημοπρασίας.

5. Αποζημιώσεις προσωπικού των απολογιστικών εργασιών βαρύνουν τον κύριο του έργου μόνο για το διάστημα, που το προσωπικό ασχολήθηκε στις απολογιστικές εργασίες και αν η λύση της σύμβασής του γίνεται με τη βούληση του κυρίου του έργου και κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

6. Ο κύριος του έργου ευθύνεται για εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν κατά την κατασκευή του έργου μόνο, αν αυτά οφείλονται σε υπαιτιότητα των οργάνων του ή των οργάνων του φορέα κατασκευής του έργου.

7. Για τις απολογιστικές εργασίες συντάσσεται από τον ανάδοχο επιμέτρηση και απολογισμός της δαπάνης και για την παραλαβή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 170 και 172. Ο χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης και οι υποχρεώσεις του αναδόχου κατά τον χρόνο αυτόν ορίζονται με τη σύμβαση.

8. Στις περιπτώσεις, που η σύμβαση της απολογιστικής εκτέλεσης προβλέπει την κατασκευή εργασιών με υπεργολαβίες, ολικά ή μερικά, για την εκτέλεση της υπεργολαβίας από τον υπεργολάβο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, αλλά ό,τι ορίζεται σχετικά στη σύμβαση του κυρίου του έργου με τον ανάδοχο.

9. Σε κάθε περίπτωση απολογιστικής εκτέλεσης εργασιών τηρείται ειδικό ημερολόγιο στο οποίο καταγράφονται καθημερινά το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα, μηχανήματα ή άλλα μέσα, τα εισκομιζόμενα υλικά και καύσιμα, οι εκτελούμενες εργασίες περιγραφικά και κατά θέση του έργου και κάθε άλλο στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθολογιστικής διαχείρισης των μέσων, των υλικών και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Τα ηλεκτρονικά αποσπάσματα του ημερολογίου αυ-

τού συνοδεύουν τους απολογισμούς των έργων και τίθενται υπόψη της επιτροπής παραλαβής. Μετά την έναρξη της καθημερινής εργασίας παραδίδεται στον εκπρόσωπο της διευθύνουσας υπηρεσίας ειδικό δελτίο, που περιλαμβάνει ονομαστική κατάσταση του απασχολούμενου προσωπικού και κατάσταση των μηχανημάτων.

10. Κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε σύμβασης κατασκευής έργου πλην της περίπτωσης του άρθρου 126, ο ανάδοχος, όταν του δοθεί ειδική εντολή από τη διευθύνουσα υπηρεσία, είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αναγκαίες απολογιστικές εργασίες, μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. και έως του κατώτατου ορίου του άρθρου 5, εφόσον επιτρέπεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 132. Στο ανωτέρω ποσοστό περιλαμβάνεται σωρευτικά και η αξία των πρόσθετων επειγουσών εργασιών του άρθρου 155. Στην περίπτωση αυτήν καταβάλλεται στον ανάδοχο και περιλαμβάνεται στον λογαριασμό η πραγματική δαπάνη που προκύπτει, σύμφωνα με τα νόμιμα αποδεικτικά πληρωμής για την εκτέλεση των εργασιών. Η δαπάνη αυτή δεν υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας. Καταβάλλεται επίσης στον ανάδοχο, το εργολαβικό ποσοστό της παρ. 2 του άρθρου 126, αν δεν ορίζεται στη σύμβαση διαφορετικά. Στο ποσοστό αυτό εφαρμόζεται η ρητή ή τεκμαρτή έκπτωση της δημοπρασίας. Οι παρ. 2 έως 6 και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις της παρούσας.»

Άρθρο 74
Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε. - Αντικατάσταση του άρθρου 155 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 155 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 155
Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.

Υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 156, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν υπάρχει ανάγκη να εκτελεσθούν κατεπείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες μπορεί να εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή, η εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη ανακεφαλαιωτικού πίνακα εργασιών και μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α.. Στο ανωτέρω ποσοστό περιλαμβάνεται σωρευτικά και η αξία των απολογιστικών εργασιών της παρ. 10 του άρθρου 154, περί εκτέλεσης απολογιστικών εργασιών. Για την έγκριση αυτήν η διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει τεχνική περιγραφή των εργασιών, με αιτιολόγηση του κατεπείγοντος και εκτίμηση της δαπάνης, με βάση τις συμβατικές τιμές μονάδας ή ενδεικτικές τιμές για νέες εργασίες. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες αυτές, που επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στους σχετικούς λογαριασμούς και πριν από την έγκριση ανακεφαλαιωτικού πίνακα εργασιών και να ενσωματώνονται στον επόμενο ανακεφαλαιωτικό πίνακα εργασιών. Οι εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένη νέα τιμή περιλαμβάνονται στους σχετικούς λογαριασμούς με τις ενδεικτικές τιμές μειωμένες κατά είκοσι τοις εκατό (20%). Αν η ενδεικτική τιμή προκύπτει από παρατηρητήριο τιμών, υποχρεωτικά ως τιμή τίθεται η μέση τιμή του παρατηρητηρίου τιμών μειωμένη κατά δέκα τοις εκατό (10%).»

Άρθρο 75
Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες εργασίες -Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 2, 3 και 7 του άρθρου 156 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 156 (Α΄ 147) του ν. 4412/2016 προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις» οι παρ. 1, 2, 3 και 7 τροποποιούνται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 156
Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες εργασίες - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. α) Το έργο εκτελείται, σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν.

β) Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης, εφόσον ο φορέας κατασκευής του έργου διαπιστώσει, ότι προέκυψε ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται, είτε κατά το είδος είτε κατά την ποσότητα, στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και κατέστησαν αναγκαίες κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της χωρίς να μεταβάλλουν τη συνολική της φύση.

γ) Εκτός της ανάθεσης συμπληρωματικών εργασιών, η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται και ως προς άλλους όρους της, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης, εφόσον ο φορέας κατασκευής του έργου διαπιστώσει, ότι η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή και η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.

δ) Οποιαδήποτε αύξηση του συμβατικού ανταλλάγματος που μπορεί να προκύψει από τις ως άνω τροποποιήσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς την αναθεώρηση και τον Φ.Π.Α.. Στο ως άνω ποσό συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των απαιτούμενων μελετών για την υλοποίηση των τροποποιήσεων. Σε πε-

ρίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης.

ε) Η εκτέλεση του έργου με τις αναγκαίες τροποποιήσεις είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η συμφωνία για την τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Για τον καθορισμό τιμών μονάδας στις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης λαμβάνονται υπόψη οι τιμές της αρχικής σύμβασης και για τον κανονισμό τιμών μονάδας στις νέες εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζονται οι παρ. 4, 5 και 6.

2. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης συνοδεύεται από Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών (Α.Π.Ε.) που περιλαμβάνει ιδίως, τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδας των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων, τις δαπάνες του προϋπολογισμού δημοπράτησης του αρχικά ανατεθέντος έργου, του προϋπολογισμού της αμέσως προηγούμενης σύμβασης και του προϋπολογισμού της προς κατάρτιση νέας σύμβασης. Περιλαμβάνει ακόμη και το κονδύλιο των απρόβλεπτων, καθώς και την προβλεπόμενη δαπάνη για αναθεώρηση, και Φ.Π.Α.. Οι δαπάνες για εγκεκριμένες αποζημιώσεις μη υποκείμενες σε Φ.Π.Α. περιλαμβάνονται σε διακριτή ενότητα του Α.Π.Ε. για την καταγραφή της οικονομικής εικόνας του έργου. Για τις εργασίες των άρθρων 154 και 155 δεν απαιτείται εκ των προτέρων η σύνταξη Α.Π.Ε. για την εκτέλεση ή την πληρωμή τους.

3. Επουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης μπορούν να γίνουν ως εξής:

α) Μπορεί να συμφωνηθεί τροποποίηση της σύμβασης συνολικού ύψους που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 και μέχρι του ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς να ελέγχονται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 132, περί τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, καθώς και των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του παρόντος. Η τροποποίηση γίνεται με την διαδικασία της περ. ε΄ της παρ. 1 και της παρ. 2 του παρόντος. Η τροποποίηση αυτή δεν μπορεί να μεταβάλει τη συνολική φύση της σύμβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

β) Με το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση μπορούν να καλύπτονται ιδίως, δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά από την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής, οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση. Για τη διάθεση του κονδυλίου των απρόβλεπτων δαπανών συντάσσεται Α.Π.Ε. που δεν μπορεί να συμπεριλάβει συμπληρωματικές εργασίες της περ. β΄ της παρ. 1. Τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών ανέρχονται σε ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) επί της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς τον συνυπολογισμό των κονδυλίων αναθεώρησης και Φ.Π.Α., για έργα συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του ορίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ17α/08/78/ΦΝ 357/3.11.1995 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 941) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για έργα προϋπολογισμού μικρότερου του ως άνω ορίου, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ17α/07/45/ΦΝ 380/27.5.1996 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 409). Τα προαναφερόμενα ποσοστά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Το ποσό των απρόβλεπτων δαπανών επανυπολογίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης, ανάλογα με την προσφερθείσα έκπτωση, ώστε να διατηρείται σταθερή η ποσοστιαία αναλογία, σύμφωνα με το άρθρο 135, περί υπογραφής σύμβασης.

γ) Οι συμβατικές ποσότητες εργασιών μίας σύμβασης εκτέλεσης δημόσιου έργου επιτρέπεται να μειωθούν και η δαπάνη που εξοικονομείται («επί έλασσον δαπάνη») να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση άλλων εργασιών της ίδιας εργολαβίας, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

γα) Αναφέρεται ρητά η δυνατότητα αυτή στη διακήρυξη, τη σύμβαση και τα συμβατικά τεύχη.

γβ) Δεν τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» της προκήρυξης, ούτε οι προδιαγραφές του έργου, όπως περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη, ούτε καταργείται ομάδα εργασιών της αρχικής σύμβασης.

γγ) Δεν θίγεται η πληρότητα, ποιότητα και λειτουργικότητα του έργου.

γδ) Δεν χρησιμοποιείται για την πληρωμή νέων εργασιών που δεν υπήρχαν στην αρχική σύμβαση.

γε) Δεν υπερβαίνει η δαπάνη αυτή, κατά τον τελικό εγκεκριμένο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών του έργου, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της συμβατικής δαπάνης ομάδας εργασιών του έργου ούτε, αθροιστικά, ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης της αρχικής αξίας σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεώρηση τιμών και απρόβλεπτες δαπάνες. Στην αθροιστική αυτή ανακεφαλαίωση λαμβάνονται υπόψη μόνο οι μεταφορές δαπάνης από μία ομάδα εργασιών σε άλλη.

Τα ποσά που εξοικονομούνται, εφόσον υπερβαίνουν τα ανωτέρω όρια (20% ή και 10%), μειώνουν ισόποσα τη δαπάνη της αξίας σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεωρήσεις και απρόβλεπτες δαπάνες. Για τη χρήση των «επί έλασσον δαπανών» απαιτείται σε κάθε περίπτωση η σύμφωνη γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του φορέα υλοποίησης.

Ο προϋπολογισμός των έργων στα οποία εφαρμόζεται η παρούσα, αναλύεται σε ομάδες εργασιών, οι οποίες συντίθενται από εργασίες που υπάγονται σε ενιαία υποσύνολα του τεχνικού αντικειμένου των έργων, έχουν παρόμοιο τρόπο κατασκευής και επιδέχονται το ίδιο ποσοστό έκπτωσης στις τιμές μονάδας τους. Με απόφαση

του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, η οποία μετά την έκδοσή της θα έχει εφαρμογή σε όλα τα ως άνω έργα, προσδιορίζονται οι ομάδες εργασιών ανά κατηγορία έργων.

4. Όλα τα όρια ή ποσοστά του άρθρου αυτού αναφέρονται στα αρχικά ποσά και τιμές της σύμβασης μαζί με τα απρόβλεπτα και δεν περιλαμβάνονται σε αυτά αναθεώρηση τιμών, μεταγενέστερη τροποποίησή τους ή οποιαδήποτε αποζημίωση.

5. Αν στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα εργασιών περιλαμβάνονται και εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδας, ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας συνοδεύεται από πρωτόκολλο που κανονίζει τις τιμές για τις εργασίες αυτές. Ο κανονισμός τιμών μονάδας νέων εργασιών γίνεται με υποχρεωτική εφαρμογή κατά σειρά των κατωτέρω περιπτώσεων ως εξής:

α) για εργασίες για τις οποίες υπάρχουν συμβατικές τιμές για παρόμοιες ή ανάλογες εργασίες, οι τιμές καθορίζονται ανάλογα προς αυτές,

β) για εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν παρόμοιες ή ανάλογες συμβατικές τιμές, αλλά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών), οι τιμές καθορίζονται, σύμφωνα με τα τιμολόγια αυτά και

γ) για εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στις προηγούμενες περιπτώσεις, οι τιμές καθορίζονται με βάση τα πραγματικά στοιχεία κόστους.

Η εξακρίβωση του κόστους γίνεται από επιτροπή, που συγκροτείται από τη διευθύνουσα υπηρεσία και αποτελείται από τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους, που έχουν την αντίστοιχη ικανότητα. Στα μέλη της επιτροπής περιλαμβάνεται και ο επιβλέπων το έργο τεχνικός υπάλληλος. Αν δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό, η επιτροπή συγκροτείται από δύο (2) τεχνικούς υπαλλήλους, μη αποκλειομένης της συμμετοχής στην επιτροπή του επιβλέποντα και του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση, να διατάξει τη διενέργεια δοκιμαστικών εργασιών από τον ανάδοχο και να συγκροτήσει άλλη επιτροπή από τεχνικούς υπαλλήλους για την παρακολούθηση της απόδοσης των απαραίτητων συντελεστών παραγωγής της νέας εργασίας. Στοιχεία που έχουν προκύψει για τον κανονισμό της τιμής της ίδιας εργασίας ή τμήματος αυτής του ίδιου φορέα κατασκευής του έργου ή άλλων φορέων του δημόσιου τομέα ή από δοκιμαστικές εργασίες εξακρίβωσης του κόστους άλλων εργολαβιών, δεν αποτελούν τεκμήριο για τον κανονισμό τιμών. Η περ. γ΄ εφαρμόζεται μόνο για το μέρος της νέας τιμής που δεν μπορεί να κανονιστεί, σύμφωνα με τις περ. α΄ ή β΄. Στην «ανάλυση της τιμής» διαχωρίζονται τα τμήματα που κανονίζονται, σύμφωνα με την περ. γ΄ από τα τμήματα που κανονίζονται, σύμφωνα με τις περ. α΄ ή β΄.

Για εργασίες που είναι παρεμφερείς προς συμβατικές ή ήδη καθορισμένες νέες, οι τιμές κατά τα παραπάνω συντάσσονται μόνο για τα επιπλέον ή επί έλαττον στοιχεία κόστους.

Ο κανονισμός νέων τιμών γίνεται με τις βασικές τιμές ιδίως των ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων, σύμφωνα με τα πρακτικά διαπίστωσης βασικών τιμών υλικών εργατικών και μισθωμάτων από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημόσιων Έργων (Ε.Δ.Τ.Δ.Ε.) του Γ΄ Τριμήνου 2012. Οι προκύπτουσες από πρόσφατα στοιχεία κόστους τιμές ανάγονται στον χρόνο εκκίνησης της αναθεώρησης με αντίστροφη εφαρμογή του σχετικού τύπου της αναθεώρησης.

Οι τιμές που κανονίζονται, σύμφωνα με την περ. β΄ υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της δημοπρασίας, ρητή ή τεκμαρτή. Η ρητή ή τεκμαρτή έκπτωση εφαρμόζεται και στην περ. α΄, αν η έκπτωση δεν περιλαμβάνεται στην όμοια ή ανάλογη εργασία, καθώς και στο μέρος της τιμής της περ. γ΄ που κανονίζεται, σύμφωνα με τις περ. α΄ ή β΄.

Οι τιμές ιδίως, των υλικών των μηχανικών εξοπλισμών, των συσκευών, που δεν περιλαμβάνονται στις βασικές τιμές, υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της δημοπρασίας, αν αποδεδειγμένα τα είδη αυτά υπάρχουν ευρέως διαδεδομένα στο εμπόριο.

Στις συμβάσεις έργων του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, ορίζεται υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης τεκμαρτή έκπτωση και για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ των άλλων, η φύση του έργου, οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες των εργασιών και κάθε άλλο στοιχείο που προσιδιάζει στο συγκεκριμένο έργο.

6. Η τιμή μονάδας νέας εργασίας που κανονίζεται, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 5 ή το μέρος της τιμής της περ. γ΄, που κανονίζεται, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 5, ανάγεται στο επίπεδο των τιμών της προσφοράς, πολλαπλασιαζόμενη με σταθερό συντελεστή, που αφορά στη συμβατική ομάδα ομοειδών εργασιών στην οποία εντάσσεται η υπόψη νέα εργασία. Ο σταθερός συντελεστής «σ» προκύπτει από τον τύπο:

σ = Α: Β όπου:

Α: Η δαπάνη της συμβατικής ομάδας ομοειδών εργασιών, που εντάσσεται η νέα εργασία, με τιμές του προϋπολογισμού υπηρεσίας του χρόνου δημοπράτησης του έργου ή άλλου ισχύοντος για την εργολαβία χρόνου εκκίνησης της αναθεώρησης και

Β: Η δαπάνη της συμβατικής ομάδας ομοειδών εργασιών, στην οποία εντάσσεται η νέα εργασία, με τιμές των ισχυουσών εγκεκριμένων αναλύσεων τιμών του χρόνου δημοπράτησης του έργου ή άλλου ισχύοντος για την εργολαβία χρόνου εκκίνησης της αναθεώρησης.

Η τιμή μονάδας νέας εργασίας που από τη φύση της δεν εντάσσεται σε κάποια από τις συμβατικές ομάδες ομοειδών εργασιών καθορίζεται πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή που υπολογίζεται με τον ίδιο παραπάνω τύπο σ = Α/Β όπου οι δαπάνες Α και Β αφορούν στις εργασίες του προϋπολογισμού υπηρεσίας που θεωρούνται ότι αποτελούν μια ομάδα εργασιών. Για τον υπολογισμό των δαπανών, με βάση τις οποίες προσδιορίζονται τα ανωτέρω πηλίκα λαμβάνονται υπόψη μόνο οι εργασίες εκείνες του προϋπολογισμού υπηρεσίας, οι οποίες είτε υπάρχουν αυτούσιες στις εκάστοτε ισχύουσες εγκεκριμένες αναλύσεις τιμών ή εγκεκριμένα τιμολόγια δημοπράτησης έργων είτε υπάρχουν ως αυτούσια τμήματα εργασιών των αναλύσεων ή τιμολογίων αυτών. Στις περιπτώσεις, που ο προϋπολογισμός υπηρεσίας περιλαμβάνει «κατ' αποκοπήν τιμές» ή οι τιμές του τιμολογίου είναι αναλυτικές ή περιληπτικές για ολοκληρωμένα τμήματα σύνθετων εργασιών ή είναι κατ' αποκοπήν τιμές για ευρύτερα τμήματα του έργου ή για όλο το έργο, με τα έγ-

γραφα της σύμβασης εγκρίνεται υποχρεωτικά και ανάλυση της τιμής των εργασιών αυτών ή βασικών επί μέρους συνιστωσών εργασιών που επηρεάζουν άμεσα την «κατ' αποκοπήν τιμή» και που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω ισχύουσες εγκεκριμένες αναλύσεις τιμών.

Ο ανωτέρω τρόπος καθορισμού τιμών των νέων εργασιών δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του άρθρου 50. Με τη διακήρυξη ορίζεται για τις περιπτώσεις αυτές σταθερός συντελεστής, που καθορίζεται με βάση τις γενικές αρχές τιμολόγησης των εργασιών στους προϋπολογισμούς υπηρεσίας από τους φορείς κατασκευής των έργων και πάντως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 0,90.

Οι νέες τιμές μονάδας εργασιών που καθορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου προσαυξάνονται με το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του αναδόχου που ισχύει για τη σύμβαση, αν αυτό για την περ. α΄ της παρ. 6 δεν περιέχεται στην παρόμοια ή ανάλογη τιμή.

7. Οι Α.Π.Ε. και τα Πρωτόκολλα Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών που τους συνοδεύουν συντάσσονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία και υπογράφονται από τον ανάδοχο ανεπιφύλακτα ή με επιφύλαξη. Αν ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή, του κοινοποιείται ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα, σύμφωνα με το άρθρο 143, περί κοινοποίησης στον ανάδοχο - εκπροσώπησης. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος υπέγραψε τα σχετικά έγγραφα με επιφύλαξη, δικαιούται να υποβάλει ένσταση. Ο Α.Π.Ε. και τα πρωτόκολλα νέων τιμών εγκρίνονται με ή χωρίς διορθώσεις από την Προϊσταμένη Αρχή, στην οποία διαβιβάζονται μαζί με την ένσταση του αναδόχου, την αιτιολογική έκθεση για την ανάγκη των τροποποιήσεων, τον τρόπο κανονισμού των τιμών και κάθε σχετική πληροφορία. Αν έχει υποβληθεί ένσταση, διατυπώνεται και η γνώμη της διευθύνουσας υπηρεσίας στο περιεχόμενο της ένστασης αυτής. Σε περίπτωση άσκησης ένστασης η Προϊσταμένη Αρχή οφείλει να αναμείνει την απόφαση επ' αυτής πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.. Μετά από την έγκριση του Α.Π.Ε., ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες χωρίς αυτό να θίγει τα δικαιώματά του για επίλυση της διαφοράς.»

Άρθρο 76
Βλάβες στα έργα - Αποζημιώσεις - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 157 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 157 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 11 και το άρθρο 157 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 157
Βλάβες στα έργα - Αποζημιώσεις

1. Μέχρι την παραλαβή ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία, εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής του έργου ή αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση.

Αν το έργο ή τμήμα αυτού παραδοθεί για χρήση πριν από την παραλαβή, οι βλάβες, κλοπές ή βανδαλισμοί από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, βαρύνουν τον κύριο αυτού, εκτός αν άλλως ορίζεται στη σύμβαση.

Κατ' εξαίρεση για βλάβες του έργου ή των μόνιμων εγκαταστάσεων του αναδόχου στον τόπο των έργων που προέρχονται από ανωτέρα βία, αναγνωρίζεται στον ανάδοχο δικαίωμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημία, το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

2. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διορθώσει μέσα σε οριζόμενη από τον φορέα κατασκευής εύλογη προθεσμία τα ελαττώματα του έργου, που διαπιστώνονται κατά τη διάρκεια της κατασκευής και μέχρι την παραλαβή. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο φορέας κατασκευής του έργου μπορεί να εκτελέσει τη διόρθωση σε βάρος του αναδόχου με οποιονδήποτε τρόπο, με την επιφύλαξη πάντοτε του δικαιώματός του να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η διόρθωσή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες, γίνεται σχετική μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος.

3. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση από τον κύριο του έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στα έργα, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του έργου ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με την παρ. 1. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

4. Για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση των βλαβών που προξενήθηκαν από ανωτέρα βία ο ανάδοχος πρέπει να δηλώσει γραπτώς στη διευθύνουσα υπηρεσία, το είδος και την έκταση των βλαβών, καθώς και τη δαπάνη για την επανόρθωσή της κατά το μέτρο που μπορεί αυτή να εκτιμηθεί. Η δήλωση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά περιγραφή της αιτίας των βλαβών, που χαρακτηρίζεται ως ανωτέρα βία και αίτημα αποζημίωσης για αποκατάστασή τους.

5. Η δήλωση υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επέλευση της βλάβης. Αν πρόκειται για έργο που έχει περατωθεί και δεν έχει ακόμα παραληφθεί, η προθεσμία αυτή ορίζεται σε είκοσι (20) ημέρες. Ο επιβλέπων προβαίνει αμέσως σε αυτοψία για την εξακρίβωση του περιεχομένου της δήλωσης και ιδιαίτερα του είδους και της έκτασης των βλαβών, του χρόνου και των συνθηκών που τις προκάλεσαν σε αντιπαράσταση με τον ανάδοχο, ο οποίος καλείται προς τούτο και υποχρεούται να συντάξει σχετική έκθεση διαπίστωσης των βλαβών μέσα σε δέκα (10) ημέρες, η οποία κοινοποιείται στον ανάδοχο. Η μη παράσταση του αναδόχου κατά την αυτοψία δεν κωλύει τη σύνταξη της έκθεσης. Στην έκθεση εκτίθενται τα αίτια που συνιστούν την ανωτέρα βία, ο χρόνος και οι ειδικές συνθήκες από τις οποίες επήλθαν οι βλάβες, με περιγραφή όλων των στοιχείων που έχουν εξακριβωθεί. Εφόσον η βλάβη αποδίδεται σε ανωτέρα βία, εξετάζεται επίσης η ύπαρξη ευθύνης του αναδόχου προς αποφυγή ή μετριασμό της βλάβης, προσδιορίζονται με λεπτομέρεια το είδος και η έκταση

των βλαβών και προτείνονται ο τρόπος και η δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους. Ο ανάδοχος, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης, γνωστοποιεί στη διευθύνουσα υπηρεσία αν συμφωνεί με το περιεχόμενο αυτής, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της. Η διευθύνουσα υπηρεσία, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, εκδίδει απόφαση με την οποία αποδέχεται, τροποποιεί ή απορρίπτει, μερικά ή συνολικά, αιτιολογημένα την έκθεση του επιβλέποντος. Αν το έργο χρησιμοποιείται, η υπηρεσία που το χρησιμοποιεί ειδοποιεί αμελλητί τη διευθύνουσα υπηρεσία για παρουσιαζόμενες βλάβες.

6. Κατά της απόφασης της παρ. 5 επιτρέπεται ένσταση κατ' άρθρο 174. Η ένσταση είναι απαράδεκτη, εφόσον η απόφαση υιοθετεί την έκθεση και αυτή έγινε δεκτή από τον ανάδοχο χωρίς καμιά επιφύλαξη.

7. Η αποζημίωση προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τους συμβατικούς όρους και τιμές. Όταν η αποκατάσταση των βλαβών διατάσσεται αφού τελειώσει το έργο και έχουν απομακρυνθεί οι εργοταξιακές εγκαταστάσεις του αναδόχου, κανονίζονται εύλογες τιμές μονάδας για την εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης ή εκτελούνται απολογιστικά.

8. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει άμεσα, μετά την απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, τις εργασίες προς αποκατάσταση της βλάβης. Αν από τις βλάβες που προξενήθηκαν στα έργα δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή για πρόκληση σημαντικών ζημιών σε τρίτους ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας μπορεί να εγκρίνει την κατασκευή αναγκαίων επειγόντων έργων, στο μέτρο του δυνατού, έστω και αν αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης που συνάφθηκε με τον ανάδοχο. Η διαταγή γι' αυτά μνημονεύει απαραίτητα τις διατάξεις της παρούσας και κοινοποιείται στην Προϊσταμένη Αρχή. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί στην κατασκευή των διατασσόμενων εργασιών χωρίς χρονοτριβή, διαθέτοντας γι' αυτό όλο το δυναμικό της οργάνωσής του. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί, αν διαπιστώσει αδυναμία του αναδόχου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων, να εγκρίνει την κατασκευή μέρους ή και του συνόλου των διατασσόμενων εργασιών με οποιονδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο. Όλες οι δαπάνες για την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών καταβάλλονται από τις πιστώσεις που διατίθενται για την κατασκευή του έργου και βαρύνουν τελικά τον κύριο του έργου, εκτός αν με την απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας καταλογισθεί η δαπάνη συνολικά ή μερικά σε βάρος του αναδόχου, ως υπαιτίου για τη βλάβη που προξενήθηκε στα έργα.

9. Η εκτέλεση των εργασιών για την αποκατάσταση των βλαβών από ανωτέρα βία μπορεί να δικαιολογήσει παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης των εργασιών για εύλογο χρονικό διάστημα.

10. Η διαδικασία των παρ. 5 έως 7 εφαρμόζεται ανάλογα και για τον καθορισμό της αποζημίωσης του αναδόχου για εργασίες αποκατάστασης ή πρόληψης κινδύνων σε έργα που εκτελέσθηκαν, καθώς και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι βλάβες οφείλονται σε υπαιτιότητα του κυρίου του έργου ή σε άλλη αιτία που εξαιρείται από την ευθύνη του αναδόχου καθώς και οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

11. Εργασίες για αποκατάσταση βλαβών, οι οποίες οφείλονται σε χρήση έργου, που παραδόθηκε σε χρήση πριν από την παραλαβή του κατά τις διατάξεις του παρόντος, εκτελούνται μόνο μετά από έγγραφη εντολή της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η εντολή αυτή κοινοποιείται απαραίτητα στην Προϊσταμένη Αρχή. Για τη διαπίστωση της εκτέλεσης των εργασιών αυτών συντάσσεται πρωτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας και του αναδόχου.»

Άρθρο 77
Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης - Τροποποίηση των παρ. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 και 10 του άρθρου 159 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 και 10 του άρθρου 159 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 159 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 159
Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης

1. Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, γίνεται από έναν (1) ή περισσότερους τεχνικούς του άρθρου 139, περί διεύθυνσης έργου από την πλευρά του αναδόχου, ο οποίος συντάσσει και υποβάλει δήλωση προς τη διευθύνουσα υπηρεσία, με την οποία βεβαιώνει και την αλήθεια του περιεχομένου της. Παράλειψη σύνταξης και υποβολής της σχετικής δήλωσης συνιστά κώλυμα υποβολής κάθε επόμενου λογαριασμού.

2. Αν κατά την κατασκευή των έργων η επίβλεψη θεωρεί, ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα, διατάσσεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία η μη χρησιμοποίηση των υλικών. Αν ο ανάδοχος διαφωνεί, τα υλικά δεν χρησιμοποιούνται αν δεν κριθεί η καταλληλότητά τους από εργαστηριακό έλεγχο, που γίνεται από τα εργαστήρια της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή Πολυτεχνικών Σχολών ή άλλα αναγνωρισμένα εργαστήρια. Η δαπάνη για τις εργαστηριακές έρευνες προκαταβάλλεται από τον ανάδοχο και τον βαρύνει τελικά, αν αποδειχθεί η ακαταλληλότητα των υλικών. Στην αντίθετη περίπτωση, η δαπάνη βαρύνει τον κύριο του έργου και αποδίδεται στον ανάδοχο από τις πιστώσεις του έργου.

3. Αν κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων μέχρι την παραλαβή, οποιαδήποτε εργασία παρουσιάσει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται από τον ανάδοχο, κοινοποιείται σε αυτόν ειδική διαταγή της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με την ειδική διαταγή προσδιορίζονται τα ελαττώματα, καθορίζεται αν είναι ουσιώδη, επουσιώδη ή και επικίνδυνα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περι-

λαμβάνονται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτό επιβάλλεται. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάστασή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες με την ειδική διαταγή καθορίζεται ποσοστό μείωσης της αμοιβής του αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση η διαταγή μπορεί να περιλαμβάνει και την εκτέλεση ορισμένων εργασιών για τον περιορισμό του ελαττώματος.

4. Ο ανάδοχος δύναται να ασκήσει ένσταση στην περίπτωση της ειδικής διαταγής της παρ. 3, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίησή της. Με την εμπρόθεσμη ένσταση αναστέλλεται η υποχρέωση εκτέλεσης των εργασιών μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση επί αυτής, εκτός αν οι χαρακτηρισθείσες ως κακότεχνες εργασίες πρέπει να αποκατασταθούν άμεσα, προκειμένου να μην καθυστερεί η εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση αυτήν, οι εργασίες για την άρση του ελαττώματος εκτελούνται άμεσα από τον ανάδοχο.

5. Αν ο ανάδοχος με την ένστασή του ζητεί τη διενέργεια εργαστηριακών ερευνών ή άλλων δοκιμών για την εξακρίβωση του ελαττώματος, οι εργασίες αυτές εκτελούνται αφού εκδοθεί απόφαση επί της ένστασης, η οποία δεν μπορεί να εκδοθεί πριν την έκδοση των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών δοκιμών.

6. Αν τελικά ύστερα από την ένσταση ή τη δικαστική προσφυγή δικαιωθεί ο ανάδοχος, έχει το δικαίωμα να πληρωθεί με τους συμβατικούς όρους και τιμές για τις πρόσθετες εργασίες. Αν οι εργασίες διατάχθηκαν ύστερα από την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων του αναδόχου, συντάσσονται νέες τιμές που λαμβάνουν υπόψη τους και το γεγονός αυτό.

7. Αν ο ανάδοχος δεν αποκαταστήσει τις πλημμέλειες μέσα στην προθεσμία που τάσσεται σε αυτόν με την ειδική διαταγή ή μετά την έκδοση απόφασης επί της ένστασης, τότε οι εργασίες αποκατάστασης της πλημμέλειας μπορεί να εκτελεσθούν με μέριμνα της διευθύνουσας υπηρεσίας με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του κυρίου του έργου ως προς την εφαρμογή των λοιπών κυρώσεων κατά του αναδόχου.

8. Οι διατάξεις των παρ. 3 έως 7 εφαρμόζονται ανάλογα και για την περίπτωση που ο ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων όσο διάστημα τον βαρύνει η συντήρηση αυτή.

9. Οι εργασίες που παρουσιάζουν ουσιώδη ελαττώματα δεν περιλαμβάνονται στον λογαριασμό. Οι εργασίες που παρουσιάζουν επουσιώδη ελαττώματα περιλαμβάνονται με μειωμένη τιμή, όπως καθορίζεται στην ειδική διαταγή μέχρι την αποκατάσταση του ελαττώματος. Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί αφού έχουν περιληφθεί σε λογαριασμό οι εργασίες, η περικοπή θα γίνει στον αμέσως επόμενο λογαριασμό και, εφόσον αυτός δεν επαρκεί στους επόμενους, μέχρι πλήρους εξόφλησης, σύμφωνα με σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

10. Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί κατά την παραλαβή των έργων, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 172, περί παραλαβής και η διαπίστωση της αποκατάστασης των ελαττωμάτων γίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία.»

Άρθρο 78
Έκπτωση αναδόχου - Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 160 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 του άρθρου 160 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 160 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 160
Έκπτωση αναδόχου

1. Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τον νόμο, κηρύσσεται έκπτωτος από την εργολαβία.

2. Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά κατά του αναδόχου, αν συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Καθυστερήσει υπαίτια, πέραν του μηνός από της υπογραφής της σύμβασης, την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος, σύμφωνα και με όσα προβλέπονται στη σύμβαση.

β) Υπερβεί με υπαιτιότητά του, για χρόνο περισσότερο του μηνός, τον προβλεπόμενο στη σύμβαση χρόνο για την ολοκλήρωση της εργοταξιακής του ανάπτυξης.

γ) Υπερβεί με υπαιτιότητά του και κατ' επανάληψη, κατά δύο (2) τουλάχιστον μήνες, τμηματική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Για να κινηθεί η διαδικασία έκπτωσης στην περίπτωση αυτήν απαιτείται η κοινοποίηση δύο (2) τουλάχιστον σχετικών εγγράφων προειδοποιήσεων της διευθύνουσας υπηρεσίας προς τον ανάδοχο. Κατ' εξαίρεση, αν η εκτέλεση των εργασιών καθυστερεί, αλλά ο ανάδοχος έχει ήδη εκτελέσει εργασίες που αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) του συμβατικού αντικειμένου, όπως έχει διαμορφωθεί με τις υπογραφείσες συμπληρωματικές συμβάσεις, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης των προθεσμιών προς το συμφέρον του έργου, έστω κι αν η καθυστέρηση των εργασιών οφείλεται σε υπαιτιότητά του. Η παράταση χορηγείται στην περίπτωση αυτήν χωρίς αναθεώρηση τιμών και με επιβολή όσων προβλέπονται στο άρθρο 148, περί ποινικών ρητρών για παραβίαση προθεσμιών.

δ) Οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές. Για να κηρυχθεί ο ανάδοχος έκπτωτος για τον λόγο αυτόν πρέπει να έχει προηγηθεί, τουλάχιστον μία φορά, η εφαρμογή του άρθρου 159, περί ακαταλληλότητας υλικών – ελαττωμάτων – παράλειψης συντήρησης, για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών του έργου και να έχει απορριφθεί η ασκηθείσα κατ' άρθρο 174 ένστασή του.

ε) Παρεκκλίνει επανειλημμένα από τα εγκεκριμένα σχέδια ή παραλείπει συστηματικά την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος. Για να κινηθεί η διαδικασία έκπτωσης στην περίπτωση αυτήν απαιτείται η κοινοποίηση δύο (2) τουλάχιστον σχετικών εγγράφων προειδοποιήσεων της διευθύνουσας υπηρεσίας προς τον ανάδοχο.

στ) Διαπιστωθεί, ότι προσκόμισε πλαστή εγγυητική ε-

πιστολή ή ότι προσκόμισε πλαστά δικαιολογητικά του άρθρου 103, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών, κατά την υπογραφή της σύμβασης.

3. Αν υφίσταται λόγος έκπτωσης, κοινοποιείται στον ανάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 143, περί κοινοποίησης στον ανάδοχο - εκπροσώπησης, ειδική πρόσκληση της διευθύνουσας υπηρεσίας, εκτός της περίπτωσης της παρ. 5 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης - σύναψης σύμβασης, η οποία αναφέρεται απαραίτητα στις διατάξεις του άρθρου αυτού και περιλαμβάνει συγκεκριμένη αναλυτική περιγραφή ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελέσει ο ανάδοχος μέσα στην τασσόμενη προθεσμία, με εκτίμηση του κόστους, εφόσον αφορούν τιμολογούμενες εργασίες. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη, δηλαδή ανάλογη του χρόνου που απαιτείται κατά την κοινή αντίληψη για την εκτέλεση των εργασιών ή των ενεργειών. Δεν μπορεί πάντως να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες, ούτε και μεγαλύτερη από τριάντα (30) ημέρες.

Όταν ζητείται η λήψη μέτρων για την αποτροπή επείγοντος κινδύνου, η προθεσμία που τάσσεται μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών.

Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η κοινοποίηση ειδικής πρόσκλησης και η έκπτωση κηρύσσεται άμεσα, ύστερα από προηγούμενη ακρόαση, κατόπιν κλήσης η οποία επιδίδεται προ πέντε (5) ημερών, με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, στις περιπτώσεις που ο ανάδοχος υποπίπτει, αποδεδειγμένα, σε ένα από τα αδικήματα ή τα πειθαρχικά παραπτώματα που επισύρουν τον αποκλεισμό του, σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού στον οποίο αναδείχθηκε ανάδοχος, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των παρ. 6 έως 12.

4. Παρά την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και τις προθεσμίες που τάσσει για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή ενεργειών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις εκ της συμβάσεως υποχρεώσεις του, για την εμπρόθεσμη εκτέλεση των έργων ή τμημάτων του και υφίσταται τις νόμιμες συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

5. Αν η προθεσμία που τέθηκε με την ειδική πρόσκληση παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί με το περιεχόμενό της, κηρύσσεται έκπτωτος αμέσως και πάντως πριν από την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας, με απόφαση του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας. Στην απόφαση προσδιορίζονται οι εργασίες και ενέργειες που εκτέλεσε ο ανάδοχος, σε συμμόρφωση προς την ειδική πρόσκληση και αιτιολογείται η έκπτωση, με αναφορά στις εργασίες που δεν εκτέλεσε και τις ενέργειες ως προς τις οποίες δεν συμμορφώθηκε.

6. Αν κατά της απόφασης έκπτωσης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση από την αρμόδια προς τούτο αρχή, η έκπτωση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση, αναστέλλονται οι συνέπειες της έκπτωσης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί και ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της εργολαβίας.

7. Αν μετά την κήρυξη της έκπτωσης και πριν από την οριστικοποίησή της ο ανάδοχος εξακολουθεί να παραμελεί τις υποχρεώσεις του, η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να επέμβει για την αποτροπή ενδεχόμενων κινδύνων για το έργο και εκτελεί τις απαιτούμενες προς τούτο εργασίες σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου. Επίσης, εκτελεί τις απαραίτητες κατεπείγουσες εργασίες μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή. Η εκτέλεση των εργασιών της παρούσας γίνεται με απευθείας εντολή ανάθεσης σε άλλον εργολήπτη ή με πρόχειρο διαγωνισμό ή με αυτεπιστασία, η οποία εκδίδεται από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας.

8. Αν η έκπτωση καταστεί οριστική, ο ανάδοχος αποξενώνεται και αποβάλλεται αμέσως από το έργο και η εργολαβία εκκαθαρίζεται το συντομότερο δυνατό. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτραπεί στον έκπτωτο ανάδοχο να συμπληρώσει ημιτελείς εργασίες, ώστε να καταστεί δυνατή η επιμέτρησή τους ή να εκτελέσει εργασίες προς άρση ή αποτροπή κινδύνων.

9. Κατά του οριστικά έκπτωτου αναδόχου επέρχονται αθροιστικά οι εξής συνέπειες, τις οποίες υποχρεούται να υλοποιήσει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός μηνός από την οριστικοποίηση της έκπτωσης:

α) Καθίσταται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής, προσαυξημένο με τους νόμιμους τόκους, και εισπράττεται από τον κύριο του έργου με κατάπτωση ανάλογου ποσού της αντίστοιχης εγγύησης.

β) Καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, ως ειδική ποινική ρήτρα, το σύνολο των εγγυήσεων για την καλή εκτέλεση του έργου, όπως ορίζονται στο άρθρο 72, περί εγγυήσεων, και κατά μέγιστο μέχρι το υπολειπόμενο προς κατασκευή ποσό της σύμβασης και εφόσον ληφθεί υπόψη προς επιστροφή αρνητικός λογαριασμός.

γ) Καταπίπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών που προβλέπονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης του έργου και για τις τμηματικές προθεσμίες. Οι ποινικές ρήτρες περιλαμβάνονται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό της έκπτωτης εργολαβίας.

10. Για την εκκαθάριση της εργολαβίας, η απόφαση οριστικοποίησης της έκπτωσης ή η τελευταία ημέρα της προθεσμίας ένστασης αν αυτή δεν ασκήθηκε, αποτελεί συγχρόνως και βεβαίωση περαίωσης του έργου, καλείται δε, ο έκπτωτος ανάδοχος να υποβάλει την τελική επιμέτρηση των εργασιών που έχει εκτελέσει εφαρμοζομένου κατά τα λοιπά του άρθρου 151, περί επιμετρήσεων. Αν αμελήσει την υποχρέωσή του αυτήν, ο επιβλέπων μηχανικός προβαίνει στη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης στην οποία περιλαμβάνονται διακριτά τυχόν ημιτελείς εργασίες, καθώς και εισκομισθέντα υλικά, καλώντας τον έκπτωτο ανάδοχο να παραστεί. Η τελική επιμέτρηση ελέγχεται και εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία εντός μηνός από της υποβολή της και κοινοποιείται στον έκπτωτο ανάδοχο, ο οποίος μπορεί να υποβάλει ένσταση. Κατ' εξαίρεση ημιτελείς εργασίες και εισκομισθέντα στο εργοτάξιο υλικά που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση, δύναται κατά την κρίση της διευθύνουσας υπηρεσίας να θεωρηθούν ότι είναι χρήσιμα για τον κύριο του έργου, εν όψει της, προοπτικής συνέχισής του. Η παραλαβή του έργου στις περιπτώσεις του παρόντος γίνεται

κατά τους ορισμούς του άρθρου 172, περί παραλαβής, χωρίς να απαιτείται να παρέλθει ο χρόνος εγγύησης του άρθρου 171, περί χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης των έργων.

11. Στον εκκαθαριστικό λογαριασμό περιλαμβάνονται το σύνολο των ποινικών ρητρών της παρ. 9 και κάθε άλλη εκκαθαρισμένη απαίτηση κατά του έκπτωτου αναδόχου. Αν ο εκκαθαριστικός λογαριασμός είναι αρνητικός, η διαφορά εισπράττεται, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την είσπραξη των απαιτήσεων του κυρίου του έργου. Αν κατά την παραλαβή των εργασιών της έκπτωτης εργολαβίας, προκύψουν διαφορές στα ποσά του εκκαθαριστικού λογαριασμού, συντάσσεται νέος τελικός λογαριασμός, αλλιώς ο εκκαθαριστικός λογαριασμός ισχύει ως τελικός.

12. Αν, μετά από την οριστικοποίηση της έκπτωσης, η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει την ολοκλήρωση του έργου, προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού, στον οποίο αναδείχθηκε ο έκπτωτος ανάδοχος και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο ολοκλήρωσης της έκπτωτης εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στο διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται, εφόσον εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρότασης περιέλθει στην Προϊσταμένη Αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω μειοδότης δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία. Εφόσον και αυτός απορρίψει την πρόταση, η Προϊσταμένη Αρχή για την ανάδειξη αναδόχου στο έργο προσφεύγει κατά την κρίση της είτε στην ανοικτή δημοπρασία είτε στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, κατά τις οικείες διατάξεις.

13. Η διαδικασία της παρούσας δεν εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που η Προϊσταμένη Αρχή κρίνει, ότι οι παραπάνω προσφορές δεν είναι ικανοποιητικές για τον κύριο του έργου ή έχουν επέλθει λόγω εφαρμογής νέων κανονισμών αλλαγές στον τρόπο κατασκευής του έργου, ενώ μπορεί να εφαρμόζεται αναλογικά και σε περίπτωση ολοκλήρωσης του έργου, ύστερα από αυτοδίκαιη διάλυση της σύμβασης κατόπιν πτώχευσης του αναδόχου ή διάλυση με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου κατά τις κείμενες διατάξεις.»

Άρθρο 79
Διακοπή εργασιών - Διάλυση της σύμβασης - Τροποποίηση των παρ. 2, 4 και 8 του άρθρου 161 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 4 και 8 του άρθρου 161 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 161 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 161
Διακοπή εργασιών - Διάλυση της σύμβασης

1. Η σύμβαση διαλύεται από την κοινοποίηση στον ανάδοχο διαταγής του φορέα κατασκευής του έργου για οριστική διακοπή των εργασιών, εκτός αν με τη διαταγή αυτήν ορίζεται μεταγενέστερος χρόνος διάλυσης, για να εκτελεσθούν οριζόμενες στη διαταγή εργασίες.

2. Ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης:

α) Αν μετά από την υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει η έναρξη των εργασιών περισσότερο από τρεις (3) μήνες με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, εκτός αν στη σύμβαση ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών.

β) Αν οι εργασίες, ύστερα από την έναρξή τους, διακοπούν είτε με διαταγή είτε από υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου για διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής στην πρώτη περίπτωση ή από την υποβολή ειδικής δήλωσης του αναδόχου στη δεύτερη.

γ) Σε περίπτωση διακοπής για καθυστέρηση πληρωμών, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 152, περί λογαριασμών, μετά δίμηνο από τη δήλωση διακοπής των εργασιών.

δ) Αν η καθυστέρηση των εργασιών υπερβεί την οριακή προθεσμία. Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50 απαιτείται η διακοπή να καταλαμβάνει τόσο τις εργασίες κατασκευής όσο και εκείνες της μελέτης.

ε) Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 138, περί γενικών υποχρεώσεων αναδόχου, ή αν παρέλθουν οι προθεσμίες του άρθρου 148, περί ποινικών ρητρών.

3. Αν υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, για διακοπή των εργασιών, ο ανάδοχος υποβάλλει την ειδική δήλωση διακοπής των εργασιών στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με τη δήλωση αυτήν:

α) Καθορίζεται συγκεκριμένα η υπαιτιότητα, που αποδίδεται στον φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου, η οποία προκαλεί τη διακοπή των εργασιών.

β) Δίνονται στοιχεία για τα τμήματα του έργου που έχουν κατασκευαστεί μέχρι τη διακοπή των εργασιών και για την εκτίμηση της αξίας τους.

γ) Περιγράφονται τα τμήματα του έργου που υπολείπονται για εκτέλεση και αιτιολογείται για καθένα από αυτά η έλλειψη δυνατότητας κατασκευής, λόγω της υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, αν πρόκειται για τέτοια περίπτωση.

Δήλωση που δεν περιλαμβάνει τα ανωτέρω στοιχεία, δεν παράγει έννομο αποτέλεσμα. Η δήλωση κοινοποιείται και στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με τον φορέα κατασκευής του έργου.

4. Μετά από την επίδοση της ειδικής δήλωσης κατά την παρ. 3, η διευθύνουσα υπηρεσία εξακριβώνει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες τα στοιχεία της δήλωσης και εκδίδει απόφαση που αποδέχεται ή απορρίπτει το περιεχόμενο της δήλωσης. Σε περίπτωση απράκτου παρόδου της άνω προθεσμίας, τεκμαίρεται ότι απορρίφθηκε σιωπηρά η δήλωση του αναδόχου.

5. Αν περάσει διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την υποβολή της ειδικής δήλωσης του αναδόχου, για διακοπή των εργασιών με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου ή δύο (2) μηνών, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμών, ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτήν, τα στοιχεία των προηγούμενων παραγρά-

φων συνεκτιμώνται για τον σχηματισμό γνώμης στο αίτημα του αναδόχου.

6. Αν ο ανάδοχος ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης, λόγω παρέλευσης της οριακής προθεσμίας με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, η απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας πρέπει να κοινοποιηθεί αμελλητί στον ανάδοχο μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών. Μέχρι τότε, όπως και σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, οι εργασίες συνεχίζονται μέχρι την επίλυση της σχετικής διαφοράς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

7. Το δικαίωμα του αναδόχου για αίτηση διάλυσης της σύμβασης, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις περ. α΄ και β΄ της παρ. 2, ασκείται μόνο μετά πάροδο τριών (3) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, αν σε αυτήν δεν ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών ή από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής των εργασιών. Η αίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στη διευθύνουσα υπηρεσία και κοινοποιείται στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με τον φορέα κατασκευής του έργου. Για την αίτηση αποφασίζει η διευθύνουσα υπηρεσία που κοινοποιεί την απόφασή της στην Προϊσταμένη Αρχή.

8. Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται διαφορετικά, αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε δύο (2) μήνες από την επίδοση της αίτησης στη διευθύνουσα υπηρεσία, θεωρείται ότι η αίτηση έγινε δεκτή. Η αποδοχή της διάλυσης επέχει τη θέση της βεβαίωσης για την περαίωση των εργασιών. Στις περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης, μπορεί να διενεργηθεί η παραλαβή, χωρίς να απαιτείται η παρέλευση του χρόνου εγγύησης, αν από τη φύση των εργασιών δεν δικαιολογείται η συντήρησή τους, ούτε απαιτείται η δοκιμασία του χρόνου.»

Άρθρο 80
Υποκατάσταση - Αντικατάσταση του άρθρου 164 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 164 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 164
Υποκατάσταση

1. Η υποκατάσταση του αναδόχου από τρίτο στην κατασκευή μέρους ή όλου του έργου (εκχώρηση του έργου) είναι δυνατή μόνο, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 132. Για την υποκατάσταση εκδίδονται: α) διαπιστωτική πράξη της Προϊσταμένης Αρχής, στις περιπτώσεις ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης και της συγχώνευσης και β) εγκριτική απόφαση της ως άνω αρχής, αν ο αρχικός ανάδοχος έχει περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών. Για την έκδοση των ως άνω ελέγχεται, αν ο νέος ανάδοχος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καθορίσθηκαν με τη διακήρυξη του έργου. Δεν θεωρείται υποκατάσταση η, εκ μέρους του αναδόχου, υπεργολαβική ανάθεση συγκεκριμένων εργασιών του έργου.

2. Σε περίπτωση υποκατάστασης λόγω ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, συνεπεία εταιρικής αναδιάρθρωσης, ο αρχικός ανάδοχος απαλλάσσεται από την ευθύνη του προς τον κύριο του έργου και η εγγύηση καλής εκτέλεσης επιστρέφεται, αφού αντικατασταθεί από ισόποση εγγύηση του νέου αναδόχου. Στην περίπτωση της υποκατάστασης, λόγω αφερεγγυότητας του αρχικού αναδόχου, αυτός ευθύνεται μαζί με τον υποκατάστατο εις ολόκληρον προς τον κύριο του έργου, το προσωπικό του έργου και οποιονδήποτε τρίτο.

3. Σε έργα που έχουν χαρακτηριστεί ως Έργα Εθνικού Επιπέδου κατά το άρθρο 10 του ν. 679/1977 (Α΄ 245), δύναται να εγκριθεί η υποκατάσταση αναδόχου με απαλλαγή από την ευθύνη του αρχικού αναδόχου, υπό τον όρο στην αίτηση του αναδόχου να προσδιορίζεται το τμήμα της εργολαβίας, για το οποίο ζητείται η υποκατάσταση με απαλλαγή από την ευθύνη και η πιστοποίηση μετά την οποία όλες οι πληρωμές θα διενεργούνται απευθείας στον νέο ανάδοχο. Μαζί με την αίτηση υποβάλλεται και δήλωση του νέου αναδόχου, ότι αποδέχεται το περιεχόμενο της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο αυτού. Με την απόφαση έγκρισης της υποκατάστασης με απαλλαγή καθορίζονται το τμήμα της εργολαβίας για το οποίο ισχύει η υποκατάσταση, αν η υποκατάσταση δεν γίνεται για το σύνολο του έργου, η πιστοποίηση μετά την οποία οι πληρωμές θα διενεργούνται στον νέο ανάδοχο, οι εγγυήσεις του νέου αναδόχου και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα. Στις περιπτώσεις της παρούσας, ο υποκατάστατος του αναδόχου επέχει στο εξής θέση αναδόχου και αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες για το σύνολο του έργου ή για τα τμήματα του έργου, που προσδιορίζονται με την απόφαση έγκρισης της υποκατάστασης με απαλλαγή της ευθύνης του αρχικού αναδόχου. Επίσης, αναλαμβάνει και τις υποχρεώσεις του αρχικού αναδόχου προς το προσωπικό, που εργάσθηκε στο έργο τους τελευταίους τρεις (3) μήνες πριν από την υποκατάσταση. Οι εγγυήσεις επ' ονόματι του αρχικού αναδόχου ή το μέρος τους που ορίζεται με την εγκριτική απόφαση αποδίδονται, αφού προηγουμένως κατατεθούν νέες ισόποσες εγγυήσεις από τον νέο ανάδοχο. Μόνο μετά την κατάθεση αυτήν επέρχεται η απαλλαγή του αρχικού αναδόχου από την ευθύνη του.»

Άρθρο 81
Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος - Κατασκευαστική κοινοπραξία - Αντικατάσταση του άρθρου 165 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 165 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 165
Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος - Κατασκευαστική κοινοπραξία

1. Όταν συνάπτεται σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημόσιου έργου και άλλης εργοληπτικής επιχείρησης, για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο (υπεργολαβία), ο υπεργολάβος θεωρείται «εγκεκριμένος» με τις συνέπειες του παρόντος, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής, όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης μίσθωσης έργου και

β) Ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπεργολάβου στο έργο, έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπεργολαβίας.

Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί με απόφασή της, που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση, να μην εγκρίνει την υπεργολαβία αυτήν.

2. Η έγκριση της υπεργολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:

α) Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως, από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας.

β) Για το ποσό της σύμβασης υπεργολαβίας, ο ανάδοχος δεν δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για χρήση στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε., ενώ τα στελέχη του αναδόχου δικαιούνται πιστοποιητικό εμπειρίας, το οποίο για την εξέλιξη στο Μ.Ε.Κ, ανάγεται στο μισό του χρόνου επίβλεψης.

3. Εφόσον, προκύπτει υποχρέωση από τα τεύχη του διαγωνισμού ή αν ο ανάδοχος πρότεινε συγκεκριμένους υπεργολάβους κατά την υποβολή της προσφοράς του, υποχρεούται, κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης, να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον, που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος.

4. Επιτρέπεται η σύσταση κοινοπραξίας μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων, για την κατασκευή έργου, το οποίο έχει αναλάβει μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις αυτές (κατασκευαστική κοινοπραξία), αν: α) όλα τα μέλη της κατασκευαστικής κοινοπραξίας πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 76, β) το συμφωνητικό σύστασης της κοινοπραξίας γνωστοποιείται στην Προϊσταμένη Αρχή του έργου, και γ) ο προϋπολογισμός του έργου υπερβαίνει το όριο της περ. α΄ του άρθρου 5. Παράλειψη της υποχρέωσης γνωστοποίησης επιφέρει ακυρότητα της συμφωνίας. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να μην εγκρίνει τη σύσταση της κοινοπραξίας, με απόφαση που λαμβάνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την ανωτέρω γνωστοποίηση. Η άπρακτη πάροδος της ανωτέρω προθεσμίας τεκμαίρεται ως απόρριψη της σύστασης κατασκευαστικής κοινοπραξίας.

5. Ο ανάδοχος πρέπει να διατηρεί συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην κατασκευαστική κοινοπραξία τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%). Αν ο ανάδοχος είναι κοινοπραξία, πρέπει επιπλέον κάθε επιχείρηση της κοινοπραξίας να διατηρεί ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%), εκτός αν η συμμετοχή της στην αρχική κοινοπραξία ανέρχεται σε ποσοστό μικρότερο του δεκαπέντε τοις εκατό (15%), οπότε αυτό ισχύει ως ελάχιστο ποσοστό και στην κατασκευαστική κοινοπραξία. Κάθε άλλη νέα επιχείρηση που μετέχει στην κατασκευαστική κοινοπραξία πρέπει να έχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Τα νέα μέλη της κατασκευαστικής κοινοπραξίας, πέραν του αναδόχου, δεν επιτρέπεται να είναι κοινοπραξίες.

6. Τα μέλη της κοινοπραξίας ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι της αναθέτουσας αρχής, για το σύνολο του έργου».

Άρθρο 82
Βεβαίωση περάτωσης εργασιών - Αντικατάσταση του άρθρου 168 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 168 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 168
Βεβαίωση περάτωσης εργασιών

1. Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου ή τμημάτων του έργου, ο επιβλέπων ή το εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης αναφέρει εγγράφως στη διευθύνουσα υπηρεσία, μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, αν τα έργα έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση, καθώς επίσης επανελέγχει κατά το δυνατόν τις επιμετρήσεις, με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις και αναγράφει τις παρατηρήσεις του για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί ή έχουν περατωθεί, αλλά οι εργασίες κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές, με ουσιώδεις ή επουσιώδεις ελλείψεις που πρέπει να αποκατασταθούν, ο υπόχρεος του προηγουμένου εδαφίου αναφέρει εντός της άνω προθεσμίας τα παραπάνω με έκθεσή του προς τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Επουσιώδεις θεωρούνται αποκλειστικά οι εργασίες που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, την ασφάλεια των χρηστών και δεν παραβιάζουν όρους αδειοδοτήσεων του έργου. Αν στην έκθεση περιέχεται διαπίστωση περί καταβολής στον ανάδοχο ποσών ως αχρεωστήτως καταβληθέντων ή εγείρονται δικαιώματα σε βάρος του αναδόχου, η διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει αρνητικό λογαριασμό σε βάρος του αναδόχου.

2. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί, ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της πιο πάνω έκθεσης, εκδίδει βεβαίωση για την ημέρα κατά την οποία περατώθηκαν οι εργασίες του έργου (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών), την οποία κοινοποιεί αμελλητί στον ανάδοχο. Εάν η βεβαίωση δεν εκδοθεί μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, τότε θεωρείται ότι έχει εκδοθεί αυτοδίκαια τριάντα (30) ημέρες μετά από την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής έγγραφης όχλησης και επιβάλλονται στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 141, περί πειθαρχικών παραβάσεων. Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών αν έχει περατώσει τα έργα. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται ανάλογα οι διαδικασίες των προηγούμενων εδαφίων της παρούσας. Η βεβαίωση περάτωσης των εργασιών δεν αναπληρώνει την παραλαβή των έργων, η οποία διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 172, περί παραλαβής.

3. Αν στις εργασίες που έχουν περατωθεί διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας, γνωστοποιεί με διαταγή του προς

τον ανάδοχο τις ελλείψεις, που έχουν επισημανθεί και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην περίπτωση αυτήν η βεβαίωση περάτωσης εκδίδεται μετά από την εμπρόθεσμη αποκατάστασή των ελλείψεων και αναφέρει τον χρόνο που περατώθηκε το έργο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αποκατάστασης.

4. Αν οι εργασίες δεν έχουν περατωθεί ή οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν δεν είναι επουσιώδεις ή αν δεν περατώθηκαν από τον ανάδοχο εμπρόθεσμα οι εργασίες αποκατάστασης επουσιωδών ελλείψεων, σύμφωνα με την παρ. 3 εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, τα άρθρα 159, περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων - παράλειψης συντήρησης και 160, περί έκπτωσης αναδόχου.

5. Μετά από την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης εργασιών, η διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει και διαβιβάζει στην υπηρεσία που είχε την αρμοδιότητα κήρυξης της απαλλοτρίωσης των ακινήτων που χρησιμοποιήθηκαν για το έργο, κατάσταση και τοπογραφικό διάγραμμα των απαλλοτριωθέντων ακινήτων που δεν χρησιμοποιήθηκαν για το έργο, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία της επιστροφής τους στους προηγούμενους ιδιοκτήτες τους ή της ελεύθερης διάθεσής τους, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2882/2001 (Α΄ 17), περί ανάκλησης συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης.

6. Κατά όλων των αποφάσεων της διευθύνουσας υπηρεσίας χωρεί ένσταση του άρθρου 174, περί διοικητικής επίλυσης συμβατικών διαφορών.»

Άρθρο 83
Διοικητική παραλαβή για χρήση - Τροποποίηση των παρ. 1 και 5 του άρθρου 169 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 5 του άρθρου 169 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 169 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 169
Διοικητική παραλαβή για χρήση

1. Οποτεδήποτε και πριν από την παραλαβή, το έργο ή αυτοτελή του τμήματα που έχουν περατωθεί, μπορεί να δοθούν σε χρήση, ύστερα από τη διενέργεια σχετικής διοικητικής παραλαβής.

2. Η διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας, του επιβλέποντος, εκπροσώπου της υπηρεσίας συντήρησης, εφόσον αυτή έχει καθοριστεί και του αναδόχου. Αν το έργο παραδίδεται για χρήση σε υπηρεσία άλλη από τον φορέα κατασκευής του, συμπράττει στο πρωτόκολλο και εκπρόσωπος της υπηρεσίας αυτής. Αν ο εκπρόσωπος του φορέα συντήρησης ή ο ανάδοχος κληθούν και δεν παραστούν ή αρνηθούν την υπογραφή του πρωτοκόλλου, αυτό συντάσσεται από τους λοιπούς, με σχετική μνεία κατά περίπτωση και αυτό κοινοποιείται αρμόδια. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει μνεία του έργου ή των τμημάτων που παραδίδονται για χρήση και συνοπτική περιγραφή της κατάστασης των εργασιών.

3. Η κατά την παρ. 2 διοικητική παραλαβή για χρήση γίνεται αμέσως μετά την περάτωση των εργασιών του έργου ή αυτοτελών τμημάτων του, αν αυτό προβλέπεται από τα συμβατικά τεύχη. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, μπορεί η διοικητική παραλαβή να γίνει ύστερα από απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

4. Αν από τη σύμβαση προβλέπεται η εκτέλεση των εργασιών παράλληλα προς τη χρήση του έργου, δεν απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής. Το ίδιο ισχύει αν η παράλληλη χρήση προκύπτει από τη φύση των εργασιών. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να διενεργείται διοικητική παραλαβή του έργου μετά από σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

5. Η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της παραλαβής του έργου».

Άρθρο 84
Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜ -ΤΕΜ) - Αντικατάσταση του άρθρου 170 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 170 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 170
Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ) Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Ιδρύεται Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ), το οποίο αποτελεί σύνολο εναρμονισμένων αρχών, κανόνων, μεθόδων και εργαλείων που υποστηρίζουν μέσω του διαδικτύου τον προγραμματισμό, σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία των τεχνικών έργων.

2. Ιδρύεται Ηλεκτρονικό Σύστημα Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων (Η-ΣΠΚΣΠΤΕ), το οποίο αποτελεί ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα υποστήριξης του ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ. Το Η-ΣΠΚΣΠΤΕ περιλαμβάνει τις ακόλουθες, συμβατές με τεχνολογία BIM, διαδικτυακές εφαρμογές: Παρατηρητήριο Τιμών, Σύστημα Αναλύσεων Τιμών και Προσδιορισμού Κόστους και Σύστημα Ενιαίων Τεχνικών Προδιαγραφών.

3. Για την ανάπτυξη, λειτουργία, διαρκή ενημέρωση και υποστήριξη του Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων συστήνεται ειδικός φορέας με την επωνυμία «Εταιρία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων & Μελετών». Ο ειδικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και λειτουργεί σε ανταποδοτική βάση. Στη διοίκηση της Εταιρίας εκπροσωπούνται ισότιμα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην παραγωγή των τεχνικών έργων ή στην προαγωγή της τεχνολογίας των έργων αυτών. Η εταιρία τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

4. Η ανάπτυξη, λειτουργία, διαρκής ενημέρωση και υποστήριξη των ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ και ΗΣΠΚΣΠΤΕ χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ και το εκάστοτε ισχύον ΕΣΠΑ και μπορούν να ανατίθενται και σε φορέα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα. Για τη μεταφορά τεχνογνωσίας, βάσεων δεδομένων, τεχνικών προδιαγραφών, μεθόδων και διαδικασιών, η εταιρία μπορεί να συμβάλλεται με φορείς που λειτουργούν αντίστοιχα συστήματα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλους αντίστοιχους φορείς διεθνώς.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Α-

νάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται η σύσταση, η οργάνωση και διοίκηση της εταιρίας, οι συμπράξεις της με άλλους φορείς της Χώρας ή του εξωτερικού, η ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση των ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ και ΗΣΠΚΣΠΤΕ, η δομή, το περιεχόμενο, οι παρεχόμενες υπηρεσίες και η διαλειτουργικότητά τους με άλλα ηλεκτρονικά και μη συστήματα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στη μετάβαση από το υφιστάμενο σύστημα στο Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών και η κατάργηση των αναλυτικών τιμολογίων της από 19.5.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών, υπό στοιχεία ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ466 και της από 16.5.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, υπό στοιχεία ΔΝΣγ /32129/ΦΝ 466.

7. Το ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ έχει υποχρεωτική εφαρμογή στις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και στις συμβάσεις έργων που υπάγονται στον παρόντα νόμο και τον ν. 4413/2016 (Α΄ 148) και προαιρετική στις συμβάσεις που ανατίθενται από φορείς του ιδιωτικού τομέα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να ενταχθούν και ιδιωτικά έργα στο ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ.»

Άρθρο 85
Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων - Αντικατάσταση του άρθρου 171 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 171 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 171
Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων

1. Ο χρόνος εγγύησης, κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 157, περί βλαβών στα έργα - αποζημιώσεων, και την παρ. 2 του άρθρου 172, περί παραλαβής, και μετά από την πάροδο του οποίου ενεργείται η παραλαβή, ορίζεται γενικά σε δεκαπέντε (15) μήνες, υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στα έγγραφα της σύμβασης αν κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ήταν η προσαύξηση του χρόνου εγγύησης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 86, περί κριτηρίων ανάθεσης.

Σε εντελώς ειδικές περιπτώσεις μπορεί με τα συμβατικά τεύχη να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος εγγύησης ενδεχομένως και με ιδιαίτερο αντάλλαγμα, όχι όμως μεγαλύτερος από πέντε (5) έτη. Για έργα προϋπολογισμού δημοπράτησης μέχρι διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., εφόσον η φύση των εργασιών το επιτρέπει ή για έργα που δεν νοείται μακροχρόνια συντήρησή τους, μπορεί με τα συμβατικά τεύχη να καθορίζεται χρόνος εγγύησης μικρότερος των δεκαπέντε (15) μηνών. Ο χρόνος εγγύησης αρχίζει από την επομένη της έκδοσης της βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών.

2. Κατά τον χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Ως συντήρηση νοείται, για τις ανάγκες του παρόντος, η αποκατάσταση βλαβών οι οποίες οφείλονται στην εκτέλεσή του έργου κατά παράβαση των κανόνων της τεχνικής. Με τη σύμβαση μπορεί να ορίζεται η υποχρέωση του αναδόχου στη συντήρηση τμημάτων του έργου που απαιτούν εξειδικευμένα συνεργεία και τεχνικούς, όπως ιδίως, του πρασίνου εντός των ορίων του έργου ή των ανελκυστήρων.

3. Εργασίες για την αποκατάσταση βλαβών, κλοπών ή βανδαλισμών από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, εκτελούνται με έγκριση της υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον ανάδοχο ή οι εργασίες αυτές εκτελούνται από την υπηρεσία.

4. Αν ο ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων κατά τον χρόνο εγγύησης, οι απαραίτητες εργασίες μπορεί να εκτελεσθούν από την υπηρεσία με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του υπόχρεου αναδόχου ή όπως αλλιώς προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη. Οι εργασίες και ενέργειες συντήρησης καταγράφονται σε ειδικό τεύχος, ο μορφότυπος του οποίου και η συχνότητα καταγραφής προβλέπονται στα συμβατικά τεύχη ή συμφωνούνται με τη διευθύνουσα υπηρεσία.»

Άρθρο 86
Παραλαβή - Αντικατάσταση του άρθρου 172 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 172 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 172
Παραλαβή - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στην παραλαβή παραλαμβάνονται οι εργασίες ποσοτικά και ποιοτικά. Οι εργασίες συμπληρωματικών συμβάσεων παραλαμβάνονται μαζί με τις εργασίες της αρχικής σύμβασης. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται το περιεχόμενο του «μητρώου έργου», τα τεύχη, οι εκθέσεις, τα σχέδια, οι πίνακες, τα ηλεκτρονικά δεδομένα και τα λοιπά στοιχεία που το συνοδεύουν, καθώς και η μορφή των στοιχείων αυτών.

2. Η παραλαβή διενεργείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών μετά από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης. Μετά από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει διενεργηθεί αυτοδίκαια και η Προϊσταμένη Αρχή εκδίδει υποχρεωτικά σχετική διαπιστωτική πράξη, επιβάλλονται δε στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι πειθαρχικές ποινές της παρ. 3 του άρθρου 141, περί πειθαρχικών ευθυνών διοικητικών οργάνων.

3. Για τη διενέργεια της παραλαβής η προϊσταμένη αρχή ορίζει, τουλάχιστον (3) μήνες πριν από την πάροδο της προθεσμίας υποχρεωτικής συντήρησης του έργου, επιτροπή παραλαβής, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από: α) τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους με τους αναπληρωτές τους, με ειδικότητες σχετικές με το αντικείμενο της σύμβασης που ανήκουν στον φορέα κατασκευής ή και σε άλλους φορείς, κατ' επιλογή της

Προϊσταμένης Αρχής, πλην του Προέδρου που προέρχεται υποχρεωτικά από άλλη αναθέτουσα αρχή και β) δύο (2) εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) ή του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) σε περιπτώσεις αμιγώς γεωτεχνικών έργων, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, κατόπιν αιτήματος της Προϊσταμένης Αρχής, εντός είκοσι (20) ημερών, από την υποβολή του αιτήματος. Μη υπόδειξη εκ μέρους του ΤΕΕ ή του ΓΕΩΤΕΕ, αντιστοίχως, δεν κωλύει τη συγκρότηση και λειτουργία της επιτροπής. Όταν ο φορέας που πρόκειται να χρησιμοποιήσει το έργο είναι άλλος από την υπηρεσία που το κατασκευάζει, ένας εκ των τριών (3) τεχνικών υπαλλήλων ορίζεται από τον φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο. Ο ανάδοχος μπορεί να ορίσει εκπρόσωπό του ως παρατηρητή των εργασιών της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Οι εκπρόσωποι του ΤΕΕ ή του ΓΕΩΤΕΕ, αντιστοίχως, και ο πρόεδρος της επιτροπής δικαιούνται για τη διενέργεια της παραλαβής ιδιαίτερη αμοιβή, η οποία καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι αμοιβές των μελών της επιτροπής παραλαβής, ανά συνεδρίαση και αναλόγως με το οικονομικό αντικείμενο του έργου και τις τεχνικές δυσχέρειες της παραλαβής.

4. Η επιτροπή παραλαβής συνέρχεται και παραλαμβάνει, με πρωτοβουλία και ευθύνη του προέδρου της. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον ανάδοχο που παραδίδει το έργο. Αν υπάρξει αδυναμία υπογραφής από τον πρόεδρο ή μέλος της επιτροπής ή τον επιβλέποντα, το πρωτόκολλο υπογράφεται από τους υπόλοιπους με μνεία των λόγων της αδυναμίας υπογραφής.

5. Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατόν τις επιμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης, αιτιολογεί τις τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που δεν έχουν εκτελεσθεί ή για υλικά που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ή για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Πέραν των ως άνω παρατηρήσεων, η επιτροπή δεν έχει δικαίωμα ελέγχου των οικονομικών παραμέτρων και των διαδικασιών της εκτέλεσης εν γένει του έργου. Η επιτροπή ελέγχει επίσης, κατά το δυνατόν, την ποιότητα των εργασιών και αναγράφει στο πρωτόκολλο τις παρατηρήσεις της, ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές, ουσιώδεις ή επουσιώδεις που πρέπει να αποκατασταθούν ή παραδεκτές μεν, αλλά με μείωση της τιμής τους. Ως επουσιώδεις θεωρούνται αποκλειστικά οι εργασίες που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, την ασφάλεια των χρηστών και δεν παραβιάζουν όρους αδειοδοτήσεων του έργου. Κατόπιν των παρατηρήσεων αυτών η διευθύνουσα υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 159, περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων - παράλειψης συντήρησης.

6. Στην παραλαβή καλείται να παραστεί ο ανάδοχος, με πρόσκληση που αποστέλλεται σύμφωνα με το άρθρο 143 παρ. 1, περί κοινοποίησης στον ανάδοχο τρείς (3) τουλάχιστον ημέρες προ της διενέργειας της παραλαβής. Η παραλαβή γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του αναδόχου, αν αυτός έχει κληθεί να παραστεί. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος αρνείται την υπογραφή του πρωτοκόλλου, του κοινοποιείται το πρωτόκολλο. Κατά του πρωτοκόλλου μπορεί ο ανάδοχος να εκθέσει απόψεις μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών. Η παραλαβή ολοκληρώνεται με έγκριση του πρωτοκόλλου από την Προϊσταμένη Αρχή, αφού παρέλθει η προηγούμενη δεκαήμερη προθεσμία. Κατά της απόφασης έγκρισης ασκείται ένσταση, κατά το άρθρο 174 περί διοικητικής επίλυσης συμβατικών διαφορών.

7. Αν η επιτροπή παραλαβής διαπιστώσει την ύπαρξη ελαττωμάτων στο έργο και από την κοινοποίηση της ειδικής διαταγής στον ανάδοχο, αναστέλλεται η προθεσμία της παραλαβής. Η διευθύνουσα υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 159 περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων - παράλειψης συντήρησης.

Μετά την αποκατάσταση των ελαττωμάτων, η διευθύνουσα υπηρεσία ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, προκειμένου να συνεχισθεί η ανασταλείσα διαδικασία έγκρισης του πρωτοκόλλου.

Ουδεμία άλλη εκκρεμότητα του έργου ή οικονομικές απαιτήσεις του αναδόχου αποτελούν λόγο για την αναστολή της προθεσμίας παραλαβής.

8. Το παρόν έχει ανάλογη εφαρμογή και στις περιπτώσεις παραλαβής τμημάτων έργων που περατώθηκαν και μπορεί να έχουν αυτοτελή χρήση, όπου αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση, καθώς επίσης και σε όλες τις περιπτώσεις που μια εργολαβία δεν συνεχίζεται, όπως στις περιπτώσεις διάλυσης και έκπτωσης.

9. Μετά από την οριστική παραλαβή του έργου, ο ανάδοχος ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί κρυφών ελαττωμάτων (άρθρο 692). Σε περιπτώσεις ειδικών έργων, με τα συμβατικά τεύχη μπορεί να ορίζονται πρόσθετες ευθύνες ή υποχρεώσεις του αναδόχου και μετά την παραλαβή.

10. Οι διατάξεις της παρ. 9 του παρόντος και της παρ. 3 του άρθρου 178, περί προδιαγραφών και κανονισμών έργων, εφαρμόζονται είτε η παραλαβή διενεργηθεί πραγματικά είτε συντελεστεί αυτοδίκαια.

11. Η συντέλεση της παραλαβής αποτελεί την αφετηρία της παραγραφής των απαιτήσεων του αναδόχου από την εργολαβική σύμβαση, παρεκτός αν τούτες έχουν ήδη παραγραφεί, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος.

12. Αν η παραλαβή συντελεστεί αυτοδίκαια και διαπιστωθούν εκ των υστέρων διαφορές στις ποσότητες των εργασιών που εκτελέσθηκαν, ο ανάδοχος έχει υποχρέωση να επιστρέφει το εργολαβικό αντάλλαγμα που έχει καταβληθεί για τις εργασίες αυτές.

13. Απαραίτητα στοιχεία για την παραλαβή κάθε δημόσιου έργου είναι ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ.), το Σχέδιο Ασφαλείας και Υγείας (Σ.Α.Υ.), το Μητρώο Έργου και τα σχέδια «ως κατασκευάσθει» του έργου.

14. Ο ανάδοχος συντάσσει φάκελο προεκτίμησης της δαπάνης τακτικής συντήρησης και λειτουργίας, με βάση το μητρώο του έργου και εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης, που αφορούν σε φθορές λόγω συνήθους χρήσης του έργου. Επίσης, ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει ψηφιακό αρχείο στο οποίο περιέχονται φωτογραφικές αποτυπώσεις όλων των σταδίων του έργου και ιδίως, των εκτελεσθεισών αφανών εργασιών. Αν ο ανάδοχος δεν προσκομίζει τα ανωτέρω έγγραφα, δύναται να καταπίπτει σε βάρος του το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης.»

Άρθρο 87
Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών - Αντικατάσταση του άρθρου 174 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 174 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 174
Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών

1.α. Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της διευθύνουσας υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής ή του κυρίου του έργου, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του αναδόχου, χωρεί ένσταση. Η ένσταση απευθύνεται στο κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο, και ασκείται είτε με επίδοση με δικαστικό επιμελητή είτε με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τα άρθρα 15, 19, 29 και 50 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), στη διευθύνουσα υπηρεσία ή την Προϊσταμένη Αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή στο αποφαινόμενο όργανο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης. Η παράλειψη της ως άνω επίδοσης ή ηλεκτρονικής αποστολής, καθιστά την ένσταση απαράδεκτη.

1.β. Ένσταση ασκείται επίσης και κατά πράξεων της Προϊσταμένης Αρχής ή του κυρίου του έργου, εφόσον με τις πράξεις αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Στην περίπτωση αυτήν, η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης ή της πράξης στον ανάδοχο.

2. Η διευθύνουσα υπηρεσία ή η Προϊσταμένη Αρχή οφείλουν, κατά την έκδοση των πράξεων ή αποφάσεών τους, να μνημονεύουν τη δυνατότητα άσκησης ένστασης, την ανατρεπτική προθεσμία για την άσκησή της, το αποφαινόμενο όργανο, καθώς και τις συνέπειες από τη μη άσκησή της, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 175, περί δικαστικής επίλυσης διαφορών.

3. Με την ένσταση εξετάζονται τόσο η νομιμότητα της πράξης ή παράλειψης όσο και η ουσία της υπόθεσης. Το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο υποχρεούται να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την άσκηση της ένστασης, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου.

4. Η ένσταση πρέπει να αναφέρει την πράξη ή την παράλειψη, κατά της οποίας στρέφεται, σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους λόγους, στους οποίους στηρίζει τις απόψεις του αυτός που υποβάλλει την ένσταση και ορισμένα αιτήματα. Η ένσταση συνοδεύεται από αντίγραφο της προσβαλλόμενης πράξης, εφόσον αυτή έχει κοινοποιηθεί.

5. Η διευθύνουσα υπηρεσία ή η Προϊσταμένη Αρχή, κατά περίπτωση, υποχρεούνται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την άσκηση της ένστασης να διαβιβάσουν στο αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο τις απόψεις τους επί αυτής και τον φάκελο της υπόθεσης, ο οποίος περιλαμβάνει τα συμβατικά τεύχη ή αντίγραφά τους. Η παράλειψη αυτή αποτελεί πειθαρχική παράβαση και επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 141 περί πειθαρχικών ευθυνών διοικητικών οργάνων. Τα συμβατικά τεύχη μπορεί να τα προσκομίσει και αυτός που υποβάλλει την ένσταση.

6. Ένσταση μπορεί να ασκήσει και ο κύριος του έργου, εφόσον δεν είναι το Δημόσιο και η Προϊσταμένη Αρχή δεν ανήκει στον κύριο του έργου.

7. Η παράλειψη υποβολής απόψεων της παρ. 5 δεν δημιουργεί τεκμήριο αποδοχής των λόγων που προβάλλονται με την ένσταση, τους οποίους μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αποκρούσει για πρώτη φορά στο Δικαστήριο.

8. Προκειμένου να συζητηθεί η ένσταση στο τεχνικό συμβούλιο, η γραμματεία του συμβουλίου καλεί, σύμφωνα με το άρθρο 143 περί κοινοποιήσεων αναδόχου, τον ανάδοχο να παραστεί σε ορισμένη ημέρα και ώρα και πάντως όχι νωρίτερα από πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση της πρόσκλησης, αυτοπροσώπως ή με νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στη συνεδρίαση του συμβουλίου, για να υποστηρίξει τις απόψεις του και να δώσει κάθε σχετική πληροφορία ή διευκρίνιση που θα ζητηθεί από τα μέλη του συμβουλίου. Αντίγραφο της ένστασης διαβιβάζεται και στα μέλη του συμβουλίου έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτησή της. Κατά τη συζήτηση καλείται και ο κύριος του έργου που υποβάλλει ένσταση.

9. Αν ο ανάδοχος, μολονότι κλήθηκε, δεν παρέστη ο ίδιος ή με αντιπρόσωπό του, γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά του συμβουλίου και το συμβούλιο προχωρεί στην εξέταση της ένστασης και χωρίς την παρουσία του. Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν κληθεί και δεν παραστεί ο κύριος του έργου, ο οποίος άσκησε ένσταση.

10. Η εξέταση της ένστασης αρχίζει με την προφορική ανάπτυξη της έγγραφης εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας προς το συμβούλιο. Η εισήγηση ερευνά πρώτα το εμπρόθεσμο της ένστασης και το παραδεκτό των επιδόσεων αυτής. Στη συνέχεια εξετάζει την ουσιαστική βασιμότητα της ένστασης, ανάλογα με τους περιεχόμενους σε αυτή λόγους και τα προβαλλόμενα σχετικά αιτήματα. Αν η ένσταση έχει οικονομικό αντικείμενο, η εισήγηση περιλαμβάνει εκτίμηση αυτού. Την προφορική ανάπτυξη της εισήγησης ακολουθεί συζήτηση για την πλήρη ενημέρωση των μελών του συμβουλίου στην υπόθεση. Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο παρίσταται υποχρεωτικά, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εξουσιοδοτημένος προς τούτο εκπρόσωπος της Προϊσταμένης Αρχής, ο οποίος διατυπώνει προφορικά τις απόψεις του προς το συμβούλιο, υποβάλλοντας και σχετικό έγγραφο απόψεων. Στη συνέχεια καλείται να ακουσθεί αυτός που άσκησε την ένσταση. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ορίζει τη σειρά ακρόασης ή και την ενδεχόμενη ταυτόχρονη ακρόαση. Όταν οι

ενδιαφερόμενοι αποχωρήσουν, συνεχίζεται η συζήτηση από το συμβούλιο, το οποίο, μετά το τέλος της συζήτησης, γνωμοδοτεί αιτιολογημένα, το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών, για την υπόθεση.

11. Αν η ένσταση απορριφθεί εν όλω ή εν μέρει ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 2, αυτός που υπέβαλε την ένσταση μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 175. Η έκδοση ή κοινοποίηση απόφασης επί της ένστασης, μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 2, δεν μεταθέτει την έναρξη της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής.

12. Ειδικά επί των ενστάσεων, οι οποίες αφορούν έργα, τα οποία εκτελούνται από τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τους συνδέσμους τους και τα νομικά τους πρόσωπα, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις επιχειρήσεις τους, με προϋπολογισμό κατώτερο του εκάστοτε ισχύοντος ορίου εφαρμογής των Οδηγιών της Ε.Ε., αποφασίζει ο αρμόδιος συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης του τεχνικού συμβουλίου της οικείας Περιφέρειας και μετά την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ο Επόπτης Ο.Τ.Α..

13. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, παράλληλα με το Συμβούλιο Δημόσιων Έργων του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. 80855/5439/92 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 573), συγκροτείται Τεχνικό συμβούλιο Δημόσιων Έργων και Μελετών Εποπτευομένων Νομικών Προσώπων, που γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις έργων και μελετών των εποπτευομένων από το Υπουργείο νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, όταν στα πρόσωπα αυτά δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο.

14. Ειδικά επί των ενστάσεων, οι οποίες αφορούν έργα και μελέτες των εποπτευομένων από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, στα οποία δεν υφίσταται Τεχνικό Συμβούλιο, γνωμοδοτεί το προβλεπόμενο από το άρθρο 89 του π.δ. 123/2017 (Α΄ 151) Τεχνικό Συμβούλιο Δημόσιων Έργων και Μελετών Εποπτευόμενων Νομικών Προσώπων.

15. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προθεσμίες που τάσσονται στα όργανα του εργοδότη και της διοίκησης, αναστέλλονται κατά τον μήνα Αύγουστο.

16. Για την επιτάχυνση της εξέτασης των υποβαλλομένων ενστάσεων και των λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, δύναται στο Τεχνικό Συμβούλιο του Υπουργείου να συσταθούν Τμήματα, που είναι αυτοτελή και ισόβαθμα μεταξύ τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η αρμοδιότητα των Τμημάτων. Η σύνθεση των Τμημάτων είναι αυτή, που προβλέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί συγκρότησης και σύνθεσης του τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Η παραπομπή των θεμάτων προς γνωμοδότηση στα Τμήματα του τεχνικού συμβουλίου, ανάλογα με την αρμοδιότητά τους, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδομών.

17. Σε περιπτώσεις άσκησης ένστασης κατά απόφασης της διευθύνουσας υπηρεσίας, που κηρύσσει έκπτωτο τον ανάδοχο κατ' άρθρο 160 περί έκπτωσης του αναδόχου, η έκπτωση δεν οριστικοποιείται πριν την έκδοση απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Ο προσδιορισμός της συζήτησης της ένστασης στο αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο διενεργείται κατά προτίμηση και εντός τριών (3) μηνών από την άσκησή της. Για τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να υποβάλλει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από την άσκηση της ένστασης. Παράλειψη υποβολής της εισήγησης δεν κωλύει τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, εφόσον ο ενιστάμενος υποβάλει εντός πρόσθετης προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, τα αναγκαία έγγραφα για τη συζήτηση της ένστασης, ιδίως δε, τα εγκεκριμένα συμβατικά τεύχη και την απόφαση έκπτωσης. Εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της γνωμοδότησης του τεχνικού συμβουλίου, το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο εκδίδει απόφαση επί της ένστασης. Παράλειψη εκδόσεως απόφασης εντός της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή της οικείας γνωμοδοτήσεως του τεχνικού συμβουλίου.»

Άρθρο 88
Διαιτητική επίλυση διαφορών - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7, 8 και 9 στο άρθρο 176 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 176 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, προστίθενται παρ. 6, 7, 8 και 9 και το άρθρο 176 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 176
Διαιτητική επίλυση διαφορών

1. Στα έγγραφα της σύμβασης, για έργα προϋπολογισμού ανώτερου των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ και για μελέτες και τεχνικές και λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες προϋπολογισμού ανώτερου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, μπορεί να εγκριθεί και να περιληφθεί ρήτρα περί διαιτητικής επίλυσης κάθε διαφοράς που προκύπτει σχετικά με την εφαρμογή, την ερμηνεία ή το κύρος της σύμβασης. Για έργα κατώτερου προϋπολογισμού, απαιτείται για τη συμπερίληψη αντίστοιχης ρήτρας η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

2. Η κατά την παρ. 1, διαιτητική επίλυση της διαφοράς, διέπεται από τις διατάξεις που εκάστοτε ισχύουν για τις διαιτησίες του Δημοσίου. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις αυτές, με τη σύμβαση καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν τον ορισμό των διαιτητών, οι εφαρμοστέοι κανόνες διαιτησίας, η έδρα του διαιτητικού δικαστηρίου (ή οργάνου), οι αμοιβές των διαιτητών (εφόσον δεν ορίζονται από τους εφαρμοστέους κανόνες διαιτησίας), η γλώσσα στην οποία θα διεξαχθεί η διαιτησία και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Η διαιτητική απόφαση φέρει πλήρη, ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, είναι οριστική και αμετάκλητη και δεν υπόκειται σε κανένα τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο, πλην της αγωγής ακύρωσης διαιτητικής απόφασης, σύμφωνα με τα άρθρα 897 έως 900 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αποτελεί τίτλο εκτελεστό, χωρίς να χρειάζεται να κηρυχθεί αυτό από τα τακτικά Δικαστήρια,

και τα αντίδικα μέρη δεσμεύονται να συμμορφωθούν αμέσως με τους όρους της.

4. Η διεξαγωγή της διαιτησίας υπόκειται στον «Κανονισμό Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» (Rules on Transparency in Treaty based Investor-State Arbitration) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL), οι διατάξεις του οποίου κατισχύουν των εφαρμοστέων κανόνων διαιτησίας που καθορίζονται, σύμφωνα με την παρ. 3.

5. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 του «Κανονισμού Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» της παρ. 4, με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Δικαιοσύνης, καθορίζονται η αποθετήρια αρχή για τη δημοσίευση των πληροφοριών που προβλέπονται στους εν λόγω κανόνες και κάθε λεπτομέρεια αναφορικά με την τήρηση των πληροφοριών αυτών και την πρόσβαση σε αυτές.

6. Με συμφωνία των συμβαλλομένων, έπειτα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, η επίλυση διαφορών από σύμβαση που έχει υπογραφεί χωρίς να συμπεριληφθεί σε αυτήν ρήτρα διαιτησίας κατά την παρ. 1, μπορεί να υπάγεται στις διατάξεις περί διαιτησίας.

7. Στα συμβατικά τεύχη που έχει περιληφθεί ρήτρα περί διαιτητικής επίλυσης, δύναται να προβλέπεται στάδιο συμβιβαστικής επίλυσης κάθε διαφοράς, που προηγείται της προσφυγής στη διαιτησία της παρ. 1. Για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς συγκροτείται Συμβούλιο Επίλυσης Διαφορών (ΣΕΔ), το οποίο θα αποτελείται από 1 έως 3 μέλη, μη συνδεόμενα με οιαδήποτε έννομη σχέση με τα μέρη, τα οποία θα ορισθούν από τα μέρη εντός τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης. Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τον ορισμό των μελών, κάθε μέρος ορίζει από ένα και το τρίτο μέλος ορίζεται με απόφαση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Η αμοιβή κάθε μέλους του ΣΕΔ καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 18 ν. 4640/2019 (Α΄ 190), περί αμοιβής διαμεσολαβητή.

8. Η οποιαδήποτε διαφορά εισάγεται με πρωτοβουλία οιουδήποτε μέρους στο ΣΕΔ, το οποίο εκδίδει μη δεσμευτική απόφαση, εντός τριάντα (30) ημερών από την εισαγωγή της διαφοράς. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από της εκδόσεως της απόφασης του ΣΕΔ τα μέρη δηλώνουν εγγράφως, αν αποδέχονται την εκδοθείσα απόφαση. Αποδοχή της απόφασης από τα μέρη επιλύει τη σχετική διαφορά.

9. Με συμφωνία των συμβαλλομένων, η επίλυση διαφορών από σύμβαση που έχει υπογραφεί χωρίς να συμπεριληφθεί σε αυτήν ρήτρα συμβιβαστικής επίλυσης κατά την παρ. 7, μπορεί να υπάγεται στις διατάξεις αυτής.»

Άρθρο 89
Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών, έλεγχος, επίβλεψη και παρακολούθηση - Αντικατάσταση του άρθρου 183 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 183 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 183
Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών, έλεγχος, επίβλεψη και παρακολούθηση - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Η διοίκηση της σύμβασης και ο έλεγχός της ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του εργοδότη (διευθύνουσα υπηρεσία) και αποσκοπούν στην πιστή εκπλήρωση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο και στην εκπόνηση της μελέτης ή στην παροχή υπηρεσιών, κατά τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Η επίβλεψη της εκτέλεσης της σύμβασης δεν αίρει ούτε μειώνει τις νόμιμες και συμβατικές ευθύνες του αναδόχου.

2. Η διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες έναν ή περισσότερους υπαλλήλους της, κατόχους τίτλου σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος του πανεπιστημιακού τομέα, που έχουν την τεχνική δυνατότητα να επιβλέψουν τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τη στελέχωση, τις ανάγκες της και τις εν γένει δυσχέρειες της επίβλεψης. Κατ' εξαίρεση και εφόσον δεν υφίσταται επαρκές προσωπικό, καθήκοντα επιβλέποντα μπορεί να ασκήσει και ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας. Αν ορισθεί ομάδα επιβλεπόντων για την επίβλεψη σύνθετης μελέτης, υποχρεωτικά ορίζεται ένας εξ αυτών συντονιστής.

3. Η επίβλεψη των παρ. 1 και 2 δύναται να ασκηθεί, εφόσον προβλέπεται στη διακήρυξη, από πιστοποιημένο ιδιωτικό φορέα επίβλεψης (ΙΦΕ). Ο ΙΦΕ είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019 (Α΄ 112) και διαθέτει τις εξειδικευμένες γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και επίβλεψη της μελέτης.

Κάθε υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει με την προσφορά του τον ΙΦΕ, στον οποίο θα ανατεθεί η επίβλεψη της μελέτης, εφόσον αυτή κατακυρωθεί στον ίδιο. Αμέσως μετά την κατακύρωση της μελέτης και την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο, η Προϊσταμένη Αρχή τον καλεί να υπογράψει την προβλεπόμενη σύμβαση με τον ΙΦΕ. Η Προϊσταμένη Αρχή, κατά το ως άνω στάδιο δύναται αιτιολογημένα να αρνηθεί τον ορισμό του προτεινόμενου φορέα επίβλεψης και να τάξει προθεσμία όχι μικρότερη των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών στον ανάδοχο, για να προτείνει νέο πιστοποιημένο ΙΦΕ.

Το σχέδιο σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ κοινοποιείται στο σύνολό του μαζί με τα πάσης φύσεως παραρτήματά του από τον ανάδοχο στη διευθύνουσα υπηρεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία ελέγχει εντός τριών (3) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση, εάν το σχέδιο σύμβασης έχει το προβλεπόμενο περιεχόμενο, και, εφόσον δεν έχει αντιρρήσεις, ειδοποιεί τον ανάδοχο ότι, μπορεί να προσχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με τον ΙΦΕ. Εάν η σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ χρειάζεται διορθώσεις ή τροποποιήσεις, η διευθύνουσα υπηρεσία τάσσει προθεσμία στον ανάδοχο να συμμορφωθεί. Με την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ, ο τελευταίος εγκαθίσταται ως επιβλέπων στη μελέτη.

Εάν η διευθύνουσα υπηρεσία διαπιστώσει, ότι ο ΙΦΕ έ-

χει ουσιωδώς παραβεί τις νόμιμες ή τις συμβατικές του υποχρεώσεις, τον καλεί να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να αρθεί η παράβαση και αποστέλλει σχετική ειδοποίηση στον ανάδοχο. Εφόσον δεν αρθεί η παράβαση, ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο να καταγγείλει τη σύμβασή του με τον ΙΦΕ και να τον αντικαταστήσει άμεσα.

Η αμοιβή του ΙΦΕ βαρύνει αποκλειστικώς τον ανάδοχο, ο οποίος είναι ο μόνος υπόχρεος για την πληρωμή των αμοιβών και των λοιπών δαπανών και εξόδων του, όπως αυτά προβλέπονται στη σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ και ρυθμίζονται από το εφαρμοζόμενο τιμολόγιο, ενώ ο εργοδότης ή ο κύριος του έργου δεν έχει καμία ευθύνη για τις δαπάνες αυτές.

Ο ΙΦΕ ευθύνεται έναντι του εργοδότη ακόμη και για ελαφρά αμέλεια κατά την εκτέλεση των υποχρεώσεών του και επίσης σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ο ίδιος, και σε περίπτωση νομικού προσώπου, οι διοικούντες και υπάλληλοι του ΙΦΕ, υπέχουν, κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημόσιου υπαλλήλου.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα που συνάπτονται με τις ως άνω ρυθμίσεις και ιδίως, η απαιτούμενη πιστοποίηση του ΙΦΕ με την εγγραφή του στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019, καθώς και τυχόν πρόσθετα προσόντα που πρέπει να διαθέτει και να αποδεικνύει, η διαδικασία πρότασης, ορισμού και εγκατάστασης του ΙΦΕ, η διαδικασία σύναψης της σύμβασης μεταξύ ΙΦΕ και αναδόχου και το ελάχιστο περιεχόμενο αυτής, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του ΙΦΕ απέναντι στον εργοδότη, ο υπολογισμός της αμοιβής του ΙΦΕ και ο καθορισμός του τιμολογίου βάσει του οποίου αυτή θα υπολογίζεται, καθώς και ο τρόπος καταβολής της από τον ανάδοχο, οι εγγυήσεις αμεροληψίας του ΙΦΕ και τα μέτρα για την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων του ΙΦΕ με τον ανάδοχο, η αντιμετώπιση τυχόν παράβασης των υποχρεώσεων και εν γένει ευθύνης του ΙΦΕ, οι λόγοι που επιτρέπουν ή επιβάλλουν την αντικατάσταση του ΙΦΕ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της μελέτης και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει προς τούτο ο ανάδοχος, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα, που συνδέεται με την απρόσκοπτη κατά τα ως άνω οριζόμενα άσκηση επίβλεψης από ιδιωτικό φορέα.

4. Σε περίπτωση εφαρμογής των προβλέψεων της παρ. 3 η διευθύνουσα υπηρεσία δεν προβαίνει στον ορισμό επιβλεπόντων κατά τους ορισμούς της παρ. 2. Ο ιδιωτικός φορέας επίβλεψης έχει όλα τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τις διατάξεις του παρόντος στην επίβλεψη, όταν τούτη ασκείται από υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας.

5. α. Η διευθύνουσα υπηρεσία, σε περίπτωση ανάθεσης της επίβλεψης σε ιδιωτικό φορέα, δικαιούται, να πραγματοποιεί, κατά την κρίση της και χωρίς να απαιτείται οιαδήποτε προηγούμενη γνωστοποίηση, επιτόπιους ελέγχους με σκοπό να διαπιστώνει την εξέλιξη αυτής, τη νόμιμη άσκηση της επίβλεψης και τη συμμόρφωση του αναδόχου με τη σύμβαση της μελέτης.

β. Η διευθύνουσα υπηρεσία δύναται να εναντιώνεται στα πορίσματα και έγγραφα του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, με αιτιολογημένη εισήγησή της, που υποβάλλεται στην Προϊσταμένη Αρχή, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίησή τους σε αυτήν, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή των πορισμάτων και των εγγράφων του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης αιτιολογημένης εναντίωσης της διευθύνουσας υπηρεσίας, η Προϊσταμένη Αρχή του έργου αποφασίζει, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από της περιέλευσης σε αυτήν της εισηγήσεως. Η απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής δεσμεύει τη διευθύνουσα υπηρεσία, τον φορέα επίβλεψης και τον ανάδοχο.

γ. Τα πορίσματα ή τα έγγραφα που συντάσσονται από τον ιδιωτικό φορέα επίβλεψης, καθώς και τα έγγραφα ή τα στοιχεία που υπογράφονται από αυτόν, δεν γεννούν διαφορές μεταξύ του επιβλέποντος και του αναδόχου. Εάν ο ανάδοχος αμφισβητεί ενέργειες της επίβλεψης, υποβάλλει αναφορά προς τη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία μπορεί, εάν κάνει δεκτές τις αιτιάσεις του αναδόχου, να εναντιωθεί κατά τη διαδικασία της περ. β΄.

δ. Κατά της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής, που δέχεται την εναντίωση της διευθύνουσας υπηρεσίας σε έγγραφα ή πορίσματα του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, καθώς και κατά της τεκμαιρόμενης αποδοχής από τη διευθύνουσα υπηρεσία των εγγράφων ή πορισμάτων του ιδιωτικού φορέα επίβλεψης, ο ανάδοχος μπορεί να ασκήσει την ένσταση του άρθρου 174, εφόσον η ως άνω εναντίωση ή η τεκμαιρόμενη αποδοχή των ενεργειών της επίβλεψης έχουν άμεσα βλαπτικές συνέπειες εις βάρος του, χωρίς να απαιτείται η έκδοση άλλης πράξης προς τούτο.

6. Η επίβλεψη ασκείται και στους χώρους που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση της σύμβασης και ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη πρόσβαση των ασκούντων την επίβλεψη.

7. Η διευθύνουσα υπηρεσία ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, σε τακτά χρονικά διαστήματα και κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής, για την πορεία εκπόνησης της μελέτης ή της παροχής της υπηρεσίας και εισηγείται για την άρση των προβλημάτων.

8. Ειδικά για τους επιβλέποντες υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας, πειθαρχικά αδικήματα αποτελούν:

α) η παράλειψη ενημέρωσης από τον επιβλέποντα τις συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, καθώς και η υπαίτια εκ μέρους του, πέραν του εύλογου χρόνου, καθυστέρηση, στην ενημέρωση του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας για την παραβίαση από τον ανάδοχο του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης της σύμβασης ή την πλημμελή εκπλήρωση των υποχρεώσεών του,

β) η παράλειψη κίνησης και διεκπεραίωσης της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας, παρά τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων, η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των λογαριασμών της σύμβασης από αυτόν και η χορήγηση από αυτόν εντολών για εκτέλεση εργασιών, οι οποίες δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση,

γ) η παράλειψη έγκαιρης έκδοσης απόφασης επί των συγκριτικών πινάκων και παραλαβής των μελετών ή υπηρεσιών από τον Προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης Αρχής, η χορήγηση από αυτούς παράτασης προθεσμίας χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις και η παράλειψή τους να εκδώσουν απόφαση σε έν-

σταση του αναδόχου κατά απόφασης κήρυξης έκπτωσης, εντός της δίμηνης προθεσμίας της παρ. 6 του άρθρου 191 περί έκπτωσης αναδόχου.»

Άρθρο 90
Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών - Προσθήκη άρθρου 183Α στον ν. 4412/2016

Στον ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται άρθρο 183 Α ως εξής:

«Άρθρο 183Α
Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η επίβλεψη μελετών με προεκτιμώμενη αμοιβή έως το όριο των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 5, περί κατώτατων ορίων δύναται, πέραν των ορισμών των παρ. 1 και 2 του άρθρου 183, να διενεργείται από διαπιστευμένους ιδιώτες επιβλέποντες «ελεγκτές μηχανικούς» ανά κατηγορία μελετών.

Στα καθήκοντα του ελεγκτή μπορεί να περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της μελέτης πριν την έγκρισή της, κατά την έννοια της παρ. 8 του άρθρου 189.

2. Ο ορισμός του ελεγκτή μηχανικού γίνεται μετά από κλήρωση μεταξύ των εγγεγραμμένων στο Μητρώο, που πληρούν τα κριτήρια της απόφασης της παρ. 3. Ελεγκτής μηχανικός που κληρώθηκε για την επίβλεψη μελέτης δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε επόμενη κλήρωση, μέχρι την παραλαβή του αντικειμένου της μελέτης κατ' άρθρο 189.

3. Σε περίπτωση ορισμού ελεγκτή μηχανικού εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 5 έως 9 του άρθρου 183.

4. Οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου «ελεγκτών μηχανικών», καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.»

Άρθρο 91
Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα - Αντικατάσταση του άρθρου 184 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 184 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 184
Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα

1. Στα έγγραφα της σύμβασης για την ανάθεση μελέτης και στη σύμβαση που συνάπτεται, ορίζεται η προθεσμία για την περαίωση του συνολικού αντικειμένου της σύμβασης (συνολική) και επιπλέον, εφόσον απαιτείται, προθεσμίες για την ολοκλήρωση συγκεκριμένων τμημάτων ή και σταδίων μελετών της σύμβασης (τμηματικές). Στη συνολική προθεσμία περιλαμβάνονται τα χρονικά διαστήματα, που αφορούν στην εκπόνηση του αμιγώς μελετητικού αντικειμένου της σύμβασης, από τη χορήγηση της σχετικής εντολής για την εκπόνηση σταδίου μελέτης μέχρι την υποβολή του. Επίσης, περιλαμβάνονται και κάθε είδους υποστηρικτικές μελέτες. Η προθεσμία εκπόνησης αναστέλλεται αυτοδίκαια κατά τα χρονικά διαστήματα, που αφορούν ενέργειες της αναθέτουσας αρχής για την έγκριση υποβληθείσας μελέτης, ήτοι από την υποβολή σταδίου μελέτης μέχρι τη χορήγηση της εντολής για την εκπόνηση του επόμενου σταδίου. Εφόσον, σημειώνονται άλλες καθυστερήσεις κατά την εκπόνηση είτε από υπαιτιότητα του αναδόχου είτε χωρίς υπαιτιότητα αυτού, χορηγούνται από την Προϊσταμένη Αρχή αντίστοιχες παρατάσεις.

Αν σημειώνεται καθυστέρηση στην εκτέλεση της σύμβασης για χρονικό διάστημα πέραν των δύο (2) ετών, από τη λήξη της συνολικής προθεσμίας, η σύμβαση διαλύεται και επέρχονται οι συνέπειες της παρ. 2 του άρθρου 192, περί διάλυσης της σύμβασης. Κατ' εξαίρεση με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, ύστερα από γνώμη του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου, μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία μιας σύμβασης καθ' υπέρβαση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, όταν η καθυστέρηση εκτέλεσης δεν οφείλεται στον εργοδότη ή στον ανάδοχο.

2. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης, γραμμικό κατ' ελάχιστον, ανάλογα με τη σχετική πρόβλεψη των συμβατικών τευχών. Το χρονοδιάγραμμα αποτυπώνει τη χρονική ανάπτυξη των σταδίων όλων των επιμέρους απαιτούμενων μελετών και τις χρονικές τους αλληλουχίες και επαλληλίες για τη διαμόρφωση της βέλτιστης δυνατής κρίσιμης διαδρομής. Με το χρονοδιάγραμμα, ο ανάδοχος προεκτιμά τον συνολικό χρόνο εκπόνησης της μελέτης, υπολογίζοντας εύλογα διαστήματα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση εργασιών και ενεργειών, για τα οποία δεν είναι υπεύθυνος, κατά την παρ. 1.

3. Οι τμηματικές και η συνολική προθεσμία μπορούν να παρατείνονται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, ύστερα από αίτηση του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη τους ή και με πρωτοβουλία της διευθύνουσας υπηρεσίας, εφόσον σημειώνονται καθυστερήσεις στην εκτέλεση της σύμβασης.

4. Αν ο ανάδοχος υποχρεωθεί να επανυποβάλει προς έγκριση μελέτη, επειδή η υπηρεσία έκρινε ότι η υποβληθείσα χρειάζεται διορθώσεις, ο χρόνος καθυστέρησης βαρύνει τον ανάδοχο και δεν δικαιολογεί παράταση της προθεσμίας, ούτε οδηγεί σε αναστολή της συνολικής προθεσμίας εκπόνησης της μελέτης. Αν η διευθύνουσα υπηρεσία ζητήσει την επανυποβολή μελέτης ή σταδίου αυτής λόγω αλλαγών ή συμπληρώσεων, που δεν εμπίπτουν στις συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου, ορίζεται, με το ίδιο έγγραφο, και εύλογη προθεσμία για την επανυποβολή της μελέτης ή σταδίου αυτής και τηρείται, αν απαιτείται, η διαδικασία του άρθρου 186, περί τροποποίησης της σύμβασης στη διάρκειά της. Στην περίπτωση αυτήν, η συμβατική προθεσμία παρατείνεται για χρόνο ίσο με την προθεσμία που ορίζεται για την παράδοση της τροποποιημένης μελέτης.

5. Γεγονότα ανωτέρας βίας αναστέλλουν την πάροδο των προθεσμιών των παρ. 1, 2, 3 και 4, εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει αμελλητί, σχετική αίτηση, ευθύς μόλις τούτα εμφανιστούν. Επί της αιτήσεως του αναδόχου αποφασίζει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, άλλως τεκμαίρεται η απο-

δοχή της αίτησης. Η αναστολή της παρούσας δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) της συνολικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου για συμβάσεις με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός (1) έτους, άλλως για συμβάσεις μικρότερης διάρκειας έως τριάντα (30) ημέρες.

6. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως και σε περίπτωση τροποποίησης της αρχικής σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 186.

7. Στις συμβάσεις παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι προθεσμίες εκτέλεσης και όλα τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται με τα έγγραφα της σύμβασης.

8. Για την ταχύτερη, σε σχέση με τη συμβατική προθεσμία, εκπόνηση πλήρους ή επιμέρους μελέτης, τίθεται σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη δημοπράτησης κάθε διαδικασίας ανάθεσης, ότι καταβάλλεται στον ανάδοχο πρόσθετη καταβολή (πριμ), εφόσον ο χρόνος παράδοσης της μελέτης είναι μικρότερος κατά δέκα τοις εκατό (10%) του προβλεπόμενου στη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτήν, για την πληρωμή της πρόσθετης καταβολής απαιτείται η προηγούμενη έκδοση απόφασης του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει, του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών. Η πρόσθετη καταβολή υπολογίζεται ως ποσοστό της αρχικής συμβατικής αξίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα συμβατικά τεύχη και το συνολικό ύψος της δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας της συμβατικής αμοιβής, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.. Η πρόσθετη καταβολή καταβάλλεται με την εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του συμβατικού αντικειμένου συμπεριλαμβανομένων των παρατάσεων. Οι αποφάσεις για παρατάσεις προθεσμιών ρυθμίζουν κάθε θέμα, που σχετίζεται με την πρόσθετη αυτήν καταβολή και ιδιαίτερα, αν μετατίθεται, μερικά ή ολικά, ο κρίσιμος, για την πρόσθετη καταβολή, χρόνος, με σαφή και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, προκειμένου να δικαιούται ο ανάδοχος πρόσθετη αμοιβή σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτήν, υπό τον όρο ο ανάδοχος να είναι ανυπαίτιος για τις χορηγηθείσες παρατάσεις.»

Άρθρο 92
Ποινικές ρήτρες - Τροποποίηση των παρ. 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 185 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 185 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 185 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 185
Ποινικές ρήτρες

1. Αν ο ανάδοχος παραβιάζει με υπαιτιότητά του τις προθεσμίες της σύμβασης, επιβάλλονται εις βάρος του και υπέρ του κυρίου του έργου ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από τον εργοδότη το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

2. Για κάθε ημέρα υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας της σύμβασης και για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής, επιβάλλεται ποινική ρήτρα ανερχόμενη σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της μέσης ημερήσιας αξίας της σύμβασης. Για τις επόμενες ημέρες και μέχρι ακόμα δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα ορίζεται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας της σύμβασης. Αν η εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης καθυστερεί πέραν του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής προθεσμίας, κινείται η διαδικασία της έκπτωσης.

3. Η μέση ημερήσια αξία της σύμβασης προκύπτει από τη διαίρεση της συμβατικής αμοιβής με τον αριθμό των ημερών της συνολικής προθεσμίας, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 184, περί προθεσμιών.

4. Αν συναφθεί συμπληρωματική/τροποποιητική σύμβαση, η μέση ημερήσια αξία της προκύπτει από τη διαίρεση της συμβατικής αμοιβής, που προβλέπεται σε αυτήν με τον αριθμό ημερών της προθεσμίας της συμπληρωματικής σύμβασης. Για τον υπολογισμό των ποινικών ρητρών της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζεται η παρ. 2. Η συμπληρωματική σύμβαση ορίζει, αν παρατείνονται οι προθεσμίες της αρχικής σύμβασης και αν αίρονται, καθ' ολοκληρίαν ή μερικά, οι ποινικές ρήτρες που επιβλήθηκαν προηγουμένως.

5. Αν στη σύμβαση προβλέπονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζεται αντίστοιχα στη σύμβαση ότι επιβάλλονται ποινικές ρήτρες, αν ο ανάδοχος τις υπερβεί με υπαιτιότητά του. Με τη σύμβαση ορίζονται το ποσό των τμηματικών ρητρών για κάθε ημέρα υπαίτιας καθυστέρησης και ο συνολικός χρόνος επιβολής. Οι τμηματικές ρήτρες συνολικά δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το δύο τοις εκατό (2%) του ποσού της σύμβασης. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας της σύμβασης.

6. Το ποσό των ποινικών ρητρών εισπράττεται μέσω του λογαριασμού, που εκδίδεται αμέσως μετά την επιβολή τους. Αν κατά της απόφασης επιβολής τους ασκηθεί ένσταση, η είσπραξη αναστέλλεται έως ότου εκδοθεί ρητή απόφαση επί της ένστασης.»

Άρθρο 93
Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου - Τροποποίηση των παρ. 2, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 187 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 2, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 187 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 187 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 187
Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου

1. Η κατ' αποκοπή αμοιβή μελέτης που έχει ανατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 51, περί «Συμβάσεων Μελετών για τον Προσδιορισμό Τεχνικής Λύσης» καταβάλλεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης μετά την υποβολή της μελέτης και την παραλαβή της.

2. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ανάθεσης σταδίων μελέτης, η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά, επί τη βάσει

της γενομένης με την οικονομική προσφορά του αναδόχου ανάλυσης της αμοιβής του και κατανέμεται σε προκαταβολή και πληρωμές μετά την υποβολή, την έγκριση και παραλαβή της μελέτης. Ειδικότερα:

α) Εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, με την υπογραφή της σύμβασης, καθώς και με την εντολή έναρξης κάθε επόμενου σταδίου μπορεί να χορηγείται στον ανάδοχο κατόπιν αιτήσεώς του, προκαταβολή που ανέρχεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της συμβατικής αμοιβής του σταδίου, έναντι ισόποσης εγγυητικής επιστολής, που εκδίδεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 72 περί εγγυήσεων. Η προκαταβολή είναι έντοκη, με επιτόκιο ίσο με το μικρότερο επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του δημοσίου δωδεκάμηνης ή, αν δεν εκδίδονται τέτοια, εξάμηνης διάρκειας, προσαυξημένο κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το επιτόκιο.

β) Μετά από την παρέλευση του μισού συμβατικού χρόνου εκπόνησης κάθε σταδίου και εφόσον τηρείται το χρονοδιάγραμμα εκπόνησής του κατά την εκτίμηση της διευθύνουσας υπηρεσίας, καταβάλλεται, έναντι ισόποσης εγγυητικής επιστολής, επιπλέον ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της αμοιβής, που αντιστοιχεί στο υπόψη στάδιο και παύει να τρέχει ο τόκος της περ. α΄, ο οποίος συμψηφίζεται με την αμοιβή του αναδόχου.

γ) Μετά από την υποβολή κάθε σταδίου ανά κατηγορία μελέτης, κατόπιν συνοπτικού ελέγχου της πληρότητας και επάρκειας αυτής, επιστρέφονται οι εγγυήσεις των προηγούμενων εδαφίων και καταβάλλεται ανακεφαλαιωτικά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της αμοιβής του σταδίου.

δ) Εφόσον η μελέτη δεν έχει εγκριθεί μετά την παρέλευση διμήνου από την υποβολή της, καταβάλλεται, κατόπιν συνοπτικού ελέγχου επάρκειας αυτής, επιπλέον ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

ε) Μετά από την έγκριση και παραλαβή κάθε ενδιάμεσου σταδίου ανά κατηγορία μελέτης καταβάλλεται επιπλέον ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της αμοιβής του σταδίου.

στ) Μετά από την έγκριση του τελικού σταδίου της μελέτης καταβάλλεται επιπλέον ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αμοιβής του τελικού σταδίου ή είκοσι τοις εκατό (20%) της αμοιβής του τελικού σταδίου με κατάθεση εγγυητικής επιστολής για το επιπλέον πέντε τοις εκατό (5%).

ζ) Μετά από την παραλαβή της μελέτης καταβάλλεται το υπόλοιπο της αμοιβής δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) και επιστρέφεται η εγγυητική επιστολή εφόσον συντρέχει η προηγούμενη περίπτωση της περ. στ΄.

3. Οι ερευνητικές και υποστηρικτικές εργασίες της περ. γ΄ της παρ. 8 του άρθρου 53 επιμετρούνται κατά την εκτέλεση της σύμβασης και πληρώνονται ιδιαίτερα. Η πληρωμή των εργασιών αυτών γίνεται με βάση τη προσφερθείσα έκπτωση της κατηγορίας μελέτης και την εκτελεσθείσα ποσότητα μονάδων φυσικού αντικειμένου, κατόπιν υποβολής σχετικής επιμέτρησης από τον ανάδοχο, η οποία θεωρείται από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και πάντα μέχρι το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής προεκτιμώμενης αμοιβής για όλες τις κατηγορίες.

4. Η αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών, που προσδιορίζεται κατά τη σύμβαση βάσει τιμής ανά ημέρα ή μήνα απασχόλησης για κάθε κατηγορία επιστήμονα, καταβάλλεται με μηνιαίες πιστοποιήσεις, για τις οποίες ο ανάδοχος υποβάλλει αντίστοιχους λογαριασμούς. Οι λογαριασμοί βασίζονται στον πραγματικό χρόνο απασχόλησης των επιστημόνων και στις προσφερόμενες τιμές μονάδας (ανθρωποημέρα ή ανθρωπομήνα) για κάθε κατηγορία. Αν ο χρόνος απασχόλησης είναι μικρότερος του μηνός, η αμοιβή είναι ανάλογη με τον χρόνο αυτό. Για τον υπολογισμό της αμοιβής θεωρείται, ότι ο μήνας περιλαμβάνει είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες, ασχέτως του πραγματικού αριθμού εργάσιμων ημερών. Όταν η αμοιβή των συμβάσεων αυτών ορίζεται κατ' αποκοπή, ο τρόπος καταβολής των ενδιάμεσων πληρωμών ορίζεται με τη σύμβαση.

5. Για την πληρωμή της αμοιβής του, ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία λογαριασμούς, στους οποίους εμφανίζονται διακριτά οι αμοιβές για το επιμετρούμενο τμήμα της σύμβασης, όπως ερευνητικές και υποστηρικτικές εργασίες, που εκτελέσθηκαν και επιμετρήθηκαν από τον ανάδοχο, όπως εγκρίθηκαν από τη διευθύνουσα υπηρεσία.

Η υποβολή της επιμέτρησης με δήλωση αλήθειας των στοιχείων που περιέχει, νομίμως υπογεγραμμένη από τον ανάδοχο, υποβάλλεται μαζί με τον λογαριασμό στον οποίο αφορά. Οι λογαριασμοί διακρίνουν επίσης τις αμοιβές που αντιστοιχούν στην αρχική και στις συμπληρωματικές συμβάσεις και συντάσσονται ανακεφαλαιωτικά, δηλαδή περιλαμβάνουν την αμοιβή που συνολικά οφείλεται μέχρι τη σύνταξη και υποβολή τους, αφαιρουμένων των ποσών που καταβλήθηκαν προηγουμένως. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται ποσά μόνο για εργασίες που προβλέπονται στη σύμβαση, ήτοι αρχική και συμπληρωματικές ή σε εγκεκριμένους συγκριτικούς πίνακες και αποζημιώσεις λόγω υπερημερίας του εργοδότη.

6. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται η ανάλυση των διαφόρων ποσών, στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία αυτή στηρίζεται, οι εγγυητικές επιστολές της προκαταβολής και της πρώτης τμηματικής πληρωμής, που ισχύουν κατά την υποβολή του λογαριασμού και το πληρωτέο ποσό. Μετά από έλεγχο και προσυπογραφή του επιβλέποντα, ο οποίος βεβαιώνει τη σύνταξή τους κατά τις ισχύουσες διατάξεις και τη σύμβαση, οι λογαριασμοί υποβάλλονται και εγκρίνονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία μέσα σε έναν (1) μήνα από την υποβολή τους για την πληρωμή του αναδόχου. Αν οι λογαριασμοί περιέχουν ασάφειες ή σφάλματα, σε βαθμό που η διόρθωσή τους να καθίσταται ανέφικτη, επιστρέφονται στον ανάδοχο για επανασύνταξη και επανυποβολή. Ο έλεγχος και η έγκριση επανυποβληθέντος λογαριασμού γίνονται εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Το τιμολόγιο του αναδόχου, που αφορά το ποσό του κάθε λογαριασμού, που θα περιέλθει στον ίδιο και η φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητά του προσκομίζονται στην υπηρεσί, που διενεργεί τις πληρωμές του κυρίου του έργου μετά την ειδοποίησή του για την επικείμενη πληρωμή. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις γίνονται από την υπηρεσία αυτήν και αποδίδονται απευθείας στους δικαιούχους.

7. Αν η πληρωμή λογαριασμού καθυστερήσει, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου, πέραν των δύο (2) μηνών από

την υποβολή τους οφείλεται τόκος υπερημερίας που υπολογίζεται, σύμφωνα με την παρ. Ζ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107). Προϋπόθεση πληρωμής του λογαριασμού είναι η προσκόμιση από τον ανάδοχο όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο μπορεί να προσκομίζεται μεταγενεστέρως, κατά την είσπραξη του ποσού του λογαριασμού. Ο ανάδοχος δικαιούται ακόμα να διακόψει τις εργασίες της σύμβασης μέχρι την καταβολή της αμοιβής του, ύστερα από κοινοποίηση ειδικής έγγραφης δήλωσης περί διακοπής των εργασιών, προς τη διευθύνουσα υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτήν δικαιούται ισόχρονη παράταση. Υπαιτιότητα του αναδόχου για τη μη πληρωμή λογαριασμού υπάρχει μόνο, αν αποδεδειγμένα κλήθηκε εγγράφως από την αρμόδια υπηρεσία του κυρίου του έργου και αδράνησε ή παρέλειψε να προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά για την πληρωμή του.

8. Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου της αμοιβής του αναδόχου, πριν από την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης, δεν επιτρέπεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η αρχική ή η εκ των υστέρων εκχώρηση, εν όλω ή εν μέρει, του συμβατικού ανταλλάγματος, όταν πρόκειται για την κάλυψη οφειλής του αναδόχου σε αναγνωρισμένες τράπεζες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ή σε υπεργολάβους που έχει δηλώσει ο ανάδοχος ότι θα χρησιμοποιήσει για την εκπόνηση της μελέτης.

9. Ο πίνακας κατανομής της αμοιβής μεταξύ των μελών της ένωσης που έχει υποβληθεί με την προσφορά, κατά το άρθρο 19, περί οικονομικών φορέων, μπορεί να τροποποιηθεί κατά την εκτέλεση της σύμβασης, μετά από έγκριση της διευθύνουσας υπηρεσίας.»

Άρθρο 94
Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 189 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 189 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 189
Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων για επιμέρους κατηγορίες μελετών, για τις οποίες τυχόν προβλέπεται ιδιαίτερη διαδικασία έγκρισης, οι υποβαλλόμενες κατά στάδιο μελέτες, καθώς και η συνολική μελέτη εγκρίνονται από το αρμόδιο, κατά περίπτωση όργανο της αναθέτουσας αρχής. Οι μελέτες υποβάλλονται στη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία πραγματοποιεί συνοπτικό έλεγχο για την πληρότητα των παραδοτέων, σύμφωνα με τη σύμβαση και εκδίδει σχετική βεβαίωση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, αλλιώς η βεβαίωση θεωρείται ως αυτοδικαίως εκδοθείσα.

2. Η υποβληθείσα μελέτη παραδίδεται στον ελεγκτή της παρ. 10 του παρόντος ή του άρθρου 183Α κατά περίπτωση, αμέσως μετά από την έκδοση, ρητή ή αυτοδίκαιη, της βεβαίωσης της παρ. 1, ο οποίος, το αργότερο μέσα σε δύο (2) μήνες, συντάσσει και υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία τεχνική έκθεση με την οποία βεβαιώνει, ότι για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες προδιαγραφές, κανονισμοί και τεχνικές οδηγίες και ότι, η μελέτη διαθέτει την ποιοτική και ποσοτική επάρκεια, σύμφωνα με τις εν γένει συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου. Αν η τεχνική έκθεση διαπιστώσει, ότι η μελέτη δεν έχει ελλείψεις ούτε και χρήζει διορθώσεων και η διευθύνουσα υπηρεσία δεν αμφισβητεί την έκθεση, ο ελεγκτής προωθεί τη μελέτη στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης έγκρισης, αλλιώς την επιστρέφει στον ανάδοχο με συγκεκριμένες παρατηρήσεις, θέτοντας εύλογη προθεσμία, εντός της οποίας ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφωθεί και υποβάλει εκ νέου τη μελέτη. Στην περίπτωση αυτήν αναστέλλεται η προθεσμία υποβολής της τεχνικής έκθεσης και δεν συμπληρώνεται, αν δεν παρέλθουν δεκαπέντε (15) ημέρες από την επανυποβολή της. Αν ο ανάδοχος δεν τηρήσει υπαιτίως τις υποχρεώσεις του για την αποκατάσταση των πλημμελειών της μελέτης εντός της τεθείσας προθεσμίας, μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος και η διόρθωση – συμπλήρωση της μελέτης του να διενεργηθεί από την υπηρεσία, ή να ανατεθεί, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου, σε άλλον μελετητή ή και στον ελεγκτή της μελέτης, αν διαθέτει τα τυπικά κατά τον νόμο προσόντα.

3. Αν σύμφωνα με τον νόμο, απαιτείται πριν την έγκριση της μελέτης η γνωμοδότηση άλλων υπηρεσιών και φορέων, η διευθύνουσα υπηρεσία την κοινοποιεί προς αυτούς, μετά από την υποβολή της τεχνικής έκθεσης του ελεγκτή και τις τυχόν απαιτηθείσες διορθώσεις ή συμπληρώσεις εκ μέρους του αναδόχου. Οι ως άνω φορείς και υπηρεσίες υποχρεούνται να υποβάλουν τη γνώμη τους μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την αποστολή της μελέτης προς αυτούς, εκτός αν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία από ειδικές διατάξεις. Η παρέλευση της προθεσμίας θεωρείται ως θετική γνωμοδότηση.

4. Η μελέτη εγκρίνεται κατά στάδια και στο σύνολό της. Η απόφαση έγκρισης εκδίδεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο υποχρεωτικά μέσα σε έναν (1) μήνα, από την υποβολή της μελέτης από τη διευθύνουσα υπηρεσία, συνοδευόμενη από την τυχόν απαιτούμενη γνώμη άλλων φορέων ή την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 3, την οποία βεβαιώνει το έγγραφο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Αν οι ζητηθείσες από τον ανάδοχο συμπληρώσεις ή διορθώσεις αφορούν διακεκριμένο στάδιο ή κατηγορία μελέτης, μπορεί να γίνει τμηματική έγκριση των υπόλοιπων μελετών. Με αιτιολογημένη απόφασή του, που εκδίδεται εντός της προθεσμίας της παρούσας, το όργανο έγκρισης μπορεί να παρατείνει την προθεσμία έγκρισης, για δύο (2) ακόμα μήνες.

5. Η έγκριση της μελέτης κατά τις παρ. 1, 2, 3 και 4 συνιστά και παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 4, επέρχεται αυτοδίκαιη έγκριση και παραλαβή της μελέτης και επιστρέφεται, μέσα σε δύο (2) μήνες μετά από τη ρητή ή αυτοδίκαιη παραλαβή, η εγγύηση καλής εκτέλεσης του αναδόχου.

6. Επιτρέπεται να παραληφθεί, εκτός αν άλλως ορίζεται στη σύμβαση, ύστερα από αίτηση του αναδόχου, μελέτη αυτοτελούς τμήματος έργου που εκπονήθηκε.

7. Οι αξιώσεις του εργοδότη κατά του αναδόχου, λόγω πλημμελειών της μελέτης, υπόκεινται σε εξαετή παραγραφή, η οποία άρχεται την επομένη της παραλαβής της μελέτης ή της λύσης της σύμβασης με οποιονδήποτε τρόπο.

8. Οι αξιώσεις του αναδόχου για την καταβολή της αμοιβής του παραγράφονται σε πέντε (5) έτη από τη ρητή

ή αυτοδίκαιη παραλαβή της μελέτης, αν δεν έχουν ήδη υποπέσει σε παραγραφή, σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις του παρόντος.

9. Η παραλαβή του αντικειμένου των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών γίνεται, όπως ορίζεται στις συμβάσεις αυτές.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, προβλέπεται ο υποχρεωτικός έλεγχος από ιδιώτες ελεγκτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των μελετών, των οποίων η εκτιμώμενη αμοιβή υπερβαίνει τα τιθέμενα με την απόφαση όρια, πριν την έγκρισή τους από την αναθέτουσα αρχή. Με την ίδια απόφαση ορίζονται επίσης, οι κατηγορίες μελετών που ελέγχονται υποχρεωτικά, η διαδικασία ανάθεσης του ελέγχου, ο τρόπος καθορισμού της αμοιβής και τα προσόντα των ελεγκτών, τα στάδια ελέγχου, ο καθορισμός των ευθυνών τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

Μέχρι την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, οι αναθέτουσες αρχές και οι φορείς του παρόντος δύνανται να αναθέτουν με σύμβαση σε ελεγκτές τον έλεγχο μελετών, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, εξαιρουμένων των μελετών που δεν αφορούν στον σχεδιασμό τεχνικών έργων.»

Άρθρο 95
Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 190 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 190 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 190
Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας
του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης

1. Αν ο εργοδότης περιέλθει σε υπερημερία ως προς την εκπλήρωση των συμβατικών ή νόμιμων υποχρεώσεών του, ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για τις θετικές ζημίες, που υφίσταται και για το χρονικό διάστημα μετά από την υποβολή έγγραφης όχλησης, έως την άρση της υπερημερίας, η οποία δεν δύναται να υπερβεί τους έξι (6) μήνες κατ' ανώτατο όριο. Η όχληση υποβάλλεται στη διευθύνουσα υπηρεσία και προσδιορίζει τις πράξεις ή παραλείψεις του εργοδότη ή των οργάνων του, που συνιστούν την αιτία της υπερημερίας, την αιτία της ζημίας και, στο μέτρο του δυνατού, την κατά προσέγγιση εκτίμηση της ζημίας, ανά ημέρα υπερημερίας.

2. Μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την υποβολή της όχλησης, ο επιβλέπων υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία εισήγηση, με την οποία διαπιστώνει αν υφίσταται υπερημερία, καθώς και τα αίτιά της και το ύψος των ζημιών του αναδόχου για κάθε ημέρα κατά προσέγγιση. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας εκδίδει εντός δέκα (10) ημερών, απόφαση με την οποία αποδέχεται ή απορρίπτει το αίτημα του αναδόχου. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η ένσταση του άρθρου 198, περί διοικητικής και δικαστικής επίλυσης διαφορών.

3. Μετά τη λήξη της υπερημερίας του εργοδότη, ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση της ζημίας του, προσδιορίζοντας επακριβώς το ποσό αυτής. Επί της αίτησης αποφασίζει, μετά από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας, η Προϊσταμένη Αρχή.»

Άρθρο 96
Έκπτωση του αναδόχου - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 191 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 191 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 191 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 191
Έκπτωση του αναδόχου

1. Αν ο ανάδοχος σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, κηρύσσεται έκπτωτος.

2. Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά, εφόσον:

α) Ο ανάδοχος υπερβεί υπαίτια, για χρονικό διάστημα πέραν του ενός τρίτου (1/3), τη συνολική προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 184 περί προθεσμιών, λαμβανομένων υπόψη των παρατάσεων.

β) Ο ανάδοχος καθυστερεί υπαίτια την υποβολή σταδίου μελέτης, για χρόνο περισσότερο από το μισό της αντίστοιχης τμηματικής προθεσμίας.

γ) Οι εργασίες του αναδόχου παρουσιάζουν κατ' επανάληψη ελαττώματα ή ελλείψεις. Για να κηρυχθεί ο ανάδοχος έκπτωτος για τον λόγο αυτόν, πρέπει να έχει προηγηθεί, τουλάχιστον μια φορά, η εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 188 περί υποχρεώσεων αναδόχου, για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων ή ελλείψεων της μελέτης και να μην έχει ασκηθεί ένσταση ή η ασκηθείσα να έχει απορριφθεί.

δ) Διαπιστωθεί, ότι ο ανάδοχος προσκόμισε πλαστή εγγυητική επιστολή ή ότι, προσκόμισε πλαστά δικαιολογητικά του άρθρου 103 περί πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών κατά την υπογραφή της σύμβασης.

3. Αν υφίσταται λόγος έκπτωσης, κοινοποιείται στον ανάδοχο με απόδειξη ειδική πρόσκληση της διευθύνουσας υπηρεσίας, στην οποία απαραιτήτως γίνεται μνεία των διατάξεων του παρόντος άρθρου και η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελέσει ο ανάδοχος μέσα στην τασσόμενη προθεσμία. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη, δηλαδή ανάλογη του χρόνου που απαιτείται, κατά την κοινή αντίληψη για την εκτέλεση των εργασιών ή των ενεργειών και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών.

4. Ανεξάρτητα από την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και τις προθεσμίες που αυτή τάσσει για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή ενεργειών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις εκ της συμβάσεως υποχρεώσεις του για την εμπρόθεσμη εκτέλεση της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση υφίσταται τις νόμιμες συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

5. Αν η προθεσμία που τέθηκε με την ειδική πρόσκλη-

ση παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί με το περιεχόμενό της, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την πάροδο της ταχθείσας προθεσμίας, με απόφαση του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας. Στην απόφαση προσδιορίζονται οι εργασίες και ενέργειες που εκτέλεσε ο ανάδοχος σε συμμόρφωση προς την ειδική πρόσκληση και αιτιολογείται η έκπτωση με αναφορά στις εργασίες που δεν εκτέλεσε και στις ενέργειες στις οποίες δεν συμμορφώθηκε.

6. Η έκπτωση του αναδόχου καθίσταται οριστική, αν κατά της απόφασης έκπτωσης δεν ασκηθεί ένσταση ή αν η ασκηθείσα ένσταση απορριφθεί. Αν ασκηθεί ένσταση, αναστέλλονται οι συνέπειες της έκπτωσης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί και ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της σύμβασης. Η αποδοχή ή απόρριψη της ένστασης από το αποφαινόμενο όργανο κατ' άρθρο 198, περί διοικητικής και δικαστικής επίλυσης διαφορών αιτιολογείται, μεταξύ δε των λόγων αποδοχής, μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταφανής βελτίωση του ρυθμού ή της ποιότητας των εκτελούμενων εργασιών, ώστε να πιθανολογείται βάσιμα η έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

7. Η εξέταση της ένστασης, κατά το άρθρο 198 γίνεται κατά προτεραιότητα από το τεχνικό συμβούλιο και η σχετική γνωμοδότηση εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την άσκηση της ένστασης. Η μη έκδοση απόφασης του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, κατά το άρθρο 198 μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την έκδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου, θεωρείται ως σιωπηρή αποδοχή της γνωμοδότησης.

8. Μετά από την οριστικοποίηση της έκπτωσης εκκαθαρίζεται η σύμβαση και καταπίπτει υπέρ του εργοδότη η εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ειδική ποινική ρήτρα. Αν επιβλήθηκαν ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών μέχρι την οριστικοποίηση της έκπτωσης, οι ρήτρες αυτές οφείλονται από τον ανάδοχο αθροιστικά, ενώ επιβάλλεται και η ποινική ρήτρα για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας, εφόσον υφίσταται αντίστοιχη περίπτωση.

9. Η απόφαση, με την οποία οριστικοποιήθηκε η έκπτωση, κοινοποιείται στις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την τήρηση μητρώων μελετητών.

10. Αν, μετά από την οριστικοποίηση της έκπτωσης, η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει την ολοκλήρωση της μελέτης, προσκαλεί τον υποψήφιο, που κατατάχθηκε στην επόμενη θέση στον διαγωνισμό, στον οποίο αναδείχθηκε ο έκπτωτος ανάδοχος και του προτείνει να αναλάβει αυτός την ολοκλήρωση της μελέτης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στον διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται, εφόσον εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρότασης περιέλθει στην Προϊσταμένη Αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν αυτός δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή προσκαλεί τον επόμενο υποψήφιο κατά σειρά κατάταξης, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία. Εφόσον και αυτός απορρίψει την πρόταση, η Προϊσταμένη Αρχή προσφεύγει κατά την κρίση της είτε στην ανοικτή δημοπρασία είτε στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου.

Η διαδικασία της παρούσας εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση, που η Προϊσταμένη Αρχή κρίνει αιτιολογημένα, ότι οι παραπάνω προσφορές δεν είναι ικανοποιητικές για τον εργοδότη της μελέτης, αλλά μπορεί να εφαρμόζεται αναλογικά και σε περίπτωση ολοκλήρωσης της μελέτης, ύστερα από διάλυση της σύμβασης.»

Άρθρο 97
Διάλυση της σύμβασης - Τροποποίηση των παρ. 1, 3, 4, 5 και 6 και κατάργηση της παρ. 7 του άρθρου 192 του ν. 4412/2016

Στο άρθρο 192 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται οι παρ. 1, 3, 4, 5 και 6, καταργείται η παρ. 7 και το άρθρο 192 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 192
Διάλυση της σύμβασης

1. Ο εργοδότης δικαιούται να καταγγείλει μια σύμβαση μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 133, χωρίς αποζημίωση του αναδόχου.

2. Πέραν των αναφερομένων στην παρ. 1, σε περίπτωση σύμβασης μελέτης, που εκπονείται κατά στάδια, ο εργοδότης δικαιούται να διακόψει τις εργασίες της μετά την ολοκλήρωση κάποιου σταδίου και να λύσει τη σύμβαση χωρίς αποζημίωση του αναδόχου, αν τούτο προβλέπεται στη σύμβαση. Δικαιούται επίσης, ο εργοδότης να διακόψει την εκπόνηση σταδίου μελέτης με καταβολή αποζημίωσης στον ανάδοχο, κατά την παρ. 2 του άρθρου 194 περί αποζημίωσης αναδόχου, σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης. Ο εργοδότης σύμβασης παροχής υπηρεσιών δικαιούται, αν προβλέπεται στη σύμβαση, να διακόψει την παροχή των υπηρεσιών είτε αζημίως για τον ίδιο είτε και με καταβολή αποζημίωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 194.

3. Ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν υποχρεωθεί σε αναστολή εκπόνησης της μελέτης ή παροχής των υπηρεσιών με εντολή του εργοδότη, για συνεχόμενο χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της εντολής, ή αν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης ανασταλεί ή διακοπεί η εκπόνηση της μελέτης για συνολικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

β) Αν εξαιτίας γεγονότων, που συνιστούν υπερημερία του εργοδότη, αναγκαστεί είτε να μην αρχίσει την εκπόνηση μελέτης ή την παροχή της υπηρεσίας του, κατά τον ορισμένο στη σύμβαση χρόνο, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών. Για την έναρξη της προθεσμίας, ο ανάδοχος υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία, ειδική δήλωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 4.

γ) Αν παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) μηνών από την υποβολή ειδικής δήλωσης εκ μέρους του αναδόχου προς τον εργοδότη, λόγω παρέλευσης της προθεσμίας για την πληρωμή εγκεκριμένου λογαριασμού.

4. Η ειδική δήλωση διακοπής των εργασιών των περ.

β΄ και γ΄ της παρ. 3 περιλαμβάνει:

α) μνεία των λόγων της διάλυσης,

β) στοιχεία για περαιωμένα τμήματα της μελέτης και εκτίμηση της αξίας τους,

γ) περιγραφή των τμημάτων της μελέτης που υπολείπονται,

δ) αίτηση περί καταβολής της νόμιμης αποζημίωσης συγκεκριμένου, κατά το δυνατόν, ύψους και ανάλυση των κονδυλίων της και

ε) δήλωση περί της πρόθεσής του να αποδεχθεί συνέχιση των εργασιών, κατόπιν αποζημίωσης. Η διευθύνουσα υπηρεσία εκδίδει απόφαση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες περί αποδοχής ή απόρριψης της ειδικής δήλωσης. Αν δεχθεί τη δήλωση ή παρέλθει άπρακτο διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την επίδοσή της, ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλει στη διευθύνουσα υπηρεσία, αίτηση λύσης της σύμβασης. Επί της αιτήσεως αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας, στην οποία καταχωρείται και η γνώμη του επιβλέποντα. Η σύμβαση λύεται με την αποδοχή της αίτησης ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας. Αν η αίτηση απορριφθεί εμπρόθεσμα, ο ανάδοχος υποχρεούται στη συνέχιση παροχής των υπηρεσιών του, ανεξάρτητα από την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων του και η Προϊσταμένη Αρχή εγκρίνει, με την ίδια απόφαση, τις αναγκαίες προσαρμογές στις προθεσμίες της σύμβασης.

5. Για τη διάλυση της σύμβασης κατά την περ. α΄ της παρ. 3, ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση στη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία της ειδικής δήλωσης διακοπής των εργασιών και επιπλέον, αίτημα για λύση της σύμβασης. Τα τρία τελευταία εδάφια της παρ. 4 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτήν.

6. Οι συμβάσεις εκπόνησης μελέτης λύονται με την παραλαβή του συμβατικού αντικειμένου, εκτός αν συντρέχει περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου ή διάλυσης της σύμβασης είτε με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου είτε με πρωτοβουλία του αναδόχου. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών λύονται αυτοδικαίως, όπου προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος.

Στη σύμβαση μπορεί να ορίζεται και διαφορετικά, ιδίως σε περιπτώσεις που το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έχει ουσιώδη σημασία για τα συμφέροντα του κυρίου του έργου.

7. [Καταργήθηκε].»

Άρθρο 98
Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 194 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 194 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 194
Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης

1. Αν η σύμβαση εκπόνησης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών διαλυθεί από τον εργοδότη και προβλέπεται από τη σύμβαση καταβολή αποζημίωσης, ο ανάδοχος δικαιούται αποζημίωσης, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το τρία τοις εκατό (3%) επί της συμβατικής αμοιβής των σταδίων που υπολείπονται για την ολοκλήρωσή της. Για την αμοιβή των ήδη εκπονηθέντων τμημάτων του σταδίου της μελέτης που διακόπτεται συντάσσεται Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.).

2. Για την πληρωμή της αποζημίωσης ο ανάδοχος υποβάλλει, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης διάλυσης, στη διευθύνουσα υπηρεσία αίτηση, με λογαριασμό αποζημίωσης συνοδευόμενο από το Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε της παρ. 1.

3. Οι αποζημιώσεις του παρόντος δεν θίγουν την οφειλόμενη αμοιβή για τις εκτελεσθείσες εργασίες ή υπηρεσίες.»

Άρθρο 99
Υποκατάσταση του αναδόχου - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 195 του ν. 4412/2016

Η παρ. 2 του άρθρου 195 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται, η παρ. 4 καταργείται και το άρθρο 195 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 195
Υποκατάσταση του αναδόχου

1. Η υποκατάσταση / αντικατάσταση του αρχικού αναδόχου στο σύνολο ή μέρος της σύμβασης της μελέτης ή της υπηρεσίας επιτρέπεται μόνον εφόσον προβλέπεται ρητά στη σύμβαση ή πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 132, περί τροποποίησης της σύμβασης στη διάρκειά της.

2. α) Σε συμβάσεις που δεν υπερβαίνουν τα όρια των περ. β΄ και γ΄ του άρθρου 5 , όταν ο ανάδοχος ή ο μοναδικός μελετητής ή πάροχος υπηρεσιών εταιρείας μελετών ή παρόχων υπηρεσιών είναι φυσικό πρόσωπο αντίστοιχα και καθίσταται ανίκανος λόγω ασθένειας ή άλλης αντικειμενικής αιτίας για την εκπλήρωση της παροχής του, η προϊσταμένη αρχή μπορεί να εφαρμόσει αναλόγως την παρ. 10 του άρθρου 191.

β) Αν πτωχεύσει ή αποβιώσει ή καταστεί κατ` άλλο τρόπο ανίκανος για την εκτέλεση ένας εκ των μελετητών αναδόχου εταιρείας μελετών, η εκπόνηση του σταδίου της μελέτης, που άρχισε να εκπονείται, συνεχίζεται από την εταιρεία, ακόμα και αν από το καταστατικό προβλέπεται η διάλυση της εταιρείας και υπό την προϋπόθεση ότι αυτή συνεχίζει να έχει τις απαιτούμενες από τη σύμβαση τάξεις και κατηγορίες πτυχίων. Αν η εταιρεία δεν διαθέτει τις απαιτούμενες κατά τη σύμβαση κατηγορίες και τάξεις πτυχίων, υποχρεούται, σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη στιγμή που επήλθε η αλλαγή στο πτυχίο, να αντικαταστήσει τον εταίρο μελετητή ή να ζητήσει υποκατάσταση ή σύμπραξη με μελετητή που διαθέτει τα τυπικά προσόντα, σύμφωνα με την προκήρυξη. Η ανωτέρω ρύθμιση δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση διαγραφής μελετητή από τα μητρώα και η σύμβαση εξελίσσεται κανονικά χωρίς τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου. Η προϊσταμένη αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, να αποφασίσει την εκπόνηση και των επόμενων σταδίων της ανατεθείσας

μελέτης από την εταιρεία, αν κρίνει ότι η εταιρεία διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Αν η εταιρεία είναι μέλος αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας, ισχύουν αναλόγως τα δύο προηγούμενα εδάφια.

γ) Αν πτωχεύσει ή διαγραφεί ή αποβιώσει ή καταστεί ανίκανος για εκπόνηση της μελέτης λόγω σοβαρής ασθένειας ή άλλης αντικειμενικής αιτίας μελετητής φυσικό πρόσωπο, μέλος αναδόχου σύμπραξης ή κοινοπραξίας, τα υπόλοιπα μέλη της υποχρεούνται να τον υποκαταστήσουν εφόσον θεωρείται απαραίτητος για την περάτωση του υπό εκπόνηση σταδίου της μελέτης, με άλλον, αντίστοιχων προσόντων.

3. Οι περ. β΄ και γ΄ της παρ. 2 εφαρμόζονται και στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση.

4. (Καταργείται).»

Άρθρο 100
Τεχνικές προδιαγραφές - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 196 του ν. 4412/2016

Η παρ. 2 του άρθρου 196 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 196 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 196
Τεχνικές προδιαγραφές

1. Η εκπόνηση μελέτης και η παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών γίνεται με τις τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν κατά τη σύναψη της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων του άρθρου 54 περί τεχνικών προδιαγραφών. Σε περίπτωση μεταγενέστερων μεταβολών των άνω προδιαγραφών, προσαρμόζεται αναλόγως η συμβατική σχέση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί σχετική απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να εξειδικεύεται το είδος των παραδοτέων στοιχείων ανά στάδιο και ανά κατηγορία μελέτης της περ. 15 της παρ. 3 του άρθρου 2, και συγκεκριμένα: α) τα τεύχη (Τεχνική Έκθεση, Υπολογισμοί, Προμέτρηση, Προϋπολογισμός κ.λπ.) και β) τα κατά περίπτωση σχέδια, καθώς και η μορφή αυτών (έντυπη ή και ηλεκτρονική) που πρέπει ο μελετητής να εκπονήσει, κατά το άρθρο 189 περί έγκρισης μελέτης - παραλαβής αντικειμένου σύμβασης για την έγκριση της ανατεθείσας σε αυτόν μελέτης.

3. Ο προϋπολογισμός του έργου κατά τη μελέτη συντάσσεται με εφαρμογή των τιμολογίων, τα οποία ισχύουν για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των δημόσιων έργων.»

Άρθρο 101
Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 6, 7 και 12 και προσθήκη παρ. 13 και 14 στο άρθρο 198 του ν. 4412/2016

Προστίθενται στον τίτλο του άρθρου 198 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 2, 3, 6, 7, 12, προστίθενται παρ. 13, 14 και το άρθρο 198 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 198
Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στις περιπτώσεις που ρητά ορίζεται στον νόμο, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση εκτελεστής πράξης ή παράλειψης της διευθύνουσας υπηρεσίας που βλάπτει για πρώτη φορά δικαίωμα του αναδόχου, ασκείται ένσταση. Εφόσον δεν υφίσταται δέσμια αρμοδιότητα της υπηρεσίας για την έκδοση ρητής πράξης, προϋπόθεση ώστε να θεωρηθεί επιτρεπτή η ένσταση κατά παραλείψεως, είναι να έχει προηγηθεί η υποβολή εγγράφου αιτήματος του αναδόχου με συγκεκριμένο περιεχόμενο και να παρέλθει ένας (1) τουλάχιστον μήνας από την υποβολή του. Η προθεσμία της ένστασης στην περίπτωση αυτή διαρκεί μέχρι την έγκριση του σταδίου της μελέτης ή την παραλαβή της υπηρεσίας, εκτός αν γνωστοποιηθεί εγγράφως από τη διευθύνουσα υπηρεσία στον ανάδοχο ότι η διοίκηση δεν πρόκειται να εκδώσει ρητή πράξη επί του αιτήματός του. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να τον ενημερώνει σχετικώς. Ένσταση ασκείται και κατά των βλαπτικών εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της προϊσταμένης αρχής ή του κυρίου του έργου, αν από αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Η διευθύνουσα υπηρεσία κατά την έκδοση πράξης, η οποία υπόκειται σε ένσταση ή η προϊσταμένη αρχή κατά την έκδοση των πράξεων ή αποφάσεών της, οφείλουν να μνημονεύουν στην πράξη τη δυνατότητα άσκησης ένστασης, την ανατρεπτική προθεσμία για την άσκησή της, το αποφαινόμενο όργανο, καθώς και τις συνέπειες από τη μη άσκησή της, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο εδάφιο α΄ της παρ. 2 του άρθρου 175.

2. Η ένσταση απευθύνεται στο κατά περίπτωση αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο και ασκείται με κατάθεση στο πρωτόκολλο του αποφαινόμενου οργάνου, καθώς και της διευθύνουσας υπηρεσίας ή προϊσταμένης αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης. Ως κατάθεση νοείται και η αποστολή με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον η ένσταση υπογράφεται ψηφιακά. Με την ένσταση εξετάζονται τόσο η νομιμότητα της πράξης ή παράλειψης όσο και η ουσία της υπόθεσης.

3. Το αρμόδιο, αποφαινόμενο όργανο αποφασίζει μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την άσκηση της ένστασης. Αν η ένσταση απορριφθεί εν μέρει ή στο σύνολό της ή αν παρέλθει άπρακτη η τρίμηνη προθεσμία, ο ανάδοχος μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο αρμόδιο κατά την παρ. 11 δικαστήριο. Η έκδοση ή κοινοποίηση της απόφασης επί της ένστασης, μετά την πάροδο του τριμήνου, δεν μεταθέτει την έναρξη της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής.

4. Ένσταση μπορεί να ασκήσει και ο κύριος του έργου, αν δεν είναι το δημόσιο. Αν αρμόδιος να αποφανθεί σε ενστάσεις του αναδόχου είναι ο κύριος του έργου ή όργανό του, στις ενστάσεις που ασκούνται από αυτόν, αποφασίζει ο Υπουργός που εποπτεύει τον κύριο του έργου και αν δεν υφίσταται εποπτεία, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών.

5. Αν κύριος του έργου δεν είναι το δημόσιο, αντίγραφο της ένστασης υποβάλλεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες στον αντισυμβαλλόμενο του ενισταμένου. Για την εξέτα-

ση της ένστασης καλείται ο ενιστάμενος να προσκομίσει το αποδεικτικό κατάθεσής της στον αντισυμβαλλόμενό του, ο οποίος μπορεί να υποβάλει τις αντιρρήσεις του μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Η μη υποβολή αντιρρήσεων δεν θεωρείται ως αποδοχή των ισχυρισμών του αιτούντος.

6. Η ένσταση προσδιορίζει την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη, περιλαμβάνει σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους ουσιαστικούς λόγους στους οποίους στηρίζεται, τα αιτήματα του ενισταμένου και, εφόσον είναι δυνατό, το οικονομικό αντικείμενο της διαφοράς. Η ένσταση συνοδεύεται από αντίγραφο της πράξης που γέννησε τη διαφωνία. Η διευθύνουσα υπηρεσία και η προϊσταμένη αρχή διαβιβάζουν στο αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την άσκηση της ένστασης τις απόψεις τους επί αυτής και τον φάκελο της υπόθεσης με τα συμβατικά τεύχη του έργου. Αν δεν τηρηθεί η ως άνω υποχρέωση, δικαιούται ο ενιστάμενος να ζητήσει από το τεχνικό συμβούλιο τη συζήτηση της υπόθεσης και χωρίς εισήγηση της υπηρεσίας, συνοδεύοντας την αίτησή του με αντίγραφο της ένστασης και τα κρίσιμα στοιχεία του φακέλου. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται ημερομηνία συζήτησης της ένστασης και η αίτηση κοινοποιείται στην αρμόδια διευθύνουσα υπηρεσία ή προϊσταμένη αρχή πριν από τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες για την επείγουσα υποβολή εισήγησης. Αν δεν περιέλθει στο τεχνικό συμβούλιο εισήγηση, μπορεί η υπόθεση να συζητηθεί και χωρίς αυτή, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

7. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Για τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, καλείται από την υπηρεσία που εισηγείται ή τη γραμματεία του συμβουλίου ο ανάδοχος εγγράφως, σε καθορισμένη ημέρα και ώρα, που δεν απέχει λιγότερο από δέκα (10) ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης. Αντίγραφο της ένστασης διαβιβάζεται και στα μέλη του συμβουλίου έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτησή της. Η πρόσκληση επιδίδεται με απόδειξη στον ανάδοχο ή τον αντίκλητό του με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Στη συζήτηση καλείται με τον ίδιο τρόπο ο κύριος του έργου που υπέβαλε την ένσταση ή αντιρρήσεις κατ' αυτής. Στη συνεδρίαση ο ενιστάμενος παρίσταται είτε αυτοπροσώπως είτε με πληρεξούσιο.

8. Αν κύριος του έργου δεν είναι το δημόσιο και ασκηθούν αντίθετες ενστάσεις από τον ανάδοχο και τον αντισυμβαλλόμενό του / κύριο του έργου, εξετάζονται ταυτόχρονα από τον εποπτεύοντα Υπουργό ή, αν δεν υπάρχει, τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, ακόμα και αν έχει την κατά νόμο αρμοδιότητα για την εξέταση της ένστασης όργανο του κυρίου του έργου.

9. Η συζήτηση της ένστασης στο τεχνικό συμβούλιο αρχίζει με προφορική ανάπτυξη της έγγραφης εισήγησης της υπηρεσίας είτε με παρουσία του ενισταμένου και του υποβάλλοντος αντιρρήσεις είτε και χωρίς την παρουσία τους, αν δεν προσήλθαν παρά τη νόμιμη κλήτευσή τους. Ελέγχεται κατ' αρχήν το εμπρόθεσμο της ένστασης, η επίδοση της ένστασης στον αντισυμβαλλόμενο, όταν απαιτείται και οι αντιρρήσεις του αντισυμβαλλομένου, αν έχουν υποβληθεί και στη συνέχεια εξετάζεται η νομιμότητα και ουσιαστική βασιμότητα των λόγων που προβάλλονται. Η εισήγηση περιλαμβάνει επίσης εκτίμηση περί του οικονομικού αντικειμένου της υπόθεσης, αν τούτο είναι εφικτό. Ακολουθεί προφορική συζήτηση υπό τη διεύθυνση του προέδρου του τεχνικού συμβουλίου για την πληρέστερη ενημέρωση των μελών. Η γνώμη του συμβουλίου διαμορφώνεται μετά την αποχώρηση των ενδιαφερομένων, διατυπώνεται στο πρακτικό και υποβάλλεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών στο αρμόδιο για την απόφαση όργανο.

10. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προθεσμίες που τάσσονται στα όργανα του εργοδότη και της διοίκησης, αναστέλλονται κατά τον μήνα Αύγουστο.

11. Για τη δικαστική επίλυση των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 175. Αρμόδιο Δικαστήριο είναι το διοικητικό εφετείο της περιφέρειας στην οποία έχει υπογράφει η σύμβαση.

12. Αν η ένσταση είναι εμπρόθεσμη, το κατά περίπτωση αποφαινόμενο όργανο μπορεί να εκδώσει και να κοινοποιήσει την απόφασή του και μετά από την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 3, αλλά οπωσδήποτε όχι πέραν του μηνός από τη λήξη αυτής, εφόσον δεν έχει λήξει η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα σχετική προσφυγή και δεν έχει χωρήσει συζήτηση αυτής στο Δικαστήριο. Η απόφαση του κατά περίπτωση αποφαινομένου οργάνου που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο βοήθημα και είναι εκτελεστή μόνο αν την αποδέχεται αυτός που υπέβαλε την ένσταση και παραιτηθεί από το δικαίωμα άσκησης προσφυγής και από τυχόν ασκηθείσα προσφυγή του. Η αποδοχή μπορεί να γίνει σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της σχετικής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση κατισχύει η τυχόν εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου.

13. Ειδικά επί των ενστάσεων που αφορούν εκτελούμενες συμβάσεις μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με προεκτιμώμενη αμοιβή κατώτερη των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, οι οποίες εκτελούνται από τους δήμους, τις περιφέρειες, τους συνδέσμους τους και τα νομικά τους πρόσωπα, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις επιχειρήσεις τους, αποφασίζει ο αρμόδιος συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης του τεχνικού συμβουλίου της οικείας περιφέρειας και μετά την έναρξη λειτουργίας της αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας Ο.Τ.Α., ο επόπτης Ο.Τ.Α..

14. Το τεχνικό συμβούλιο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, για την επιτάχυνση της εξέτασης των υποβαλλομένων ενστάσεων και λοιπών θεμάτων αρμοδιότητάς του, απαρτίζεται από περισσότερα του ενός κλιμάκια, που είναι αυτοτελή και ισόβαθμα μεταξύ τους και στη σύνθεση των οποίων δεν επιτρέπεται να μετέ-

χουν τα ίδια πρόσωπα. Η συγκρότηση κάθε κλιμακίου γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί συγκρότησης του τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών συγκροτείται το τεχνικό συμβούλιο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και καθορίζεται η αρμοδιότητα των κλιμακίων. Η παραπομπή των θεμάτων προς γνωμοδότηση στα κλιμάκια του τεχνικού συμβουλίου γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδομών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 102
Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή του αναδόχου - Τροποποίηση των παρ. 1 και 4 του άρθρου 200 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 4 του άρθρου 200 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 200 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 200
Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά
για πληρωμή του αναδόχου

1. Ο τρόπος πληρωμής και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Η πληρωμή της αξίας των υλικών ή της υπηρεσίας στον ανάδοχο, αν δεν προβλέπεται άλλος τρόπος στα έγγραφα της σύμβασης, μπορεί να γίνει με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

α. Με την εξόφληση του εκατό τοις εκατό (100%) της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υλικών ή της υπηρεσίας.

β. Με τη χορήγηση έντοκης προκαταβολής μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. έναντι ισόποσης εγγύησης και την καταβολή του υπολοίπου είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών είτε με πληρωμή ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. με το πρωτόκολλο παραλαβής κατόπιν του μακροσκοπικού ελέγχου και την εξόφληση της υπόλοιπης συμβατικής αξίας με τον συνολικό Φ.Π.Α. μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.

3. Οι παραπάνω τρόποι πληρωμής εφαρμόζονται και στις τμηματικές παραδόσεις, εφόσον αυτές προβλέπονται από την σύμβαση.

4. Στις συμβάσεις προμήθειας τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι κατ' ελάχιστον τα εξής:

α) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής, σύμφωνα με το άρθρο 208 περί παραλαβής υλικών.

β) Αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα.

γ) Τιμολόγιο του προμηθευτή.

δ) [Καταργήθηκε]

ε) Πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας και ασφαλιστικής ενημερότητας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για την πληρωμή του τιμήματος απαιτούνται κατ' ελάχιστον τα εξής δικαιολογητικά:

α) Πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του τμήματος που αφορά η πληρωμή ή του συνόλου του συμβατικού αντικείμενου, σύμφωνα με το άρθρο 219, περί παραλαβής του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών.

β) Τιμολόγιο του αναδόχου.

γ) [Καταργήθηκε]

δ) Πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας και ασφαλιστικής ενημερότητας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

6. Πέραν των ανωτέρω δικαιολογητικών, οι αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή, μπορούν να ζητήσουν και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό, εφόσον προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία ή στα έγγραφα της σύμβασης.

7. Στην περίπτωση των παρ. 9 και 10 του άρθρου 53, περί περιεχομένου εγγράφων της σύμβασης, για την πληρωμή του επί πλέον ποσού που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή, δεν απαιτείται σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης.

8. Οι εντολές πληρωμής των ενεργειών τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), του άρθρου 119 περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας, εκδίδονται από το όργανο που εξέδωσε την απόφαση ανάθεσης.»

Άρθρο 103
Κήρυξη αναδόχου ως εκπτώτου - Αντικατάσταση του άρθρου 203 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 5 και το άρθρο 203 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 203
Κήρυξη αναδόχου ως εκπτώτου

1. Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου:

α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης,

β) στην περίπτωση που δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφώθηκε με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) στην περίπτωση δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών, εφόσον δεν φόρτωσε, δεν παρέδωσε ή δεν αντικατέστησε τα συμβατικά αγαθά ή δεν επισκεύασε ή δεν συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 206 περί χρόνου παράδοσης υ-

λικών, με την επιφύλαξη της παρ. 2,

δ) στην περίπτωση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, εφόσον δεν παρείχε τις υπηρεσίες ή δεν υπέβαλε τα παραδοτέα ή δεν προέβη στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 217 περί διάρκειας σύμβασης παροχής υπηρεσίας, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του παρόντος.

2. Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από σύμβαση κατά τις περ. γ΄ και δ΄ της παρ. 1, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, η οποία μνημονεύει τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, θέτοντας προθεσμία για τη συμμόρφωσή του. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη της διάρκειας της σύμβασης και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η προθεσμία, που τέθηκε με την ειδική όχληση, παρήλθε, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

3. Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που αφορούν σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

4. Στον οικονομικό φορέα, που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση,

β) είσπραξη εντόκως της προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση ανάδοχο είτε από ποσόν που δικαιούται να λάβει είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον ανάδοχο μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξής του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας.

Επιπλέον, μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του αναδόχου από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.

γ) Καταλογισμός του διαφέροντος, που προκύπτει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, αναθέτοντας το ανεκτέλεστο αντικείμενο της σύμβασης στον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που είχε λάβει μέρος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Αν ο οικονομικός φορέας του προηγούμενου εδαφίου δεν αποδεχθεί την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, από τρίτο οικονομικό φορέα είτε με διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης είτε με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 32. Το διαφέρον υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$$Δ = (ΤΚΤ – ΤΚΕ) \times Π$$

Όπου:

Δ = Διαφέρον που θα προκύψει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα. Το διαφέρον λαμβάνει θετικές τιμές, αλλιώς θεωρείται ίσο με μηδέν.

ΤΚΤ = Τιμή κατακύρωσης της προμήθειας των αγαθών, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα στον νέο ανάδοχο.

ΤΚΕ = Τιμή κατακύρωσης της προμήθειας των αγαθών, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τη σύμβαση από την οποία κηρύχθηκε έκπτωτος ο οικονομικός φορέας.

Π = Συντελεστής προσαύξησης προσδιορισμού της έμμεσης ζημίας που προκαλείται στην αναθέτουσα αρχή από την έκπτωση του αναδόχου. Ο ανωτέρω συντελεστής λαμβάνει τιμές από 1,01 έως και 1,05 και προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης. Αν δεν προσδιορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, λαμβάνει την τιμή 1,01.

Ο καταλογισμός του διαφέροντος επιβάλλεται στον έκπτωτο οικονομικό φορέα με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, που εκδίδεται σε αποκλειστική προθεσμία δεκαοκτώ (18) μηνών μετά την έκδοση και την κοινοποίηση της απόφασης κήρυξης εκπτώτου, και εφόσον κατακυρωθεί η προμήθεια των αγαθών που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα σε τρίτο οικονομικό φορέα. Για την είσπραξη του διαφέροντος από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα μπορεί να εφαρμόζεται η διαδικασία του Κώδικα Είσπραξης Δημόσιων Εσόδων. Το διαφέρον εισπράττεται υπέρ της αναθέτουσας αρχής.

5. Η κήρυξη του αναδόχου ως εκπτώτου γνωστοποιείται από την αναθέτουσα αρχή, αμελλητί, στην ΕΑΑΔΗΣΥ, η οποία ορίζεται αρμόδια για την τήρηση σχετικού μητρώου. Τα στοιχεία του μητρώου αξιοποιούνται κατά την εφαρμογή του άρθρου 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.»

Άρθρο 104
Χρόνος παράδοσης υλικών - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 206 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 206 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 206 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 206
Χρόνος παράδοσης υλικών

1. Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η

σύμβαση. Ο συμβατικός χρόνος παράδοσης των υλικών μπορεί να παρατείνεται υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) τηρούνται οι όροι του άρθρου 132 περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους,

β) έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής μετά από γνωμοδότηση αρμόδιου συλλογικού οργάνου είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής και εφόσον συμφωνεί ο προμηθευτής είτε ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή, το οποίο υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου,

γ) το χρονικό διάστημα της παράτασης είναι ίσο ή μικρότερο από τον αρχικό συμβατικό χρόνο παράδοσης.

2. Στην περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης, ο χρόνος παράτασης δεν συνυπολογίζεται στον συμβατικό χρόνο παράδοσης.

3. Η απόφαση παράτασης εκδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την υποβολή του σχετικού αιτήματος του προμηθευτή. Στην περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 207 περί κυρώσεων για εκπρόθεσμή παράδοση προμήθειας.

4. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του οργάνου της περ. β΄ της παρ. 11 του άρθρου 221, ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης των υλικών μπορεί να μετατίθεται. Μετάθεση επιτρέπεται μόνο όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή άλλοι ιδιαιτέρως σοβαροί λόγοι, που καθιστούν αντικειμενικώς αδύνατη την εμπρόθεσμη παράδοση των συμβατικών ειδών. Στις περιπτώσεις μετάθεσης του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

5. Εάν λήξει ο συμβατικός χρόνος παράδοσης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει ο παραταθείς κατά τα ανωτέρω χρόνος, χωρίς να παραδοθεί το υλικό, ο προμηθευτής κηρύσσεται έκπτωτος.

6. Ο προμηθευτής υποχρεούται να ειδοποιεί την υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, την αποθήκη υποδοχής των υλικών και την επιτροπή παραλαβής, για την ημερομηνία που προτίθεται να παραδώσει το υλικό, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες νωρίτερα.

7. Μετά από κάθε προσκόμιση υλικού στην αποθήκη υποδοχής αυτών, ο προμηθευτής υποχρεούται να υποβάλει στην υπηρεσία αποδεικτικό, θεωρημένο από τον υπεύθυνο της αποθήκης, στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία προσκόμισης, το υλικό, η ποσότητα και ο αριθμός της σύμβασης σε εκτέλεση της οποίας προσκομίστηκε.»

Άρθρο 105
Παραλαβή υλικών - Τροποποίηση της παρ. 1 και προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 208 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 τροποποιείται και προστίθεται παρ. 10 στο άρθρο 208 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και το άρθρο 208 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 208
Παραλαβή υλικών

1. Η παραλαβή των υλικών γίνεται από τις επιτροπές της παρ. 3 του άρθρου 221 περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων.

2. Κατά τη διαδικασία παραλαβής των υλικών, διενεργείται ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος και καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί, ο προμηθευτής. Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει ότι ο ποιοτικός έλεγχος γίνεται με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

α) Με μακροσκοπική εξέταση.

β) Με χημική ή μηχανική εξέταση (εργαστηριακή εξέταση).

γ) Με πρακτική δοκιμασία.

δ) Με όλους ή με όσους από τους παραπάνω τρόπους χρειάζεται, ανάλογα με το προς προμήθεια υλικό ή και με οποιονδήποτε άλλο ενδεικνυόμενο τρόπο, εφόσον ο τρόπος αυτός προβλέπεται από τη σύμβαση.

3. Αν η σύμβαση προβλέπει μόνο μακροσκοπική εξέταση, συντάσσεται από την επιτροπή παραλαβής πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής ή απόρριψης μετά τη διενέργεια του μακροσκοπικού ελέγχου. Όταν η σύμβαση προβλέπει εκτός από την μακροσκοπική εξέταση και άλλους ελέγχους, ιδίως χημική εξέταση, μηχανική εξέταση, πρακτική δοκιμασία, συντάσσεται από την επιτροπή παραλαβής εκτός από το πρωτόκολλο μακροσκοπικού ελέγχου και δειγματοληψίας και πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής ή απόρριψης μετά τα αποτελέσματα των ελέγχων τούτων. Εάν, λόγω της φύσης του είδους, όλοι οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι γίνονται από την επιτροπή παραλαβής και δεν μεσολαβούν εργαστηριακοί και λοιποί έλεγχοι για τη σύνταξη του ανωτέρου πρωτοκόλλου, τούτο συντάσσεται από την επιτροπή, χωρίς να προηγηθεί σύνταξη πρωτοκόλλου μακροσκοπικού ελέγχου και δειγματοληψίας.

Μετά την ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας η επιτροπή παραλαβής μπορεί:

α) να παραλάβει το υλικό,

β) να παραλάβει το υλικό με παρατηρήσεις λόγω αποκλίσεων από τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης,

γ) να απορρίψει το υλικό.

Το κόστος διενέργειας των ανωτέρω ελέγχων επιβαρύνει τον προμηθευτή.

4. Αν η επιτροπή παραλαβής παραλάβει το υλικό, με παρατηρήσεις αναφέρει στο σχετικό πρωτόκολλο τις αποκλίσεις που παρουσιάζει αυτό από τους όρους της σύμβασης και διατυπώνει αιτιολογημένα τη γνώμη της για το ζήτημα αν το υλικό είναι κατάλληλο ή όχι για τη χρήση που προορίζεται. Εφόσον κριθεί από την αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία του φορέα, που εκτελεί τη σύμβαση, ότι οι παρεκκλίσεις του υλικού δεν επηρεάζουν την καταλληλότητά του και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή του υλικού με ή χωρίς έκπτωση επί της συμβατικής τιμής. Σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον κριθεί από την αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση ότι οι παρεκκλίσεις του υλικού επηρεάζουν την καταλληλότητά του και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το υλικό μπορεί να απορριφθεί.

Εάν το υλικό απορρίπτεται από την επιτροπή παραλαβής λόγω παρεκκλίσεων που διαπιστώθηκαν κατά τον

μακροσκοπικό έλεγχο, η επιτροπή δεν προβαίνει στη λήψη και αποστολή δειγμάτων και αντιδειγμάτων για άλλους περαιτέρω ελέγχους.

5. Στη δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής της περ. β΄ της παρ. 11 του άρθρου 221 μπορούν να παραπέμπονται για επανεξέταση περιπτώσεις υλικών που απορρίφθηκαν ή κρίθηκαν παραληπτέα με έκπτωση επί της συμβατικής τιμής με βάση τους ελέγχους που διενέργησε η πρωτοβάθμια επιτροπή παραλαβής. Η παραπομπή κατά τα ανωτέρω γίνεται ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή ή αυτεπάγγελτα από την υπηρεσία. Η δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής προβαίνει εκ νέου σε όλους τους προβλεπόμενους από τη σύμβαση ελέγχους και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης και ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στις παρ. 3 και 4.

Το αίτημα για επανεξέταση υλικού σε δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής υποβάλλεται από τον προμηθευτή μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης. Τα έξοδα της δευτεροβάθμιας επιτροπής παραλαβής βαρύνουν τον προμηθευτή, εφόσον τα είδη απορριφθούν οριστικά ή παραληφθούν με έκπτωση, ανεξάρτητα εάν η ανάθεση για επανεξέταση γίνεται μετά από αίτημα του προμηθευτή ή αυτεπάγγελτα. Τα έξοδα αυτά καταλογίζονται με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου και εκπίπτουν από το ποσό πληρωμής του προμηθευτή ή εισπράττονται από την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης ή με βεβαίωση μέσω του δημοσίου ταμείου.

6. Τα πρωτόκολλα που συντάσσονται από τις επιτροπές παραλαβής, πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες, κοινοποιούνται υποχρεωτικά και στους προμηθευτές.

7. Με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, μπορεί να παραπέμπεται για επανεξέταση υλικό σε δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται προς τούτο, ακόμη και στην περίπτωση που παραλήφθηκε οριστικά από την πρωτοβάθμια επιτροπή παραλαβής. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν για το δημόσιο και για τον προμηθευτή τα αναφερόμενα στην παρ. 5.

8. Αν ο προμηθευτής διαφωνεί με το αποτέλεσμα των εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργήθηκαν κατά την παραλαβή από την πρωτοβάθμια ή τη δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής, μπορεί να ζητήσει εγγράφως εξέταση κατ' έφεση των οικείων αντιδειγμάτων. Η κατ' έφεση εξέταση γίνεται, ύστερα από έγγραφο της υπηρεσίας, σε εργαστήριο διαφορετικό από εκείνο που διενήργησε την αρχική εξέταση, σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 214, περί δειγμάτων, δειγματοληψίας και εργαστηριακών εξετάσεων. Ο προμηθευτής μπορεί να ζητήσει κατ' έφεση εξέταση είτε η παραλαβή διενεργείται από πρωτοβάθμια είτε από δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο εργαστήριο από αυτό που διενήργησε τον αρχικό έλεγχο, η κατ' έφεση εξέταση γίνεται σε αυτό αλλά με εξεταστή του Γενικού Χημείου του Κράτους ή άλλου φορέα. Ο προμηθευτής υποχρεούται να καταβάλει τα προβλεπόμενα για την περίπτωση τέλη. Το αίτημα του προμηθευτή για την κατ' έφεση εξέταση πρέπει να υποβάλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν των αποτελεσμάτων της αρχικής εξέτασης. Κατ' έφεση εξέταση μπορεί να γίνει και αυτεπάγγελτα με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήψη του πρωτοκόλλου της επιτροπής παραλαβής.

Κατά την κατ' έφεση εξέταση παρίσταται εκπρόσωπος του φορέα, υποχρεωτικά δε καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί ο προμηθευτής. Εάν κατά τη διενέργεια της κατ' έφεση εξέτασης υπάρχει διαφωνία από τον εκπρόσωπο του φορέα ή τον προμηθευτή σε τεχνικό θέμα (όπως εφαρμοζόμενη μέθοδος εξέτασης χρήση οργάνων), αυτή διατυπώνεται με σαφήνεια σε σχετικό πρωτόκολλο, η δε υπόθεση παραπέμπεται στο Ανώτατο Χημικό Συμβούλιο για γνωμάτευση.

Το αποτέλεσμα της κατ' έφεση εξέτασης είναι υποχρεωτικό και τελεσίδικο και για τα δύο μέρη. Μετά το αποτέλεσμα της κατ' έφεση εξέτασης ο προμηθευτής δεν μπορεί να ζητήσει παραπομπή σε δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής.

9. Τα υπό προμήθεια υλικά μπορούν να τεθούν σε επιχειρησιακή εκμετάλλευση μόνο μετά την οριστική παραλαβή τους από τον φορέα.

10. Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 για την παρακολούθηση και παραλαβή συμβάσεων προμηθειών με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της παρ. 1 του άρθρου 118, δεν απαιτείται συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής και η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας, για την οποία προορίζονται τα αγαθά ή της υπηρεσίας που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτόν με την απόφαση ανάθεσης.»

Άρθρο 106
Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 215 του ν. 4412/2016

Η παρ. 4 του άρθρου 215 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 215 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 215
Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, όταν κρίνει σκόπιμο, για σύμβαση συγκεκριμένης προμήθειας να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης και εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Ο χρόνος και το περιεχόμενο της εγγυημένης λειτουργίας περιγράφεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Επίσης, οφείλει κατά τον χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας, να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά τεύχη της σύμβασης.

3. Για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής ή ειδική επιτροπή, που ορίζεται για τον σκοπό αυτόν από την αναθέτουσα αρχή,

προβαίνει στον απαιτούμενο έλεγχο της συμμόρφωσης του αναδόχου στα προβλεπόμενα στη σύμβαση για την εγγυημένη λειτουργία καθ' όλον τον χρόνο ισχύος της τηρώντας σχετικά πρακτικά. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις, η επιτροπή εισηγείται στο αποφαινόμενο όργανο της σύμβασης την έκπτωση του αναδόχου.

4. Μέσα σε έναν (1) μήνα από τη λήξη του προβλεπόμενου χρόνου της εγγυημένης λειτουργίας η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής ή η ειδική επιτροπή συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής της εγγυημένης λειτουργίας, στο οποίο αποφαίνεται για τη συμμόρφωση του αναδόχου στις απαιτήσεις της σύμβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ολικής ή μερικής, του αναδόχου, το συλλογικό όργανο μπορεί να προτείνει την κατάπτωση της εγγύησης καλής λειτουργίας που προβλέπεται στο άρθρο 72 περί εγγυήσεων. Το πρωτόκολλο εγκρίνεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.»

Άρθρο 107
Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών - Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 219 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 219 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 219 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 219
Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών

1. Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής, που συγκροτείται, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 221, περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων.

Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα, στο πρώτο εδάφιο, για την παραλαβή συμβάσεων υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της παρ. 1 του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, δεν απαιτείται συγκρότηση επιτροπής παραλαβής και η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση, που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας για την οποία προορίζονται οι υπηρεσίες ή της υπηρεσίας, που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό με την απόφαση ανάθεσης.

2. Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και εκπρόσωπος του αναδόχου. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής:

α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου,

β) είτε εισηγείται για την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

3. Αν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσεται πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, που αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης και γνωμοδοτεί αν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων και συνεπώς αν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 3 ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των εν λόγω παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση.

β) Αν διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220, περί απόρριψης παραδοτέου και αντικατάστασης.

5. Αν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον οικονομικό φορέα και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής της παρ. 2 ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις της παρ. 3, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια.

6. Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής της παρ. 1. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από τη σύμβαση και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπομένων από τη σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων. Οποιαδήποτε ενέργεια που έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 108
Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1, 3, 8, 9, 10 και 11 και προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 221 του ν. 4412/2016

Τροποποιούνται ο τίτλος και οι παρ. 1, 3, 8, 9, 10 και 11, προστίθεται παρ. 12 στο άρθρο 221 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και το άρθρο 221 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 221
Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης
και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα (γνωμοδοτικά όργανα) έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) αξιολογούν τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων,

β) ελέγχουν την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης,

γ) ελέγχουν και αξιολογούν τις προσφορές,

δ) στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας, με διαπραγμάτευση της διαδικασίας, με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους,

ε) εισηγούνται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας,

στ) γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης,

ζ) στο στάδιο της εκτέλεσης γνωμοδοτούν, όπου απαιτείται, για τα θέματα που ανακύπτουν, ιδίως για την παράταση του συμβατικού χρόνου, άλλες τροποποιήσεις της σύμβασης και την έκπτωση του αναδόχου και

η) γνωμοδοτούν για τις προβλεπόμενες στον παρόντα νόμο ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή της προϊσταμένης αρχής κατά το στάδιο της ανάθεσης και εκτέλεσης.

2. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους τα όργανα αυτά εκδίδουν γνώμη, συμπεριλαμβανομένης της βαθμολόγησης, μετά από ψηφοφορία επί των επικρατέστερων προτάσεων. Η γνώμη του οργάνου είναι η πρόταση που συγκεντρώνει την πλειοψηφία των παρόντων. Δεν επιτρέπεται η γνώμη των οργάνων αυτών να προκύπτει από τον μέσο όρο των προτάσεων.

3. Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής συγκροτούνται γνωμοδοτικά όργανα για συγκεκριμένη σύμβαση ή περισσότερες ή σε ετήσια βάση για τις συμβάσεις που συνάπτει η αναθέτουσα αρχή. Η ύπαρξη οργάνων σε ετήσια βάση δεν αποκλείει τη συγκρότηση οργάνου συγκεκριμένης/ων σύμβασης ή συμβάσεων. Εφόσον τα όργανα συγκροτούνται σε ετήσια βάση, οι διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που δεν έχουν ολοκληρωθεί εντός του έτους, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από το ίδιο όργανο. Στην περίπτωση της διενέργειας συγκεντρωτικών αγορών από ΚΑΑ, τα αντίστοιχα γνωμοδοτικά όργανα συγκροτούνται με απόφασή τους. Με τις αποφάσεις της παρούσας δύνανται να συγκροτούνται κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων που αφορούν τις διαδικασίες σύναψης. Σε περιπτώσεις σύναψης ή εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων δύναται η αναθέτουσα αρχή να ορίζει ως μέλος των ανωτέρω γνωμοδοτικών οργάνων, των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας έναν εξωτερικό εξειδικευμένο επιστήμονα, που διαθέτει τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις για την εκπλήρωση των προβλέψεων της παρ. 1. Οι αποφάσεις συγκρότησης των γνωμοδοτικών οργάνων κοινοποιούνται στα μέλη αυτών και τους φορείς από τους οποίους αυτά προέρχονται. Μέχρι τη λειτουργία του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344, το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 (Α΄ 226) δεν εφαρμόζεται κατά τον ορισμό των μελών των επιτροπών που ασκούν καθήκοντα είτε κατά την ανάθεση είτε κατά την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων.

4. Με την απόφαση της παρ. 3 εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες, ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών, η λειτουργία των οργάνων (επιτροπών κ.λπ.), καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με τα ανωτέρω.

5. Στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, ως γνωμοδοτικά όργανα μπορεί να ορίζονται και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα που έχει αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης.

6. Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων στις αναθέτουσες αρχές, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας» (Α΄ 45), εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ως άνω νόμου. Τα συλλογικά όργανα είναι δυνατόν να συνεδριάζουν και με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη), σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 13 του άρθρου 14 του ν. 2690/1999. Ειδικά στις περιπτώσεις που δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, η αποσφράγιση και μονογραφή των φακέλων γίνεται από το μέλος ή τα μέλη που βρίσκονται στην έδρα της αναθέτουσας αρχής, στην οποία έχουν κατατεθεί οι προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής, κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης.

7. Στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων του παρόντος άρθρου μετέχει υποχρεωτικά ένα μέλος του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344.

8. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, πέραν των ανωτέρω, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Όταν ως κριτήριο ανάθεσης χρησιμοποιείται η πλέον συμφέρουσα, από οικονομική άποψη, προσφορά μόνο βάσει τιμής ή βάσει πλήρως αντικειμενικοποιημένων κριτηρίων, η επιτροπή διαγωνισμού αποτελείται από τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, με τους αναπληρωτές τους, που υπηρετούν στην αναθέτουσα αρχή, εγγεγραμμένους στο μητρώο της περ. ζ΄, με εμπειρία, τεχνική εξειδίκευση και ειδικότητες, που προσιδιάζουν στις υπό ανάθεση κατηγορίες εργασιών, οι οποίοι ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή που διενεργεί τον διαγωνισμό. Κατ' εξαίρεση, αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι της αναθέτουσας αρχής, τούτη δύναται είτε να αιτηθεί την υπόδειξη ορισμού μελών από το Δημόσιο, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), εγγεγραμμένων στο μητρώο της περ. η΄ της παρούσας είτε να προσφύγει στην διενέργεια κλήρωσης μεταξύ των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων (Μη.Μ.Ε.Δ.). Στις εργασίες της επιτροπής μπορεί να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος των εργοληπτών, που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του, από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις. Ειδικά σε περιπτώσεις διαγωνισμών προϋπολογισμού χαμηλό-

τερου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, στις οποίες κριτήριο ανάθεσης αποτελεί η πλέον συμφέρουσα προσφορά από οικονομική άποψη μόνο βάσει τιμής, η επιτροπή διαγωνισμού δύναται να αποτελείται από υπαλλήλους της αναθέτουσας αρχής, ένας εκ των οποίων είναι υποχρεωτικά τεχνικός εγγεγραμμένος στο Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων (Μη.Μ.Ε.Δ.).

β) Όταν ως κριτήριο ανάθεσης χρησιμοποιείται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής - ποιότητας, η επιτροπή διαγωνισμού αποτελείται από:

αα) Τέσσερις (4) τεχνικούς υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, με τους αναπληρωτές τους, που υπηρετούν στην αναθέτουσα αρχή ή στο Δημόσιο, ως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014, εγγεγραμμένους στο μητρώο της περ. ζ΄ της παρούσας, με εμπειρία, τεχνική εξειδίκευση και ειδικότητες που προσιδιάζουν στις υπό ανάθεση κατηγορίες εργασιών.

ββ) Έναν (1) εκπρόσωπο των Ο.Τ.Α., που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του, από την περιφερειακή ένωση δήμων της έδρας της περιφέρειας όπου εκτελείται το έργο.

γγ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (ΤΕΕ), που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του, κατόπιν κλήρωσης, από τα αρμόδια όργανα του ΤΕΕ.

δδ) Έναν (1) εκπρόσωπο των εργοληπτικών οργανώσεων, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του, κατόπιν κλήρωσης, από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις, όταν πρόκειται για έργα των οποίων ο προϋπολογισμός εκτός Φ.Π.Α. και αναθεώρησης ισούται ή υπερβαίνει το όριο εφαρμογής της Οδηγίας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 5.

Η αναθέτουσα αρχή ορίζει τα υποδειχθέντα μέλη, αφού λάβει υπόψη της αιτήματα εξαίρεσης, λόγω κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων στον συγκεκριμένο διαγωνισμό. Στην περίπτωση αυτή υποδεικνύονται αντικαταστάτες των εξαιρεθέντων μελών, σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία.

γ) Η επιτροπή διαγωνισμού της περ. β΄ συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή του φορέα κατασκευής του έργου. Η μη υπόδειξη των μελών των περ. ββ΄, γγ΄ και δδ΄ δεν κωλύει τη συγκρότηση της επιτροπής. Σε αυτήν την περίπτωση η απαρτία υπολογίζεται βάσει του αριθμού των μελών που ορίστηκαν και υποδείχθηκαν.

δ) Για τον ορισμό των μελών της επιτροπής διαγωνισμού, η αρμόδια για τη διεξαγωγή του υπηρεσία ζητά εγκαίρως την υπόδειξη των μελών και των εκπροσώπων των κοινωνικών φορέων (ΤΕΕ ή άλλου Επιμελητηρίου, Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και των εργοληπτικών οργανώσεων), κατά την περ. ε΄. Οι φορείς στους οποίους υπηρετούν οι υπάλληλοι και οι λοιποί εκπρόσωποι παρέχουν τις αναγκαίες διευκολύνσεις για την άσκηση των καθηκόντων τους.

ε) Για τον ορισμό του εκπροσώπου τους, τα επιμελητήρια, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων και οι εργοληπτικές οργανώσεις, διενεργούν, με ευθύνη των διοικήσεών τους, δημόσια κλήρωση κατά τις κείμενες διατάξεις, ύστερα από έγκαιρη δημοσιοποίηση της ημέρας και ώρας διενέργειάς της, από σχετικούς καταλόγους (μητρώα) προσώπων, που καταρτίζονται και τηρούνται με ευθύνη των παραπάνω φορέων.

στ) Στις επιτροπές δύναται να συμμετέχει, κατόπιν αιτήματος του φορέα χρήσης και άνευ δικαιώματος ψήφου, εκπρόσωπός, που υποδεικνύεται από αυτόν και ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή.

ζ) Συστήνεται και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών, Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Τεχνικών και Λοιπών Συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.). Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται τεχνικοί υπάλληλοι όλων των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων των ανεξάρτητων αρχών και της Βουλής των Ελλήνων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εγγραφή στο Μητρώο, η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου, τα καθήκοντα των εγγεγραμμένων, οι όροι απαλλαγής από την υποχρέωση εγγραφής, τα πειθαρχικά αδικήματά τους και κάθε άλλο σχετικά με τα παραπάνω αναγκαίο θέμα.

9. Ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, πέραν των παρ. 1 έως 6, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών του παρόντος Βιβλίου η αναθέτουσα αρχή συγκροτεί, με απόφασή της, επιτροπή διαγωνισμού, που αποτελείται από τρία (3) μέλη. Δύο (2) από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ-ΤΕ της αναθέτουσας αρχής, με τους αναπληρωτές τους, εγγεγραμμένοι στο μητρώο της περ. ζ΄ της παρ. 8, που έχουν εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ένας εξ αυτών ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

β) Όταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με κριτήριο μόνο τη χαμηλότερη τιμή, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 86, ορίζονται ως μέλη της επιτροπής υπάλληλοι της αναθέτουσας αρχής, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, και μόνο κατ' εξαίρεση, αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι της αναθέτουσας αρχής, αυτή δύναται είτε να αιτηθεί την υπόδειξη ορισμού μελών εγγεγραμμένων στο μητρώο της περ. ζ΄ της παρ. 8 που απασχολούνται στο Δημόσιο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 είτε να προσφύγει στη διενέργεια κλήρωσης μεταξύ των εγγεγραμμένων στο Μη.Μ.Ε.Δ..

γ) Κατ' εξαίρεση, η επιτροπή διαγωνισμού μπορεί να συγκροτείται από πέντε (5) μέλη, αν κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής η προς ανάθεση σύμβαση είναι πολύπλοκη και απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρία. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, τέσσερα (4) από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι, με τους αναπληρωτές τους, εγγεγραμμένοι στο μητρώο της περ. ζ΄ της παρ. 8 και με εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, εκ των οποίων ένας ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

δ) Ένα (1) από τα μέλη της επιτροπής διαγωνισμού με τον αναπληρωτή του υποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, μετά από σχετικό αίτημα της αναθέτουσας αρχής. Ο εκπρόσωπος του ΤΕΕ προκύπτει από απόφαση του διοικούντος αυτό οργάνου. Αν το ΤΕΕ δεν ανταποκριθεί μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρό-

σκλησης, επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής ή υπάλληλος που υπηρετεί στο Δημόσιο, ως τούτο καθορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014, εγγεγραμμένος στο μητρώο της περ. η΄ της παρ. 8.

ε) Σε περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων με ιδιαίτερα σύνθετο, πολύπλοκο και εξειδικευμένο αντικείμενο, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών να καθορίζονται πρόσθετα προσόντα, που πρέπει να πληρούν τα μέλη της επιτροπής διαγωνισμού, κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στις περ. α΄ και β΄.

10. Εφόσον διενεργείται κλήρωση, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 9, προηγείται η δημοσιοποίηση των στοιχείων της σύμβασης, στην ιστοσελίδα του κυρίου του έργου και της αναθέτουσας αρχής. Η κλήρωση διενεργείται υποχρεωτικά με βάση το ηλεκτρονικό σύστημα κληρώσεων της παρ. 6 του άρθρου 118, μεταξύ των τεχνικών υπαλλήλων του μητρώου της περ. ζ΄ της παρ. 8 σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας με βάση την έδρα της αναθέτουσας αρχής, οι οποίοι διαθέτουν τα αντίστοιχα προσόντα των προηγούμενων παραγράφων κατά περίπτωση. Άρνηση εκτέλεσης των καθηκόντων συνιστά πειθαρχικό αδίκημα του υπαλλήλου και διώκεται κατά τις οικείες διατάξεις. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 (Α΄ 226).

11. Στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, πέραν των οριζόμενων στην παρ. 1, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Συγκροτείται τριμελές ή πενταμελές γνωμοδοτικό όργανο (επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης).

β) Για την παρακολούθηση και την παραλαβή της σύμβασης προμήθειας συγκροτείται τριμελής ή πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης. Εφόσον απαιτούνται ειδικές γνώσεις, ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής πρέπει να έχει την αντίστοιχη ειδικότητα. Εφόσον μεταξύ των υπηρετούντων στην αναθέτουσα αρχή δεν υπάρχει υπάλληλος με την αντίστοιχη ειδικότητα, η αναθέτουσα αρχή ζητεί τη συνδρομή άλλων φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Το όργανο αυτό εισηγείται για όλα τα θέματα παραλαβής του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, προβαίνοντας σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικειμένου της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση ή κρίνεται αναγκαίο, συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα, παρακολουθεί και ελέγχει την προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου και εισηγείται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων. Με απόφαση του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου μπορεί να συγκροτείται δευτεροβάθμια επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής με τις παραπάνω αρμοδιότητες.

Για την εξέταση των προβλεπόμενων ενστάσεων και προσφυγών, που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, συγκροτείται ειδικό γνωμοδοτικό όργανο, τριμελές ή πενταμελές (Επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων), τα μέλη του οποίου είναι διαφορετικά από τα μέλη του γνωμοδοτικού οργάνου που είναι αρμόδιο για τα υπόλοιπα θέματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι όροι για τη συγκρότηση των πρωτοβάθμιων, μόνιμων ή μη, και των δευτεροβάθμιων επιτροπών παραλαβής, η σύνθεση αυτών, η διαδικασία επιλογής των μελών τους και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τα παραπάνω.

δ) Για την παραλαβή του τμηματικού ή συνολικού αντικειμένου σύμβασης παροχής υπηρεσιών συγκροτείται τριμελής επιτροπή παραλαβής με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης. Εφόσον απαιτούνται ειδικές γνώσεις, ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής πρέπει να έχει την αντίστοιχη ειδικότητα. Εφόσον μεταξύ των υπηρετούντων στην αναθέτουσα αρχή δεν υπάρχει υπάλληλος με την αντίστοιχη ειδικότητα, η αναθέτουσα αρχή ζητεί τη συνδρομή άλλων φορέων του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Ως μέλη της εν λόγω επιτροπής δύναται να ορίζονται και υπάλληλοι, στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 216.

Για την εξέταση των προβλεπόμενων ενστάσεων και προσφυγών, που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, συγκροτείται ειδικό γνωμοδοτικό όργανο, τριμελές ή πενταμελές (επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων), τα μέλη του οποίου είναι διαφορετικά από τα μέλη του γνωμοδοτικού οργάνου που είναι αρμόδιο για τα υπόλοιπα θέματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.

ε) Τα γνωμοδοτικά όργανα της παρούσας παραγράφου συγκροτούνται από υπαλλήλους που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στον φορέα που διενεργεί τον διαγωνισμό ή σε άλλο φορέα του δημοσίου τομέα και λειτουργούν σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί συλλογικών οργάνων.

στ) Η επιτροπή της περ. β΄ γνωμοδοτεί και για ζητήματα τροποποίησης των συμβάσεων προμηθειών, σύμφωνα με το άρθρο 132. Ειδικά για την περίπτωση των Κεντρικών Αρχών Αγορών, για ζητήματα τροποποίησης συμφωνιών - πλαίσιο και συμβάσεων κεντρικών προμηθειών που συνάπτονται από αυτές, γνωμοδοτεί η επιτροπή της περ. α΄.

ζ) [Καταργήθηκε]

η) [Καταργήθηκε]

Σε περίπτωση αιτιολογημένης αδυναμίας για τη συμπλήρωση ή τη συγκρότηση των επιτροπών της παρ. 1, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από άλλη αναθέτουσα αρχή τη διάθεση υπαλλήλου ή υπαλλήλων της για τη συγκρότηση της επιτροπής.

12. Για τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων του παρόντος, που είναι εγγεγραμμένα στο Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344 ή που ορίζονται από τις ΕΚΑΑ της παρ. 1 του άρθρου 41 για τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών, που αυτές διενεργούν, προβλέπεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176), περί αμοιβών συλλο-

γικών οργάνων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τον τρόπο και χρόνο καταβολής, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης του προηγούμενου εδαφίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΠΡΩΗΝ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ) - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΙ ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Άρθρο 109
Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες - Τροποποίηση των παρ. 6, 7, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Στον τίτλο του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτικές διατάξεις», τροποποιούνται οι παρ. 6, 7, 8, 9, 10 και 11 και το άρθρο 258 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 258
Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες
(άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη των παρ. 8 και 11, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338), ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή των προσφορών, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Τα εργαλεία και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς διαθέσιμα και διαλειτουργικά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες ΤΠΕ, και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο , οι αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ κατά τη διαδικασία υποβολής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της σύμβασης, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απαιτούσε συγκεκριμένα εργαλεία, συσκευές ή μορφότυπους αρχείων, που δεν διατίθενται γενικά ή δεν υποστηρίζονται από γενικά διαθέσιμες εφαρμογές,

β) όταν οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων κατάλληλους για την περιγραφή των προσφορών, χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή ή γενικά διαθέσιμη εφαρμογή ή υπόκεινται σε σχήμα αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή εξ αποστάσεως χρήση από τον αναθέτοντα φορέα,

γ) όταν η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ θα απαιτούσε ειδικό εξοπλισμό γραφείου, ο οποίος δεν διατίθεται γενικά στους αναθέτοντες φορείς,

δ) όταν τα έγγραφα της σύμβασης απαιτούν την υποβολή υλικών ή υπό κλίμακα προπλασμάτων, τα οποία δεν είναι δυνατόν να διαβιβασθούν μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Όσον αφορά στις επικοινωνίες για τις οποίες δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο, η επικοινωνία γίνεται με το ταχυδρομείο ή με άλλο κατάλληλο μέσο ή με συνδυασμό ταχυδρομικών ή άλλων καταλλήλων μέσων και ηλεκτρονικών μέσων.

Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, οι αναθέτοντες φορείς δεν υποχρεούνται να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, κατά τη διαδικασία υποβολής, στο μέτρο που απαιτείται η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών είτε

α) σε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ είτε

β) αν για την προστασία του ιδιαιτέρως ευαίσθητου χαρακτήρα των πληροφοριών απαιτείται υψηλό επίπεδο προστασίας, το οποίο δεν μπορεί να εξασφαλισθεί κατάλληλα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και συσκευών που διατίθενται γενικά σε οικονομικούς φορείς ή μπορούν να διατεθούν σε αυτούς με άλλα μέσα πρόσβασης, κατά την έννοια της παρ. 5.

Εναπόκειται στους αναθέτοντες φορείς, που απαιτούν, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρούσας, άλλα μέσα επικοινωνίας, πλην των ηλεκτρονικών για τη διαδικασία υποβολής, να αναφέρουν στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 341, περί χωριστών εκθέσεων σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, τους λόγους για αυτήν την απαίτηση. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στη χωριστή έκθεση τους λόγους για τους οποίους κρίνεται απαραίτητη η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών μέσων κατ' εφαρμογή του πέμπτου εδαφίου της παρούσας.

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, μπορεί να χρησιμοποιείται προφορική επικοινωνία σε σχέση με άλλες ανακοινώσεις πλην των βασικών στοιχείων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, υπό τον όρο ότι το περιεχόμενο της προφορικής επικοινωνίας τεκμηριώνεται επαρκώς. Προς τούτο, τα ουσιαστικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης περιλαμβάνουν τα έγγραφα της σύμβασης, τις αιτήσεις συμμετοχής και τις επιβεβαιώσεις ενδιαφέροντος και τις προσφορές. Ειδικότερα, οι προφορικές επικοινωνίες με τους προσφέροντες, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο περιεχόμενο και την αξιολόγηση των προσφορών, τεκμηριώνονται επαρκώς και με ενδεδειγμένα μέσα, όπως με γραπτά ή ηχητικά αρχεία ή συνόψεις των βασικών στοιχείων της επικοινωνίας.

3. Σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτοντες φορείς μεριμνούν για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των δεδομένων και του απορρήτου των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής. Εξετάζουν το περιεχόμενο των προσφορών και των

αιτήσεων συμμετοχής μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

4. Όσον αφορά στις συμβάσεις έργων και τους διαγωνισμούς μελετών, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν τη χρήση συγκεκριμένων ηλεκτρονικών μέσων, όπως ηλεκτρονικών εργαλείων μοντελοποίησης κτιριοδομικών πληροφοριών ή παρόμοιων μέσων. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι αναθέτοντες φορείς προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης, σύμφωνα με την παρ. 5, έως ότου τα εν λόγω εργαλεία να διατεθούν γενικά, κατά την έννοια του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1.

5. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, όπου κριθεί απαραίτητο, να απαιτούν τη χρήση εργαλείων και συσκευών, που δεν διατίθενται γενικώς, υπό την προϋπόθεση ότι προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης.

Οι αναθέτοντες φορείς θεωρείται ότι προσφέρουν άλλα κατάλληλα μέσα πρόσβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης/γνωστοποίησης, σύμφωνα με το Παράρτημα IX του Προσαρτήματος Β΄ ή από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή, σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, από το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 290. Το κείμενο της προκήρυξης ή η πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος καθορίζει τη διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία διατίθενται τα εργαλεία και οι συσκευές αυτές,

β) όταν διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες που δεν έχουν πρόσβαση στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές ή δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αποκτήσουν εντός των σχετικών προθεσμιών, μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σύναψης σύμβασης χρησιμοποιώντας προσωρινά διακριτικά (πρόσβασης) διαθέσιμα δωρεάν στο διαδίκτυο, υπό τον όρο ότι για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ίδιος ο προσφέρων ή

γ) όταν υποστηρίζουν έναν εναλλακτικό δίαυλο για την ηλεκτρονική υποβολή των προσφορών.

6. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με:

α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Β΄ του παρόντος και

β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και του άρθρου 259, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ. Πέραν των ανωτέρω το ΕΣΗΔΗΣ τηρεί όσα ορίζονται: α) στον ν. 4727/2020 (Α΄ 184), β) στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γ) στο π.δ. 25/2014 (Α΄ 44).

7. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του παρόντος άρθρου κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων έργων, μελετών και τεχνικών υπηρεσιών σχετικά με:

α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής,

δ) τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

9. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του παρόντος άρθρου κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων, σχετικά με τη διαλειτουργική σύνδεση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως το ΜΕΚ και το ΜΕΕΠ, του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν στη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημόσιων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών μελών.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και

Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του παρόντος άρθρου για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) σχετικά με:

α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) και του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

β) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

γ) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

δ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και

ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

11. α) Κατ' εξαίρεση, εφόσον οι αναθέτοντες φορείς λειτουργούν ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας / πληροφοριακά συστήματα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6 και 8 και του άρθρου 259, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ, αναλογικά εφαρμοζόμενων, είναι δυνατή η παρέκκλιση από την υποχρέωση εκτέλεσης των επικοινωνιών, καθώς και των ανταλλαγών πληροφοριών, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζεται το όργανο πιστοποίησης ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας / πληροφοριακών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων και οι αρμοδιότητές του, καθώς και οι όροι και η διαδικασία πιστοποίησης, εξειδικεύοντας τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6, και ιδίως θέματα λειτουργικότητας, συμβατότητας, ασφάλειας των επικοινωνιών, κρυπτογράφησης και διαλειτουργικότητας των ως άνω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας/πληροφοριακών συστημάτων με τρίτα συστήματα, καθώς και η υποχρέωση ενημέρωσης και χορήγησης στοιχείων προς εποπτεύοντες και ελεγκτικούς φορείς, το είδος και το εύρος κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ή διαδικασία.

γ) Το όργανο πιστοποίησης, που ορίζεται με την απόφαση της περ. β΄, είναι αρμόδιο να αποφανθεί για την πιστοποίηση των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας / πληροφοριακών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων ή την ανάκληση αυτής, καθώς και για την παρακολούθηση της λειτουργίας και την υποβολή εκθέσεων αξιολόγησης όσον αφορά τη συμμόρφωση των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας / πληροφοριακών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων με τους κανόνες πιστοποίησης. Η ίδια η διαδικασία πιστοποίησης μπορεί να πραγματοποιείται από ανεξάρτητους ελεγκτικούς φορείς ή αρχές, ελέγχοντας και γνωμοδοτώντας για τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας / πληροφοριακά συστήματα δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6, όπως αυτές εξειδικεύονται με την απόφαση της περ. β΄.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνωμοδότησης του οργάνου πιστοποίησης ηλεκτρονικών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων, παρέχεται ή ανακαλείται η εξαίρεση της περ. α΄.

12. Στις συμβάσεις της παρ. 7 εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 6 του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ.»

Άρθρο 110
Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ - Τροποποίηση των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 259 του ν. 4412/2016 (άρθρο 40 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Οι παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 259 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 259 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 259
Πολιτική Ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ (άρθρο 40 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Το επίπεδο ασφαλείας του ΕΣΗΔΗΣ είναι ανάλογο προς τους κινδύνους.

2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να τηρούνται τα ακόλουθα:

α) οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους,

β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο ε-

μπίστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής, και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα, ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφοτύπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ).

Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στον αναθέτοντα φορέα να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.

Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή.

ββ) Σε περίπτωση προσφορών, που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης, οι αναθέτοντες φορείς δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις, που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες.

Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της απόφασης 2011/130/ΕΕ. Επίσης θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα που είναι αναγκαία, ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφοτύπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην ηλεκτρονική υπογραφή ή στον φορέα του ηλεκτρονικού εγγράφου πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες επικύρωσης που επιτρέπουν την επικύρωση της παραλαμβανόμενης ηλεκτρονικής υπογραφής σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για τα άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα.

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β΄ 401), από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς τον χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στον αναθέτοντα φορέα ή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως ανωτέρω περιγράφεται.

4. Σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί σε χρόνο που να επιτρέπει την κανονική υποβολή των προσφορών, ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται, συνολικά ή μερικά, να χρησιμοποιήσει το ΕΣΗΔΗΣ.

Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή του, ο αναθέτων φορέας καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας.

Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, από τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή του, ο αναθέτων φορέας καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας.

5. Το παρόν εφαρμόζεται στις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α..

6. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 258.»

Άρθρο 111
Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί - Τροποποίηση του τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 271 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 271 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», προστίθεται παρ. 12 και το άρθρο 271 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 271
Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί - Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 53 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών. Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτοντες φορείς διοργανώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με τη μορφή επαναλαμβανόμενης ηλεκτρονικής διαδικασίας, διεξαγόμενης έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.

Δεδομένου ότι ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών ή έργων, που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να ταξινομηθούν με βάση αυτόματη μέθοδο αξιολόγησης, οι συμβάσεις αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρο-

νικών πλειστηριασμών.

2. Σε ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίζουν ότι πριν από την ανάθεση μιας σύμβασης διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης και ιδίως οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια.

Υπό τους ιδίους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας-πλαίσιο, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 273, περί συμφωνιών-πλαίσιο, καθώς και κατά τον διαγωνισμό για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 270 περί δυναμικών συστημάτων αγορών.

3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά σε ένα από τα ακόλουθα στοιχεία των προσφορών:

α) μόνο στις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει της τιμής,

β) στις τιμές και/ή τις νέες αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής ή στην προσφορά με το χαμηλότερο κόστος, σύμφωνα με μια προσέγγιση βασιζόμενη στη σχέση αποδοτικότητας-κόστους.

4. Οι αναθέτοντες φορείς, που αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το δηλώνουν στην προκήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή, αν χρησιμοποιείται γνωστοποίηση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών. Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Β΄ του παρόντος νόμου.

5. Οι αναθέτοντες φορείς, πριν να προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, σύμφωνα με το κριτήριο ή τα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Η προσφορά θεωρείται παραδεκτή, όταν έχει υποβληθεί από προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 304, περί κριτηρίων επιλογής, ή την παρ. 1 του άρθρου 305, περί λόγων αποκλεισμού, και πληροί τα κριτήρια επιλογής των άρθρων 304 και 305, εφόσον η προσφορά είναι σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, χωρίς να είναι μη κανονική ή απαράδεκτη ή ακατάλληλη.

Μη κανονικές προσφορές θεωρούνται ιδίως όσες προσφορές δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία συμπαιγνίας ή διαφθοράς ή όσες κρίνονται από τον αναθέτοντα φορέα ασυνήθιστα χαμηλές. Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται ιδίως όσες υποβάλλονται από προσφέροντες, οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό του αναθέτοντος φορέα, όπως καθορίσθηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά, όταν δεν σχετίζεται με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς ουσιώδη τροποποίηση, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του αναθέτοντος φορέα, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής, όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 304 ή την παρ. 1 του άρθρου 305, ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καθορίζονται από τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με τα άρθρα 304 ή 305.

Όλοι οι προσφέροντες, που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές, καλούνται ταυτόχρονα να συμμετάσχουν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, χρησιμοποιώντας, κατά την προκαθορισμένη ημέρα και ώρα, τα στοιχεία σύνδεσης, σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται στην πρόσκληση. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν αρχίζει προτού παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

6. Η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της οικείας προσφοράς, η οποία διεξάγεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 311.

Η πρόσκληση αναφέρει επίσης τον μαθηματικό τύπο, βάσει του οποίου καθορίζεται κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό η αυτόματη κατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές ή τις νέες αξίες. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η οικονομικώς πιο συμφέρουσα προσφορά βρίσκεται με βάση μόνο την τιμή, ο μαθηματικός αυτός τύπος εκφράζει τη στάθμιση όλων των κριτηρίων που έχουν καθοριστεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αναφέρεται στη γνωστοποίηση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού ή σε άλλα έγγραφα της σύμβασης. Προς τον σκοπό αυτό, περιθώρια διακύμανσης περιορίζονται εκ των προτέρων σε συγκεκριμένη τιμή.

Αν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

7. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τουλάχιστον τις πληροφορίες εκείνες που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν, ανά πάσα στιγμή, την αντίστοιχη κατάταξή τους. Δύνανται, επίσης, εάν επισημαίνεται εκ των προτέρων, να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται επιπλέον να ανακοινώνουν ανά πάσα στιγμή τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

8. Οι αναθέτοντες φορείς περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

α) κατά την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα,

β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις, εφόσον έχουν δηλώσει προηγουμένως το χρονικό διάστημα που θα επιτρέψουν να παρέλθει από την παραλαβή της τελευταίας υποβολής πριν περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ή

γ) όταν οι προκαθορισμένες φάσεις του πλειστηριασμού έχουν όλες ολοκληρωθεί.

Εάν οι αναθέτοντες φορείς προτίθενται να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, σύμφωνα με την περ. γ΄, ενδεχομένως, σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στην περ. β΄, η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

9. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τη σύμβαση, σύμφωνα με το άρθρο 311, περί κριτηρίων ανάθεσης συμβάσεων, βάσει των αποτελεσμάτων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

10. Ο αναθέτων φορέας αναφέρει στα έγγραφα της σύμβασης τους ειδικότερους όρους εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

11. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών σε αναθέτοντες φορείς που αποτελούν αναθέτουσες αρχές, για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και γενικών υπηρεσιών.»

Άρθρο 112
Συγκρότηση και τήρηση φακέλου σύμβασης - Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 4 και κατάργηση της παρ. 5 του άρθρου 277 του ν. 4412/2016 (άρθρο 99 παρ. 6 και 100 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 46 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, η παρ. 5 καταργείται και το άρθρο 277 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 277
Συγκρότηση και τήρηση φακέλου σύμβασης
(άρθρο 99 παρ. 6 και 100 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι.

2. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1 ο αναθέτων φορέας συντάσσει και σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «φάκελο δημόσιας σύμβασης». Ειδικότερα, στην περίπτωση που η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης» τηρείται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης.

3. Ο φάκελος δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια σύναψης της σύμβασης και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

α) Την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης.

β) Τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του.

γ) Την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης.

δ) Τα έγγραφα της σύμβασης.

ε) Όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία, ώστε ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, όπως ενδεικτικά έγγραφα που αφορούν:

αα) στην επικοινωνία με οικονομικούς φορείς,

ββ) στην προετοιμασία των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης,

γγ) στον διάλογο ή διαπραγμάτευση (εφόσον διεξήχθη),

δδ) στην επιλογή του αναδόχου και την ανάθεση της σύμβασης.

ζ) Αντίγραφο της σύμβασης.

4. Ο φάκελος δημόσιας σύμβασης τηρείται για περίοδο πέντε (5) τουλάχιστον ετών από την ημερομηνία οριστικής παραλαβής της σύμβασης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας αναφορικά με τη δημόσια σύμβαση ο σχετικός φάκελος δημόσιας σύμβασης τηρείται μέχρι το πέρας αυτής.

5. [Καταργήθηκε].»

Άρθρο 113
Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς - Αντικατάσταση του άρθρου 278 του ν. 4412/2016 (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Το άρθρο 278 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 278
Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Πριν από την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάσουν τη σύμβαση και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά στις συμβάσεις.

Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν ή να δέχονται τις συμβουλές ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων ή αρχών ή φορέων που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Οι εν λόγω συμβουλές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, εφόσον δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.»

Άρθρο 114
Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 279 του ν. 4412/2016

Τροποποιούνται οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 279 του ν. 4412/2016 (Α΄147) και το άρθρο 279 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 279
Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς

1. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται βάσει ειδικής πρόσκλησης για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, που αναρτάται στην ιστοσελίδα του αναθέτοντος φορέα και, κατά την κρίση του, μέσω των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας για την υποβολή προσφορών ή μέσω εντύπου ή ηλεκτρο-

νικού τύπου. Η δαπάνη των δημοσιεύσεων στον τύπο και κάθε άλλο μέσο δημοσιότητας βαρύνει τον αναθέτοντα φορέα. Σε περίπτωση συμβάσεων, για τις οποίες η εφαρμογή της παρούσας διάταξης υποχρεώνει τους αναθέτοντες φορείς να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή μπορεί να παραβλάψει απόρρητα, η ειδική πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου δεν δημοσιοποιείται, αλλά αποστέλλεται με κάθε πρόσφορο μέσο.

2. Η πρόσκληση αναφέρει τα στοιχεία του αναθέτοντος φορέα, το αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται περιγραφικό έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνεται κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο σχετικά με τη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου της παρ. 1, πριν από την αποστολή πρόσκλησης σε επιλεγμένους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας διασφαλίζει την εχεμύθεια των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 259, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ.

3. Η διαδικασία διαβούλευσης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 258, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες και 259, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ, και διαρκεί δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης ή από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης. Μετά από τη λήξη της προθεσμίας, που τάσσεται στην πρόσκληση για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, ο αναθέτων φορέας συγκεντρώνει, αναρτά στην ιστοσελίδα του και επεξεργάζεται τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν. Το τελευταίο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 1.»

Άρθρο 115
Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων - Αντικατάσταση του άρθρου 280 του v. 4412/2016 (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Το άρθρο 280 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 280
Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων
(άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση, που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα, έχει παράσχει συμβουλές στον αναθέτοντα φορέα είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 278, περί προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς, ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Ειδικότερα, ο αναθέτων φορέας, κατ' ελάχιστον:

α) γνωστοποιεί στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες τις σχετικές πληροφορίες που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και προσδιορίζει επαρκείς προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών,

β) αποκλείει τον εμπλεκόμενο υποψήφιο ή προσφέροντα, μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλισθεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Πριν από την έκδοση της απόφασης αποκλεισμού, παρέχεται η ευχέρεια στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού,

γ) ενημερώνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού για δικές της ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, και την ΕΑΑΔΗΣΥ για την καταγραφή των μέτρων που λήφθηκαν στην ειδική έκθεση που συντάσσεται δυνάμει του άρθρου 341, περί χωριστών εκθέσεων, σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.»

Άρθρο 116
Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης - Τροποποίηση των παρ. 2 και 5 του άρθρου 281 του v. 4412/2016

Οι παρ. 2 και 5 του άρθρου 281 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 281 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 281
Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης

1. Οι όροι που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 293 και της περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης του άρθρου 291, περιέχουν ιδίως:

α) την επωνυμία, τον αριθμό φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής και τον κωδικό της αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, που αφορά στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν,

γ) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής,

δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση,

ε) την ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης, καθώς και τον χρόνο άσκησής τους,

στ) το είδος της διαδικασίας,

ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής. Στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, με εξαίρεση τις συμφωνίες πλαίσιο και τα δυναμικά συστήματα αγορών, τον αριθμό

και την χρονολογία της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει το τρέχον οικονομικό έτος, τον αριθμό καταχώρησής της στα λογιστικά βιβλία του οικείου φορέα, καθώς και τον αριθμό της απόφασης έγκρισης της πολυετούς ανάληψης, σε περίπτωση που η δαπάνη εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από την παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 80/2016 (Α΄ 145), περί διαδικασίας για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Στην περίπτωση που πηγή χρηματοδότησης είναι το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων, τη Συλλογική Απόφαση Ένταξης και τον ενάριθμο. Στην περίπτωση που συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο, οι πληροφορίες της παρούσας περίπτωσης περιέχονται μόνο στις εκτελεστικές συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτής. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται δυναμικό σύστημα αγορών, οι πληροφορίες της παρούσας περίπτωσης αφορούν μόνο τις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτού,

η) [καταργήθηκε]

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά από την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος,

ι) τις απαιτούμενες εγγυήσεις, τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, τον χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται,

ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, καθώς και την τεχνική ή επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,

ιγ) τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα μέρη της σύμβασης,

ιδ) τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών,

ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών,

ιστ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών,

ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς,

ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 253, περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, και τους όρους πληρωμής,

ιθ) [καταργήθηκε].

κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (υπεύθυνες δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),

κα) τον κατάλογο και τη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης,

κβ) όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν στον τρόπο διάθεσης των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης,

κγ) ειδικά για τις συμβάσεις έργων:

αα) τον προϋπολογισμό δημοπράτησης, το τιμολόγιο δημοπράτησης, την τεχνική περιγραφή, την τεχνική μελέτη ή/και τη διαμόρφωση αυτών μετά την κατακύρωση της σύμβασης, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου,

ββ) το σύστημα υποβολής προσφορών,

γγ) αμοιβή των αξιολογότερων μελετών, όπου κρίνεται αναγκαίο,

δδ) την επωνυμία του οργάνου που θα εξετάζει ενστάσεις, και

κδ) οποιαδήποτε άλλη πληροφορία απαιτείται σύμφωνα με τα άρθρα 222 έως 338.

3. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

4. Οι αναθέτοντες φορείς δεν επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς δαπάνη για τη λήψη των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, πλην της δαπάνης που αντιστοιχεί στο κόστος αναπαραγωγής τους και της ταχυδρομικής αποστολής τους.

5. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να χρησιμοποιούν πρότυπα ή υποδείγματα εγγράφων σύμβασης τα οποία εκδίδονται από την Αρχή.

6. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται κατά τη σύναψη των συμβάσεων της περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 1, που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), σύμφωνα με τον ν. 3389/2005 (Α΄ 232).»

Άρθρο 117
Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 5 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016
(άρθρο 72 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Στον τίτλο του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 1 και 5 και το άρθρο 296 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 296
Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο - Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 72 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν τις προσκλήσεις, τις διακηρύξεις και τις προκηρύξεις, ανάλογα με τη διαδικασία ανάθεσης αυτών, με την επιφύλαξη εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 38, στο ΚΗΜΔΗΣ. Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις της παρούσας, καθώς και οι προσκλήσεις του άρθρου 330, πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 38.

2. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις των άρθρων 291 περί περιοδικών ενδεικτικών προκηρύξεων, 292 περί γνωστοποίησης για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, 293 περί προκήρυξης σύμβασης και 294 περί γνωστοποιήσεων συναφθεισών συμβάσεων, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύο-

νται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 295 περί σύνταξης και λεπτομερειών δημοσίευσης. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτοντες φορείς δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από την βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης και γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 295.

3. Οι προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο, δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται σε αυτές που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή δημοσιεύονται στο προφίλ αγοραστή και αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης και γνωστοποίησης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δημοσίευσης στο προφίλ αγοραστή.

4. Οι περιοδικές ενδεικτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο προφίλ αγοραστή πριν από την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της προκήρυξης/γνωστοποίησης, με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή, αναφέρουν δε την ημερομηνία αυτής της αποστολής.

5. Το ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ μπορεί να λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, στο Tenders Electronic Daily (TED). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται τα θέματα που είναι σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 118
Εγγυήσεις - Τροποποίηση του τίτλου
και αντικατάσταση του άρθρου 302 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 302 του ν. 4412/2016 προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη» και το άρθρο 302 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 302
Εγγυήσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δυο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Αν υποβληθεί προσφορά για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, του/των προσφερομένου/ων τμήματος/ων.

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες μετά από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Ο αναθέτων φορέας μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει πριν από τη λήξη τους τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης ηλεκτρονικής πλατφόρμας, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 258 περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων ηλεκτρονικής έκδοσης, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν από την ορισθείσα στα έγγραφα της σύμβασης ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η προσφορά οικονομικού φορέα, που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής, απορρίπτεται ως απαράδεκτη μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης, σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών του οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση συμμετοχής για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) διαδικασία σύναψης συμφωνίας - πλαίσιο,

β) διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μέσω δυναμικού συστήματος αγοράς,

γ) απευθείας ανάθεση,

δ) επιλογή από κατάλογο.

2. Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, αν ο προσφέρων:

α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος της,

β) παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες οι οποίες απαιτούνται από τους αναθέτοντες φορείς, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 304 περί κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ή την παρ. 1 του άρθρου 305, περί λόγων αποκλεισμού,

γ) δεν προσκομίσει εγκαίρως τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης,

δ) δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή του συμφωνητικού,

ε) υπέβαλε μη κατάλληλη προσφορά με την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2,

στ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103 περί πρόσκλησης για την υποβολή δικαιολογητικών.

3. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται, με την επιφύλαξη της παρ. 2, στους λοιπούς προσφέροντες μετά από:

αα) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης,

ββ) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδίκων μέσων προσωρινής δικαστικής προστασίας ή την έκδοση απόφασης επ' αυτών, σύμφωνα με τις κείμενες

διατάξεις και

γγ) την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127), εφόσον απαιτείται.

Για τα προηγούμενα στάδια της κατακύρωσης η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσης αυτής και

β) απόρριψης της προσφοράς τους και εφόσον δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή ένδικο βοήθημα ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή ένδικων βοηθημάτων ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αυτών ή αυτά έχουν απορριφθεί αμετακλήτως.

4. Οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον ανάδοχο της σύμβασης να παράσχει «εγγύηση καλής εκτέλεσης», σε ποσοστό επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ή του αντίστοιχου τμήματος, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται δικαιώματα προαίρεσης. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται για τις προμήθειες και τις υπηρεσίες σε ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) και για τα έργα και τις μελέτες σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%). Η εγγύηση καλής εκτέλεσης κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ αναθέτοντος φορέα στην περίπτωση παραβίασης από τον ανάδοχο των όρων που ορίζονται στη σύμβαση.

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση καλής εκτέλεσης για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας ίσης ή κατώτερης από το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 337 περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο αναθέτων φορέας οφείλει να απαιτεί από τον ανάδοχο να καταθέσει μέχρι και την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας ανέρχεται τέσσερα τοις εκατό (4%) για τις προμήθειες και υπηρεσίες και σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για τα έργα και τις μελέτες επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση του αναθέτοντος φορέα ή του κυρίου του έργου έναντι του αναδόχου.

Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης, για το διάστημα που θα ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος τουλάχιστον κατά τρεις (3) μήνες από το άθροισμα της συμβατικής προθεσμίας, της οριακής προθεσμίας και του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 171 και τα έγγραφα της σύμβασης.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί για τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών να καθορίζεται όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης καλής εκτέλεσης των προηγούμενων παραγράφων, πρόσθετη εγγύηση, κλιμακωτά αυξανόμενη βάσει του ποσοστού έκπτωσης.

5. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιστρέφονται στο σύνολό τους μετά από την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

6. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τον ανάδοχο «εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο», το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό μέχρι 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας πλαίσιο που του έχει ανατεθεί.

Προκειμένου να ανατεθεί σύμβαση δυνάμει συμφωνίας-πλαίσιο, ο αναθέτων φορέας οφείλει να απαιτήσει από τον ανάδοχο να καταθέσει «εγγύηση καλής εκτέλεσης» της σύμβασης αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 4.

7. Οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τον ανάδοχο «εγγύηση προκαταβολής», στην περίπτωση που θα χορηγήσουν σε αυτόν προκαταβολή, για ποσό ίσο με αυτό της προκαταβολής. Η χορηγούμενη προκαταβολή είναι έντοκη από την ημερομηνία καταβολής της στον ανάδοχο και επιβαρύνεται με επιτόκιο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

8. Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης προκαταβολής πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορούν να χορηγούνται τμηματικά, εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης.

9. Για δημόσιες συμβάσεις έργων, αν η παροχή πρόσθετου χρόνου εγγύησης συνιστά κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν, πριν από την υπογραφή της, «εγγύηση προσθέτου χρόνου εγγύησης». Το ύψος της ανωτέρω εγγύησης ανέρχεται σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, που είναι ανάλογο με τον προσφερόμενο πρόσθετο χρόνο «ε» (σε έτη πέραν των ελαχίστων οριζόμενων στη διακήρυξη), σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο: Εκλ = ε*1,50% και κατ' ελάχιστο ποσοστό 1% επί της αξίας της σύμβασης. Η επιστροφή της ανωτέρω εγγύησης γίνεται μετά από την πάροδο του προσφερθέντος χρόνου εγγύησης.

10. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον τέτοια περίοδος προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της «εγγύησης καλής λειτουργίας» καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Η επιστροφή της ανωτέρω εγγύησης λαμβάνει χώρα μετά από την ολοκλήρωση της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας.

Για τα προηγούμενα στάδια της κατακύρωσης η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσής της και

β) απόρριψης της προσφοράς τους και εφόσον δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή ένδικο βοήθημα ή

έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή ένδικων βοηθημάτων ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αυτών ή αυτά έχουν απορριφθεί αμετακλήτως.

11. Οι εγγυήσεις των παρ. 1 έως 10 εκδίδονται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α΄ 13), που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη μέρη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα, που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης, επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση δικαιούχο.

12. Οι εγγυήσεις του παρόντος περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) την ημερομηνία έκδοσης,

β) τον εκδότη,

γ) τον αναθέτοντα φορέα, προς τον οποίο απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημόσιων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών),

δ) τον αριθμό της εγγύησης,

ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση,

στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση,

ζ) τους όρους ότι:

αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και

ββ) σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου,

η) τα στοιχεία της διακήρυξης, της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του διαγωνισμού,

θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης,

ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και

ια) (μόνο στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής) τον αριθμό και τον τίτλο της σύμβασης.

Η περίπτωση αα΄ δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

13. Ο αναθέτων φορέας επικοινωνεί με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

14. Για τις συμβάσεις έργων, πέραν των ανωτέρω, ισχύουν ειδικότερα τα εξής:

(α) οι κρατήσεις της παρ. 12 του άρθρου 152, περί λογαριασμών και πιστοποιήσεων, μπορεί να αντικατασταθούν οποτεδήποτε από τον ανάδοχο, μερικά ή ολικά, με ισόποση εγγυητική επιστολή. Οι εγγυήσεις αυτές περιορίζονται κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των εργασιών που περιλαμβάνονται στις υποβεβλημένες στην αρμόδια υπηρεσία επιμετρήσεις. Η μείωση αποφασίζεται από την αρμόδια υπηρεσία, ύστερα από αίτηση του αναδόχου, συνοδευόμενη από ειδικό απολογισμό των εργασιών των οποίων έχουν υποβληθεί οι επιμετρήσεις.

(β) η εγγύηση καλής εκτέλεσης, όπως συμπληρώθηκε κατόπιν της υπογραφής συμπληρωματικών συμβάσεων, μειώνεται αμέσως μετά από την έγκριση της τελικής επιμέτρησης από τη διευθύνουσα υπηρεσία κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της συνολικής αξίας. Το σύνολο των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση αμέσως μετά από την έγκριση του Πρωτοκόλλου Παραλαβής και την έγκριση του τελικού λογαριασμού του έργου.

15. Για τις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του αναδόχου, αποδεσμεύεται μέρος των εγγυήσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 187 περί καταβολής της αμοιβής του αναδόχου, ανερχόμενο σε ποσοστό ανάλογο με την αξία των εργασιών περαιωθέντος και εγκριθέντος σταδίου της σύμβασης. Αν η σύμβαση αφορά στην παροχή υπηρεσίας χωρίς διακεκριμένα στάδια, μπορεί να ορίζει ότι επιστρέφεται στον ανάδοχο μέρος της εγγύησης, μετά την ολοκλήρωση τμήματος της σύμβασης.

16. Για τις συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών:

α) οι εγγυήσεις προκαταβολής επιστρέφονται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών,

β) εάν στο πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω επιστροφή γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου. Αν το υλικό ή η υπηρεσία είναι διαιρετά και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεσμεύονται σταδιακά κατά ποσό που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας ή του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

17. Για τις δημόσιες συμβάσεις εκτέλεσης έργων και μελετών οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, προκαταβολής και καλής λειτουργίας καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση του αναθέτοντα φορέα, η οποία εκδίδεται ύστερα από προηγούμενη γνωμοδότηση της διευθύνουσας υπηρεσίας.»

Άρθρο 119
Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι - Τροποποίηση της παρ. 1 και κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 305 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 τροποποιείται, η παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 305 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 305
Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι
(άρθρο 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτή διαδικασία, σε κλειστή διαδικασία, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο, σε σύμπραξη καινοτομίας ή σε απευθείας ανάθεση, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο. Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 περί λόγων αποκλεισμού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παρ. 1, μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στα άρθρα 75 περί κριτηρίων επιλογής, 76 περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης έργου και 77 περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό ιδιαίτερα όσον αφορά στα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών.

3. [Καταργήθηκε].»

Άρθρο 120
Αποκλεισμός οικονομικού φορέα - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 306 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 306 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 306 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 306
Αποκλεισμός οικονομικού φορέα

1. Αν οι κανόνες και οι λόγοι αποκλεισμού περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73 και διαπιστωθεί ότι συντρέχει στο πρόσωπο ενός οικονομικού φορέα ένας από τους λόγους αποκλεισμού των παρ. 1 και 4 του άρθρου 73, και ο οικονομικός φορέας δεν λάβει τα μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 73, δύναται να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε εν εξελίξει και μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα.

2. Για τους σκοπούς της παρ. 1 εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.»

Άρθρο 121
Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών - Αντικατάσταση του άρθρου 310 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 310 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 310
Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών
(άρθρο 76 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτοντες φορείς, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.»

Άρθρο 122
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 1 και 7 και προσθήκη παρ. 6α στο άρθρο 313 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 313 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», οι παρ. 1, 6 και 7 τροποποιούνται, προστίθεται παρ. 6α και το άρθρο 313 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 313
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές - Εξουσιοδοτική διάταξη
(άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά. Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση του αναθέτοντα φορέα εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντα φορέα η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1, μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες, που διαθέτει ο προσφέρων για την

προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης σύναψης συμβάσεων,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336 περί υπεργολαβίας,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά, μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης σύναψης συμβάσεων.

4. Εάν ο αναθέτων φορέας διαπιστώνει ότι μία προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει ο αναθέτων φορέας, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση απόρριψης προσφοράς εξ αυτού του λόγου, ο αναθέτων φορέας ενημερώνει σχετικώς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Για την απόδειξη ότι η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων, ο προσφέρων προσκομίζει εντός της τεθείσας προθεσμίας ιδίως και κατά περίπτωση τα κατωτέρω έγγραφα:

α) σε περιπτώσεις χορήγησης ενίσχυσης στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας), την κανονιστική πράξη του μέτρου ενίσχυσης και την ατομική πράξη έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης, όταν προβλέπεται η έκδοσή της,

β) στις λοιπές περιπτώσεις: αα) δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) είτε της εγκριτικής του μέτρου ενίσχυσης απόφασης της Επιτροπής είτε του συνοπτικού δελτίου πληροφοριών του μέτρου ενίσχυσης και ββ) την κανονιστική πράξη του μέτρου ενίσχυσης και την ατομική πράξη έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης όταν προβλέπεται η έκδοσή της.

6. Εφόσον ζητηθεί, η ΕΑΑΔΗΣΥ θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που έχει στη διάθεσή της, όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα, σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τα ζητήματα που αναφέρονται στην παρ. 2.

6α. Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Ο αναθέτων φορέας δύναται να κρίνει ότι ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται οι όροι χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από την ανωτέρω απόφαση, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου οργάνου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από τα αναφερόμενα σε αυτές.»

Άρθρο 123
Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας - Αντικατάσταση του άρθρου 315 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 315 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 315
Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας

1. Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης, αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα. Σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 304, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης δεν προβλέπεται υποβολή ΕΕΕΣ, και ζητείται να προσκομιστούν όλα τα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της προσφοράς, δύναται να μην εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 103, εφόσον δεν παρέλθει χρονικό διάστημα άνω των τριών (3) μηνών από την αποσφράγιση των προσφορών μέχρι την έκδοση της απόφασης

κατακύρωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, μετά την αξιολόγηση των προσφορών, εκδίδεται η απόφαση κατακύρωσης.

2. Οι αναθέτοντες φορείς, που αποτελούν αναθέτουσες αρχές:

α) δύνανται να εφαρμόζουν τα άρθρα 44 περί τεχνικής επάρκειας αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, 49 περί επάρκειας προϋπολογισμού, ωριμότητας και μελετών, 50 περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, 51 περί συμβάσεων μελετών για τον προσδιορισμό τεχνικής λύσης και 52 περί σκοπιμότητας σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

β) εφαρμόζουν τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 53, περί περιεχομένου εγγράφων της σύμβασης και 88, περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, και

γ) εφαρμόζουν τα άρθρα 221 περί οργάνων διενέργειας διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων και 221 Α περί προθεσμιών για την ολοκλήρωση των επιμέρους σταδίων.»

Άρθρο 124
Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 316 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 316 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 316
Κατακύρωση - Σύναψη σύμβασης

1. Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372. Στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, ο αναθέτων φορέας, αιτιολογημένα και κατόπιν γνώμης του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου, μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών από αυτήν που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον ο σχετικός όρος έχει περιληφθεί σε αυτά.

2. Ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, εκτός από τους οριστικώς αποκλεισθέντες και ιδίως όσους αποκλείστηκαν οριστικώς δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 302 περί εγγυήσεων, με κάθε πρόσφορο τρόπο. Εφόσον η διαδικασία ανάθεσης διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η κοινοποίηση του προηγούμενου εδαφίου γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

3. Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η απόφαση κατακύρωσης έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2,

β) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων του άρθρου 328 και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας του άρθρου 329 παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή, σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης του άρθρου 372 κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. και, σε περίπτωση άσκησης της αίτησης του άρθρου 372 κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π., εκδοθεί απόφαση επί αυτής, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 372 και

γ) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127), εφόσον απαιτείται,

δ) ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει, έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α περί υπογραφής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

4. Μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, ο αναθέτων φορέας προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

5. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης της παρ. 4 στον ανάδοχο.

6. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντα φορέα η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 317. Στην περίπτωση αυτή, ο αναθέτων φορέας μπορεί να αναζητήσει αποζημίωση, πέρα από την καταπίπτουσα εγγυητική επιστολή, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.

7. Εάν ο αναθέτων φορέας δεν απευθύνει την πρόσκληση της παρ. 4 εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να αναζητήσει αποζημίωση ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.»

Άρθρο 125
Ματαίωση διαδικασίας - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 317 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται και το άρθρο 317 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 317
Ματαίωση διαδικασίας

1. Ο αναθέτων φορέας με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημό-

σιας σύμβασης:

α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή

β) στην περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 316 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του αναθέτοντος φορέα, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3,

β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι, που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης, άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον τον αναθέτοντα φορέα ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο,

γ) αν λόγω ανωτέρας βίας δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης,

δ) αν η προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη,

ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97 περί χρόνου ισχύος προσφορών,

στ) για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές, για άλλους λόγους δημοσίου συμφέροντος.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, ο αναθέτων φορέας μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2, ο αναθέτων φορέας ακυρώνει τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, εφόσον οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

5. Ο αναθέτων φορέας διατηρεί επίσης το δικαίωμα να αποφασίσει, παράλληλα με την ακύρωση ή τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με αντικατάσταση ή μη των όρων της ή να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, εφόσον στην τελευταία αυτή περίπτωση πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων 266 και 269.

6. Ειδικά για την περ. δ΄ της παρ. 2 για τη ματαίωση απαιτείται ειδική αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου.

7. Στις συμβάσεις έργων και σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50, περί δημοσίων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης και ματαίωσης της διαδικασίας, δυνάμει του παρόντος άρθρου, ο αναθέτων φορέας μπορεί να εξαγοράσει τις μελέτες των τεχνικών λύσεων που κρίνει ικανοποιητικές και να προβεί σε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης έργου βάσει των μελετών αυτών. Η δυνατότητα αυτή πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης κατά την αρχική διαδικασία.»

Άρθρο 126
Επιλογή των διαδικασιών - Αντικατάσταση του άρθρου 326 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 326 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 326
Επιλογή των διαδικασιών

Για συμβάσεις κάτω των ορίων, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφεύγουν εκτός από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 263 περί επιλογής των διαδικασιών ανάθεσης σύμβασης, και στις διαδικασίες των άρθρων 327 περί συνοπτικού διαγωνισμού, 327 Α περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας και 328 περί απευθείας ανάθεσης.»

Άρθρο 127
Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας - Προσθήκη άρθρου 327 Α στον ν. 4412/2016

Μετά το άρθρο 327 στον ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθεται άρθρο 327 Α ως εξής:

«Άρθρο 327 Α
Συμβάσεις ήσσονος αξίας

Για τις δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας, με την έννοια της περ. 30 της παρ. 1 του άρθρου 2, είναι δυνατό να μην ακολουθείται διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και οι πληρωμές να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμου φορολογικού παραστατικού, χωρίς να απαιτούνται έκδοση πράξης ανάθεσης ή οι διαδικασίες εκτέλεσης του παρόντος από τον αναθέτοντα φορέα. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης ως ήσσονος αξίας εφαρμόζεται το άρθρο 236 περί μεθόδων υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων.»

Άρθρο 128
Απευθείας ανάθεση - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016

Οι παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 328 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιούνται, η παρ. 5 καταργείται και το άρθρο 328 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 328
Απευθείας ανάθεση

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 318 έως 321, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες του αναθέτοντα φορέα, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό

φορέα γίνεται με κριτήρια τη δυνατότητα της καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο και την οικονομική του προσφορά.

4. Μετά από την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα την απόφαση και τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και το άρθρο 260 περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ). Η παράλειψη δημοσίευσης καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 315 περί ειδικών κανόνων διεξαγωγής διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία του αναθέτοντα φορέα,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που ο αναθέτων φορέας κρίνει απαραίτητη.

5. [Καταργήθηκε].»

Άρθρο 129
Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 2, 3, 4, 6, 7 και 8, κατάργηση της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 329 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 329 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 2, 3 4 και 6, καταργείται η παρ. 5, προστίθενται παρ. 7, 8, 9 και 10 και το άρθρο 329 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 329
Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), οι αναθέτοντες φορείς ή/και οι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας, κατά την έννοια του ν. 4314/2014 και του θεσμικού πλαισίου του ΕΠΑ, μπορούν να προσφεύγουν και στις διαδικασίες των παρ. 2 και 3, κατά περίπτωση.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου, επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, κατόπιν αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας. Δεν αξιολογούνται προσφορές, που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

3. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εκτιμώμενης αξίας άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) έως και εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση απευθύνεται προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό αποτυπώνεται στον συγκεκριμένο κωδικό CPV του άρθρου 23. Δεν αξιολογούνται προσφορές, που υποβάλλονται από μη προσκληθέντες οικονομικούς φορείς. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. [Καταργήθηκε]

6. Σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του ΕΠΑ, η σύναψη αυτών κατά το άρθρο 328 περί απευθείας ανάθεσης, χωρεί με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας οργάνου του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου. Το σχετικό συμφωνητικό, όπου απαιτείται, υπογράφεται από το ίδιο ως άνω όργανο.

7. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ.

8. Σε περίπτωση συμβάσεων υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες ωρίμανσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 1 του

άρθρου 328, η διαδικασία ανάθεσης γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 328 περί απευθείας ανάθεσης.

9. Οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών της παρ. 1, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 327 Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.

10. Τα καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Ε.Ο.Χ. ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) εκτιμώμενης αξίας άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ασκούνται από το αρμόδιο για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας όργανο του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου.»

Άρθρο 130
Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης - Αντικατάσταση του άρθρου 330 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 330 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 330
Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας και της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης, ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 296 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

1α. Ως χρόνος έναρξης του συνοπτικού διαγωνισμού νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 296 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 328 περί απευθείας ανάθεσης και για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Η πρόσκληση της παρ. 2, ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η πρόσκληση της παρ. 2 δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, η πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς αποστέλλεται σε τουλάχιστον τρεις (3) φορείς και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν αξιολογούνται προσφορές οικονομικών φορέων, που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.

γ) Οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφοράς στις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε..

4. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παρ. 3 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης.»

Άρθρο 131
Έννομη προστασία για συμβάσεις των άρθρων 328 και 329 - Αντικατάσταση του άρθρου 333Α του ν. 4412/2016

Το άρθρο 333Α του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 333Α
Έννομη προστασία για συμβάσεις
των άρθρων 328 και 329

Στις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 328 περί απευθείας ανάθεσης και στις συμβάσεις του άρθρου 329 περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας, αναφορικά με την έννομη προστασία, εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 127 περί έννομης προστασίας κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118 και των δημόσιων συμβάσεων του άρθρου 119.»

Άρθρο 132
Συμβατικό πλαίσιο - Εφαρμοστέα νομοθεσία - Αντικατάσταση του άρθρου 334 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 334 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 334
Συμβατικό πλαίσιο - Εφαρμοστέα νομοθεσία

Κατά την εκτέλεση συμβάσεων εφαρμόζονται:

α) οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338),

β) οι όροι της σύμβασης και

γ) συμπληρωματικά οι διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β΄ του Βιβλίου Ι (άρθρα 134 έως 220) και ο Αστικός Κώδικας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 133
Κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων - Τροποποίηση του τίτλου και των παρ. 3 και 4 του άρθρου 344 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 344 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», τροποποιούνται οι παρ. 3 και 4, και το άρθρο 344 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 344
Κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την προπαρασκευή, σύναψη και εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων διαθέτει την απαιτούμενη κατάρτιση, εμπειρία και εξειδίκευση.

2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μεριμνούν για την αρχική και δια βίου κατάρτιση, καθώς και την αντίστοιχη πιστοποίηση του προσωπικού τους που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και το οποίο είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων του παρόντος νόμου.

3. Η κατάρτιση γίνεται μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων που σχεδιάζονται και υλοποιούνται ιδίως από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τη συνεργασία της ΕΑΑΔΗΣΥ και ειδικών επιστημόνων, των Εθνικών Κεντρικών Αρχών Αγορών της παρ. 1 του άρθρου 41 και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

4. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, κατά την προπαρασκευή και διενέργεια διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημόσιας συμβάσεων του παρόντος νόμου, υποστηρίζονται υποχρεωτικά από πιστοποιημένο προσωπικό που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε αυτές/αυτούς.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, συστήνεται Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.).

Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζονται θέματα που αφορούν:

α) τον φορέα πιστοποίησης των υπαλλήλων που στελεχώνουν το Μητρώο,

β) τον φορέα τήρησης του Μητρώου,

γ) τις προϋποθέσεις εγγραφής και τους λόγους διαγραφής,

δ) τους όρους, τα επίπεδα και τον τρόπο αξιολόγησης και πιστοποίησης και

ε) κάθε άλλο αναγκαίο θέμα που έχει σχέση με πιστοποίηση του προσωπικού και τη λειτουργία του Μητρώου.

Η υποχρέωση του πρώτου εδαφίου της παρούσας αναστέλλεται μέχρι την επαρκή λειτουργία του Μητρώου. Για τις ανάγκες του παρόντος η επαρκής λειτουργία του Μητρώου πιστοποιείται από τον φορέα τήρησής του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 134
Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 345 του ν. 4412/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 345 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) τροποποιείται και το άρθρο 345 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 345
Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 345 έως 374) εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης και τροποποίησης συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των ορίων των άρθρων 118 και 328 περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας των άρθρων 119 και 329.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου εφαρμόζονται και στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμφωνιών - πλαίσιο, συμβάσεων παραχώρησης και δυναμικών συστημάτων αγορών, καθώς των τροποποιήσεων αυτών.

3. Ως «αναθέτουσες αρχές» κατά τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου νοούνται οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς της περ. 1 της παρ. 1 του άρθρου 2.»

Άρθρο 135
Παράβολο - Τροποποίηση του τίτλου και της παρ. 5 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016

Στον τίτλο του άρθρου 363 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) προστίθενται οι λέξεις «Εξουσιοδοτική διάταξη», η παρ. 5 τροποποιείται, προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 363 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 363
Παράβολο - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του δημοσίου, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν και πέντε δέκατα επί τοις εκατό

(0,5%) της προϋπολογισθείσας αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.) της σύμβασης. Το ύψος του παραβόλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600) ευρώ ούτε ανώτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ. Αν από τα έγγραφα της σύμβασης δεν προκύπτει η προϋπολογισθείσα αξία της, για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής, κατατίθεται παράβολο ύψους εξακοσίων (600) ευρώ.

2. Εάν από τα έγγραφα της σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της αξίας του τμήματος ή των τμημάτων της σύμβασης σχετικά με τα οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή.

3. Το ύψος του ποσοστού και τα ανώτατα και κατώτατα όρια του ποσού του παραβόλου μπορούν να αναπροσαρμόζονται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

4. Με τον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών της παρ. 7 του άρθρου 365 ορίζεται ο τρόπος και ο χρόνος κατάθεσης και είσπραξης του παραβόλου, καθώς και ο τρόπος απόδειξης της είσπραξής του.

5. Το παράβολο του παρόντος άρθρου επιστρέφεται στον προσφεύγοντα:

α) σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του,

β) όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής,

γ) σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντα από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής.

6. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής του προσφεύγοντος, το παράβολο αποδίδεται στο Δημόσιο, εφόσον:

α) ο προσφεύγων δεν ασκήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 372 αίτηση αναστολής και ακύρωσης ή

β) ο προσφεύγων παραιτηθεί από αυτήν ή

γ) με την απόφαση του Δικαστηρίου απορριφθεί η αίτηση του προσφεύγοντος ή

δ) σε κάθε περίπτωση που δεν διατάσσεται η ΑΕΠΠ να επιστρέψει το παράβολο στον προσφεύγοντα.»

Άρθρο 136
Διαδικασία εξέτασης της προσφυγής - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016

Τροποποιούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και το άρθρο 365 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 365
Διαδικασία εξέτασης της προσφυγής -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Προδικαστικές προσφυγές που ασκούνται κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων του παρόντος, συμβάσεων παραχωρήσεων, καθώς και τροποποίησης αυτών, με εκτιμώμενη αξία έως και εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, και ανεξάρτητα από τη φύση τους, εξετάζονται από μονομελές Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ, ενώ όταν η εκτιμώμενη αξία υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εξετάζονται από τριμελές Κλιμάκιό της. Κατ' εξαίρεση, οι προδικαστικές προσφυγές εξετάζονται από επταμελές Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ, όταν πρόκειται για υπόθεση μεγάλης σπουδαιότητας ή προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων.

Στις περιπτώσεις όπου η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 362 περί άσκησης προσφυγής και άσκησης παρέμβασης, η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών:

α) Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362, περί άσκησης προσφυγής και άσκησης παρέμβασης.

β) Διαβιβάζει στην ΑΕΠΠ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τα αποδεικτικά κοινοποίησης της περ. α΄ της παρ. 1, στους ενδιαφερόμενους τρίτους και τις απόψεις της επί της προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

γ) Κοινοποιεί σε όλα τα μέρη τις απόψεις της, τις παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

Όταν η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΑΕΠΠ, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 362 περί άσκησης προσφυγής και άσκησης παρέμβασης, η ΑΕΠΠ καταχωρίζει αυθημερόν την προσφυγή και την κοινοποιεί στην αναθέτουσα αρχή το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την καταχώριση. Η ΑΕΠΠ καλεί την αναθέτουσα αρχή να προβεί από την επομένη της ως άνω κοινοποίησης στις ενέργειες των περ. α), β) και γ).

Η παράλειψη των ανωτέρω κοινοποιήσεων και η μη διαβίβαση προς την ΑΕΠΠ του φακέλου της υπόθεσης και των απόψεων της αναθέτουσας αρχής συνιστούν ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμόδιων για τις ενέργειες αυτές υπαλλήλων. Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό ή αν ο διαγωνισμός δεν διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

2. Σε περίπτωση μη αποστολής του φακέλου από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 1, η ΑΕΠΠ μπορεί να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος.

3. Η ΑΕΠΠ, εφόσον κρίνει ότι η παράλειψη αποστολής των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 1 ή η καθυ-

στερημένη αποστολή τους είναι αδικαιολόγητη και καθιστά ιδιαιτέρως δυσχερή την ουσιαστική παροχή προδικαστικής προστασίας, μπορεί, με την απόφαση επί της προσφυγής, σταθμίζοντας τις συντρέχουσες σε κάθε περίπτωση συνθήκες, να επιβάλει αυτεπαγγέλτως χρηματική κύρωση στην αναθέτουσα αρχή. Το ποσό της κύρωσης αυτής μπορεί να ανέρχεται από εκατό (100) μέχρι πεντακόσια (500) ευρώ, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων και αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης, καταβάλλεται μία φορά για κάθε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης και αποτελεί έσοδο της ΑΕΠΠ. Μνεία της κύρωσης αυτής γίνεται στον ατομικό φάκελο του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για την καθυστέρηση ή ελλιπούς αποστολής ή μη αποστολής του φακέλου και των απόψεων της υπηρεσίας υπαλλήλου. Με τον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών της παρ. 7 ορίζονται ο τρόπος και χρόνος κατάθεσης και είσπραξης της χρηματικής κύρωσης, ο τρόπος απόδειξης της είσπραξής της, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Με πράξη του προεδρεύοντος του κλιμακίου ορίζεται η ημέρα και η ώρα εξέτασης της προσφυγής, η οποία δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από σαράντα (40) ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσής της. Η πράξη αυτή κοινοποιείται το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την εξέταση της προσφυγής στον προσφεύγοντα, στην αναθέτουσα αρχή κατά της οποίας ασκείται η προσφυγή και σε εκείνους οι οποίοι έχουν ασκήσει παρέμβαση. Εφόσον ο προσφεύγων ή ο παρεμβαίνων ή η αναθέτουσα αρχή αιτηθούν να αναπτύξουν και προφορικά τους ισχυρισμούς τους επί των λόγων της προδικαστικής προσφυγής, ο προεδρεύων του κλιμακίου με πράξη του δύναται να καλεί σε ακρόαση ενώπιον του κλιμακίου όλους τους ανωτέρω σε ημέρα και ώρα, η οποία δεν μπορεί να είναι αργότερα από την ημέρα και ώρα εξέτασης της προσφυγής. Η κλήση για την ακρόαση κοινοποιείται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από την ορισθείσα ακρόαση στον προσφεύγοντα, στην αναθέτουσα αρχή και στον ασκήσαντα παρέμβαση. Ακρόαση δεν πραγματοποιείται κατά τη διαδικασία για τη λήψη ή μη προσωρινών μέτρων.

5. Το αργότερο δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής, η ΑΕΠΠ ελέγχει τη συμμόρφωση της αναθέτουσας αρχής με την περ. α΄ της παρ. 1. Εάν διαπιστώσει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση της περ. α΄ της παρ. 1, η κοινοποίηση γίνεται με μέριμνα της ΑΕΠΠ, έτσι ώστε οι ενδιαφερόμενοι να ασκήσουν παρέμβαση, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362 περί άσκησης προσφυγής και άσκησης παρέμβασης.

6. Οι αποφάσεις της ΑΕΠΠ κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της, τηρουμένων των ρυθμίσεων του ν. 4624/2019 (Α΄ 137) και του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (L 119) για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, εκδίδεται «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ», με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά τον τρόπο λειτουργίας της και ιδίως την ενώπιόν της διαδικασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι ειδικότερες προθεσμίες που δεν ρυθμίζονται στον παρόντα νόμο, οι ειδικότεροι κανόνες σύγκλησης της ΑΕΠΠ, ο ορισμός και τα καθήκοντα εισηγητών και γραμματέα, ο τρόπος και τα διαδικαστικά και τεχνικά θέματα που αφορούν την άσκηση των προσφυγών και των παρεμβάσεων, τις επιδόσεις και κοινοποιήσεις εγγράφων, τον σχηματισμό φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου, καθώς και οι ειδικότεροι κανόνες διεξαγωγής της διαδικασίας ενώπιον της ΑΕΠΠ και λήψης των αποφάσεων από αυτήν, και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου είναι αποκλειστικές.»

Άρθρο 137
Προσωρινά μέτρα - Αντικατάσταση του άρθρου 366 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 366 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 366
Προσωρινά μέτρα

1. Η ΑΕΠΠ, ύστερα από αίτημα του προσφεύγοντος και μετά από κλήση της αναθέτουσας αρχής προ τριών (3) ημερών, εκδίδει υποχρεωτικά κατόπιν συνεδρίασης συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση είτε αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης είτε απόρριψης του αιτήματος περί λήψης προσωρινών μέτρων. Η ΑΕΠΠ μπορεί να εκδώσει απόφαση αναστολής της προσβαλλόμενης πράξης και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση, με την απόφαση αναστολής η ΑΕΠΠ ορίζει και τα κατάλληλα μέτρα έως ότου αποφανθεί για την προσφυγή και, πάντως, όχι πέραν της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 367 για την έκδοση της απόφασής της.

2. Με την απόφαση της παρ. 1 μπορεί να διατάσσονται προσωρινά μέτρα για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση ή να αποτραπεί η ζημία των θιγόμενων συμφερόντων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται μέτρα που αναστέλλουν τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης λαμβάνει η αναθέτουσα αρχή.

3. Η ΑΕΠΠ μπορεί να αποφασίσει να μην χορηγηθούν τα προσωρινά μέτρα της παρ. 2, αν κρίνει ότι, ύστερα από στάθμιση όλων των συμφερόντων που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος, οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων είναι περισσότερες από τα οφέλη. Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει ζητήσει τη χορήγηση των εν λόγω μέτρων.»

Άρθρο 138
Δικαστική προστασία - Αρμόδιο δικαστήριο - Αντικατάσταση του άρθρου 372 του ν. 4412/2016

Το άρθρο 372 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 372
Δικαστική προστασία - Αρμόδιο δικαστήριο

1. Όποιος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και υφίσταται ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από ενδεχόμενη παραβίαση της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων, μπορεί, με το ίδιο δικόγραφο, να ασκήσει αίτηση αναστολής εκτέλεσης και ακύρωσης των αποφάσεων της Α.Ε.Π.Π.. Το αυτό ισχύει και σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής. Δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η Α.Ε.Π.Π. κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός του οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της Α.Ε.Π.Π. λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την εν λόγω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί, αντιστοίχως, έως τη συζήτηση της αίτησης.

Όταν η Α.Ε.Π.Π. απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή, νομιμοποιούνται παθητικώς η Α.Ε.Π.Π. και η αναθέτουσα αρχή. Όταν η Α.Ε.Π.Π. κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, νομιμοποιείται παθητικώς μόνο η Α.Ε.Π.Π..

2. Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει την αίτηση της παρ. 1, μπορεί να προβάλει και οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.

3. Αρμόδιο για την εκδίκαση των υποθέσεων του παρόντος είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής. Κατ' εξαίρεση, διαφορές οι οποίες προκύπτουν κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών και δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) σύμφωνα με τον ν. 3389/2005 (Α΄ 232), εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Ομοίως, διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

4. Η αίτηση ασκείται εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση απόφασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 367 περί διαδικασίας λήψης απόφασης και συνεπειών των αποφάσεων της Α.Ε.Π.Π.. Η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου Τμήματος ορίζει με πράξη του τον εισηγητή, καθώς και την ημέρα και την ώρα εκδίκασης της αίτησης. Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με τη φροντίδα του αιτούντος προς την Α.Ε.Π.Π., την αναθέτουσα αρχή, αν δεν έχει ασκήσει αυτή την αίτηση, και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, την κλήτευση του οποίου διατάσσει με πράξη του ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων του αρμόδιου Δικαστηρίου ή Τμήματος έως την επόμενη ημέρα από την κατάθεση της αίτησης. Ο αιτών υποχρεούται επί ποινή απαραδέκτου του ενδίκου βοηθήματος να προβεί στις παραπάνω κοινοποιήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από την έκδοση και την παραλαβή της ως άνω πράξης του Δικαστηρίου. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της αίτησης κατατίθεται η παρέμβαση και διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις των παθητικώς νομιμοποιούμενων. Εντός της ίδιας προθεσμίας κατατίθενται στο Δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων. Επιπρόσθετα, η παρέμβαση κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως απαράδεκτη. Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης της παρ. 1 ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

5. Για την άσκηση της αίτησης οι οικονομικοί φορείς καταβάλλουν παράβολο, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,1% της προϋπολογισθείσας αξίας, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Το 1/2 του ποσού του παραβόλου καταβάλλεται κατά την κατάθεση της αίτησης και, αν η αίτηση απορριφθεί, ο αιτών καταδικάζεται στην καταβολή του υπολοίπου 1/2 με την απόφαση του Δικαστηρίου. Το παράβολο εκδίδεται υπέρ του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτηρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) και υπέρ του Δημοσίου, σε ποσοστό 60% και 40% του συνολικού ύψους αντιστοίχως, το οποίο καταμερίζεται σε δύο αντίστοιχους Κ.Α.Ε.. Σε περίπτωση άσκησης αίτησης εκ μέρους αναθέτουσας αρχής, ισχύουν οι γενικές διατάξεις, ανάλογα με τη φύση της αναθέτουσας αρχής. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της αίτησης, το Δικαστήριο διατάσσει την απόδοση του παραβόλου στον αιτούντα. Σε περίπτωση ακύρωσης απόφασης της Α.Ε.Π.Π., που είχε απορρίψει προσφυγή, το Δικαστήριο διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου που προσκομίστηκε στο πλαίσιο της προσφυγής. Το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, μπορεί να διατάξει την απόδοση του παράβολου, ακόμα και αν απορρίπτεται η αίτηση ακύρωσης. Επί προφανώς απαράδεκτης ή αβάσιμης αίτησης, και εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα της διαδίκου αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, μπορεί να απαγγείλει τον πολλαπλασιασμό του συνολικού παράβολου στο προσήκον μέτρο και έως του 2% της αξίας της σύμβασης, εφόσον αυτή είναι δυνατόν να προϋπολογισθεί, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, συνεκτιμώντας τη ζημία για το γενικό συμφέρον από την καθυστερημένη ανάθεση της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 36 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8).

6. Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του Δικαστηρίου της παρ. 3 κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή της παρ. 7 το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά. Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή

διαταγή της παρ. 7 το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά.

7. Μέχρι την παρέλευση της εκ του νόμου αναστολής της προόδου της διαδικασίας κατά την παρ. 6, και εφόσον έχουν γίνει προσηκόντως οι προβλεπόμενες στην παρ. 4 κοινοποιήσεις της αίτησης, ο Πρόεδρος Εφετών του οικείου Διοικητικού Εφετείου ή ο Εφέτης που αυτός ορίζει, καθώς και ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων της Ολομέλειας ή του οικείου σχηματισμού του Συμβουλίου της Επικρατείας αντίστοιχα, αποφαίνονται επί του αιτήματος αναστολής με προσωρινή διαταγή που περιέχει όλως συνοπτική αιτιολογία. Εφόσον κριθεί σκόπιμο, μπορεί να ζητηθεί ακρόαση των μερών με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η προσωρινή διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αιτήσεως, μπορεί δε να ανακληθεί ή να τροποποιηθεί μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης, μετά από σχετική αίτηση οιουδήποτε των μερών, την οποία ο αιτών κοινοποιεί στους υπόλοιπους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως, με τήρηση της διαδικασίας του παρόντος. Με την ίδια διαδικασία, ύστερα από αίτημα του μέρους που στοιχειοθετεί σχετικό έννομο συμφέρον, μπορεί να αρθεί η εκ του νόμου αναστολή σύναψης της σύμβασης ή/και η εκ του νόμου αναστολή της προόδου της διαδικασίας ανάθεσης σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 6. Στις περιπτώσεις που, λόγω της σπουδαιότητας της υπόθεσης, αυτή παραπέμπεται από την Πενταμελή Σύνθεση στην Επταμελή Σύνθεση ή στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ή όταν το Διοικητικό Εφετείο αποστέλλει αίτημα για πρότυπη δίκη κατά το άρθρο 1 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213) ή στην περίπτωση υποβολής προδικαστικών ερωτημάτων προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την παραπεμπτική απόφαση ή με προσωρινή διαταγή κατά τα ανωτέρω διατάσσεται κάθε πρόσφορο μέτρο προσωρινής προστασίας μέχρι την οριστική εκδίκαση της υπόθεσης.

8. Το αίτημα αναστολής γίνεται δεκτό, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του εθνικού δικαίου και η αναστολή είναι αναγκαία για να αρθούν τα δυσμενή από την παράβαση αποτελέσματα ή να αποτραπεί η ζημία των συμφερόντων του αιτούντος. Το αίτημα, όμως, μπορεί να απορριφθεί, αν από τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. Το Δικαστήριο διατάζει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων. Διατάζει ιδίως την αναστολή ισχύος όρων της διακήρυξης, των τευχών δημοπράτησης και οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού με τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, την αναστολή εκτέλεσης οποιασδήποτε πράξης της αναθέτουσας αρχής, την απαγόρευση νομικών ή υλικών ενεργειών, την εκτέλεση των απαραίτητων θετικών πράξεων, όπως τη διατήρηση εγγράφων και άλλων στοιχείων, καθώς και την αναστολή σύναψης της σύμβασης.

9. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν αιτήθηκε ή αιτήθηκε ανεπιτυχώς την αναστολή και η σύμβαση υπογράφηκε και η εκτέλεσή της ολοκληρώθηκε πριν από τη συζήτηση της αίτησης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

10. Στις διαφορές του παρόντος δεν εφαρμόζεται το άρθρο 11 του Κώδικα περί δικών του Δημοσίου (Κ.Δ. από 26.6./10.7.1944, Α΄ 139).

11. Αν το δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σύμβασης, το κύρος της τελευταίας δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν είναι άκυρη, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373.

12. Με μέριμνα του Προέδρου της, η Α.Ε.Π.Π. οφείλει να συμμορφώνεται δια των αρμοδίων οργάνων της, με τις δικαστικές αποφάσεις που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος, με τις οποίες ακυρώνονται εν όλω ή εν μέρει οι αποφάσεις της. Η συμμόρφωση συντελείται υποχρεωτικά εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της δικαστικής απόφασης από το Δικαστήριο, την αναθέτουσα αρχή ή τα λοιπά διάδικα μέρη. Υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων τους έχουν και οι αναθέτουσες αρχές εντός της ίδιας προθεσμίας.

13. Με την επιφύλαξη του παρόντος νόμου, για την εκδίκαση των διαφορών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 139
Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄

1. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να τροποποιείται το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ΄, επεκτείνοντας ή περιορίζοντας τις κατηγορίες μελετών και υπηρεσιών που περιλαμβάνονται σε αυτό.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για την προμήθεια αγαθών και την παροχή γενικών υπηρεσιών ή του Υπουργού Υγείας, για την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών και φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών, μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στην ανάθεση και εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με:

α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τα τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικο-

νομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής,

δ) τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στη διαλειτουργική σύνδεση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και των υποσυστημάτων του, με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως το Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) και το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημόσιων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών, ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών μελών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν:

α) στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 και το Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής και αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

β) στον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

γ) στους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

δ) στον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και

ε) στους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν σε τεχνικό επίπεδο την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Οικονομικών ή Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, κατά περίπτωση, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον χρόνο, τον τρόπο και τη διαδικασία κράτησης των χρηματικών ποσών της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της ίδιας παραγράφου.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορούν να ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

8. Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται ο τρόπος υποβολής των στοιχείων, η πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της ίδιας παραγράφου.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού στις περιπτώσεις της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του ΚΗΜΔΗΣ, τον δικτυακό τόπο τήρησής του, τη δομή, το περιεχόμενο και την πρόσβαση σε αυτό, τα επίπεδα διαβάθμισης, τη διαδικασία έκδοσης κωδικών ηλεκτρονικής καταχώρισης, τα κατά περίπτωση καταχωριζόμενα στοιχεία, τον χρόνο καταχώρισης αυτών, τα κατά περίπτωση υπόχρεα πρόσωπα για την καταχώριση και τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησής του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορούν να καθορίζονται ειδικότερα ζη-

τήματα που αφορούν στον καθορισμό του τρόπου, του χρόνου και των επιμέρους διαδικασιών καταχώρισης των στοιχείων των εκκρεμών κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α΄ 204) και του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δύνανται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα του ΚΗΜΔΗΣ με το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΕΣΠΑ, καθώς και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση από τις υπηρεσίες του Δημοσίου των δημόσιων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς.

11. Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύνανται να καθορίζονται ΚΑΑ, με αρμοδιότητα την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών είτε σε επίπεδο διαφορετικών κατηγοριών φορέων του δημόσιου τομέα είτε βάσει τομέα ή κλάδου της αγοράς είτε κατά γεωγραφικές ενότητες της χώρας είτε με συνδυασμένη εφαρμογή των κριτηρίων αυτών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα, αντίστοιχα με αυτά των παρ. 3 και 4 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 περί ειδικών ρυθμίσεων σχετικά με τις κεντρικές δραστηριότητες αγορών και τον προγραμματισμό δημόσιων συμβάσεων, για την παροχή συγκεντρωτικών δραστηριοτήτων αγορών από ΚΑΑ, για τους τομείς και τις αναθέτουσες αρχές ευθύνης τους, κατά τις κείμενες διατάξεις.

12. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ, καθορίζονται ειδικότερα θέματα, που αφορούν στην παροχή κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών από την ίδια ΕΚΑΑ και ιδίως:

α) οι όροι για την ομαδοποίηση και υπαγωγή συμβάσεων στην εκάστοτε αρμόδια ΕΚΑΑ,

β) οι κατηγορίες έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ομαδοποίησης σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό επίπεδο και για τα οποία οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν υποχρεωτικά στις ΕΚΑΑ,

γ) οι κατηγορίες συμβάσεων που εξαιρούνται από την αρμοδιότητα των ΕΚΑΑ και

δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω.

13. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ, καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 περί ειδικών ρυθμίσεων, σχετικά με τις κεντρικές δραστηριότητες αγορών και τον προγραμματισμό δημόσιων συμβάσεων:

α) ο διετής προγραμματισμός των συγκεκριμένων κατηγοριών έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων, συμφωνιών - πλαίσιο και δυναμικών συστημάτων αγορών που ανατίθενται από τις ΕΚΑΑ,

β) οι αναθέτουσες αρχές, οι οποίες προσφεύγουν υποχρεωτικά στην ΕΚΑΑ, για τις συμβάσεις και τις συμφωνίες - πλαίσιο που αυτή αναθέτει, για την προμήθεια των έργων, αγαθών και υπηρεσιών της περ. α΄),

γ) οι συμβάσεις οι οποίες εξαιρούνται από τον διετή προγραμματισμό της ΕΚΑΑ, πέραν των συμβάσεων που έχουν ήδη εξαιρεθεί από την αρμοδιότητα της ΕΚΑΑ δυνάμει της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 περί ειδικών ρυθμίσεων, σχετικά με τις κεντρικές δραστηριότητες αγορών και τον προγραμματισμό δημόσιων συμβάσεων.

14. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ, ή του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, ή του αποφαινόμενου οργάνου της ΚΑΑ, μπορεί να ανατίθεται στις αναθέτουσες αρχές η εκτέλεση συμβάσεων και συμφωνιών πλαίσιο, που έχουν συνάψει γι' αυτές οι ΕΚΑΑ ή ΚΑΑ, αντίστοιχα.

15. Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της αρμόδιας ΕΚΑΑ των περ. α΄, β΄ και γ΄ του πρώτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 περί ειδικών ρυθμίσεων σχετικά με τις κεντρικές δραστηριότητες αγορών και τον προγραμματισμό δημόσιων συμβάσεων και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία υποβολής και δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων και ιδίως:

α) η δομή, το περιεχόμενο, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής και τροποποίησης του προγράμματος,

β) οι εξαιρούμενες αναθέτουσες αρχές,

γ) οι εξαιρούμενες συμβάσεις,

δ) τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησης της σχετικής υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών,

ε) οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στις αναθέτουσες αρχές για την παράλειψη της υποχρέωσης προσήκουσας υποβολής προγράμματος συμβάσεων, καθώς και ο τρόπος και τα όργανα επιβολής των κυρώσεων αυτών,

στ) ο τρόπος δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων, καθώς και ο καθορισμός των πληροφοριών που δημοσιεύονται,

ζ) κάθε άλλο ζήτημα που σχετίζεται με τη διαδικασία υποβολής του προγράμματος συμβάσεων.

16. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζεται επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής γενικών υπηρεσιών. Αντίστοιχα, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζεται επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

17. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να ορίζεται ότι η διεξαγωγή των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4412/2016 είναι υποχρεωτική πριν από τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου

(1.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες αγαθών και γενικών υπηρεσιών.

18. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται ότι η διεξαγωγή των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4412/2016 είναι υποχρεωτική, πριν από τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες έργων και με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες μελετών.

19. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται το τελικό στάδιο μελέτης ανά κατηγορία έργου που απαιτείται για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου.

20. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εγκρίνεται Κανονισμός Αναλυτικών και Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών ανάλογα με την κατηγορία και το μέγεθος των έργων και με την προσβασιμότητα της περιοχής εκτέλεσής τους.

21. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, συλλογής και απόδοσης του ποσοστού, ο φορέας διακίνησης και απόδοσης στους δικαιούχους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περ. θ΄ της παρ. 7 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 περί περιεχομένου εγγράφων της σύμβασης.

22. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Μελετών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγκρίνεται, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές, Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και τεχνικών υπηρεσιών, που περιλαμβάνει:

(αα) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, με βάση κυρίως τα προβλεπόμενα στάδια μελέτης και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων, ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή και

(ββ) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών τεχνικών υπηρεσιών είτε ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ποσότητες των όμοιων ή τυποποιημένων φυσικών αντικειμένων, ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός της αμοιβής στην περίπτωση αυτή είτε ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης των προσώπων (ανθρωπομήνες) που ασχολούνται με την παροχή της υπηρεσίας με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους.

23. Ειδικά για τις συμβάσεις έργων, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορούν να εγκρίνονται προδιαγραφές και κανονισμοί που αναφέρονται στον τρόπο κατασκευής των έργων και στην ποιότητα, στον τρόπο σύνθεσης και επεξεργασίας, στη χρήση και στον έλεγχο των υλικών κατασκευής των έργων. Με την απόφαση αυτή μπορεί να ορίζεται αν οι θεσπιζόμενες προδιαγραφές είναι υποχρεωτικές σε κάθε περίπτωση ή ισχύουν προαιρετικά ή ισχύουν ως ελάχιστα όρια.

24. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τις ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές που εκπονούνται από τις ΕΚΑΑ των περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 περί ειδικών ρυθμίσεων σχετικά με τις κεντρικές δραστηριότητες αγορών και τον προγραμματισμό δημόσιων συμβάσεων, σε συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς όπου κρίνεται απαραίτητο και οι οποίες αναρτώνται στο ΕΣΗΔΗΣ. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, που προΐσταται των ΕΚΑΑ του προηγούμενου εδαφίου, η χρήση ορισμένων ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών μπορεί να ορίζεται ως υποχρεωτική. Στην περίπτωση που η χρήση των ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών ορίζεται ως υποχρεωτική, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλίνουν από αυτές αιτιολογώντας την απόκλιση αυτή ειδικά στα έγγραφα της σύμβασης.

25. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της

παρ. 6 του άρθρου 66 του ν. 4412/2016 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

26. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί για τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών να καθορίζεται όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης καλής εκτέλεσης, πρόσθετη εγγύηση, κλιμακωτά αυξανόμενη βάσει του ποσοστού έκπτωσης.

27. Για τις ανάγκες των παρ. 7 και 8 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, περί λόγων αποκλεισμού, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται επιτροπή τριετούς θητείας, που απαρτίζεται από:

α) έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΑΑΔΗΣΥ, που εκτελεί χρέη προέδρου,

β) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας και

ε) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τους αναπληρωτές τους.

Η θητεία των μελών της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου είναι τριετής. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ρυθμίζονται η διαδικασία αποστολής προς την επιτροπή του πρώτου εδαφίου του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής για γνωμοδότηση, οι προϋποθέσεις εξέτασης και επανεξέτασης ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων για τα οποία έχει ήδη εκδώσει γνώμη η επιτροπή, ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της επιτροπής, καθώς και κάθε άλλο σχετικό αναγκαίο θέμα.

28. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης, και Υποδομών και Μεταφορών, θεσπίζεται σύστημα οριζόντιου αποκλεισμού από τη σύναψη συμβάσεων του ν. 4412/2016 και ρυθμίζονται και εξειδικεύονται ιδίως:

α) τα αρμόδια όργανα επιβολής του οριζόντιου αποκλεισμού,

β) τα υποκείμενα σε οριζόντιο αποκλεισμό φυσικά και

νομικά πρόσωπα,

γ) οι συγκεκριμένοι λόγοι που μπορεί να οδηγήσουν σε οριζόντιο αποκλεισμό,

δ) οι προϋποθέσεις και οι όροι επιβολής του αποκλεισμού,

ε) η ελάχιστη και η μέγιστη περίοδος αποκλεισμού,

στ) οι διαδικαστικές εγγυήσεις και η έννομη προστασία των υποκείμενων σε οριζόντιο αποκλεισμό οικονομικών φορέων,

ζ) τα ειδικότερα ζητήματα τήρησης και διαγραφής από τον κατάλογο αποκλεισθέντων,

η) η διαδικασία επίκλησης επανορθωτικών μέτρων, μετά από την επιβολή του οριζόντιου αποκλεισμού, το αρμόδιο όργανο αξιολόγησης των μέτρων, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τη μείωση της διάρκειας του αποκλεισμού ή και για την πλήρη άρση αυτού,

θ) οι υπόχρεοι φορείς για την αποστολή των στοιχείων στην ΕΑΑΔΗΣΥ με σκοπό την ενημέρωση και επικαιροποίηση των στοιχείων του μητρώου,

ι) οι όροι πρόσβασης των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων στο μητρώο, και

ια) κάθε άλλο αναγκαίο θέμα, λεπτομέρεια και διαδικασία σχετικά με την επιβολή, τη διάρκεια και την άρση του αποκλεισμού.

29. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να συστήνονται μητρώα πληροφοριακού χαρακτήρα, τα οποία τηρούνται, με την επιφύλαξη του ν. 4624/2019 (Α΄ 137), στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και να καθορίζονται ιδίως:

α) οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο μητρώο όπως, ενδεικτικά, πλημμέλειες κατά την εκτέλεση προηγούμενης σύμβασης, πειθαρχικές ποινές, πρόστιμα και κυρώσεις για διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, πρόστιμα και κυρώσεις για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, του δικαίου περιβάλλοντος, της εργατικής νομοθεσίας, του φορολογικού και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου,

β) οι υποχρεώσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και φορέων, αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων ως προς την αποστολή στοιχείων για την ενημέρωση των μητρώων κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, και

γ) κάθε άλλο αναγκαίο θέμα, λεπτομέρεια και διαδικασία σχετικά με τη σύσταση και τη λειτουργία των μητρώων.

30. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του μητρώου αποκλεισθέντων και των μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα, καθώς και η έναρξη των υποχρεώσεων ενημέρωσής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

31. Για τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών προεκτιμώμενης αξίας άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να διαθέτουν σε ισχύ ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικού κινδύνου, το ελάχιστο όριο της οποίας, καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες εξασφάλισης και απόδειξής της καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

32. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δίδονται κατευθύνσεις και οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές και εξειδικεύεται η εφαρμογή των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ανάλογα με το μέγεθος, τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης, έτσι ώστε να τηρούνται οι αρχές της αναλογικότητας της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής των διακρίσεων. Με σύμφωνη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ή του κατά περίπτωση αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, μπορεί η αναθέτουσα αρχή αιτιολογημένα να αποφασίζει την παρέκκλιση από την ανωτέρω απόφαση.

33. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται κατόπιν γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, καθορίζονται τα κριτήρια της παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, που δύναται κάθε αναθέτουσα αρχή να περιλαμβάνει στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου. Υποχρεωτικά μεταξύ των ανωτέρω κριτηρίων περιλαμβάνεται ως κριτήριο με συντελεστή βαρύτητας δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον η πλήρωση των στοιχειωδών κριτηρίων της εργαλειοθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κατασκευές, όπως καθορίζονται στο εκάστοτε ισχύον «Δελτίο Προϊόντος Πράσινη Δημόσια Σύμβαση (Π Σ) για Κατασκευές.»

34. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ή το κόστος ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, ή μπορεί να περιορίζεται η χρήση τους σε ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών ή ορισμένα είδη συμβάσεων. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών σχετικά με τη στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης, τους συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων ανάθεσης, που σχετίζονται με την τεχνική προσφορά ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από όσα ορίζονται στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου.

35. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εξειδικεύονται, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, τα κριτήρια της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 87 του ν. 4412/2016, περί κοστολόγησης κύκλου ζωής, οι τρόποι προσδιορισμού και μέτρησης του κόστους του κύκλου ζωής των έργων/μελετών/υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

36. Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών μπορεί να εξειδικεύονται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τα κριτήρια της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 87 του ν. 4412/2016, περί κοστολόγησης κύκλου ζωής, οι τρόποι προσδιορισμού και μέτρησης του κόστους του κύκλου ζωής ανά αγαθό ή κατηγορία αγαθών και ανά γενική υπηρεσία ή κατηγορία γενικών υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

37. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επεν-

δύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα αναφερόμενα σε αυτές.

38. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να εξειδικεύονται οι απαιτήσεις των υποβλητέων στοιχείων με τις τεχνικές εκθέσεις.

39. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία του Συστήματος Ηλεκτρονικής Αγοράς, στη διαδικασία κατάρτισης, τήρησης και επικαιροποίησης του μητρώου προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων, το περιεχόμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, τη διαδικασία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 118 Α του ν. 4412/2016 περί απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς.

40. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς, οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 119 του ν. 4412/2016, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

41. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016 περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών για δημόσιες συμβάσεις και με συνολική αμοιβή μέχρι του ορίου της περ. β΄ του άρθρου 5 του ιδίου νόμου και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα επί (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ολικά ή μερικά, σε συγκεκριμένο έργο ή τμήμα έργου ή ομάδα έργων, που εκτελούνται από το Δημόσιο ή φορείς του δημόσιου τομέα και να ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα.

42. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα που συνάπτονται με τις ρυθμίσεις της παρ. 3 του άρθρου 136 του ν. 4412/2016 περί διοίκησης, παρακολούθησης και επίβλεψης έργου, και ιδίως η απαιτούμενη πιστοποίηση του Ιδιωτικού Φορέα Επίβλεψης (ΙΦΕ) με την εγγραφή του στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019 (Α΄ 112), καθώς και τυχόν πρόσθετα προσόντα που πρέπει να διαθέτει και να αποδεικνύει, η διαδικασία πρότασης, ορισμού και εγκατάστασης του ΙΦΕ στο έργο, η διαδικασία σύναψης της σύμβασης μεταξύ ΙΦΕ και αναδόχου και το ελάχιστο περιεχόμενο αυτής, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του ΙΦΕ απέναντι στον κύριο του έργου, ο υπολογισμός της αμοιβής του ΙΦΕ και ο καθορισμός του τιμολογίου βάσει του οποίου αυτή θα υπολογίζεται, καθώς και ο τρόπος καταβολής της από τον ανάδοχο, οι εγγυήσεις αμεροληψίας του ΙΦΕ και τα μέτρα για την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων του ΙΦΕ με τον ανάδοχο, η αντιμετώπιση τυχόν παράβασης των υποχρεώσεων και εν γένει ευθύνης του ΙΦΕ, οι λόγοι που επιτρέπουν ή επιβάλλουν την αντικατάσταση του ΙΦΕ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει προς τούτο ο ανάδοχος, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που συνδέεται με την απρόσκοπτη κατά τα ως άνω οριζόμενα άσκηση επίβλεψης από ιδιωτικό φορέα.

43. Οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου «ελεγκτών μηχανικών», καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

44. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να ανατίθεται η ανάπτυξη, τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του ψηφιακού αρχείου βαθμολόγησης (βαθμονόμιο) στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας ή σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα καθορίζοντας σχετικό ανταποδοτικό όφελος.

45. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα κριτήρια, οι βαθμοί ανά κριτήριο, τα τεχνικά χαρακτηριστικά λειτουργίας του βαθμονόμιου, η διαδικασία καταχώρησης σε αυτό των τεχνικών εταιρειών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

46. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται τα έργα, οι μελέτες και οι υπηρεσίες που υπάγονται στην ασφάλιση, οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι, η διάρκεια της ασφάλισης, η διαδικασία διαπίστωσης της επέλευσης του κινδύνου και της καταβολής του ασφαλίσματος, τα ελάχιστα όρια ασφαλιστικών καλύψεων, οι αποδεκτές εξαιρέσεις και οι μέγιστες απαλλαγές, η έναρξη εφαρμογής της υποχρέωσης ασφάλισης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

47. Εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, χορηγείται στον ανάδοχο προκαταβολή μέχρι του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α.. Για το ποσό αυτό βαρύνεται ο ανάδοχος με τόκο, ο οποίος υπολογίζεται με ποσοστό επιτοκίου που ανέρχεται σε ποσοστό ίσο με το μικρότερο επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του δημοσίου δωδεκάμηνης ή, αν δεν εκδίδονται τέτοια, εξάμηνης διάρκειας προσαυξημένο κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες. Το επιτόκιο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

48. Η αναθεώρηση (αύξηση ή μείωση) για κάθε αναθεωρητική περίοδο υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\Delta T_v = T \times \left(\frac{A_v}{A_0} - 1\right) \times (1 - s)$$

όπου είναι:

Τ: η υπόψη τιμή της σύμβασης,

ΔΤν: η αναθεώρηση της παραπάνω τιμής στην υπόψη αναθεωρητική περίοδο ν,

Αο: τιμή που προκύπτει αφού συμπληρωθεί με βασικές τιμές του χρόνου εκκίνησης το οριζόμενο για την τιμή Τ άρθρο ανάλυσης τιμών ή συνδυασμός άρθρων με τα βάρη τους, όπως προσδιορίζονται από τη σύμβαση, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 153 του ν. 4412/2016,

Αν: τιμή που προκύπτει όπως παραπάνω με τις βασικές τιμές της αναθεωρητικής περιόδου ν,

s ή σ: σταθερός συντελεστής που αντιπροσωπεύει το μη αναθεωρούμενο μέρος της τιμής και που προσδιορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μεταξύ του 0,07 και 0,20 κατά κατηγορίες ή μέγεθος έργων και ανάλογα με τον αριθμό των αναθεωρητικών περιόδων, που μεσολαβούν μεταξύ του χρόνου εκκίνησης και της συγκεκριμένης κάθε φορά αναθεωρητικής περιόδου.

49. Ο σταθερός συντελεστής «σ» στον τύπο της αναθεώρησης της παρ. 6 ορίζεται από τη σχέση:

σ = σ1 + 0,01 ν, όπου σ1 είναι συντελεστής που καθορίζεται ενιαία για όλες τις κατηγορίες ή και χωριστά για καθεμία από τις κατηγορίες των δημόσιων έργων και ανέρχεται σε σ1=0,12 για όλες τις κατηγορίες έργων και «ν» είναι ακέραιος αριθμός ίσος με τη μονάδα για την πρώτη αναθεωρητική περίοδο που υπολογίζεται αναθεώρηση για τη συγκεκριμένη σε κάθε περίπτωση εργολαβία και που αυξάνεται κατά μία μονάδα για καθεμιά από τις επόμενες αναθεωρητικές περιόδους της συγκεκριμένης εργολαβίας. Ο ν παύει να αυξάνει όταν το «σ» γίνει 0,20. Ο συντελεστής σ1 μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

50. Κατ' εξαίρεση από το δ΄ τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν, ο σταθερός συντελεστής σ στον τύπο αναθεώρησης της παρ. 6 ορίζεται από τη σχέση s (ή σ) = 1. Η διάταξη εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη ανεξάρτητα του χρόνου δημοπράτησής τους, εκτός από τις συμβάσεις με χρόνο δημοπράτησης πριν το γ΄ τρίμηνο του 2012, για τις οποίες η αναθεώρηση των τιμών υπολογίζεται από το δ΄ τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν με τους ισχύοντες για το γ΄ τρίμηνο του 2012 συντελεστές αναθεώρησης και με ελάχιστη τιμή εφαρμογής αυτών ίση με τη μονάδα (1). Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζονται συντελεστές αναθεώρησης, αν διαπιστωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών μεγάλη απόκλιση από τις τιμές του τριμήνου δημοπράτησης.

51. Για δημόσια έργα που εκτελούνται από ημεδαπές αναθέτουσες Αρχές, εκτός Ελλάδας, σε χώρα της Ένωσης (Ε.Ε.), η αναθεώρηση τιμών υπολογίζεται με βάση τον ισχύοντα τύπο:

$$\Delta A_\nu = A_0 \times \left(\frac{\Gamma\Delta TK_\nu}{\Gamma\Delta TK_0} - 1\right) \times (1 - \sigma)$$

όπου ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΓΔΤΚ) διαπιστώνεται και υπολογίζεται για την εξεταζόμενη αναθεωρητική περίοδο (ημερολογιακό τρίμηνο) από την Επιτροπή Διαπιστώσεως Τιμών Δημόσιων Έργων (ΕΔΤΔΕ), με βάση τη σχετική δημοσιευόμενη χρονοσειρά μηνιαίων δεικτών της Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας που κατασκευάζεται το έργο. Ο συντελεστής σ ορίζεται κατόπιν απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

52. Με το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, μπορούν να καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά από την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής, οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση. Για τη διάθεση του κονδυλίου των απρόβλεπτων δαπανών συντάσσεται Α.Π.Ε., που δεν μπορεί να συμπεριλάβει συμπληρωματικές εργασίες της περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4412/2016. Τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών ανέρχονται σε ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) επί της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς τον συνυπολογισμό των κονδυλίων αναθεώρησης και Φ.Π.Α., για έργα συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του ορίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ17α/08/78/ΦΝ 357/3.11.1995 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 941) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για έργα προϋπολογισμού μικρότερου του ως άνω ορίου, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ17α/07/45/ΦΝ 380/27.5.1996 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 409). Τα προαναφερόμενα ποσοστά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Το ποσό των απρόβλεπτων δαπανών επανυπολογίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης, ανάλογα με την προσφερθείσα έκπτωση, ώστε να διατηρείται σταθερή η ποσοστιαία αναλογία, σύμφωνα με το άρθρο 135 του ν. 4412/2016.

53. Ο προϋπολογισμός των έργων στα οποία εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 156 του ν. 4412/2016, περί ειδικών θεμάτων τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, αυξομειώσεων εργασιών και νέων εργασίες, αναλύεται σε ομάδες εργασιών, οι οποίες συντίθενται από εργασίες που υπάγονται σε ενιαία υποσύνολα του τεχνικού αντικειμένου των έργων, έχουν παρόμοιο τρόπο κατασκευής και επιδέχονται το ίδιο ποσοστό έκπτωσης στις τιμές μονάδας τους. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, η οποία μετά την έκδοσή της θα έχει εφαρμογή σε όλα τα ως άνω έργα, προσδιορίζονται οι ομάδες εργασιών ανά κατηγορία έργων.

54. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται η σύσταση, η οργάνωση και διοίκηση της Εταιρείας Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών του άρθρου 84, οι συμπράξεις της με άλλους φορείς της χώρας ή του εξωτερικού, η ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση των ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ και ΗΣΠΚΣΠΤΕ, η δομή, το περιεχόμενο, οι παρεχόμενες υπηρεσίες και η διαλειτουργικότητά τους με άλλα ηλεκτρονικά και μη συστήματα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

55. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στη μετάβαση από το υφιστάμενο σύστημα στο Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών και η κατάργηση των αναλυτικών τιμολογίων της από 19.5.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών υπό στοιχεία ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466 και της από 16.5.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών υπό στοιχεία ΔΝΣγ /32129/ΦΝ 466.

56. Το ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ έχει υποχρεωτική εφαρμογή στις συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και στις συμβάσεις έργων που υπάγονται στον ν. 4412/2016 και στον ν. 4413/2016 (Α΄ 148) και προαιρετική στις συμβάσεις που ανατίθενται από φορείς του ιδιωτικού τομέα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ενταχθούν και ιδιωτικά έργα στο ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ.

57. Στην παραλαβή παραλαμβάνονται οι εργασίες ποσοτικά και ποιοτικά. Οι εργασίες συμπληρωματικών συμβάσεων παραλαμβάνονται μαζί με τις εργασίες της αρχικής σύμβασης. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται το περιεχόμενο του «μητρώου έργου», τα τεύχη, οι εκθέσεις, τα σχέδια, οι πίνακες, τα ηλεκτρονικά δεδομένα και τα λοιπά στοιχεία που το συνοδεύουν, καθώς και η μορφή των στοιχείων αυτών.

58. Για τη διενέργεια της παραλαβής η προϊσταμένη αρχή ορίζει, τουλάχιστον (3) μήνες πριν από την πάροδο της προθεσμίας υποχρεωτικής συντήρησης του έργου, επιτροπή παραλαβής, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από:

α) τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους με τους αναπληρωτές τους, με ειδικότητες σχετικές με το αντικείμενο της σύμβασης που ανήκουν στον φορέα κατασκευής ή και σε άλλους φορείς, κατ' επιλογή της προϊσταμένης αρχής, πλην του Προέδρου που προέρχεται υποχρεωτικά από άλλη αναθέτουσα αρχή και

β) δύο (2) εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, κατόπιν αιτήματος της προϊσταμένης αρχής εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

Μη υπόδειξη εκ μέρους του ΤΕΕ, δεν κωλύει τη συγκρότηση και λειτουργία της επιτροπής. Όταν ο φορέας, που πρόκειται να χρησιμοποιήσει το έργο, είναι άλλος από την υπηρεσία που το κατασκευάζει, ένας εκ των τριών (3) τεχνικών υπαλλήλων ορίζεται από τον φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο. Ο ανάδοχος μπορεί να ορίσει εκπρόσωπό του ως παρατηρητή των εργασιών της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Οι εκπρόσωποι του ΤΕΕ και ο πρόεδρος της επιτροπής δικαιούνται για τη διενέργεια της παραλαβής ιδιαίτερη αμοιβή, η οποία καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι αμοιβές των μελών της επιτροπής παραλαβής ανά συνεδρίαση και αναλόγως με το οικονομικό αντικείμενο του έργου και τις τεχνικές δυσχέρειες της παραλαβής.

59. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών παράλληλα με το Συμβούλιο Δημόσιων Έργων του άρθρου 5 της υπ' αρ. 80855/5439/92 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β΄ 573) συγκροτείται Τεχνικό συμβούλιο Δημόσιων Έργων και Μελετών Εποπτευομένων Νομικών Προσώπων, που γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις έργων και μελετών των εποπτευομένων από το Υπουργείο νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, όταν στα πρόσωπα αυτά δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο.

60. Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί σχετική απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να εξειδικεύεται το είδος των παραδοτέων στοιχείων ανά στάδιο και ανά κατηγορία μελέτης της περ. 15 της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, και συγκεκριμένα:

α) τα τεύχη (Τεχνική Έκθεση, Υπολογισμοί, Προμέτρηση, Προϋπολογισμός κ.λπ.) και

β) τα κατά περίπτωση σχέδια, καθώς και η μορφή αυτών (έντυπη ή και ηλεκτρονική) που πρέπει ο μελετητής να εκπονήσει, κατά το άρθρο 189, για την έγκριση της ανατεθείσας σε αυτόν μελέτης.

61. Για την επιτάχυνση της εξέτασης των υποβαλλομένων ενστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 174 του ν. 4412/2016 και των λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται στο Τεχνικό Συμβούλιο του Υπουργείου να συσταθούν τμήματα που είναι αυτοτελή και ισόβαθμα μεταξύ τους . Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η αρμοδιότητα των τμημάτων. Η σύνθεση των τμημάτων είναι αυτή που προβλέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί συγκρότησης και σύνθεσης του τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Η παραπομπή των θεμάτων προς γνωμοδότηση στα τμήματα του τεχνικού συμβουλίου, ανάλογα με την αρμοδιότητά τους, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδομών.

62. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 του «Κανονισμού Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» της παρ. 4 του άρθρου 176 του ν. 4412/2016, περί διαιτητικής επίλυσης διαφορών, με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Δικαιοσύνης, καθορίζεται η αποθετήρια αρχή για τη δημοσίευση των πληροφοριών που προβλέπονται στους εν λόγω κανόνες και κάθε λεπτομέρεια αναφορικά με την τήρηση των πληροφοριών αυτών και την πρόσβαση σ' αυτές.

63. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα που συνάπτονται με το άρθρο 183 του ν. 4412/2016 και ιδίως η απαιτούμενη πιστοποίηση του Ι-

ΦΕ με την εγγραφή του στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019, καθώς και τυχόν πρόσθετα προσόντα που πρέπει να διαθέτει και να αποδεικνύει, η διαδικασία πρότασης, ορισμού και εγκατάστασης του ΙΦΕ, η διαδικασία σύναψης της σύμβασης μεταξύ ΙΦΕ και αναδόχου και το ελάχιστο περιεχόμενο αυτής, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του ΙΦΕ απέναντι στον εργοδότη, ο υπολογισμός της αμοιβής του ΙΦΕ και ο καθορισμός του τιμολογίου βάσει του οποίου αυτή θα υπολογίζεται, καθώς και ο τρόπος καταβολής της από τον ανάδοχο, οι εγγυήσεις αμεροληψίας του ΙΦΕ και τα μέτρα για την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων του ΙΦΕ με τον ανάδοχο, η αντιμετώπιση τυχόν παράβασης των υποχρεώσεων και εν γένει ευθύνης του ΙΦΕ, οι λόγοι που επιτρέπουν ή επιβάλλουν την αντικατάσταση του ΙΦΕ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της μελέτης και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει προς τούτο ο ανάδοχος, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που συνδέεται με την απρόσκοπτη κατά τα ως άνω οριζόμενα άσκηση επίβλεψης από ιδιωτικό φορέα.

64. Οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου «ελεγκτών μηχανικών», καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

65. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, προβλέπεται ο υποχρεωτικός έλεγχος από ιδιώτες ελεγκτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των μελετών, των οποίων η εκτιμώμενη αμοιβή υπερβαίνει τα τιθέμενα με την απόφαση όρια, πριν την έγκρισή τους από την αναθέτουσα αρχή. Με την ίδια απόφαση ορίζονται επίσης οι κατηγορίες μελετών που ελέγχονται υποχρεωτικά, η διαδικασία ανάθεσης του ελέγχου, ο τρόπος καθορισμού της αμοιβής και τα προσόντα των ελεγκτών, τα στάδια ελέγχου, ο καθορισμός των ευθυνών τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

66. Συστήνεται και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών, Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Τεχνικών και Λοιπών Συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.). Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται τεχνικοί υπάλληλοι όλων των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, των ανεξάρτητων αρχών και της Βουλής των Ελλήνων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εγγραφή στο Μητρώο, η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου, τα καθήκοντα των εγγεγραμμένων, οι όροι απαλλαγής της υποχρέωσης εγγραφής, τα πειθαρχικά αδικήματά τους και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με τα παραπάνω.

67. Σε περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων με ιδιαίτερα σύνθετο, πολύπλοκο και εξειδικευμένο αντικείμενο, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών να καθορίζονται πρόσθετα προσόντα που πρέπει να πληρούν τα μέλη της επιτροπής διαγωνισμού, κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στις περ. α΄ και β΄ της παρ. 9 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων.

68. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι όροι για τη συγκρότηση των πρωτοβάθμιων, μόνιμων ή μη, και των δευτεροβάθμιων επιτροπών παραλαβής, η σύνθεση αυτών, η διαδικασία επιλογής των μελών τους και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τα παραπάνω.

69. Για τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων, που είναι εγγεγραμμένα στο Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344 ή που ορίζονται από τις ΕΚΑΑ της παρ. 1 του άρθρου 41 για τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών που αυτές διενεργούν, προβλέπεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176) περί αμοιβών συλλογικών οργάνων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τον τρόπο και χρόνο καταβολής, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης του προηγούμενου εδαφίου.

70. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων έργων, μελετών και τεχνικών υπηρεσιών σχετικά με:

α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής,

δ) τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

ε) τους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν σε τεχνικό επίπεδο την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Υποδομών

του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

71. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων σχετικά με τη διαλειτουργική σύνδεση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημόσιων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως το ΜΕΚ και το ΜΕΕΠ, του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν στη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημόσιων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών, ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών μελών.

72. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 περί κανόνων, που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του άρθρων 222 έως 338 του ιδίου νόμου σχετικά με:

α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τον ν.4727/2020 και το ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ,

β) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών,

γ) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων,

δ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και

ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

73. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται το όργανο πιστοποίησης ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας/πληροφοριακών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων και οι αρμοδιότητές του, καθώς και οι όροι και η διαδικασία πιστοποίησης, εξειδικεύοντας τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες και ιδίως θέματα λειτουργικότητας, συμβατότητας, ασφάλειας των επικοινωνιών, κρυπτογράφησης και διαλειτουργικότητας των ως άνω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας/πληροφοριακών συστημάτων με τρίτα συστήματα, καθώς και η υποχρέωση ενημέρωσης και χορήγησης στοιχείων προς εποπτεύοντες και ελεγκτικούς φορείς, το είδος και το εύρος κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ή διαδικασία.

74. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνωμοδότησης του οργάνου πιστοποίησης ηλεκτρονικών συστημάτων δημόσιων συμβάσεων, παρέχεται ή ανακαλείται η εξαίρεση της περ. α΄ της παρ. 11 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες.

75. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών σε αναθέτοντες φορείς, που αποτελούν αναθέτουσες αρχές, για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και γενικών υπηρεσιών.

76. Το ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ μπορεί να λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων, που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, στο Tenders Electronic Daily (TED). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 περί δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο.

77. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας, Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, συστήνεται Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημόσιων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.).

78. Η Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις

εκπονείται με χρονικό ορίζοντα πέντε (5) ετών και επιδιώκει την αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. Η Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις υιοθετείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών, Οικονομικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δικαιοσύνης και Υγείας, ύστερα από πρόταση της ΕΑΑΔΗΣΥ που υποβάλλεται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών πριν από την εκπνοή της εκάστοτε υφιστάμενης Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Συμβάσεις. Αν η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου παρέλθει άπρακτη, η Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις μπορεί να εκπονείται και να υιοθετείται χωρίς να είναι απαραίτητη η προηγούμενη πρόταση της ΕΑΑΔΗΣΥ.

79. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υποδομών και Μεταφορών, Οικονομικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δικαιοσύνης και Υγείας, συστήνεται Ομάδα Διοίκησης Έργου για την παρακολούθηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Συμβάσεις, ορίζονται τα μέλη της και οι αναπληρωτές τους, τα ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της Ομάδας Διοίκησης Έργου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

80. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων από τις αναθέτουσες αρχές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, η αρμόδια οργανική μονάδα για την επεξεργασία των αιτήσεων και κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ.6 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 140
Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α΄

1. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στο άρθρο 44 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), νοείται το άρθρο 44 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον παρόντα νόμο.

2. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 22, εξακολουθεί να ισχύει η απόφαση που εκδόθηκε δυνάμει της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

3. Το άρθρο 138 διέπει τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις οι οποίες κοινοποιούνται στον θιγόμενο ή των οποίων προκύπτει εκ μέρους του πλήρης γνώση μετά την 1.9.2021. Το ίδιο ισχύει για τις παραλείψεις που συντελούνται μετά την ημερομηνία αυτή.

4. Μετά από συμφωνία των συμβαλλομένων και έπειτα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, η επίλυση διαφορών από σύμβαση, που έχει υπογραφεί πριν από τη δημοσίευση του παρόντος και στην οποία δεν έχει συμπεριληφθεί ρήτρα διαιτησίας, μπορεί να υπάγεται στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 83 του παρόντος.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 57 έως 60, 63, 64, 66 έως 79, 82, 89 έως 93, 95 έως 98 και 100 καταλαμβάνουν διαγωνισμούς, που θα προκηρυχθούν μετά την 1.9.2021. Συμβάσεις που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν μέχρι την άνω ημηρομηνία, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τον χρόνο σύναψής τους.

6. Μετά από συμφωνία των συμβαλλομένων και έπειτα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, η επίλυση διαφορών από σύμβαση που έχει υπογραφεί πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και στην οποία δεν έχει συμπεριληφθεί ρήτρα διαιτησίας, μπορεί να υπάγεται στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 83 του παρόντος.

7. Η εκτέλεση έργων και η εκπόνηση μελετών των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως τροποποιούνται δια του παρόντος, και της Κανονιστικής Διάταξης υπ' αρ. 448/2007 (Α΄ 220). Ως αναθέτουσα αρχή για την εκτέλεση των έργων και των μελετών νοείται η Ιερά Μονή που τα υλοποιεί.

8. Έργα που αφορούν υποδομές δικαστηρίων, τα οποία περατώθηκαν σε χρόνο τουλάχιστον δέκα (10) ετών προ της δημοσίευσης του παρόντος και έχουν ήδη δοθεί προς χρήση από τους αναδόχους στον φορέα κατασκευής ή/και στο κοινωνικό σύνολο, χωρίς να έχει διενεργηθεί κατά νόμο πραγματική ή αυτοδίκαιη (πλασματική) οριστική παραλαβή και εφόσον δεν υφίστανται δικαστικές εκκρεμότητες της αναθέτουσας αρχής κατά του αναδόχου, θεωρείται ότι έχουν παραληφθεί αυτοδικαίως κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος. Οι φορείς εκτέλεσης των έργων αυτών υποχρεούνται να καλέσουν άμεσα τους αναδόχους και να επιστρέψουν τις εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης που τυχόν διακρατούν. Σε αντίθετη περίπτωση, οι ανάδοχοι των έργων υποβάλλουν στη Διευθύνουσα Υπηρεσία έγγραφο αίτημα επιστροφής των εγγυήσεων και εφόσον παρέλθει άπρακτη προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη σχετική αίτηση, μπορούν να ζητήσουν από τα οικεία τραπεζικά ιδρύματα την παύση ισχύος των ως άνω εγγυητικών επιστολών, εκτός αν η Διευθύνουσα Υπηρεσία απορρίψει αιτιολογημένα το σχετικό αίτημα. Κατά της απόφασης της απορριπτικής απόφασης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, χωρεί ένσταση κατ' άρθρο 174 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

9. Το άρθρο 81 εφαρμόζεται και σε συμβάσεις που συνάφθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του.

Άρθρο 141
Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α΄

1. Από την 1η.6.2021 καταργούνται:
1) η παρ. 10 του άρθρου 39 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147),
2) η παρ. 4 του άρθρου 65 του ν. 4412/2016,
3) η παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4412/2016,
4) τα άρθρα 122 και 125 του ν. 4412/2016,
5) το άρθρο 218 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5).

2. Από την 1η.9.2021 καταργούνται τα άρθρα 117, 120 παρ. 1α, 327, 330 παρ. 1α και η περ. 30 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 142
Έναρξη ισχύος Μέρους Α΄

1. Η ισχύς των διατάξεων του:

α) άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,

γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016,

αρχίζει από την 1η.9.2021.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 143
Δομή Δυνάμεων - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 3883/2010

Η παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167) τροποποιείται και το άρθρο 72 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 72
Δομή Δυνάμεων

1. Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας (ΚΥΣΕΑ), που λαμβάνεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, διαμορφώνεται η δομή, σε προσωπικό και μέσα, των Ενόπλων Δυνάμεων (Δομή Δυνάμεων). Η πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας διαμορφώνεται σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Συμβουλίου Άμυνας (ΣΑΜ), μετά από εισήγηση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ), στο οποίο εισάγεται για διατύπωση γνώμης συνολική πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ για όλους τους Κλάδους, η οποία λαμβάνει υπόψη της τις μελέτες - εισηγήσεις κάθε Κλάδου, που εγκρίνονται με απόφαση του οικείου Ανώτατου Συμβουλίου. Στην πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ συντίθενται οι ανάγκες των Κλάδων και καθορίζεται η σειρά προτεραιότητας των αναγκαίων μέσων.

2. Οι μελέτες, εισηγήσεις, γνώμες, προτάσεις και αποφάσεις της παρ. 1 διατυπώνονται με βάση την Πολιτική Εθνικής Άμυνας, την Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική, τη Γενική Σχεδίαση Άμυνας της Χώρας και τις κατευθύνσεις της Κυβέρνησης και περιγράφουν το συνολικό σχήμα οργάνωσης, λειτουργίας και δυνατοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων, που ανταποκρίνεται στην εκτίμηση της απειλής και τους τρόπους με τους οποίους αυτή ενδέχεται να εκδηλωθεί, καθώς και στην ανάγκη κάλυψης των αποστολών των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Οι μελέτες, εισηγήσεις, γνώμες, προτάσεις και αποφάσεις των προηγούμενων παραγράφων περιλαμβάνουν την πλήρη καταγραφή των υπαρχόντων κυρίων μέσων και υλικών και πλήρως τεκμηριωμένη αξιολόγηση για τον βαθμό πραγματικής και λειτουργικής ενσωμάτωσής τους, καθώς και αποτίμηση των προμηθειών αμυντικού υλικού της τελευταίας κάθε φορά εικοσαετίας. Η καταγραφή και η αποτίμηση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνει οπωσδήποτε εκτίμηση της επιχειρησιακής κατάστασης κάθε οπλικού συστήματος και κάθε άλλου μέσου, της εναπομένουσας διάρκειας ζωής του, της ανάγκης εκσυγχρονισμού ή αναβάθμισής του, των διαθέσιμων ανταλλακτικών και πυρομαχικών, των δυνατοτήτων συντήρησης και εν γένει υποστήριξης και κάθε άλλο συναφές στοιχείο.

4. Η απόφαση της παρ. 1 για τη Δομή Δυνάμεων ως προς τα μέσα επαναξιολογείται και επικαιροποιείται κάθε τρία (3) έτη ή και συντομότερα, εάν μεταβάλλονται κρίσιμα δεδομένα.

5. Με την απόφαση της παρ. 1 πρέπει να διασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή της διακλαδικότητας, να επιτυγχάνονται οι μέγιστες δυνατές συνέργειες και οικονομίες κλίμακας, η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα και να λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα των Ενόπλων Δυνάμεων των κρατών μελών του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Πριν τη λήψη της απόφασης της παρ. 1 ενημερώνεται πλήρως και διατυπώνει τη γνώμη της η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής.»

Άρθρο 144
Μακροπρόθεσμος Προγραμματισμός Αμυντικών Εξοπλισμών - Αντικατάσταση του άρθρου 73 του ν. 3883/2010

Το άρθρο 73 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 73
Μακροπρόθεσμος Προγραμματισμός Αμυντικών Εξοπλισμών

1. Ο Μακροπρόθεσμος Προγραμματισμός Αμυντικών Εξοπλισμών (ΜΠΑΕ) για την προμήθεια νέων μέσων και την κάλυψη των απαιτήσεων υποστήριξης των υφιστάμενων μέσων καταρτίζεται από το ΓΕΕΘΑ με βάση τη Δομή Δυνάμεων του άρθρου 72. Ο ΜΠΑΕ έχει δωδεκαετή διάρκεια και επανεξετάζεται και επικαιροποιείται κάθε τρία (3) έτη ή και συντομότερα, αν μεταβάλλονται κρίσιμα δεδομένα.

2. Στον ΜΠΑΕ αποτυπώνεται ο συνολικός σχεδιασμός των απαιτούμενων ανά Γενικό Επιτελείο προγραμμάτων με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος και τη σειρά προτεραιότητας υλοποίησής τους.

3. Ο ΜΠΑΕ διακρίνεται σε δύο μέρη:

α) στο πρώτο μέρος εντάσσονται τα προγράμματα

προμήθειας νέων μέσων συμπεριλαμβανομένης της αρχικής και της εν συνεχεία υποστήριξής τους,

β) στο δεύτερο μέρος εντάσσονται τα προγράμματα υποστήριξης, όπως προμήθειες, υπηρεσίες και έργα υποδομής των υφιστάμενων μέσων.

4. Για την κατάρτιση, την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του ΜΠΑΕ, εφαρμόζονται η διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 72 περί διαμόρφωσης της Δομής Δυνάμεων. Επιπλέον, λαμβάνονται πλήρως υπόψη τα δημοσιονομικά δεδομένα, οι οροφές πιστώσεων που καθορίζει η Κυβέρνηση και οι προγνώσεις και προβολές ως προς τις πληρωμές και παραλαβές που επηρεάζουν το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων του ΜΠΑΕ εφαρμόζονται τα άρθρα 74 και 76 περί Κυλιόμενου Προγραμματισμού Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού και ενεργοποίησης προγραμμάτων.»

Άρθρο 145
Κυλιόμενος Προγραμματισμός Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού - Αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν. 3883/2010

Στο άρθρο 74 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167) αντικαθίσταται ο τίτλος, τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2, προστίθενται παρ. 3 και 4 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 74
Κυλιόμενος Προγραμματισμός Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού

1. Με βάση τον ΜΠΑΕ, καταρτίζεται από το ΓΕΕΘΑ, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης (ΓΔΟΣΥ) και σε συντονισμό με τη Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και Διεθνών Σχέσεων (ΓΔΠΕΑΔΣ), ο Κυλιόμενος Προγραμματισμός Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού (ΚΠΣΣΕ). Ο ΚΠΣΣΕ είναι τετραετούς διάρκειας και επανεξετάζεται και επικαιροποιείται σε ετήσια βάση, ή όποτε απαιτηθεί, για κάλυψη έκτακτων απαιτήσεων, ώστε να εναρμονίζεται με τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

2. Για την κατάρτιση, την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του ΚΠΣΣΕ, εφαρμόζονται η διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 72 περί διαμόρφωσης της Δομής Δυνάμεων, η διαδικασία όμως ολοκληρώνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Ο ΚΠΣΣΕ πρέπει να βρίσκεται μέσα στα όρια των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

3. Στον ΚΠΣΣΕ εντάσσονται με σειρά προτεραιότητας χρηματοδότησης οι συμβάσεις προμήθειας και υπηρεσιών στρατιωτικού εξοπλισμού, καθώς και των έργων υποδομής για την υποστήριξή του, που έχουν συναφθεί ή προβλέπεται να συναφθούν κατά τη διάρκειά του, των οποίων οι χρηματοδοτικές απαιτήσεις μπορεί να καλυφθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους από πιστώσεις που προβλέπεται να εγγραφούν σε Αριθμό Λογαριασμού Εξόδου (ΑΛΕ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων.

4. Ο ΚΠΣΣΕ περιλαμβάνει τρία μέρη:

α) στο πρώτο μέρος εντάσσονται οι συμβάσεις προμήθειας και υπηρεσιών στρατιωτικού εξοπλισμού μείζονος οικονομικής αξίας, ίσης ή ανώτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.,

β) στο δεύτερο μέρος εντάσσονται οι λοιπές συμβάσεις προμήθειας και υπηρεσιών στρατιωτικού εξοπλισμού,

γ) στο τρίτο μέρος εντάσσονται οι συμβάσεις των έργων υποδομής που είναι αναγκαία για την υποστήριξη του στρατιωτικού εξοπλισμού.»

Άρθρο 146
Ενεργοποίηση προγράμματος στρατιωτικού εξοπλισμού - Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 3883/2010

Στο άρθρο 76 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167) τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2, καταργείται η παρ. 1Α, προστίθενται παρ. 3, 4 και 5 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 76
Ενεργοποίηση προγράμματος στρατιωτικού εξοπλισμού

1. Η εκκίνηση της ενεργοποίησης των προγραμμάτων που είναι ενταγμένα στον ΜΠΑΕ ή εντάσσονται στο ΚΠΣΣΕ γίνεται με εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου, στην οποία περιλαμβάνονται ιδίως η αιτιολόγηση της αναγκαιότητας/σκοπιμότητας, η εκτιμώμενη συνολική δαπάνη με το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα αποδέσμευσης των πιστώσεων, η προτεινόμενη διαδικασία υλοποίησης με την αιτιολόγησή της, οι εγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές και οι ενδεχόμενες απαιτήσεις για την ασφάλεια εφοδιασμού και πληροφοριών. Η διαδικασία ενεργοποίησης ολοκληρώνεται κατά περίπτωση ως εξής:

α) για προγράμματα των οποίων η εκτιμώμενη αξία χωρίς Φ.Π.Α. είναι ίση ή ανώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137), η εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου εισάγεται στο Συμβούλιο Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, το οποίο και γνωμοδοτεί σχετικά. Στη συνέχεια ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ διατυπώνει την εισήγησή του προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ζητά τη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (ΓΔΑΕΕ), της ΓΔΟΣΥ και της ΓΔΠΕΑΔΣ, ενώ μπορεί να θέσει το ζήτημα προς συζήτηση στο Συμβούλιο Άμυνας. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, υποχρεωτικά, εφόσον το πρόγραμμα αφορά σε σύμβαση ή συμβάσεις αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ, και δυνητικά σε κάθε άλλη περίπτωση, εισάγει το θέμα στο ΚΥΣΕΑ, που αποφασίζει ύστερα από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Για τα υπόλοιπα προγράμματα που δεν εισάγονται στο ΚΥΣΕΑ, η απόφαση ενεργοποίησης λαμβάνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας με εξαμηνιαία απολογιστική ενημέρωση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής,

β) για προγράμματα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία χωρίς Φ.Π.Α. είναι κατώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24 του ν. 3978/2011, η απόφαση ενεργοποίησης λαμβάνεται από τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου του οικείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, με εξαμηνιαία απολογιστική ενημέρωση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή,

γ) για προγράμματα που προβλέπεται να υλοποιηθούν μέσω διακρατικής συμφωνίας, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης χρηματικής αξίας, η απόφαση ενεργοποίησης λαμβάνεται από το ΚΥΣΕΑ, σύμφωνα με τη διαδικασία του πρώτου, δεύτερου και τρίτου εδαφίου της περ. α΄, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

1Α. [Καταργείται]

2. Στην περίπτωση προγράμματος προμήθειας νέου μέσου ή εκσυγχρονισμού/αναβάθμισης υφιστάμενου μέσου, για την έναρξη της διαδικασίας της παρ. 1 εκπονείται μελέτη από το οικείο Γενικό Επιτελείο, η οποία περιλαμβάνει:

α) εκτίμηση για την αμυντική ανάγκη που πρέπει να καλυφθεί στο πλαίσιο της Δομής Δυνάμεων,

β) εκτίμηση για το συνολικό κόστος κύκλου ζωής του μέσου, στο οποίο περιλαμβάνονται οπωσδήποτε η αρχική και η εν συνεχεία υποστήριξή του και συγκεκριμένα η συντήρηση, τα ανταλλακτικά, τα πυρομαχικά, η εκπαίδευση, τα παρελκόμενα έργα υποδομής, οι δυνατότητες εκσυγχρονισμού ή παράτασης της διάρκειας ζωής ή αναβάθμισης, καθώς και κάθε άλλο συναφές και κρίσιμο για την εκτίμηση του συνολικού κόστους στοιχείο,

γ) πρόταση για το επιθυμητό επίπεδο ασφάλειας εφοδιασμού και πληροφοριών, το εκτιμώμενο κόστος των οποίων συμπεριλαμβάνεται στο κόστος του κύκλου ζωής, λαμβάνοντας υπόψη και τις προβλέψεις του άρθρου 3 του ν. 3978/2011 περί Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής.

3. Με τη διαδικασία της παρ. 1, στο πλαίσιο του συνολικού προϋπολογισμού του ΚΠΣΣΕ, μπορεί να ενεργοποιούνται επιπροσθέτως προγράμματα που δεν είναι ενταγμένα στον ΜΠΑΕ αλλά είναι κατεπείγοντα ή κρίνονται αναγκαία για σοβαρούς αμυντικούς λόγους, με ενημέρωση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

4. Μέχρι την κατάρτιση του πρώτου ΜΠΑΕ και του πρώτου ΚΠΣΣΕ, με τη διαδικασία της παρ. 1 μπορεί να ενεργοποιούνται προγράμματα που κρίνονται αναγκαία βάσει του επιχειρησιακού σχεδιασμού των Ενόπλων Δυνάμεων. Στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον η εκτιμώμενη αξία του προγράμματος είναι ίση ή ανώτερη των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή διατυπώνει σύμφωνη γνώμη.

5. Με την απόφαση ενεργοποίησης προγράμματος της παρ. 1 δίνεται η εντολή στην αρμόδια υπηρεσία για τη διενέργεια των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων, σύμφωνα με τους καθοριζόμενους γενικούς και ειδικούς όρους ανάθεσης και εκτέλεσης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 147
Προγραμματισμός συμβάσεων στον τομέα της άμυνας - Αντικατάσταση του άρθρου 1 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 1 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Προγραμματισμός συμβάσεων στον τομέα της άμυνας

Η έγκριση του συνολικού προγραμματισμού των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) μέσα στο πλαίσιο της Δομής Δυνάμεων, η κατάρτιση, επανεξέταση και επικαιροποίηση του Μακροπρόθεσμου Προγραμματισμού Αμυντικών Εξοπλισμών (ΜΠΑΕ), η κατάρτιση, επανεξέταση και επικαιροποίηση του Κυλιόμενου Προγραμματισμού Συμβάσεων Στρατιωτικού Εξοπλισμού (ΚΠΣΣΕ) και η ενεργοποίηση των προγραμμάτων στρατιωτικού εξοπλισμού διενεργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 72 έως 76 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167).»

Άρθρο 148
Αρμοδιότητες της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων της Βουλής των Ελλήνων - Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 2 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2
Αρμοδιότητες της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων της Βουλής των Ελλήνων

1. Στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του Κανονισμού της Βουλής, η Ειδική Διαρκής Επιτροπή Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στα άρθρα 72 έως 76 του ν.3883/2010 (Α΄ 167), σχετικά με την κατάρτιση και ενεργοποίηση του ΜΠΑΕ και του ΚΠΣΣΕ.

2. Η Επιτροπή ενημερώνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μια τουλάχιστον φορά σε κάθε τακτική σύνοδο, για την εξέλιξη των εξοπλιστικών προγραμμάτων μείζονος οικονομικής αξίας και τη συνολική εξέλιξη του ΜΠΑΕ και του ΚΠΣΣΕ.

3. Η Επιτροπή ασκεί, επίσης, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, στο πλαίσιο των σχετικών ρυθμίσεων του Κανονισμού της Βουλής.»

Άρθρο 149
Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 3 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 3 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 3
Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική

1. Για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας και ιδίως για την ασφάλεια εφοδιασμού και την επιχειρησιακή αυτονομία των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και για την κάλυψη των αναγκών που υπάρχουν σε περιόδους κρίσης, επιστράτευσης ή πολέμου, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση και διατήρηση μίας εγχώριας τεχνολογικής - βιομηχανικής βάσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν σε έρευνα και ανάπτυξη, σε συγκεκριμένους στρατηγικούς τομείς άμυνας

και ασφάλειας. Η βάση αυτή διασφαλίζει την ταχεία και απρόσκοπτη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού των ΕΔ σε υλικά, αναλώσιμα, εξαρτήματα, υπηρεσίες άμεσης συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης και την εκτέλεση των αναγκαίων έργων σε όλες τις περιπτώσεις, εγκαίρως και υπό κάθε περίσταση.

2. Οι γενικές αρχές και κατευθύνσεις, καθώς και τα κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη των στόχων της παρ. 1 καθορίζονται και εξειδικεύονται, στο πλαίσιο της Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και της Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής, από την Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική, η οποία εγκρίνεται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας (ΚΥΣΕΑ), μετά από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και γνώμη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής του άρθρου 2.

3. Στο πλαίσιο των προβλέψεων της παρ. 1, παρέχεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί προστασίας ουσιωδών συμφερόντων των κρατών μελών, να επιβάλει ειδικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, που προβλέπουν την υποχρέωση του αναδόχου για τη σύναψη συμβάσεων, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του άρθρου 18Α.»

Άρθρο 150
Συμφωνίες - πλαίσιο εν συνεχεία υποστήριξης - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 3978/2011

Στον ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθεται άρθρο 4Α ως εξής:

«Άρθρο 4Α
Συμφωνίες - πλαίσιο εν συνεχεία υποστήριξης

1. Η εν συνεχεία υποστήριξη (ΕΣΥ) υλοποιείται με τη σύναψη συμφωνιών-πλαίσιο και εκτελεστικών αυτών συμβάσεων, όταν δεν μπορεί να συμφωνηθούν εκ των προτέρων όλοι οι ουσιώδεις όροι της ΕΣΥ, ιδίως το αντικείμενο, οι τιμές και οι ποσότητες.

2. Στις συμφωνίες-πλαίσιο, που συνάπτονται για την κάλυψη απαιτήσεων ΕΣΥ, πρέπει να περιλαμβάνονται, κατ' ελάχιστο, τα εξής:

α) η μέγιστη εκτιμώμενη συνολική αξία προμηθειών και υπηρεσιών που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν στη χρονική διάρκεια ισχύος της συμφωνίας,

β) ο καθορισμός των ελάχιστων απαιτήσεων της αναθέτουσας αρχής,

γ) η κατηγοριοποίηση των υλικών και υπηρεσιών που ενδέχεται να απαιτηθούν στη χρονική διάρκεια ισχύος της συμφωνίας, καθώς και η κοστολόγησή τους, κατά το μέτρο που είναι εφικτό,

δ) η ρητή πρόβλεψη δυνατότητας τροποποίησης των απαιτήσεων με τη μορφή ρητρών αναθεώρησης ή προαίρεσης, καθώς και της δυνατότητας μεταβολών των ποσοτικά, αριθμητικά ή ποσοστιαία προσδιορίσιμων στοιχείων, με τον όρο ότι δεν συντελείται υπέρβαση της μέγιστης εκτιμώμενης συνολικής αξίας και δεν μεταβάλλονται οι ελάχιστες απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής,

ε) η πρόβλεψη τύπου αναπροσαρμογής τιμών στις περιπτώσεις που είναι εφικτό.

3. Όταν το πραγματικό κόστος της υποστήριξης, ήτοι το κόστος προμήθειας, εκτέλεσης υπηρεσίας ή εργασίας ή περισσότερα εξ αυτών υπερβαίνουν αυτό που εκτιμήθηκε αρχικά από τον αντισυμβαλλόμενο και αναγράφηκε στην προσφορά του, η υποστήριξη πραγματοποιείται μόνο εφόσον την εγκρίνει τελικά η αναθέτουσα αρχή και σε κάθε περίπτωση, εφόσον δεν υπερβαίνει τη μέγιστη εκτιμώμενη συνολική αξία της σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο. Αντίστοιχα, αν το πραγματικό κόστος υπολείπεται του αρχικώς εκτιμηθέντος και αναγραφέντος στην προσφορά του αντισυμβαλλομένου, η αναθέτουσα αρχή επιβαρύνεται μόνο με το πραγματικό κόστος.»

Άρθρο 151
Αρμοδιότητες Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 5 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιείται η παρ. 2 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 5
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας - Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων

1. Οι συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων στον τομέα της άμυνας συνάπτονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

2. Η Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (ΓΔΑΕΕ) έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) διενεργεί τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη σύναψη των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών της παρ. 1 του άρθρου 16, των οποίων η εκτιμώμενη αξία χωρίς Φ.Π.Α. είναι ίση ή ανώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24,

β) παρακολουθεί την εκτέλεση των συμβάσεων της περ. α΄ και διενεργεί τις απαιτούμενες προς τούτο διαδικασίες, πλην των παραλαβών και πληρωμών,

γ) συγκροτεί τα συλλογικά όργανα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων αρμοδιότητάς της, που προβλέπονται στο άρθρο 7,

δ) προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για την εκπλήρωση των στατιστικών υποχρεώσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με το άρθρο 97,

ε) υλοποιεί την Κρατική Διασφάλιση Ποιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) και πιστοποιεί τη συμμόρφωση νέων προϊόντων εγχώριας προέλευσης με συμφωνίες τυποποίησης,

στ) διενεργεί τις διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων αξιοποίησης μη επιχειρησιακά αναγκαίου στρατιωτικού εξοπλισμού, σύμφωνα με το άρθρο 107, με εκτιμώμενο οικονομικό αντάλλαγμα ίσο ή ανώτερο από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24,

ζ) παρακολουθεί την εκτέλεση των Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης του Κεφαλαίου Η΄ του Δεύτερου Μέρους και συγκροτεί τις επιτροπές ελέγχου και παραλαβών τους.»

Άρθρο 152
Αρμοδιότητες Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων - Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 6 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6
Αρμοδιότητες των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος, τα Γενικά Επιτελεία των Κλάδων των ΕΔ έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) προσδιορίζουν τις ανάγκες τους στο πλαίσιο του ΜΠΑΕ και τις τεκμηριώνουν στο πλαίσιο του ΚΠΣΣΕ,

β) διενεργούν τον τεχνικό διάλογο, σύμφωνα με το άρθρο 31,

γ) συντάσσουν και εγκρίνουν τις τεχνικές προδιαγραφές, σύμφωνα με το άρθρο 30,

δ) εισηγούνται την ενεργοποίηση προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 76 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167),

ε) διενεργούν τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη σύναψη των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών της παρ. 1 του άρθρου 16, των οποίων η εκτιμώμενη αξία χωρίς Φ.Π.Α. είναι κατώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24,

στ) διενεργούν τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη σύναψη των συμβάσεων έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 16 ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας,

ζ) διενεργούν τις παραλαβές σε εκτέλεση των συμβάσεων που έχουν συναφθεί,

η) συγκροτούν τα συλλογικά όργανα του άρθρου 7 για τις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων αρμοδιότητάς τους,

θ) παρακολουθούν την εκτέλεση των συμβάσεων των περ. ε΄ και στ΄ και διενεργούν τις απαιτούμενες προς τούτο διαδικασίες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση κατακύρωσης,

ι) διενεργούν τις διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων αξιοποίησης μη επιχειρησιακά αναγκαίου στρατιωτικού εξοπλισμού, σύμφωνα με το άρθρο 107, με εκτιμώμενο οικονομικό αντάλλαγμα κατώτερο από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24.

2. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας επιλύονται θέματα καταφατικής ή αποφατικής σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΓΔΑΕΕ και των Γενικών Επιτελείων για συγκεκριμένη περίπτωση.»

Άρθρο 153
Συλλογικά όργανα - Αντικατάσταση του άρθρου 7 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 7 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιούνται οι παρ. 1 έως 7, προστίθενται παρ. 8 και 9 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7
Συλλογικά όργανα

1. Τα όργανα πραγματοποίησης των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών των ΕΔ διακρίνονται σε γνωμοδοτικά και εκτελεστικά.

2. Τα γνωμοδοτικά όργανα είναι:

α) Οι Κεντρικές Γνωμοδοτικές Επιτροπές Προμηθειών (ΚΓΕΠ) της ΓΔΑΕΕ και των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων.

β) Οι Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές Προμηθειών (ΠΓΕΠ).

3. Τα εκτελεστικά όργανα που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών είναι:

α) οι επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών,

β) οι επιτροπές διαπραγματεύσεων,

γ) οι επιτροπές εμπειρογνωμόνων,

δ) οι επιτροπές αξιολόγησης προσφυγών,

ε) οι επιτροπές ελέγχου και παραλαβής των συμβατικών αντικειμένων και

στ) οι δευτεροβάθμιες επιτροπές ελέγχου και παραλαβής των συμβατικών αντικειμένων.

4. Οι επιτροπές της παρ. 3 απαρτίζονται από τρία τουλάχιστον μέλη, στελέχη των ΕΔ ή μόνιμους υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Τα μέλη των επιτροπών δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία επιτροπές για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση, ούτε να αντικαθίστανται χωρίς αιτιολογημένη απόφαση του φορέα που συγκρότησε την επιτροπή. Το έργο ή η θητεία των μελών των επιτροπών καθορίζεται ως εξής:

α) για τις επιτροπές διενέργειας διαγωνισμού, ίση με τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διενέργειας του διαγωνισμού,

β) για τις επιτροπές διαπραγματεύσεων, ίση με τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση του έργου τους,

γ) για τις επιτροπές εμπειρογνωμόνων, ίση με τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση της εμπειρογνωμοσύνης,

δ) για τις επιτροπές αξιολόγησης προσφυγών, ετήσια θητεία,

ε) για τις επιτροπές ελέγχου και παραλαβής, ίση με τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση της σύμβασης,

στ) για τις δευτεροβάθμιες επιτροπές ελέγχου και παραλαβής, ετήσια θητεία.

5. Η συγκρότηση των επιτροπών της παρ. 3 πραγματοποιείται από τη ΓΔΑΕΕ και τα Γενικά Επιτελεία των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των άρθρων 5 και 6. Με την απόφαση συγκρότησης ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη και η διάρκεια της θητείας τους.

6. Απαγορεύεται η συμμετοχή στις ανωτέρω επιτροπές προσώπων που με οποιονδήποτε τρόπο έλαβαν μέρος στη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών και στην προβολή των επιχειρησιακών απαιτήσεων του υπό σύμβαση αντικειμένου. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή του αρμόδιου διαχειριστή του υλικού στην επιτροπή ελέγχου και παραλαβής του ίδιου υλικού και αντίστροφα.

7. Σε κάθε φορέα διενέργειας διαδικασιών σύναψης

συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών μπορεί να συγκροτείται μόνιμη επιτροπή διενέργειας διαγωνισμών, η θητεία των μελών της οποίας δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) έτος.

8. Για τα συλλογικά όργανα πραγματοποίησης των συμβάσεων έργων και μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και του π.δ. 378/1987 (Α΄ 168), με την επιφύλαξη της παρ. 9.

9. Οι επιτροπές που προβλέπονται στην παρ. 8 για τη διενέργεια των διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων έργων και μελετών, καθώς και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των ΕΔ, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, συγκροτούνται από στρατιωτικό και τεχνικό πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.»

Άρθρο 154
Επιτροπές Προμηθειών και κατανομή αρμοδιοτήτων - Προσθήκη άρθρων 7Α, 7Β και 7Γ στον ν. 3978/2011

Μετά το άρθρο 7 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθενται άρθρα 7Α, 7Β και 7Γ ως εξής:

«Άρθρο 7Α
Κεντρικές - Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές Προμηθειών

1. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας συγκροτείται ΚΓΕΠ στη ΓΔΑΕΕ. Η ΚΓΕΠ/ΓΔΑΕΕ υπάγεται στον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή της ΓΔΑΕΕ, ο οποίος προεδρεύει αυτής. Αποτελείται από τον πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη, ανώτατους ή ανώτερους αξιωματικούς ή πολιτικούς υπαλλήλους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με ειδικότητα ανάλογη με τη φύση των προμηθειών, οι οποίοι δεν απαλλάσσονται από τα υπόλοιπα καθήκοντά τους. Στην ΚΓΕΠ/ΓΔΑΕΕ για προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού συμμετέχει ως μέλος και εκπρόσωπος του Γενικού Επιτελείου ή των Γενικών Επιτελείων επί διακλαδικής προμήθειας, ανάλογα με το είδος του προς προμήθεια υλικού.

2. Με απόφαση των Αρχηγών των Κλάδων συγκροτούνται ΚΓΕΠ στα Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) των Κλάδων των ΕΔ. Οι ΚΓΕΠ/ΓΕ αποτελούνται από τον πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη, ανώτατους ή ανώτερους αξιωματικούς ή πολιτικούς υπαλλήλους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με ειδικότητα ανάλογη με τη φύση των προμηθειών. Με την απόφαση συγκρότησης στην ΚΓΕΠ/ΓΕ μπορεί να οριστεί ως μέλος και εκπρόσωπος της ΓΔΑΕΕ. Οι ΠΓΕΠ, σε επίπεδα κλιμακίων διοίκησης ΕΔ κατώτερων από τα Γενικά Επιτελεία, συγκροτούνται με διαταγή του αρμόδιου διοικητή και αποτελούνται από τον πρόεδρο και τρεις (3) έως πέντε (5) αξιωματικούς ή υπαλλήλους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με ειδικότητα ανάλογη της φύσης της προμήθειας που πρόκειται να εξεταστεί.

3. Οι ΚΓΕΠ/ΓΕ υπάγονται στον Υπαρχηγό ή τον Διευθυντή Κλάδου του οικείου ΓΕ, ο οποίος και προεδρεύει αυτών, ενώ οι ΠΓΕΠ υπάγονται στον διοικητή του κλιμακίου διοίκησης των ΕΔ και, εφόσον ο τελευταίος είναι ο έχων την οικονομική εξουσία, στον αμέσως νεότερό του αξιωματικό. Τα μέλη των ΚΓΕΠ και των ΠΓΕΠ δεν απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους και δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν στα όργανα εκτέλεσης των προμηθειών που κρίνονται.

4. Χρέη εισηγητή στις ΚΓΕΠ και στις ΠΓΕΠ εκτελεί ο προϊστάμενος τμήματος του φορέα που διενεργεί την προμήθεια, ενώ καθήκοντα γραμματέα εκτελεί κατώτερος αξιωματικός. Ο εισηγητής και ο γραμματέας δεν αποτελούν μέλη της επιτροπής.

5. Οι ΚΓΕΠ και οι ΠΓΕΠ συνεδριάζουν με υποχρεωτική συμμετοχή του προέδρου, όπως ορίζεται από τον φορέα υπαγωγής τους. Απαρτία λογίζεται ότι υπάρχει όταν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες, οι δε αποφάσεις λαμβάνονται με σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Τα ονόματα των μελών που μειοψήφησαν, καθώς και η γνώμη τους, αναγράφονται στο πρακτικό της συνεδρίασης.

6. Οι ΚΓΕΠ και οι ΠΓΕΠ γνωμοδοτούν αιτιολογημένα και εγγράφως για τις εξής περιπτώσεις προμηθειών που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους:

α) για τη σύναψη ειδικών κατηγοριών συμβάσεων, σύμφωνα με τις εξαιρέσεις του άρθρου 17,

β) για την τροποποίηση των όρων σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20),

γ) για τη λύση σύμβασης ή συμφωνίας - πλαίσιο,

δ) για την έκπτωση του αναδόχου και την επιβολή κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3433/2006,

ε) για την κατακύρωση της σύμβασης και τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 87 και 88Α, αντίστοιχα,

στ) για κάθε άλλο θέμα, το οποίο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή πρέπει να παραπεμφθεί για γνωμοδότηση, κατά την κρίση του έχοντος την οικονομική εξουσία.

Άρθρο 7Β
Αρμοδιότητες οργάνων διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών

1. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων του παρόντος συγκροτούνται από τα αρμόδια όργανα οι εξής επιτροπές:

α) διενέργειας διαγωνισμών,

β) διαπραγματεύσεων,

γ) εμπειρογνωμόνων,

δ) αξιολόγησης προσφυγών.

2. Οι επιτροπές της παρ. 1 υπάγονται στον φορέα που κάθε φορά είναι αρμόδιος για τη διαδικασία σύναψης των συμβάσεων.

3. Οι επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών είναι αρμόδιες για τη διενέργεια των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων και συγκεκριμένα:

α) διενεργούν τους διαγωνισμούς με βάση τους όρους που περιλαμβάνονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού,

β) αξιολογούν τα δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής και τις προσφορές των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, αφού λάβουν υπόψη τους τα πρακτικά των επιτρο-

πών εμπειρογνωμόνων όπου απαιτούνται. Η αξιολόγηση μπορεί να διαφέρει από την κρίση και τις διαπιστώσεις των εν λόγω επιτροπών, εφόσον αιτιολογείται πλήρως,

γ) εισηγούνται για την αποδοχή ή την απόρριψη των προσφορών των υποψήφιων οικονομικών φορέων,

δ) εισηγούνται για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου, καθώς και για την κατακύρωση ή τη ματαίωση του διαγωνισμού,

ε) συντάσσουν τα σχέδια κατακυρωτικών αποφάσεων και τα τελικά σχέδια συμβάσεων.

4. Οι επιτροπές διαπραγματεύσεων είναι αρμόδιες για τη διαπραγμάτευση και τη σύνταξη των όρων των συμβάσεων που συνάπτονται σύμφωνα με τις εξαιρέσεις του άρθρου 17 ή των συμβάσεων που τροποποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20).

5. Οι επιτροπές εμπειρογνωμόνων συγκροτούνται υποχρεωτικά αν ο διαγωνισμός διενεργείται με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 66, και προαιρετικά σε κάθε άλλη περίπτωση και είναι αρμόδιες για:

α) την πλήρη τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, με βάση τις καθορισθείσες τεχνικές προδιαγραφές,

β) την αξιολόγηση ή βαθμολόγηση των προσφορών σε συνάρτηση με τα τεχνικά και λοιπά στοιχεία της διακήρυξης και σύμφωνα με τα άρθρα 85 και 86,

γ) τον έλεγχο και την αξιολόγηση, εφόσον απαιτείται, των κατασκευαστικών δυνατοτήτων των διαγωνιζομένων και

δ) τη σύνταξη αιτιολογημένου πρακτικού, στο οποίο αναφέρεται υποχρεωτικά και η γνώμη της μειοψηφίας.

6. Οι επιτροπές αξιολόγησης προσφυγών είναι αρμόδιες για την εξέταση των προσφυγών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 90.

Άρθρο 7Γ
Αρμοδιότητες οργάνων εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών

1. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των συμβάσεων του παρόντος συγκροτούνται από τα αρμόδια όργανα οι εξής επιτροπές:

α) Οι επιτροπές ελέγχου και παραλαβής συμβατικών αντικειμένων και

β) Οι δευτεροβάθμιες επιτροπές ελέγχου και παραλαβής συμβατικών αντικειμένων.

2. Οι επιτροπές ελέγχου και παραλαβής έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθούν λεπτομερώς και ελέγχουν την εκτέλεση των συμβατικών όρων και των υποχρεώσεων, τόσο της Υπηρεσίας όσο και των αναδόχων και

β) Εισηγούνται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των όρων των συμβάσεων.

γ) Στις περιπτώσεις προμήθειας στρατιωτικού εξοπλισμού:

γα) Παρίστανται στους ελέγχους αξιολόγησης καταλληλότητας, όπου αυτό απαιτηθεί και

γβ) Προβαίνουν κατά την παραλαβή του υλικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση, σε ελέγχους (μακροσκοπικούς, λειτουργικούς, επιχειρησιακούς) του υπό προμήθεια υλικού, με την παρουσία του προμηθευτή ή του νόμιμου εκπροσώπου του.

δ) Μετά από τη λήξη των προβλεπόμενων ελέγχων, συντάσσουν τα πρωτόκολλα παραλαβής ή απόρριψης των συμβατικών αντικειμένων, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

3. Σε ειδικές περιπτώσεις, οι επιτροπές μπορεί να ζητήσουν την ενίσχυσή τους με έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες, των οποίων η γνώμη είναι συμβουλευτική.

4. Οι αρμοδιότητες των δευτεροβάθμιων επιτροπών ελέγχου και παραλαβής καθορίζονται στο άρθρο 64 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20).»

Άρθρο 155
Κανόνες διαφάνειας και δεοντολογίας που εφαρμόζουν τα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων - Αντικατάσταση του άρθρου 8 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 8 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8
Κανόνες διαφάνειας και δεοντολογίας που εφαρμόζουν τα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό των ΕΔ που απασχολείται με κάθε είδους σχέση εργασίας επιτρέπεται, στο πλαίσιο των καθηκόντων του, να διενεργεί επαφές μόνο με τους νόμιμους εκπροσώπους των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες ή σε διαδικασίες διαπραγμάτευσης για τη σύναψη συμβάσεων.

2. Ενημέρωση από οικονομικούς φορείς για στρατιωτικό εξοπλισμό επιτρέπεται να γίνεται και στο πλαίσιο διενέργειας τεχνικού διαλόγου ή έρευνας αγοράς, στο πλαίσιο ημερίδων ή ενημερωτικών συναντήσεων που διοργανώνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για την παρουσίαση νέων τεχνολογικών εξελίξεων σε συγκεκριμένους τομείς, καθώς και στο πλαίσιο εκθέσεων και συνεδρίων που διοργανώνονται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για την παρουσίαση των εξελίξεων σε τομείς αμυντικής βιομηχανίας και τεχνολογίας. Ανακοίνωση για τις εν λόγω συναντήσεις αναρτάται στην κεντρική ιστοσελίδα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, του οικείου Γενικού Επιτελείου ή της οικείας διεύθυνσης, την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν.

3. Η αίτηση, η λήψη, άμεσα ή έμμεσα, οποιασδήποτε υλικής εύνοιας, δώρου ή ανταλλάγματος, ή η αποδοχή υπόσχεσης παροχής τέτοιων ωφελημάτων, από το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, που απασχολείται με κάθε είδους σχέση εργασίας, κατά τον χειρισμό των υποθέσεων στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλονται οι εξής ποινές:

α) στο στρατιωτικό προσωπικό, οι προβλεπόμενες περί πειθαρχικών παραπτωμάτων συνήθεις ή καταστατικές πειθαρχικές ποινές,

β) στους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, οι πει-

θαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 109 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007, Α΄ 26),

γ) στο προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο π.δ. 410/1988 (Α΄ 191) και στον ν. 4057/2012 (Α΄ 54), εκτός αν η παράβαση στοιχειοθετεί σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας.

4. Η απασχόληση, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, έργου ή εντολής, σε οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν σε διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης των ανωτέρω συμβάσεων του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων που χειρίζεται συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων στον τομέα της άμυνας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επιβάλλονται οι εξής ποινές:

α) στο στρατιωτικό προσωπικό, οι προβλεπόμενες περί πειθαρχικών παραπτωμάτων συνήθεις ή καταστατικές πειθαρχικές ποινές,

β) στους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 109 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007),

γ) στο προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο π.δ. 410/1988 (Α΄ 191) και στον ν. 4057/2012 (Α΄ 54), εκτός αν η παράβαση στοιχειοθετεί σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας.

Η ως άνω απαγόρευση ισχύει και για τρία (3) έτη μετά από την αποχώρηση του παραπάνω προσωπικού από τη σχετική θέση. Οι παραβάτες της παρούσας τιμωρούνται επιπλέον με φυλάκιση μέχρι δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή.»

Άρθρο 156
Κανόνες διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς που επιβάλλονται στους οικονομικούς φορείς - Αντικατάσταση του άρθρου 10 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 10 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10
Κανόνες διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς που επιβάλλονται στους οικονομικούς φορείς

1. Η αναθέτουσα αρχή περιλαμβάνει υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης ειδική ρήτρα ακεραιότητας, βάσει της οποίας οι οικονομικοί φορείς ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συμμετέχουν στις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων στον τομέα της άμυνας, δεσμεύονται ότι σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της κατακύρωσης της σύμβασης δεν ενήργησαν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά, καθώς και ότι θα εξακολουθήσουν να μην ενεργούν κατ' αυτόν τον τρόπο και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης αλλά και μετά από τη λήξη της. Για τον σκοπό αυτό οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν δεσμευτικές δηλώσεις, με τις οποίες βεβαιώνεται ότι:

α) δεν διέθεταν εσωτερική πληροφόρηση, πέραν των στοιχείων που περιήλθαν στη γνώση και στην αντίληψή τους μέσω των εγγράφων της σύμβασης και στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων διαγωνισμών, των συναντήσεων και διαπραγματεύσεων στις οποίες συμμετείχαν και έχουν δημοσιοποιηθεί, καθώς και στο πλαίσιο διενέργειας του τεχνικού διαλόγου,

β) δεν πραγματοποίησαν ενέργειες νόθευσης του ανταγωνισμού μέσω χειραγώγησης των προσφορών είτε ατομικώς είτε σε συνεργασία με τρίτους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο δίκαιο του ανταγωνισμού,

γ) δεν διενήργησαν ούτε πρόκειται να διενεργήσουν πριν, κατά τη διάρκεια ή και μετά από τη λήξη της σύμβασης παράνομες πληρωμές για διευκολύνσεις, εξυπηρετήσεις ή υπηρεσίες που αφορούν τη σύμβαση και τη διαδικασία ανάθεσης,

δ) δεν πρόσφεραν ούτε πρόκειται να προσφέρουν πριν, κατά τη διάρκεια ή και μετά από τη λήξη της σύμβασης, άμεσα ή έμμεσα, οποιαδήποτε υλική εύνοια, δώρο ή αντάλλαγμα σε υπαλλήλους ή μέλη συλλογικών οργάνων της αναθέτουσας αρχής, καθώς και σε συζύγους, συγγενείς σε ευθεία γραμμή μέχρι και τρίτου βαθμού εξ αίματος και εξ αγχιστείας ή συνεργάτες τους ούτε χρησιμοποίησαν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν τρίτα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, για να διοχετεύσουν χρηματικά ποσά ή άλλα ωφελήματα στα προαναφερόμενα πρόσωπα,

ε) δεν πρόσφεραν ούτε πρόκειται να προσφέρουν κατά τη διάρκεια ή και μετά από τη λήξη της σύμβασης, άμεσα ή έμμεσα, δώρα, δωρεές, φιλανθρωπικές παροχές, χορηγίες ή χρηματικά ποσά και επιχορηγήσεις με οποιαδήποτε μορφή ή αιτιολογία, σε πολιτικά κόμματα, κομματικούς εκπροσώπους ή επικεφαλής κομμάτων, μέλη της Κυβέρνησης, Υφυπουργούς ή μετακλητούς υπαλλήλους, βουλευτές ή αιρετά όργανα της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης ή σε οργανώσεις των οποίων επικεφαλής είναι πολιτικοί, καθώς και σε συζύγους, συγγενείς σε ευθεία γραμμή μέχρι και τρίτου βαθμού εξ αίματος και εξ αγχιστείας ή συνεργάτες τους, ούτε χρησιμοποίησαν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν τρίτα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, για να διοχετεύσουν χρηματικά ποσά ή άλλα ωφελήματα στα προαναφερόμενα πρόσωπα.

2. Απαγορεύεται στους οικονομικούς φορείς ή στους νόμιμους εκπροσώπους τους που συμμετέχουν στις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων στον τομέα της άμυνας να διαθέτουν και να χρησιμοποιούν οποιονδήποτε ενδιάμεσο, μεσάζοντα ή πράκτορα κατά τη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης. Οι οικονομικοί φορείς λαμβάνουν επαγγελματικές συμβουλευτικές υπηρεσίες σε σχέση με τη σύμβαση από δικηγορικά γραφεία, καθώς και από φορολογικούς, τεχνικούς και οικονομικούς συμβούλους. Επιτρέπεται η χρήση εμπορικών αντιπροσώπων που εμπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 219/1991 (Α΄ 81).

3. Οι οικονομικοί φορείς που έχουν επιλεγεί ως ανάδοχοι υποχρεούνται να συμπεριλάβουν στον φάκελο των δικαιολογητικών κατακύρωσης υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α΄ 75), υπογεγραμμένη από τους ίδιους ή τους νόμιμους εκπροσώπους τους, στην οποία δηλώνουν ότι δεν έχουν παραβεί τις απαγορεύσεις των παρ. 1 και 2 και ότι έχουν ενημερωθεί για την πρόβλεψη επιβολής των κυρώσεων της παρ. 4. Η σχετική υπεύθυνη δήλωση προσαρτάται στη σύμβαση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

4. Αν οι οικονομικοί φορείς παραβιάσουν τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 επιβάλλονται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι εξής κυρώσεις:

α) αν δεν έχει ολοκληρωθεί η εκτέλεση της σύμβασης, σωρευτικά, έκπτωση του οικονομικού φορέα, κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης και αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς και τις συμβάσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για τρία (3) τουλάχιστον έτη,

β) αν έχει ολοκληρωθεί η εκτέλεση της σύμβασης, ποινική ρήτρα ισόποση με την εγγύηση καλής εκτέλεσης και αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς και τις συμβάσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για τρία (3) τουλάχιστον έτη.

5. Οι απαγορεύσεις των παρ. 1 και 2 ισχύουν, αν ο οικονομικός φορέας είναι κοινοπραξία, για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας και, αν ο οικονομικός φορέας χρησιμοποιεί υπεργολάβους, και για τους υπεργολάβους του. Σε περίπτωση παράβασης των απαγορεύσεων των παρ. 1 και 2 από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου και εφόσον η παράβαση αυτή δεν θεραπευτεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση στον οικονομικό φορέα σχετικής ειδοποίησης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, να κηρύξει τον οικονομικό φορέα έκπτωτο ή να επιβάλει ποινική ρήτρα ποσού ίσου με το 10%, κατ' ανώτατο όριο, της οικονομικής αξίας της σύμβασης που έχει συνάψει με την αναθέτουσα αρχή.»

Άρθρο 157
Μεταβολές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και στη διοίκηση του οικονομικού φορέα - Αντικατάσταση του άρθρου 12 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 12 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12
Μεταβολές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και στη διοίκηση του οικονομικού φορέα - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην αναθέτουσα αρχή μετά από τη σύναψη της σύμβασης οποιαδήποτε μεταβολή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς τους, στη διοίκηση ή στον εταιρικό μετασχηματισμό τους, εντός τριών (3) μηνών από τη μεταβολή. Η μη γνωστοποίηση των μεταβολών αυτών δίνει στην αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση.

2. Μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ανωτέρω γνωστοποίηση, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται:

α) αν πιθανολογεί ότι συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιου συμφέροντος, να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα τα απαιτούμενα, κατά την κρίση της, στοιχεία και πληροφορίες, τάσσοντας εύλογη προθεσμία που δεν υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες. Μετά από την εξέταση των στοιχείων αυτών, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιου συμφέροντος, να καταγγείλει τη σύμβαση. Η μη έγκαιρη, ακριβής ή πλήρης υποβολή των ζητηθέντων στοιχείων από τον ανάδοχο δίνει στην αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση,

β) αν διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιου συμφέροντος να καταγγείλει τη σύμβαση.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, λόγο δημόσιου συμφέροντος συνιστά ιδίως η πιθανολόγηση ότι τα πρόσωπα που ασκούν έλεγχο στον ανάδοχο, περιλαμβανομένων και των φυσικών προσώπων που ελέγχουν, άμεσα ή έμμεσα, τα συμμετέχοντα νομικά πρόσωπα, δεν είναι κατάλληλα για να εγγυηθούν την οικονομική βιωσιμότητα του αναδόχου και να εξασφαλίσουν την ορθή διαχείριση της υπό εκτέλεση σύμβασης μέχρι την ολοκλήρωσή της, ή να εξασφαλίσουν την αποτροπή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων ή επιρροών που δυνητικά θα μπορούσαν να βλάψουν τα εθνικά συμφέροντα ή αν η αναθέτουσα αρχή διατηρεί αμφιβολίες για τη νομιμότητα προέλευσης, την αληθή κυριότητα ή την επάρκεια των οικονομικών πόρων των προσώπων που ασκούν έλεγχο στον ανάδοχο, καθώς και των φυσικών προσώπων που ελέγχουν, άμεσα ή έμμεσα, τα πρόσωπα αυτά.

4. Η καταγγελία της σύμβασης σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 γίνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και ισχύει από την κοινοποίησή της στον οικονομικό φορέα. Με την ίδια απόφαση μπορεί να επιβάλλονται επιπλέον στον οικονομικό φορέα κατάπτωση των εγγυήσεων και αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για τρία (3) τουλάχιστον έτη.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας είναι δυνατό να καθορίζονται η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη γνωστοποίηση των μεταβολών στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των οικονομικών φορέων.»

Άρθρο 158
Προσυμβατικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου - Αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 13 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2, προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13
Προσυμβατικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Οι συμβάσεις που διέπονται από τον παρόντα υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με εξαίρεση τις συμβάσεις των περ. α΄, β΄, γ΄, στ΄, ζ΄ και θ΄ του άρθρου 17, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 324 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127). Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται και οι τροποποιητικές συμβάσεις, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020.

2. Στο πλαίσιο του ελέγχου των συμβάσεων που προβλέπονται στις περ. δ΄ και ε΄ του άρθρου 17, το Ελεγκτι-

κό Συνέδριο οφείλει να διασφαλίσει το απόρρητο των στοιχείων του φακέλου, ο οποίος μετά από την ολοκλήρωση του ελέγχου επιστρέφεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3. Όταν η συμφωνία-πλαίσιο έχει υποστεί προσυμβατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι εκτελεστικές αυτής συμβάσεις υπάγονται σε έλεγχο νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο μόνο εφόσον το συμβατικό τους τίμημα υπερβαίνει αυτοτελώς το όριο που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020.»

Άρθρο 159
Προϋποθέσεις και διαδικασία προσφυγής στο άρθρο 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Προσθήκη άρθρου 18Α στον ν. 3978/2011

Στον ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθεται άρθρο 18Α ως εξής:

«Άρθρο 18Α
Προϋποθέσεις και διαδικασία προσφυγής
στο άρθρο 346 ΣΛΕΕ

1. Η αναθέτουσα αρχή που υλοποιεί συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας μπορεί να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας, με την επίκληση του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του, όπως εξειδικεύονται στις παρ. 3 έως 5 του παρόντος, και τηρείται η διαδικασία της παρ. 2 του παρόντος.

2. Η απόφαση εξαίρεσης από τους κανόνες της ενωσιακής αγοράς με την επίκληση του άρθρου 346 ΣΛΕΕ λαμβάνεται κάθε φορά από το ΚΥΣΕΑ, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Εξοπλιστικών Προγραμμάτων και Συμβάσεων της Βουλής των Ελλήνων. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και η διαδικασία που πρόκειται να ακολουθηθεί. Για την εισαγωγή του θέματος στο ΚΥΣΕΑ απαιτείται εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου, προς όφελος του οποίου συνάπτεται η σύμβαση. Στη συνέχεια ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ διατυπώνει πρόταση προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο οποίος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της ΓΔΑΕΕ και της ΓΔΠΕΑΔΣ.

3. Η απόφαση για υπαγωγή μιας δημόσιας σύμβασης στρατιωτικού εξοπλισμού στην εξαιρετική διαδικασία του άρθρου 346 ΣΛΕΕ πρέπει να συνοδεύεται από ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η οποία περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, τα εξής στοιχεία:

α) το ουσιώδες συμφέρον εθνικής ασφάλειας που διακυβεύεται,

β) την άμεση σύνδεση του εν λόγω ουσιώδους συμφέροντος ασφάλειας με τη σύναψη της συγκεκριμένης σύμβασης που αφορά προμήθεια, έργο ή υπηρεσία ύψιστης σημασίας για τις στρατιωτικές ικανότητες της χώρας,

γ) τον λόγο για τον οποίο κρίνεται απαραίτητη η παρέκκλιση από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς για τις δημόσιες συμβάσεις στη συγκεκριμένη περίπτωση για την προστασία του συγκεκριμένου ουσιώδους συμφέροντος ασφάλειας.

4. Συμφέροντα, ιδίως βιομηχανικά και οικονομικά, έστω και αν συνδέονται με προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού, έργο ή παροχή υπηρεσίας στον τομέα της άμυνας ή της ασφάλειας, δεν μπορούν από μόνα τους να δικαιολογήσουν εξαίρεση. Τα συμφέροντα που συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης και έχουν στρατιωτικό χαρακτήρα μπορούν να δικαιολογήσουν εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 346 ΣΛΕΕ εφόσον πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής του, τις οποίες η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αποδείξει.

5. Απαιτήσεις σχετικές με την ασφάλεια εφοδιασμού μπορεί να δικαιολογήσουν εξαίρεση με βάση το άρθρο 346 ΣΛΕΕ, με τις κατωτέρω προϋποθέσεις, τις οποίες η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αποδείξει:

α) η ασφάλεια εφοδιασμού δεν μπορεί να διασφαλισθεί επαρκώς με μέτρα που λαμβάνονται εντός του πλαισίου του ενωσιακού δικαίου ή με κοινή δράση των κρατών μελών σε ευρωπαϊκό επίπεδο,

β) τα μέτρα λαμβάνονται με αποκλειστικό σκοπό την επίτευξη της δημόσιας ασφάλειας και όχι για οικονομικούς σκοπούς,

γ) τα μέτρα που λαμβάνονται είναι αντικειμενικώς αναγκαία και κατάλληλα, με βάση τις αρχές προσφορότητας, αναγκαιότητας και αναλογικότητας, να επιτύχουν την ασφάλεια του εφοδιασμού, ή τουλάχιστον συμβάλλουν στην αντικειμενική βελτίωση της κατάστασης της εφοδιαστικής ασφάλειας, η οποία διακυβεύεται.

6. Με την απόφαση της παρ. 2 μπορεί να προβλέπεται εξαίρεση και από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας.»

Άρθρο 160
Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) - Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 3978/2011

Στον ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθεται άρθρο 29Α ως εξής:

«Άρθρο 29Α
Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει ρητά στα έγγραφα της σύμβασης ότι αποδέχεται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄ 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 57 και 58 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλειστούν και

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 59 έως 62.

2. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 59 και την παρ. 3 του άρθρου 60, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ανωτέρω πληροφορίες όσον αφορά στους φορείς αυτούς.

3. Το ΕΕΕΣ περιλαμβάνει δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των δικαιολογητικών και περιλαμβάνει δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

4. Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 9, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

5. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου το ΕΕΕΣ το οποίο έχουν ήδη χρησιμοποιήσει σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

6. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψηφίους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

7. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί.

8. Πριν από την κατακύρωση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον υποψήφιο ανάδοχο να υποβάλει ενημερωμένα τα δικαιολογητικά.

9. Σε εφαρμογή της παρ. 4, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει ισχύοντα πιστοποιητικά ή συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης στο Ενιαίο Μητρώο Επιχειρήσεων Αμυντικού Τομέα (ΕΜΕΑΤ) σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 64, ή σε αντίστοιχη εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν.

10. Για τις συμβάσεις του Δεύτερου Μέρους, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 (ΕΕ L 3), σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή.

11. Για τις συμβάσεις του Τρίτου Μέρους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδίδει Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ). Μέχρι την έκδοση του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου, κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων γίνεται δεκτή ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ως προκαταρκτική απόδειξη για την αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις ποιοτικής αξιολόγησης.

12. Για να ισχύει το ΕΕΕΣ ή το ΤΕΥΔ ως προκαταρκτική απόδειξη ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του υποψήφιου οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησής του, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν, πρέπει να υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με το καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή από το αρμόδια εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο που εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.»

Άρθρο 161
Σύνταξη προσφορών - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 80 του ν. 3978/2011

Η παρ. 5 του άρθρου 80 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιείται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 80
Σύνταξη προσφορών

1. Οι προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και περιλαμβάνουν οπωσδήποτε τα ακόλουθα στοιχεία:

α) εγγύηση συμμετοχής στον διαγωνισμό,

β) τεχνική προσφορά,

γ) πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα των προϊόντων, όταν απαιτούνται από τα έγγραφα της σύμβασης,

δ) όλα τα στοιχεία που μπορεί να απαιτεί η αναθέτουσα αρχή σχετικά με τη συμμόρφωση του προσφέροντος με τους ειδικούς όρους περί ασφάλειας πληροφοριών και εφοδιασμού, καθώς και με τους ειδικούς όρους περί υπεργολαβίας,

ε) οικονομική προσφορά,

στ) οποιοδήποτε πρόσθετο δικαιολογητικό απαιτείται από τις διατάξεις του παρόντος ή άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Προσφορά που υποβάλλεται υπό αίρεση ή που δεν είναι σύμφωνη με τους γενικούς και ειδικούς όρους των εγγράφων της σύμβασης απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

3. Η τιμή της οικονομικής προσφοράς πρέπει να δίνεται σε ευρώ, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στα έγγραφα της σύμβασης. Προσφορά για έργο, προμήθεια ή υπηρεσία που περιέχει τιμή σε άλλο νόμισμα απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Εάν από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

4. Στα έγγραφα της σύμβασης καθορίζονται οι νόμι-

μες κρατήσεις υπέρ Δημοσίου, υπέρ νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ή οργανισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, καθώς και άλλα τυχόν έξοδα που βαρύνουν τον ανάδοχο.

5. Όρος στην προσφορά που αφορά στην αναπροσαρμογή των τιμών, συνεπάγεται την απόρριψή της, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στα έγγραφα της σύμβασης. Προσφορά με όρο για έκπτωση στην τιμή υπό την αίρεση της επίσπευσης της κατακύρωσης του διαγωνισμού απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να περιλαμβάνεται όρος για αναπροσαρμογή της τιμής μόνον όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται χρόνος παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών μεγαλύτερος των δώδεκα (12) μηνών. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης ο τύπος, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της αναπροσαρμογής. Σε περιπτώσεις τμηματικών παραδόσεων, η τιμή αναπροσαρμόζεται για τις ποσότητες που, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται να παραδοθούν μετά από την παρέλευση των δώδεκα (12) μηνών. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης με υπαιτιότητα του αναδόχου, ο χρόνος παράτασης δεν λαμβάνεται υπόψη για την αναπροσαρμογή. Προκαταβολή που χορηγήθηκε αφαιρείται από την προς αναπροσαρμογή συμβατική αξία.

6. Η κοινοπραξία οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στην κοινοπραξία είτε από κοινό εκπρόσωπό τους εξουσιοδοτημένο με συμβολαιογραφική πράξη. Στην προσφορά αναγράφεται η ποσότητα ή το μέρος του συνολικού αντικειμένου της σύμβασης που αντιστοιχεί στο κάθε μέλος της κοινοπραξίας.

7. Με την υποβολή της προσφοράς κάθε μέλος της κοινοπραξίας ευθύνεται αλληλέγγυα και εις ολόκληρον. Σε περίπτωση κατακύρωσης της σύμβασης στην κοινοπραξία, η ευθύνη αυτή εξακολουθεί μέχρι την πλήρη εκτέλεση της σύμβασης.

8. Εάν λόγω αδυναμίας για οποιονδήποτε λόγο ή ανωτέρας βίας, μέλος της κοινοπραξίας αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της κοινοπραξίας κατά τον χρόνο αξιολόγησης των προσφορών, τα υπόλοιπα μέλη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη ολόκληρης της κοινής προσφοράς με την ίδια τιμή. Αν η παραπάνω ανικανότητα προκύψει κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη της ολοκλήρωσης με την ίδια τιμή και τους ίδιους όρους. Και στις δύο περιπτώσεις, τα λοιπά μέλη της κοινοπραξίας μπορούν να προτείνουν αντικατάσταση του μέλους, η οποία πρέπει όμως να εγκριθεί με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

9. Διευκρινίσεις μετά την κατάθεση της προσφοράς δίνονται μόνον όταν ζητούνται από το αρμόδιο συλλογικό όργανο, υπό τον όρο ότι τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και ότι οι διευκρινίσεις που παρέχονται δεν μεταβάλλουν ουσιωδώς το περιεχόμενο της προσφοράς ή το αντικείμενο της σύμβασης. Από τις διευκρινίσεις που δίνονται σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία που ζητήθηκαν.»

Άρθρο 162
Χρόνος ισχύος προσφορών - Αντικατάσταση του άρθρου 84 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 84 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιούνται οι παρ. 1 έως 3, προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 84
Χρόνος ισχύος προσφορών

1. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς κατ' ελάχιστον για το χρονικό διάστημα που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

3. Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς πριν από τη λήξη του χρόνου ισχύος των προσφορών τους, μπορούν, με δική τους πρωτοβουλία ή ύστερα από αίτημα της αναθέτουσας αρχής, να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς τους, παρατείνοντας και την αντίστοιχη εγγύηση συμμετοχής. Στην περίπτωση αυτή, οι προσφορές ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

4. Μετά τη λήξη της διάρκειας ισχύος των προσφορών κατά τις παρ. 1 και 3, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.»

Άρθρο 163
Κατακύρωση σύμβασης - Τροποποίηση του άρθρου 87 του ν. 3978/2011

Η παρ. 2 του άρθρου 87 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιείται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 87
Κατακύρωση σύμβασης

1. Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού εισηγείται την έκδοση κατακυρωτικής απόφασης.

2. Η απόφαση για την:

α) έγκριση ή μη των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού,

β) κατακύρωση ή μη της σύμβασης στο όνομα του επιλεγέντος οικονομικού φορέα,

γ) έγκριση ή μη της αντίστοιχης δαπάνης,λαμβάνεται για ποσό άνω των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ από το ΚΥΣΕΑ, μετά από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Για συμβάσεις μικρότερης οικονομικής αξίας, αλλά σε κάθε περίπτωση μεγαλύτερης των ορίων

του άρθρου 24, είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο κατά την κρίση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, διαφορετικά την απόφαση εκδίδει ο έχων την οικονομική εξουσία, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.

3. Ειδικά για συμβάσεις του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, η απόφαση:

α) για την έγκριση ή μη των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού,

β) για την κατακύρωση ή μη της σύμβασης στο όνομα του επιλεγέντος οικονομικού φορέα και

γ) για την έγκριση ή μη της αντίστοιχης δαπάνης, λαμβάνεται για ποσό άνω των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ από το ΚΥΣΕΑ, μετά από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και εισήγηση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Για συμβάσεις μικρότερης οικονομικής αξίας, η απόφαση λαμβάνεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μετά από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μπορεί, κατά την κρίση του ή εφόσον το ζητήσει η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, να εισάγει το θέμα στο ΚΥΣΕΑ για τη λήψη της τελικής απόφασης.»

Άρθρο 164
Ματαίωση διαδικασίας - Προσθήκη άρθρου 88Α στον ν. 3978/2011

Στον ν. 3978/2011 (Α΄ 137) προστίθεται άρθρο 88Α ως εξής:

«Άρθρο 88Α
Ματαίωση διαδικασίας

1. Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης:

α) αν η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών είτε λόγω αποκλεισμού όλων των συμμετεχόντων ή προσφερόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τα έγγραφα της σύμβασης,

β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 88.

2. Η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μπορεί να ματαιωθεί με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, στις εξής περιπτώσεις:

α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης,

β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή,

γ) αν, λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης,

δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη,

ε) στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 84,

στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως ιδίως για λόγους εθνικής άμυνας και ασφάλειας.

3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της, ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τμηματικών προσφορών.»

Άρθρο 165
Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 100 του ν. 3978/2011

Το άρθρο 100 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 100
Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι συμβάσεις του παρόντος Μέρους συνάπτονται σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 38 και επιπλέον με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 101.

2. Εκτός από τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρ. 1, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφεύγει και στις διαδικασίες του συνοπτικού διαγωνισμού και της απευθείας ανάθεσης, ως εξής:

α) Προσφυγή στη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 102, επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

β) Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 103, επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

3. Για τις συμβάσεις του παρόντος Μέρους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνάπτει συμφωνίες-πλαίσιο, σύμφωνα με το άρθρο 43.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας είναι δυνατό να δημοσιεύονται υποδείγματα των εγγράφων της σύμβασης, με δεσμευτικό ή μη χαρακτήρα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα χρηματικά όρια της παρ. 2.»

Άρθρο 166
Αξιοποίηση μη επιχειρησιακά αναγκαίου στρατιωτικού εξοπλισμού - Αντικατάσταση του άρθρου 107 του ν. 3978/2011

Στο άρθρο 107 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) τροποποιού-

νται οι παρ. 1 έως 6, προστίθενται παρ. 7 έως 9 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 107
Αξιοποίηση μη επιχειρησιακά αναγκαίου στρατιωτικού εξοπλισμού

1. Στρατιωτικός εξοπλισμός ο οποίος χαρακτηρίζεται ως εύχρηστος και μη επιχειρησιακά αναγκαίος, με απόφαση του ΣΑΓΕ, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου, μπορεί να διατίθεται προς πώληση, ανταλλαγή ή χρηματοδοτική μίσθωση.

2. Για τον χαρακτηρισμό στρατιωτικού εξοπλισμού ως εύχρηστου και μη επιχειρησιακά αναγκαίου λαμβάνονται υπόψη κυρίως:

α) η ισχύουσα Δομή Δυνάμεων,

β) η πορεία υλοποίησης του ΜΠΑΕ και του ΚΠΣΣΕ και η διαμορφούμενη δημοσιονομική συγκυρία,

γ) οι επιχειρησιακές δυνατότητες και οι στόχοι που εξυπηρετεί ο εξοπλισμός αυτός, καθώς και οι ικανότητες εναλλακτικών ήδη κατεχόμενων εξοπλισμών να υλοποιήσουν τους ίδιους στόχους,

δ) η εκτίμηση της δυνατότητας συνέχισης διατήρησης και απρόσκοπτης τεχνικό-εφοδιαστικής υποστήριξης των κατεχόμενων εξοπλισμών,

ε) τα επιχειρησιακά πλεονεκτήματα που εξασφαλίζουν στρατιωτικοί εξοπλισμοί νέας τεχνολογίας, τα οποία υπαγορεύουν την αντικατάσταση των υπαρχόντων στρατιωτικών εξοπλισμών.

3. Για την έγκριση της διάθεσης του ανωτέρω εξοπλισμού, την ακολουθητέα διαδικασία για την αξιοποίησή του σύμφωνα με την παρ. 5 και τον καθορισμό του ελάχιστου αποδεκτού ανταλλάγματος εκδίδεται απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου και γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται επίσης οι ειδικοί όροι που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση των απαιτούμενων συμβάσεων. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου εισάγεται υποχρεωτικά στο ΚΥΣΕΑ για έγκριση, εφόσον αφορά σε αξιοποίηση στρατιωτικού εξοπλισμού μέσω διακρατικής συμφωνίας ή συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει ειδικών διαδικαστικών κανόνων διεθνών οργανισμών, και, δυνητικά, σε κάθε άλλη περίπτωση. Τα έσοδα που προκύπτουν από την αξιοποίηση του ανωτέρω εξοπλισμού εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας πλέον του ανώτατου ορίου των πιστώσεών του και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την κάλυψη των εξοπλιστικών αναγκών του Γενικού Επιτελείου στο οποίο ανήκει ο αξιοποιούμενος εξοπλισμός.

4. Ως αρμόδιος φορέας για την υποβολή των εισηγήσεων για την αξιοποίηση στρατιωτικού εξοπλισμού, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως εύχρηστος μη επιχειρησιακά αναγκαίος, καθορίζεται το Γενικό Επιτελείο του Κλάδου στον οποίο ανήκει ο αξιοποιούμενος εξοπλισμός. Στο πλαίσιο αυτό, για τη διαμόρφωση της εισήγησης του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου ως προς την ακολουθητέα διαδικασία σύναψης της σύμβασης σύμφωνα με την παρ. 5, το αρμόδιο Γενικό Επιτελείο ζητά προηγουμένως τη διατύπωση γνώμης από τη ΓΔΑΕΕ και τη ΓΔΠΕΑΔΣ.

5. Η σύναψη των συμβάσεων για την αξιοποίηση του εξοπλισμού της παρ. 1 μπορεί να γίνεται με τις εξής διαδικασίες:

α) με διακρατικές συμφωνίες,

β) βάσει ειδικών διαδικαστικών κανόνων διεθνών οργανισμών,

γ) με ανοικτό πλειοδοτικό διαγωνισμό,

δ) με κλειστό πλειοδοτικό διαγωνισμό,

ε) με διαπραγμάτευση με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης ή

στ) με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης.

6. Στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών ή συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει ειδικών διαδικαστικών κανόνων διεθνών οργανισμών, στρατιωτικός εξοπλισμός, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως εύχρηστος και μη επιχειρησιακά αναγκαίος, μπορεί να δωρίζεται ή να παραχωρείται κατά χρήση για την εξυπηρέτηση της αμυντικής πολιτικής της χώρας, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, η οποία εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση της ΓΔΠΕΑΔΣ, την οποία διατυπώνει σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4, και έγκριση του ΚΥΣΕΑ.

7. Για τις διαδικασίες της παρ. 5 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος, προσαρμοσμένες στη φύση και τον σκοπό των συμβάσεων αυτών.

8. Πολεμικό υλικό, ειδικά σχεδιασμένο ή προσαρμοσμένο για στρατιωτικούς σκοπούς, που δεν χρησιμοποιείται ή δεν προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως όπλο ή πυρομαχικό και χαρακτηρίζεται ως μη επιχειρησιακά αναγκαίο, σύμφωνα με την παρ. 1, μπορεί ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας να αξιοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν.δ. 721/1970 (Α΄ 251).

9. Κάθε είδους υλικό των ΕΔ που καθίσταται άχρηστο ή χαρακτηρίζεται ως τέτοιο ή είναι ακατάλληλο ή πλεονάζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Ανεφοδιασμού και Διαχειρίσεως Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΓΚΑΔΥΕΔ), μπορεί να διατίθεται προς τρίτους κατόπιν ανταλλάγματος σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν.δ. 721/1970.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 167
Κρατική Διασφάλιση Ποιότητας - Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3433/2006

Το άρθρο 2 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2
Κρατική Διασφάλιση Ποιότητας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Οι διαδικασίες της Κρατικής Διασφάλισης Ποιότητας (ΚΔΠ) για την προμήθεια και παροχή υπηρεσιών στρατιωτικού εξοπλισμού, με εξαίρεση απλά υλικά εμπορίου χαμηλής τεχνολογίας, διέπονται από τα πρότυπα της σειράς AQAP (Allied Quality Assurance Publications)

και ISO (International Standardisation Organization) ή ισοδύναμα και σε συνδυασμό με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Σε κάθε περίπτωση που απαιτείται η πιστοποίηση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του ανάδοχου αυτή είναι σύμφωνη με το πρότυπο ποιότητας που προσδιορίζεται κατά περίπτωση από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Η ΚΔΠ εφαρμόζεται ύστερα από ανάλυση και προσδιορισμό των διακινδυνεύσεων στις συμβάσεις προμήθειας στρατιωτικού εξοπλισμού.

3. Οι αρμόδιοι φορείς των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων συνεργάζονται και συντονίζονται με τη ΓΔΑΕΕ για τη διασφάλιση της ποιότητας του υπό προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού και την εκτέλεση των αναγκαίων επιχειρησιακών δοκιμών των υπό προμήθεια συστημάτων και μέσων, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης και εκτέλεσης μίας σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει στα έγγραφα της σύμβασης τις βασικές και ειδικές απαιτήσεις για τον καθορισμό και την εκτέλεση της διαδικασίας ΚΔΠ.

4. Η ΚΔΠ υλοποιείται σε όλες τις φάσεις του κύκλου ζωής του στρατιωτικού εξοπλισμού και λειτουργίας των συστημάτων και μέσων, όπως παρακάτω:

α) για τις συμβάσεις που συνάπτονται με οικονομικούς φορείς του εσωτερικού, στο πλαίσιο του Κανονισμού ΚΔΠ και σε εναρμόνιση με τη Συμφωνία Τυποποίησης (Standardization Agreement-STANAG) 4107 και τις διεθνείς πρακτικές,

β) για τις συμβάσεις που συνάπτονται με οικονομικούς φορείς χωρών μελών ΝΑΤΟ, σύμφωνα με τη διαδικασία STANAG 4107, συνεπικουρούμενη από τις προβλέψεις του «προτύπου» Συμμαχικές Δημοσιεύσεις Διασφάλισης Ποιότητας(Allied Quality Assurance Publications-AQAP) 2070 και επιπρόσθετων διμερών συμφωνιών, εφόσον υπάρχουν,

γ) για τις συμβάσεις που συνάπτονται με οικονομικούς φορείς χωρών μη μελών ΝΑΤΟ, σύμφωνα με τα σχετικά Μνημόνια Συνεργασίας ή με αντίστοιχες προβλέψεις στους όρους των συμβάσεων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή της ΓΔΑΕΕ, εκδίδεται Κανονισμός ΚΔΠ, με τον οποίο καθορίζονται τα όργανα, οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες για τη διασφάλιση της ποιότητας του υπό προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού και την εκτέλεση, σε συνεργασία με τα Γενικά Επιτελεία, των αναγκαίων επιχειρησιακών δοκιμών των υπό προμήθεια συστημάτων και μέσων, εναρμονισμένου με την STANAG 4107 και τις διεθνείς πρακτικές.»

Άρθρο 168
Εγγύηση συμμετοχής - Αντικατάσταση του άρθρου 33 του ν. 3433/2006

Στο άρθρο 33 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) τροποποιούνται οι παρ. 1 έως 9, καταργούνται οι παρ. 10 έως 14 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 33
Εγγύηση συμμετοχής

1. Η αναθέτουσα αρχή ζητά από τους προσφέροντες να παράσχουν εγγύηση συμμετοχής, το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., με ανάλογη στρογγυλοποίηση.

2. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας χωρίς Φ.Π.Α., του/των τμήματος/τμημάτων για το/α οποίο/α υποβάλλεται η προσφορά.

3. Στην περίπτωση κοινοπραξίας, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων της κοινοπραξίας.

4. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

5. Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο και διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα έγγραφα της σύμβασης.

6. Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, αν ο προσφέρων αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος της, παρέχει ψευδή στοιχεία ή ψευδείς πληροφορίες αναφορικά με τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής του, δεν προσκομίσει εγκαίρως τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης ή δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή της σύμβασης. Προδικαστική προσφυγή ή ένσταση του προσφέροντος κατά της απόφασης δεν αναστέλλει την είσπραξη του ποσού της εγγύησης.

7. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον προσωρινό ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς προσφέροντες:

α) αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προσφυγής ή εκδοθεί απόφαση επί ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης,

β) αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ασφαλιστικών μέτρων ή εκδοθεί απόφαση επ' αυτών,

γ) μετά από την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο του άρθρου 13 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137), εφόσον απαιτείται.

8. Για τα προηγούμενα της κατακύρωσης στάδια, η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες σε περίπτωση:

α) λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσής της,

β) απόρριψης της προσφοράς τους και εφόσον δεν έχει ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησής της ή αυτή έχει απορριφθεί αμετακλήτως.

9. Κατά τα λοιπά, για τις εγγυήσεις συμμετοχής ισχύουν όσα προβλέπονται στο πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 12 και στις παρ. 13 και 14 του άρθρου 33Α που αφορούν στις εγγυήσεις που κατατίθενται κατά το στάδιο ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης.»

Άρθρο 169
Εγγυήσεις κατά το στάδιο ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης - Προσθήκη άρθρου 33Α στον ν. 3433/2006

Στον ν. 3433/2006 (Α΄ 20) προστίθεται άρθρο 33Α ως εξής:

«Άρθρο 33Α
Εγγυήσεις κατά το στάδιο ανάθεσης
και εκτέλεσης της σύμβασης

1. Η αναθέτουσα αρχή ζητά από τον προσωρινό ανάδοχο να παράσχει εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό μέχρι πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

2. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

3. Το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν και πέντε δέκατα επί τοις εκατό (0,5%) επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας-πλαίσιο, χωρίς Φ.Π.Α., η οποία αποδεσμεύεται ισόποσα και αναλόγως, κατ' έτος, σε σχέση με τον χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο. Προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο, ο οικονομικός φορέας μπορεί να υποχρεωθεί να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης αυτής, σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει, πριν από την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) επί του ποσού της αύξησης χωρίς Φ.Π.Α..

5. Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να υπερβαίνει τον συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών για χρονικό διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

6. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει, συνολικά και χωρίς διακρίσεις, την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής έναντι του αναδόχου.

7. Εγγύηση προκαταβολής παρέχεται υποχρεωτικά στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και είναι ισόποση με την προκαταβολή. Η προκαταβολή είναι έντοκη από την καταβολή, επιβαρυνόμενη με το ύψος επιτοκίου που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης προκαταβολής πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορούν να χορηγούνται τμηματικά, εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης.

8. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης και προκαταβολής επιστρέφονται μετά από την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης και ύστερα από την εκκαθάριση ενδεχόμενων απαιτήσεων από τους αντισυμβαλλομένους. Η παραλαβή των συμβατικών αντικειμένων τεκμηριώνεται από την υπογραφή του πρωτοκόλλου ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής της επιτροπής ελέγχου και παραλαβών της σύμβασης. Αν στο πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις, ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά από την αντιμετώπιση των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και των εγγράφων της σύμβασης. Αν το αντικείμενο της σύμβασης είναι διαιρετό και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας των αγαθών ή του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Αν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις, ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

9. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητά από τον ανάδοχο να παράσχει εγγύηση καλής λειτουργίας για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των υλικών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό ή σε ποσοστό μέχρι τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας των συμβατικών ειδών, χωρίς Φ.Π.Α., για τα οποία παρέχεται.

10. Σε περίπτωση παροχής είδους που αποτελεί αδιαίρετη παροχή, παραδίδονται και εγγυήσεις εξασφάλισης των ενδιάμεσων πληρωμών.

11. Πρόσθετες εγγυήσεις - εξασφαλίσεις μπορεί να ζητούνται κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής για την εκπλήρωση ειδικών όρων εκτέλεσης της σύμβασης, όπως είναι η ασφάλεια εφοδιασμού, καθώς και η επιστροφή του σταθερού και μη επαναλαμβανόμενου κόστους. Στην περίπτωση αυτή, προβλέπονται ρητά στα έγγραφα της σύμβασης οι όροι κατάθεσης, επιστροφής και κατάπτωσής τους.

12. Οι ανωτέρω εγγυήσεις εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα αναγνωρισμένα από την Τράπεζα της Ελλάδος. Μπορεί, επίσης, να εκδίδονται από το Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά από τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα. Κατ' εξαίρεση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να δέχεται εγγυήσεις που εκδίδονται από χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ.

β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α΄ 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέρη της ΣΔΣ και έχουν το δικαίωμα αυτό, καθώς και εταιρικές εγγυητικές επιστολές, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι οι εταιρείες που τις εκδίδουν διαθέτουν πιστοληπτική ικανότητα με βαθμό εντός της επενδυτικής βαθμίδας, πιστοποιημένη από διεθνείς οίκους αξιολόγησης αναγνωρισμένους από το ελληνικό Δημόσιο.

13. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επικοινωνεί με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

14. Οι εγγυήσεις του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστο, τα εξής στοιχεία:

α) την ημερομηνία έκδοσης,

β) τον εκδότη,

γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται,

δ) τον αριθμό της εγγύησης,

ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση,

στ) την πλήρη επωνυμία, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση,

ζ) τους όρους ότι:

ζα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται από τα δικαιώματα της διαιρέσεως και της διζήσεως, και

ζβ) σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο ισχύον τέλος χαρτοσήμου,

η) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του διαγωνισμού,

θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης,

ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά μέσα σε πέντε (5) ημέρες ύστερα από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται,

ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης.»

Άρθρο 170
Εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της σύμβασης - Προσθήκη άρθρου 33Β στον ν. 3433/2006

Στον ν. 3433/2006 (Α΄ 20) προστίθεται άρθρο 33Β ως εξής:

«Άρθρο 33Β
Εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της σύμβασης

1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, όταν κρίνει σκόπιμο, να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης και εγγυημένη λειτουργία συγκεκριμένου αντικειμένου της σύμβασης. Ο χρόνος και το περιεχόμενο της εγγυημένης λειτουργίας περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του συμβατικού αντικειμένου. Επίσης, οφείλει κατά τον χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαθιστά οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης.

3. Η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου διενεργείται με τη φροντίδα της αρμόδιας επιτροπής ελέγχου και παραλαβής των συμβατικών αντικειμένων, η οποία προβαίνει στον απαιτούμενο έλεγχο της συμμόρφωσης του αναδόχου προς τα προβλεπόμενα στη σύμβαση για την εγγυημένη λειτουργία καθ' όλο τον χρόνο ισχύος της, τηρώντας σχετικά πρακτικά. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις, η παραπάνω επιτροπή εισηγείται στην αρμόδια υπηρεσία παρακολούθησης της σύμβασης την έκπτωση του αναδόχου ή, εφόσον ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, την επιβολή κυρώσεων.

4. Μέσα σε έναν (1) μήνα από τη λήξη του προβλεπόμενου χρόνου της εγγυημένης λειτουργίας η αρμόδια επιτροπή ελέγχου και παραλαβής των συμβατικών αντικειμένων συντάσσει πρωτόκολλο παραλαβής της εγγυημένης λειτουργίας, στην οποία αποφαίνεται για τη συμμόρφωση του αναδόχου στις απαιτήσεις της σύμβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ολικής ή μερικής, του αναδόχου, η παραπάνω επιτροπή μπορεί να προτείνει στην αρμόδια υπηρεσία παρακολούθησης της σύμβασης την ολική ή μερική κατάπτωση της εγγύησης καλής λειτουργίας που προβλέπεται στο άρθρο 33Α ή, εφόσον ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, την επιβολή κυρώσεων.»

Άρθρο 171
Χρόνος παράδοσης υλικών - Διάρκεια σύμβασης παροχής υπηρεσίας - Αντικατάσταση του άρθρου 37 του ν. 3433/2006

Στο άρθρο 37 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) τροποποιούνται οι παρ. 1 έως 6, προστίθενται παρ. 7 έως 9 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37
Χρόνος παράδοσης υλικών - Διάρκεια σύμβασης παροχής υπηρεσίας

1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η σύμβαση. Ο συμβατικός χρόνος παράδοσης των υλικών μπορεί να παρατείνεται, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) τηρούνται οι όροι του άρθρου 61 περί τροποποίησης συμβάσεων,

β) έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής και εφόσον συμφωνεί ο ανάδοχος είτε ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου, το οποίο υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου,

γ) το χρονικό διάστημα της παράτασης είναι ίσο ή μικρότερο από τον αρχικό συμβατικό χρόνο παράδοσης.

2. Σε περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου

παράδοσης, ο χρόνος παράτασης δεν συνυπολογίζεται στον συμβατικό χρόνο παράδοσης.

3. Μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου παράδοσης, το υλικό δεν παραλαμβάνεται από την επιτροπή παραλαβής, μέχρι την έκδοση της απόφασης σχετικά με την αιτηθείσα παράταση. Η απόφαση παράτασης εκδίδεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή του σχετικού αιτήματος του αναδόχου.

4. Στην περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης συνεπεία λόγων ανωτέρας βίας ή αποκλειστικής υπαιτιότητας της αναθέτουσας αρχής που καθιστούν αντικειμενικώς αδύνατη την εμπρόθεσμη παράδοση των συμβατικών ειδών, δεν επιβάλλονται κυρώσεις. Σε κάθε άλλη περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 40.

5. Αν λήξει ο συμβατικός χρόνος παράδοσης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή αν λήξει ο παραταθείς, κατά τα ανωτέρω, χρόνος, χωρίς να παραδοθεί το υλικό, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων μη κήρυξης εκπτώτου της παρ. 3 του άρθρου 41.

6. Ο ανάδοχος υποχρεούται να ειδοποιεί την υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, την αποθήκη υποδοχής των υλικών και την επιτροπή παραλαβής για την ημερομηνία που προτίθεται να παραδώσει το υλικό, πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες νωρίτερα.

7. Ο ανάδοχος κάθε φορά που προσκομίζει υλικό στον τόπο παράδοσής του υποχρεούται, μετά από την προσκόμιση του υλικού, να υποβάλει στην υπηρεσία αποδεικτικό, θεωρημένο από τον υπεύθυνο της αποθήκης, στο οποίο αναφέρονται η ημερομηνία προσκόμισης, το υλικό, η ποσότητα και ο αριθμός της σύμβασης σε εκτέλεση της οποίας προσκομίστηκε.

8. Στη σύμβαση υπηρεσιών ορίζεται η συνολική διάρκεια για την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης. Επιπλέον, ορίζονται, εφόσον απαιτείται, τμηματικές/ενδιάμεσες προθεσμίες για τα επιμέρους στάδια παροχής των υπηρεσιών ή υποβολής των παραδοτέων ή αμφότερων. Ως συνολική διάρκεια νοείται το χρονικό διάστημα που ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης, το οποίο αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης ή από την ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν και λήγει είτε σε δήλη ημερομηνία ή προθεσμία είτε, εφόσον υπάρχουν ενδιάμεσα επιμέρους παραδοτέα, με την υποβολή του τελευταίου παραδοτέου στον χρόνο που ορίζεται στη σύμβαση.

9. Τηρουμένου του άρθρου 61 περί τροποποίησης συμβάσεων, με αιτιολογημένη απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, ο χρόνος παροχής των υπηρεσιών ή υποβολής των παραδοτέων ή αμφότερων μπορεί να παρατείνεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) της διάρκειας της σύμβασης, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Αν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, αν λήξει η παραταθείσα, σύμφωνα με τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να παρασχεθούν οι υπηρεσίες ή να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων μη κήρυξης εκπτώτου της παρ. 3 του άρθρου 41.»

Άρθρο 172
Κυρώσεις για εκπρόθεσμη παράδοση υλικών ή παροχή υπηρεσιών - Αντικατάσταση του άρθρου 40 του ν. 3433/2006

Στο άρθρο 40 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) τροποποιούνται οι παρ. 1 έως 7, προστίθενται παρ. 8 έως 11 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 40
Κυρώσεις για εκπρόθεσμη παράδοση υλικών
ή παροχή υπηρεσιών

1. Αν το υλικό φορτωθεί, παραδοθεί ή αντικατασταθεί μετά από τη λήξη του συμβατικού χρόνου και μέχρι να λήξει ο χρόνος της παράτασης που χορηγήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 37, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία που υπολογίζεται ως εξής:

α) για καθυστέρηση από μία έως είκοσι ημέρες, 0,03% για κάθε ημέρα, δηλαδή συνολικό πρόστιμο από 0,03% μέχρι 0,6%,

β) για καθυστέρηση από είκοσι μία έως σαράντα ημέρες, πρόστιμο 0,04% για κάθε ημέρα, δηλαδή συνολικό πρόστιμο από 0,64% μέχρι 1,4%,

γ) για καθυστέρηση από σαράντα μία έως εξήντα ημέρες, 0,05% για κάθε ημέρα, δηλαδή συνολικό πρόστιμο από 1,45% μέχρι 2,4%,

δ) μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών, το πρόστιμο που επιβάλλεται ανέρχεται σε 0,06% για κάθε επιπλέον ημέρα. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να καθορίζεται ανώτατο όριο προστίμου ως ποσοστό επί της συμβατικής αξίας των μη εμπρόθεσμα παραδοθέντων συμβατικών αντικειμένων.

2. Το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας των εκπρόθεσμα παραδοθέντων υλικών, χωρίς Φ.Π.Α.. Εάν τα υλικά που παραδόθηκαν εκπρόθεσμα επηρεάζουν τη χρησιμοποίηση των υλικών που παραδόθηκαν εμπρόθεσμα, το πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας της συνολικής ποσότητάς τους.

3. Κατά τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος της καθυστέρησης για φόρτωση - παράδοση ή αντικατάσταση των υλικών δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που παρήλθε πέραν του εύλογου, κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών, για το οποίο δεν ευθύνεται ο ανάδοχος και παρατείνεται, αντίστοιχα, ο χρόνος φόρτωσης - παράδοσης.

4. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά από τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι να λήξει ο χρόνος της παράτασης που χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 37, επιβάλλεται εις βάρος του χρηματικό πρόστιμο, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία.

5. Το πρόστιμο της παρ. 4 υπολογίζεται ως εξής:

α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ή, σε περίπτωση τμηματικών/ενδιαμέσων προθεσμιών

της αντίστοιχης προθεσμίας, επιβάλλεται πρόστιμο δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (2,5%) επί της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) επιβάλλεται πρόστιμο πέντε τοις εκατό (5%) χωρίς Φ.Π.Α. επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα.

6. Το πρόστιμο για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητο από το επιβαλλόμενο για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και μπορεί να ανακαλείται με αιτιολογημένη απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως.

7. Εφόσον ο ανάδοχος έχει λάβει προκαταβολή, εκτός από το προβλεπόμενο στις προηγούμενες παραγράφους πρόστιμο, καταλογίζεται σε βάρος του και τόκος υπερημερίας επί του ποσού της προκαταβολής, που υπολογίζεται από την επομένη της λήξης του συμβατικού χρόνου, μέχρι την προσκόμιση του υλικού ή την παροχή της υπηρεσίας, με το ανώτατο όριο του ποσοστού του τόκου υπερημερίας.

8. Εφόσον ο ανάδοχος δεν καταθέσει το απαιτούμενο ποσό, η είσπραξη του προστίμου και των τόκων υπερημερίας επί της προκαταβολής γίνεται με παρακράτηση από το ποσό πληρωμής του αναδόχου ή, σε περίπτωση ανεπάρκειας ή έλλειψης αυτού, με ισόποση κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αντίστοιχα ή σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Το πρόστιμο και ο τόκος υπερημερίας αποδίδονται στο Μετοχικό Ταμείο του κλάδου επ' ωφελεία του οποίου έχει συναφθεί η σύμβαση.

9. Σε περίπτωση κοινοπραξίας, το πρόστιμο και οι τόκοι υπερημερίας επιβάλλονται αναλόγως σε όλα τα μέλη της κοινοπραξίας.

10. Η επιβολή προστίμου δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

11. Πέραν όσων ορίζονται στην παρ. 8, εφόσον ο ανάδοχος δεν καταθέσει το απαιτούμενο ποσό, παρέχεται η δυνατότητα αντικατάστασης μέρους ή του συνόλου του επιβαλλόμενου χρηματικού προστίμου και των τόκων επί της προκαταβολής λόγω υπερημερίας, για ποσό το ύψος του οποίου δεν υπερβαίνει τα όρια του άρθρου 24 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137), με ισόποσης αξίας προμήθεια ειδών ή/και παροχή υπηρεσιών συνδεόμενων άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης, τα οποία αποδεδειγμένα είναι αναγκαία στην αναθέτουσα αρχή κατά το χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης. Για την περίπτωση αυτή, στα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνεται υποχρεωτικά σχετικός ρητός όρος που μπορεί να εφαρμοστεί κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής στη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, με ανάλογη τροποποίηση των όρων της σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 61.»

Άρθρο 173
Έκπτωση αναδόχου - Κυρώσεις - Αντικατάσταση του άρθρου 41 του ν. 3433/2006

Το άρθρο 41 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 41
Έκπτωση αναδόχου - Κυρώσεις

1. Ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία:

α) στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 88 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137),

β) σε περίπτωση σύμβασης προμηθειών, εφόσον δεν φόρτωσε, δεν παρέδωσε ή δεν αντικατέστησε τα συμβατικά υλικά ή δεν τα επισκεύασε ή δεν τα συντήρησε μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε,

γ) στην περίπτωση σύμβασης υπηρεσιών:

γα) αν δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφωθεί με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις και

γβ) αν υπερέβη υπαίτια τη συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των παρατάσεων.

2. Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από σύμβαση υπηρεσιών κατά την περ. γ΄ της παρ. 1, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, η οποία μνημονεύει το παρόν άρθρο και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος θέτοντας προθεσμία για τη συμμόρφωσή του. Η προθεσμία, που τάσσεται, πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη της διάρκειας της σύμβασης και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η προθεσμία που τέθηκε με την ειδική όχληση παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να έχει συμμορφωθεί, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης. Στην απόφαση αιτιολογείται η έκπτωση με αναφορά των λόγων μη συμμόρφωσης του αναδόχου που οδήγησαν σε αυτή.

3. Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος όταν:

α) η σύμβαση δεν υπογράφηκε ή το υλικό δεν φορτώθηκε ή δεν παραδόθηκε ή δεν αντικαταστάθηκε με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,

β) συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας,

γ) επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν τη συνέχιση της σύμβασης, η εκτιμώμενη αξία της οποίας είναι ίση ή ανώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24 του ν. 3978/2011.

4. Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος επιβάλλονται, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, ο οποίος υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά ή διαζευκτικά, οι παρακάτω κυρώσεις:

α) κατάπτωση, ολική ή μερική, της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση, υπέρ του Μετοχικού Ταμείου του κλάδου για λογαριασμό του οποίου διενεργείται η προμήθεια ή του κλάδου που ενεργεί την προμήθεια,

β) καταλογισμός σε βάρος του της διαφοράς τιμής του αντικειμένου της σύμβασης και κάθε άμεσης ή έμμεσης προκαλούμενης ζημίας του Δημοσίου εξαιτίας της προμήθειας του αντικειμένου της σύμβασης είτε από τον επόμενο οικονομικό φορέα που είχε λάβει μέρος στον διαγωνισμό, είτε με διενέργεια νέας διαδικασίας σύνα-

ψης σύμβασης, ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας. Το ποσό αυτό εισπράττεται, είτε με συμψηφισμό με ποσά που του οφείλει το Δημόσιο, είτε σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημόσιων εσόδων. Εάν δεν πραγματοποιηθεί νέα προμήθεια του αντικειμένου της σύμβασης, καταλογίζεται ποσό που δεν υπερβαίνει το έξι τοις εκατό (6%) της αξίας του αντικειμένου της σύμβασης υπολογιζόμενο με βάση κάθε στοιχείο, κατά την κρίση του αρμόδιου φορέα και με βάση τις αρχές της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών,

γ) η είσπραξη εντόκως της προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση ανάδοχο, είτε από ποσό που δικαιούται να λάβει, είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο, είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον οικονομικό φορέα μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξής του ως εκπτώτου, με το ισχύον δικαιοπρακτικό επιτόκιο, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι την επιστροφή της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας,

δ) αποκλεισμός έως τρία (3) έτη από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.

5. Η μη παράσταση του αναδόχου κατά τη συνεδρίαση του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου δεν αποτελεί λόγο αναστολής της εξέτασης του θέματος και της επ' αυτού γνωμοδότησης.

6. Εάν η προμήθεια του αντικειμένου της σύμβασης σε βάρος του έκπτωτου αναδόχου γίνεται με τροποποίηση όρων ή τεχνικών προδιαγραφών της κατακύρωσης, της ανάθεσης ή της σύμβασης, από τις οποίες κηρύχθηκε έκπτωτος, κατά περίπτωση, κατά τον υπολογισμό του διαφέροντος σε βάρος του, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά που προκύπτει από την τροποποίηση των σχετικών όρων ή τεχνικών προδιαγραφών, η οποία συμψηφίζεται με το προς καταλογισμό ποσό.

7. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων επιβολής κυρώσεων του άρθρου 42, οι ανωτέρω κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από την αξίωση της αναθέτουσας αρχής για θετική ζημία που προήλθε από την άρνηση ή υπαίτια αδυναμία του αναδόχου να πραγματοποιήσει εγκαίρως τη σύμβαση που του κατακυρώθηκε.»

Άρθρο 174
Τροποποίηση συμβάσεων και συμφωνιών - πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους - Αντικατάσταση του άρθρου 61 του ν. 3433/2006

Το άρθρο 61 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 61
Τροποποίηση συμβάσεων και συμφωνιών-πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους

1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο μπορεί να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σε οποιαδήποτε από τις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναπροσαρμογής τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, τους όρους με τους οποίους μπορεί να ενεργοποιηθούν και δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

β) Για συμπληρωματικές προμήθειες ή υπηρεσίες από τον αρχικό ανάδοχο, οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον η αλλαγή αναδόχου:

βα) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, όπως για απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης και

ββ) θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή.

Στις υποπερ. βα και ββ, οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι διαδοχικές τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος.

γ) Όταν πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

γα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή,

γβ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,

γγ) η αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι διαδοχικές τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος.

δ) Όταν ένας νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση από την αναθέτουσα αρχή, συνεπεία:

δα) ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης, σύμφωνης με την περ. α΄,

δβ) ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης ή καταστάσεων αφερεγγυότητας ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών, από άλλον οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά, με τον όρο ότι η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής του παρόντος.

ε) Όταν η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη των ορίων του άρθρου 24 του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) και του δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της αρχικής σύμβασης. Η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογί-

ζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

στ) Όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις, κατά την έννοια της παρ. 2.

2. Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της περ. στ΄ της παρ. 1, όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις εξής προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, είτε θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή την αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς είτε θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο,

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο,

δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περ. δ΄ της παρ. 1,

ε) η τροποποίηση προκαλεί βλάβη στα συμφέροντα του Δημοσίου.

3. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται ουσιώδης τροποποίηση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο, κατά την έννοια της παρ. 2, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, ύστερα από θετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο διαπιστώνει αν η τροποποίηση είναι νόμιμη και αιτιολογείται επαρκώς, σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της άμυνας.

4. Για τον υπολογισμό της τιμής που προβλέπεται στις περ. β΄, γ΄ και ε΄ της παρ. 1, όταν η σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, η αναπροσαρμοσμένη τιμή είναι η τιμή αναφοράς.

5. Η τροποποίηση της σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο γίνεται σε κάθε περίπτωση, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση της αρμόδιας ΚΓΕΠ/ΠΓΕΠ.

6. Η αναθέτουσα αρχή που τροποποιεί μία σύμβαση με βάση τις περ. β΄ και γ΄ της παρ. 1, δημοσιεύει σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 3978/2011.»

Άρθρο 175
Απόρριψη - αντικατάσταση υπηρεσιών - Προσθήκη άρθρου 63Α στον ν. 3433/2006

Στον ν. 3433/2006 (Α΄ 20) προστίθεται άρθρο 63Α ως εξής:

«Άρθρο 63Α
Απόρριψη - αντικατάσταση υπηρεσιών

1. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή των παραδοτέων με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή παραδοτέων αυτών με άλλα, που είναι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Αν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε πάροχος των υπηρεσιών θεωρείται ως εκπρόθεσμος και υπόκειται σε ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 40, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

2. Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων μη κήρυξης εκπτώτου της παρ. 3 του άρθρου 41.»

Άρθρο 176
Διαιτητική επίλυση συμβατικών διαφορών - Προσθήκη άρθρου 70Α στον ν. 3433/2006

Στον ν. 3433/2006 (Α΄ 20) προστίθεται άρθρο 70Α ως εξής:

«Άρθρο 70Α
Διαιτητική επίλυση συμβατικών διαφορών

1. Στα έγγραφα της σύμβασης, ιδίως για συμβάσεις μείζονος οικονομικής αξίας, μπορεί να περιληφθεί ρήτρα διαιτητικής επίλυσης κάθε διαφοράς που απορρέει από ή σχετίζεται με τη συγκεκριμένη σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσίας.

2. Η υπαγωγή κάθε διαφοράς σε διαιτησία προϋποθέτει γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 49 του εισαγωγικού νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α΄ 182).

3. Έδρα του διαιτητικού δικαστηρίου και των συνεδριάσεών του είναι η Αθήνα. Εφαρμοστέο δίκαιο είναι το ελληνικό και γλώσσα της διαιτητικής διαδικασίας η ελληνική. Η διαιτητική απόφαση και το κείμενο της συμφωνίας στο οποίο αυτή βασίζεται συντάσσονται σε πρωτότυπο στην ελληνική γλώσσα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 177
Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄

1. Αποφάσεις ενεργοποίησης προγραμμάτων που έχουν ληφθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, χωρίς να έχει ξεκινήσει η διαδικασία για τη σύναψη σύμβα-

σης, επικαιροποιούνται με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία, στην έκταση που απαιτείται, προκειμένου να εναρμονίζονται με τις διατάξεις του παρόντος. Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο έναρξής τους. Ως έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης νοείται:

α) η αποστολή προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις συμβάσεις του Δεύτερου Μέρους του ν. 3978/2011 (Α΄ 137),

β) η δημοσίευση προκήρυξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τις συμβάσεις του Τρίτου Μέρους του ν. 3978/2011,

γ) η ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, για τις συμβάσεις που ανατίθενται με τη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού και

δ) η λήψη απόφασης σύναψης σύμβασης, για τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

2. Συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκτελούνται σύμφωνα με το καθεστώς που τις διείπε κατά τον χρόνο σύναψής τους.

3. Η παρ. 11 του άρθρου του άρθρου 40 του ν. 3433/2006 (Α΄ 20) περί αντικατάστασης του χρηματικού προστίμου με ισόποσης αξίας προμήθεια ειδών ή/και παροχή υπηρεσιών μπορεί να εφαρμοστεί και στις ήδη συναφθείσες και εκτελούμενες συμβάσεις στις οποίες δεν υφίσταται σχετικός όρος, καθώς και στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3978/2011 και για τις οποίες εκκρεμεί επιβολή ή είσπραξη επιβληθέντος χρηματικού προστίμου και τόκων επί της προκαταβολής λόγω υπερημερίας.

Άρθρο 178
Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) το άρθρο 75 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167) περί διάρθρωσης του Μακροπρόθεσμου και του τριετούς Κυλιόμενου Προγράμματος Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων,

β) οι ακόλουθες διατάξεις του ν. 3978/2011 (Α΄ 137): τα άρθρα 9 περί κανόνων διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς που επιβάλλονται στους οικονομικούς φορείς, 11 περί ελέγχου και επιθεώρησης των οικονομικών φορέων και οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 81 περί ειδικών προβλέψεων για τις εγγυητικές επιστολές.

γ) οι ακόλουθες διατάξεις του ν. 3433/2006 (Α΄ 20): τα άρθρα 5 περί φορέων πραγματοποίησης των προμηθειών, 7 περί αρμοδιοτήτων της ΓΔΑΕΕ, 8 περί αρμοδιοτήτων των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, 9 περί αρμοδιοτήτων των Μειζόνων Σχηματισμών και λοιπών Σχηματισμών των Ενόπλων Δυνάμεων, 10 περί αρμοδιοτήτων των Μονάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, 11 περί των υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων στο εξωτερικό, 13 περί των οργάνων πραγματοποίησης των προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων, 14 περί της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών, 15 περί των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Επιτροπών Προμηθειών, 16 περί των αρμοδιοτήτων των οργάνων εκτέλεσης των προμηθειών, 17 περί των επιτροπών εμπειρογνωμόνων και 18 περί των επιτροπών ελέγχου και παραλαβής προμηθειών.

Άρθρο 179
Έναρξη ισχύος Μέρους Β΄

Η ισχύς του Μέρους Β΄ αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 180
Έσοδα και προϋπολογισμός της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 3959/2011

Τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 17 ν. 3959/2011 (Α΄ 93) και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17
Έσοδα και προϋπολογισμός
της Επιτροπής Ανταγωνισμού
(Άρθρο 5 της Οδηγίας-Πόροι)

1. Στις ανώνυμες εταιρείες που ιδρύονται ή αυξάνουν το μετοχικό τους κεφάλαιο επιβάλλεται τέλος ύψους ένα τοις χιλίοις (1‰), υπολογιζόμενο επί του μετοχικού κεφαλαίου ή επί του ποσού της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αντιστοίχως υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθορίζονται τα όργανα, ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης των πιο πάνω χρηματικών ποσών. Τα έσοδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού πρέπει κατ' ελάχιστο να ανέρχονται για τα έτη 2021 και 2022 σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.0000368 του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του οικονομικού έτους 2019, όπως αυτό ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»), ενώ για τα έτη από το 2023 και εφεξής σε ποσό που αντιστοιχεί σε ύψος 0.00004 (τέσσερα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου οικονομικού έτους, όπως αυτό ορίζεται κατ' έτος από την Ελληνική Στατιστική Αρχή («ελάχιστο όριο εσόδων»). Εάν το ύψος των εσόδων της Επιτροπής Ανταγωνισμού από τα τέλη του προηγούμενου εδαφίου είναι χαμηλότερο του ελάχιστου ορίου εσόδων, η σχετική διαφορά συμπληρώνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό με απόφαση του Υ-

πουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα έσοδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού δύνανται να ενισχύονται από τον κρατικό προϋπολογισμό κατ' ελάχιστο σε ύψος 0.00001 (ένα του δισεκατομμυρίου) του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου έτους, όπως αυτό ορίστηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, εφόσον το συμβούλιο εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής Ανταγωνισμού των παρ. 3 και 4 του άρθρου 22, κρίνει, κατά απλή πλειοψηφία, ότι οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει της στοχοθεσίας της Επιτροπής, και ύστερα από μέτρηση βασικών δεικτών απόδοσης, έχουν επιτευχθεί. Η ενίσχυση των εσόδων της Επιτροπής με αυτό το ποσό πραγματοποιείται εντός του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους.

1Α. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εισπράττει, εκτός του τέλους της παρ. 1, ως πόρο, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων ή κάθε άλλο έσοδο που προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως διεθνείς οργανισμούς, επιστημονικούς και ερευνητικούς οργανισμούς. Τα έσοδα αυτά εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισής της. Τα έσοδα αυτά δεν μπορούν να υπερβαίνουν κατ' έτος το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του «ελάχιστου ορίου εσόδων» της παρ. 1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση των πόρων του προηγούμενου εδαφίου, την παροχή αμοιβών σε τρίτους και πρόσθετων αμοιβών στο προσωπικό και τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποκλειστικά για την εκτέλεση των σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει υποχρέωση να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και, όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης. Ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων και των ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων γίνεται από δύο (2) ορκωτούς λογιστές. Τα στοιχεία αυτά και οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής μαζί με την ετήσια έκθεση του άρθρου 29 και τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υπόκειται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαθέτει ανεξαρτησία ως προς τον τρόπο διάθεσης του χορηγούμενου προϋπολογισμού της για τους σκοπούς εκπλήρωσης των καθηκόντων της, εντός του πλαισίου του ν. 4270/2014 (Α΄ 143).

5. Αν από την οικονομική διαχείριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο τέλος κάθε οικονομικού έτους προκύπτει θετικό καθαρό αποτέλεσμα χρήσης (έσοδα – έξοδα), διατίθεται έως το ογδόντα τοις εκατό (80%) του θετικού οικονομικού αυτού αποτελέσματος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

6. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει σε σύναψη δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της, συμπεριλαμβανομένης και της αγοράς ή μίσθωσης ακινήτων. Το τίμημα της αγοράς ή της μίσθωσης ακινήτων καταβάλλεται από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η μίσθωση ακινήτου του πρώτου εδαφίου για τη στέγαση των υπηρεσιών της Επιτροπής μπορεί να υπερβαίνει και τη δωδεκαετία που προβλέπεται στο άρθρο 4 του ν. 3130/2003 (Α΄ 76), με ανώτατη διάρκεια τα είκοσι (20) έτη και με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να συνάπτει συμβάσεις μακροχρόνιας μίσθωσης.

Η μίσθωση ακινήτου διενεργείται με δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό. Στη διαδικασία μίσθωσης δικαιούνται να υποβάλουν προσφορές οι κύριοι των ακινήτων και οι κάτοχοι αυτών, δυνάμει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εφόσον προσκομίζουν έγγραφη συναίνεση του κυρίου του ακινήτου. Ο κύριος του ακινήτου συνυπογράφει τη σύμβαση μίσθωσης, διασφαλίζοντας την ακώλυτη χρήση του μισθίου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης, σε περίπτωση δε, καταγγελίας της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπεισέρχεται ως εκμισθωτής στη σύμβαση με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την υπόλοιπη διάρκεια αυτής με τους ίδιους όρους.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η μακροχρόνια μίσθωση ακινήτου χωρίς δημοπρασία, διαζευκτικά, εφόσον: α) το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ ή β΄ βαθμού, δημόσιας επιχείρησης και οργανισμού (Δ.Ε.Κ.Ο.), ανώνυμης εταιρείας, της οποίας η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει στο δημόσιο, ιδρύματος ή κοινωφελούς περιουσίας του ν. 4182/2013 (Α΄ 185), ή β) πρόκειται για την επέκταση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε μη μισθωμένους χώρους του ιδίου ή παρακείμενου ακινήτου.

Σε περίπτωση που το ακίνητο το οποίο πρόκειται να μισθώσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού χρειάζεται επεμβάσεις, προσθήκες ή βελτιώσεις, δύναται να προβαίνει σε αυτές εξ ιδίων πόρων. Τα ποσά για την εκπόνηση της μελέτης, την έκδοση αδείας, την κατασκευή και την παρακολούθηση εκτέλεσης των εργασιών και την παραλαβή του μισθίου, στον βαθμό που βαρύνουν τον εκμισθωτή, μετά από κοινή συμφωνία των μερών, συμψηφίζονται με τα συμβατικώς οριζόμενα μισθώματα ή άλλως συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ύψους του μισθώματος. Η μελέτη για τις ανωτέρω εργασίες και η έκδοση της απαιτούμενης άδειας μπορούν να ανατεθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σε μελετητικό γραφείο. Η παραλαβή του μισθίου, έτοιμου προς χρήση, γίνεται από Επιτροπή, την οποία συγκροτεί η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του εκμισθωτή και της μισθώτριας.

7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποδίδει στους δικαιούχους ποσά που έχουν καταβληθεί υπέρ της αχρεωστήτως. Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται ιδίως, το ποσό της παρ. 1, που αντιστοιχεί στο ιδρυτικό κεφάλαιο που δεν κατα-

βλήθηκε ή στο ποσό της αύξησης του κεφαλαίου που δεν καλύφθηκε ή στο υπερβάλλον ποσό του τέλους που καλύφθηκε από εσφαλμένο υπολογισμό.

8. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να προβαίνει στη σύναψη σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτου με εκμισθώτρια την ίδια. Για τη σχετική διαδικασία ισχύουν κατ' αναλογία τα προβλεπόμενα στα εδάφια τέταρτο, πέμπτο και έκτο της παρ. 6.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εγγραπτέα στο οικείο κτηματολογικό βιβλίο, μεταβιβάζεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, η κυριότητα του ακινήτου που βρίσκεται στην Αθήνα, επί των οδών Κότσικα 1Α και Πατησίων 70, που έχει αγοραστεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έναντι τιμήματος που καταβλήθηκε από τους πόρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στο οποίο η τελευταία στεγάζει τις υπηρεσίες της.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.

Άρθρο 181
Μισθολογικές ρυθμίσεις για την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. - Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4354/2015

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176) προστίθεται περ. ζ΄, ως προς τις εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του ν. 4354/2015, και η παρ. διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Δεν υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος:

α) το ναυτικό προσωπικό του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΑ.ΚΕ.Θ.Ε.), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28,

β) το καλλιτεχνικό προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28,

γ) οι κατηγορίες υπαλλήλων ή λειτουργών που ορίζονται στις διατάξεις του Μέρους Β΄ του ν. 3205/2003 (Α΄ 297), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και οι εν γένει αμειβόμενοι με ειδικά μισθολόγια, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 15 και 28,

δ) οι Δημόσιες Επιχειρήσεις, Οργανισμοί και Ανώνυμες Εταιρείες (Δ.Ε.Κ.Ο.), που υπάγονται, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 3429/2005 (Α΄ 314), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28,

ε) το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28,

στ) το προσωπικό, που απασχολείται με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) σε έργα ή προγράμματα, τα οποία χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους και τη διαχείριση των οποίων αναλαμβάνουν τα ερευνητικά κέντρα, ινστιτούτα και οι τεχνολογικοί φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α΄ 258), οι Ε.Λ.Κ.Ε., των Α.Ε.Ι. του άρθρου 50 του ν. 4485/2017 (Α΄ 114) και τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.) που ιδρύθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του ν. 2083/1992 (Α΄ 159), με την επιφύλαξη του άρθρου 28,

ζ) η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. και η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε., κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4608/2019 (Α΄ 66)».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4354/2015, ως προς τις αποδοχές αποσπασμένων ή μετακινούμενων υπαλλήλων, δεν εφαρμόζεται για τους υπαλλήλους που αποσπώνται στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. και στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε., κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4608/2019 (Α΄ 66).

Άρθρο 182
Διεύρυνση του σκοπού της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. (Ε.Α.Τ. Α.Ε.) και καθορισμός του ύψους των λειτουργικών δαπανών - Τροποποίηση του άρθρου 4 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε. που θεσπίστηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011 (Α΄ 17) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για την επίτευξη του σκοπού της, η Εταιρεία αποτελεί τον αποκλειστικό, πλην των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και των άμεσων θυγατρικών αυτής, φορέα δημιουργίας και λειτουργίας ταμείων χρηματοδοτικών εργαλείων με τη συμμετοχή εθνικών πόρων ή πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, η Εταιρεία αποτελεί φορέα υλοποίησης προγραμμάτων ενίσχυσης μέσω επιδοτήσεων επιχειρήσεων.

- Αναπτύσσει τα προϊόντα της είτε η ίδια είτε και μέσω των συνεργασιών της με άλλους διεθνείς και ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

- Λαμβάνει τόσο εθνικούς πόρους όσο και πόρους που προέρχονται από Ευρωπαϊκά Ταμεία.

- Δύναται να λαμβάνει επιχορήγηση, η οποία ορίζεται για τον σκοπό αυτό ως άμεση χρηματοδοτική συνεισφορά μέσω δωρεάς από την αρμόδια δημόσια αρχή ή τη διαχειριστική αρχή του κατά περίπτωση επιχειρησιακού προγράμματος ή άλλης δράσης που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλη πηγή χρηματοδότησης για να ιδρύει και να διαχειρίζεται χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των Ταμείων Χαρτοφυλακίου, όπως, ενδεικτικά, Ταμεία Επιχειρηματικών Κεφαλαίων και Επιχειρηματικών Συμμετοχών ή Συνεπενδύσεων, Εγγυήσεων, Δανειοδοτήσεων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 193), στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Τίτλος IV, Χρηματοδοτικά Μέσα) (L 347), στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 347) και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 508/2014 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 149). Στις συμφωνίες χρηματοδότησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εταιρείας, καθώς και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις για τη σύσταση των ανωτέρω Ταμείων καθορίζονται οι όροι, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια υλοποίησης και διαχείρισης των ανωτέρω.»

2. Στο τέλος του άρθρου 4 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε., που θεσπίστηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Οι λειτουργικές δαπάνες που καταβάλλονται στην Ε.Α.Τ. Α.Ε. και συνδέονται αποκλειστικά με την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει, στο πλαίσιο λειτουργίας χρηματοδοτικών εργαλείων ή παροχής άμεσης ενίσχυσης με πόρους που προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων, δυνάμει υπουργικών αποφάσεων και επιχειρησιακών συμφωνιών, δεν υπερβαίνουν ως μέγιστο ποσοστό το τέσσερα τοις εκατό (4%) του συνολικού προϋπολογισμού των δράσεων που διαχειρίζεται και υλοποιεί κάθε φορά. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού των λειτουργικών δαπανών λαμβάνονται υπόψη ο προϋπολογισμός και ο τύπος των δράσεων, καθώς και τα καθήκοντα που αναλαμβάνει. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζονται για κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο ή δράση παροχής άμεσης ενίσχυσης οι επιλέξιμες κατηγορίες των λειτουργικών δαπανών, τα ανώτατα όρια ανά κατηγορία δαπάνης, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά καταβολής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 183
Ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. (Ε.Α.Τ. Α.Ε.) - Τροποποίηση του άρθρου 11 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε.

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 11 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε., που θεσπίστηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011 (Α΄ 17), προστίθεται περ. στ΄ και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1α. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από επτά (7) έως έντεκα (11) μέλη, που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τον ν. 4548/2018, και η θητεία τους είναι πενταετής. Η Γενική Συνέλευση ορίζει μεταξύ αυτών και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας μπορεί να είναι και Πρόεδρος των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων θυγατρικών της εταιρειών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο. Τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά. Ως ανεξάρτητα μέλη νοούνται αυτά τα οποία δεν έχουν εξάρτηση με την Εταιρεία με την έννοια ότι:

αα) δεν διατηρούν επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την Εταιρεία ή με θυγατρική της ή με άλλη επιχείρηση που συνδέεται εμπορικά με την Εταιρεία, σχέση που, από τη φύση της, επηρεάζει την επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας, ιδίως, όταν η επιχείρηση αυτή είναι σημαντικός προμηθευτής ή πελάτης της Εταιρείας,

ββ) δεν κατέχουν θέση Προέδρου του Δ.Σ., εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. ή διευθυντικού στελέχους στην Εταιρεία ή σε επιχείρηση που συνδέεται με την Εταιρεία με σχέση μητρικής - θυγατρικής,

γγ) δεν διατηρούν σχέση εξαρτημένης εργασίας, έργου ή έμμισθης εντολής με την Εταιρεία ή με επιχειρήσεις συνδεδεμένες με αυτήν με σχέση μητρικής - θυγατρικής, σύμφωνα με το άρθρο 99 του ν. 4548/2018,

δδ) δεν έχουν συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού, ούτε είναι σύζυγοι εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ή διευθυντικού στελέχους της Εταιρείας ή επιχείρησης, που συνδέεται με αυτήν με σχέση μητρικής-θυγατρικής.

β. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να έχουν τα απαιτούμενα εχέγγυα αξιοπιστίας, ακεραιότητας και πείρας, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και συνετή διαχείριση της Εταιρείας και να διαθέτουν επαρκή χρόνο για την ενασχόληση με τις υποθέσεις της Εταιρείας. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ως συνόλου πρέπει να εξασφαλίζει ότι, τα μέλη του διαθέτουν ευρύ φάσμα γνώσεων και εμπειριών ως προς τα αντικείμενα της Εταιρείας, ιδίως, σε θέματα σχεδιασμού και άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής, χρηματοοικονομικά, τραπεζικά, επενδυτικά, διοίκησης επιχειρήσεων και διαχείρισης κεφαλαίων, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η ομαλή λειτουργία της Εταιρείας και η άσκηση εποπτείας επί του συνόλου των λειτουργιών της.

γ. Ο διευθύνων σύμβουλος και ο Πρόεδρος επιλέγονται ύστερα από πρόσκληση ενδιαφέροντος που ανακοινώνει η Εταιρεία. Τη διαδικασία επιλογής και κατάρτισης πίνακα επικρατέστερων υποψηφίων διεξάγει η επιτροπή ανάδειξης υποψηφίων μελών με τη συνδρομή ιδιωτικής εταιρείας συμβούλων ειδικευμένη στην πρόσληψη στελεχών, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια επιλεξιμότητας της περίπτωσης β΄. Η τελική επιλογή και ο ορισμός του διευθύνοντα συμβούλου και του Προέδρου γίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

δ. Δεν μπορεί να επιλέγεται ως μέλος οργάνων της Εταιρείας ή να είναι μέλος των οργάνων αυτής πρόσωπο που έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για:

αα) τοκογλυφία, απιστία, απάτη, κλοπή, υπεξαίρεση, εκβίαση, πλαστογραφία και δωροδοκία και

ββ) φορολογικά αδικήματα, αδικήματα της νομοθεσίας:

ααα) νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες,

βββ) περί εταιρειών,

γγγ) πτώχευσης και αφερεγγυότητας,

δδδ) αγοράς τίτλων ή κινητών αξιών ή μέσων πληρωμής, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα αδικήματα χειραγώγησης της αγοράς και πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες.

Η αμετάκλητη καταδίκη μέλους οργάνου της εταιρείας για τις ως άνω πράξεις έχει ως συνέπεια την έκπτωσή του από τη θέση μέλους του οργάνου.

ε. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο διευθύνων σύμβουλος και τα μέλη των επιτροπών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από τον νόμο, τους εσωτερικούς κανονισμούς της Εταιρείας και τη συνείδησή τους.

στ. Οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Ε.Α.Τ. Α.Ε. δύναται να συμπίπτει στο ίδιο πρόσωπο.»

2. Η περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 11 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε., που θεσπίστηκε με το άρθρο δεύτε-

ρο του ν. 3912/2011 (Α΄ 17), εφαρμόζεται, ως προς τη διάρκεια της θητείας, για τα εν ενεργεία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μέλη του διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Α.Τ. Α.Ε., συμπεριλαμβανομένων του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου.

3. Η περ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 11 του καταστατικού της Ε.Α.Τ. Α.Ε., που θεσπίστηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011, ισχύει από τη λήξη της θητείας των κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντος Συμβούλου της Εταιρείας.

Άρθρο 184
Έγκριση των κανονισμών της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής - Τροποποίηση του άρθρου τέταρτου του ν. 3912/2011

Η παρ. 1 του άρθρου τέταρτου του ν. 3912/2011 (Α΄ 17) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας καταρτίζονται και εγκρίνονται οι κανονισμοί λειτουργίας, προσωπικού και αποδοχών, προμηθειών και διαχείρισης κινδύνων.»

Άρθρο 185
Ρυθμίσεις για το προσωπικό της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε. - Τροποποίηση του άρθρου πέμπτου του ν. 3912/2011

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου πέμπτου του ν. 3912/2011 (Α΄ 17) προστίθενται εδάφια και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της προσλαμβάνουν προσωπικό με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου, έργου και έμμισθης εντολής. Ο Γενικός Διευθυντής είναι ανώτατο στέλεχος και εποπτεύει τις διευθύνσεις που, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας και το εγκεκριμένο οργανόγραμμα της εταιρείας αναφέρονται σε αυτόν. Ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που εκδίδεται μετά από πρόταση του Διευθύνοντος Συμβούλου, στην οποία προσδιορίζονται και οι αρμοδιότητές του. Ο Γενικός Διευθυντής είτε προσλαμβάνεται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, είτε επιλέγεται και τοποθετείται μεταξύ των εξειδικευμένων στελεχών που υπηρετούν στην εταιρεία. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ανακαλείται ελεύθερα, χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης. Με τον ίδιο τρόπο προσλαμβάνονται, επιλέγονται, τοποθετούνται ή και ανακαλούνται και οι Διευθυντές της Εταιρείας.»

Άρθρο 186
Ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων Α.Ε. - Τροποποίηση των παρ. 5 και 6 του άρθρου 28 του ν. 2843/2000

1. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 28 του ν. 2843/2000 (Α΄ 219) προστίθεται εδάφιο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη, που ορίζονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Στη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου μπορεί να ορίζεται υπάλληλος και λειτουργός του κατά το άρθρο 1 του ν. 1256/1982 (Α΄ 65) δημόσιου τομέα ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας (μόνιμος, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή ειδικό επιστημονικό προσωπικό). Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 32 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28). Οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας δύναται να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο.»

2. Στην παρ. 6 του άρθρου 28 του ν. 2843/2000 τροποποιούνται το τρίτο και τέταρτο εδάφιο, προστίθενται πέμπτο και έκτο εδάφιο και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταρτίζεται το καταστατικό της εταιρίας. Με το καταστατικό αυτό ρυθμίζονται θέματα που αφορούν το σκοπό, τη διάρκεια, την έδρα και το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας, τον αριθμό των μετοχών, την αύξηση και τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, την έκδοση των μετοχών και των προσωρινών τίτλων, τα δικαιώματα των μετόχων, τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου, το χρόνο θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου, τους ελεγκτές, την εταιρική χρήση, τη διανομή των κερδών, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τη λύση και την εκκαθάρισή της, την πρώτη εταιρική χρήση, τους πρώτους, τακτικό και αναπληρωματικό, ελεγκτές και κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία. Στο καταστατικό προβλέπεται η κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας και ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

α) τον κανονισμό λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου και τις αρμοδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου,

β) τον ρόλο και τη λειτουργία των επιτροπών της εταιρείας,

γ) τις διαδικασίες αξιολόγησης για την υλοποίηση επενδύσεων,

δ) τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και

ε) το οργανόγραμμα της εταιρείας, το οποίο περιλαμβάνει την οργανωτική δομή και τις αρμοδιότητες των λειτουργικών μονάδων.

Στο καταστατικό προβλέπεται, επίσης, η κατάρτιση κανονισμών προσωπικού και αποδοχών και προμηθειών της εταιρείας, οι οποίοι εγκρίνονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της, καθώς και η σύσταση, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, επενδυτικής επιτροπής, η οποία θα γνωμοδοτεί επί των επενδυτικών προτάσεων που θα υποβάλλονται στην εταιρεία, σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο κανονισμός λειτουργίας. Στο καταστατικό μπορεί, επίσης να προβλέπεται η σύσταση, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, και άλλων επιτροπών με έργο την επεξεργασία του στρατηγικού σχεδιασμού της και την εν γένει προώθηση του σκοπού της. Η τροποποίηση του καταστατικού γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, σύμφωνα με τον ν. 4548/2018 (Α΄ 104), με την επιφύλαξη του παρόντος.»

Άρθρο 187
Ρυθμίσεις για τους κανονισμούς της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων Α.Ε. - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 8 του ν. 4608/2019

Στο άρθρο 8 του ν. 4608/2019 (Α΄ 66) προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων Α.Ε. καταρτίζονται και εγκρίνονται οι κανονισμοί λειτουργίας, προσωπικού και αποδοχών και προμηθειών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΡΥΘΜΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (Τ.Ε.Ε.)

Άρθρο 188
Εκπρόσωποι Τ.Ε.Ε. σε συλλογικά όργανα

Αν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η συμμετοχή εκπροσώπου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) σε συλλογικό όργανο που διενεργεί διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως μέλος του οικείου συλλογικού γνωμοδοτικού οργάνου, με την απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή της ΚΑΑ περί συγκρότησης του συλλογικού γνωμοδοτικού οργάνου καθορίζονται επίσης το ύψος της αποζημίωσης του εκπροσώπου του Τ.Ε.Ε., η διαδικασία και οι εν γένει προϋποθέσεις καταβολής της. Η απόφαση αποζημίωσης κοινοποιείται στον οριζόμενο εκπρόσωπο και στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, μαζί με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού, που αποδεικνύουν την εκ των προτέρων έγκαιρη υλοποίηση των αναγκαίων ενεργειών εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης καταβολής της εν λόγω αποζημίωσης. Η αποζημίωση δεν δύναται να υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ ανά συνεδρίαση και καταβάλλεται μετά τη λήψη της απόφασης του οργάνου που αποφασίζει για την κατακύρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας. Αν, λόγω άσκησης διοικητικών προσφυγών ή ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, το συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο συνεδριάσει εκ νέου σε συμμόρφωση προς την εκδοθησόμενη απόφαση, η αποζημίωση του εκπροσώπου του Τ.Ε.Ε. ισχύει για κάθε διενεργούμενη συνεπεία τούτου συνεδρίαση του εν λόγω οργάνου και καταβάλλεται υπό τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις. Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξαρτήτως της νομικής φύσης της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής και της υποχρεωτικής ή κατ' επιλογήν εφαρμογής του οικείου κανονιστικού θεσμικού πλαισίου για τη διενέργεια της εκάστοτε διαγωνιστικής διαδικασίας, τηρουμένων των αναλογιών.

Άρθρο 189
Σύσταση Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Συστήνεται στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., η λειτουργία της οποίας διέπεται από τον ν. 4635/2019 (Α΄ 167) και τις πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτού. Η καθ' ύλην αρμοδιότητα της υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. του Τ.Ε.Ε. αφορά στα φυσικά πρόσωπα - επιτηδευματίες που ασκούν τεχνικό έργο ή δραστηριότητα που εντάσσεται σε ορισμένες από τις υποκατηγορίες των κωδικών αριθμών δραστηριότητας (ΚΑΔ) 71.11 και 71.12, όπως οι υποκατηγορίες αυτές εξειδικεύονται με την απόφαση της παρ. 3. Η κατά τόπον αρμοδιότητα της υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. του Τ.Ε.Ε. είναι πανελλαδική και οι υπόχρεοι του παρόντος μπορούν κατ' επιλογή τους να αποταθούν στην υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. της Κεντρικής Υπηρεσίας του Τ.Ε.Ε. ή σε οποιοδήποτε περιφερειακό τμήμα του. Σε κάθε περίπτωση, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «οικείο» ή «αρμόδιο» Επιμελητήριο, ως τέτοιο νοείται το Τ.Ε.Ε. για τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα.

2. Η Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. του Τ.Ε.Ε. ορίζεται ως «Υπηρεσία μιας Στάσης» κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4441/2016 (Α΄ 227) για τα πρόσωπα της παρ. 1, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του ίδιου νόμου και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθεισών πράξεων.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών, μετά από εισήγηση της Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Ε., καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας της Υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. και της Υπηρεσίας Μιας Στάσης του Τ.Ε.Ε., καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 190
Εγγραφή μελών Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος στο Γ.Ε.ΜΗ. - Προσθήκη εδαφίων στην παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4497/2017

Προστίθεται τρίτο εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171), τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 και το άρθρο 64 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 64
Μέλη

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, μέλη του Επιμελητηρίου είναι αυτοδίκαια τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που υποχρεούνται να εγγράφονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), σύμφωνα με το ν. 3419/2005 (Α΄ 297) από τη στιγμή εγγραφής τους σε αυτό και μέχρι τη διαγραφή τους από αυτό. Τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που δεν εγγράφονται υποχρεωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ. αλλά ασκούν οικονομική ή επαγγελματική δραστηριότητα δικαιούνται να εγγράφονται στα Επιμελητήρια.

Τα φυσικά πρόσωπα που εγγράφονται στην ειδική Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. του Τ.Ε.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 189, είναι αυτοδίκαια και μέλη του Τ.Ε.Ε.

2. Ως μέλη του Επιμελητηρίου δικαιούνται να εγγράφονται μη εγκατεστημένα στη χώρα μας πρόσωπα, στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια αναστολής καταβολής του Φ.Π.Α. κατά την εισαγωγή αγαθών και εφαρμογή του συστήματος αντιστροφής της υποχρέωσης για τις παραδόσεις αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την παρ. 4α του άρθρου 29 του ν. 2960/2001 (Α΄ 265). Αρμόδιο Επιμελητήριο για την εγγραφή των ανωτέρω προσώπων ορίζεται το Επιμελητήριο του τόπου της προσωρινής εισαγωγής και αποθήκευσης των εν λόγω αγαθών.

3. Το μητρώο μελών που τηρεί κάθε Επιμελητήριο ενημερώνεται από το Γ.Ε.ΜΗ. σχετικά με τα μέλη τους αυτόματα για την εγγραφή και για κάθε άλλη οριστική πράξη. Εκτός των μητρώων που τηρούνται βάσει ειδικότερων διατάξεων νόμων, τα Επιμελητήρια μπορούν να τηρούν και άλλα στοιχεία για τα μέλη τους σε δευτερεύοντα μητρώα ή να τηρούν μητρώο επωνυμιών και διακριτικών τίτλων επιχειρήσεων που δεν εγγράφονται στο Γ.Ε.ΜΗ., μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τον Κανονισμό 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (L119). Τα ανωτέρω μητρώα δεν χρησιμοποιούνται στον προέλεγχο και στην κατοχύρωση επωνυμίας και διακριτικού τίτλου εταιριών.»

Άρθρο 191
Εξ αποστάσεως αξιολόγηση για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας σε διπλωματούχους μηχανικούς

Οι προφορικές εξετάσεις για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος στους διπλωματούχους μηχανικούς από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας δύναται να διενεργούνται και με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως αξιολόγησης, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν καθίσταται δυσχερής η προσέλευση των εξεταζόμενων διπλωματούχων μηχανικών στους χώρους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, κατόπιν σχετικής απόφασης του Προέδρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Άρθρο 192
Πάγια προκαταβολή Τ.Ε.Ε.

1. Κάθε είδους δαπάνες του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τα ημερολογιακά έτη 2014-2016 μέσω της παγίας προκαταβολής, οι οποίες τελούσαν εντός των εγγεγραμμένων πιστώσεων και συνοδεύονταν από πλήρη δικαιολογητικά κατά τα ισχύοντα στον χρόνο πραγματοποίησής τους, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να αποκατασταθούν με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων αποκατάστασης στο όνομα του διαχειριστή της παγίας προκαταβολής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο της ημερομηνίας πραγματοποίησης των δαπανών αυτών και το αργότερο έως τις 30.6.2021.

2. Κάθε είδους δαπάνες του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μέσω της παγίας προκαταβολής εντός του ημερολογιακού έτους 2002 και προγενέστερες, οι οποίες τελούσαν εντός των εγγεγραμμένων πιστώσεων, αλλά εξ οιασδήποτε αιτίας δεν συνοδεύονταν από τα προβλεπόμενα κατά τον χρόνο πραγματοποίησής τους δικαιολογητικά, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να αποκατασταθούν με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων αποκατάστασης στο όνομα του διαχειριστή της παγίας προκαταβολής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο της ημερομηνίας πραγματοποίησης των δαπανών αυτών και το αργότερο έως τις 30.6.2021.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ (Τ.Ε.Ε.)

Άρθρο 193
Γενικές αρχές

1. Η πειθαρχική δίκη είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη δίκη.

2. Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από τα Πειθαρχικά Συμβούλια.

3. Η ποινική διαδικασία δεν αναστέλλει την πειθαρχική. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται, με απόφασή του, να διατάξει για εξαιρετικούς λόγους την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας μέχρι πέρατος της ποινικής. Πραγματικά γεγονότα, των οποίων η ύπαρξη ή η ανυπαρξία διαπιστώθηκε με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή αμετάκλητο βούλευμα, γίνονται δεκτά και στην πειθαρχική δίκη. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν κωλύεται να εκδώσει απόφαση διαφορετική της ποινικής. Σε περίπτωση αθώωσης ή επιβολής της ποινής της επίπληξης κατά την πειθαρχική διαδικασία, εάν επακολουθήσει αμετάκλητη καταδίκη από Ποινικό Δικαστήριο, η πειθαρχική δίκη επαναλαμβάνεται.

4. Κανένας δεν διώκεται δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, ήτοι για πειθαρχικό παράπτωμα που βασίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά με πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο έχει ήδη διωχθεί. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα είναι απαράδεκτη. Η υπαγωγή των ίδιων πραγματικών περιστατικών σε άλλον κανόνα δικαίου δεν συνιστά ανεπίτρεπτη μεταβολή της κατηγορίας στο πλαίσιο της ίδιας δίωξης.

5. Περισσότερες πράξεις που αποτελούν εξακολούθηση του ίδιου παραπτώματος θεωρούνται σαν ενιαίο σύνολο και λαμβάνονται υπ' όψιν για τον έλεγχο της βαρύτητας του παραπτώματος, καθώς και στην επιμέτρηση της ποινής.

6. Σε περίπτωση κατά την οποία κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την τέλεση του πειθαρχικού παραπτώματος μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης μεταβλήθηκε το νομοθετικό πλαίσιο, εφαρμόζονται οι διατάξεις οι οποίες είναι ευμενέστερες για τον διωκόμενο.

Άρθρο 194
Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Ως πειθαρχικά παραπτώματα θεωρούνται υπαίτιες πράξεις ή παραλείψεις των μελών του Τ.Ε.Ε., εφόσον αυτές:

α) συνιστούν παράβαση νόμου κατά την άσκηση του επαγγέλματος,

β) συνιστούν παράβαση της ισχύουσας πολεοδομικής νομοθεσίας, όπως ενδεικτικά του ν.δ. 17 -7/16.8.1923 (Α΄ 228), του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας, του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού, της νομοθεσίας περί αυθαιρέτων οικοδομικών κατασκευών, περί του τρόπου έκδοσης οικοδομικών αδειών και ελέγχου κατασκευών και της εν γένει νομοθεσίας σχετικά με τους όρους δόμησης,

γ) αντίκεινται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Σύνταγμα και τους νόμους που συνδέονται άρρηκτα με την άσκηση του επαγγέλματός τους και εν γένει συνιστούν πλημμελή εκτέλεση των επαγγελματικών τους καθηκόντων και υποχρεώσεων,

δ) συνιστούν παράβαση καθηκόντων και υποχρεώσεων που έχουν καθορισθεί με νόμιμες αποφάσεις των οργάνων του Τ.Ε.Ε.,

ε) συνιστούν χρησιμοποίηση της επαγγελματικής ιδιότητας για την επιδίωξη παράνομων ιδιοτελών σκοπών και

στ) συνιστούν ασυμβίβαστη προς την επιστημονική αξιοπρέπεια διαγωγή και εν γένει αναξιοπρεπή και απρεπή συμπεριφορά, σύμφωνα με τον «Επαγγελματικό Κώδικα των Ελλήνων διπλωματούχων Μηχανικών», ο οποίος κυρώθηκε με την από 18.2.1961 απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε., σύμφωνα με το π.δ. 27-11/14.-12.1926 (Α΄ 430).

Άρθρο 195
Παραγραφή

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεσή τους.

2. Η υποβολή αναφοράς, καθώς και η κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας αναστέλλουν την παραγραφή. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) έτη έως την έκδοση πειθαρχικής απόφασης από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

3. Πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο αποτελεί ταυτοχρόνως και ποινικό αδίκημα, δεν παραγράφεται πριν την πάροδο ενός (1) έτους από την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του ποινικού δικαστηρίου ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος.

Άρθρο 196
Πειθαρχικές ποινές

1. Οι πειθαρχικές ποινές είναι:

α) η επίπληξη,

β) το πρόστιμο ποσού τριακοσίων (300,00) ευρώ,

γ) η χρηματική ποινή ποσού από τριακόσια ένα (301,00) ευρώ μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ. Το ποσό του προστίμου και το ανώτατο και κατώτατο όριο της χρηματικής ποινής μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση του αρμόδιου για την εποπτεία του Τ.Ε.Ε. Υπουργού, μετά από πρόταση της αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε.,

δ) η προσωρινή στέρηση της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος μηχανικού, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών έως δύο (2) ετών και

ε) η οριστική στέρηση της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος μηχανικού.

2. Η ποινή της οριστικής στέρησης της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος μηχανικού επιβάλλεται μόνο σε ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, όταν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτά διαπράχθηκαν και ο βαθμός υπαιτιότητας του διωκόμενου καταδεικνύουν ότι αυτός δεν έχει συναίσθηση των βασικών υποχρεώσεών του σύμφωνα με την επιστημονική και επαγγελματική του ιδιότητα ή θίγουν σοβαρά το κύρος αυτής. Τέτοιες προϋποθέσεις συντρέχουν ιδίως στις εξής περιπτώσεις:

α) όταν ο διωκόμενος έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για κακούργημα σχετικά με την άσκηση του επαγγέλματος και

β) όταν ο διωκόμενος έχει τιμωρηθεί τουλάχιστον τρεις (3) φορές με την ποινή της προσωρινής στέρησης της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος μηχανικού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) μηνών κάθε φορά εντός της τελευταίας πενταετίας, η οποία προηγείται της τέλεσης του αποδιδόμενου σ' αυτόν πειθαρχικού αδικήματος, για άλλες χρονικά προγενέστερες πράξεις.

Άρθρο 197
Επιμέτρηση ποινής

1. Κατά τον προσδιορισμό του είδους και κατά την επιμέτρηση της ποινής το Πειθαρχικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη:

α) τη βαρύτητα του πειθαρχικού παραπτώματος και κυρίως τη βλάβη που προκάλεσε το αδίκημα, τη φύση, το είδος και το αντικείμενο του παραπτώματος, τις περιστάσεις υπό τις οποίες αυτό διαπράχθηκε, την ένταση του δόλου ή το βαθμό αμέλειας του διωκομένου,

β) την προσωπικότητα του διωκόμενου, την πείρα του, τις ατομικές, κοινωνικές περιστάσεις και την προηγούμενη πορεία του, καθώς και τη διαγωγή του μετά την πράξη, τη μετάνοια που επέδειξε και την προθυμία να επανορθώσει τις συνέπειες αυτής.

2. Όταν συρρέουν περισσότερα πειθαρχικά αδικήματα και οι πειθαρχικές ποινές για καθένα από αυτά είναι του ίδιου είδους, επιβάλλεται μετά την επιμέτρηση τους συνολική ποινή, η οποία αποτελείται από την πιο βαριά από τις συντρέχουσες ποινές, προσαυξανόμενη μέχρι το διπλάσιο του ανώτατου ορίου της. Εάν οι πειθαρχικές ποινές είναι του αυτού είδους και ίσης διάρκειας, η συνολική ποινή αποτελείται από μία από αυτές, η οποία προσαυξάνεται μέχρι το διπλάσιο του ανώτατου ορίου της.

Άρθρο 198
Δημοσιότητα

1. Ο τελεσίδικες πειθαρχικές ποινές καταχωρούνται στο Αρχείο Πειθαρχικών Ποινών, το οποίο τηρείται στο Τ.Ε.Ε. και συμπεριλαμβάνονται στις βεβαιώσεις που χορηγούνται από αυτό μέχρι τη διαγραφή τους κατά τα κατωτέρω οριζόμενα. Οι εν λόγω ποινές διαγράφονται από το Αρχείο Πειθαρχικών Ποινών, εφόσον εκτίθηκαν, μετά την πάροδο πενταετίας από την επιβολή τους, εφόσον πρόκειται για τις ποινές της επίπληξης ή του προστίμου και μετά την πάροδο δεκαετίας, εφόσον πρόκειται για τις λοιπές ποινές. Στο Αρχείο Πειθαρχικών Ποινών σημειώνονται απαραίτητα το είδος και το μέγεθος της ποινής, καθώς και η απόφαση με την οποία αυτή επιβλήθηκε, τα οποία αποδεικνύονται μόνο με βεβαίωση του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος ή με τη χορήγηση αντιγράφου της απόφασης.

2. Περίληψη των τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν την πειθαρχική ποινή της προσωρινής και οριστικής στέρησης δυνατότητας άσκησης ε-

παγγέλματος μηχανικού κοινοποιείται αμελλητί στο τμήμα Μητρώου του Τ.Ε.Ε. για προσωρινή ή οριστική διαγραφή του καταδικασθέντα και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε., καθώς και του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε., του οποίου ο καταδικασθείς είναι μέλος ή στην περιφέρεια του οποίου δραστηριοποιείται επαγγελματικά. Επίσης κοινοποιείται, με κάθε πρόσφορο τρόπο, στις Υπηρεσίες Δόμησης. Πληροφοριακά συστήματα για τη χρήση των οποίων συνιστά προαπαιτούμενο η συνδρομή της ιδιότητας του μηχανικού στο πρόσωπο του χρήστη οφείλουν να επιβεβαιώνουν την εν λόγω ιδιότητα από το Τ.Ε.Ε., με διασύνδεση πραγματικού χρόνου, πριν από την εκάστοτε παροχή πρόσβασης σε αυτά.

3. Σε περίπτωση επιβολής της ποινής της οριστικής στέρησης δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος σε μέλος εταιρείας με αντικείμενο μηχανικού, το όνομά του καταδικασθέντα αφαιρείται από την επωνυμία της εταιρείας.

Άρθρο 199
Πειθαρχικά συμβούλια

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών του Τ.Ε.Ε., δικάζονται σε πρώτο βαθμό από τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και, ύστερα από έφεση, σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό, από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων. Από τη δικαιοδοσία των Συμβουλίων αυτών εξαιρούνται τα μέλη του Τ.Ε.Ε., τα οποία είναι δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι ν.π.δ.δ. και υπάλληλοι ν.π.ι.δ. των οποίων το Ελληνικό Δημόσιο τυγχάνει μέτοχος και υπάλληλοι άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο τους αποδίδεται τελέσθηκε κατά την άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, οπότε στην περίπτωση αυτή υπάγονται στις πειθαρχικές διαδικασίες που ισχύουν για τον φορέα στον οποίο απασχολούνται. Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, τα μέλη του Τ.Ε.Ε. και τα πρόσωπα που ασκούν έργο μηχανικού υπάγονται και αυτά στην δικαιοδοσία των ως άνω Συμβουλίων, εάν το πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο τους αποδίδεται τελέσθηκε από αυτούς κατά την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, με ή χωρίς την άδεια της Υπηρεσίας τους, καθώς επίσης και σε περίπτωση κατά την οποία δεν έχει σχέση με την υπηρεσιακή τους ιδιότητα, τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα ή είναι πέρα από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα. Στις περιπτώσεις αυτές οι επιβληθείσες πειθαρχικές ποινές κοινοποιούνται και στην Υπηρεσία τους.

2. Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια συγκροτούνται και λειτουργούν ένα στην έδρα του Τ.Ε.Ε. και από ένα στις έδρες των Περιφερειακών Τμημάτων του Τ.Ε.Ε..

3. Τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια, τα οποία συγκροτούνται και λειτουργούν στην έδρα των Περιφερειακών Τμημάτων του Τ.Ε.Ε. είναι αρμόδια για την εξέταση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του Περιφερειακού Τμήματος, στην Περιφέρεια αυτών, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου έχει διαπραχθεί το πειθαρχικό παράπτωμα. Σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει αδυναμία συγκρότησης και λειτουργίας Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Περιφερειακού Τμήματος, για οποιοδήποτε λόγο, αρμόδιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων της αρμοδιότητάς του είναι το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Τ.Ε.Ε..

4. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Τ.Ε.Ε. είναι αρμόδιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων όλων των λοιπών μελών του Τ.Ε.Ε..

5. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί στην έδρα του ΤΕΕ και είναι αρμόδιο για την εκδίκαση, σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό, των εφέσεων κατά αποφάσεων όλων των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων, καθώς και για την εκδίκαση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό των πειθαρχικών παραπτωμάτων προσώπων τα οποία τυγχάνουν μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

6. Σε περίπτωση κατά την οποία το πειθαρχικό παράπτωμα αποδίδεται σε περισσότερα του ενός πρόσωπα, τα οποία είναι μέλη διαφορετικών Περιφερειακών Τμημάτων στην Περιφέρεια διαφορετικών Περιφερειακών Τμημάτων, η υπόθεση δικάζεται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Περιφερειακού Τμήματος που ιδρύθηκε πρώτο. Εάν το πειθαρχικό παράπτωμα αποδίδεται σε περισσότερα του ενός πρόσωπα ένα εκ των οποίων είναι μέλος της έδρας του Τ.Ε.Ε. στην έδρα του Τ.Ε.Ε., η υπόθεση δικάζεται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτού.

Άρθρο 200
Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια είναι επταμελή και συγκροτούνται ως εξής:

α) Πέντε (5) μέλη εκλέγονται, σύμφωνα με το π.δ. 7/2010 (Α΄ 9) ή την εκάστοτε ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, μεταξύ των τακτικών μελών του Τ.Ε.Ε. που έχουν συμπληρώσει δεκαπέντε (15) χρόνια άσκησης του επαγγέλματος και μεταξύ των ομότιμων μελών αυτού κατά τις αρχαιρεσίες για την εκλογή των λοιπών οργάνων του Τ.Ε.Ε., με ισάριθμους αναπληρωτές και ανεξάρτητα από ειδικότητα.

β) Δύο (2) μέλη, με ισάριθμους αναπληρωτές, ορίζονται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών και είναι δημόσιοι υπάλληλοι και μέλη του Τ.Ε.Ε..

2. Ειδικά το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο συγκροτείται και λειτουργεί στην έδρα του Τ.Ε.Ε., έχει είκοσι ένα (21) μέλη, από τα οποία τα δεκαπέντε (15) εκλέγονται σύμφωνα με την παρ. 1, με ισάριθμους αναπληρωτές, ανεξαρτήτως ειδικότητας. Τα υπόλοιπα έξι (6), καθώς και οι αναπληρωτές τους, ορίζονται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών και είναι δημόσιοι υπάλληλοι, μέλη του ΤΕΕ. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Τ.Ε.Ε. συγκροτείται με απόφαση της Ολομέλειας αυτού και λειτουργεί με τρία (3) επταμελή τμήματα, που εργάζονται αυτοτελώς. Τα τμήματα αυτά προεδρεύονται από τον Πρόεδρο και από τους Αντιπροέδρους και καθένα από αυτά αποτελείται από πέντε (5) αιρετά και δύο (2) διοριζόμενα μέλη. Ο Πρόεδρος του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της έδρας του ΤΕΕ και, σε περίπτωση κωλύματός του, ο ένας από τους Αντιπροέδρους, κατανέμει τις υποθέσεις στα τμήματά του.

3. Το κάθε Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίασή του, εκλέγει τον Πρόεδρό του από τα αιρετά μέλη του, ενώ το Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Τ.Ε.Ε. εκλέγει και δύο Αντιπροέδρους, καθώς και τους αναπληρωτές αυτών.

4. Όπου στο παρόν αναφέρεται Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο νοείται και καθένα από τα Τμήματα του Πειθαρχικού Συμβουλίου της έδρας του Τ.Ε.Ε. και όπου στο παρόν αναφέρεται ο Πρόεδρος νοούνται και οι προεδρεύοντες Αντιπρόεδροι των Τμημάτων της έδρας του Τ.Ε.Ε..

5. Η θητεία των αιρετών μελών των Πειθαρχικών Συμβουλίων είναι ισόχρονη με την εκάστοτε προβλεπόμενη θητεία των αιρετών μελών των λοιπών οργάνων του Τ.Ε.Ε. και παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση σε σώμα των νέων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

6. Τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια συνεδριάζουν τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα, εξαιρούμενου του μηνός Αυγούστου.

7. Τα αιρετά μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκλέγονται με άμεση, μυστική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής, κατά συνδυασμό υποψηφίων ή μεμονωμένο υποψήφιο, όπως ειδικότερα καθορίζεται με το π.δ. 7/2010 ή την εκάστοτε ισχύουσα εκλογική νομοθεσία. Για την εκλογή των μελών των Πρωτοβαθμίων Πειθαρχικών Συμβουλίων στις έδρες των Περιφερειακών Τμημάτων ψηφίζουν μόνο τα μέλη των Περιφερειακών Τμημάτων και για την εκλογή των μελών του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της έδρας του Τ.Ε.Ε. τα υπόλοιπα μέλη αυτού, εφόσον έχουν δικαίωμα ψήφου. Στην περίπτωση κατά την οποία, μετά την εκλογή του, αιρετό μέλος παραιτηθεί και δεν υπάρχει δυνατότητα αναπλήρωσης, η θέση καλύπτεται με απόφαση της Αντιπροσωπίας του Τ.Ε.Ε..

8. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής της έδρας του Τ.Ε.Ε. δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των Πειθαρχικών Συμβουλίων της έδρας τους, αλλά στη δικαιοδοσία του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Περιφερειακού Τμήματος που ιδρύθηκε πρώτο. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής των Περιφερειακών Τμημάτων δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των Πειθαρχικών Συμβουλίων της έδρας τους, αλλά στη δικαιοδοσία του Πειθαρχικού Συμβουλίου της έδρας του ΤΕΕ..

9. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει νομίμως εφόσον παρίστανται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του και τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση σχηματισμού τριών γνωμών η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο επικρατέστερων. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς τις επικρατέστερες γνώμες, αποφαίνεται το Συμβούλιο κατά πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η γνώμη υπέρ της οποίας ψήφισε ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής αυτού.

10. Πράξεις που διενεργήθηκαν έγκυρα κατά τη διάρκεια της θητείας των πειθαρχικών συμβουλίων παραμένουν ισχυρές και μετά τη λήξη της θητείας τους. Σε περίπτωση υποθέσεων που έχουν συζητηθεί ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων πριν από τη λήξη της θητείας τους, οι σχετικές αποφάσεις δύναται να εκδοθούν και να δημοσιευθούν εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της θητείας τους. Σε κάθε άλλη περίπτωση επαναλαμβάνεται η συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του νέου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

11. Ο Πρόεδρος και τα αιρετά μέλη του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου και του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου και οι Εισηγητές υπέχουν τις ευθύνες των δημόσιων υπαλλήλων και πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους ορκίζονται ενώπιον του Προέδρου του Τ.Ε.Ε., ως εξής: «Ορκίζομαι να ασκήσω τα καθήκοντα που μου ανατέθηκαν με αμεροληψία, επιμέλεια και μυστικότητα, έχοντας ως αποκλειστικό σκοπό την αποκάλυψη της αλήθειας». Ο όρκος δύναται να είναι πολιτικός ή θρησκευτικός. Εάν είναι θρησκευτικός, δίνεται κατά τον τύπο που προβλέπει η θρησκεία του ορκιζόμενου. Στα μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων τα οποία είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. υπενθυμίζεται ο όρκος τον οποίο έχουν ήδη δώσει.

12. Η συμμετοχή ομότιμου μέλους στο Πειθαρχικό Συμβούλιο ή η ανάθεση σ' αυτό καθηκόντων Εισηγητή, δεν θεωρείται άσκηση επαγγέλματος.

Άρθρο 201
Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο

1. Οι εφέσεις κατά των αποφάσεων του Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου εκδικάζονται από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο εδρεύει στην έδρα του Τ.Ε.Ε.. Επίσης, από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδικάζονται, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών των Πειθαρχικών Συμβουλίων.

2. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι επταμελές και συγκροτείται ως εξής:

α) Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου και ο αναπληρωτής του ορίζονται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, εκ των Νομικών Συμβούλων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

β) Τέσσερα (4) μέλη εκλέγονται μεταξύ των τακτικών μελών που κατοικούν στην έδρα του ΤΕΕ και ασκούν το επάγγελμα του μηχανικού για είκοσι (20) τουλάχιστον χρόνια, καθώς και μεταξύ των ομότιμων μελών, κατά τις αρχαιρεσίες για την εκλογή των οργάνων του ΤΕΕ, με ισάριθμους αναπληρωτές και ανεξάρτητα από την ειδικότητα.

γ) Δύο (2) μέλη, με ισάριθμους αναπληρωτές, ορίζονται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών και είναι δημόσιοι υπάλληλοι, μέλη του Τ.Ε.Ε..

3. Η θητεία των αιρετών μελών των Πειθαρχικών Συμβουλίων είναι ισόχρονη με την εκάστοτε προβλεπόμενη θητεία των αιρετών μελών των λοιπών οργάνων του Τ.Ε.Ε. και παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση σε σώμα του νέου Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

4. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα, εξαιρούμενου του μηνός Αυγούστου.

5. Η εκλογή των αιρετών μελών του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου γίνεται με καθολική μυστική ψηφοφορία των μελών του Τ.Ε.Ε. και με το σύστημα της απλής αναλογικής, κατά συνδυασμό υποψηφίων ή μεμονωμένο υποψήφιο, όπως ειδικότερα καθορίζεται με το

π.δ. 7/2010 (Α΄ 9) ή την εκάστοτε ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

6. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει νομίμως εφόσον παρίστανται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του και τέσσερα (4) τουλάχιστον από τα μέλη του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση σχηματισμού τριών γνωμών η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο επικρατέστερων. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς τις επικρατέστερες γνώμες, αποφαίνεται το Συμβούλιο κατά πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η γνώμη υπέρ της οποίας η ψήφος του Προέδρου ή του αναπληρωτή αυτού.

Άρθρο 202
Εξαίρεση μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου και Εισηγητή

1. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την εξαίρεση και τη δήλωση αποχής των Δικαστών ισχύουν και για την εξαίρεση και τη δήλωση αποχής των μελών των Πειθαρχικών Συμβουλίων και των Εισηγητών.

2. Η αίτηση για την εξαίρεση μέλους του Πειθαρχικού Συμβουλίου κατατίθεται στη Γραμματεία του, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση στα εμπλεκόμενα μέρη της κλήσης με τον ορισμό δικασίμου, και απευθύνεται στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο οποίος την εισάγει στο Πειθαρχικό Συμβούλιο για να αποφανθεί. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει επί της αίτησης αυτής. Κατά τη συνεδρίαση στην οποία εξετάζεται η αίτηση δεν συμμετέχει το υπό εξαίρεση μέλος, δύναται δε να παρίστανται τα εμπλεκόμενα μέρη. Η απόφαση που εκδίδεται δεν προσβάλλεται.

3. Η αίτηση για την εξαίρεση του Εισηγητή κατατίθεται στη Γραμματεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση στα εμπλεκόμενα μέρη της απόφασης περί ορισμού του Εισηγητή. Επί της αιτήσεως αποφασίζει ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο οποίος, σε περίπτωση αποδοχής της, ορίζει ταυτόχρονα άλλο Εισηγητή. Η απόφαση που εκδίδεται είναι αμετάκλητη.

4. Όταν ζητείται η εξαίρεση πλέον του ενός μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η αίτηση απευθύνεται στον Πρόεδρο του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου και κατατίθεται στην Γραμματεία του, εντός της προθεσμίας της παρ. 1. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της εν λόγω αίτησης εξαίρεσης και αποφασίζει περί του βάσιμου ή μη αυτής. Κατά τη συνεδρίαση στην οποία εκδικάζεται η εν λόγω αίτηση δύναται να παρίστανται τα εμπλεκόμενα μέρη. Η απόφαση που εκδίδεται δεν προσβάλλεται. Αίτηση με την οποία ζητείται η εξαίρεση όλων των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι απαράδεκτη.

5. Αν η αίτηση εξαίρεσης ή η δήλωση αποχής γίνει δεκτή και δεν απομένει επαρκής αριθμός μελών για τη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η υπόθεση με την ίδια απόφαση παραπέμπεται στο Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Τ.Ε.Ε. και, σε περίπτωση που λειτουργούν περισσότερα από ένα τμήματα, σε άλλο τμήμα. Αίτηση εξαίρεσης που έγινε δεκτή κατά μελών του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου εκδικάζεται εφόσον δεν μπορεί να συμπληρωθεί ο αριθμός τους από τα εναπομείναντα μέλη.

6. Ο πειθαρχικά διωκόμενος και ο καταγγέλλων, δύνανται, μια μόνον φορά κατά βαθμό δικαιοδοσίας, να ζητήσουν την εξαίρεση μέλους του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Επίσης δύνανται, μια μόνο φορά και κατά τον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, να ζητήσουν την εξαίρεση του Εισηγητή.

Άρθρο 203
Προκαταρτική εξέταση

1. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Ε. ή Περιφερειακού Τμήματος, αμέσως μόλις λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση για την τέλεση πράξης ή παράλειψης που συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα μέλους του Τ.Ε.Ε. ή μόλις λάβει αναφορά από οποιονδήποτε, με την οποία καταγγέλλεται η τέλεση τέτοιων πράξεων ή μόλις λάβει, με οποιονδήποτε τρόπο, γνώση, από ανακοίνωση, δικαστικής ή εν γένει δημόσιας αρχής, σχετικά με την τέλεση τέτοιων πράξεων, παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής πειθαρχικής εξέτασης, αναθέτοντάς την σε μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε Εισηγητή.

2. Η καταγγελία για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος από μέλος του Τ.Ε.Ε., πρέπει να είναι έγγραφη και να περιέχει, επί ποινή απαραδέκτου, τα πλήρη στοιχεία του καταγγέλλοντα και επαρκή στοιχεία του καταγγελλόμενου, τη διεύθυνση αυτών, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας. Η υποβολή της καταγγελίας συνοδεύεται από την κατάθεση παραβόλου υπέρ του Τ.Ε.Ε. αξίας εκατό (100,00) ευρώ, άλλως αυτή τυγχάνει απαράδεκτη. Αν οι καταγγελλόμενοι είναι πλέον του ενός, η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο αξίας εκατό (100,00) ευρώ για τον πρώτο καταγγελλόμενο και αξίας πενήντα (50,00) ευρώ για κάθε επόμενο και κατ΄ ανώτατο όριο από παράβολο αξίας τριακοσίων (300,00) ευρώ, άλλως αυτή τυγχάνει απαράδεκτη. Το ποσό του παραβόλου δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε.. Σε περίπτωση καταδίκης του καταγγελλόμενου το παράβολο επιστρέφεται, κατ' αναλογία, στον καταγγέλλοντα, άλλως καταπίπτει υπέρ του Τ.Ε.Ε..

3. Η προκαταρτική εξέταση είναι συνοπτική και κατά το δυνατόν σύντομη και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται να διαρκέσει πέραν των εξήντα (60) ημερών. Ολοκληρώνεται με έγγραφες ή προφορικές εξηγήσεις του προσώπου το οποίο εξετάζεται.

4. Ο διενεργών την προκαταρτική εξέταση μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να αναζητά κάθε άλλο πρόσφορο νόμιμο αποδεικτικό μέσο. Κατά τη διεξαγωγή της προκαταρτικής εξέτασης φροντίζει, έτσι ώστε να μην προσβάλλονται δυσανάλογα η τιμή και η υπόληψη του προσώπου, του οποίου η συμπεριφορά ερευνάται. Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρτικής εξέτασης ο διενεργών αυτή διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου μαζί με εισήγηση.

5. Ανώνυμες καταγγελίες δεν λαμβάνονται υπόψη και αρχειοθετούνται αμέσως.

6. Η προκαταρτική εξέταση περατώνεται με πράξη του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου, είτε για την παραπομπή της υπόθεσης στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, είτε για τη θέση της στο αρχείο. Η πράξη αυτή πρέπει να περιέχει συνοπτική αιτιολογία και γνωστοποιείται στα εμπλεκόμενα μέρη με πρόσφορο τρόπο, στα στοιχεία που

έχουν δηλωθεί με την καταγγελία. Ειδικότερα, σε περίπτωση που από την προκαταρτική εξέταση προκύψει ότι η καταγγελία δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία ή ανεπίδεκτη οποιασδήποτε εκτίμησης, ή σε κάθε περίπτωση ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος, ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου εκδίδει πράξη με την οποία θέτει την υπόθεση στο αρχείο. Η πράξη αυτή γνωστοποιείται στον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος, ο οποίος έχει το δικαίωμα είτε να την κάνει αποδεκτή είτε να την επιστρέψει και να ζητήσει την παραπομπή της υπόθεσης στο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Αν από την προκαταρκτική εξέταση προκύψει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου εκδίδει πράξη, με την οποία παραπέμπει την υπόθεση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

7. Δεν διενεργείται προκαταρκτική εξέταση για πράξεις, για τις οποίες έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα ή πλημμέλημα. Οι υποθέσεις αυτές παραπέμπονται απευθείας στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

8. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας έχει την υποχρέωση να ενημερώσει το οικείο Τ.Ε.Ε. σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος μέλους αυτού. Την ίδια υποχρέωση έχει και σε περίπτωση έκδοσης παραπεμπτικού ή απαλλακτικού βουλεύματος, τελεσίδικης αθωωτικής ή καταδικαστικής απόφασης σε βάρος των προσώπων αυτών, αποστέλλοντας πλήρη αντίγραφα, εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοση τους.

Άρθρο 204
Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

1. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται ενώπιον του αρμόδιου Πειθαρχικού Συμβουλίου από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου της έδρας του Τ.Ε.Ε. ή του αρμόδιου Περιφερειακού Τμήματος, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης και εφόσον εκδοθεί πράξη περί παραπομπής της υπόθεσης στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

2. Για κάθε υπόθεση η οποία παραπέμπεται στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, ορίζεται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου Εισηγητής, ένα εκ των μελών του Τ.Ε.Ε. αναλόγου ειδικότητας, που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια από την κτήση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος και έχουν συμπεριληφθεί στον σχετικό πίνακα, ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. ή της οικείας Αντιπροσωπείας του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε.. Ο πίνακας αυτός μπορεί να ανανεώνεται με νεώτερη απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. ή της οικείας Αντιπροσωπείας του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε.. Οι Εισηγητές, οι οποίοι κατά τον χρόνο λήξης της θητείας του Πειθαρχικού Συμβουλίου έχουν εκκρεμείς υποθέσεις συνεχίζουν να τις χειρίζονται μέχρι την ολοκλήρωσή τους και εισηγούνται και παρίστανται νομίμως ενώπιον του νέου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Στον πίνακα των Εισηγητών μπορούν να συμπεριληφθούν και ομότιμα μέλη του Τ.Ε.Ε..

Άρθρο 205
Διαδικασία ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου με πράξη του ορίζει τον Εισηγητή της υπόθεσης, στον οποίο τάσσει προθεσμία έως τέσσερις (4) μήνες για την υποβολή της έκθεσής του. Με απόφαση του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να παραταθεί η προθεσμία αυτή, μία μόνο φορά, για χρονικό διάστημα έως δύο (2) μήνες. Αν παρέλθει άπρακτη η ταχθείσα προθεσμία, ο Εισηγητής αντικαθίσταται με απόφαση του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου και διαγράφεται από τους πίνακες των Εισηγητών.

2. Ο Εισηγητής κατά την εξέταση της υπόθεσης δύναται να εξετάζει τον καταγγέλλοντα, τους μάρτυρες, ενόρκως ή ανωμοτί, κατά την κρίση του, διενεργεί αυτοψία, συλλέγει το λοιπό αποδεικτικό υλικό, ζητά έγγραφα από κάθε αρχή και Δικαστήριο. Ο Εισηγητής, όταν ολοκληρώσει την εξέταση της υπόθεσης, καλεί τον πειθαρχικά διωκόμενο να λάβει γνώση της κατηγορίας και της μέχρι τότε σχηματισθείσας δικογραφίας και να παράσχει εξηγήσεις, προφορικά ή γραπτά, εντός εύλογης προθεσμίας. Ο διωκόμενος καλείται να παράσχει εξηγήσεις με κλήση που κοινοποιείται σε αυτόν με πρόσφορο τρόπο στα στοιχεία που έχει δηλώσει στο μητρώο του Τ.Ε.Ε. ή αναφέρονται στην καταγγελία, η οποία αναφέρει το αποδιδόμενο σε αυτόν πειθαρχικό παράπτωμα. Η προθεσμία προς παροχή εξηγήσεων δεν δύναται να είναι μικρότερη των πέντε (5) εργασίμων ημερών από την επίδοση της κλήσης. Ο διωκόμενος προκειμένου να παράσχει εξηγήσεις δικαιούται να λάβει αντίγραφα της δικογραφίας που έχει σχηματισθεί. Όταν η παροχή εξηγήσεων συντελείται εγγράφως, ενεργείται δια υπομνήματος το οποίο κατατίθεται στην Γραμματεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Αν ο διωκόμενος υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις, ο Εισηγητής μπορεί να διατυπώσει οποιαδήποτε, κατά την κρίση του, διευκρινιστική ή άλλη ερώτηση. Η πειθαρχική διαδικασία δεν δύναται να συνεχιστεί πριν την παροχή εξηγήσεων του διωκόμενου ή πριν να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία προς παροχή εξηγήσεων. Ο Εισηγητής έχει, επίσης, το δικαίωμα να ενεργήσει πράξεις εκτός έδρας του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος, σε κάθε περίπτωση, όμως, έχει την υποχρέωση να ανακοινώσει στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, του οποίου είναι μέλος, την προγραμματισμένη από αυτόν πράξη τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από τη διεξαγωγή της.

3. Αν ο Εισηγητής, μετά τη συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού και την παροχή εξηγήσεων του διωκόμενου ή την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που έχει ταχθεί προς παροχή εξηγήσεων, κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που να στηρίζουν πειθαρχική κατηγορία, διαβιβάζει τον φάκελο στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου με την πρόταση να μην γίνει κατηγορία και να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου εισάγει την υπόθεση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει αν θα γίνει ή όχι η κατηγορία ή αν πρέπει να διενεργηθεί συμπληρωματική εξέταση από τον Εισηγητή. Αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίσει να μην γίνει η κατηγορία, εκδίδει απαλλακτική απόφαση. Αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίσει ότι απαιτείται να γίνει συμπληρωματική εξέταση, δίνει εντολή στον Εισηγητή να προβεί σ' αυτή και ενημερώνονται τα εμπλεκόμενα μέρη. Αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίσει ότι πρέπει να γίνει κατηγορία, συντάσσεται από τον Εισηγητή το κατηγορητήριο και εφαρμόζονται όσα ορίζονται κατωτέρω.

4. Ο Εισηγητής, μετά την ολοκλήρωση του έργου του, συντάσσει το κατηγορητήριο, το οποίο διαβιβάζει στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου μαζί με ολόκληρο τον φάκελο της υπόθεσης και τον κατάλογο των μαρτύρων που πρέπει να κληθούν. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου, αμέσως μόλις παραλάβει το κατηγορητήριο και τον φάκελο της υπόθεσης και το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την παραλαβή αυτών, οφείλει να ορίσει ημέρα και ώρα συνεδριάσεως του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στην οποία δύναται να παρίσταται και ο Εισηγητής. Ο διωκόμενος καλείται να παραστεί στη συνεδρίαση με πράξη του Προέδρου, η οποία περιέχει το κατηγορητήριο και κοινοποιείται σ' αυτόν με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο, με δικαστικό επιμελητή ή με άλλο πρόσφορο τρόπο, στα στοιχεία που έχει δηλώσει στο μητρώο του Τ.Ε.Ε.. Όταν η κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή, συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης και στις λοιπές περιπτώσεις αποδεικτικό περί της παραλαβής της κλήσης από τον πειθαρχικά διωκόμενο ή άλλο πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Ο διωκόμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα της δικογραφίας, να παραστεί ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτοπροσώπως ή με δικηγόρο ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου και να υποβάλει απολογητικό υπόμνημα. Στη συζήτηση καλείται, με πρόσφορο τρόπο, να παραστεί και ο καταγγέλλων, ο οποίος δύναται να παραστεί αυτοπροσώπως ή με δικηγόρο ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου. Ο διωκόμενος ασκεί το δικαίωμά του για υπεράσπιση, καλώντας με δική του ευθύνη και χωρίς προδικασία μέχρι δύο (2) μάρτυρες για να καταθέσουν υπέρ αυτού και της υπόθεσής του. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο καταγγέλλων.

5. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο, κατά την προσδιορισθείσα δικάσιμο, δύναται, κατά την κρίση του, να εξετάσει ή επανεξετάσει μάρτυρες, από τον κατάλογο των μαρτύρων που έχει διαβιβάσει ο εισηγητής ή προτείνουν ο διωκόμενος ή ο καταγγέλλων. Στην περίπτωση αυτή η κλήση κοινοποιείται στα εμπλεκόμενα μέρη με πρόσφορο τρόπο. Στη συνέχεια και μετά την προφορική ή γραπτή απολογία του διωκομένου ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε περίπτωση μη εμφανίσεώς του, μετά την διαπίστωση της νομίμου κλητεύσεως αυτού, το Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδίδει την απόφασή του. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να αναβάλει για μία (1) μόνο φορά τη λήψη απόφασης με σκοπό να εξετάσει ή να επανεξετάσει ενώπιον του μάρτυρες, ορίζοντας ταυτοχρόνως τη νέα ημερομηνία συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται να κληθούν τα εμπλεκόμενα μέρη, εκτός αν αυτοί ή κάποιος εξ αυτών ήταν απόντες, οπότε καλούνται να παραστούν με πρόσφορο τρόπο. Οι μάρτυρες προσέρχονται με επιμέλεια των ενδιαφερομένων. Η μη προσέλευση των μαρτύρων δεν κωλύει τη λήψη απόφασης.

Άρθρο 206
Έκδοση πειθαρχικής απόφασης

1. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου και την απολογία του πειθαρχικά διωκόμενου ακολουθεί η διάσκεψη των μελών αυτού για τη λήψη απόφασης. Η συνεδρίαση είναι μυστική και δεν παρίστανται τα εμπλεκόμενα μέρη. Κατά την έκδοση της απόφασης το Πειθαρχικό Συμβούλιο πρώτα αποφασίζει επί της ενοχής ή μη του κρινόμενου και, στη συνέχεια, σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, αποφασίζει επί της ποινής που θα επιβληθεί.

2. Η απόφαση, η οποία πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη, συντάσσεται εγγράφως και περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

α) τον τόπο και τη χρονολογία έκδοσής της,

β) τα ονοματεπώνυμα και τις ιδιότητες αυτών που εκδίκασαν την υπόθεση και αυτού που κρίθηκε,

γ) το πειθαρχικό παράπτωμα που αποδόθηκε στον κρινόμενο, τον χρόνο και τον τόπο διάπραξής του, καθώς και τα άρθρα στα οποία θεμελιώνεται η απόφαση, δ) αν λήφθηκε ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία και

ε) την αθώωση αυτού που κρίθηκε ή την ποινή που του επιβλήθηκε. Η απόφαση η οποία πρέπει να εκδίδεται, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία εκδίκασης της υπόθεσης, υπογράφεται από τον πρόεδρο και το γραμματέα του πειθαρχικού συμβουλίου, λαμβάνει αύξοντα αριθμό και τηρείται στο Αρχείο Πειθαρχικών Αποφάσεων των Πρωτοβαθμίων Πειθαρχικών Συμβουλίων που τηρεί το Τ.Ε.Ε. ή το Περιφερειακό Τμήμα του Τ.Ε.Ε..

3. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται συνοπτικά πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα και φυλάσσονται μαζί με την απόφαση στο Αρχείο Πειθαρχικών Αποφάσεων που τηρεί το Τ.Ε.Ε. ή το Περιφερειακό Τμήμα του Τ.Ε.Ε.. Η μειοψηφία καταγράφεται μόνο στα πρακτικά. οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να λαμβάνουν γνώση των πρακτικών, εφόσον αποδεικνύουν το ειδικό έννομο συμφέρον τους. Τα πρακτικά και οι αποφάσεις δύνανται να τηρούνται και σε ηλεκτρονικό αρχείο.

4. Με την απόφαση με την οποία επιβάλλεται η ποινή επιβάλλονται εις βάρος του καταδικασθέντα και τα έξοδα της πειθαρχικής διαδικασίας.

5. Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου κοινοποιούνται αμέσως, με επιμέλεια του Προέδρου, κατά περίπτωση στον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. ή στον Πρόεδρο του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε. και στα εμπλεκόμενα μέρη. Ειδικότερα, η κοινοποίηση της απόφασης προς τον καταγγέλλοντα γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η κοινοποίηση της απόφασης προς τον διωκόμενο, εάν είναι αθωωτική, γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο και εάν είναι καταδικαστική με δικαστικό επιμελητή ή με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο. Όταν η κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή, συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης, ενώ όταν συντελείται από δημόσιο όργανο συντάσσεται αποδεικτικό περί της παραλαβής της απόφασης από τον καταδικασθέντα ή άλλο πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Ο καταδικασθείς δύναται, μετά από ειδοποίηση της Γραμματείας, να προσέλθει και να παραλάβει ο ίδιος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος αυτού, την καταδικαστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται απόδειξη παραλαβής, η οποία υπογράφεται από αυτόν.

6. Αν ο διωκόμενος δεν έχει δηλώσει στο Τ.Ε.Ε. ή δεν δηλώσει κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας στοιχεία επικοινωνίας, την υφιστάμενη ακριβή διεύθυνση του γραφείου του ή της κατοικίας του ή είναι άγνωστης διαμονής, τότε οι κοινοποιήσεις της πειθαρχικής διαδικασίας γίνονται στον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε., ο οποίος θεωρείται νόμιμος αντίκλητός του.

Άρθρο 207
Έφεση

1. Κατά της απόφασης του Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την οποία επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή, πλην της επίπληξης και του προστίμου, δύναται να ασκηθεί έφεση ενώπιον του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου, εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών από την επίδοση της απόφασης. Στην προθεσμία αυτή δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα από 1ης έως και 31η Αυγούστου.

2. Η έφεση κατατίθεται στη Γραμματεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Για την άσκηση της έφεσης συντάσσεται πράξη κατάθεσης. Η κατάθεση της έφεσης συνοδεύεται από την κατάθεση παραβόλου υπέρ του Τ.Ε.Ε. αξίας εκατό (100,00) ευρώ ανά προσβαλλόμενη απόφαση, άλλως αυτή τυγχάνει απαράδεκτη. Το ποσό του παραβόλου δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε.. Σε περίπτωση αποδοχής της έφεσης το παράβολο επιστρέφεται στον εκκαλούντα, άλλως καταπίπτει υπέρ του Τ.Ε.Ε..

3. Δικαίωμα άσκησης έφεσης κατά απόφασης του Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου έχουν αυτός που καταδικάσθηκε και ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε., ο οποίος δύναται να ασκήσει έφεση και κατά των ανέκκλητων αποφάσεων.

4. Η προθεσμία για την άσκηση έφεσης και η άσκηση της έφεσης έχουν ανασταλτική δύναμη, εκτός αν η απόφαση ορίζει διαφορετικά.

5. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση της έφεσης, με επιμέλεια και ευθύνη του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που εξέδωσε την απόφαση, ο φάκελος διαβιβάζεται στον Πρόεδρο του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο οποίος, μόλις τον παραλάβει, ορίζει Εισηγητή ένα από τα μέλη του. Ο Εισηγητής οφείλει εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τον διορισμό του και την παραλαβή του φακέλου να συντάξει εισήγηση επί της υπόθεσης και να διαβιβάσει αυτή μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης στον Πρόεδρο του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Με απόφαση του Προέδρου του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να παραταθεί η προθεσμία αυτή μία μόνο φορά για χρονικό διάστημα έως ένα (1) μήνα. Αν παρέλθει άπρακτη η ταχθείσα προθεσμία, ο Εισηγητής αντικαθίσταται με απόφαση του Προέδρου του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

6. Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου, οφείλει, αμέσως μόλις παραλάβει την εισήγηση και τον φάκελο της υπόθεσης και το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την παραλαβή αυτού, να ορίσει δικάσιμο για την εκδίκαση της έφεσης, στην οποία καλεί τον καταδικασθέντα να παραστεί με κλήση που κοινοποιείται σ' αυτόν με δικαστικό επιμελητή ή με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο στη διεύθυνση που έχει δηλώσει, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την δικάσιμο. Όταν η κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης, ενώ όταν συντελείται από δημόσιο όργανο συντάσσεται αποδεικτικό περί της παραλαβής της κλήσης από τον καταδικασθέντα ή άλλο πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Ο καταδικασθείς δύναται, μετά από ειδοποίηση της Γραμματείας, να προσέλθει και να παραλάβει ο ίδιος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος αυτού, την κλήση. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται απόδειξη παραλαβής, η οποία υπογράφεται από αυτόν. Ο διωκόμενος μπορεί να παραστεί κατά τη συζήτηση της έφεσης είτε αυτοπροσώπως είτε με πληρεξούσιο δικηγόρο ή δια πληρεξούσιου δικηγόρου και να αναπτύξει εγγράφως ή προφορικά τις απόψεις του. Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης καλείται, με πρόσφορο τρόπο, να παραστεί και ο καταγγέλλων, ο οποίος δύναται να παραστεί αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιο δικηγόρο ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου.

7. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο με την απόφασή του επικυρώνει, μεταρρυθμίζει ή εξαφανίζει την εκκαλουμένη απόφαση. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, σε περίπτωση άσκησης εφέσεως από τον καταδικασθέντα, δεν δύναται, με την απόφασή του, να καταστήσει χειρότερη τη θέση αυτού. Σε περίπτωση ασκήσεως εφέσεως από τον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε. δεν δύναται να καταστήσει ευνοϊκότερη τη θέση του καταδικασθέντα.

8. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου εκδίδονται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία εκδίκασης της υπόθεσης, υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα αυτού και καταχωρούνται κατ' αύξοντα αριθμό και τηρούνται στο Αρχείο Αποφάσεων του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου που τηρεί το Τ.Ε.Ε. ή το Περιφερειακό Τμήμα του Τ.Ε.Ε.. Κατά τα λοιπά όσον αφορά την έκδοση απόφασης και το περιεχόμενο αυτής εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του παρόντος για την έκδοση απόφασης από τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια. Με την απόφαση του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου δύναται να επιβάλλονται εις βάρος του καταδικασθέντα τα έξοδα αμφοτέρων των βαθμών της πειθαρχικής διαδικασίας.

9. Οι αποφάσεις του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με επιμέλεια του Προέδρου αυτού, κοινοποιούνται αμέσως στα εμπλεκόμενα μέρη. Ειδικότερα, η κοινοποίηση προς τον καταγγέλλοντα γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η κοινοποίηση της απόφασης προς τον διωκόμενο, εάν είναι αθωωτική, γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο και εάν είναι καταδικαστική με δικαστικό επιμελητή ή με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο. Όταν η κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης, ενώ, όταν συντελείται από δημόσιο όργανο, συντάσσεται αποδεικτικό περί της παραλαβής της απόφασης από τον καταδικασθέντα ή άλλο πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Ο καταδικασθείς δύναται, μετά από ειδοποίηση της γραμματείας, να προσέλθει και να παραλάβει ο ίδιος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος αυτού, την καταδικαστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται απόδειξη παραλαβής, η οποία υπογράφεται από αυτόν.

10. Για την αίτηση εξαίρεσης μέλους του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του παρόντος για την εξαίρεση μέλους Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Αίτηση εξαίρεσης όλων των μελών του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι απαράδεκτη. Η αίτηση εξαίρεσης μέλους του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου εξετάζεται από το ίδιο και κατά τη συνεδρίαση δεν παρίσταται το μέλος ή τα μέ-

λη των οποίων ζητείται η εξαίρεση.

11. Στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου υπάγονται επίσης ο έλεγχος και η εποπτεία για την ταχεία και προσήκουσα διεξαγωγή των υποθέσεων από τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια.

Άρθρο 208
Εκτέλεση πειθαρχικών αποφάσεων

1. Οι τελεσίδικες αποφάσεις των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκτελούνται με επιμέλεια του Προέδρου της έδρας του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε., του οποίου ο τιμωρηθείς αποτελεί μέλος ή στην Περιφέρεια του οποίου ασκεί το έργο του Μηχανικού. Περισσότερες τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις κατά του ίδιου προσώπου εκτελούνται διαδοχικά.

2. Οι τελεσίδικες αποφάσεις των Περιφερειακών Πειθαρχικών Συμβουλίων κοινοποιούνται, με επιμέλεια του Προέδρου αυτών, στον Πρόεδρο της έδρας του Τ.Ε.Ε., ο οποίος μεριμνά για τη δημοσίευση τους στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε..

3. Τα επιβληθέντα πρόστιμα ή οι χρηματικές ποινές, καθώς και τα επιβληθέντα έξοδα της πειθαρχικής διαδικασίας καταβάλλονται από τον καταδικασθέντα στο Ταμείο του Τ.Ε.Ε. εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση σ' αυτόν της καταδικαστικής απόφασης. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής τα άνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι ποσού ίσου με το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

4. Σε περίπτωση μη καταβολής τους κατά τα ανωτέρω, τα επιβληθέντα πρόστιμα ή οι χρηματικές ποινές, καθώς και τα έξοδα της πειθαρχικής διαδικασίας και οι προσαυξήσεις τους βεβαιώνονται και εισπράττονται όπως οι συνδρομές των μελών του Τ.Ε.Ε.. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται ενημερότητα Τ.Ε.Ε. και βεβαίωση περί τέλεσης ή μη πειθαρχικού παραπτώματος.

5. Η επιβολή της ποινής της προσωρινής και οριστικής στέρησης της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος συνεπάγεται την ταυτόχρονη απαγόρευση διενέργειας πράξεων μέσω των πληροφοριακών συστημάτων του Τ.Ε.Ε. και την εν γένει χρήση των εν λόγω συστημάτων αυτού, στις περιπτώσεις όπου τούτο απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης οι καταδικασθέντες δεν δύνανται α) να εκλέγουν και να εκλέγονται κατά τις αρχαιρεσίες του Τ.Ε.Ε., β) να υποβάλουν έγκυρα μελέτη ή έργο σε Δημοσία Αρχή ή σε ν.π.δ.δ. ή σε Οργανισμό Κοινής Ωφέλειας ή γ) να αναλάβουν τέτοια μελέτη ή έργο από Δημοσία Αρχή ή από ν.π.δ.δ. ή από Οργανισμό Κοινής Ωφέλειας. Περαιτέρω δεν χορηγείται σ' αυτούς πτυχίο Μελετητή ή Εργολήπτη Δημόσιων Έργων, ούτε ανανεώνεται το πτυχίο το οποίο ήδη κατέχουν.

Άρθρο 209
Γραμματεία Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Σε κάθε Πειθαρχικό Συμβούλιο λειτουργεί γραμματεία, η οποία αποτελείται από υπαλλήλους του αντίστοιχου Τ.Ε.Ε., οι οποίοι, καθώς και οι αναπληρωτές τους, ορίζονται με πράξη του Προέδρου της Διοικούσης Επιτροπής της έδρας του Τ.Ε.Ε. ή του Περιφερειακού Τμήματος του Τ.Ε.Ε. και οι οποίοι ενεργούν κάθε πράξη η οποία είναι αναγκαία για τη διεκπεραίωση των πειθαρχικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου και των Εισηγητών. Με πράξη του Προέδρου δύναται να ορίζεται υπάλληλος του Τ.Ε.Ε. ως ειδικός Γραμματέας των Εισηγητών. Οποιαδήποτε παράλειψη στον ορισμό του προσωπικού της γραμματείας δεν επηρεάζει τη νόμιμη συγκρότηση των Πειθαρχικών Συμβουλίων.

2. Στον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους, τα μέλη, τους Εισηγητές, τους Γραμματείς των Πειθαρχικών Συμβουλίων, καθώς και στους ειδικούς Γραμματείς των Εισηγητών, καταβάλλεται ειδική αποζημίωση, η οποία καθορίζεται με απόφαση της Αντιπροσωπείας, μετά από εισήγηση της Διοικούσης Επιτροπής του Τ.Ε.Ε.. Η αποζημίωση αυτή απαλλάσσεται από οποιαδήποτε κράτηση, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή ασφαλιστικού οργανισμού ή οποιουδήποτε τρίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Άρθρο 210
Προσβασιμότητα χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα - Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 4067/2012

Στην παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4067/2012 (Α΄ 79) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, προστίθενται εδάφια τρίτο και τέταρτο, προστίθεται παρ. 10 και το άρθρο 26 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 26
Προσβασιμότητα χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα

1. Στους χώρους των νέων κτιρίων εκτός των κτιρίων με χρήση κατοικίας, για τα οποία η άδεια δόμησης εκδίδεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, επιβάλλεται να εξασφαλίζεται:

α) η οριζόντια και κατακόρυφη, αυτόνομη και ασφαλής προσπέλαση από άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα και η εξυπηρέτηση αυτών σε όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους των κτιρίων, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Σχεδιάζοντας για Όλους»,

β) η πρόβλεψη προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα χώρων υγιεινής σε ποσοστό 5% των συνολικών χώρων υγιεινής για χρήση κοινού και οπωσδήποτε τουλάχιστον ένας ανά συγκρότημα χώρων υγιεινής, ο οποίος μπορεί να έχει μικτή χρήση (ανδρών/γυναικών).

Οι παραπάνω προσβάσιμοι χώροι υγιεινής συνυπολογίζονται στον αριθμό χώρων υγιεινής που επιβάλλεται ανά χρήση από άλλες διατάξεις. Εφόσον τα παραπάνω κτίρια διαθέτουν χώρους στάθμευσης, τότε το ποσοστό 5% αυτών ή τουλάχιστον ένας θα διαμορφώνεται κατάλληλα για χρήση αναπηρικών αυτοκινήτων.

Ειδικά για τα κτίρια με χρήση κατοικίας που ανεγείρονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, επιβάλλεται να εξασφαλίζεται η αυτόνομη και ασφαλής οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα σε όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς κοινόχρηστους χώρους των κτιρίων κατοικίας, καθώς και η διασφάλιση συνθηκών εύκολης μετατρεψιμότητας των κατοικιών σε κατοικίες μελλοντικών χρηστών με αναπηρία/εμποδιζόμενων ατόμων, χωρίς να θίγεται ο φέρων οργανισμός του κτιρίου.

Σε κάθε κτίριο ή δομική εγκατάσταση πρέπει να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα αυτού σε όλους, χωρίς φραγμούς.

2. Η δυνατότητα αυτόνομης και ασφαλούς προσπέλασης όλων των κτιρίων από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα και η εξυπηρέτηση αυτών εξασφαλίζεται με προσβάσιμες οριζόντιες και κατακόρυφες οδεύσεις, που αρχίζουν από τη στάθμη του πεζοδρομίου και φτάνουν μέχρι την πόρτα του ανελκυστήρα και τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους των κτιρίων αυτών και αποτελούνται από στοιχεία κατάλληλων προδιαγραφών, όπως ράμπες, αναβατόρια, ανελκυστήρες, με την πρόβλεψη προστατευμένων προσβάσιμων χώρων αναμονής σε περίπτωση έκτακτων αναγκών σε κάθε όροφο σε αναλογία ένας χώρος με μία θέση αμαξιδίου, όταν ο πληθυσμός του ορόφου είναι μικρότερος από διακόσια (200) άτομα ή ένας (1) χώρος με δύο θέσεις αμαξιδίου, όταν ο πληθυσμός του ορόφου είναι μεγαλύτερος από διακόσια (200) άτομα.

3. Οι κοινής χρήσης υπαίθριοι χώροι των οικοπέδων, στα οποία κατασκευάζονται τα κτίρια που αναφέρονται στην παρ. 1, επιβάλλεται να διαμορφώνονται κατάλληλα, εφόσον το επιτρέπει η μορφολογία του εδάφους, ώστε να χρησιμοποιούνται και από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

4. Στα υφιστάμενα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου κτίρια, που στεγάζονται φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), ή έχουν χρήσεις συνάθροισης κοινού, όπως χώροι συνεδρίων, εκθέσεων, μουσείων, συναυλιών, αθλητικών ή πολιτιστικών συγκεντρώσεων, ναοί, θέατρα, κινηματογράφοι, εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, καφενεία, κέντρα διασκέδασης, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων, αίθουσες αναμονής επιβατών, τράπεζες, ανταλλακτήρια, χώροι προσωρινής διαμονής, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, δικαιοσύνης και σωφρονισμού, γραφείων και εμπορίου, βιομηχανίας και βιοτεχνίας, καθώς και στους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων και πρατηρίων καυσίμων, επιβάλλεται να γίνουν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, ώστε οι λειτουργικοί χώροι τους να είναι προσπελάσιμοι από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

Οι διαμορφώσεις που αναφέρονται στην παρούσα γίνονται σύμφωνα με τις τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών της απόφασης της παρ. 9 και ολοκληρώνονται μέχρι την 31η.12.2022, με την επιφύλαξη της παρ. 10 για τα κτίρια όπου στεγάζονται φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), με την προϋπόθεση ότι δεν θίγεται ο φέρων οργανισμός του κτιρίου, άλλως τα κτίρια καθίστανται αυθαίρετα. Η αναστολή των κυρώσεων ισχύει αναδρομικά από την 1η.1.2021. Για τα κτίρια όπου στεγάζονται φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 η αναστολή των κυρώσεων ισχύει σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 10.

Στις περιπτώσεις που δεν υφίσταται απαιτούμενη συναίνεση των συνιδιοκτητών, οι ανωτέρω διαμορφώσεις δύναται να πραγματοποιηθούν από τον ενδιαφερόμενο και με δαπάνες του, χωρίς τη συναίνεση των λοιπών συνιδιοκτητών, κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων στον Κανονισμό του κτιρίου, κατόπιν απόφασης της Κεντρικής Επιτροπής Προσβασιμότητας του άρθρου 19 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), που εκδίδεται μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία συνοδεύεται από:

α) πρόσκληση των λοιπών συνιδιοκτητών για την διατύπωση απόψεων προς την Επιτροπή, τα αποδεικτικά κοινοποίησής της,

β) τεχνική έκθεση μηχανικού, με την οποία τεκμηριώνεται ότι η προτεινόμενη διαμόρφωση δεν παρεμποδίζει τη λειτουργία των κοινόχρηστων μερών της πολυκατοικίας και των ιδιοκτησιών και

γ) μελέτη στατικής επάρκειας, που αποδεικνύει τη στατική επάρκεια του κτιρίου μετά τις προβλεπόμενες διαμορφώσεις. Αν από την μελέτη στατικής επάρκειας προκύψει ότι απαιτούνται στατικές ενισχύσεις, αυτές πραγματοποιούνται μονομερώς με δαπάνη του ενδιαφερομένου, με την προϋπόθεση ότι οι επεμβάσεις αυτές περιορίζονται εντός του χώρου που έχει την υποχρέωση διαμορφώσεων.

Ειδικά για τα υφιστάμενα κτίρια που μνημονεύονται στην παρούσα, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η πρόβλεψη ανελκυστήρα με τις ελάχιστες εσωτερικές διαστάσεις θαλάμου που προβλέπει το πρότυπο ΕΛΟΤ-ΕΝ 81-70 «Κανόνες ασφάλειας για την κατασκευή και την εγκατάσταση ανελκυστήρων - Ειδικές εφαρμογές για ανελκυστήρες επιβατών και αγαθών - Μέρος 70: Προσιτότητα σε ανελκυστήρες ατόμων περιλαμβανομένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες» για έναν χρήστη αναπηρικού αμαξιδίου και ενός τουλάχιστον προσβάσιμου σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα χώρου υγιεινής με κοινή χρήση ανδρών/γυναικών. Υφιστάμενα κτίρια με χρήσεις εμπορίου και γραφείων, εκτός των κτιρίων που στεγάζουν γραφεία υπηρεσιών του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου φορέα, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, καθώς και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος με ανάπτυγμα τραπεζοκαθισμάτων στον εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, με μικτό εμβαδόν μικρότερο από εκατό (100) τ.μ. μπορούν να εξαιρεθούν μόνο από την υποχρέωση δημιουργίας προσβάσιμων χώρων υγιεινής για το κοινό, εφόσον αυτό προκαλεί δυσανάλογη επιβάρυνση στους ιδιοκτήτες τους.

Ειδικότερα θέματα που αφορούν στην προσαρμογή των παραπάνω κτιρίων ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

5. Εξαιρούνται από την υποχρέωση διαμορφώσεων για τη διασφάλιση φυσικής πρόσβασης χρήστη αναπηρικού αμαξιδίου:

α) τα κτίρια που έχουν μοναδική πρόσβαση σε δρόμο με βαθμίδες ή βρίσκονται σε οικόπεδα στα οποία η ελάχιστη διαφορά στάθμης του φυσικού εδάφους στην οικοδομική γραμμή από την επιφάνεια του πεζοδρομίου είναι μεγαλύτερη από 2,50 μ., ή το πεζοδρόμιο έμπροσθεν αυ-

τών έχει πλάτος μικρότερο του 0,70 μ. (μη συμπεριλαμβανομένου του κρασπέδου), μέχρι να διαμορφωθεί ο εξωτερικός κοινόχρηστος χώρος κίνησης πεζών, β) τα κτίρια, των οποίων η προσαρμογή δεν είναι δυνατή χωρίς να θίγονται οι δοκοί και οι στύλοι τους ή απαιτείται να πραγματοποιηθούν άλλες σοβαρές παρεμβάσεις στον φέροντα οργανισμό τους, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τη στατική επάρκειά του, όπως τεκμηριώνεται με Τεχνική Έκθεση Μηχανικού, κατόπιν απόφασης της Περιφερειακής Επιτροπής Προσβασιμότητας του άρθρου 18 του ν. 4495/2017,

γ) τα κτίρια των οποίων η προσαρμογή θα προκαλούσε δυσανάλογη οικονομική επιβάρυνση για τον υπόχρεο ή τους υπόχρεους -εξαιρουμένων αυτών που στεγάζονται υπηρεσίες του Δημοσίου, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κοινωφελείς οργανισμοί, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας- κατόπιν απόφασης της Περιφερειακής Επιτροπής Προσβασιμότητας του άρθρου 18 του ν. 4495/2017. Με την ίδια απόφαση η Περιφερειακή Επιτροπή Προσβασιμότητας δύναται να επιβάλλει εφαρμογή μέτρων εναλλακτικής εξυπηρέτησης των ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων. Η προσωρινή εξαίρεση έχει διάρκεια 3 έτη. Μετά τη λήξη της διάρκειας ισχύος της εξαίρεσης δύναται να επανυποβάλλεται σχετικό αίτημα.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα κριτήρια δυσανάλογης επιβάρυνσης.

Εξαιρούνται από την υποχρέωση αντίστοιχης διαμόρφωσης πρόσβασης στους πάνω από το ισόγειο ορόφους ή τους εσωτερικούς εξώστες ή αναβαθμούς τα κτίρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφόσον:

α) το εμβαδόν των εσωτερικών εξωστών ή αναβαθμών αποτελεί ποσοστό μέχρι 50% του εμβαδού της κυρίως αίθουσας και όχι περισσότερο των εκατό (100) τ.μ. και η χρήση του είναι ίδια με αυτή της κυρίως αίθουσας ή οι εσωτερικοί εξώστες ή αναβαθμοί έχουν βοηθητική χρήση,

β) το συνολικό μικτό εμβαδόν των πάνω από το ισόγειο ορόφων είναι μικρότερο των διακοσίων (200) τ.μ. και

γ) το μικτό εμβαδόν κάθε ορόφου είναι μικρότερο των εβδομήντα (70) τ.μ.

Οι εξαιρέσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις β΄ και γ΄ δεν ισχύουν, αν η χρήση του κτιρίου είναι η μοναδική στον οικισμό και ταυτόχρονα στους πάνω από το ισόγειο ορόφους υπάρχουν χρήσεις για εξυπηρέτηση κοινού διαφορετικές από αυτές που υπάρχουν στον ισόγειο όροφο.

6. Κατά τη διαμόρφωση ή ανακατασκευή των κοινόχρηστων χώρων των οικισμών (όπως ιδίως χώρων που προορίζονται για την κυκλοφορία των πεζών, όπως των πλατειών / πεζοδρόμων / πεζοδρομίων / νησίδων, χώρων πρασίνου / άλσεων, στάσεων / αποβαθρών κ.λπ.), εφόσον το επιτρέπει η μορφολογία του εδάφους, επιβάλλεται να εξασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων με οδεύσεις πεζών / οδεύσεις τυφλών / κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες) χωρίς αναβαθμούς με κλίση μέχρι 5% / προσβάσιμα μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, κατάλληλη τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού, όπως στεγάστρων, καθιστικών, στύλων φωτισμού, κάδων απορριμμάτων, σήμανσης, καθώς και να διαμορφώνεται ποσοστό 5% των χώρων στάθμευσης ή τουλάχιστον ένας για χρήση αναπηρικών αυτοκινήτων, σύμφωνα με τις Οδηγίες, πρότυπα και κανονισμούς που αναφέρονται στην παρ. 1.

Σε πεζοδρόμια και σε πεζόδρομους και λοιπούς κοινόχρηστους χώρους του μη βασικού δικτύου πεζοδρόμων, εφόσον η μορφολογία του εδάφους δεν επιτρέπει τη δυνατότητα δημιουργίας πλήρως προσβάσιμων χώρων κίνησης για άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο, εξασφαλίζεται πάντοτε η προσβασιμότητα για τις λοιπές κατηγορίες χρηστών.

7. (Καταργήθηκε)

8. Οι ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, εφαρμόζονται στη σύνταξη, παρουσίαση της μελέτης προσβασιμότητας. Η μελέτη προσβασιμότητας περιλαμβάνει την επίλυση των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αντικειμένων ενός έργου, ώστε να διασφαλίζεται η οριζόντια και κατακόρυφη, ανεμπόδιστη, αυτόνομη και ασφαλής κίνηση ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο ατόμων με αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων. Η Μελέτη Προσβασιμότητας αποτελεί μέρος της Αρχιτεκτονικής Μελέτης για κάθε νέο έργο και νέα μελέτη για κάθε υφιστάμενο κτίριο ή υπαίθριο δημόσιο χώρο το οποίο προσαρμόζεται ώστε να καταστεί προσβάσιμο. Η «Μελέτη Προσβασιμότητας Κτιριακού Έργου» αφορά στο κτίριο και τον περιβάλλοντα χώρο του και περιλαμβάνει τεχνική έκθεση, σχέδιο περιβάλλοντος χώρου, σχέδια κατόψεων και τομών και κατασκευαστικές λεπτομέρειες. Η «Μελέτη προσβασιμότητας υπαίθριων δημόσιων κοινόχρηστων χώρων» αφορά στη μελέτη και ανάπλαση των εξωτερικών υπαίθριων δημόσιων κοινόχρηστων χώρων και περιλαμβάνει τεχνική έκθεση, σχέδιο γενικής διάταξης, διάγραμμα κινήσεων οχημάτων, ποδηλάτων, οχημάτων μικροκινητικότητας, καθώς και πεζών και ατόμων με αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων και κατασκευαστικές λεπτομέρειες.

Το περιεχόμενο της μελέτης προσβασιμότητας εξειδικεύεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Εφόσον πρόκειται για κτίρια προστατευόμενα από τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α΄ 153), εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Πολιτισμού και Αθλητισμού.

10. α) Για την υλοποίηση των απαραίτητων διαμορφώσεων προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα των κτιρίων όπου στεγάζονται φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, δημιουργείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής στοιχείων προσβασιμότητας. Η ανάπτυξη, λειτουργία και συντήρηση της ανωτέρω ηλεκτρονικής πλατφόρμας ανατίθενται στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Τα επιμέρους σημεία αναφοράς για την εφαρμογή της

Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που κυρώθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 4074/2012 (Α΄ 88), όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 71 του ν. 4488/2017 (Α΄ 137), οφείλουν μέχρι την 30η.9.2021 να καταχωρίσουν στην ανωτέρω ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής προσβασιμότητας τα στοιχεία των κτιρίων, αρμοδιότητάς τους, στα οποία στεγάζονται οι φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014.

Με την εμπρόθεσμη, κατά τα ανωτέρω, ολοκλήρωση της καταχώρισης των κτηρίων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής προσβασιμότητας, αναστέλλονται αναδρομικά από την 1η.1.2021 και μέχρι την 31η.12.2022 οι κυρώσεις της παρ. 4. Μέχρι την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί και οι απαραίτητες διαμορφώσεις των κτιρίων, ώστε οι λειτουργικοί χώροι τους να είναι προσπελάσιμοι από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα. Για το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα αναστέλλεται και η υποχρέωση της παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4495/2017 για τα εν λόγω κτίρια.

Οι ανωτέρω προθεσμίες δύναται να παραταθούν με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας καταγραφής στοιχείων προσβασιμότητας, οι κατηγορίες και τα είδη των καταχωρούμενων δεδομένων των κτιρίων και ο τρόπος άντλησης και καταχώρισής τους, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα σχετικά με τα ανωτέρω.

β) Καταρτίζεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και εγκρίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελεγκτών Προσβασιμότητας (εφεξής αποκαλούμενο ως «Μητρώο»), υπό τη μορφή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, για την υλοποίηση του ελέγχου προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα των κτιρίων στα οποία στεγάζονται οι φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014. Ο έλεγχος προσβασιμότητας πραγματοποιείται, κατόπιν αυτοψίας, από Ελεγκτές Προσβασιμότητας, εγγεγραμμένους στο Μητρώο του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίοι συντάσσουν πόρισμα ελέγχου για το επίπεδο προσβασιμότητας των ανωτέρω κτιρίων σε άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

Το Μητρώο υποστηρίζεται από πληροφοριακό σύστημα, το οποίο ακολουθεί κανόνες και πρότυπα για τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα με τρίτα πληροφοριακά συστήματα, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Β΄ 1301), και ιδίως με την ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής προσβασιμότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η υλοποίηση, η τεχνική διαχείριση και η συντήρηση του ως άνω πληροφοριακού συστήματος ανατίθενται στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Στο Μητρώο εγγράφονται αυτοδίκαια οι ήδη εγγεγραμμένοι στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελεγκτών Δόμησης, το οποίο έχει καταρτιστεί και λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4030/2011 (Α΄ 249), και την υπο στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/54336/486/23.8.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 3584), καθώς και κάθε ενδιαφερόμενος μηχανικός εγγεγραμμένος στα Μητρώα του Τ.Ε.Ε. με δικαίωμα εκπόνησης μελέτης ή επίβλεψης κτιριακών έργων (εφεξής αποκαλούμενοι ως «Ελεγκτές Προσβασιμότητας»), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τα αναφερόμενα στην περ. (ε) της παρ. 3 του άρθρου 4 της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών καθορίζονται το περιεχόμενο του Μητρώου, η διαδικασία εγγραφής, τήρησης και πρόσβασης σε αυτό, η διαδικασία ορισμού και επιλογής και ο αριθμός των ελεγκτών προσβασιμότητας ανάλογα με την επιφάνεια και τη χρήση του κτιρίου, το ύψος και η διαδικασία αποζημίωσης των ελεγκτών προσβασιμότητας για τους διενεργούμενους ελέγχους, η κατηγοριοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου, το πρότυπο του πορίσματος ελέγχου και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή του.

γ) Οι απαιτούμενες εργασίες, προκειμένου τα κτίρια της παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4067/2012 (Α΄ 79) να καταστούν προσβάσιμα από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα, εφόσον δεν εμπίπτουν στην παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017, εκτελούνται μετά από έκδοση έγκρισης εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας της περ. (β) του άρθρου 28 του ν. 4495/2017, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού του έργου. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ανατεθεί στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας η δημοπράτηση των έργων διαμόρφωσης συνθηκών προσβασιμότητας των υφιστάμενων, πριν από την ισχύ του ν. 4067/2012, κτιρίων όπου στεγάζονται φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, είτε μεμονωμένων είτε κατά ομάδες.»

Άρθρο 211
Ρυθμίσεις για τη διέλευση ατόμων με αναπηρία από αυτοκινητόδρομους με διόδια - Αντικατάσταση του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016

Στο άρθρο δεύτερο του ν. 4388/2016 (Α΄ 93) αντικαθίσταται η αυτοτελής υπηρεσία οδικών τελών από την αυτοτελή Υπηρεσία Οδικών Τελών-Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών, προστίθεται παρ. 17 και το άρθρο δεύτερο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο δεύτερο
Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών - Υπηρεσία Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών αυτοτελής Υπηρεσία Οδικών Τελών- Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών, που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, για την ηλεκτρονική διαχείριση των οδικών υποδομών με αντικείμενο: α) την ανάπτυξη και λειτουργία Συστήματος Ηλε-

κτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών παρακολούθησης και χρέωσης τελών διοδίων οχημάτων, β) την ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης, καταγραφής και επεξεργασίας κυκλοφοριακών φόρτων, γ) την ανάπτυξη και λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παρόχων Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Τηλεδιοδίων (Ε.Υ.Τ.), που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, δ) τη διαχείριση του κέντρου παρακολούθησης διοδίων, ε) τη σύνταξη και έκδοση προδιαγραφών υποχρεωτικής εφαρμογής για ενιαία ηλεκτρονικά αναλογικά διόδια, σε όλο το οδικό δίκτυο ανεξαρτήτως υπηρεσίας ή φορέα λειτουργίας και εκμετάλλευσης, στ) την παροχή γνωμοδότησης στον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών για τα σημεία ανέγερσης και λειτουργίας των σταθμών τελών διοδίων στο οδικό δίκτυο και στις εισόδους της χώρας και ζ) την παρακολούθηση και απόδοση των εσόδων, εκτός αυτών που αφορούν συμβάσεις παραχώρησης που διέπονται από το π.δ. 60/2007 (Α΄ 64).

2. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι κατηγορίες των οχημάτων, βάσει των οποίων, η υπηρεσία οδικών τελών εκδίδει τα ηλεκτρονικά μέσα χρέωσης της περ. α΄ της παρ.1.

3. Στην Υπηρεσία Οδικών Τελών-Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών υπάγεται το σύνολο του οδικού δικτύου της χώρας. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος η κατασκευή και διαχείριση νέων σταθμών τελών διοδίων διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος, εκτός των συμβάσεων παραχώρησης που διέπονται από το π.δ. 60/2007 (Α΄ 64).

4. Τα ηλεκτρονικά συστήματα των περ. α΄, β΄, γ΄ και δ΄ της παρ. 1 συνδέονται διαλειτουργικά με τα ηλεκτρονικά συστήματα του οδικού δικτύου της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών, που αφορούν σε συμβάσεις παραχώρησης.

5. Η Υπηρεσία Οδικών Τελών-Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών διοικείται από: α) τον Διοικητή και β) τον Υποδιοικητή, που ορίζονται και παύονται αζημίως με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για τρία (3) έτη με δυνατότητα παράτασης μόνο μία φορά. Ο Διοικητής και Υποδιοικητής πρέπει να είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. ημεδαπής ή αλλοδαπής Οικονομικών Σχολών ή Τμημάτων, επαγγελμάτων ανάλυσης αγορών, Προγραμματισμού, Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Διπλωματούχοι Μηχανικοί, και πρέπει να έχουν τουλάχιστον διετή εμπειρία σε συναφές αντικείμενο με τις ανάγκες οργάνωσης και λειτουργίας της υπηρεσίας. Οι πάσης φύσεως αποδοχές ή αποζημιώσεις του Διοικητή και Υποδιοικητή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, οι οποίες καλύπτονται από τις πιστώσεις του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Η πλήρωση όλων των θέσεων του τακτικού προσωπικού γίνεται με μετάταξη ή απόσπαση υπαλλήλων μονίμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν στο Δημόσιο, ν.π.δ.δ., σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού ή σε φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101).

Η μισθοδοσία του απασχολούμενου προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη εν γένει δαπάνη που προκύπτει από τη λειτουργία αυτής, βαρύνει τις πιστώσεις του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων της υπηρεσίας σε Γενική Διεύθυνση, Διευθύνσεις, Τμήματα και γραφεία, οι αρμοδιότητες αυτών, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού, η κατανομή αυτών σε κλάδους και ειδικότητες, η σύσταση θέσεων προσωπικού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα ανωτέρω.

Οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών υπάγονται στα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

6. Για την υποβοήθηση του έργου της παρ. 1, συστήνεται γνωμοδοτική επιτροπή οδικών υποδομών, που αποτελείται από:

1) Τον Διοικητή Υπηρεσίας, ως πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Υποδιοικητή Υπηρεσίας.

2) Έναν (1) ανώτερο υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ της Υπηρεσίας, με τον αναπληρωτή του.

3) Έναν (1) ανώτερο υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με τον αναπληρωτή του.

4) Έναν (1) ανώτερο υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ Γενικής Γραμματείας Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με τον αναπληρωτή του.

5) Έναν (1) ανώτερο υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Οικονομικών, με τον αναπληρωτή του.

6) Έναν (1) εκπρόσωπο του συλλόγου Ελλήνων συγκοινωνιολόγων με τον αναπληρωτή του και

7) δύο (2) εκπροσώπους της εταιρίας «Ελληνικές Υποδομές και Οδοί με Διόδια» με τους αναπληρωτές τους.

Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για διάρκεια δύο (2) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές. Οι ιδιώτες - μέλη της επιτροπής δικαιούνται την αποζημίωση της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176).

7. Η χρέωση διοδίων εφαρμόζεται, ανά κατηγορία οχήματος: α) αναλογικά ανά χιλιόμετρο χρήσης του δικτύου αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών και β) αναλογικά ανά χρονική περίοδο χρήσης του δικτύου αρμοδιότητας της Υπηρεσίας «Οδικά Τέλη», με την επιφύλαξη των συμβάσεων παραχώρησης που διέπονται από το π.δ. 60/2007 (Α΄ 64), και της υπ' αρίθμ. 6686/7.11.2014 (Β΄ 3086) κοινής υπουργικής απόφασης.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, απαγορεύεται, με την επιφύλαξη της κ.υ.α. 6686/17.11.2014 (Β΄ 3086), η εγκατάσταση και λειτουργία νέων μετωπικών σταθμών διοδίων, ανεξαρτήτως αν για αυτούς έχει ακολουθηθεί γενικός τρόπος υπολογισμού χρεώσεων τελών σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, εφόσον αυτή η χρέωση δεν ανταποκρίνεται σε πραγματική.

8. Απαγορεύεται η διέλευση στο οδικό δίκτυο που χρησιμοποιείται παραπλεύρως και εναλλακτικά των αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας, στα μηχανοκίνητα οχήματα μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων για λόγους οδικής ασφάλειας (προστασίας της ζωής και

της σωματικής ακεραιότητας των χρηστών των οδών αυτών) και αποτροπής της επιβάρυνσης και υποβάθμισης του εγγύς οικιστικού περιβάλλοντος, όπως και της έντονης καταπόνησης και ταχείας φθοράς του οδοστρώματος του οδικού δικτύου, για το οποίο ισχύει η απαγόρευση. Εξαιρούνται οι διελεύσεις οχημάτων άμεσης ή έκτακτης ανάγκης, οδικής βοήθειας ή όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι εξαιρέσεις από την απαγόρευση του πρώτου εδαφίου της παρούσας για ειδικούς λόγους που αφορούν ιδίως, τη μόνιμη διαμονή του ιδιοκτήτη του οχήματος σε όμορη περιοχή, τη συμμετοχή του οχήματος σε εκτέλεση δημοσίου ή ιδιωτικού έργου, την έδρα εγκατάστασης ή λειτουργίας επιχείρησης που έχει την ιδιοκτησία του οχήματος, τη θέση αγροτοκτηνοτροφικής έκτασης όμορης περιοχής της οποίας ο ιδιοκτήτης χρησιμοποιεί οχήματα αγροτικής χρήσης ή τροχήλατα μηχανήματα, τα λεωφορεία και ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη λήψη της σχετικής άδειας διέλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για την υποβολή της σχετικής αίτησης και τη χορήγηση της άδειας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα οι οδοί ή τα τμήματα των οδών, στα οποία επιβάλλεται η απαγόρευση κυκλοφορίας της παραγράφου αυτής, η απαραίτητη σήμανση και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

9. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται: α) τα σημεία ανέγερσης και λειτουργίας σταθμών διοδίων, είτε καθολικά στο σύνολο του οδικού δικτύου, είτε κατά τμήμα αυτού, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ηλεκτρονικού μέσου παρακολούθησης διοδίων τελών της περ. α` της παρ. 1 και σε σημεία εισόδων και εξόδων του δικτύου, β) το ύψος τελών ανά κατηγορία οχήματος και ανά διανυόμενο χιλιόμετρο ή χρονική περίοδο χρήσης της παρ. 7, γ) οι απαλλαγές υποχρέωσης καταβολής τελών διοδίων σε ειδικές κατηγορίες και ευάλωτες ομάδες πληθυσμού ιδίως σε άνεργους, ΑμεΑ, κατοίκους όμορης του δικτύου περιοχής, καθώς και σε οχήματα εξυπηρέτησης εκτάκτων αναγκών όπως οχήματα Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, Ελληνικής Αστυνομίας, ασθενοφόρα κ.ά. και δ) η κατάργηση των μετωπικών σταθμών διοδίων ανάλογα με την τμηματική εφαρμογή του συστήματος της παρ. 1.

10. Η συντήρηση και λειτουργία του οδικού δικτύου αρμοδιότητας της Υπηρεσίας παραμένει στους αρμόδιους φορείς σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

11. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται: α) η υπηρεσία έκδοσης της Προπληρωμένης Κάρτας Διόδου για τη χρήση του συνόλου του εθνικού οδικού δικτύου ή τμήματός του, επιλεγόμενης διάρκειας ισχύος με αναλογική χρέωση και οι λοιπές λεπτομέρειες έκδοσής της, β) ο τύπος της Προπληρωμένης Κάρτας Διόδου, όπως αυτοκόλλητο, που τοποθετείται στο όχημα και γ) κάθε άλλο σχετικό θέμα με τα ανωτέρω.

12. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, ορίζονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται για τις παραβάσεις της παρ. 8 και των διατάξεων των κανονιστικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος άρθρου, τη μη καταβολή τελών διοδίων αναλογικής χρέωσης και τη μη έκδοση Προπληρωμένης Κάρτας Διόδου της παρ. 11, τα όργανα και η διαδικασία επιβολής και είσπραξής τους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Μέχρι την έκδοση του ως άνω προεδρικού διατάγματος, στους οδηγούς και τους ιδιοκτήτες των οχημάτων που παραβαίνουν τις διατάξεις της παρ. 8 και της υπουργικής απόφασης για τις εξαιρέσεις από την απαγόρευση διέλευσης στο οδικό δίκτυο του πρώτου εδαφίου της ίδιας παραγράφου, επιβάλλεται από τα αστυνομικά όργανα αλληλεγγύως και εις ολόκληρον στον οδηγό και στον ιδιοκτήτη του οχήματος διοικητικό πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ και ακινητοποίηση των οχημάτων αυτών, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της υπ' αρ. 30870/6/9.10.1983 κοινής υπουργικής απόφασης (Β΄ 603). Σε περίπτωση μισθωμένου οχήματος, το πρόστιμο για τον ιδιοκτήτη καταλογίζεται στον μισθωτή. Η παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2696/1999 εφαρμόζεται και στην περίπτωση της ακινητοποίησης αυτής.

Το πρόστιμο καταβάλλεται επιτόπου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης και επιβολής του προστίμου και της διοικητικής κύρωσης, ο τρόπος της είσπραξης του προστίμου (ηλεκτρονικώς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο) και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, μέχρι την καταβολή του προστίμου στο Δημόσιο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, αφαιρούνται από τα αστυνομικά όργανα η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του οχήματος, καθώς επίσης η άδεια οδήγησης του οδηγού και συντάσσεται σχετική έκθεση.

Για τη βεβαίωση της παράβασης της παρ. 8 και την επιβολή του προστίμου και της κύρωσης χρησιμοποιούνται τα έντυπα της υπ' αρ. 2515/5/64/11.7.2007 κοινής υπουργικής απόφασης (Β΄ 1306) με σχετική, ως προς την παράβαση, συμπλήρωση των αστυνομικών οργάνων επί των εντύπων αυτών.

Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να προβάλει τις αντιρρήσεις του εντός προθεσμίας τριών (3) εργασίμων ημερών, που αρχίζει από την επίδοση της βεβαίωσης, στην Αρχή στην οποία ανήκει το ανωτέρω όργανο, όπως αυτή προσδιορίζεται στη σχετική βεβαίωση παράβασης. Αν οι αντιρρήσεις κριθούν βάσιμες λόγω προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών, όπως ενδεικτικά δελτίο αποστολής, εάν πρόκειται για μεταφορά προϊόντων, ή χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου, εάν πρόκειται για παροχή υπηρεσίας κατά την εκτέλεση τεχνικού έργου, το πρόστιμο διαγράφεται και επιστρέφονται τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος και η άδεια οδήγησης στον οδηγό με απόφαση του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας.

Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν αυτές απορριφθούν, επικυρώνεται το διοικητικό πρόστιμο από τον Προϊστάμενο της Αρχής.

Σε περίπτωση είσπραξης του παραπάνω προστίμου με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών το συνολικό ποσό προσαυξάνεται με το κόστος προμήθειας συναλλαγής του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών.

13. Τα ανωτέρω πρόστιμα εισπράττονται σε ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου του Τακτικού Προϋπολογισμού και προορίζονται να καλύψουν μέρος των δαπανών για τη βελτίωση του οδικού δικτύου της παρ. 8 και για την υλικοτεχνική υποδομή του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών, της Υπηρεσίας Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Τελών και της Ελληνικής Αστυνομίας, που απαιτείται για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία διαχείρισης, καθώς και η κατανομή των εσόδων του λογαριασμού.

14. Η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Κατασκευής Συγκοινωνιακών Έργων με Σύμβαση Παραχώρησης (ΕΥΔΕ/ΚΣΕΣΠ), που συστάθηκε με το π.δ. 123/2017 (Α΄ 210), ασκεί τα καθήκοντα και υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής έως την κατακύρωση και υπογραφή της υπό δημοπράτηση σύμβασης για την εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση, καθώς και σε κάθε άλλη συναφθείσα ή προς σύναψη σύμβαση αναγκαίας υποστηρικτικής δράσης στα πλαίσια της υπόψη δημοπράτησης και για το ίδιο χρονικό διάστημα.

14Α. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών επιτρέπεται να ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα σύνθεσης και λειτουργίας της γνωμοδοτικής επιτροπής οδικών υποδομών.

15. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών επιτρέπεται να μεταβιβάζονται αρμοδιότητες σχετικές με την Υπηρεσία Οδικών Τελών- Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών , στο Διοικητή και Υποδιοικητή της.

16. Τα Οδικά Τέλη αποδίδονται σε ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου (ΚΑΕ) του Τακτικού Προϋπολογισμού, τον οποίο διαχειρίζεται η Υπηρεσία Οδικών Τελών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα θέματα που είναι σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας.

17. Στην Υπηρεσία Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών ανατίθεται η αρμοδιότητα έκδοσης ενιαίας κάρτας για τη διέλευση των Ατόμων με Αναπηρία (Α.με.Α.) από όλους τους αυτοκινητόδρομους με διόδια. Η ενιαία κάρτα εκδίδεται μέσω κατάλληλης ηλεκτρονικής εφαρμογής από την Υπηρεσία Οδικών Τελών. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα] δικαιολογητικά για την έκδοση της ενιαίας κάρτας, τα οποία υποβάλλονται ηλεκτρονικά Υπηρεσία Οδικών Τελών- Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών. Η ενιαία κάρτα, μετά την έκδοσή της, αποστέλλεται ταχυδρομικά προς τους δικαιούχους από την Υπηρεσία Οδικών Τελών. Η κάρτα εμπεριέχει φωτογραφία του Α.με.Α. καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος. Το δε Α.με.Α πρέπει να επιβαίνει στο όχημα κατά τη διέλευση. Η διέλευση ελέγχεται και δεν θα είναι αυτόματη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 212
Διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση των κυκλοφοριακών συνδέσεων - Κυκλοφοριακή σύνδεση πρατηρίων καυσίμων

Όπου στο άρθρο 2 του ν. 4388/2016 (Α΄ 93) αναφέρονται οι λέξεις «Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Τελών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Υπηρεσία Οδικών Τελών-Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών».

Όπου στις διατάξεις του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150) αναφέρεται η λέξη «μίσθωμα» αντικαθίσταται από τις λέξεις «τέλος χρήσης».

3. α. Η άδεια κυκλοφοριακής σύνδεσης των πρατηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150), χορηγείται με την προϋπόθεση ότι οι ιδιοκτήτες τους θα καταβάλλουν ετήσιο μίσθωμα για την προσωρινή χρήση της έκτασης που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και είναι αναγκαία για την προσπέλαση και εκμετάλλευση των πρατηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων. Το ετήσιο τέλος χρήσης για τις κυκλοφοριακές συνδέσεις με το εθνικό βασικό και δευτερεύον δίκτυο, αποτελεί έσοδο της «Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών» (ΥΟΤ-ΗΔΟΥ) του υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που έχει την αποκλειστική εκμετάλλευση των χωρών αυτών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Οικονομικών, καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται ανά διετία το ύψος του τέλους χρήσης συμπεριλαμβανομένης της προσαύξησης σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής του, με βάση το συνολικό εμβαδό της νομίμως καταλαμβανόμενης έκτασης και την εκάστοτε ισχύουσα τιμή ζώνης στην οποία περιλαμβάνεται η επιχείρηση την οποία εξυπηρετεί η κυκλοφοριακή σύνδεση.

β. Τα τέλη χρήσης και οι τυχόν προσαυξήσεις τους σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης πληρωμής τους, βεβαιώνονται βάσει χρηματικών καταλόγων που συντάσσει και αποστέλλει η ΥΟΤ-ΗΔΟΥ, από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) κατά τις κείμενες διατάξεις και διατίθενται κατά προτεραιότητα για τη χρηματοδότηση της κατασκευής, συντήρησης και βελτίωσης των ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης και ασφάλειας των οδικών υποδομών της χώρας. Με αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μετά από γνώμη της ΥΟΤ-ΗΔΟΥ, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία βεβαίωσης, είσπραξης και απόδοσης των εκάστοτε οφειλόμενων τελών και προστίμων προς τους κατά περίπτωση δικαιούχους φορείς.

γ. Το τέλος χρήσης υπολογίζεται ετησίως από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης την οποία εξυπηρετεί η κυκλοφοριακή σύνδεση και είναι καταβλητέο, για το μεν πρώτο έτος, εντός ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση της άδειας λειτουργίας και για κάθε επόμενο έτος, έως την 31η Μαρτίου του οικείου έτους. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για τη χορήγη-

ση αδειών κυκλοφοριακών συνδέσεων και αδειών λειτουργίας των συνδεόμενων επιχειρήσεων, υποχρεούνται να κοινοποιούν αντίγραφα των αποφάσεων έγκρισης προς την ΥΟΤ-ΗΔΟΥ και την κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας, εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοσή τους. Παράλειψη ή καθυστέρηση ολοσχερούς καταβολής του οφειλόμενου τέλους χρήσης πέραν των εξήντα (60) ημερών από την εκάστοτε ημερομηνία εμπρόθεσμης καταβολής του, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της άδειας λειτουργίας και της άδειας κυκλοφοριακής σύνδεσης της επιχείρησης.

δ. Το ετήσιο τέλος χρήσης για τις κυκλοφοριακές συνδέσεις με το επαρχιακό οδικό δίκτυο αποτελεί έσοδο του οικείου Περιφερειακού Ταμείου. Το τέλος χρήσης καθορίζεται κάθε δύο χρόνια με πρακτικό Επιτροπής που αποτελείται από τον Οικονομικό Έφορο, τον Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών και τον Διευθυντή Γεωργίας της οικείας Περιφέρειας, βεβαιώνεται σαν έσοδο της Περιφέρειας από την Επιτροπή αυτή, εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίων εσόδων από τα κατά τόπους δημόσια ταμεία με βάση χρηματικούς καταλόγους που αποστέλλονται σ΄ αυτά από την Περιφέρεια και κατατίθεται σε πίστωση του λογαριασμού της Περιφέρειας που τηρείται στην Τράπεζα Ελλάδας.

Άρθρο 213
Καθορισμός αρμοδιότητας Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών - Τροποποίηση της περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4250/2014

Τροποποιείται η περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 ν. 4250/2014 (Α΄ 74) και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Από την κατάργηση της Εταιρίας οι αρμοδιότητες της μεταβιβάζονται ως ακολούθως:

α. Είσπραξη διοδίων

i. Η αρμοδιότητα είσπραξης διοδίων τελών στο σταθμό των Μαλγάρων μεταβιβάζεται στην εταιρία Εγνατία Οδός Α.Ε., η οποία τα εισπράττει για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου και ως εντολοδόχος του ΤΑΙΠΕΔ.

ii. Η αρμοδιότητα είσπραξης διοδίων τελών στο σταθμό του Ακτίου και οι σχετικοί πόροι μεταβιβάζονται στην Εγνατία Οδός Α.Ε., η οποία και υποκαθιστά την ΤΕΟ ΑΕ και στην κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΕΟ Α.Ε.-ΒΕΕ ΤΕΣΗ Α.Ε.-ΛΕΠΟΥΡΠΑ ΔΙΟΔΙΩΝ ΑΚΤΙΟΥ» και το διακριτικό τίτλο «ΤΕΟ-ΒΕΕ-ΤΕΣΗ-ΔΙΟΔΙΑ ΑΚΤΙΟΥ», η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του, από 30.12.2008, Συμφωνητικού Σύστασης και Καταστατικού Κοινοπραξίας.

β. Βεβαίωση παραβάσεων

Η αρμοδιότητα βεβαίωσης παραβάσεων που αφορούν στη μη καταβολή διοδίων και επιβολή προστίμων μεταβιβάζεται στην Εγνατία Οδός Α.Ε..

γ. Λειτουργία και συντήρηση ΠΑΘΕ και κλάδων αυτού

Η αρμοδιότητα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του τμήματος ΠΑΘΕ από Κλειδί έως Ευζώνους μεταβιβάζεται στην Εγνατία Οδός Α.Ε. ολα τα υπόλοιπα οδικά τμήματα, για τα οποία έχει αρμοδιότητα η Εταιρία μεταφέρονται στην ΕΥΔΕ Σ.Α. της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων.

δ. Είσπραξη τελών μηχανημάτων

Η αρμοδιότητα είσπραξης τελών μηχανημάτων έργου μεταβιβάζεται στη Διεύθυνση Ηλεκτρομηχανολογικών Εφαρμογών και Μηχανικού Εξοπλισμού (Δ13) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

ε. Διαχείριση κυκλοφοριακών συνδέσεων

Η αρμοδιότητα διαχείρισης των κυκλοφοριακών συνδέσεων με το εθνικό βασικό, δευτερεύον, και τριτεύον οδικό δίκτυο, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 209/1998 (Α΄ 169) και με την εξαίρεση των τμημάτων του δικτύου που διέπονται από συμβάσεις παραχώρησης, καθώς και τα έσοδα από τέλη χρήσης και πρόστιμα της παρ. 7 του άρθρου 21 του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150) μεταβιβάζονται στην Υπηρεσία Οδικών Τελών -Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Στις λοιπές περιπτώσεις η αρμοδιότητα διαχείρισης και τα σχετικά έσοδα μεταβιβάζονται στις κατά τόπον αρμόδιες περιφέρειες.

Η καταγραφή των υφιστάμενων κυκλοφοριακών συνδέσεων, ο εντοπισμός των περιπτώσεων αυθαίρετης κατάληψης έκτασης μεγαλύτερης από την εγκριθείσα, καθώς και ο εντοπισμός των παράνομων συνδέσεων ανήκουν αποκλειστικά στις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τη συντήρηση του οικείου τμήματος του οδικού δικτύου και για τη χορήγηση των αδειών κυκλοφοριακής σύνδεσης και λειτουργίας των συνδεόμενων επιχειρήσεων. Η είσπραξη των αποζημιώσεων από τις αυθαίρετες κυκλοφοριακές συνδέσεις ανήκει στην αρμοδιότητα των οικείων περιφερειακών αυτοδιοικήσεων.»

στ. Κέντρο παρακολούθησης διοδίων

Ο εξοπλισμός και το λογισμικό του Κέντρου Ελέγχου Παρακολούθησης Διοδίων (SCADA) μεταβιβάζεται στο Ελληνικό Δημόσιο και η λειτουργία του ανατίθεται στην ΕΥΔΕ Λειτουργίας και Συντήρησης Έργων Παραχώρησης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

ζ. Μισθώσεις

Η Εταιρία υποκαθίσταται στο σύνολο των συμβάσεων μίσθωσης, στις οποίες συμβάλλεται ως εκμισθώτρια από την Ε.Τ.Α.Δ. Α.Ε., η οποία υπεισέρχεται στο σύνολο των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων της Εταιρίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Από την παρούσα ρύθμιση εξαιρούνται οι συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

η. Λειτουργία και συντήρηση υποθαλάσσιας αρτηρίας Ακτίου-Πρέβεζας

Η αρμοδιότητα λειτουργίας και συντήρησης της υποθαλάσσιας σήραγγας Ακτίου-Πρέβεζας μεταφέρεται στην Εγνατία Οδός Α.Ε. η οποία και υποκαθιστά την ΤΕΟ Α.Ε. και στην κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΕΟ Α.Ε.-ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΡΙΚΑΤ ΑΕΚΤΕ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΦΕΡΗΣ και ΥΙΟΙ Ε.Ε.-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΖΕΥΞΗΣ ΑΚΤΙΟΥ-ΠΡΕΒΕΖΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «ΤΕΟ-ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΡΙΚΑΤ ΑΕΚΤΕ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΦΕΡΗΣ και ΥΙΟΙ Ε.Ε.-ΑΚΤΙΟ/ΠΡΕΒΕΖΑ», η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του από 8.8.2013 Συμφωνητικού Σύστασης Κοινοπραξίας.

θ. Εισφορά υπέρ ΤΕΟ Α.Ε. από ασφάλιστρα

Η επιβληθείσα υπέρ του ΤΕΟ με την υπ αριθμ. Κ4-1123/27.8.1977 υπουργική απόφαση εισφορά 1% επί των καθαρών ασφαλίστρων του κλάδου αυτοκινήτων καταργείται. Αντ αυτής επιβάλλεται εισφορά 0,6% υπέρ του Ε-

πικουρικού Κεφαλαίου για την εκπλήρωση των σκοπών του.

ι. Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες-Συμβάσεις

Το σύνολο των κοινοπραξιών, στις οποίες μετέχει η εταιρεία πλην των αναφερόμενων στην παρ. 2 περίπτωση α υποπερίπτωση ii. και περίπτωση η του παρόντος άρθρου λύονται δια του παρόντος αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο.

Το σύνολο των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με την Εταιρία καταγγέλλονται δια του παρόντος και αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο.

ια. Εκκρεμείς δίκες

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης το Ελληνικό Δημόσιο υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της Εταιρίας και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση με το Ελληνικό Δημόσιο, διεξαγόμενες στο όνομά του. Διαδικαστικές πράξεις και ένδικα μέσα, που ασκήθηκαν από τη θέση της Εταιρείας σε εκκαθάριση και μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι νόμιμα.

ιβ. Διαχείριση συμβάσεων Οδικού Δικτύου

Η αρμοδιότητα της διαχείρισης και χρηματοδότησης των εκτελούμενων συμβάσεων συντήρησης και έργων του Οδικού Δικτύου, καθώς και εκείνων που έχουν ανατεθεί ή πρόκειται να ανατεθούν μετά τις 26.3.2014, με βάση πιστώσεις εγκεκριμένες πριν από την παραπάνω ημερομηνία, μεταφέρεται στη Διεύθυνση Οδικών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

ιγ. Εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκούς φορείς εκμετάλλευσης αυτοκινητοδρόμων

ιδ. Η αρμοδιότητα είσπραξης αποζημιώσεων από φθορές του εθνικού οδικού δικτύου, η οποία ανήκε στην Τ.Ε.Ο. Α.Ε., μεταβιβάζεται στην κατά τόπο αρμόδια Περιφέρεια.

Μέχρι τη σύσταση ένωσης των φορέων εκμετάλλευσης αυτοκινητοδρόμων την εκπροσώπηση της χώρας στις αντίστοιχες διεθνείς ενώσεις, η οποία μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος ανήκε στις δραστηριότητες της Εταιρίας, ανατίθεται στην εταιρία με την επωνυμία Εγνατία Οδός Α.Ε., η οποία και αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώσει σχετικά τις διεθνείς ενώσεις και να μεριμνήσει για την ομαλή συνέχεια ως προς την εκπροσώπηση της χώρας σε αυτές.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Άρθρο 214
Ψηφιοποίηση φακέλων οικοδομικών αδειών

1. Οι φυσικοί φάκελοι των οικοδομικών αδειών που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες μέχρι τη θέση σε ισχύ του πληροφοριακού συστήματος e-Άδειες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών εγγράφων και των μελετών, ψηφιοποιούνται σε ηλεκτρονική μορφή και καταχωρούνται υποχρεωτικά στο πληροφοριακό σύστημα e-Άδειες μέχρι την 31η.12.2023. Η προθεσμία αυτή δύναται να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και πάντως σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31ης.12.2025.

2. Η ψηφιοποίηση των φυσικών φακέλων σε ηλεκτρονική μορφή και η καταχώρισή τους στο πληροφοριακό σύστημα e-Άδειες πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες, στο φυσικό αρχείο των οποίων βρίσκονται οι εν λόγω φάκελοι. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών δύναται να ανατεθεί η υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας. Με κοινή απόφαση των Υπουργείων Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι λεπτομέρειες της από κοινού εποπτείας της υλοποίησης του έργου αυτού

Άρθρο 215
Διαδικασία υποβολής εγκρίσεων για την έκδοση οικοδομικών αδειών

1. Οι κάθε είδους εγκρίσεις τρίτων φορέων που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία, προκειμένου να εκδοθεί οικοδομική άδεια, χορηγούνται από αυτούς αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο, μέσω του πληροφοριακού συστήματος e-Άδειες . Οι εγκρίσεις αυτές είναι οι εξής:

α.Έγκριση Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.)/Σ.Α. Αιγαίου.

β. Έγκριση Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Α.)/ΚΕ.Σ.Α. Αιγαίου/ΚΕ.Σ.Α. Μακεδονίας Θράκης.

γ. Έγκριση Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.).

δ. Έγκριση Περιφερειακού ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α..

ε. Έγκριση Κεντρικού ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α..

στ. Έγκριση Δασικής Υπηρεσίας.

ζ.Έγκριση Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Εφορείας Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων).

η. Έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

θ. Απαίτηση υποσταθμού ρεύματος από Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

ι. Έγκριση οριοθέτησης υδατορέματος.

ια. Έγκριση Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

ιβ. Έγκριση Επιτροπής Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας για γη υψηλής παραγωγικότητας.

ιγ. Έγκριση κυκλοφοριακής σύνδεσης.

ιδ. Βεβαίωση Εταιρείας Παροχής Αερίου.

ιε. Έγκριση ΔΕΗ για απόσταση από καλώδια υψηλής τάσης.

ιστ. Έγκριση υψομέτρου.

ιζ. Έγκριση οριοθέτησης αιγιαλού.

ιη. Πρωτόκολλο αδυνάτου τακτοποίησης.

ιθ.Κύρωση δικτύου κοινοχρήστων χώρων.

κ. Έγκριση υπηρεσιών Υπουργείου Υγείας/Νοσοκομείου.

Οι απαιτούμενες εγκρίσεις μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Οι φορείς που χορηγούν τις εγκρίσεις της παρ. 1 υποχρεούνται, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 6 (έξι) μηνών, να δηλώσουν στη Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τον τρόπο ηλεκτρονικής χορήγησης των ανωτέρω εγκρίσεων ως εξής:

α) Εφόσον διαθέτουν οι ίδιοι ολοκληρωμένο πληρο-

φοριακό σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης αιτήσεων με πανελλαδική κάλυψη, παρέχουν διεπαφή διαλειτουργικότητας προς το σύστημα e-Άδειες μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας του άρθρου 84 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184). Οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα είναι κατ' ελάχιστον οι εξής:

αα. Υποβολή αίτησης με εφαρμογή κανόνων πληρότητας,

αβ. παρακολούθηση αίτησης σε επίπεδο οργανικής μονάδας και μέχρι φυσικού προσώπου,

αγ.παρακολούθηση παρατηρήσεων και υποβολή συμπληρωματικής ή/και αναθεωρημένης αίτησης,

αδ. παραλαβή ηλεκτρονικού αντιγράφου της αιτούμενης έγκρισης.

β) Αν δεν διαθέτουν ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης αιτήσεων με πανελλαδική κάλυψη, ο πάροχος του πληροφοριακού συστήματος e-Άδειες είναι υποχρεωμένος να υλοποιήσει υποσύστημα στο e-Άδειες, μέσω του οποίου να υλοποιούνται τα εξής:

βα. Πρόσβαση με Κωδικούς Δημόσιας Διοίκησης για όσους υπαλλήλους ορίσει η κάθε υπηρεσία,

ββ. διάθεση περιβάλλοντος/λειτουργικότητας απόδοσης δικαιωμάτων πρόσβασης στους υπαλλήλους/χρήστες της κάθε υπηρεσίας από τον διαχειριστή χρηστών της υπηρεσίας. Πρόσβαση στο συγκεκριμένο περιβάλλον/λειτουργικότητα έχουν οι διαχειριστές χρηστών της υπηρεσίας, όπως ορίζονται στο Σύστημα Μητρώου Ελληνικού Δημοσίου (Απογραφή) ώστε να εκχωρούν το δικαίωμα πρόσβασης στο σύστημα e-Άδειες στους υπαλλήλους του φορέα τους.

βγ. παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και υποστήριξης,

βδ. αποτύπωση της διοικητικής δομής της υπηρεσίας με βάση γεωχωρικά δεδομένα,

βε. εφαρμογή κανόνων πληρότητας,

βστ. παρακολούθηση αίτησης σε επίπεδο οργανικής μονάδας και μέχρι φυσικού προσώπου,

βζ. παρακολούθηση παρατηρήσεων και υποβολή συμπληρωματικής ή αναθεωρημένης αίτησης

βη. παραλαβή ηλεκτρονικού αντιγράφου της αιτούμενης έγκρισης.

3. Μετά την επιλογή του τρόπου υποδοχής αιτημάτων και διαχείρισης εγκρίσεων που περιγράφεται στην παρ. 2, η υπηρεσία έκδοσης της έγκρισης και ο πάροχος του συστήματος e-Άδειες υποχρεούνται να ολοκληρώσουν την υλοποίηση των προβλέψεων των περ. α΄ και β΄ της παρ. 2 εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των συστημάτων του παρόντος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία και τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων αυτών.

Άρθρο 216
Παρατάσεις δικαιολογητικών υπαγωγής στη νομοθεσία για την αυθαίρετη δόμηση

Οι προθεσμίες της παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4643/2019 (Α΄ 193), παρατείνονται από τότε που είχαν λήξει και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. Για τις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4178/2013 (Α΄ 174), περί αυθαίρετης δόμησης, οι οποίες δεν μεταφέρονται στον ν. 4495/2017 (Α΄ 167) και τις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4014/2011 (Α΄ 209) περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και αυθαιρέτων, που έχουν μεταφερθεί στον ν. 4178/2013, ο μηχανικός υποχρεούται να ολοκληρώσει την ηλεκτρονική υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών μέχρι:

α) 8.2.2022 για δηλώσεις με ημερομηνία μεταφοράς από τον ν. 4014/2011 (Α΄ 209) στον ν. 4178/2013 (Α΄ 174) ή εξόφλησης του παραβόλου έως την 31η Δεκεμβρίου 2013,

β) 8.2.2022 για δηλώσεις με ημερομηνία μεταφοράς από τον ν. 4014/2011 στον ν. 4178/2013 ή εξόφλησης του παραβόλου από 1.1.2014 έως 31.12.2014,

γ) 8.2.2022 για δηλώσεις με ημερομηνία μεταφοράς από τον ν. 4014/2011 στον ν. 4178/2013 ή εξόφλησης του παραβόλου από 1.1.2015 έως 31.12.2015,

δ) 8.5.2022 για δηλώσεις με ημερομηνία μεταφοράς από τον ν. 4014/2011 στον ν. 4178/2013 ή εξόφλησης του παραβόλου από 1.1.2016 έως 31.12.2016,

ε) 8.8.2022 για δηλώσεις με ημερομηνία μεταφοράς από τον ν. 4014/2011 στον ν. 4178/2013 ή εξόφλησης του παραβόλου από 1.1.2017 έως 3.11.2017.»

Άρθρο 217
Έκδοση οικοδομικών αδειών για τα κτίρια του πρώην Ολυμπιακού Χωριού Τύπου Αμαρουσίου

1. Η προσαρμογή του Ολυμπιακού Χωριού Τύπου του άρθρου 6 του ν. 3207/2003 (Α΄ 302) στο από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος (Δ΄ 91) γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:

α. Για το κτίριο που βρίσκεται εντός του Τομέα Ι του Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής (ΡΣΕ), το οποίο εγκρίθηκε με το από 24.2.2020 προεδρικό διάταγμα, εκδίδεται οικοδομική άδεια από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για την έκδοση της άδειας υποβάλλονται στο Τμήμα Πολεοδομίας της Διεύθυνσης Αδειοδοτήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε έγχαρτη μορφή, τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

αα. αίτηση του κυρίου του ακινήτου με τις δηλώσεις αναθέσεων - αναλήψεων των εργασιών προσαρμογής,

αβ. έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής,

αγ. τίτλοι ιδιοκτησίας, πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό φύλλο και απόσπασμα κτηματογραφικού διαγράμματος για το ακίνητο,

αδ. απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων,

αε. αρχιτεκτονική μελέτη,

αστ. μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και μελέτη προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία,

αζ. στατική μελέτη,

αη. μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων,

αθ. μελέτη ενεργειακής απόδοσης κτιρίου,

αι. μελέτη χρονικού προγραμματισμού εκτέλεσης των εργασιών προσαρμογής,

αια. μελέτη υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων,

αιβ. μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας, σύμφωνα

με τις διατάξεις για την πυροπροστασία,

αιγ. μελέτη καύσιμου αερίου εγκεκριμένη από την αρμόδια εταιρεία παροχής αερίου,

αιδ. σχέδιο και φάκελος ασφάλειας και υγείας του έργου, σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 (Α΄ 212),

αιε. στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ) παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της υπό στοιχεία 36259/1757/Ε103/2010 κοινής υπουργικής απόφασης (Β΄ 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΕΔ) ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης ΣΕΔ σε ατομική βάση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης,

αιστ. συμβολαιογραφική δήλωση των προβλεπόμενων χώρων στάθμευσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1221/1981 (Α΄ 292), και πιστοποιητικό καταχώρισής της στο οικείο κτηματολογικό γραφείο,

αιζ. αιτιολογική έκθεση της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 1577/1985 (Α΄ 210),

αιη. αποδεικτικά κατάθεσης των απαιτούμενων εισφορών του ιδιοκτήτη του έργου υπέρ Δημοσίου, e-ΕΦΚΑ και δήμου,

αιθ. αντίγραφο απόδειξης παροχής υπηρεσιών ή τιμολόγιο που αφορά την καταβολή της συμφωνηθείσας αμοιβής των μελετητών μηχανικών, καθώς και τον Φόρο Επιτηδεύματος Μηχανικών (ΦΕΜ) αυτής,

ακ. τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, με την αποτύπωση της τελικής μορφής του κτιρίου, και

ακα. διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, με την αποτύπωση της τελικής μορφής του κτιρίου.

β) Για τους σκοπούς έκδοσης της οικοδομικής άδειας, στις παραπάνω μελέτες το κτίριο του Τομέα Ι αντιμετωπίζεται ως υφιστάμενο, τα δε δικαιολογητικά των περ. αε), αζ), αη), αια) και αιβ) αποτυπώνουν τόσο τις εργασίες προσαρμογής στο από 24.2.2020 προεδρικό διάταγμα, όσο και την τελική μορφή του συνόλου του κτιρίου.

2. Αφού η υπηρεσία ελέγξει την πληρότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών της παρ.1, εκδίδεται η άδεια από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μετά από εισήγηση του Τμήματος Πολεοδομίας της Διεύθυνσης Αδειοδοτήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών. Η άδεια του προηγούμενου εδαφίου επέχει θέση οικοδομικής άδειας και για το σύνολο του κτιρίου του Τομέα Ι και ανατρέχει στον χρόνο κατασκευής του, αποτελεί δε νόμιμο έρεισμα για την έκδοση κάθε άλλης διοικητικής πράξης που απαιτείται για τη λειτουργία του κτιρίου.

3. Η άδεια της παρ. 2 έχει διάρκεια τέσσερα (4) χρόνια και αναθεωρείται και ενημερώνεται στις περιπτώσεις των παρ. 9 και 10 του άρθρου 42 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167) με τη διαδικασία των παρ. 1 και 2 του παρόντος.

4. Ο έλεγχος εφαρμογής της οικοδομικής άδειας πραγματοποιείται σε ένα (1) στάδιο (τελικό) από δύο (2) ελεγκτές δόμησης από το μητρώο ελεγκτών της κατηγορίας ΙΙΙ του άρθρου 156 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά τα άρθρα 44 επ. του ν. 4495/2017.

5. Μετά από την αποπεράτωση των εργασιών και την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, το Τμήμα Πολεοδομίας της Διεύθυνσης Αδειοδοτήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εκδίδει πιστοποιητικό ελέγχου κατασκευής και θεωρεί την οικοδομική άδεια.

6. Για τα κτίρια κατοικίας και τις συναφείς κατασκευές εντός των Τομέων ΙΙ και ΙΙΙ του ως άνω Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής (ΡΣΕ), εκδίδεται από τον Γενικό Διευθυντή Πολεοδομίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας πράξη, με την οποία διαπιστώνεται η νομιμότητά τους κατά τον κρίσιμο χρόνο της αρχικής τους κατασκευής, υπό την ακόλουθη διαδικασία και προϋποθέσεις:

Ο φορέας υλοποίησης του σχεδίου της παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 24/2020, υποβάλλει αίτημα στη Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων (ΔΑΟΚΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με την αίτηση αυτή, ο φορέας συνυποβάλλει τεχνική έκθεση και σχετικά διαγράμματα κλίμακας 1:500 ή 1:200 ή 1:1.000, που συνοδεύονται από βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι τα κτίρια κατοικίας και οι συναφείς κατασκευές, όπως αδειοδοτήθηκαν και κατασκευάστηκαν από τον φορέα υλοποίησης του σχεδίου δυνάμει των μελετών και διαγραμμάτων της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3207/2003 (Α΄ 302), εναρμονίζονται με τα όρια, τους όρους και περιορισμούς δόμησης, όπως αυτά καθορίστηκαν ειδικά για τους Τομείς ΙΙ και ΙΙΙ, με τα άρθρα 6 και 7 του από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος.

Εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών η υπηρεσία ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και διαβιβάζει την αίτηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) του άρθρου 24 του ν. 4495/2017. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, ο φάκελος θεωρείται πλήρης και εισάγεται απευθείας στο ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α..

Το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. συνεδριάζει υποχρεωτικά εντός τριάντα (30) ημερών, για να εξετάσει την αίτηση. Εφόσον διαπιστωθεί ότι τα κτίρια και οι εν γένει κατασκευές στον Τομέα αυτό, όπως αποτυπώνονται στα διαγράμματα της παρ. 1, τηρούν τις γενικές και ειδικές πολεοδομικές διατάξεις και προδιαγραφές του από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος, το Συμβούλιο εκδίδει εισήγηση για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, θεωρείται ότι το Συμβούλιο έχει εκδώσει θετική εισήγηση.

Ο Γενικός Διευθυντής Πολεοδομίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδίδει τη διαπιστωτική πράξη νομιμότητας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη συνεδρίαση του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και την έκδοση της εισήγησης του τελευταίου. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η διαπιστωτική πράξη της παρούσας επέχει θέση οικοδομικής άδειας για όλα τα κτίρια κατοικίας και τις συναφείς κατασκευές εντός των Τομέων ΙΙ και ΙΙΙ του από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος. και ανατρέχει στον χρόνο κατασκευής των κτιρίων και κατασκευών αυτών.

Μετά την έκδοση της ως άνω διαπιστωτικής πράξης, για την εκτέλεση εργασιών, που αφορούν σε μεταβολές ή επεμβάσεις επί των κτιρίων κατοικίας και των συναφών κατασκευών εντός των Τομέων ΙΙ και ΙΙΙ, εφαρμόζεται το Πρώτο Κεφάλαιο του Τμήματος Β΄ του ν. 4495/2017. Οι

σχετικές διοικητικές πράξεις εκδίδονται ανά αυτοτελή οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία ή ανά κτίριο ή ομάδες κτιρίων, εντός πάντως των ορίων και των όρων και περιορισμών δόμησης που καθορίζονται στα άρθρα 6 και 7 του από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος. Δηλώσεις οι οποίες έχουν ήδη υποβληθεί για την τακτοποίηση αυθαιρέτων στο πλαίσιο του ν. 4495/2017 ή του ν. 4178/2013 (Α΄ 174) ή άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν επηρεάζονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

7. Για το κτίριο γραφείων που βρίσκεται εντός του Τομέα ΙΙΙ του ως άνω ρυμοτομικού σχεδίου εφαρμογής (ΡΣΕ) εκδίδεται από τον Γενικό Διευθυντή Πολεοδομίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας πράξη με την οποία διαπιστώνεται η νομιμότητά του κατά τον κρίσιμο χρόνο της αρχικής του κατασκευής, υπό τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις της παρ. 6. Η διαπιστωτική αυτή πράξη επέχει θέση οικοδομικής άδειας για το πιο πάνω κτίριο και ανατρέχει στον χρόνο κατασκευής του. Μετά την έκδοση της ως άνω διαπιστωτικής πράξης, η εκτέλεση εργασιών επί του κτιρίου γραφείων επιτρέπεται, εντός των ορίων και των όρων και περιορισμών δόμησης που καθορίζονται στα άρθρα 6 και 7 του από 24.2.2020 προεδρικού διατάγματος (Δ΄ 91) και κατόπιν τήρησης του Πρώτου Κεφαλαίου του Τμήματος Β΄ του ν. 4495/2017.

Άρθρο 218
Καθορισμός υποπεριοχής προστασίας στις περιπτώσεις ήπιων αναπτυξιακών έργων

1. Έως την ολοκλήρωση και έγκριση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) και στις προστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τα άρθρα 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986, εξαιρουμένων των ζωνών και περιοχών απολύτου προστασίας, ή στις περιπτώσεις καθορισμένων ζωνών προστασίας από ειδικά διατάγματα χρήσεων γης, δύναται να καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπο-περιοχή προστασίας στις περιπτώσεις ήπιων αναπτυξιακών έργων, διασφαλίζοντας ότι δεν παραβλάπτεται η ακεραιότητα της ευρύτερης περιοχής ως προς τις οικολογικές της λειτουργίες σε σχέση με τους στόχους διατήρησης της περιοχής. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται, πέραν των άλλων όρων και περιορισμών για την ανάπτυξη της υπό-περιοχής, ειδικοί κανόνες άσκησης δραστηριοτήτων ή και υλοποίησης τεχνικών έργων.

2. Για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 1 συμπληρωματικά των σχετικών διατάξεων του ν. 3937/2011 (Α΄ 60) υποβάλλεται από τον φορέα υλοποίησης του προτεινόμενου έργου:

α) Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ), η οποία ακολουθεί τις προδιαγραφές των εν εξελίξει ΕΠΜ του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 και εγκρίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προς διασφάλιση της ακεραιότητας της ευρύτερης περιοχής και των στόχων διατήρησης. Αν οι ανωτέρω προηγηθούν της ολοκλήρωσης και έγκρισης των εν εξελίξει Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, αυτές λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη.

β) Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 6 και δημοσιοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 7 της υπ' αρ. 107017/2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β΄ 1225). Ως αρμόδια αρχή για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νοείται η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

γ) Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων του άρθρου 4 του ν. 4447/2016 (Α΄ 241).

3. Αν εκπονείται σχέδιο που εντάσσεται στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια, αυτό ενσωματώνεται στα προεδρικά διατάγματα που κατά περίπτωση προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 219
Υπαίθρια διαφήμιση σε ζώνες αεροδρομίων

1. Σε εθνικές και επαρχιακές οδούς και σε αυτοκινητοδρόμους πρόσβασης εντός της ζώνης αεροδρομίου επιτρέπεται η προβολή υπαίθριας διαφήμισης σύμφωνα με τον ν. 2946/2001 (Α΄ 224).

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ύστερα από γνώμη των φορέων διαχείρισης των αεροδρομίων και του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής ρυθμίζονται, για κάθε αεροδρόμιο, οι όροι και οι προϋποθέσεις τοποθέτησης, στους χώρους όπου επιτρέπεται η προβολή υπαίθριας διαφήμισης, ειδικά διαμορφωμένων πλαισίων για την προβολή τους, η μορφή, το μέγεθος και τα υλικά από τα οποία αυτά αποτελούνται, οι επιβαλλόμενες αποστάσεις από τον άξονα της οδού ή του αυτοκινητοδρόμου, από τη ρυμοτομική γραμμή και το κράσπεδο του πεζοδρομίου, οι επιβαλλόμενες αποστάσεις μεταξύ των πλαισίων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη χρήση των χώρων και την τοποθέτηση των πλαισίων αυτών. Με την ίδια απόφαση μπορεί επίσης να επιτρέπεται η τοποθέτηση κατασκευών στους ανωτέρω χώρους, άλλης μορφής και τεχνολογίας, για την προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων και να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χρήσης τους.

3. Οι χώροι για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης της παρ. 1 καθορίζονται με απόφασή του οικείου Περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης του φορέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του αεροδρομίου. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ως άνω προθεσμίας, η αίτηση τεκμαίρεται ότι έχει εγκριθεί.

4. Το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσης των χώρων που βρίσκονται εντός των ζωνών αεροδρομίων και καθορίζονται για υπαίθρια διαφήμιση, ανήκει στον φορέα όπου ανήκει η εκμετάλλευση και η διαχείριση του αεροδρομίου.

5. Κατά τα λοιπά, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με το παρόν, εφαρμόζεται ο ν. 2946/2001 (Α΄ 224).

Άρθρο 220
Παράταση αδειών δόμησης σε σεισμόπληκτες και πυρόπληκτες περιοχές - Τροποποίηση της παρ. 4 του ν. 4258/2014

Τροποποιείται η παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4258/2014 (Α΄ 94) και διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Η ισχύς των αδειών επισκευής κτιρίων σε σεισμόπληκτες και πυρόπληκτες περιοχές που σύμφωνα με ειδικές ρυθμίσεις υπουργικών αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση του ν. 1190/1981 (Α΄ 203), οι οποίες δεν είχαν λήξει την 1.3.2011 παρατείνεται ως την 31.12.2021. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών δύναται με απόφασή του να παρατείνει, την ανωτέρω προθεσμία, εφόσον απαιτείται, μέχρι και τρία (3) έτη από τη λήξη της.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 221
Παράταση αναστολής πλειστηριασμών πυρόπληκτων

Αναστέλλεται σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων που περιέρχονται ή περιήλθαν προσωρινά ή μόνιμα σε κατάσταση απρόβλεπτης έκτακτης ανάγκης εξαιτίας των πυρκαγιών που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018 η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης κινητών και ακινήτων, ιδίως η διενέργεια πλειστηριασμών, κατασχέσεων, αποβολών (εξώσεων) και προσωπικών κρατήσεων, καθώς και οι προθεσμίες άσκησης ανακοπών και αιτήσεων που αφορούν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης από τις 25.1.2021 έως τις 25.1.2022.

Άρθρο 222
Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για την ενίσχυση που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «e-λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος»

Για το χρονικό διάστημα ισχύος των έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2021, η ενίσχυση που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «e-λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος» δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα. Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης του παρόντος απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στις δράσεις και την είσπραξη της ενίσχυσης.

Άρθρο 223
Διαδικασία υπολογισμού νόμιμων τόκων στις περιπτώσεις ανάκτησης ποσού ενίσχυσης που έχει δοθεί σε επενδυτικά σχέδια των νόμων 1892/1990, 2601/1998 και 3299/2004

1. Αν, κατά την εφαρμογή των νόμων 1892/1990 (Α΄ 101), 2601/1998 (Α΄ 81) και 3299/2004 (Α΄ 261), αποφασιστεί η μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί, προσαυξημένου κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή και οποτεδήποτε μέχρι και τη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου, το ποσό των τόκων, που αναζητείται από το ελληνικό Δημόσιο, δεν δύναται να υπερβαίνει σε ποσοστό το σαράντα τοις εκατό (40%) επί του προς ανάκτηση κεφαλαίου.

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και σε αποφάσεις ανάκτησης καταβληθεισών ενισχύσεων για ποσά τόκων, που έχουν βεβαιωθεί ταμειακά από τις αρμόδιες υπηρεσίες της φορολογικής διοίκησης. Για την εφαρμογή του παρόντος οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος στους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Επενδύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), αίτημα επανυπολογισμού του συνολικού προς ανάκτηση ποσού, προσαρμόζοντας ανάλογα το ποσό των νόμιμων τόκων σύμφωνα με την παρ. 1. Το αίτημα επανυπολογισμού αποστέλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες της φορολογικής διοίκησης για την έκδοση των σχετικών ταμειακών βεβαιώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 55 και επ. του π.δ. 16/1989 (Α΄ 6).

3. Ποσά τόκων σχετικά με αποφάσεις ανάκτησης των καταβληθεισών ενισχύσεων, τα οποία έχουν εισπραχθεί, δεν επιστρέφονται, εκτός, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 και εφόσον δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση μετά την άσκηση ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων των ένδικων βοηθημάτων που προβλέπονται από τον νόμο, είτε κατά των πράξεων ανάκτησης των καταβληθεισών ενισχύσεων επιστροφής είτε κατά των ταμειακών βεβαιώσεών τους και οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές υποβάλλουν την αίτηση επανυπολογισμού των τόκων της παρ. 2, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 224
Αξιολογητές ερευνητικών έργων Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Προσθήκη παρ. 16 στο άρθρο 24 του ν. 4310/2014

Στο άρθρο 24 του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) προστίθεται νέα παρ. 16, ως εξής:

«16. Τα εγγεγραμμένα μέλη στο Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (Γ.Γ.Ε.Κ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων του άρθρου 27, τα μέλη του Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών - Εμπειρογνωμόνων της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 4429/2016 (Α΄ 199), οι αξιολογητές της παρ. 4 του άρθρου 31 του παρόντος, καθώς και οι αξιολογητές των προς ένταξη εταιρειών στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων του άρθρου 47 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146) δεν εμπίπτουν στο άρθρο 1 του ν.

3213/2003 (Α΄ 309) και δεν είναι υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης, μόνο εκ της συμμετοχής τους σε διαδικασίες αξιολόγησης ή πιστοποίησης δράσεων, προτάσεων ή προσκλήσεων που εκδίδει η Γ.Γ.Ε.Κ. ή η ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ ή το ΕΛΙΔΕΚ, εκ της αξιολογήσεως των ερευνητικών κέντρων και των ινστιτούτων τους, καθώς και εκ της αξιολογήσεως των εταιρειών που αιτούνται την ένταξη τους στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων, από την ημερομηνία σύστασης του Μητρώου με τον ν. 4712/2020 (Α΄ 146).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Άρθρο 225
Ρυθμίσεις για τον Εθνικό Μηχανισμό Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων

1. Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας (ΚΥΣΕΑ), που λαμβάνεται ύστερα από πρόταση της Διυπουργικής Επιτροπής Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4662/2020 (Α΄ 27), καθορίζονται και εγκρίνονται τα προγράμματα του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων ως προς τις προμήθειες, τις υπηρεσίες και τα έργα. Η Διυπουργική Επιτροπή Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας διαμορφώνει την πρότασή της μετά από εισήγηση του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την πολιτική προστασία, στην οποία περιλαμβάνονται ιδίως η αιτιολόγηση του είδους, της αναγκαιότητας και σκοπιμότητας, καθώς και η εκτιμώμενη συνολική δαπάνη, η οποία έχει προσδιοριστεί με έκθεση ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτού λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας εγνωσμένου κύρους.

2. Η ενεργοποίηση των προγραμμάτων της παρ. 1 γίνεται με απόφαση του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την πολιτική προστασία. Η διαδικασία υλοποίησης των υπηρεσιών, προμηθειών και έργων των προγραμμάτων της παρ. 1 που αφορούν σε απόρρητες δαπάνες του άρθρου 53 του ν. 4662/2020, πραγματοποιείται με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης ή με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης με ή χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Η υπαγωγή των δαπανών των προγραμμάτων του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 4662/2020 γίνεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την πολιτική προστασία, μετά από γνώμη της Επιτροπής Ειδικών Δαπανών της παρ. 6 του άρθρου 53 του ν. 4662/2020.

3. Εφόσον συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη, η οποία επιβάλλει την άμεση υλοποίηση προγράμματος για θέματα εθνικής ασφάλειας, προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, της υγείας, της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και της προστασίας του περιβάλλοντος, στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, είναι δυνατή η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης δίχως προηγούμενη δημοσίευση με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με την περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147).

4. Οι συμβάσεις του παρόντος υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με το άρθρο 324 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127). Από τον έλεγχο εξαιρούνται οι συμβάσεις των προγραμμάτων της παρ. 1, δυνάμει των οποίων ανατίθεται από μία κυβέρνηση σε άλλη κυβέρνηση, η προμήθεια εξοπλισμού και μέσων, η παροχή υπηρεσιών και η διενέργεια έργων αναφορικά με τον Εθνικό Μηχανισμό Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων καθώς και οι συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων των προγραμμάτων της παρ. 1 που διέπονται από ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που έχει συναφθεί μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών ή/και μεταξύ ενός ή περισσότερων διεθνών οργανισμών.

5. Η διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που εντάσσονται στα προγράμματα του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων γίνεται από: α) τις επιτροπές προδιαγραφών, β) τις επιτροπές διενέργειας διαγωνισμού και διαπραγμάτευσης, γ) τις επιτροπές ενστάσεων και δ) τις επιτροπές παραλαβής. Οι επιτροπές του πρώτου εδαφίου συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την πολιτική προστασία. Με την απόφαση συγκρότησης ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, που προέρχονται από το προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, καθώς και η θητεία και εξειδικεύεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία των επιτροπών. Πρόσωπο που έχει συμμετάσχει στην επιτροπή προδιαγραφών δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει στις λοιπές επιτροπές του ιδίου προγράμματος.

6. Στις συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων του παρόντος περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ειδική ρήτρα ακεραιότητας, βάσει της οποίας οι οικονομικοί φορείς και οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συμμετέχουν στις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων, δεσμεύονται ότι σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της κατακύρωσης της σύμβασης δεν ενήργησαν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά, καθώς και ότι θα εξακολουθούν να μην ενεργούν κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης. Η ρήτρα ακεραιότητας δεσμεύει τους οικονομικούς φορείς και τους νόμιμους εκπροσώπους αυτών με την υπογραφή της σύμβασης. Εάν οι οικονομικοί φορείς παραβιάσουν τη ρήτρα ακεραιότητας επιβάλλονται, με απόφαση του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την πολιτική προστασία, σωρευτικά η έκπτωση από τη σύμβαση και η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης.

Άρθρο 226
Ρύθμιση για τα δημόσια ακίνητα του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων

Κατά παρέκκλιση της περ. ιε΄ της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), αναφορικά με τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση οικοδομικής άδειας, τα δημόσια ακίνητα των Δομών και Υπηρεσιών του ν. 4662/2020 (Α΄ 27) εξαιρούνται από την υποχρέωση κατάθεσης συμβολαιογραφικής δήλωσης των χώρων στάθμευσης του άρθρου 1 του ν. 1221/1981 (Α΄ 292) και

του πιστοποιητικού μεταγραφής της στο υποθηκοφυλακείο ή της καταχώρισής της στο οικείο κτηματολογικό γραφείο.

Άρθρο 227
Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Γ΄

1. Καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 87 του ν. 4530/2018 (Α΄ 59).

2. Καταργείται η παρ. 7 του άρθρου 21 του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Άρθρο 228
Διατάξεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) - Τροποποίηση του ν. 4429/2016

Στον ν. 4429/2016 (Α΄ 199) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο άρθρο 1 προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Η αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 31 του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) εφαρμόζεται κατ' αντιστοιχία και στο ΕΛΙΔΕΚ.»

2. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 5 τροποποιείται και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Η αξιολόγηση των προτάσεων των υποψήφιων δικαιούχων γίνεται από επιτροπή αξιολογητών, αποτελούμενη από πέντε (5) έως είκοσι (20) μέλη. Η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να υποβοηθείται στο έργο της από έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες ανάλογα με το είδος και το πλήθος των επιστημονικών πεδίων που καλύπτει μία δράση ή ένα πρόγραμμα. Οι εν λόγω εμπειρογνώμονες και τα μέλη επιτροπών αξιολόγησης προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών της παραγράφου 11 και έως τη δημιουργία αυτού από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) και διαθέτουν τα προσόντα που σχετίζονται με το αντικείμενο του προς αξιολόγηση έργου. Τους εμπειρογνώμονες και την επιτροπή ορίζει το Επιστημονικό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση της Θεματικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του άρθρου 8. Αν για ορισμένη αξιολόγηση δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι για τη συγκεκριμένη περίπτωση ειδικοί επιστήμονες ή οι υφιστάμενοι δεν καλύπτουν τις ανάγκες της συγκεκριμένης αξιολόγησης, επιτρέπεται, με απόφαση του Επιστημονικού Συμβουλίου, να ορίζονται ως μέλη ειδικοί επιστήμονες φορολογικοί κάτοικοι της αλλοδαπής, που δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών. Για την αμοιβή των εμπειρογνωμόνων και των μελών των επιτροπών της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 4429/2016, όπως κάθε φορά ισχύει. Για τις δαπάνες των μετακινήσεών τους, εκτός έδρας, ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ΄ του ν. 4336/2015. Οι πράξεις που αφορούν την επιλογή, τον ορισμό, τις μετακινήσεις εκτός έδρας και τις αμοιβές των εμπειρογνωμόνων και των μελών των επιτροπών δημοσιεύονται και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια αμέσως μετά τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση των αξιολογήσεων.»

3. Στην παρ. 11 του άρθρου 5 προστίθεται περ. γ΄ και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. α. Για την αξιολόγηση των προτάσεων, την εξέταση των ενστάσεων και την πιστοποίηση των χρηματοδοτούμενων δράσεων του Ιδρύματος δημιουργείται Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών - Εμπειρογνωμόνων, επιστημόνων εγνωσμένου κύρους, από το οποίο προέρχονται οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες και τα μέλη των επιτροπών εμπειρογνωμόνων και ενστάσεων των παραγράφων 5 και 8 αντιστοίχως, καθώς και οι πιστοποιητές της παραγράφου 3 του άρθρου 4.

β. Ο καθορισμός των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων και η πιστοποίηση των μελών του Μητρώου της παραγράφου 6 πραγματοποιείται από πενταμελή επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού και απαρτίζεται από τρία (3) μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και δύο (2) μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

γ. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού δύναται το Μητρώο της περ. α΄ να ενοποιηθεί με το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών, που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ). Με την ίδια απόφαση, μετά από γνώμη του ΕΣΕΤΕΚ, ορίζονται η διαδικασία ενοποίησης των Μητρώων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις εγγραφής των αξιολογητών στο ενοποιημένο Μητρώο, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, σύμφωνα και με το άρθρο 27 του ν. 4310/2014 (Α΄ 258).»

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 8 τροποποιούνται το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ως μέλη του ΕΣ εκλέγονται προσωπικότητες που έχουν διακριθεί για το διεθνές έργο και την εμπειρία τους στον αντίστοιχο ως άνω τομέα. Τα ειδικότερα προσόντα των μελών του ΕΣ καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας. Η ιδιότητα του μέλους του ΕΣ είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους του Υπουργικού Συμβουλίου, του Υφυπουργού, του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου ή αυτοτελούς Γενικής Γραμματείας, του Βουλευτή, του Περιφερειάρχη, του Αντιπεριφερειάρχη, του Δημάρχου και του Αντιδημάρχου. Επίσης, η ιδιότητα του μέλους του ΕΣ είναι ασυμβίβαστη με αυτήν του μέλους της Γ.Σ. και του Διευθυντή του Ιδρύματος. Μέλος του ΕΣ δεν μπορεί να υποβάλλει αίτηση για χρηματοδότηση στο ΕΛΙΔΕΚ ούτε να είναι μέλος επιστημονικής ομάδας που έχει υποβάλει αίτηση.»

5. Στην παρ. 9 του άρθρου 8 καταργείται η περ. δ΄ και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Το Επιστημονικό Συμβούλιο διοικεί το Ίδρυμα και έχει ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Μεριμνά για την επίτευξη των σκοπών του Ιδρύματος, με βάση την εθνική πολιτική για την έρευνα και την καινοτομία.

β. Αποδέχεται τις δωρεές και τις πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεις.

γ. Συγκροτεί τις επιτροπές κρίσεων και τις επιτροπές ενστάσεων για την αξιολόγηση των προτάσεων και την επιλογή των τελικών δικαιούχων και εποπτεύει την ορθή

λειτουργία τους, με γνώμονα τις αρχές αξιοκρατίας και διαφάνειας. Τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου δεν δύνανται να μετέχουν στις επιτροπές αυτές.

δ. (καταργείται)

ε. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή.

στ. Εισηγείται προς τη Γ.Σ. συνεργασίες και συμπράξεις του Ιδρύματος με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

ζ. Εισηγείται προς τον Υπουργό την τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας.

η. Εγκρίνει τη λειτουργία υπηρεσιών και γραφείων του Ιδρύματος σε άλλες πόλεις της Ελληνικής Επικράτειας, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή.»

6. Στο άρθρο 9 τροποποιούνται οι παρ. 2, 3, 5, 6, 8 και 9, καταργείται η παρ. 4, αντικαθίσταται η περ. θ΄ της παρ. 7, προστίθεται παρ. 10 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9
Διευθυντής

1. Ο Διευθυντής του Ιδρύματος είναι επιστήμονας με διεθνές κύρος και εμπειρία, διοικητική πείρα και αξιόλογη ερευνητική δραστηριότητα. Τα προσόντα του Διευθυντή εξειδικεύονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας

2. Ο Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τετραετή θητεία, ανανεώσιμη μόνο μία φορά. Αν κατά τον χρόνο λήξης της θητείας του Διευθυντή δεν έχει ακόμη διορισθεί νέος, ο υφιστάμενος Διευθυντής συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τον διορισμό του νέου και το αργότερο όχι πέραν των τριών (3) μηνών. Αν δεν καταστεί δυνατός ο διορισμός νέου Διευθυντή μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου διευθυντή, κατ' εξαίρεση, το Επιστημονικό Συμβούλιο (ΕΣ) με απόφασή του αναθέτει προσωρινά στον πρόεδρό του καθήκοντα διαχείρισης των τρεχουσών υποθέσεων. Αν ο πρόεδρος του ΕΣ για οποιονδήποτε λόγο ελλείπει ή κωλύεται, τα καθήκοντα του Διευθυντή του Ιδρύματος ασκούνται από ένα από τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου, μετά από σχετική απόφασή του.

3. Ο Διευθυντής του Ιδρύματος επιλέγεται ως ακολούθως:

α. Ο αρμόδιος Υπουργός εκδίδει και δημοσιεύει ανοικτή διεθνή πρόσκληση ενδιαφέροντος για πλήρωση της θέσης του Διευθυντή τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας. Η πρόσκληση, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα, περιλαμβάνει αναλυτική κατάσταση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων που πρέπει να διαθέτει ο Διευθυντής, καθώς επίσης και τη μέθοδο αξιολόγησης των υποψηφίων, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας. Η προκήρυξη δημοσιεύεται σε μία ημερήσια εφημερίδα πανελλήνιας κυκλοφορίας, αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος και της Γενικής Έρευνας και Καινοτομίας και αποστέλλεται στις σχετικές διεθνείς επιστημονικές λίστες ψηφιακά.

β. Για την αξιολόγηση των υποψηφίων συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, ειδική επιτροπή κρίσης από επτά (7) επιστήμονες με αναγνωρισμένο κύρος, γνώση των ερευνητικών αντικειμένων, των επιστημονικών πεδίων του Ιδρύματος και επαρκή εθνική και διεθνή εμπειρία σε θέματα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και διοίκησης φορέων ή ερευνητικών ομάδων. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται ως εξής: τα πέντε (5) μέλη σύμφωνα με τη διαδικασία της περ. γ΄ και τα δύο (2) μέλη σύμφωνα με τη διαδικασία της περ. δ΄.

γ. Για τη συγκρότηση της ειδικής επιτροπής κρίσης της περ. β΄, το Επιστημονικό Συμβούλιο προτείνει στο Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ) κατάλογο τουλάχιστον δεκαπέντε (15) υποψηφίων κριτών, που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων για τη θέση του Διευθυντή. Οι προτεινόμενοι υποψήφιοι κριτές μπορούν να προέρχονται και από τα μέλη, είτε του Επιστημονικού Συμβουλίου είτε της Γενικής Συνέλευσης του Ιδρύματος. Το ΕΣΕΤΕΚ δικαιούται να προσθέσει και άλλα μέλη στον κατάλογο αυτόν ή αντίστοιχα να αφαιρέσει από αυτόν. Αν παρέλθει άπρακτο το χρονικό διάστημα των δύο (2) μηνών, το ΕΣΕΤΕΚ προτείνει τα μέλη του καταλόγου. Από τον κατάλογο μελών που προτείνει το ΕΣΕΤΕΚ, ο αρμόδιος Υπουργός επιλέγει και ορίζει πέντε (5) μέλη με τους αναπληρωτές τους.

δ. Το Επιστημονικό Συμβούλιο, εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των υποψηφιοτήτων για τη θέση του Διευθυντή, επιλέγει δύο (2) μέλη με τους αναπληρωτές τους για τη συγκρότηση της ειδικής επιτροπής κρίσης, τα οποία μπορεί να προέρχονται και από τα μέλη είτε του Επιστημονικού Συμβουλίου είτε της Γενικής Συνέλευσης του Ιδρύματος. Αν παρέλθει άπρακτο το ως άνω χρονικό διάστημα εντός του οποίου το Επιστημονικό Συμβούλιο πρέπει να ορίσει τα ως άνω μέλη ή αν οριστούν λιγότερα από τα προβλεπόμενα, το ΕΣΕΤΕΚ ορίζει τα δύο (2) μέλη, με τους αναπληρωτές τους ή όσα μέλη ελλείπουν, από τον κατάλογο της περ. γ΄.

ε. Τα μέλη της ειδικής επιτροπής κρίσης δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιοι για τη θέση που έχει προκηρυχθεί. Η ειδική επιτροπή κρίσης αξιολογεί με ειδική αιτιολόγηση τους υποψηφίους και υποβάλλει στον αρμόδιο Υπουργό πίνακα κατά τη σειρά αξιολόγησής τους. Για την αξιολόγηση των υποψηφίων λαμβάνεται υπόψη και η γνώμη του απελθόντα Διευθυντή, η οποία εκφράζεται ενώπιον της επιτροπής. Σε περίπτωση που ο απελθών Διευθυντής είναι εκ νέου υποψήφιος, δεν εκφράζεται γνώμη από αυτόν. Η ανωτέρω γνώμη εκφράζεται, όπως προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.

στ. Ο αρμόδιος Υπουργός με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διορίζει υποχρεωτικά ως Διευθυντή του Ιδρύματος τον πρώτο στον πίνακα αξιολόγησης, άλλως, σε περίπτωση μη αποδοχής του διορισμού του από τον συγκεκριμένο υποψήφιο, διορίζει τον δεύτερο, άλλως τον τρίτο. Ο Διευθυντής συνάπτει σύμβαση ορισμένου χρόνου ή αν είναι δημόσιος υπάλληλος, ανατίθενται σε αυτόν τα καθήκοντα του Διευθυντή.

4. (Καταργείται)

5. Ο αρμόδιος Υπουργός μπορεί να παύσει, με απόφασή του, τον Διευθυντή του Ιδρύματος, για λόγους αδυναμίας ή ανεπάρκειας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του μετά από εισήγηση του Επιστημονικού Συμβουλίου ή πρόταση έξι (6) εκ των μελών του.

6. Η ιδιότητα του Διευθυντή του Ιδρύματος είναι ασυμβίβαστη:

α. Με την ιδιότητα του μέλους της Γ.Σ. ή του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

β. Με την ιδιότητα του δικαιούχου χρηματοδότησης του Ιδρύματος.

γ. Με την ιδιότητα του μέλους του Υπουργικού Συμβουλίου, του Υφυπουργού, του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας, του Βουλευτή, του Περιφερειάρχη, του Αντιπεριφερειάρχη, του Δημάρχου, του αντιδημάρχου, του περιφερειακού και δημοτικού συμβούλου. Αν ο Διευθυντής είναι Καθηγητής ΑΕΙ ή ερευνητής ερευνητικού κέντρου, αναστέλλονται τα καθήκοντά του για όλη τη διάρκεια της θητείας του.

7. Ο Διευθυντής υλοποιεί τη στρατηγική του Ιδρύματος που έχει αποφασίσει το Επιστημονικό Συμβούλιο. Ο Διευθυντής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Προΐσταται των υπηρεσιών του Ιδρύματος, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του και είναι διατάκτης όλων των δαπανών του.

β. Συντάσσει και δημοσιεύει τις προκηρύξεις για τις δράσεις που χρηματοδοτεί το Ίδρυμα, σύμφωνα με τον ετήσιο προγραμματισμό δράσεων και τις αποφάσεις του ΕΣ.

γ. Μεριμνά για την πραγματοποίηση των στόχων του προϋπολογισμού του Ιδρύματος.

δ. Μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση της Γ.Σ. και του ΕΣ σε έκτακτη συνεδρίαση, πάντοτε μέσω του Προέδρου του εκάστοτε συλλογικού οργάνου και μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις τους.

ε. Καταρτίζει την ετήσια έκθεση, την οποία υποβάλλει στο ΕΣ και εν συνεχεία, προς έγκριση, στη Γ.Σ..

στ. Αναζητεί πηγές χρηματοδότησης για το Ίδρυμα.

ζ. Εκπροσωπεί το Ίδρυμα δικαστικώς και εξωδίκως.

η. Εκδίδει τις αποφάσεις χρηματοδότησης, μετά την αξιολόγηση από τις οικείες επιτροπές.

θ. Αποφασίζει έκτακτους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους των δράσεων που χρηματοδοτεί το Ίδρυμα και συγκροτεί τα όργανα διοικητικού και επιτόπιου ελέγχου για την εκτέλεση των συγκεκριμένων πράξεων.

ι. Εισηγείται προς το Επιστημονικό Συμβούλιο και τη Γενική Συνέλευση συνεργασίες και συμπράξεις του ΕΛΙΔΕΚ με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

8. Ο Διευθυντής μπορεί να μεταβιβάσει την άσκηση συγκεκριμένων κάθε φορά αρμοδιοτήτων του σε υπάλληλο του Ιδρύματος, καθώς και το δικαίωμα να υπογράφει με εντολή του. Αν για οποιονδήποτε λόγο ελλείπει ο Διευθυντής ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Επιστημονικού Συμβουλίου, τα καθήκοντά του ασκούνται από τον πρόεδρο του ΕΣ ή από κάποιο μέλος του.

9. Ο Διευθυντής του Ιδρύματος ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση. Οι αποδοχές του Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Οι ως άνω αποδοχές επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος.

10. Ο Διευθυντής υποβάλλει στο μέσον και κατά τη λήξη της θητείας του, στο ΕΣ και στον αρμόδιο Υπουργό έκθεση πεπραγμένων της θητείας του. Ταυτόχρονα με την έκθεση πεπραγμένων υποβάλλεται στο ΕΣ και στον Υπουργό έκθεση αξιολόγησης της θητείας του Διευθυντή. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από το σύνολο του προσωπικού του Ιδρύματος με μυστική διαδικασία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Εσωτερικό του Κανονισμό ή, εφόσον δεν έχει ακόμα εγκριθεί, σύμφωνα με όσα ορίζονται σε απόφαση του Επιστημονικού Συμβουλίου. Σε περίπτωση που ο Διευθυντής δεν υποβάλλει τις ανωτέρω εκθέσεις εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την παρέλευση του μέσου της θητείας του, παύεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και τα καθήκοντα αυτού ασκεί ο πρόεδρος του ΕΣ του Ιδρύματος μέχρι τον διορισμό νέου Διευθυντή. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού εκδίδεται προκήρυξη για την πλήρωση της θέσης του Διευθυντή που παύθηκε. Σε περίπτωση που ο Διευθυντής δεν υποβάλλει τις ανωτέρω εκθέσεις εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη λήξη της θητείας του, κωλύεται να υποβάλλει την υποψηφιότητά του για δεύτερη θητεία στην ίδια θέση. Τυχόν υποψηφιότητα που έχει ήδη υποβληθεί δεν λαμβάνεται υπόψη από την ειδική επιτροπή κριτών.»

7. Η παρ. 2 του άρθρου 11 τροποποιείται και το άρθρο 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11
Σύγκρουση συμφερόντων, απόρρητο

1. Τα μέλη των οργάνων και το προσωπικό του Ιδρύματος αποφεύγουν κάθε περίπτωση κατά την οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων. Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν μέλη του Ιδρύματος έχουν ιδιωτικά ή προσωπικά συμφέροντα, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν ή φαίνεται ότι επηρεάζουν την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ως ιδιωτικά ή προσωπικά συμφέροντα των μελών του Ιδρύματος νοούνται οποιαδήποτε πιθανά πλεονεκτήματα υπέρ των ιδίων, των οικογενειών τους ή άλλων συγγενών τους μέχρι δευτέρου βαθμού. Επίσης, τα μέλη της Γ.Σ., του ΕΣ και το προσωπικό του Ιδρύματος έχουν υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας σχετικά με τις υποθέσεις του Ιδρύματος και δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο. Τα θέματα της παρούσας παραγράφου εξειδικεύονται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ιδρύματος.

2. Τυχόν παράβαση της παρ. 1 από μέλος της Γ.Σ., του ΕΣ, από τον Διευθυντή ή από το προσωπικό του Ιδρύματος συνιστά σοβαρό παράπτωμα και λόγο παύσης από τη θέση του.»

8. Στο άρθρο 12 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο, καταργείται η περ. γ΄ του δεύτερου εδαφίου, τροποποιείται η περ. ε΄ και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12
Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων εκδίδεται ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ιδρύματος. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας καθορίζονται ιδίως τα ακόλουθα θέματα, καθώς και όσα προβλέπονται στον παρόντα νόμο:

α. οι αρμοδιότητες των οργάνων του Ιδρύματος, ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας τους,

β. η διαδικασία και τα όργανα κατάρτισης και δημοσίευσης των προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή των μελών της Γενικής Συνέλευσης, του Επιστημονικού Συμβουλίου και του Διευθυντή,

γ. (καταργείται)

δ. η εξειδίκευση των προσόντων που πρέπει να διαθέτουν τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου, τα όργανα και η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των υποψηφίων,

ε. η εξειδίκευση των προσόντων που πρέπει να διαθέτει ο Διευθυντής και η διαδικασία διορισμού του,

στ. ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων και εχεμύθειας των μελών των οργάνων του Ιδρύματος και των υπαλλήλων αυτού,

ζ. η διαδικασία παύσης μελών της Γ.Σ., του ΕΣ και του Διευθυντή από τα καθήκοντά τους,

η. η εσωτερική οργανωτική διάρθρωση και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του Ιδρύματος,

θ. η κατανομή των αρμοδιοτήτων, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του προσωπικού,

ι. ο κατά κλάδο και ειδικότητα αριθμός των θέσεων του προσωπικού,

ια. η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης και πρόσληψης του προσωπικού που εργάζονται με συμβάσεις έργου, εργασίας ορισμένου χρόνου και έμμισθης εντολής,

ιβ. οι ειδικότερες υπηρεσιακές υποχρεώσεις, οι πειθαρχικές εξουσίες, τα πειθαρχικά παραπτώματα και τα πειθαρχικά όργανα, καθώς και ο τρόπος επιβολής των πειθαρχικών ποινών,

ιγ. οι λεπτομέρειες σχετικά με την οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος,

ιδ. η διαδικασία και τα όργανα κατάρτισης και δημοσίευσης των προκηρύξεων για τα ερευνητικά έργα, τις υποτροφίες και τις λοιπές δράσεις του Ιδρύματος,

ιε. η διαδικασία και τα ειδικότερα στάδια της αξιολόγησης των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων χρηματοδότησης, τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων και ο τρόπος συγκρότησης των επιτροπών αξιολόγησης,

ιστ. η διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων των υποψηφίων χρηματοδότησης και ο τρόπος συγκρότησης της επιτροπής ενστάσεων,

ιζ. οι διαδικασίες και τα όργανα ελέγχου, επιθεωρήσεων, επαληθεύσεων των δαπανών των δικαιούχων χρηματοδοτήσεων, καθώς και αναζήτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών,

ιη. τα όργανα, η διαδικασία κατάρτισης της ετήσιας έκθεσης του Ιδρύματος, η οποία περιλαμβάνει τον οικονομικό απολογισμό και τον απολογισμό πεπραγμένων,

ιθ. η δημιουργία αποθετηρίου αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων και λοιπών δράσεων που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ίδρυμα,

κ. η διαδικασία αξιολόγησης των οργάνων και του προσωπικού του Ιδρύματος,

κα. κάθε αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά την οργάνωση του Ιδρύματος και κάθε άλλο θέμα αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος και την εκπλήρωση του σκοπού του.»

9. Το άρθρο 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13
Μεταβατική διάταξη

Η θητεία των υφισταμένων Αναπληρωτών Διευθυντών του Ιδρύματος λήγει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ισχύουσες προ της δημοσίευσης του παρόντος διατάξεις.»

Άρθρο 229
Διάρθρωση και υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. - Τροποποίηση του άρθρου 87 του ν. 4635/2019

Στο άρθρο 87 του ν. 4635/2019 (Α΄ 167): α) τροποποιείται η περ. ιδ΄ της παρ. 1, β) στην παρ. 2 η υφιστάμενη περ. α΄ αριθμείται ως υποπερ. αα΄ και προστίθεται υποπερ. αβ΄, γ) στην παρ. 6 προστίθενται τέταρτο και πέμπτο εδάφιο και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 87
Διάρθρωση και Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ.

1. Συστήνεται στην Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας, Υπηρεσία Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ, η οποία αποτελεί οργανική μονάδα της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ). Οι αρμοδιότητές της ασκούνται αποκλειστικά από τον Προϊστάμενο και τους υπαλλήλους της ΚΕΕΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4497/2017 (Α΄ 171).

Η Υπηρεσία Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ συγκροτείται σε επίπεδο Τμήματος ή Διεύθυνσης, με την απόφαση της παρ. 8 του παρόντος άρθρου και είναι αρμόδια για:

α. την οργάνωση του Πληροφοριακού Συστήματος Γ.Ε.ΜΗ. του άρθρου 89 του παρόντος,

β. την κανονική, διαρκή και ασφαλή λειτουργία του λειτουργικού συστήματος, του δικτύου και του εν γένει εξοπλισμού και λογισμικού που εξυπηρετούν και υποστηρίζουν τη βάση δεδομένων,

γ. την άμεση και τη σύμφωνη με τη χρονική ακολουθία, λήψη και αποθήκευση των δεδομένων που διαβιβάζονται στο Πληροφοριακό Σύστημα Γ.Ε.ΜΗ.,

δ. τη διασφάλιση της ακεραιότητας, της ορθότητας, της πληρότητας και της ασφάλειας των δεδομένων,

ε. την κανονική, διαρκή και ασφαλή λειτουργία του Γ.Ε.ΜΗ. στο Σύστημα διασύνδεσης Μητρώων (BRIS),

στ. τη λήψη μέτρων προστασίας της βάσης δεδομένων και των εν γένει πληροφοριακών συστημάτων από κακόβουλες ενέργειες,

ζ. την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ, καθώς και κάθε άλλου ψηφιακού εργαλείου που απαιτείται για τη διαλειτουργικότητα των Μητρώων,

η. την ανάπτυξη ειδικής εφαρμογής, η οποία αποτυπώνει την είσπραξη και κατανομή των εσόδων από τα τέλη Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ και των εξόδων για όλες τις Υ.Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ, τη στατιστική παρακολούθηση αυτών και την παροχή μηνιαίων αναλυτικών αναφορών στη Διεύθυνση Εταιρειών,

θ. την υποβολή εισηγήσεων στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την προκήρυξη έργων για την ανα-

βάθμιση του Γ.Ε.ΜΗ., και την ένταξη στα χρηματοδοτικά προγράμματα ΕΣΠΑ του αρμόδιου Υπουργείου, καθώς και την υποβολή εισηγήσεων για λήψη χρηματοδότησης για την εκτέλεση σχετικών έργων,

ι. τη συγκέντρωση προβλημάτων ή και δυσλειτουργιών των πληροφοριακών συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ και την υποβολή εισηγήσεων προς τη Διεύθυνση Εταιριών για επίλυση αυτών,

ια. τη σύσταση και τήρηση του ενιαίου ηλεκτρονικού Μητρώου Πιστοποιημένων Χρηστών Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι υπάλληλοι των Υ.Γ.Ε.ΜΗ., προκειμένου να αποκτήσουν την ιδιότητα του πιστοποιημένου χρήστη Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ, καθώς και οι συμβολαιογράφοι που επιθυμούν να αποκτήσουν την ιδιότητα του πιστοποιημένου χρήστη Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ. Λίστα με τα ονόματα των πιστοποιημένων Συμβολαιογράφων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του Γ.Ε.ΜΗ.,

ιβ. τη διασφάλιση της πρόσβασης στα πληροφοριακά συστήματα Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ από τα νομιμοποιούμενα πρόσωπα, τα οποία έχουν δικαίωμα πρόσβασης,

ιγ. την υποστήριξη των πιστοποιημένων χρηστών Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ σε θέματα που άπτονται της χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ,

ιδ. στο μέτρο που πραγματοποιείται στο Γ.Ε.ΜΗ. επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ της ΚΕΕΕ αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137).

2. Οι Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. (εφεξής Υ.Γ.Ε.ΜΗ.) διακρίνονται ως εξής:

αα. Ειδικές Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Τα κατά περίπτωση αρμόδια Τμήματα της Διεύθυνσης Εταιρειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή ορίζονται ως Ειδικές Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των εταιρειών που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4548/2018 (Α΄ 104). Οι εν λόγω Υπηρεσίες είναι αποκλειστικά αρμόδιες για την καταχώριση και δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. όλων των πράξεων, στοιχείων ή δηλώσεων, που σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία απαιτούν εμπορική δημοσιότητα, συμπεριλαμβανομένων όσων προβλέπονται κατωτέρω στην παρ. 3 του παρόντος.

αβ. Ειδικές Υ.Γ.Ε.Μ.Η. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τα κατά περίπτωση αρμόδια Τμήματα της Διεύθυνσης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, ορίζονται ως ειδικές Υ.Γ.Ε.Μ.Η. των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων που συστήνονται κατά τον ν. 4430/2016 (Α΄ 205), καθώς και των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης που συστήνονται κατά τον ν. 2716/1999 (Α΄96). Οι εν λόγω Υπηρεσίες είναι αποκλειστικά αρμόδιες για την καταχώριση και δημοσίευση στο Γ.Ε.Μ.Η. όλων των πράξεων, στοιχείων ή δηλώσεων που σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία απαιτούν εμπορική δημοσιότητα, συμπεριλαμβανομένων όσων προβλέπονται κατωτέρω στην παρ. 3.

Οι υπόχρεοι εγγραφής, το Μητρώο των οποίων τηρείται στις Ειδικές Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων απαλλάσσονται από την καταβολή των ανταποδοτικών τελών της παρ. 1 του άρθρου 113.

β. Τμήματα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων.

Σε κάθε Επιμελητήριο του ν. 4497/2017 (Α΄ 171) συνιστάται Υ.Γ.Ε.ΜΗ. που αποτελεί οργανική μονάδα του Επιμελητηρίου και οι αρμοδιότητές της ασκούνται αποκλειστικά από τον Προϊστάμενο και τους υπαλλήλους της, οι οποίοι αποτελούν προσωπικό του Επιμελητηρίου και τοποθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4497/2017. Οι αρμοδιότητες των Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων ασκούνται και παρέχονται ανεξάρτητα από τις ανταποδοτικές υπηρεσίες, που προσφέρουν τα Επιμελητήρια προς τα μέλη τους, καθώς και από τις οικονομικές υποχρεώσεις των μελών τους προς αυτά, που απορρέουν από συνδρομές.

γ. Πιστοποιημένοι συμβολαιογράφοι Γ.Ε.ΜΗ..

Κάθε συμβολαιογράφος που εντάσσεται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Χρηστών Γ.Ε.ΜΗ. δύναται να πραγματοποιεί καταχώριση και δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. των συμβολαιογραφικών πράξεων που καταρτίζει και απαιτούν εμπορική δημοσιότητα, καθώς και των προσαρτώμενων σε αυτές στοιχείων ή δηλώσεων. Η επιλογή των υπόχρεων να αναθέσουν σε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο την καταχώριση και δημοσίευση των ανωτέρω στο Γ.Ε.ΜΗ., δεν τους απαλλάσσει από την υποχρέωση καταβολής των τελών που προβλέπονται στο άρθρο 113 του παρόντος, τα οποία αποτελούν πόρους των Υ.Γ.Ε.ΜΗ. στις οποίες είναι εγγεγραμμένοι.

3. Τα Τμήματα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων είναι αρμόδια για:

α. την εγγραφή των υπόχρεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 86 του παρόντος, εξαιρουμένων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 4441/2016 (Α΄ 227),

β. κάθε καταχώριση που αφορά στους υπόχρεους,

γ. (i) την παραλαβή, την πρωτοκόλληση, εφόσον δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό τρόπο (ηλεκτρονική αίτηση καταχώρισης) και τον έλεγχο πληρότητας των σχετικών αιτήσεων, των συνοδευτικών πράξεων, στοιχείων ή δηλώσεων, καθώς και τον έλεγχο νομιμότητας, όπως ορίζεται από τυχόν ειδικότερες διατάξεις,

(ii) την παραλαβή, την πρωτοκόλληση, εφόσον δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό τρόπο και τον έλεγχο αιτήσεων έγκρισης επωνυμίας ή/και διακριτικού τίτλου, καθώς και τη δέσμευση αυτών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 104 του παρόντος, μόνο όταν η ως άνω διαδικασία δεν γίνεται μέσω ΥΜΣ,

δ. την απάντηση σε ερωτήματα που διαβιβάζονται μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας και αφορούν στις πράξεις και τα στοιχεία των άρθρων 95, 97 και 98 του παρόντος νόμου,

ε. την έκδοση πιστοποιητικών και τη χορήγηση αντιγράφων και αποσπασμάτων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 111 του παρόντος νόμου,

στ. τη διεξαγωγή δειγματοληπτικού ελέγχου των αυτοματοποιημένων καταχωρίσεων που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 102 του παρόντος.

4. Η καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων καθορίζεται με βάση την έδρα ή την εγκατάσταση του υπόχρεου σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας. Σε περίπτωση που στην έδρα ή την εγκατάσταση της επιχείρησης υπάρχουν περισσότερα α-

πό ένα αμιγή Επιμελητήρια, η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. ορίζεται με βάση τον κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ) κατόπιν έκδοσης σχετικής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία θα καθορίζει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. κατά κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ).

Αν επέλθει μεταβολή στην έδρα ή στην εγκατάσταση του υπόχρεου, με συνέπεια τη μεταβολή της αρμοδιότητας της Υ.Γ.Ε.ΜΗ., η αρχικά αρμόδια Υπηρεσία καταχωρίζει την επελθούσα μεταβολή στο Γ.Ε.ΜΗ. και κάθε επόμενη καταχώριση διενεργείται από τη νέα αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ.. Προγενέστερες αιτήσεις καταχώρισης που δεν έχουν διεκπεραιωθεί, κατά τη μεταφορά, από την αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ., διενεργούνται από τη νέα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. και τα σχετικά τέλη καταχώρισης του άρθρου 113 του παρόντος μεταφέρονται υπέρ της δεύτερης. Επίσης, τα τέλη τήρησης μερίδας του άρθρου 113 του παρόντος, επιμερίζονται ανάλογα με τους μήνες παραμονής σε κάθε μία εκ των εκάστοτε συναρμόδιων Υ.Γ.Ε.ΜΗ..

Κατ' εξαίρεση, όταν οι Υ.Γ.Ε.ΜΗ. λειτουργούν σαν Υπηρεσίες Μιας Στάσης του ν. 4441/2016, δεν υπόκεινται στους ανωτέρω περιορισμούς της κατά τόπον αρμοδιότητας των Υ.Γ.Ε.ΜΗ..

5. Τα Τμήματα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων στελεχώνονται με υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης, ανάλογα με τις ανάγκες τους, οι οποίες προκύπτουν από τον αριθμό των υπόχρεων που είναι εγγεγραμμένοι σε αυτά. Προϊστάμενος ορίζεται μόνιμος υπάλληλος ή ΙΔΑΧ, κατά προτεραιότητα κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. Οι λεπτομέρειες της στελέχωσης ορίζονται με την απόφαση της παρ. 8.

6. Σε κάθε Τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. Επιμελητηρίου, σύμφωνα με τον αριθμό των εγγεγραμμένων σε αυτήν, συστήνεται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων τουλάχιστον μία (1) οργανική θέση επιστημονικού συνεργάτη πλήρους απασχόλησης. Η ανωτέρω θέση πληρούται από δικηγόρο, κατά προτίμηση με ειδίκευση στο εμπορικό δίκαιο, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο π.δ. 50/2001 (Α΄ 39) που προσλαμβάνεται με απόφαση του εκάστοτε Επιμελητηρίου. Ο ανωτέρω επιστημονικός συνεργάτης επικουρεί την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. κατά την άσκηση του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας των αιτήσεων εγγραφής, μεταβολής, διαγραφής, καθώς και κάθε άλλης καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ..

Αν ο αριθμός των πράξεων που υποβάλλονται προς καταχώριση στις Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 103 απαιτούν έλεγχο νομιμότητας, δεν υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα (250) ετησίως, τη νομική υποστήριξη του Τμήματος δύναται να αναλάβει επιστημονικός συνεργάτης μερικής απασχόλησης με τον οποίο το Επιμελητήριο συνεργάζεται για τον σκοπό αυτόν. Για την εν λόγω συνεργασία η αμοιβή διαμορφώνεται από τα μέρη και είναι ανάλογη του αντικειμένου και του χρόνου της απασχόλησης. Η πρόσληψη γίνεται με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής του οικείου Επιμελητηρίου, μη εφαρμοζομένου του π.δ. 50/2001.

7. Η μη τήρηση των προϋποθέσεων των παρ. 5 και 6 του παρόντος άρθρου επιφέρει την αναστολή λειτουργίας του Τμήματος Υ.Γ.Ε.ΜΗ. και τη μεταφορά των υπόχρεων και των εκκρεμών αιτήσεών τους στο όμορο τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ., με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται λαμβάνοντας υπόψη την απλή γνώμη της ΚΕΕΕ και του κατά περίπτωση οικείου Επιμελητηρίου, ρυθμίζονται τα θέματα του κανονισμού λειτουργίας και στελέχωσης της Υπηρεσίας Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ της ΚΕΕΕ και των Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων. Κατ' εξαίρεση, η Υπηρεσία Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ της ΚΕΕΕ, καθώς και οι Υ.Γ.Ε.ΜΗ. των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης ή οποιουδήποτε άλλου Επιμελητηρίου που ο αριθμός των υπόχρεων ξεπερνά το όριο που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, δύνανται να οργανωθούν σε επίπεδο Διεύθυνσης. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τρόπος λειτουργίας του Μητρώου πιστοποιημένων Χρηστών Γ.Ε.ΜΗ. και ΥΜΣ.»

Άρθρο 230
Εκλογές για την ανάδειξη νέων οργάνων διοίκησης των Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017

Οι επόμενες αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων οργάνων διοίκησης των Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017 (Α΄ 171) θα διεξαχθούν μεταξύ της 15ης Νοεμβρίου 2022 και της 15ης Δεκεμβρίου 2022. Η θητεία των εκλεγμένων οργάνων διοίκησης των Επιμελητηρίων παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι τη διεξαγωγή των εκλογών του προηγούμενου εδαφίου.

Άρθρο 231
Υπολογισμός θητείας σε περίπτωση αντικατάστασης του αρχικώς εκλεγέντος Προέδρου Επιμελητηρίου - Τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν. 4497/2017

Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171) και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Ως πρόεδρος του Επιμελητηρίου ανακηρύσσεται ο επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε τουλάχιστον το 50% των ψήφων. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκέντρωσε αυτό το ποσοστό, ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου εκλέγεται με απόλυτη πλειοψηφία από το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ των επικεφαλής των συνδυασμών που συμμετέχουν σε αυτό, κατά την πρώτη συνεδρίαση του οργάνου, η οποία λαμβάνει χώρα εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου και κατόπιν πρόσκλησης της απερχόμενης Διοικητικής Επιτροπής ή, αν αυτή παραληφθεί, του διοικητικού προϊσταμένου του Επιμελητηρίου. Αν κανείς από τους υποψήφιους Προέδρους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται στην ίδια συνεδρίαση και ως πρόεδρος εκλέγεται ο υποψήφιος, ο οποίος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία μεταξύ των δύο υποψηφίων που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους στην πρώτη ψηφοφορία. Επανεκλογή του ίδιου προσώπου στο αξίωμα του Προέδρου επιτρέπεται μία φορά. Η ανωτέρω διαδικασία ακολουθείται σε κάθε περίπτωση που καταστεί κενή η θέση του Προέ-

δρου. Δεν λαμβάνεται υπόψη και δεν προσμετράται για την επανεκλογή του Προέδρου, θητεία διανυθείσα από εκλογή σε αντικατάσταση, για οποιονδήποτε λόγο, του αρχικώς εκλεγέντος Προέδρου, ανεξαρτήτως διάρκειας αυτής.»

Άρθρο 232
Εποπτεία και οικονομικές καταστάσεις Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017 και της Κ.Ε.Ε.Ε. - Τροποποίηση των παρ. 9 και 10 του άρθρου 77 του ν. 4497/2017

Στην παρ. 9 του άρθρου 77 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171) τροποποιείται το τρίτο εδάφιο, στην παρ. 10 το τέταρτο εδάφιο και οι παρ. 9 και 10 διαμορφώνονται ως εξής:

«9. Τα Επιμελητήρια της Χώρας οφείλουν να συντάσσουν ισολογισμό χρήσης, καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης και λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 205/1998 (Α΄ 163), οι οποίες ελέγχονται από Ορκωτό Ελεγκτή και οικονομικό απολογισμό, υποβάλλονται για τελική έγκριση στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έως την 30ή Νοεμβρίου του επόμενου έτους και αναρτώνται στη «Διαύγεια». Ο ισολογισμός χρήσης, ο οικονομικός απολογισμός και οι καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης και λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης υπογράφονται από τον πρόεδρο του οικείου Επιμελητηρίου, τον Οικονομικό Επόπτη και τον Προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, οι οποίοι φέρουν και την ευθύνη για την ακρίβεια του περιεχομένου τους. Σε περίπτωση μη υποβολής των οικονομικών καταστάσεων από τους υπόχρεους, δεν εγκρίνεται ο προϋπολογισμός τους από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έως την τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης.

10. Τα Επιμελητήρια, που έχουν συστήσει ή συμμετέχουν τουλάχιστον κατά 50% στο κεφάλαιο εταιριών κατά τις περ. β΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 65, οφείλουν να συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το π.δ. 205/1998, οι οποίες ελέγχονται από έναν ή περισσότερους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017 (Α΄ 7). Το σχετικό φύλλο ελέγχου εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο εντός μηνός από την υποβολή του και μαζί με τις υπόλοιπες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις υποβάλλεται για τελική έγκριση στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων έως την 30ή Νοεμβρίου του επόμενου έτους και αναρτάται στο σύστημα «Διαύγεια». Οι οικονομικές καταστάσεις υπογράφονται από τον Πρόεδρο του οικείου Επιμελητηρίου, τον Οικονομικό Επόπτη και τον Προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, οι οποίοι φέρουν και την ευθύνη για την ακρίβεια του περιεχομένου τους. Σε περίπτωση μη υποβολής των οικονομικών καταστάσεων από τους υπόχρεους, δεν εγκρίνεται ο προϋπολογισμός τους από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έως την τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης.»

Άρθρο 233
Οικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων Επιμελητηρίων του ν. 4497/2017 και της Κ.Ε.Ε.Ε. - Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4712/2020

Το άρθρο 28 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146) τροποποιείται και έχει ως εξής:

«Άρθρο 28
Μεταβατικές διατάξεις

Όσα Επιμελητήρια δεν έχουν υποβάλει οικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων, έως και τη χρήση του 2019, σύμφωνα με τις παρ. 9 και 10 του άρθρου 77 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171), υποχρεούνται να τις υποβάλλουν εντός της αποκλειστικής προθεσμίας της 30ής Ιουνίου 2021.»

Άρθρο 234
Αναπλήρωση και αυτοδίκαιη έκπτωση μελών διοικητικού συμβουλίου, διοικητικής επιτροπής και εκτελεστικών επιτροπών - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4497/2017

Στην παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171) προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που έμεινε κενή συμπληρώνεται από τον πίνακα επιλαχόντων του ίδιου συνδυασμού. Αν δεν υπάρχουν επιλαχόντες, ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων διορίζει τα ελλείποντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, επιλέγοντας αυτά, μεταξύ πέντε (5) έως δέκα (10) προσώπων, τα οποία υποδεικνύει το Διοικητικό Συμβούλιο από προτεινόμενο κατάλογο του οικείου συνδυασμού. Σε περίπτωση μη υπόδειξης τουλάχιστον πέντε (5) προσώπων από τον οικείο συνδυασμό, εντός δύο (2) μηνών από τη χρονική στιγμή που η θέση έμεινε κενή, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται και συνεδριάζει νόμιμα, εφόσον τα μέλη του υπερβαίνουν το ήμισυ του καθορισμένου αριθμού των μελών του, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 69.»

Άρθρο 235
Έναρξη ισχύος ρυθμίσεων για τη συγκρότηση και λειτουργία της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων

Η ισχύς της παρ. 3, καθώς και του πρώτου και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 4679/2020 (Α΄ 71) αρχίζει την 20ή Μαρτίου 2022. Μέχρι την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν η παρ. 2 του άρθρου 145 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 145 του ν. 4072/2012 (Α΄ 86).

Άρθρο 236
Διατάξεις για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας - Τροποποίηση των άρθρων 7 και 8 του ν. 1733/1987

1. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 7 του ν. 1733/1987 (Α΄171) προστίθεται νέο εδάφιο και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Μέσα σε τέσσερις μήνες από την κατάθεση, ο καταθέτης οφείλει να υποβάλλει τα τυχόν ελλείποντα σχέδια και άλλα δικαιολογητικά, να συμπληρώσει τυχόν ελλείψεις και να διορθώσει τυχόν λάθη στη σύνταξη των εγγράφων και λοιπών δικαιολογητικών σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4 και 5. Σε αυτήν την περίπτωση η κατάθεση της αίτησης θεωρείται πλήρης. Ο καταθέτης δύναται με αίτησή του να παραιτείται από την ανωτέρω προθεσμία και να αιτείται την επίσπευση της διαδικασίας, με την προϋπόθεση ότι η κατάθεση της αίτησης έχει προηγουμένως θεωρηθεί πλήρης.»

2. Στο άρθρο 8 του ν. 1733/1987 προστίθεται παρ. 5Α ως εξής:

«5Α. Ο καταθέτης μπορεί, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της έκθεσης έρευνας του ΟΒΙ, να επαναδιατυπώσει τις αξιώσεις της αίτησης, περιορίζοντας την έκταση και το περιεχόμενο της αιτούμενης προστασίας. Η περιγραφή, ο τίτλος, η περίληψη και τα σχέδια επαναδιατυπώνονται, αντιστοίχως, σε περίπτωση προφανούς ανακολουθίας τους με το περιεχόμενο των αξιώσεων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 6 έως και 15. Η παρούσα ισχύει αναδρομικά από 1ης Απριλίου 2019, ημερομηνία θέσης σε ισχύ του ν. 4605/2019 (Α΄ 52), και καταλαμβάνει αιτήσεις για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας που είχαν κατατεθεί από την ημερομηνία αυτήν και μετά.»

3. Η παρ. 6Α του άρθρου 8 του ν. 1733/1987 καταργείται.

Άρθρο 237
Ζητήματα προθεσμιών υπαγωγής ακινήτων που αποκτήθηκαν μέσω αναγκαστικού πλειστηριασμού σε διατάξεις που αφορούν σε τακτοποίηση αυθαιρεσιών - Αντικατάσταση της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020

Η περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 (Α΄245) αντικαθίσταται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Αυθαίρετες κατασκευές και αλλαγές χρήσης της Κατηγορίας 5 του άρθρου 96 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167) που είναι προγενέστερες της 28ης.7.2011 υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4495/2017 για αναστολή κυρώσεων, εφόσον αφορούν σε:

α. ακίνητα που αποκτώνται μέσω αναγκαστικού πλειστηριασμού, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έκδοση της κατακυρωτικής έκθεσης ή μέχρι τις 31.12.2025,

β. ακίνητα που αποκτώνται κατόπιν κληρονομικής διαδοχής, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την προθεσμία του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025,

γ. ακίνητα που εκμισθώνονται με σύμβαση leasing και επανέρχονται στη χρήση του κυρίου ή επικαρπωτή τους μετά τη λύση ή λήξη της σύμβασης, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την αποβολή του μισθωτή ή την απόδοση του μισθίου στον κύριο ή επικαρπωτή τους και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025,

δ. ακίνητα που μεταβιβάζονται στην Ε.Τ.Α.Δ. Α.Ε., σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 196 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την καταχώρηση ή εγγραφή της μεταβίβασής τους στα οικεία κτηματολόγια ή υποθηκοφυλακεία, αντίστοιχα και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025, και

ε. ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές, οι οποίες κηρύχθηκαν εντός του έτους 2020 σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4662/2020 (Α΄ 27), εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για ακίνητα που βρίσκονται στις παραπάνω περιοχές, οι προσαυξήσεις των περ. β΄-στ΄ της παρ. 3 του άρθρου 102 του ν. 4495/2017 ισχύουν μόνον όταν η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί μετά την πάροδο ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Ακίνητα των περ. α΄- δ΄ της παρ. 1, για τα οποία το γεγονός από το οποίο εκκινεί η αντίστοιχη προθεσμία υπαγωγής έχει συμβεί κατά το τελευταίο έτος πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4495/2017 για αναστολή κυρώσεων, εάν η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 238
Τρόπος επιλογής εξειδικευμένων συμβούλων επιστημόνων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού - Προσθήκη άρθρου 21Α στον ν. 3959/2011

Μετά το άρθρο 21 του ν. 3959/2011 (Α΄93) προστίθεται άρθρο 21Α ως ακολούθως:

«Άρθρο 21Α
Τρόπος επιλογής εξειδικευμένων συμβούλων-επιστημόνων

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δύναται να συνάπτει δημόσιες συμβάσεις διετούς διάρκειας με τη διαδικασία της παρ. 2 για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών, με διεθνούς κύρους επιστήμονες με εμπειρία σε ζητήματα οικονομικών του ανταγωνισμού και τεχνολογίας ή επιστήμης δεδομένων. Οι επιστήμονες, με την υποβολή των προσφορών τους, μπορούν να επικαλούνται την εμπειρία και τρίτων προσώπων, ως συνεργατών τους και οι προσφορές τους αξιολογούνται και ως προς αυτήν. Αντικείμενα των υπηρεσιών αυτών αποτελούν, η ανάπτυξη κατευθυντηρίων γραμμών και εργαλείων οικονομικής πολιτικής ανταγωνισμού, η χαρτογράφηση των συνθηκών ανταγωνισμού των αγορών, η ανάπτυξη αλγορίθμων και εξειδικευμένων τεχνολογικών εργαλείων, καθώς και η προώθηση της επιστημονικής κατάρτισης και αξιολόγησης των υπαλλήλων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι επιστήμονες διατηρούν ανεξαρτησία έναντι της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Περαιτέρω, υπέχουν υποχρέωση εχεμύθειας και υποχρεούνται στη σύναψη σχετικών ρητρών ή συμβάσεων εμπιστευτικότητας. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου της και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να παρατείνεται η διάρκεια της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών για δύο ακόμα (2) έτη. Η αποζημίωση των επιστημόνων καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι επιστήμονες κατά τη διάρκεια της σύμβασης οφείλουν να απέχουν από την παροχή κάθε υπηρεσίας προς επιχειρήσεις οι πρακτικές των οποίων απασχολούν την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή

τις Αρχές Ανταγωνισμού άλλων χωρών, καθώς και από την ανάληψη ερευνητικών έργων που χρηματοδοτούν οι επιχειρήσεις αυτές. Μετά το πέρας της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή τη, για οποιονδήποτε λόγο, λύση αυτής, οι επιστήμονες δεν επιτρέπεται, με οποιονδήποτε τρόπο, να παρέχουν υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή οποιαδήποτε έννομη σχέση σε εταιρία ή επιχείρηση, εμπλεκόμενη σε υποθέσεις, των οποίων οι ίδιοι έλαβαν τυχόν γνώση κατά τη διάρκεια της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Επιπλέον, δεν επιτρέπεται για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από το πέρας της σύμβασης ή την για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησή τους, ή δύο (2) ετών σε περίπτωση παράτασης της σύμβασης, να αναλαμβάνουν την υπεράσπιση υποθέσεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή την προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων κατά αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή την εκπροσώπηση των διαδίκων σε πολιτικά δικαστήρια λόγω παραβάσεων του δικαίου ανταγωνισμού, οι οποίες ασκούνται μετά την έκδοση απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Η παραβίαση των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου επισύρει την επιβολή προστίμου, μέχρι του δεκαπλασίου της αποζημιώσεως που τους καταβλήθηκε σε εκτέλεση της σύμβασης. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού μετά από εισήγηση του Προέδρου. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου επιτρέπεται η άσκηση της προσφυγής του άρθρου 30.

2. Η ανάθεση της σύμβασης της παρ. 1 γίνεται με κλειστή διαδικασία κατ' ανάλογη εφαρμογή του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) περί δημοσίων συμβάσεων. Με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζονται οι όροι της προκήρυξης. Η προκύρηξη δημοσιεύεται κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4412/2016 περί δημοσίων συμβάσεων. Η επιλογή των παρόχων υπηρεσιών γίνεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατόπιν γνώμης της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων που συστήνεται από την Ολομέλεια, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της. Η Επιτροπή καταρτίζει κατάλογο με τα ονόματα των πέντε (5) επικρατέστερων υποψηφοτήτων κατά σειρά προτεραιότητας. Η Ειδική Επιτροπή που προτείνει τους υποψηφίους παρόχους υπηρεσιών, που άπτονται των Οικονομικών του Ανταγωνισμού, αποτελείται από: α) έναν (1) πρώην Επικεφαλής Οικονομολόγο Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή έναν (1) νυν ή πρώην Επικεφαλής Οικονομολόγο Ανταγωνισμού Αρχής Ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, β) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) με εξειδίκευση στα οικονομικά του ανταγωνισμού, διεθνούς κύρους και γ) έναν (1) οικονομολόγο με εξειδίκευση στα οικονομικά ανταγωνισμού, κατόχου διδακτορικού διπλώματος, με εμπειρία τουλάχιστον δέκα (10) ετών στην εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού.

Η Ειδική Επιτροπή που προτείνει τους υποψηφίους παρόχους υπηρεσιών που άπτονται της τεχνολογίας ή επιστήμη δεδομένων, αποτελείται από: α) έναν (1) πρώην Γενικό Διευθυντή Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή έναν (1) νυν ή πρώην Πρόεδρο ή Γενικό Διευθυντή Αρχής Ανταγωνισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και β) δύο (2) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) με αντίστοιχη εξειδίκευση.»

Άρθρο 239
Ονομαστικοποίηση μετοχών εταιρειών που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις - Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 3310/2005

Οι παρ. 2, 3 και 9 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α΄ 30) τροποποιούνται ως εξής:

«2. Οι υποχρεώσεις της παρ. 1 ισχύουν και για τις αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες, ανεξαρτήτως της συμμετοχής τους ή μη σε ελληνικές ανώνυμες εταιρείες, υπό την προϋπόθεση ότι το δίκαιο της χώρας, στην οποία έχουν την έδρα τους, επιβάλλει για το σύνολο της δραστηριότητάς τους ή για συγκεκριμένη δραστηριότητα, την ονομαστικοποίηση των μετοχών τους στο σύνολό τους μέχρι φυσικού προσώπου. Εφόσον δεν επιβάλλεται υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών κατά το δίκαιο της χώρας, στην οποία έχουν την έδρα τους, προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από αρμόδια αρχή της χώρας αυτής, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη, διαφορετικά προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου. Στην περίπτωση που δεν επιβάλλεται υποχρέωση ονομαστικοποίησης, η αλλοδαπή ανώνυμη εταιρεία υποχρεούται να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή έγκυρη και ενημερωμένη κατάσταση των προσώπων που κατέχουν τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου της ανώνυμης εταιρείας. Αν η εταιρεία δεν τηρεί ενημερωμένη κατάσταση των παραπάνω προσώπων, υποχρεούται να προσκομίσει σχετική κατάσταση προσώπων, που κατέχουν τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου, σύμφωνα με την τελευταία Γενική Συνέλευση, εφόσον τα πρόσωπα αυτά είναι γνωστά στην εταιρεία. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρεία οφείλει να αιτιολογήσει τους λόγους για τους οποίους δεν είναι γνωστά τα ως άνω πρόσωπα, η δε αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά την κρίση της αιτιολογίας αυτής. Εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να αποδείξει τη δυνατότητα της εταιρείας να υποβάλλει την προαναφερόμενη κατάσταση των μετόχων της, διαφορετικά η μη υποβολή της σχετικής κατάστασης δεν επιφέρει έννομες συνέπειες σε βάρος της εταιρείας.»

«3. Η υποχρέωση περαιτέρω ονομαστικοποίησης μέχρι φυσικού προσώπου δεν ισχύει: α) ως προς τις εισηγμένες στα χρηματιστήρια κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) εταιρείες ή β) ως προς τις εταιρείες, τα δικαιώματα ψήφου των οποίων ελέγχονται από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις επενδύσεων (investment firms), εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού (asset/fund managers) ή εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (private equity firms), υπό την προϋπόθεση ότι οι τελευταίες αυτές εταιρείες ελέγχουν, συνολικά ποσοστό που υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των δικαιωμάτων ψήφων και είναι εποπτευόμενες από Επιτροπές Κεφαλαιαγοράς ή άλλες αρμόδιες χρηματοοικονομικές αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ο.Ο.Σ.Α.. Για τους σκοπούς της περ. β) ο έλεγχος των δικαιωμάτων ψήφου αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση της ελεγχόμενης εταιρείας και, εάν αυτή είναι διαφορετική του υποψηφίου αναδόχου, με πρόσθετη υπεύθυνη

δήλωση του τελευταίου, στις οποίες αναφέρονται οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού ή κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, ανά περίπτωση και το συνολικό ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που ελέγχουν στην ελεγχόμενη από αυτές εταιρεία. Οι υπεύθυνες αυτές δηλώσεις συνοδεύονται υποχρεωτικά από βεβαίωση ή άλλο έγγραφο από το οποίο προκύπτει ότι οι ελέγχουσες τα δικαιώματα ψήφου εταιρείες είναι εποπτευόμενες κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.»

«9. Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και εφόσον στο δίκαιο της χώρας, στην οποία έχουν την έδρα τους, δεν προβλέπεται, για το σύνολο της δραστηριότητάς τους ή για συγκεκριμένη δραστηριότητα, η ονομαστικοποίηση των μετοχών τους στο σύνολό τους μέχρι φυσικού προσώπου, πρέπει να προσκομίζουν στην αναθέτουσα αρχή, κατά την υποβολή του φακέλου συμμετοχής τους σε διαγωνιστική διαδικασία, έγκυρη και ενημερωμένη κατάσταση των προσώπων που το καθένα κατέχει τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου της ανώνυμης εταιρείας. Σε περίπτωση που η εταιρεία δεν τηρεί ενημερωμένη κατάσταση των παραπάνω προσώπων, υποχρεούται να προσκομίσει σχετική κατάσταση προσώπων που κατέχουν τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου, σύμφωνα με την τελευταία Γενική Συνέλευση, εφόσον τα πρόσωπα είναι γνωστά στην εταιρεία. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρεία οφείλει να αιτιολογήσει τους λόγους για τους οποίους δεν είναι γνωστά τα ως άνω πρόσωπα, η δε αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά την κρίση της αιτιολογίας αυτής. Εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να αποδείξει τη δυνατότητα της εταιρείας να υποβάλλει την προαναφερόμενη κατάσταση, διαφορετικά η μη υποβολή της σχετικής κατάστασης δεν επιφέρει έννομες συνέπειες σε βάρος της εταιρείας. Όλα τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να είναι επικυρώμενα από την κατά νόμον αρμόδια αρχή του κράτους της έδρας του υποψηφίου και να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική.»

Άρθρο 240
Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λόγω του κορωνοϊού COVID-19

Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 14 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 55), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α΄ 76), ως προς τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των εποπτευόμενων φορέων αυτού με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης και απρόσκοπτης λειτουργίας τους, την αποτροπή ή ελαχιστοποίηση πραγματοποίησης συνεδριάσεων οργάνων του δημόσιου τομέα, την εξ αποστάσεως εκτέλεση εργασίας δημόσιων υπαλλήλων και λειτουργών και την απομακρυσμένη παροχή υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η Μαΐου 2021.

Άρθρο 241
Σύναψη συμβάσεων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημιακών εργαστηρίων της Εμβληματικής Δράσης για την αντιμετώπιση του ιού SARS - Cov-2

Τα Ερευνητικά Κέντρα και Πανεπιστημιακά Εργαστήρια που συμμετέχουν στην Εμβληματική Δράση για την αντιμετώπιση του ιού SARS CoV-2, κατά την παρ. 1 του άρθρου 77 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146), ενόψει της κατεπείγουσας ανάγκης διάγνωσης κορωνοϊού και των μεταλλάξεών του προς τον σκοπό του περιορισμού της διάδοσης του ιού και αποκλειστικά για το χρονικό διάστημα μέχρι την 30.6.2021, δύνανται να προμηθεύονται εργαστηριακά αντιδραστήρια διάγνωσης του κορωνοϊού, συνοδά εργαστηριακά υλικά και συνοδό εξοπλισμό μέσων ατομικής προστασίας κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων. Η προμήθεια αποκλειστικά και μόνο των ανωτέρω ειδών διενεργείται από την αρμόδια ανά περίπτωση αναθέτουσα αρχή μετά από προσδιορισμό των αναγκαίων προδιαγραφών, με διαδικασία απευθείας ανάθεσης κατά παρέκκλιση κάθε σχετικής εθνικής διάταξης περί δημοσίων συμβάσεων, μετά από προηγούμενη πρόσκληση που αναρτάται στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής για χρονικό διάστημα τριών (3) ημερών. Η σύμβαση ανατίθεται με μοναδικό κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή και τη διαθεσιμότητα του προμηθευτή για την εξασφάλιση των αιτούμενων ποσοτήτων.

Άρθρο 242
Καταχώριση πράξεων και στοιχείων δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ

Η μη καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ των απαιτούμενων από τον νόμο πράξεων και στοιχείων δημοσίων συμβάσεων, που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014- 2020 και σε έργα χρηματοδοτούμενα με εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, δεν επηρεάζει τη νομιμότητα, την κανονικότητα και την επιλεξιμότητα των σχετικών δαπανών, εφόσον τα ανωτέρω στοιχεία καταχωρισθούν ή επανακαταχωρισθούν από το αρμόδιο όργανο εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Σε διαφορετική περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων.

Άρθρο 243
Εκσυγχρονισμός και επέκταση εγκαταστάσεων σε όμορο ακίνητο - Τροποποίηση της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013

Το τελευταίο εδάφιο της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α΄174) αντικαθίσταται και η παρ. 2 του άρθρου 51 διαμορφώνεται ως εξής:

«2.α Για τις τροποποιήσεις των ρυμοτομικών σχεδίων των επιχειρηματικών πάρκων ή των Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, που διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4458/1965,

όπως τροποποιήθηκε με τον ν.742/1977, καθώς και τις διατάξεις του ν. 2545/1997, όπως ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011, δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 4 του ν. 2831/2000, όπως ισχύει, εφαρμοζομένων των διατάξεων του ν. 3982/2011.

β. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997 μετά τη φράση «Μέχρι την έγκριση της σχετικής πολεοδομικής μελέτης» προστίθεται η φράση «για τις περιοχές πρώτης ή δεύτερης κατοικίας.»

γ. Σε νομίμως υφιστάμενες χρήσεις κτιρίων ή εγκαταστάσεων, οι οποίες διατηρούνται, καθώς και σε χρήσεις οι οποίες λειτουργούν με οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 2831/2000, επιτρέπεται έως 31.12.2021 ο εκσυγχρονισμός και η κτιριακή τους επέκταση, με τους όρους δόμησης που ίσχυαν κατά τον χρόνο έγκρισης της παρέκκλισης, μετά από έγκριση του αρμόδιου για τη λειτουργικότητα φορέα, καθώς και εργασίες συντήρησης, επισκευής, ενεργειακής αναβάθμισης και διαρρυθμίσεων των κτιρίων, που αποσκοπούν στη βελτίωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τη λειτουργική τους αναβάθμιση, την ασφάλεια και την υγιεινή των διαβιούντων και εργαζομένων σε αυτά. Η επέκταση σε όμορο ακίνητο του ίδιου ιδιοκτήτη, επιτρέπεται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι το όμορο ακίνητο αποκτήθηκε μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.»

Άρθρο 244
Μεταβατική διάταξη ως προς μη εξουσιοδοτημένες πωλήσεις διαφημιστικού χρόνου

Στο τέλος της παρ. 8Α του άρθρου 12 του ν. 2328/1995 (Α΄ 159) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η παρούσα δεν καταλαμβάνει συμφωνίες και συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από τη δημοσίευση του ν. 4764/2020 (Α΄ 256).»

Άρθρο 245
Δημοσίευση διακηρύξεων στον περιφερειακό και τοπικό Τύπο - Τροποποίηση της παρ. 12 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016

Η παρ. 12 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Η ισχύς της περ. 35, του δευτέρου εδαφίου της περ. 68, καθώς και του τρίτου εδαφίου των περ. 31, 40, 59 και 82 της παρ. 1 του άρθρου 377 αρχίζει την 1η.1.2024.»

Άρθρο 246
Εξαίρεση του προσωπικού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών από την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 90 του ν. 4389/2016, της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4623/2019 και της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4647/2019

1. Το προσωπικό που υπηρετεί στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και στους εποπτευόμενους από αυτό φορείς, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 90, , του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) περί προσωπικού της Κεντρικής Υπηρεσίας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, της παρ. 2 του άρθρου 55 ν. 4623/2019 (Α΄ 134) περί προσωπικού του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4647/2019 (Α΄ 204), περί στελέχωσης της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

2. Η παρ. 1 δεν καταλαμβάνει υφιστάμενες αποσπάσεις ή τη δυνατότητα παράτασης αυτών.

Άρθρο 247
Αναστολή εκτέλεσης πρωτοκόλλων κατεδάφισης και διοικητικής αποβολής

Αναστέλλεται μέχρι την 31η.10.2021 η εκτέλεση πρωτοκόλλων κατεδάφισης και διοικητικής αποβολής για έργα που υφίστανται κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, κάθε είδους, που έχουν κατασκευαστεί στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη, την παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, τον πυθμένα και το υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού χωρίς να υφίσταται απόφαση παραχώρησης της χρήσης αυτών.

Άρθρο 248
Χορήγηση προσωρινού Α.Μ.Κ.Α.

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο που δεν διαθέτει Α.Μ.Κ.Α. ή Προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) δύναται, μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας emvolio.gov.gr, η οποία τηρείται στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ), να αιτείται τη χορήγηση Προσωρινού Α.Μ.Κ.Α., αποκλειστικά προς τον σκοπό του προγραμματισμού της διενέργειας του εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού COVID-19 και της έκδοσης βεβαίωσης εμβολιασμού, σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 57 του ν. 4764/2020 (Α΄ ,256).

2. Για τη χορήγηση του προσωρινού Α.Μ.Κ.Α. το φυσικό πρόσωπο συμπληρώνει υποχρεωτικά στο σχετικό υπόδειγμα αίτησης τα εξής στοιχεία: α) το όνομα, β) το επώνυμο, γ) το πατρώνυμο, δ) το μητρώνυμο, ε) το φύλο, στ) την υπηκοότητα, ζ) την ημερομηνία και τη χώρα γέννησης, η) τα στοιχεία επικοινωνίας του, ιδίως ταχυδρομική διεύθυνση, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και αριθμό κινητού τηλεφώνου, θ) τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), εφόσον έχει χορηγηθεί, και ι) τον αριθμό και το έτος έκδοσης ενός από τα ακόλουθα έγγραφα ταυτοποίησης: ια) Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας, ιαβ) Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας, ιαγ) προσωρινού ή οριστικού τίτλου διαμονής, ιαδ) Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, ιαε) Ληξιαρχικής Πράξης Γέννησης ή ιαστ) άλλου εγγράφου ταυτοποίησης. Η διασταύρωση των στοιχείων που καταχωρίζονται στην αίτηση, πραγματοποιείται από μητρώα φορέων του δημοσίου τομέα και ιδίως από: α) το Μητρώο Δελτίων Αστυνομικών Ταυτοτήτων της Ελληνικής Αστυνομίας, β) το Φορολογικό Μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), γ) το Μητρώο Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών και δ) το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενι-

κής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184).

3. Φυσικά πρόσωπα που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 για τη χορήγηση προσωρινού Α.Μ.Κ.Α., πλην όμως υπάγονται στην προτεραιοποίηση της Επιτροπής Εμβολιασμών, δύνανται να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση προσωρινού Α.Μ.Κ.Α., με συνοπτική αναφορά των προϋποθέσεων που επικαλούνται ως προς την προτεραιοποίησή τους. Η αίτηση υποβάλλεται μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας της παρ. 1 και εξετάζεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την αρμόδια Επιτροπή της παρ. 2 του άρθρου 57 του ν. 4764/2020, η οποία δύναται να συστήνει για τον σκοπό αυτόν υποομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικότερων και τεχνικής φύσης θεμάτων. Εφόσον η ανωτέρω αίτηση γίνει αποδεκτή, τα πρόσωπα αυτά δύνανται να αιτούνται τη χορήγηση προσωρινού Α.Μ.Κ.Α. στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζονται οι ειδικότερες κατηγορίες δικαιούμενων προσώπων, ο χρόνος απενεργοποίησης του προσωρινού Α.Μ.Κ.Α. ή μετάπτωσής του σε περίπτωση έκδοσης Α.Μ.Κ.Α. ή Π.Α.Α.Υ.Π.Α. και να ρυθμίζεται κάθε συναφής τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 249
Διενέργεια εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού COVID - 19 από τον Ε.Ο.Δ.Υ. στις δομές ψυχικής υγείας - Τροποποίηση του άρθρου 58 του ν. 4764/2020

1. Στο άρθρο 58 του ν. 4764/2020 (Α΄ 256) τροποποιείται η παρ. 1 και το άρθρο 58 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 58
Διενέργεια εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού COVID-19 από τον Ε.Ο.Δ.Υ.

1. Για χρονικό διάστημα έως την 30.6.2021 προς τον σκοπό του περιορισμού της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και εφόσον εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος δημόσιας υγείας από τη διάδοση του κορωνοϊού COVID-19, ο Ε.Ο.Δ.Υ. δύναται να διενεργεί εμβολιασμούς κατά του κορωνοϊού COVID-19, με το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό του στους πολίτες που διαμένουν στις δομές αρμοδιότητας των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, και ειδικότερα σε Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ), σε Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας (ΚΚΠ) του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16) και σε Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, καθώς και σε δομές και θεραπευτήρια χρονίως πασχόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, ιδίως στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας (ΜΨΥ) των άρθρων 4 και 11 του ν. 2716/1999 (Α΄ 96). Όσον αφορά στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας, ο εμβολιασμός γίνεται είτε από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό του Ε.Ο.Δ.Υ., είτε από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό της εκάστοτε Μονάδας υπό την εποπτεία του Ε.Ο.Δ.Υ. και καλύπτει τόσο τους διαμένοντες στις Μονάδες αυτές όσο και το προσωπικό τους.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Εσωτερικών, ορίζονται ο τρόπος διάθεσης των εμβολίων προς τον Ε.Ο.Δ.Υ. για την υλοποίηση των σκοπών του παρόντος, ο τρόπος συναίνεσης των εμβολιαζόμενων, η διαδικασία χορήγησης ιατρικής εντολής από συμβεβλημένο ιατρικό προσωπικό των δομών, καθώς και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

2. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει από την 1η.1.2021.

Άρθρο 250
Παράταση ισχύος της άδειας εμπορίας του άρθρου 6 του ν. 3054/2002

Παρατείνεται κατά 3 μήνες η ισχύς των αδειών του άρθρου 6 του ν. 3054/2002 (Α΄ 230) που έχουν λήξει ή λήγουν από 1.1.2021 έως 28.2.2021.

Άρθρο 251
Κάλυψη στεγαστικών αναγκών των Επιμελητηρίων – Προσθήκη περ. κ΄ στην παρ. 3 του άρθρου 65 του ν. 4497/2017

Προστίθεται περίπτωση (κ) μετά την τελευταία περίπτωση (ι) της παρ. 3, του άρθρου 65 του ν.4497/2017 (Α΄ 171), ως ακολούθως:

«κ. Τα επιμελητήρια, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς ιδιόκτητους χώρους για τη στέγαση και κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών τους, την επίτευξη των σκοπών τους, ως και τη παροχή ανταποδοτικών υπηρεσιών στα μέλη τους, και εφόσον τα εναπομένοντα διαθέσιμα κεφάλαια αυτών, μετ'αφαίρεση του κόστους αγοράς ακινήτου, επαρκούν για τη κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους, παρεχομένης προς τούτο προηγούμενης εγγράφου ειδικής διαβεβαιώσεως της Διοικητικής Επιτροπής αυτών, δύνανται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης, γενικής ή ειδικής διάταξης, να προβαίνουν σε αγορά ακινήτου κατάλληλου και πρόσφορου για την εξυπηρέτηση των ως άνω σκοπών. Η ως άνω αγορά δεν λογίζεται ως επένδυση σε ακίνητα και δεν υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 14 ν. 2042/1992.

Άρθρο 252
Περιβαλλοντικά κίνητρα – Αναρίθμηση και τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4067/2012

«Η παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4067/ 2012 αναριθμείται και τροποποιείται ως εξής:

1. Σε περίπτωση οικοπέδων, αυτοτελών ή εκ συνενώσεως, που βρίσκονται εντός σχεδίου πόλεως στις γεωγραφικές περιφέρειες:

α) των δήμων της Περιφέρειας Αττικής, οι οποίοι είχαν κατά την πιο πρόσφατη απογραφή πληθυσμό μεγαλύτερο των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων,

β) των Δήμων Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, οι οποίοι είχαν κατά την πιο πρόσφατη απογραφή πληθυσμό μεγαλύτερο των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων,

γ) των Δήμων Πάτρας, Λάρισας, Ηρακλείου, Χανίων, Βόλου, Ιωαννίνων,

δ) των οικισμών με πληθυσμό μεγαλύτερο των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή πληθυσμού, παρέχονται τα ακόλουθα κατά περίπτωση πολεοδομικά κίνητρα, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, εφόσον δεν εμπίπτουν σε παραδοσιακούς οικισμούς και παραδοσιακά τμήματα πόλης ή σε ιστορικούς τόπους ή σε περιοχές με αποκλειστική χρήση κατοικίας και όταν το εμβαδόν τους είναι μεγαλύτερο της κατά κανόνα αρτιότητας της περιοχής και εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις και με την προϋπόθεση ο αριθμός των κτιρίων που δημιουργούνται να είναι μικρότερος του Β/2 και ίσος με τη μικρότερη προκύπτουσα ακέραιη μονάδα με ελάχιστο το ένα:

α. με την προϋπόθεση ποσοστιαίας μείωσης του επιτρεπόμενου ποσοστού κάλυψης του οικοπέδου κατά ΑΧ 10%, δίνεται το κίνητρο ποσοστιαίας αύξησης του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης του οικοπέδου κατά ΑΧ 10%,

β. με τις προϋποθέσεις ποσοστιαίας μείωσης του επιτρεπόμενου ποσοστού κάλυψης του οικοπέδου κατά ΑΧ 15%, απόσυρσης κτιρίου κύριας χρήσης εμβαδού τουλάχιστον ενός τετάρτου του υπάρχοντος επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης της περιοχής, δίνεται το κίνητρο ποσοστιαίας αύξησης του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης του οικοπέδου κατά ΑΧ 15%,

γ. με τις προϋποθέσεις ποσοστιαίας μείωσης του επιτρεπόμενου ποσοστού κάλυψης του οικοπέδου κατά ΑΧ 20%, απόδοσης σε κοινή δημόσια χρήση επιφάνειας ίσης με την αύξηση της επιφάνειας δόμησης δια του συντελεστή δόμησης, δίνεται το κίνητρο ποσοστιαίας αύξησης του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης του οικοπέδου κατά ΑΧ 20%,

δ. με τις προϋποθέσεις:

- ποσοστιαίας μείωσης του επιτρεπόμενου ποσοστού κάλυψης του οικοπέδου κατά ΑΧ 25%, και,
- απόδοσης σε κοινή δημόσια χρήση επιφάνειας ίσης με την αύξηση της επιφάνειας δόμησης δια του συντελεστή δόμησης,
- απόσυρσης κτιρίου κύριας χρήσης εμβαδού ενός τουλάχιστον τετάρτου του υπάρχοντος επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης της περιοχής, δίνεται το κίνητρο ποσοστιαίας αύξησης του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης του οικοπέδου κατά ΑΧ25%.

Σε κάθε περίπτωση δίνεται κίνητρο προσαύξησης του επιτρεπόμενου ύψους, έως το ανώτατο επιτρεπόμενο κατά το άρθρο 15 ύψος, για τον προσαυξημένο συντελεστή δόμησης. Όταν το ύψος ορίζεται από ειδικές πολεοδομικές διατάξεις, οι οποίες ισχύουν στην περιοχή, δίνεται κίνητρο προσαύξησης του επιτρεπόμενου ύψους κατά ένα (1) μέτρο, σύμφωνα με τις παραπάνω προϋποθέσεις του παρόντος και επιπλέον κατά ένα (1) μέτρο εφόσον ισχύει μία από τις προϋποθέσεις των περ. α΄, β΄, γ΄, δ΄ της παρ. 8 του άρθρου 15. Εξαιρούνται της ανωτέρω εφαρμογής οι περιοχές που βάσει προεδρικών διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ειδικής προστασίας (ως αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί και παραδοσιακά τμήματα πόλης) ή το ύψος τους, που έχει καθοριστεί με γνώμονα την αντιμετώπιση της σεισμικής επικινδυνότητας, λόγω ασφάλειας εναέριας κυκλοφορίας, πλησίον αεροδρομίων, ή αφορούν σε περιπτώσεις διατηρητέων κτιρίων και μνημείων.

Η επιφάνεια, που αποδίδεται σε κοινή δημόσια χρήση, συνέχεται με κοινόχρηστο χώρο του ρυμοτομικού σχεδίου και η μία πλευρά της ταυτίζεται με όλο το μήκος του προσώπου του οικοπέδου με την προϋπόθεση ότι έχει βάθος τουλάχιστον ενάμισι (1,5) μ. Σε περίπτωση που η ως άνω παραχωρούμενη επιφάνεια υπερβαίνει το ελάχιστο επιτρεπόμενο, η μια πλευρά της ταυτίζεται κατ' ελάχιστο με το 1/3 του μήκους του προσώπου του οικοπέδου με τρόπο ώστε το βάθος της να είναι μικρότερο του πλάτους. Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής για τη διατύπωση της γνώμης του λαμβάνει υπόψη του ιδίως τα κριτήρια του περιβαλλοντικού οφέλους και της βέλτιστης απόδοσης σε κοινή χρήση.

ε. Για τις περ. α΄, β΄, γ΄ και δ΄ με Β>2, η διαμόρφωση τυφλών όψεων επιτρέπεται μόνον κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, το οποίο πιστοποιεί την αδυναμία ανέγερσης της οικοδομής χωρίς τυφλές όψεις, εξαντλουμένων των όρων και περιορισμών δόμησης. Επίσης, σε περίπτωση οικοπέδου με Β>5 οι διατάξεις των περ. α΄, β΄, γ΄ και δ΄εφαρμόζονται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής.

στ. Όταν τα οικόπεδα των περ. α΄, β΄, γ΄ και δ΄ δημιουργούνται από συνένωση οικοπέδων, εκ των οποίων το ένα τουλάχιστον είναι άρτιο κατά παρέκκλιση ή ρυμοτομούμενο ή τυφλό ή μη οικοδομήσιμο, παρέχονται τα παραπάνω κίνητρα με εφαρμογή των αντίστοιχων τύπων όπου Α-1 για κάθε λόγο Β.

ζ. Σε περίπτωση οικοπέδων τεσσάρων χιλιάδων τουλάχιστον (4.000) τ.μ., με απόδοση σε κοινή δημόσια χρήση του 100% του ακαλύπτου, παρέχεται το εξής κίνητρο: αύξηση της επιτρεπόμενης δόμησης του υπάρχοντος οικοπέδου κατά 35%, με προσθήκη καθ ύψος μέχρι 30% επιπλέον του επιτρεπόμενου της περιοχής με τις προϋποθέσεις ποσοστιαίας μείωσης του επιτρεπόμενου ποσοστού κάλυψης του οικοπέδου κατά ΑΧ 35% και αριθμού των κτιρίων που δημιουργούνται μικρότερου του Β/2 και ίσο με τη μικρότερη προκύπτουσα ακέραιη μονάδα με ελάχιστο το ένα.

Στην περίπτωση αυτή απαγορεύεται η διαμόρφωση τυφλών όψεων των κτιρίων με κατάλληλη χωροθέτησή τους στο οικόπεδο.

η. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας , η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, είναι δυνατή η έγκριση της γενικής διάταξης και ογκοπλαστικής διαμόρφωσης κτιρίων σε οικόπεδα ελάχιστου εμβαδού 3.000 τ.μ., κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου, με προϋπόθεση την τήρηση του ισχύοντος συντελεστή δόμησης της περιοχής, ο οποίος πρέπει να είναι τουλάχιστον 1,6 και του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους κτιρίων, που ορίζεται με τον παρόντα νόμο. Η διάταξη ισχύει και για την υλοποίηση μελέτης που έχει βραβευθεί σε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ανεξαρτήτως εμβαδού του οικοπέδου.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις απαγορεύεται η διαμόρφωση τυφλών όψεων των κτιρίων με κατάλληλη χωροθέτησή τους στο οικόπεδο.»

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 253
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλη διάταξη ορίζει διαφορετικά.

Αθήνα, 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΚΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ Κ. ΠΕΡΙΦΑΝΟΥ